

В. Ульянов (Ленин)

Προλετάριοι όλων των χωρών, ενωθείτε!

ΛΕΝΙΝ

ΑΠΑΝΤΑ

ΠΛΗΡΗΣ ΕΚΔΟΣΗ

53

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΡΩΣΙΚΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ
ΚΑΙ Η ΘΕΩΡΗΣΗ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΡΞΙΣΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Θ. ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΕΓΙΝΕ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА при ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН

ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ

ИЗДАНИЕ ПЯТОЕ

ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА · 1977

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΑΡΞΙΣΜΟΥ - ΛΕΝΙΝΙΣΜΟΥ της ΚΕ του ΚΚΣΕ

Β. Ι. ΛΕΝΙΝ

ΑΠΑΝΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΤΟΜΟΣ
53

Γράμματα
Ἰούνης — Νοέμβρης 1921

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ»
ΑΘΗΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στόν πεντηκοστό τρίτο τόμο τῶν Ἀπάντων τοῦ Β. Ι. Λένιν ἔχουν συμπεριληφθεῖ γράμματα, σημειώσεις, τηλεγραφήματα καί τηλεφωνογραφήματα, πού γράφτηκαν τόν Ἰούνη-Νοέμβρη τοῦ 1921. Συμπληρώνουν τά ἔργα πού δημοσιεύτηκαν στόν τεσσαρακοστό τέταρτο τόμο αὐτῆς τῆς ἔκδοσης.

Τά περισσότερα ντοκουμέντα ἀντικαθρεφτίζουν τήν τεράστια δουλιά πού ἔκανε ὁ Β. Ι. Λένιν γιά νά διασαφηνίσει τή νέα οἰκονομική πολιτική καί τήν καθημερινή του δραστηριότητα γιά τήν καθοδήγηση τῆς οἰκονομικῆς οἰκοδόμησης.

Ἡ νέα οἰκονομική πολιτική, ἀνεβάζοντας τό ἐνδιαφέρον τῆς ἀγροτιᾶς γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, δημιουργοῦσε εὐνοϊκές συνθῆκες γιά τή γρήγορη ἀνόρθωση τῆς γεωργίας καί στή βάση αὐτή καί τῆς βιομηχανίας. Τό Κόμμα καί ἡ κυβέρνηση, θεωρώντας τήν ἄνοδο τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας σάν πρωταρχικό καθῆκον, παράλληλα μέ τά μέτρα τῆς πολύπλευρης βοήθειας τοῦ μικροῦ ἀγροτικοῦ νοικοκυριοῦ, ἔδιναν προσοχή στήν ἀνάπτυξη τῶν σοσιαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων στή γεωργία. Ὁ Β. Ι. Λένιν μελετοῦσε ἐπισταμένα τά ὑλικά σχετικά μέ τή δράση τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἀγροτικῆς οἰκονομίας, πού συνένωνε μεγάλα σοβιετικά νοικοκυριά. «Ἡ ὑποδειγματική δουλιά σέ μιά σειρά σοβχόζ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ἔγραφε τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921, ἔχει γίνει ὁλοφάνερη καί ἀποδείχτηκε... Ἡ θεμελιακή σημασία αὐτῆς τῆς πετυχημένης οἰκοδόμησης τῆς προλεταριακῆς γεωργίας εἶναι πραγματικά τεράστια» (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σελ. 224). Μέ πρόταση τοῦ Λένιν χορηγήθηκαν στά σοβχόζ τόν πρῶτο ἤδη χρόνο τῆς ΝΕΠ σημαντικά ποσά.

Ἀρκετά ντοκουμέντα πού ἔχουν συμπεριληφθεῖ στόν τόμο φωτίζουν τήν τεράστια δουλιά πού ἔκανε τό Κόμμα καί ἡ κυβέρνηση σχετικά μέ τήν κινητοποίηση ὅλων τῶν δυνάμεων καί τῶν μέσων τοῦ Σοβιετικοῦ κράτους γιά τήν καταπολέμηση τοῦ λιμοῦ στήν περιοχή τοῦ Βόλγα καί τῆς Νότιας Οὐκρανίας, πού εἶχαν δεινοπαθήσει ἀπό τήν ξηρασία. Ὁ Β. Ι. Λένιν, καθοδηγώντας αὐτή τή δουλιά, ἐπιδίωκε νά ἐφαρμοστοῦν μιά σειρά μέτρα γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ὁ πληθυσμός τῶν λιμοκτονούντων περιοχῶν μέ τρόφιμα, σπόρους κτλ. Ἀποφασιστική σημασία εἶχε ἡ ἀδελφική βοήθεια στούς πεινασμένους ἀπομέρους τῶν ἐργατῶν καί τῶν ἀγροτῶν τῆς χώρας τῶν Σοβιέτ. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔδινε μεγάλη προσοχή στό κίνημα ἀνάμεσα στίς ἐργαζόμενες μάζες τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν γιά τήν παροχή βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας.

Ἡ Σοβιετική κυβέρνηση τάχθηκε ἀποφασιστικά ἐνάντια στίς προσπάθειες τοῦ παγκόσμιου καπιταλισμοῦ νά ἐκμεταλλευτεῖ τό λιμό γιά νά ἀσκήσει πολιτική πίεση στή χώρα μας. Ὁ Β. Ι. Λένιν, ξεσκεπάζοντας τά τεχνάσματα «τῶν κρυπτοεπεμβασιῶν», ἔγραφε σέ ἕνα γράμμα του πρός τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, πού δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά: «Ἐδῶ παίζεται ἕνα πολύ σύνθετο παιχνίδι. Ἡ παλιανθρωπιά τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Χοῦβερ καί τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἶναι ὁλοκληρωτική» (σελ. 110). Ὁ Β. Ι. Λένιν πρότεινε νά ἐφαρμόζονται αὐστηρά μέτρα ἐνάντια στούς καντέτους, τούς μενσεβίκους καί τούς ἐσέρους, πού εἶχαν χωθεῖ στήν Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους καί πού, ἔχοντας αὐτή σάν προκάλυμμα, ἀνέπτυσσαν ἀντισοβιετική δραστηριότητα.

Τά λενινιστικά ντοκουμέντα, πού ἔχουν συμπεριληφθεῖ στόν τόμο, φωτίζουν τή δράση τοῦ Κόμματος καί τῆς κυβέρνησης γιά τήν ἀνόρθωση τῆς βιομηχανίας καί τῶν μεταφορῶν, γιά τήν αναδιοργάνωση τῆς δουλιᾶς τους στίς νέες συνθῆκες, γιά τήν ἐφαρμογή στή βιομηχανία τῆς οἰκονομικῆς ἰδιοσυντήρησης, γιά τήν ἐξασφάλιση οἰκονομικῆς ἀποδοτικότητας τῆς παραγωγῆς. Ἰδιαίτερα μεγάλη σημασία ἀπόκτησε ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀρχῆς τοῦ ὑλικοῦ ἐνδιαφέροντος στό ἀποτέλεσμα τῆς δουλιᾶς, ἡ ἀμοιβή γιά τήν οἰκονομία τῶν ὑλικῶν μέσων καί ἡ τελειοποίηση τῆς παραγωγῆς. «Χωρίς τό προσωπικό ἐνδιαφέρον, δέν πρόκειται νά γίνει τίποτε — ὑπόδειχνε ὁ Β. Ι. Λένιν. — Πρέπει νά *καταφέρουμε* νά κινήσουμε τό ἐνδιαφέρον» (σελ. 269). Ὁ Β. Ι. Λένιν θεωροῦσε τήν ἐφαρμογή τοῦ νέου συστήματος ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας σύμφωνα μέ τήν ποσότητα καί τήν ποιότητα, σάν ἕναν ἀπό τούς ἰσχυρούς παράγοντες ἀναγέννησης καί ἀνόδου τῆς βιομηχανίας.

Σπουδαιότατο καθῆκον ἐκείνης τῆς περιόδου ἦταν ἡ πάλη ἐνάντια στήν ἔλλειψη καυσίμων. Ὁ Β. Ι. Λένιν μπῆκε ἐπικεφαλῆς τῆς Ἐπιτροπῆς καυσίμων τοῦ ΣΕΑ, πού πῆρε μιά σειρά κατεπείγοντα πρακτικά μέτρα γιά νά αὐξηθεῖ ἡ ἐξόρυξη κάρβουνου καί πετρελαίου, ἡ προμήθεια καυσόξυλων.

Ὁ Β. Ι. Λένιν κατηύθυνε ὅλη τή δουλιά γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ σχεδίου ΓΚΟΕΛΡΟ, ἀσχολοῦνταν ἄμεσα μέ τά ζητήματα οἰκοδόμησης τῶν πρώτων ἔργων τοῦ σοβιετικοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ — τῶν ἐπαρχιακῶν ἠλεκτρικῶν σταθμῶν τῆς Κασίρα καί τοῦ Βόλχοφ. Στά πολυάριθμα τηλεγραφήματα καί σημειώματα ὑπάρχουν οἱ ὑποδείξεις του γιά τόν ἐφοδιασμό τῶν ἔργων τῆς Κασίρα καί τοῦ Βόλχοφ μέ τά ἀναγκαῖα ὑλικά, τεχνικό ἐξοπλισμό καί τρόφιμα.

Πολλά γράμματα, σημειώματα, ἐντολές ἀντικαθρεφτίζουν τή φροντίδα τοῦ Κόμματος, τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τίς προοπτικές ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας καί τῶν συγκοινωνιῶν, τόν ἐξοπλισμό τους μέ πρωτοπόρα τεχνική, γιά τήν προσέλκυση τῶν πιό καλύτερων δυνάμεων ἀπό τούς παλιούς εἰδικούς καί τήν προσεκτική συμπεριφορά πρός αὐτούς. Τά ντοκουμέντα δείχνουν τή δραστήρια ὑποστήριξη κάθε ἐπιστημονικῆς ἐφεύρεσης καί τεχνικῆς τελειοποίησης ἀπομέρους τοῦ Β. Ι. Λένιν, πού τήν ἐφαρμογή τους τή θεωροῦσε σοβαρό παράγοντα ἀνόδου τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας (ὑδραυλικός τρόπος ἐξόρυξης τύρφης, ἡ κατασκευή ἠλεκτράροτρου, οἱ ἐργασίες στόν τομέα τῆς ραδιοτεχνίας, ἡ μελέτη καί ἀξιοποίηση τῶν χημικῶν πρώτων ὑλῶν στόν κόλπο Καρά-Μπογκάζ-Γκόλ κ.ἄ.).

Σημαντικό ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν ἐκεῖνα τά λενινιστικά ντοκουμέντα, πού περιέχουν ὑποδείξεις γιά τή σπουδαιότητα τῆς σωστῆς ὀργάνωσης τῶν πληροφοριῶν σχετικά μέ τίς ἐπιτεύξεις τῆς τεχνικῆς καί τῆς ἐπιστήμης στό ἐξωτερικό καί τήν ἀξιοποίηση στή χώρα μας ὅ,τι καλύτερου ἔχει δόσει ἡ ξένη τεχνική πείρα. Ὁ Β. Ι. Λένιν, ὑποβάλλοντας σέ κριτική τή δουλιά τοῦ ἐπιστημονικο-τεχνικοῦ τμήματος τοῦ ΑΣΛΟ, σέ σημείωμά του πρός τόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ, τῆς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ὑπογράμμισε τήν ἀνάγκη νά τακτοποιηθεῖ «ἡ ἐνημέρωσή μας μέ τήν εὐρωπαϊκή καί ἀμερικανική τεχνική κατανοητά, ἔγκαιρα, πρακτικά, καί ὄχι γραφειοκρατικά. Ἰδιαίτερα, ἔγραφε ὁ Β. Ι. Λένιν, ἡ Μόσχα πρέπει νά διαθέτει ἕνα δεῖγμα *ἀπό ὅλες* τίς σπουδαιότερες καί τίς *νεότατες* μηχανές, γιά νά διδάσκεται καί νά διδάσκει» (σελ. 164).

Ἕνα ἀπό τά δυσκολότερα προβλήματα στόν πρῶτο χρόνο τῆς ΝΕΠ ἦταν ἡ ρύθμιση κανονικῶν οἰκονομικῶν σχέσεων ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων ἀνάμεσα στή βιομηχανία καί στήν ἀγροτική οἰκονο-

μία. Τά ντοκουμέντα πού ἔχουν συμπεριληφθεῖ στόν τόμο δείχνουν πῶς ὁ Β. Ι. Λένιν βοηθοῦσε τά στελέχη τοῦ κέντρου καί τά τοπικά μέ συμβουλές καί πρακτικές ὑποδείξεις νά λύνουν αὐτό τό δύσκολο πρόβλημα. «Τό ζήτημα τῆς *ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων εἶναι σπουδαιότατο* ζήτημα», τόνιζε ὁ Β. Ι. Λένιν, ἀναθέτοντας στόν διευθυντή ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΕΑ Β. Α. Σμολιανίνοφ «νά τό παρακολουθεῖ σέ *πρώτη σειρά»* (σελ. 171).

Ὕστερα ἀπό τό πέρασμα στή ΝΕΠ μπαίνει ἄμεσο καθῆκον ἡ δημιουργία σταθεροῦ σοβιετικοῦ νομίσματος. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἀπαιτοῦσε νά ἐπιταχυνθεῖ ἡ προετοιμασία τῆς νομισματικῆς μεταρύθμισης, ἡ ἐφαρμογή μέτρων γιά τήν ἐξυγίανση τῶν δημόσιων οἰκονομικῶν, τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ. «... **Ὅλος ὁ ρυθμός** τῆς νομισματικῆς μας μεταρύθμισης πρέπει *ριζικά* νά ἀλλάξει» — ὑπόδειχνε στά στελέχη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Οἰκονομικῶν (σελ. 313).

Ἕνα σημαντικό μέρος τῶν ντοκουμέντων εἶναι ἀφιερωμένο στήν ἀναδιοργάνωση τῆς Διεύθυνσης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας σύμφωνα μέ τά νέα καθήκοντα τῆς εἰρηνικῆς σοσιαλιστικῆς οἰκοδόμησης. Ἀντανακλοῦν τήν προετοιμασία, τή δημοσίευση καί τήν ἀποστολή στίς τοπικές ὀργανώσεις τῆς «Ἐντολῆς τοῦ ΣΕΑ (Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας) πρός τά τοπικά σοβιετικά ἱδρύματα» καί ἐπίσης τῆς «Ἐντολῆς τοῦ ΣΛΕ γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς», πού ἡ ἐπεξεργασία της εἶχε γίνει μέ τήν ἄμεση συμμετοχή του.

Ἡ ἀναδιοργάνωση τῆς Διεύθυνσης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας εἶχε σκοπό της τή συνεπή ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ. Τά λενινιστικά ντοκουμέντα δείχνουν ὅτι τό Κόμμα καί ἡ κυβέρνηση ἐπιδίωκαν τό δυνάμωμα τῆς συγκεντροποιημένης σχεδιασμένης καθοδήγησης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας καί ταυτόχρονα τή διεύρυνση τῆς αὐτοτέλειας καί τήν ἀνάπτυξη τῆς πρωτοβουλίας τῶν τοπικῶν ὀργανώσεων.

Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔδινε τεράστια σημασία στήν ἀνάπτυξη τῆς δημιουργικῆς δραστηριότητας καί πρωτοβουλίας τῶν μαζῶν. Ὁ Β. Ι. Λένιν τόνιζε ὅτι «ἀπό τή δραστηριότητα καί τήν ἱκανότητα τῶν τοπικῶν στελεχῶν ἐξαρτῶνται ὅλα σήμερα: ὁ φόρος σέ εἶδος, ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἀνταλλαγῶν τῆς γεωργίας μέ τή βιομηχανία, ἡ ἀνάπτυξη τῆς μικρῆς βιομηχανίας» (σελ. 1).

Στά γράμματα καί σημειώματα πρός τόν Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι καί τήν Κεντρική Διεύθυνση Στατιστικῆς προβλέπονται μέτρα γιά τήν καλυτέρευση τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας, τή σωστή ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου, γιά

τήν ὀργάνωση τῆς ἀπογραφῆς καί τῆς στατιστικῆς πού εἶναι ἕνα σπουδαῖο ὄργανο τοῦ ἐπιστημονικοῦ σχεδιασμοῦ καί τῆς ὀρθολογιστικῆς οἰκονομικῆς διαχείρισης.

Πολλά ντοκουμέντα εἶναι ἀφιερωμένα στήν ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς τῶν τοπικῶν οἰκονομικῶν συμβουλίων, πού ἔχουν ἀποστολή νά βελτιώσουν τό συντονισμό τῆς δουλιᾶς τοῦ κέντρου μέ τήν ἐπαρχία, νά συμβάλουν στήν ἀνάπτυξη τῆς τοπικῆς οἰκονομικῆς πρωτοβουλίας. Στά λενινιστικά ντοκουμέντα ὑπογραμμίζεται ἡ ἀνάγκη νά ἐξασφαλιστεῖ στό σύνολό της ἡ ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν περιφερειῶν, ὁ «συντονισμός στήν τοπική δουλιά, δηλ. στή βιομηχανία, τή γεωργία καί τό ἐμπόριο» (σελ. 135).

Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔδινε τεράστια προσοχή στήν τελειοποίηση τοῦ τρόπου δουλιᾶς τῶν κομματικῶν, σοβιετικῶν καί οἰκονομικῶν ὀργανώσεων. Σέ ὅλη τήν πρακτική δραστηριότητά του ὁ Β. Ι. Λένιν ἐφάρμοζε μέ συνέπεια τήν ἀρχή τῆς συλλογικῆς καθοδήγησης, ἀπαιτοῦσε τήν αὐστηρή τήρηση τῆς κομματικῆς καί κρατικῆς πειθαρχίας, τῆς προσωπικῆς εὐθύνης γιά τή δουλιά πού ἀναλαμβάνει κανείς, τοῦ ἐλέγχου ἐκπλήρωσης. Ὁ Β. Ι. Λένιν συνιστοῦσε γιά τήν κάθε ὑπόθεση «νά γίνεται *ἔλεγχος τῆς πραγματικῆς* ἐκπλήρωσης. Αὐτό εἶναι τό πιό σπουδαῖο καί τό πιό ἀναγκαῖο» (σελ. 162). Στό γράμμα του πρός τόν Ν. Π. Μπριουχάνοφ ἐπικρίνει τήν καθιερωμένη πρακτική νά δίνονται ὅλες οἱ ὁδηγίες καί ἐντολές ὑπηρεσιακοῦ χαρακτήρα ὑποχρεωτικά γιά ὑπογραφή στόν πρόεδρο τοῦ ΣΛΕ. Πρέπει, ἔγραφε ὁ Β. Ι. Λένιν, «νά μάθουμε τούς ἀνθρώπους», τά τοπικά ἱδρύματα «νά συμμορφώνονται κανονικά καί ὄχι μόνο σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις» (σελ. 201).

Ἕναν ἀπό τούς σπουδαιότερους ὅρους βελτίωσης τῆς δουλιᾶς τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ὁ Β. Ι. Λένιν θεωροῦσε τήν καταπολέμηση τῆς γραφειοκρατίας καί τῆς κωλυσιεργίας. Πρότεινε νά παραπέμπονται στό δικαστήριο οἱ ὑποθέσεις κωλυσιεργίας, «διαλέγοντας τίς «πιό χτυπητές» καί κάνοντας κάθε δίκη *πολιτική* ὑπόθεση», νά μάθουν «*νά καταδιώκουν* τήν κωλυσιεργία» μέ τόν Τύπο (σελ. 165).

Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔδινε μεγάλη σημασία στό δυνάμωμα τῆς σοσιαλιστικῆς νομιμότητας. Ἀπαιτοῦσε ἀπό τά κεντρικά καί τοπικά στελέχη τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ νά ἀντιμετωπίζουν προσεκτικά καί μέ λεπτότητα τά αἰτήματα καί τά γράμματα τῶν ἐργαζομένων. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἀποκρινόταν ἀμέσως στά κρούσματα ἀκατα-

στασιῶν καί καταχρήσεων. Εἶναι χαρακτηριστικό ἀπό τήν ἄποψη αὐτή τό σημείωμα πρός τήν Λ. Α. Φότιεβα τῆς 13 τοῦ Ἰούλη 1921. «Ἀναζητεῖστε τόν ἐπιστολογράφο *ἐπειγόντως*, δεχτεῖτε τον, καθησυχάστε τον, πέστε του ὅτι εἶμαι ἄρωστος, ὅμως τήν ὑπόθεσή του θά τήν προωθήσω», ἔγραφε ὁ Β. Ι. Λένιν, ὅταν διάβασε τό γράμμα τοῦ κόκκινου στρατιώτη, πού ἀνέφερε γιά τή δυσαρέσκεια τῶν ἐργατῶν καί τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Ντόν ἀπό τίς ἄνομες ἐνέργειες ὁρισμένων τοπικῶν στελεχῶν. Ὁ Β. Ι. Λένιν πρότεινε «νά ἀποσταλεῖ στόν Ντόν ἐπιτροπή ἐλέγχου ἀπό ἕνα μέλος τῆς ΠΚΕΕ + 10 (ἤ 20) κατοίκους τοῦ Σβερντλόβσκ, (τόν ἐπιστολογράφο νά τόν πάρουν μαζί τους)» καί νά πάρουν ἐπιτόπου μέτρα (σελ. 27).

Στά ντοκουμέντα πού ἔχουν συμπεριληφθεῖ στόν τόμο ὁ Β. Ι. Λένιν ὑπογραμμίζει τήν ἀνάγκη νά γίνεται ἀδιάκοπη πάλη γιά τό δυνάμωμα τοῦ Κόμματος, τήν ἐκκαθάρισή του ἀπό τυχαῖα, μή κομμουνιστικά στοιχεῖα, γιά τή στερέωση τῆς ἑνότητας τῶν κομματικῶν γραμμῶν. Συνάμα τασσόταν ἀποφασιστικά ἐνάντια σέ κάθε προσπάθεια νά χρησιμοποιεῖται ἡ πάλη αὐτή γιά τήν κατάπνιξη τῆς κριτικῆς καί ἐξόντωσης τῶν ἀντιφρονούντων. Σχετικά μ' αὐτό παρουσιάζει μεγάλο ἐνδιαφέρον τό γράμμα πού δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά πρός τόν Γκ. Ε. Ζηνόβιεφ τῆς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 καί πού ἀφορᾶ τή διένεξη στήν κομματική ὀργάνωση τῆς Πετρούπολης. Ὁ Β. Ι. Λένιν σάν πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς πού ἐξέταζε αὐτή τή διένεξη δέν συμφώνησε μέ τόν Ζηνόβιεφ, ὁ ὁποῖος χαρακτήριζε τίς κριτικές ἐκδηλώσεις ἐναντίον του σάν ἀντιπολιτευτικές ἐκδηλώσεις ἐνάντια στό Κόμμα. «Στήν Πετρούπολη, ἔγραφε ὁ Β. Ι. Λένιν, δέν ὑπάρχουν διαφωνίες ἀρχῶν, μάλιστα δέν ὑπάρχει παρέκκλιση στήν παρέκκλιση... Ὑπάρχει ἡ νόμιμη ἐπιθυμία τῆς πλειοψηφίας νά εἶναι πλειοψηφία καί νά ἀντικαταστήσει τήν ὁμάδα ἐκείνη, πού μέ τή βοήθεια της Ἐσεῖς, «διευθύνατε» τήν ἄλλη. Οἱ ἄνθρωποι ἐξελίχτηκαν καί γι' αὐτό ἡ ἐπιθυμία τους εἶναι νόμιμη» (σελ. 223-224).

Στίς συνθῆκες τῆς ΝΕΠ, τῆς μερικῆς ἀνάπτυξης τῶν καπιταλιστικῶν στοιχείων ἀποκτοῦσε ἰδιαίτερα σοβαρό ρόλο ἡ ἰδεολογική, πολιτικο-διαπαιδαγωγική δουλιά τοῦ Κόμματος, ἡ προπαγάνδα τοῦ μαρξισμοῦ, ἡ ἀποφασιστική πάλη ἐνάντια στήν ἀστική ἰδεολογία. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔδινε μεγάλη σημασία στήν ἔκδοση τῶν ἔργων τῶν θεμελιωτῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ κομμουνισμοῦ, φρόντιζε γιά τή συλλογή ντοκουμέντων τοῦ Κ. Μάρξ καί τοῦ Φ. Ἔνγκελς, ἐπιμελήθηκε τή συλλογή τῶν ἐκλεκτῶν γραμμάτων τους.

Ἕνα ἀπό τά σπουδαῖα καθήκοντα τῆς πολιτικο-διαπαιδαγωγικῆς δουλιᾶς τοῦ Κόμματος καί τοῦ κράτους ὁ Β. Ι. Λένιν θεωροῦσε τήν ἀνάπτυξη νέων σχέσεων συντροφικότητας καί ἀλληλοβοήθειας. «Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ αἰσθήματος τῆς «ἀλληλοβοήθειας» κτλ. καί «ἐσωταξικά» καί στούς *ἐργαζόμενους τῶν ἄλλων* τάξεων εἶναι ὁπωσδήποτε *ἀναγκαία*» (σελ. 187).

Μιά σειρά γραμμάτων καί σημειωμάτων εἶναι ἀφιερωμένα σέ ζητήματα τῆς πολιτιστικῆς οἰκοδόμησης. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἐμβάθυνε σέ ὅλες τίς σπουδαιότατες ὑποθέσεις πού σχετίζονταν μέ τή δουλιά τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας, τῶν σχολείων, τῆς ἐξάλειψης τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ πού ἦταν ἕνα ἀπό τά ἐπείγοντα καθήκοντα τοῦ Σοβιετικοῦ κράτους. Τά πιό διαφορετικά ζητήματα τοῦ πολιτισμοῦ ἦταν στό ὀπτικό πεδίο τοῦ Β. Ι. Λένιν (προετοιμασία λεξικοῦ τῆς σύγχρονης ρωσικῆς γλώσσας, σύνταξη ἐκπαιδευτικοῦ γεωγραφικοῦ ἄτλαντα κτλ.).

Ἡ ἐπιτυχής πραγματοποίηση τῶν καθηκόντων τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκοδόμησης ἦταν συνδεμένη μέ τή σωστή λύση τοῦ ἐθνικοῦ προβλήματος. Ἡ ἀλληλογραφία φανερώνει τή δουλιά τοῦ Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τήν καθοδήγηση τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς, τῆς πάλης ἐνάντια σέ ὁποιεσδήποτε ἐθνικιστικές παρεκκλίσεις καί ρεύματα. Ὁ Β. Ι. Λένιν συμβούλευε τούς κομμουνιστές τῶν ἐθνικῶν Δημοκρατιῶν νά παίρνουν ὑπόψη τους τίς τοπικές συνθῆκες καί ἰδιομορφίες κατά τήν ἐφαρμογή τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς καί τήν οἰκοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ὁ Β. Ι. Λένιν, ὑποδείχνοντας τήν τεράστια σημασία πού ἔχει ἡ σωστή λύση τοῦ ἐθνικοῦ προβλήματος στή Σοβιετική Ἀνατολή, ἔγραφε: «Αὐτό εἶναι παγκόσμιο ζήτημα, χωρίς ὑπερβολές παγκόσμιο. Ἐδῶ πρέπει νά εἴμαστε πολύ αὐστηροί. Αὐτό θά ἔχει ἐπίδραση στήν Ἰνδία, στήν Ἀνατολή, ἐδῶ δέν χωροῦν ἀστεῖα, ἐδῶ πρέπει νά εἴμαστε 1000 φορές προσεκτικοί» (σελ. 190).

Τά ντοκουμέντα αὐτοῦ τοῦ τόμου δείχνουν ξεκάθαρα τή συνεπή καί ἐπίμονη ἐφαρμογή, ἀπομέρους τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας, τῆς πολιτικῆς τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης κρατῶν μέ διαφορετικό κοινωνικό σύστημα. Μιά σειρά γραμμάτων, σημειωμάτων καί τηλεγραφημάτων περιέχουν ὑποδείξεις γιά τή ρύθμιση τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων τῆς Σοβιετικῆς χώρας μέ τίς καπιταλιστικές χῶρες. Στό γράμμα πρός τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς 11 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, πού δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σημειώνεται ἡ ἰδιαίτερη σημασία τῶν διαπραγματεύσεων γιά τήν ὑπογραφή δανείου μέ τήν Ἰταλία, πού δέν ἀπαιτοῦσε τήν ἀναγνώριση τῶν παλιῶν χρεῶν. Αὐτό, ἔγρα-

φε ὁ Β. Ι. Λένιν, «μπορεῖ νά σημαίνει ρῆγμα στόν οἰκονομικό ἀποκλεισμό» (σελ. 255).

Συνάμα ὁ Β. Ι. Λένιν προειδοποιεῖ γιά τή δυνατότητα νέας στρατιωτικῆς ἐπέμβασης τῶν ξένων ἰμπεριαλιστῶν ἐνάντια στό Σοβιετικό κράτος. Παίρνοντας ὑπόψη ἕναν τέτιο κίνδυνο, ἔγραφε τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1921 στόν Γκ. Β. Τσιτσέριν, ὅτι «ἐδῶ μέ τίποτε δέν τούς ἐμποδίζεις, παρά μόνο μέ τό δυνάμωμα τῆς ἀμυντικῆς ἱκανότητας» (σελ. 298). Τό γράμμα αὐτό δημοσιεύεται ἐπίσης γιά πρώτη φορά.

Ὁ Β. Ι. Λένιν στά γράμματα καί τηλεγραφήματα, πού εἶναι ἀφιερωμένα στά ζητήματα τοῦ παγκόσμιου κομμουνιστικοῦ καί ἐργατικοῦ κινήματος, ἐνδιαφέρεται γιά τήν κατάσταση στά Κομμουνιστικά καί Σοσιαλιστικά κόμματα. Ξεσκεπάζει τά δεξιά ὀπορτουνιστικά καί ἀριστερά σεχταριστικά λάθη ὁρισμένων παραγόντων τῶν Κομμουνιστικῶν κομμάτων, κάνει ἐπίμονη καί σταθερή πάλη γιά τήν ἑνότητα τοῦ παγκόσμιου κομμουνιστικοῦ κινήματος.

Ἕνα σημαντικό μέρος τῶν ντοκουμέντων περιέχουν βιογραφικά ὑλικά· πολλά γράμματα καί σημειώματα δείχνουν τή συγκινητική φροντίδα τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τούς συντρόφους, τήν ἐξαιρετική λεπτότητα πρός τούς ἀνθρώπους.

* *
*

Ἀπό τά 575 ντοκουμέντα πού ἔχουν συμπεριληφθεῖ στόν τόμο δέν εἶχαν μπεῖ νωρίτερα στά Ἅπαντα τοῦ Β. Ι. Λένιν τά 533 ντοκουμέντα, ἀπ' αὐτά τά 93 δημοσιεύονται γιά πρώτη φορά, τά ντοκουμέντα αὐτά στά περιεχόμενα τοῦ βιβλίου σημειώνονται μέ ἀστερίσκο.

Στό μέρος «Παραρτήματα» μπῆκαν 39 ντοκουμέντα πού τά σχέδιά τους προετοιμάστηκαν ἀπό διάφορες ὑπηρεσίες καί ὑπογράφηκαν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. Ἀπό ἕνα μεγάλο ἀριθμό τέτιων ντοκουμέντων συμπεριλήφθηκαν τά σπουδαιότερα, ἤ αὐτά πού εἶναι ἀφιερωμένα σέ ζητήματα μέ τά ὁποῖα ἀπασχολήθηκε εἰδικά ὁ Β. Ι. Λένιν.

Τό Ἰνστιτοῦτο μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ
τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ

Β. Ι. ΛΕΝΙΝ
1921

1921

1

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΚΑΝΔΗΣ [1]

Σαμαρκάνδη, Κομματική ἐπιτροπή κυβερνείου, *στόν Σαφράνσκι*

Εὐχαριστῶ τήν ὁμάδα τῶν φίλων γιά τούς χαιρετισμούς. Τό βασικό τώρα εἶναι νά καλυτερεύσει ἄμεσα ἡ κατάσταση τῶν ἐργατῶν καί ἀγροτῶν. Ἀπό τή δραστηριότητα καί τήν ἱκανότητα τῶν τοπικῶν στελεχῶν ἐξαρτῶνται ὅλα σήμερα: ὁ φόρος σέ εἶδος, ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἀνταλλαγῶν τῆς γεωργίας μέ τή βιομηχανία, ἡ ἀνάπτυξη τῆς μικρῆς βιομηχανίας. Ὁ καπιταλισμός δέν μᾶς φοβίζει, ἀφοῦ τό προλεταριάτο κρατάει σταθερά στά χέρια του τήν ἐξουσία, τίς συγκοινωνίες καί τή μεγάλη βιομηχανία καί εἶναι σέ θέση μέ τόν ἔλεγχό του νά τόν κατευθύνει στήν κοίτη τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ. Μ' αὐτές τίς συνθῆκες ὁ καπιταλισμός μᾶς βοηθάει στήν πάλη ἐνάντια στή γραφειοκρατία καί τή διασπορά τῶν μικροπαραγωγῶν. *Ξέρουμε τί θέλουμε, γι' αὐτό καί θά νικήσουμε.*

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

2

* ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΑΪΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΣ Ἠ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΕΣ ΤΟΥΣ

27. VI. 1921.

Ὁ σ. Ἀβανέσοφ σᾶς ἔστειλε χθές τυπωμένο σχέδιο τῆς Ἐντολῆς τοῦ ΣΕΑ καί τοῦ ΣΛΕ μέ τά ἐρωτήματα γιά τούς ἀπολογισμούς *.

---

* Ἐδῶ καί παρακάτω μέ παρόμοιο ἀστερίσκο σημειώνονται οἱ τίτλοι πού δίνονται σύμφωνα μέ τίς πηγές. *Ἡ Σύντ.*

* Βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 43ος, σελ. 266-291. *Ἡ Σύντ.*

Τό σχέδιο αὐτό θά ἐγκριθεῖ τελικά ἀπό τήν ΠΚΕΕ τήν Πέμπτη 30/VI.

Εἶναι ἀπαραίτητο νά ἔχουν παραδοθεῖ *ὅλες* οἱ τροποποιήσεις στόν σ. Ἀβανέσοφ ὥς τήν *Τετάρτη*, 29/VI, *ὥρα 12 τό μεσημέρι*.

Κάθε Λαϊκός ἐπίτροπος εὐθύνεται στό Ἐπιτροπάτο του γιά τήν *καλομελετημένη, ὁλοκληρωμένη* καί ὀρθή διατύπωση τῶν ἐρωτημάτων γιά τούς ἀπολογισμούς.

Ἀργότερα τροποποιήσεις δέν θά γίνονται δεκτές.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

3

ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΕΣΤΑΝ

Ὁ σ. Μπαντάγεφ, πού μόλις ἐπέστρεψε ἀπό τήν περιοδεία του στήν περιοχή σας, μοῦ εἶπε λίγα λόγια γιά τό πόσο καλά τόν δέχτηκαν οἱ ντόπιοι σύντροφοι καί τό θερμό ἐνδιαφέρον τους γιά τήν ὑπόθεση τῶν ἐργατῶν τῆς Μόσχας καί τῆς Πετρούπολης.

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά μεταδόσετε στούς ντόπιους συντρόφους τίς βαθιές μου εὐχαριστίες καί τήν παράκληση νά προσφέρουν καί στό μέλλον τήν πιό δραστήρια καί ὁλόπλευρη βοήθεια μέ τρόφιμα στούς ἐργάτες τῆς πρωτεύουσας.

Ἡ κατάσταση εἶναι δύσκολη. Πρέπει νά βοηθήσετε ὁλόπλευρα. Εἶμαι βέβαιος πώς θά κάνετε ὅ,τι εἶναι δυνατό.

Σᾶς στέλνω κομμουνιστικούς χαιρετισμούς.

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούνη 1921

Δημοσιεύτηκε στίς 24 τοῦ Αὐγούστου 1921 στήν ἐφημερίδα «Ἰζβέστιγια τῆς Πληρεξούσιας Ἀντιπροσωπείας τῆς ΣΟΣΔΡ στή Σοβιετική Δημοκρατία τῆς Χορεσμίας», ἀρ. φύλ. 20

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο τῆς ἐφημερίδας

4

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΕΙΩΝ

27.VI.

Ἐπισυνάπτω τηλεφωνογράφημα τοῦ σ. Μπριουχάνοφ, πού ἀφορᾶ τά τηλεγραφήματα σχετικά μέ τά ψάρια.

Ἐφιστῶ τήν προσοχή σας στήν *ἐξαιρετική* σημασία πού ἔχει ἡ ὑπόθεση τῆς ἰχθυοβιομηχανίας καί ἡ *γρήγορη* διαβίβαση τῶν τηλεγραφημάτων σχετικά μέ τήν ὑπόθεση αὐτή [2].

Σᾶς προτείνω ἐπίμονα νά κάνετε τό *μάξιμουμ* πού μπορεῖ νά γίνει καί νά *συνεννοηθεῖτε* μέ τόν Μπριουχάνοφ.

Νά μέ ἐνημερώσετε γι' αὐτό.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούνη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά σύμφωνα μέ τό ἀντίγραφο πού ἔχει γράψει ἡ Λ. Α. Φότιεβα

5

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Χ. ΓΚ. ΡΑΚΟΒΣΚΙ, Μ. Κ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΟΦ, ΤΗΝ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚ(μπ) ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ [3]

Χάρκοβο, στό ΣΛΕ, στόν Ρακόβσκι, στήν ΚΕ τοῦ ΚΚ(μπ) Οὐκρ. στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ Οὐκρανίας, στόν Βλαντίμιροφ

Ἀρχίζοντας ἀπό τίς εἴκοσι δύο τοῦ Ἰούνη, διακόψατε τελείως τήν ἀποστολή σιτηρῶν πρός τό κέντρο. Συμπληρώνοντας τό τηλεγράφημα τοῦ Μπριουχάνοφ, τονίζω τήν πλήρη ἀδιέξοδο τῆς κατάστασης τοῦ κέντρου, ἄν δέν ἀνανεωθεῖ ἀμέσως ἡ ἀποστολή ἀπό τήν Οὐκρανία τουλάχιστο ἑνός δρομολογίου τό εἰκοσιτετράωρο. Χωρίς αὐτό εἶναι ἀναπόφευκτη μιά μακρόχρονη καί σοβαρή διακοπή στόν ἐφοδιασμό τῆς πρωτεύουσας, πολύ περισσότερο ἀπαράδεκτη στή διάρκεια τοῦ συνεδρίου τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Γι' αὐτό προτείνω νά ξαναρχίσετε ἀμέσως τήν ἀποστολή σιτηρῶν πρός τό Βορά, ὄχι λιγότερο ἀπό τριάντα βαγόνια τήν ἡμέρα.

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά μᾶς πληροφορεῖτε τηλεγραφικά καί τηλεφωνικά, τί κάνετε ἀκριβῶς καί ποιές οἱ πιθανότητες ἐπιτυχίας *.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν* **

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή στή Λενινιστική Συλλογή τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

6

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Α. ΤΕΟΝΤΟΡΟΒΙΤΣ

Πήραμε ἀπό τόν Γκόρκι τό σχέδιο τῆς *«Ἐπιτροπῆς βοήθειας πρός τούς πεινασμένους»*.

Πάρτε το ἀπό τόν Ρίκοφ ὕστερα ἀπό ¼ τῆς ὥρας, ἀφοῦ τό διαβάσει.

Αὔριο θά ἀποφασίσουμε στό Πολιτικό Γραφεῖο. Τηλεφωνηθεῖτε μέ τόν Μόλοτοφ, γιά νά Σᾶς δόσει αὔριο χρόνο 5 λεπτά.

Ἐγώ προσωπικά νομίζω ὅτι μπορεῖ νά συνενωθεῖ τό δικό μας σχέδιο μέ τό σχέδιο τοῦ Γκόρκι [4].

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

7

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΟΥΜΙΑΝΤΣΕΦ

Παρακαλῶ νά μοῦ δόσετε γιά προσωρινή χρήση τό βιβλίο τοῦ Χέγγελ «Λογική». Ἐξουσιοδοτῶ τόν σύνδεσμο ποδηλατιστή σ. Λατσούγκιν νά τό παραλάβει.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 20 τοῦ Γενάρη 1940 στήν ἐφημερίδα «Γκουντόκ», ἀρ. φύλ. 16

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

---

* Ἡ τελευταία φράση γράφτηκε ἰδιόχειρα ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. *Ἡ Σύντ.*

** Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογραφεῖ ἐπίσης ἀπό τόν Β. Μ. Μόλοτοφ. *Ἡ Σύντ.*

8

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

29.VI. ὥρα 11 καί 10′ τό πρωί.

Στόν Ὀρτζονικίτζε

Μόλις τώρα ἦρθα καί διάβασα τό κρυπτογράφημά Σας. Ἐλπίζω νά μάθω σήμερα κιόλας μερικές λεπτομέρειες καί θά Σᾶς στείλω κρυπτογράφημα. Γιά τήν ὥρα θά Σᾶς πῶ: μή νευριάζετε, δεῖξτε ὑπομονή, παραμείνετε. Πολιτευτεῖτε μέ πολύ μεγάλη προσοχή. Ἡ κατάσταση μπορεῖ γρήγορα νά καλυτερεύσει *. Μέχρι ποιά ὥρα θά εἶστε ἀκόμη στό Βλαντικαυκάς;

Λένιν

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Ἰούνη 1921
Στάλθηκε στό Βλαντικαυκάς

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

9

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [5]

Σύντροφε Γκορμπουνόφ! Ἐξακριβῶστε, ἄν εἶναι δυνατό νά δοθεῖ βοήθεια καί μέ τί. Βοηθεῖστε μέ κάθε τρόπο. (Συμπεριλήφθηκε αὐτό τό τυπογραφεῖο στά 6, στά ὁποῖα ὁ Ρίκοφ καθιερώνει τόν ὁμαδικό ἐφοδιασμό; Δέν θά τό ἐπισκεφθεῖ ὁ Σμολιανίνοφ;)

Λένιν

30/VI.

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούνη του 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Τό κείμενο «Ἡ κατάσταση μπορεῖ γρήγορα νά καλυτερεύσει», ὁ Λένιν τό ὑπογράμμισε καί ἔγραψε στό περιθώριο: «κρυπτογραφικά». *Ἡ Σύντ.*

10

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΠ. Σ. ΣΤΟΜΟΝΙΑΚΟΦ [5]

30. VI. 1921.

σ. Στομονιακόφ!

Σᾶς συνιστῶ τόν κομιστή, σύντρ. Γκεόργκι Ντμίτριεβιτς *Τσιουρούπα*,
οἰκοδόμο τοῦ ἠλεκτροσταθμοῦ τῆς Κασίρα, πού γιά μᾶς ἔχει *ἐξαιρετική* σημασία [6].

Πρέπει νά τόν βοηθήσετε μέ συμβουλές καί λοιπά, ἰδιαίτερα μέ χρήματα, γιά νά κάνει *γρήγορα* στό Βερολίνο τήν ἀπαραίτητη παραγγελία, νά τήν πληρώσει καί νά ἐπιδιώξει τήν ἐκπλήρωσή της *χωρίς τήν παραμικρή καθυστέρηση*.

Παρακαλῶ νά τόν βοηθήσετε μέ κάθε τρόπο.

Δέν θά μπορούσατε νά πιάσετε μέ τηλεγράφημα τόν Κράσιν στό δρόμο (ἀπό τό Λονδίνο στή Μόσχα) στό Βερολίνο;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Στάλθηκε στό Βερολίνο

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

11

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Μ. ΛΕΖΑΒΑ

στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου
στόν σ. Λεζάβα

Ἐπειδή τό κλείσιμο συμφωνίας ἐκχώρησης μέ τήν ΣΚΦ ἐπείγει καί ἔχει ἐξαιρετική σημασία παρακαλῶ νά παρθοῦν τά ἀπαραίτητα μέτρα γιά τήν πιό γρήγορη λύση τοῦ ζητήματος ἀγορᾶς ἕτοιμων ρουλεμάν πού βρίσκονται στίς ἀποθῆκες τῆς ΣΚΦ [7]. Εἶναι ἀνάγκη νά δοθεῖ τελική λύση μέσα σέ μιά ἑβδομάδα. Γιά τά παραπέρα, παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

12

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ [8]

2/VII.

Γκ. Μ.!

Δέν ἔγινε καλό.

Ἡ γενική ἐντύπωση ἀπό τήν «πρώτη ἀνάγνωση»:

1 σελίδα: «πολλοί» βλέπουν «φανερή» παρέκκλιση...
(γιατί νά παραδεχτοῦμε πώς οἱ κατήγοροι εἶναι «πολλοί»; Ἀμέσως λαθεμένος τόνος καί «κίνηση»... πρός ὄφελος τῶν ἐχθρῶν).

2 σελ.
«ἡ γενική ἀναδιοργάνωση τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτροπάτων, πού ἀναπόφευκτα ἔχει σχέση»...
(«ἀναπόφευκτα»; Πολύ *ἀποφευκτά,* γιατί καμιά *γενική* ἀναδιοργάνωση *ΔΕΝ* γίνεται. Καί βγαίνει ὅτι ὁ συγγραφέας παραπέμπει τόν ἀναγνώστη σ' ἐκεῖνο τό «γενικό» *τό ὁποῖο δέν ὑπάρχει).*

3 σελ.
ἡ προβολή τοῦ βασικοῦ, ἡ συγκέντρωση σέ μεγάλες ἐπιχειρήσεις κτλ...
«ὡστόσο ἀξίζει νά στοχαστοῦμε, γιά νά δοῦμε, ὅτι *κομματιαστά* εἶναι ἀδύνατο»... «κομμάτιασμα».
(Ἀναπόδεικτο. Μόνο *κομματιαστά* καί εἶναι δυνατό.
Πρέπει νά ἀρχίσουμε ἀπό τό λίγο, ἀπό *μιά* περίπτωση.)

σ. 4 ... Δέν ἐπιτρέπονται ἀκρότητες
(χωρίς συζήτηση, ὅμως ἀκαδημαϊκά)
ὁ Ὀσάντσι στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου (ἤδη ἀναφέρθηκε δυό φορές)
«**τά μέλη** τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου ἀναγκάζονται νά ἀσχολοῦνται **ἀδιάκοπα** (ἕνας Ὀσάντσι;) μέ πρόχειρες δουλιές»...

35 — 1 = 34

σ. 5...

Καύσιμα... Ὁ Λάριν (γιατί νά παρατίθενται ἀποσπάσματά του, *χωρίς νά ἀναφέρεται* οὔτε ἕνας ἀριθμός; Νά ἐνθαρύνεται ὁ ἐχθρός! Εἴτε νά σιωποῦμε γι' αὐτόν, μιλώντας γιά τή δουλιά μας

όχι μέ λόγια τοῦ Λάριν, ἀλλά μέ δικά μας καί μέ γεγονότα, εἴτε νά τοῦ ἐπιτιθέμαστε. Διαφορετική τακτική = σίγουρη ἧττα).

σ. *6* «ἡ ὁμάδα τῶν στελεχῶν γιά τήν πάλη ἐνάντια στήν πείνα δημιουργήθηκε βιαστικά»
(; αὐτό γενικά δέν εἶναι δουλιά τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου!)

σ. 7

σ. 8 οἱ ὁδηγίες τοῦ προέδρου τοῦ ΣΕΑ
(; Ποιές; ὁ ἀναγνώστης δέν γνωρίζει)
ΑΣΜ + ΤΤΕ

Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν... «*πιθανόν δέν θά ἀργήσει νά φανεῖ*» (οἱ ὑπογραμμισμένες λέξεις εἶναι ἐπίσης πρός ὄφελος τῶν ἐχθρῶν). Ὁ Νεοπιχάνοφ...

(καί τί ἔκανε αὐτός; Οὔτε μιά καθαρή λέξη.
Ἔστω ἕνα παράδειγμα. Μέ τί βοήθησε;
Ἔκανε οἰκονομίες; Ἀποκάλυψε τό λάθος; Βοήθησε νά ἀποφευχθεῖ αὐτό; σέ τί ἀκριβῶς;)

8-9: ... *«Τά καθήκοντα»*...
Ὅλοι βαρεθήκαμε τά καθήκοντα ἔτσι, πού καλύτερα νά σιωποῦμε γι' αὐτά. Ἔχουν ὅλοι καθήκοντα ἄπειρα.
Κοινά, πάγκοινα, καθολικά καθήκοντα, πού εἶναι *φανερό* πώς δέν θά ἐκπληρωθοῦν.

Δέν ἔγινε καλά ἤ δέν ἔγινε τίποτε. Καλύτερα προσωρινά νά μή μιλήσουμε στόν Τύπο. Γιά τήν ἔκθεση ὅμως στό ΣΕΑ

(α) νά παρατεθεῖ καθαρά κάτι πού *πραγματικά ἐπιτεύχθηκε* ἔστω 3-4 παραδείγματα, μικρά, ὅμως ἀκριβῆ, συγκεκριμένα, πού ἐπιτεύχθηκαν, καί ὄχι αὐτά πού ἔχουν μπεῖ γιά ἐκτέλεση, αὐτά πού συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν, ὄχι τά γενικά καί τά ὑπολογιζόμενα γιά ἐκτέλεση.
Τί ἔκανε ὁ Ραμζίν στήν Πετρούπολη;
» » ὁ Νεοπιχάνοφ στή Μόσχα;
ὁ Στρουμίλιν
ὁ Ποπόφ
καί ἄλλοι.

(β) Δόθηκε ἡ δουλιά στά ξεχωριστά μέλη; Πότε; Σέ πόσους ἀπό τούς 35;

(γ) Ἀπό τίς 10 Ἐπιτροπές τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτροπάτων οἱ σχέσεις *εἶναι κανονικές μέ μιά* (; τῶν καυσίμων).
Μέ τί ἐκφράστηκε αὐτό;
Τί ἐπιτεύχθηκε πραγματικά στό πλάνο γιά τό δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1921;
Οἰκονομία καυσίμων;
Συμπέρασμα: νά γίνει παραπέρα *συγχώνευση* μέ τίς 10, νά κατανικηθεῖ ἡ ρουτίνα τῶν 9, πού δέν κάνουν *τίποτε;*

(δ) *Προετοιμασία* τοῦ πλάνου γιά τό δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1921;
Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας (σοδιά;) ΚΔΣ *;
Τό παρόν τμῆμα
ΑΣΛΟ

Νά, κατά τή γνώμη μου, πῶς πρέπει περίπου νά συνταχθοῦν τά ὑλικά γιά τήν ἔκθεση στό ΣΕΑ.

Τό γενικό καί συνοπτικό πλάνο, ὅπως φαίνεται, θά εἶναι ἕτοιμο ὄχι νωρίτερα ἀπό τό φθινόπωρο τοῦ 1921 καί *δέν μπορεῖ* νά δοθεῖ, ἄν δέν ἐξακριβωθεῖ περίπου ἡ σοδιά.

Ἄς εἶναι καί ἔτσι. (Ὅμως ἄλλο πράγμα ἡ σοδιά καί ἄλλο τό ὕψος τοῦ φόρου *πού εἰσπράχθηκε* καί τῶν σιτηρῶν *πού συγκεντρώθηκαν.* Τήν ποσότητα θά τή μάθετε τό 1922, post factum.)

Δηλαδή *σέ κάθε περίπτωση* πρέπει νά παίρνουμε σάν βάση τά **συμβατικά ἐλάχιστα ὅρια.**

Τά μερικά σχέδια ἔγιναν (καύσιμα)· κατά τό ½ ἔγιναν (Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν;). Ἐδῶ, φαίνεται, μπορεῖ νά δόσουμε κάτι τό συγκεκριμένο.

Κατά τό ¼ ἔγινε; Ἀριθμός συσσιτούντων; (αὐτό εἶναι ὑπόθεση τῆς ΚΔΣ *καί ὄχι* τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου. Ὅλοι θά φορτώνουν τή δουλιά *τους* στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου. Αὐτό δέν πρέπει νά ἐπιτραπεῖ).

Τό κύριο ὅμως παραμένει: εὐθύς, ἀμέσως «κομματιαστά» *νά ἐξαλείφουμε ὅ,τι εἶναι φανερά ἀντιορθολογιστικό, ὅ,τι εἶναι φανερά ἀντίθετο μέ τό πλάνο τῆς κρατικῆς οἰκονομίας.*
(νά κλείσουν τά τάδε ἱδρύματα στόν τάδε κλάδο...
νά κλείσουν σιδηροδρομικές γραμμές, νά μισοκλείσουν οἱ τάδε...
νά κατασκευαστοῦν αὐτές καί αὐτές οἱ διακλαδώσεις καυσίμων...
δασική περιοχή ἐκείνη, πού κατά τόν Ραμζίν, θά ἀποδόσει περισσότερο ἀπό κάθε Ἀλγκέμπα, νά ἀναφερθεῖ καί νά τῆς δοθεῖ πλάνο: νά ὑλοτομηθεῖ ἔτσι, νά μεταφερθεῖ ἔτσι...

* ΚΔΣ — Κεντρική Διεύθυνση στατιστικῆς. *Σημ. μετ.*

Ἀπό τά 1000 καλά ἐργοστάσια τά 10 νά τεθοῦν σέ κίνηση στήν τάδε ἡμερομηνία, τά 50 στήν τάδε κτλ., τουλάχιστο μέχρι τά 100 ἤ τά 200).

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

13

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ [9]

1) Νά ἐξακριβωθεῖ, ἀπό ποιόν ἐξαρτᾶται ἡ πρόσκληση τῶν μοσχοβιτῶν; (Νά ἐρωτηθεῖ ὁ Ἰόνοφ;)

2) Ἀπό τήν § 4 νά ἀποριφθεῖ ἡ ἀποστολή.

Νά γράψεις στόν *Λαπίνσκι* (μέσω τοῦ Ράντεκ): 1) πότε θά στείλει τήν ἐργασία του καί 2) τόν *κατάλογο* τῶν πηγῶν.

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 4 καί 9 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

14

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

Στόν Ὀρτζονικίτζε

Μοῦ κάνει κατάπληξη ἡ ἀπόσπαση τοῦ Στάλιν ἀπό τήν ἀνάπαυση. Ὁ Στάλιν θά ἔπρεπε νά ἀναπαυτεῖ ὄχι λιγότερο ἀπό 4 ἤ 6 ἑβδομάδες ἀκόμη. Πάρτε γραπτή γνωμάτευση καλῶν γιατρῶν.

Νά μέ ἐνημερώσετε σχετικά μέ τό Μπακού καί τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἡ σιωπή Σας σ' αὐτό εἶναι ὕποπτη.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Ἰούλη 1921
Στάλθηκε στήν Τιφλίδα

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

15

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΜΠΟΓΚΟΥΜΙΡ ΣΜΕΡΑΛ [10]

Παρακαλῶ νά ὑποδείξετε μέ ἀκρίβεια:
Πότε καί *ποιό* ἐκδοτικό δημοσίευσε τίς θέσεις τοῦ II συνεδρίου τῆς III Διεθνοῦς;

Οἱ ὅροι εἶχαν δημοσιευτεῖ ἀμέσως κιόλας ὕστερα ἀπό τό συνέδριο, δηλαδή στίς ἀρχές τοῦ φθινοπώρου 1920, σέ *ξεχωριστά* ἔντυπα ὄργανα, πού ἦταν προηγούμενα παγκομματικά. Ὁ Μπουριάν δήλωσε γι' αὐτό ἀρκετά καθαρά στό «Rovnost». Στίς ἐφημερίδες, πού τότε βρίσκονταν κάτω ἀπό τήν ἐπίδραση τῶν δεξιῶν, δέν ἐμφανίστηκαν. Τό κεντρικό ὄργανο «Pravo Lidu» ἦταν στά χέρια τῶν δεξιῶν μέχρι ἐκείνη τή στιγμή πού τό καταλάβαμε. Ἐμφανίστηκαν ὁλοκληρωμένες τό *Γενάρη* σέ ἐπίσημο ἐκδοτικό *ἀριστεροῦ* κόμματος.

Ἡ μετάφραση τῆς ὁμιλίας Σας στή *«Vorwärts»* [11] τοῦ Ράιχενμπεργκ ἔγινε

1) σωστή;
2) ὁλοκληρωμένη;

Λένιν

Μόνο σύντομη περίληψη. Τό πρωτότυπο εἶναι σχεδόν 6 φορές μεγαλύτερο.

Γράφτηκε ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 5 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο
Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά

16

ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) [12]

Προτείνω νά ἐγκριθεῖ τηλεφωνικά καί νά προστεθεῖ: μέ τήν ἐντολή νά ἀγοραστεῖ ὅσο τό δυνατό περισσότερο καί σιτάρι καί ρύζι.

5/ VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

17

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. ΝΤ. ΚΑΪΣΑΡΟΦ

Παρακαλῶ τήν ἐπιτροπή σύνταξης τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἄτλαντα νά προμηθευτεῖ ὅλα αὐτά [13], νά βάλει τήν ὑποεπιτροπή στή δουλιά καί νά μοῦ γνωρίσει τά ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς ὑποεπιτροπῆς καί τό ἀποτέλεσμα τῆς δουλιᾶς της.

6/ VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 6 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1961 στό περιοδικό «Ἱστόρια ΣΣΣΡ», ἀρ. τεῦχ. 2

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

18

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

Στόν σ. Τσιτσέριν ἤ στόν σ. Λιτβίνοφ!

Τό Πολιτικό Γραφεῖο ἀποφάσισε νά ἐπιτρέψει τό ταξίδι τοῦ Φράνς [14]. Νομίζω ὅτι θά ἦταν ὠφέλιμο σχετικά μ' αὐτό νά ἀπαντήσω. Ποιά ἡ γνώμη Σας; Ἄν εἶστε ἐνάντια (στό νά ἀπαντήσω), τότε ποιά εἶναι τά ἐπιχειρήματά Σας;

Ἄν εἶστε ὑπέρ, δέν θά μπορούσατε νά γράψετε τό σχέδιο;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς

Λένιν

Γράφτηκε στίς 6 ἤ 7 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

19

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

σ. Τσιτσέριν!

Συμφωνῶ μαζί Σας, ὅτι θά χρειαστεῖ νά δεχτῶ τόν Φράνς. Θά ἔχετε ἴσως τήν καλοσύνη νά διορθώσετε τό συνημμένο καί νά τό δόσετε γιά δακτυλογράφηση σέ δικό μου ἔντυπο.

Νά περιμένουμε τόν Κράσιν (θά εἶναι στίς 13/ VII); Ἤ δέν εἶναι βολικό νά φορτώσουμε τόν Κράσιν στόν Φράνς; Ἤ, ἀπεναντίας, αὐτό θά εἶναι πολύ βολικό;

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

20

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΣΛΟ, ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΧΕΔΙΟΥ, ΤΗΝ ΕΑΕ, ΤΟ ΠΚΣΣ

7. VII. 1921.

Ἐπειδή εἶναι ἀνάγκη νά ἀποφασιστεῖ αὔριο τελικά στό *ΣΕΑ* ἡ σύνθεση, τά ὅρια διεύθυνσης κλπ.

τῆς Ἐπιτροπῆς Σμίλγκα ἐξονόματος τοῦ ΣΕΑ (στό Μπακού, τό Γκρόζνι καί τό Ντονμπάς).

Παρακαλῶ σήμερα καί αὔριο ὥς τίς 6 τό βράδυ νά συνεννοηθεῖτε γιά τή σύνθεση αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς κτλ. [15].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

21

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

7. VII. 1921

Στόν σ. Μόλοτοφ!

Ὕστερα ἀπό συνομιλία μέ τόν Οὔνσλιχτ προτείνω στήν ΚΕ νά ἀποφασίσει:

ὑποχρεώνει τόν σ. *Μενζίνσκι* νά πάρει ἄδεια καί νά ξεκουραστεῖ ἀμέσως μέχρι νά παρουσιάσει *ἔγγραφη* βεβαίωση τῶν *γιατρῶν* γιά τήν ὑγεία του. Μέχρι τότε νά ἔρχεται ὄχι περισσότερο ἀπό 2-3 φορές τήν ἑβδομάδα γιά 2-3 ὧρες.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

22

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ ΚΑΙ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

Στούς Ρίκοφ καί Μόλοτοφ

Φοβᾶμαι τρομερά τήν ἀλλαγή. Ὁ Μεχονόσιν δέν εἶναι ἱκανός νά δουλέψει πουθενά στό κέντρο.

Ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ Μπάμπκιν, ὁ Ἀβανέσοφ τό παρακάνουν μέ

τούς «ἐλέγχους». Κατά τή γνώμη μου, ή Ἐπιτροπή Σας πρέπει *στίς 3 ή ὥρα νά τελειώσει:*

καί στόν Μπριουχάνοφ
καί στόν Ποτιάγεφ

κα-τσά-δα (εὐγενικά): ἄν ἄλλη φορά *φιλονικήσετε* θά σᾶς διώξουμε καί τούς δυό καί θά σᾶς φυλακίσουμε [16].

Τελεία καί παύλα.

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

23

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟ III ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΚΔ

Πρός τόν σ. Ζηνόβιεφ μέ τήν παράκληση νά ἀνακοινώσει στά μέλη τῆς χθεσινῆς Ἐπιτροπῆς τά παρακάτω:

Ἀξιότιμοι σύντροφοι!

Μοῦ ἔκαναν γνωστό πώς τά χθεσινά μου λόγια στήν Ἐπιτροπή ἐνάντια στούς — σωστότερα ἐνάντια σέ μερικούς — οὔγγρους προκάλεσαν δυσαρέσκεια [17]. Γι' αὐτό σπεύδω νά σᾶς πληροφορήσω γραπτά: ὅταν ἐγώ ὁ ἴδιος ἤμουν ἐμιγκρές (πάνω ἀπό 15 χρόνια), ἀρκετές φορές ἔπαιρνα «ὑπερβολικά ἀριστερή» θέση (ὅπως τουλάχιστο τό βλέπω τώρα). Τόν Αὔγουστο τοῦ 1917 ἤμουν ἐπίσης ἐμιγκρές καί πρότεινα στήν Κεντρική Ἐπιτροπή τοῦ Κόμματός μας ὑπερβολικά «ἀριστερή» πρόταση, ή ὁποία, εὐτυχῶς, ὀρθά - κοφτά ἀπορίφθηκε [18]. Εἶναι φυσικό ὅτι οἱ ἐμιγκρέδες πολλές φορές κρατοῦν «ὑπερβολικά ἀριστερές» θέσεις. Ἐγώ οὔτε κάν σκέφθηκα νά κατηγορήσω νωρίτερα καί τώρα γιά τό ζήτημα αὐτό τέτιους ὑπέροχους, ἀφοσιωμένους, πιστούς καί διακεκριμένους ἐπαναστάτες, σάν τούς οὔγγρους ἐμιγκρέδες, πού τόσο ἐκτιμοῦνται ἀπ' ὅλους μας, ἀπό ὁλόκληρη τήν Κομμουνιστική Διεθνή.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

7/ VII. 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο στά γερμανικά στίς 27 τοῦ Γενάρη 1924 στήν ἐφημερίδα «Vorwärts» (Reichenberg), ἀρ. φύλ. 23

Στή ρωσική γλώσσα πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1924 στό βιβλίο «Ὁ Λένιν στό φῶς τοῦ ξένου Τύπου»

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο
Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά

24

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΖΟΖΕΦ ΦΡΑΝΣ *

8/VII.

Πρός τόν ἀξιότιμο Ζόζεφ Ἴρβιν Φράνς
Γερουσιαστή τῶν ΕΠΑ

Ἀγαπητέ κύριε,

Σᾶς εἶμαι πολύ εὐγνώμων γιά τό εὐγενικό Σας γράμμα ἀπό τῆς 5 τοῦ Ἰούλη 1921 καί γιά τίς δυό συνημμένες ἀρκετά ἐνδιαφέρουσες ἀποφάσεις. Θά ἤμουν πολύ εὐτυχής νά Σᾶς δῶ καί νά συνομιλήσω μαζί Σας τήν ἐρχόμενη ἑβδομάδα, ὄχι ὅμως νωρίτερα ἀπό τίς 13. Ἄν αὐτό Σᾶς εἶναι βολικό, γνωρίστε μου, παρακαλῶ, τόν ἀριθμό τηλεφώνου Σας, τή διεύθυνση καί πότε Σᾶς βολεύει καλύτερα.

Μέ ἐκτίμηση

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο
Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά

25

ΕΠΙΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΒΕΣΙΕΓΚΟΝΣΚ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Ὑπάρχει ἡ σκέψη, πού ἐκφράζει τίς ἐπιθυμίες ὁρισμένων ἀγροτῶν, νά ἀσφαλίσουν τά οἰκήματά τους ἀπό πυρκαγιά μέ σιτηρά καί ἄλλα προϊόντα ἀγροτικῆς παραγωγῆς μέ τόν ὅρο ὅτι ἡ ἀνοιξιάτικη ἀσφάλιση θά καταβαλλόταν ἀργότερα μέ τά προϊόντα αὐτά. Παίρνοντας ὑπόψη τήν ἀνάγκη αὔξησης τῶν ἀποθεμάτων τροφίμων, παρακαλῶ νά ἀναλύσετε τήν παραπάνω σκέψη, καί ἄν εἶναι δυνατό, νά ἐκδοθεῖ σχετικός νόμος. Ὁ ἐξουσιοδοτημένος ἐπίτροπος Ἐπισιτισμοῦ τῆς πόλης Βεσιεγκόνσκ Βάχονεφ.

* Στό ἐπάνω μέρος τοῦ ντοκουμέντου ὁ Β. Ι. Λένιν ἔκανε τήν ἐπισημείωση: «Νά μοῦ ὑπενθυμίσετε στίς 12 ἤ στίς 13/VII. Ὄχι νωρίτερα ἀπό τίς 13/VII». *Ἡ Σύντ.*

Ἀντίγραφα στούς σ.σ. Μπριουχάνοφ, Μπογκντάνοφ, Τεοντορόβιτς, Σμολιανίνοφ

Συντάξτε ἔγγραφο γι' αὐτούς τούς 4 σύν *τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν*.

Θεωρώντας τή σκέψη τῶν συντρόφων ἀπό τή Βεσιεγκόνσκ ἀπόλυτα σωστή, Σᾶς παρακαλῶ νά συγκαλέσετε ἀμέσως σύσκεψη μέ τή σύνθεση πού ὑποδείχνεται (ἀπό 5) γιά τήν ἐπεξεργασία τοῦ ἀντίστοιχου διατάγματος. Προθεσμία μιά βδομάδα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

26

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Λίντια Ἀλεξάντροβνα!

Σᾶς παρακαλῶ, νά στείλετε τά συνημμένα γράμματα [19], κάνοντας τόν ἔλεγχο (στό βιβλίο διεκπεραίωσης καί ἀποδείξεων παραλαβῆς).

NB { Πρέπει νά ἀνοίξετε ἕνα *βιβλίο* ἀποδείξεων παραλαβῆς, χαρτοδεμένο *καί σ' αὐτό* νά ὑπογράφουν (ὅλοι) οἱ παραλῆπτες τῶν φακέλλων μου πού στέλνονται μέ τούς συνδέσμους. Στό ἴδιο θά ἐπικολλοῦνται οἱ ἀποδείξεις παραλαβῆς.

Στήν ἀλληλογραφία τῆς Κρζιζανόβσκαγια νά προστεθεῖ ἡ *σφραγίδα* καί ἡ ὑπογραφή τοῦ γραμματέα. Ἄν χρειάζεται ἐγώ θά τήν ἀντιγράψω σέ ἔντυπο. Στεῖλτε μου 10-20 ἔντυπα.

Χαιρετισμούς! *Λένιν*

8/VII.

P. S. Παρακαλέστε τόν Σκλιάνσκι νά μοῦ στείλει ἀπόρρητο σημείωμα

(1) γιά τήν πολεμική κατάσταση,

(2) σέ τί συμφώνησε ὁ ἀρχιστράτηγος μέ τόν Στάλιν.

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

27

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ

8/VII.1921.

ΛΕ Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων
πρός τόν σ. Ντοβγκαλιέβσκι

Ἀπό τό συνημμένο ἀντίγραφο τῶν τηλεγραφημάτων βλέπετε ὅτι τό τηλεγράφημά μου πρός τόν σ. Πιατακόφ τῆς 24. VI ἐγχειρίστηκε μόλις στίς 5/VII *. Σᾶς κάνω παρατήρηση γι' αὐτή τήν ἀπαράδεκτη καθυστέρηση καί Σᾶς προειδοποιῶ πώς στό ἑξῆς γι' αὐτό θά Σᾶς τιμωρήσω αὐστηρότερα.

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε τά ὀνόματα τῶν ὑπαίτιων, καθώς καί μέ τί τούς τιμωρήσατε [20].

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

28

ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Στόν σ. Μόλοτοφ

Παρακαλῶ τό Ὀργανωτικό Γραφεῖο ἤ τή Γραμματεία τῆς ΚΕ (μέ τήν ἔγκριση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τηλεφωνικά) νά μοῦ χορηγήσει ἄδεια σύμφωνα μέ τή γνωμάτευση τοῦ γιατροῦ Γκετιέ γιά ἕνα μήνα μέ δικαίωμα νά ἔρχομαι 2-3 φορές τήν ἑβδομάδα γιά 2-3 ὧρες τήν ἡμέρα στίς συνεδριάσεις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, τοῦ ΣΛΕ καί τοῦ ΣΕΑ. Τήν ἡμερομηνία ἔναρξης τῆς ἄδειας θά τή γνωστοποιήσω (ἐντός τῶν ἡμερῶν) στόν σ. Μόλοτοφ [21].

8/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντο ἀρ. 467. *Ἡ Σύντ.*

29

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [22]

σ. Ζηνόβιεφ!

Κατά τή γνώμη μου, πρέπει νά συμφωνήσουμε **σάν ἐξαίρεση**, νά διατυπωθεῖ μέ ἀκρίβεια ἡ ἐξαίρεση αὐτή. Παρακαλῶ **ἀμέσως** νά ἐγκριθεῖ *τηλεφωνικά* ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο.

Λένιν

Γράφτηκε ὄχι νωρίτερα ἀπό τίς 9 τοῦ Ἰούλη, 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

30

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ

10/VII.

σ. Μπριουχάνοφ!

Πῆρα τό γράμμα τοῦ Λομπατσιόφ τῆς 9/VII, ὅπου γίνεται λόγος γιά τήν ἀπότομη ἐπιδείνωση τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῆς Πετρούπολης καί τῆς Μόσχας. Παρακαλῶ νά γίνουν ὑποδείξεις.

Κατά τή γνώμη μου, πρέπει νά ἐπεξεργαστεῖτε μέτρα γιά τό δυνάμωμα τῆς δουλιᾶς. Ἐγώ προτείνω:

1) εὐθύς ἀμέσως, ἐπειγόντως, *ἐπαναστατικά* νά ριχτεῖτε **χωρίς καθυστέρηση** στήν εἴσπραξη τοῦ *φόρου* στό κυβερνεῖο τῆς Μόσχας (ἡ βρίζα ἤδη θερίστηκε). Νά κινητοποιήσετε ἐντατικά τούς ἐργάτες τῆς Μόσχας *γιά νά βοηθήσουν* τά ὄργανα Ἐπισιτισμοῦ·

2) νά ἐπιστρατεύσετε γενικά καί ἄλλα στελέχη γιά τήν ἐπισιτιστική δουλιά, *λεηλατώντας* τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο, σύμφωνα μέ τή *χθεσινή* ἀπόφαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου (πάρτε ἀντίγραφο) [23]·

3) νά στείλετε ἀκόμη μιά φορά συγκεκριμένες διαταγές στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ τῆς Οὐκρανίας καί Σιβηρίας·

4) νά στείλετε *ἔκτακτη* ἀποστολή (μαζί μέ τήν Κεντρική Ἕνωση καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν) στό κυβερνεῖο *Ποντόλσκ*, ὅπου, ὅπως λένε, ὑπάρχουν ἄφθονα σιτηρά μέ *6 000* ρούβλια τό πούτι σοβιετικά χρήματα.

(Γενικά ἡ ἐντύπωσή μου εἶναι ὅτι τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ *δείχνει μεγάλη ἀμέλεια* καί *καθυστερεῖ* τρομερά στόν τομέα τῆς ἀγορᾶς καί τῆς ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων. Δέν ὑπάρχει πρωτοβουλία. Δέν γίνεται θαραλέα δουλιά.)

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀπαντήσετε στίς 11/VII.

Γράφτηκε στίς 10 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

31

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ

σ. Σμίλγκα! Διάβασα τό σχέδιο. Ἐπισυνάπτω τίς τροπολογίες μου [24].

Σᾶς συμβουλεύω *ἐπίμονα:*

1) μήν προωθεῖτε ἐξονόματός *Σας* (γιατί νά ἐρεθίζετε τίς χῆνες; Γιατί νά *δυσχεραίνετε* μιά δυνατότητα *ὁμοφωνίας* ὅλων καί τοῦ καθένα χωριστά;).

2) Νά προωθεῖτε μόνο ἐξονόματος τοῦ *Προεδρείου* τοῦ ΑΣΛΟ.

Στήν ΚΕ θά ὑποβάλει ὁ πρόεδρος τοῦ ΑΣΛΟ Μπογκντάνοφ.

3) Ἀκόμη μιά σύσταση: νά συνεννοηθεῖτε μέ τόν Κρζιζανόβσκι γιά τή διατύπωση τῆς παραγράφου σχετικά μέ τήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου (ἡ δική Σας ἡ διατύπωση *δέν εἶναι σωστή·* ἐγώ δέν θά τή δεχτῶ).

Βασικά εἶναι πολύ εὔκολο νά συμφωνήσετε καί τότε νά προωθηθεῖ ἀπό τά δυό Προεδρεῖα: τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ καί τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου.

Παρακαλῶ νά ἀπαντήσετε στίς $\frac{11}{VII}$

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Δέν θά ἦταν καλύτερα νά τό δείξετε ἀκόμη στό ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ καί τήν ΕΑΕ καί στό ΛΕ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου;

Σκεφτεῖτε καί ἀπαντεῖστε στίς $\frac{11}{VII}$·

Γράφτηκε στίς 10 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

32

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Στόν σ. Κρζιζανόβσκι

10/VII. **(᾿Απόρρητο)**

Γκ. Μ.! Διαβάστε το, παρακαλῶ, τό συντομότερο. Συγκρίνετε αὐτό τό σχέδιο μέ τίς τροπολογίες μου (μέ μολύβι).

Δόστε τή γνώμη Σας.

Διέγραψα τίς § § γιά τήν Κρατική ᾿Επιτροπή σχεδίου. Ἴσως ᾿Εσεῖς τίς ἀντικαταστήσετε μέ μιά παράγραφο: πρέπει κάπως νά ἐπισπεύσουμε, νά ἐντείνουμε, νά ἐντατικοποιήσουμε πρός αὐτήν ἀκριβῶς τήν κατεύθυνση.

Ἴσως τότε οἱ θέσεις νά κυκλοφορήσουν μέ ὑπογραφή τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ + τοῦ Προεδρείου τῆς Κρατικῆς ᾿Επιτροπῆς σχεδίου;

᾿Επιστρέψτε το καί ἀπαντεῖστε τό γρηγορότερο.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 10 τοῦ ᾿Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

33

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ, Α. Μ. ΛΕΖΑΒΑ ΚΑΙ Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ

Παρακαλῶ τό σχέδιο αὐτό πρός τό παρόν νά μή τό δείξετε σέ κανέναν, νά τό διαβάσετε ἄν εἶναι δυνατό ἀμέσως, προσεκτικότατα καί νά μοῦ τηλεφωνήσετε, εἴτε (ἄν δέν μπορέσετε νά μέ πάρετε στό τηλέφωνο) νά μοῦ γράψετε σήμερα κιόλας δυό λέξεις: εἶναι ἀποδεκτό γιά σᾶς; Ποιές τροπολογίες θά προτιμούσατε νά κάνετε (πολύ σύντομα);

Θεωρῶ ἐξαιρετικά σημαντικό νά ἐγκριθεῖ αὐτό γρήγορα καί *ὁμόφωνα.*

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ ᾿Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

34

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ

σ. Σμίλγκα! Κατά τή γνώμη μου, τό κείμενο τοῦ Κρζιζανόβσκι μπορεῖ νά Σᾶς ἱκανοποιήσει πλήρως. Σᾶς συνιστῶ πολύ νά ὑποβάλετε σήμερα (γιατί σήμερα θά εἶναι ἡ συνεδρίαση τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ;) στό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ τό *σχέδιο* (μέ τίς τροποποιήσεις μου, δηλ. χωρίς τήν § γιά τήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου), *νά πάρετε ἔστω σάν βάση* τό κείμενο τοῦ Κρζιζανόβσκι **καί μαζί μ' αὐτό** νά τό στείλετε σέ μένα.

11/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

35

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΟ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [25]

Ἐγώ εἶμαι ὑπέρ *τῶν δυό* προτάσεων.

1) Ἀμέσως νά ἀρχίσει ἡ μεταφορά κάρβουνου καί τροφίμων στήν Πετρούπολη· ἀμέσως νά ὑπογραφεῖ.

2) Συμφωνεῖστε μέ τούς ὅρους τοῦ Νάνσεν: αὐτός θά σᾶς στείλει κάποιον.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

36

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Φ. Α. ΡΟΤΣΤΕΪΝ

11. VII. 1921.

σύντρ. Ροτστέιν!

Σᾶς συνιστῶ τόν κομιστή, Ἀλεξάντρ Ἀλεξάντροβιτς *Ἀρμάντ*, καί τήν ἀδελφή του Βαρβάρα Ἀλεξάντροβνα.

Τούς νεαρούς αὐτούς ἀνθρώπους τούς ξέρω καί φροντίζω γι' αὐτούς πολύ. Θά Σᾶς ἤμουν ἐξαιρετικά ὑποχρεωμένος, ἄν τούς προσέχατε καί τούς βοηθούσατε μέ κάθε τρόπο.

Ἂν θά παρουσιαστεῖ καμιά ἰδιαίτερη ἀνάγκη, παρακαλῶ πολύ νά μοῦ τηλεγραφήσετε (κρυπτογραφικά στόν Τσιτσέριν γιά τόν Λένιν), ἐπίσης σέ περίπτωση ἀρώστιας κτλ. Ὁ Ἀλ. Ἀλ. Ἀρμάντ γνωρίζει καλά τή γαλλική γλώσσα· ὑπηρέτησε μετά στόν παλιό στρατό, δυό χρόνια στόν Κόκκινο Στρατό, ἄνθρωπος δοκιμασμένος, θά εἶναι πέρα γιά πέρα χρήσιμος, ἰδιαίτερα ὅταν θά ὑπάρξει ἡ δυνατότητα νά παίρνει ἀπό Σᾶς κάπου-κάπου ὑποδείξεις καί ὁδηγίες.

Εὔχομαι ὅ,τι τό καλύτερο καί κάθε ἐπιτυχία στή δουλιά Σας στήν Περσία.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

37

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [26]

1

σ. Σμολιανίνοφ! *Πολύ* φοβᾶμαι ὅτι ἡ αἰσιοδοξία τοῦ Λεζάβα *εἶναι ἀβάσιμη.* Ζητεῖστε **στοιχεῖα**, ἐλέγξτε τα. Ἐλέγξτε προσωπικά καί *δυό φορές*. Ἔπειτα μιλεῖστε ἀπευθείας τηλεφωνικά μέ τόν Τσουτσκάγεφ καί τόν Ἰβάν Νικίτιτς Σμιρνόφ. Χωρίς ὅλα αὐτά *δέν* θά πιστέψω ὅτι *ἐξασφαλίστηκε* ἡ ὑπόθεση.

11/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

2

σ. Σμολιανίνοφ! Ἡ ὑπόθεση εἶναι *ἐξαιρετικά* σημαντική καί **ἐπείγουσα.** Εὐθύνεστε γιά τήν ἐκπλήρωση. Καταπιαστεῖτε μέ κάθε τρόπο. Ὁ Κράσιν θά εἶναι ἐδῶ στίς 13/VII. Εἰσηγηθεῖτε στό *ΣΕΑ* στίς 13/VII.

11/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

38

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

σ. Ρίκοφ!

Ξέρετε τό σχέδιο «απόφασης» (θέσεις) τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ (ἀπό τίς 11/VII);

Πῶς θά προωθηθεῖ πιό γρήγορα; Ποιά εἶναι ἡ γνώμη Σας;

Ἂν εἶναι ἔτσι:

1) τότε να διανεμηθεῖ ἀμέσως στά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου μέ τήν παράκληση νά δόσουν τή γνώμη τους, μέ δυό λέξεις, γραπτά.

2) Ἀμέσως στά μέλη τοῦ ΣΕΑ καί τοῦ ΣΛΕ, ἔτσι ὥστε τήν Παρασκευή νά ἐγκριθεῖ στό ΣΕΑ καί νά παρακαλέσουμε τό Πολιτικό Γραφεῖο νά τό ἐπικυρώσει;

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

39

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ [27]

1

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. ΝΤ. ΓΚΡΙΜΠΑΝΟΒΑ

1) Μά πότε θά εἶναι ἕτοιμη ἡ μπροσούρα *Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ*; Δόστε ἐντολή νά τηλεφωνήσουν καί στά *δυό* τυπογραφεῖα **ἀμέσως.**

2) «Τό σχέδιο ἀπόφασης τοῦ ΑΣΛΟ» τῆς 11. VII. Ποῦ εἶναι; Πρέπει νά ὑπάρχει.

2

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Ἴσως σήμερα νά φύγω *. Αὔριο νά βρεῖτε τήν μπροσούρα *Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ* καί νά μοῦ τηλεφωνήσετε.

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Ὁ Β. Ι. Λένιν ἀναχώρησε γιά τό Γκόρκι στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921. *Ἡ Σύντ.*

40

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ρ. Α. ΠΕΤΕΡΣΟΝ

12/VII. 1921.

σ. Πέτερσον!

Όλοι οἱ φάκελλοι πού παραδίδονται στή σκοπιά τῆς πύλης Τρόιτσκι γιά μένα, πρέπει νά διαβιβάζονται στή Γραμματεία τοῦ ΣΛΕ εὐθύς ἀμέσως, χωρίς τήν παραμικρή καθυστέρηση· σέ ἀντίθετη περίπτωση θά τιμωρῶ αὐστηρά. Ένας φάκελλος πού ἔστειλε ὁ σ. Μπογκντάνοφ γιά μένα μέ τόν κλητήρα *στίς 4 ἡ ὥρα*, μέχρι τώρα δέν μοῦ διαβιβάστηκε καί μόνο ὕστερα ἀπό δήλωση τοῦ σ. Μπογκντάνοφ *στίς 7 ἡ ὥρα* διαπιστώθηκε ὅτι ὁ φάκελλος βρίσκεται στή σκοπιά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

P. S. Παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε τό ἀντίγραφο τῆς διαταγῆς Σας γι' αὐτή τήν ὑπόθεση καί συγκεκριμένα τά μέτρα πού πήρατε. Ἄν ἄλλη φορά *ὕστερα ἀπό 5 λεπτά* δέν τά πάρω ἀπό τή σκοπιά, θά ὑποχρεωθῶ νά Σᾶς τιμωρήσω [28].

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τήν ἔγγραφή τῆς Λ. Α. Φότιεβα, συμπληρωμένη καί ὑπογραμμένη ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

41

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΣΕΜΑΣΚΟ [29]

Ἀγαπητέ μου Σεμάσκο! Μήν κάνεις καπρίτσια, ψυχούλα μου! Ἀφήνουμε τούς κουάκερους * γιά Σᾶς, *μόνο* γιά Σᾶς. Μή ζηλεύετε τήν Κουσκόβα.

Ὁδηγία σήμερα στό Πολιτικό Γραφεῖο: νά γίνει ἡ Κουσκόβα ἐντελῶς ἀκίνδυνη. Ἐσεῖς βρίσκεστε σέ «πυρήνα κομμουνιστῶν» καί μή δείχνετε ἀμέλεια, *τηρεῖστε το αὐτό αὐστηρά*.

* —κουάκεροι, μέλη θρησκευτικῆς χριστιανικῆς αἵρεσης πού εἶναι διαδομένη στήν Ἀγγλία καί στίς ΕΠΑ. *Σημ. μετ.*

'Από τήν Κουσκόβα θά πάρουμε τό ὄνομα, τήν ὑπογραφή, *ἕνα - δυό βαγόνια* ἀπό ἐκείνους, πού αὐτήν (καί τούς **παρόμοιους**) συμπαθοῦν. Καί **τί-πο-τε** *περισσότερο*.

Μά τήν ἀλήθεια, αὐτό δέν εἶναι δύσκολο νά γίνει.

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

42

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Πρός τόν πρόεδρο τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου, ὁδός Σαντόβνικι, ἀρ. 30

12. VII. 1921.

σ. Κρζιζανόβσκι!

Τόν κομιστή τοῦ παρόντος μοῦ τόν σύστησε ὁ σ. Σερεμπρόβσκι, τό σημείωμα τοῦ ὁποίου ἐπισυνάπτω [30].

Εἶναι πολύ σπουδαῖο νά συμφωνήσουμε γρήγορα καί μέ Σᾶς, καί μέ τόν Σμίλγκα, καί μέ τόν Κράσιν, καί ἴσως καί μέ τόν Στομονιακόφ. Ἐλπίζω ὅτι θά τό τακτοποιήσετε αὐτό μόνοι σας καί μέ τή βοήθεια τοῦ σ. Σμολιανίνοφ. Μέ κομμουν. χαιρετισμούς.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1934 στό βιβλίο: «Ὁ Λένιν στό οἰκονομικό μέτωπο»

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό φωτοαντίγραφο ἀπό τό χειρόγραφο

43

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

στόν Τσιουρούπα

Σύμφωνα μέ τήν παράκλησή Σας ἡ ἄδειά Σας παρατείνεται κατά 3 μῆνες. Κάντε κουράγιο καί ὁπωσδήποτε νά τηρεῖτε ὁλοκληρωτικά τόν κύκλο τῆς θεραπείας, θά εἶστε ἕνα θαυμάσιο στέλεχος.

Λένιν

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 12 καί 16 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

44

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΚΟΡΟΣΤΕΛΙΟΦ

Πρός τό μέλος τοῦ συμβουλίου
τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης
σύντροφο Κοροστελιόφ

13/VII.

σ. Κοροστελιόφ!

Γιατί μέχρι τώρα δέν προωθήσατε τήν ὑπόθεση, γιά τήν ὁποία συνεννοηθήκαμε; [31] Ὁ Λ. Μπ. Κάμενεφ λέει: Ἐσεῖς ἀναβάλατε τήν εἰσήγηση στό Προεδρεῖο τοῦ Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς Μόσχας.

Τί στάθηκε ἐμπόδιο;

Κάποιοι ἰδιαίτεροι λόγοι; Ἤ γιατί ἀλλάξατε γνώμη; Ἤ γιατί δέν συμφωνήσατε μέ κάποιον;

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά μοῦ ἀπαντήσετε τό γρηγορότερο σ' αὐτά τά ζητήματα καί, ἄν χρειαστεῖ, τηλεφωνεῖστε μου. Ἡ ὑπόθεση εἶναι ἐξαιρετικά σοβαρή καί πολύ ἐπείγουσα.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

45

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΥΣ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ, Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ, ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ, Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

Στήν Φότιεβα (ἤ τήν Γκλιάσσερ)

Στεῖλτε στόν Μπογκντάνοφ, στόν Σμίλγκα (ἄν δέν ἔφυγε ἀκόμη) καί στούς Κρζιζανόβσκι καί Ρίκοφ (ἀντίγραφο στόν Σμολιανίνοφ) τό ἑξῆς: καλύτερα γράμμα μέ *ἀντίγραφο* τοῦ γράμματος τοῦ Γκούμπκιν.

Κατά τή συνάντησή μου μέ τόν Γκούμπκιν τόν παρακάλεσα νά ἀπευθύνεται ἀπευθείας σέ μένα, ὅταν ὑπάρχει κάτι τό σπουδαῖο.

Μέ γράμμα του τῆς 13/VII ζητάει νά μπεῖ στό *ΣΕΑ* ζήτημα ἀνάκλησης τῆς ἀπόφασης τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης καυσίμων καί τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ σχετικά μέ τήν ἐνσωμάτωση τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης βιομηχανίας σχιστολίθου στή Γενική Διεύθυνση βιομηχανίας γαιανθράκων. Ζητάει νά διατηρηθεῖ ἡ αὐτοτέλεια τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης βιομηχανίας σχιστολίθου.

Ἐπισυνάπτω ἀντίγραφο τοῦ γράμματός του.

Παρακαλῶ νά μοῦ δόσετε τό γρηγορότερο σύντομη γνώμη σας, σέ μερικές γραμμές.

Τά ἐπιχειρήματα τοῦ Γκούμπκιν μοῦ φαίνονται σοβαρά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

13/VII.

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

46

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ [32]

σ. Φότιεβα!

1) Ἀναζητεῖστε τόν ἐπιστολογράφο *ἐπειγόντως*, δεχτεῖτε τον, καθησυχάστε τον, πέστε του ὅτι εἶμαι ἄρωστος, ὅμως τήν ὑπόθεσή του θά τήν προωθήσω.

2) Δόστε τό γράμμα του νά δακτυλογραφηθεῖ σέ μερικά ἀντίγραφα

1 στόν Μόλοτοφ
1 στόν Σόλτς, ΚΕΕ.

3) Ὅταν στείλετε τό γράμμα στόν Μόλοτοφ, συμπληρῶστε ἀπό μένα: προτείνω νά ἀποσταλεῖ στό Ντόν Ἐπιτροπή ἐλέγχου ἀπό ἕνα μέλος τῆς ΠΚΕΕ + 10 (εἶτε 20) κατοίκους τοῦ Σβερντλόφ (τόν ἐπιστολογράφο νά τόν πάρουν μαζί τους) καί νά *τουφεκίσουν ἐπιτόπου* ὅσους ἀποκαλύψουν ὅτι εἶναι ἔνοχοι λεηλασιῶν.

Λένιν

13/VII.

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

47

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Μ. ΜΠΟΡΟΝΤΙΝ

Πρός τόν σ. Μποροντίν

Ἀγαπητέ σύντροφε!

Δέν θά μπορούσατε νά μέ ἐφοδιάσετε μέ ὑλικά, πού ἀφοροῦν τό ἀμερικανικό τρίτο Κόμμα τῆς ἐργατοαγροτικῆς ἕνωσης, ἤ τῆς Ἕνωσης ἐργατοαγροκτηματιῶν, ἤ τοῦ Κόμματος τῶν μή παρτιζάνων, τή δραστηριότητά του στήν Πολιτεία Βόρεια Ντακότα, πού βρίσκεται στά χέρια αὐτοῦ τοῦ Κόμματος [23]. Θά ἤθελα νά εἶχα λίγα, ὅμως τά πιό σημαντικά ντοκουμέντα πού ἀφοροῦν αὐτό τό Κόμμα καί τή δραστηριότητά του στή Βόρεια Ντακότα καί ἀκόμη καλύτερα, συμπληρωματικά σ' αὐτά τά ντοκουμέντα, ἕνα σύντομο σημείωμά Σας, σχετικό μέ τό ζήτημα αὐτό. Ἄν δέν Σᾶς δυσκολεύει, παρακαλῶ, γράψτε μου τό γρηγορότερο, ἄν θά μπορούσατε νά τό ἐκπληρώσετε αὐτό καί πότε.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

48

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΓΚ. ΣΛΙΧΤΕΡ

Στόν σ. Σλίχτερ ἀπό τόν σ. Λένιν

13—VII-21.

Πῆρα τήν ἀνακοίνωσή Σας γιά τήν ἀποπεράτωση τῶν ἐργασιῶν τῆς Εἰδικῆς ἐπιτροπῆς [34]. Θά Σᾶς παρακαλοῦσα: 1) νά μοῦ στείλετε σήμερα ἕνα πολύ σύντομο ἀπόρρητο σημείωμα γιά τά γενικά συμπεράσματα τῆς δουλιᾶς καί 2) μιλεῖστε μέ τόν Κράσιν, πού πρέπει νά ἔρθει σήμερα καί κατόπιν μέ τόν Λιτβίνοφ, πού ἐπιστρέφει αὐτές τίς ἡμέρες ἀπό τό Ρέβελ, γιά τούς ὅρους πραγματοποίησης καί τά απο-

τελέσματα τῶν συνομιλιῶν μέ αὐτούς τούς συντρόφους νά μοῦ γνωστοποιήσετε μέ ἕνα σημείωμα. Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε τό πόρισμά σας σχετικά μέ τή δυνατότητα μετάθεσης τοῦ μηχανισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Σας στό Κρατικό θησαυροφυλάκιο.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

49

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΕΝΟΥΚΙΤΖΕ [35]

Νά σταλοῦν ἀντίγραφα:
1) στόν Μόλοτοφ
2) στόν Ἐνουκίτζε
3) στήν ΠΕΕ (Πανρωσική Ἔκτακτη Ἐπιτροπή)
Νά ζητηθεῖ ἐπειγόντως διόρθωση.
Πιθανόν, σεισμός ἤ πλημμύρα;

13/VII. *Λένιν*

Πρός τόν *Ἐνουκίτζε*: γιατί νά μήν ἀναθέσουμε σέ ἕνα μέλος τῆς ΚΕΕ τά μέτρα βοήθειας;

Λένιν

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

50

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ ΚΑΙ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

Πρός τούς συντρόφους Ρίκοφ καί Μόλοτοφ

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε μέ λίγες γραμμές, πῶς τελειώσατε σχετικά μέ τή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας καί τόν Ποτιάγεφ [36]. Πῆρα ἀκόμη ἕνα γράμμα ἀπό κάποια Σ. Ἐλιζάροβα, προϊσταμένη τοῦ ἐπιστημονικο-τεχνικοῦ τμήματος τῆς Γενικῆς Διεύθυ-

νσης ἰχθυοβιομηχανίας, πού ἀπευθύνθηκε ἐπίσης στήν Ἐπιτροπή ἐλέγχου, ὑποστηρίζοντας θερμά τόν Ποτιάγεφ, ἄν καί δέν συμφωνεῖ μαζί του σέ μιά σειρά σημεῖα καί τονίζει ὅτι ὅλοι οἱ σοβαροί εἰδικοί εἶναι μέ τό μέρος τοῦ Ποτιάγεφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε το 1933 στη Λενινιστική Συλλογή τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

51

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [37]

Στόν Μόλοτοφ, στά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. **Ἀπόρρητο.**

Προτείνω *ν ά π ρ ο σ π α θ ή σ ο υ μ ε* νά ψηφίσουμε *γ ρ α π τ ά:*

Ἔχω τή γνώμη: 1) νά προταθεῖ νά ἀναπτυχθοῦν γιά δημοσίευση οἱ σκέψεις στό πρῶτο μέρος τοῦ γράμματος· 2) νά καλομελετηθεῖ τό σχέδιο «τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν ἐξωτερική πολιτική» καί *νά συγκροτηθεῖ* αὐτή μέ πρόεδρο τόν Ἰόφφε, ὅμως *πιό σεμνά*· 3) νά διοριστεῖ μέλος τοῦ Προεδρείου τῆς ΠΚΕΕ, 4) νά σταλεῖ στό Τουρκεστάν πρίν τόν Σοκόλνικοφ.

13/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

52

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Λ. ΣΚΛΟΒΣΚΙ

σ. Σκλόβσκι!

Μίλησα μέ τόν Στομονιακόφ καί μέ τόν Κράσιν. Ἐπισυνάπτω τό σημειωματάκι τοῦ Κράσιν. Ὑποσχέθηκε νά Σᾶς ἐπισκεφτεῖ. Ὁ Λουτοβίνοφ μοῦ ἔδοσε «τό λόγο τῆς τιμῆς του» ὅτι θά εἶναι «ἀμε-

ρόληπτος» ἀπέναντί Σας. Ἐγώ ἔκανα *ὅ,τι μποροῦσα*. Ἐπιβεβαιώνω ὅ,τι Σᾶς εἶπα προσωπικά: στό Βερολίνο πρέπει «νά ἀρχίσετε ἀπό τήν ἀρχή» καί *νά κατακτήσετε τή θέση σας μέ ἔργα*. Αὐτό συνέβαινε μετά τό 1917 μέ *ἀρκετά* παλιά μέλη τοῦ Κόμματος. Μέ τούς καλύτερους χαιρετισμούς μου σέ Σᾶς καί στήν οἰκογένειά Σας!

Λένιν

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 13 καί 19 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

53

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ, Α. Σ. ΕΝΟΥΚΙΤΖΕ, Α. Γ. ΜΠΕΛΕΝΚΙ

Στήν Φότιεβα ἤ τήν Γκλιάσσερ

Παρακαλῶ νά ἀποστείλετε τό παρακάτω τηλεφωνογράφημα:
στούς: Ἀβανέσοφ
Ἐνουκίτζε
Μπελένκι (ΠΕΕ)

Σήμερα, 13.VII, μοῦ ἔστειλαν πάλι ὄχι τήν μπροσούρα, ἕτοιμη, σελιδοποιημένη, τυπωμένη («Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ» καί Ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ), ἀλλά μόνο τυπογραφικό δοκίμιο, ἀσελιδοποίητο, σχέδιο.

Εἶναι φανερό ὅτι τά δυό τυπογραφεῖα καί τῆς ΠΕΕ καί τοῦ Προεδρείου τῆς ΠΚΕΕ *σαμποτάρουν*. Τρενάρισμα, αἰσχρή χρονοτριβή, ἀφόρητη.

Παρακαλῶ νά ἐπισπεύσετε τήν ὑπόθεση καί *νά τιμωρήσετε* γιά γραφειοκρατία *τούς ὑπεύθυνους* διευθυντές καί τῶν δυό τυπογραφείων.

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε τί κάνατε.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXXV

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

54

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ Ή ΤΟΝ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ

Πῆρα ἕνα ἔγγραφο ἀπό τόν Τσιτσέριν, πού γνωστοποιεῖ ὅτι στίς 11/VII λύθηκε τό ζήτημα γιά τόν τρόπο εἰσαγωγῶν καί διαφύλαξης τῶν ἀγγλικῶν ἐμπορευμάτων χωρίς νά ἀκουστεῖ ὁ σ. Στέιν, σάν ἀντιπρόσωπος τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν. Αὐτό ἔγινε παρόλο πού ὁ σ. Στεϊν καθόταν στήν αἴθουσα ὑποδοχῆς ἀπό τίς 3 ὥς τίς 9 τό βράδυ. Ὁ Τσιτσέριν παραπονεῖται ὅτι πάρθηκε ἀπόφαση χωρίς τή συμμετοχή τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν καί ὅτι ἡ ἀπόφαση πού ἐγκρίθηκε χωρίς τή συμμετοχή τους ἔχει δημοσιευτεῖ στήν «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν».

Παρακαλῶ νά παρθοῦν μέτρα γιά τή διόρθωση τοῦ λάθους.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 14 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

55

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΚΟΡΟΣΤΕΛΙΟΦ [38]

Στόν σ. *Κοροστελιόφ*

Βέβαια, ὅλη ἡ ὑπόθεση βρίσκεται *στή βοήθεια πρός τίς ἐπιχειρήσεις*. Ἔχετε δίκιο. Θά ἀρχίσουμε *ἀμέσως* νά μεταφέρουμε ὁρισμένες ἐπιχειρήσεις σέ συλλογικό ἐφοδιασμό. Καί ὁ Λ. Μπ. Κάμενεφ καί ἐγώ εἴμαστε ὑπέρ. Θά ὑποβάλουμε στό *ΣΕΑ* κατάλογο πού θά δόσετε *Σεῖς*, σέ συμφωνία μέ τό Προεδρεῖο τῆς Μόσχας (ἤ *ἐνάντια* στούς ἐργάτες τῆς Μόσχας, ἄν εἶναι ἰσχυρογνώμονες). Σᾶς παρακαλῶ, ἀπαντεῖστε μου μέ τό σύνδεσμο.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

56

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΣΛΕ *

Πρός τόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ
(σ' ἐκεῖνον πού προήδρευε στίς 14.VII)

Ἀξιότιμε σύντροφε! Ἔχετε τήν καλοσύνη νά μοῦ γράψετε ποιά εἶναι ἡ οὐσία τῆς ἀπόφασης τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ τῆς 14.VII σχετικά μέ τήν ἀπόφαση γιά τή διαφύλαξη τῶν ἀγγλικῶν ἐμπορευμάτων [39]. Γιατί γίνεται σέ συνενόηση μέ τό *Λαϊκό Ἐπιτροπάτο* καί ὄχι μέ τό *Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν;*

Γιατί δέν ἀκούσατε τόν Στέιν;

Καί πῶς θά τελειώσει *πρακτικά* ὅλη αὐτή ἡ ἱστοριούλα; Ποιά εἶναι ἡ γνώμη Σας;

Λένιν

Ἴσως, Ἐσεῖς προσωπικά (ἤ τηλεφωνικά) μιλήσετε μέ τόν *Τσιτσέριν;* Αὐτό θά ἦταν τό καλύτερο.

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

57

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Φ. Ε. ΤΖΕΡΖΙΝΣΚΙ, Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

Στόν Τζερζίνσκι, Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν
στόν Οὔνσλιχτ, Πανρωσική Ἔκτακτη Ἐπιτροπή

Ἐφιστῶ τήν προσοχή Σας στό παρακάτω τηλεγράφημα πού ἔλαβα [40]. Παρακαλῶ νά πάρετε τά πιό δραστήρια μέτρα πάλης καί νά μοῦ ἀναφέρετε τί ἀκριβῶς κάνατε καί πῶς ὀργανώσατε τόν ἔλεγχο γιά τήν ἀποτελεσματικότητα τῶν μέτρων πού πήρατε.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 54. *Ἡ Σύντ.*

58

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ [41]

Κατά τή γνώμη μου, ή δουλιά αὐτή εἶναι τοῦ **ΣΛΕ** καί ἀφοῦ καί οἱ δυό εἶστε σύμφωνοι (καί ὁ Χιντσούκ ἐπίσης), τότε νομίζω αὐτό εἶναι ἀναμφίβολο. Θέστε τό ζήτημα σήμερα στό **ΣΛΕ.**

Δέν θά μποροῦσε νά ἀγοραστεῖ διαμέσου τῆς *γερμανικῆς* ἑταιρίας καί νά μεταφερθεῖ ἀπό τή Μαντζουρία;

Λένιν

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

59

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

Στόν σ. Τσιτσέριν
Ἀντίγραφο στόν σ. Οὔνσλιχτ

Σύντρ. Τσιτσέριν!

Μόλις τώρα τέλειωσα τή συζήτηση μέ τόν γερουσιαστή Φράνς. Μοῦ ἔφερε τήν ἀπόφασή του, πού πρότεινε στή γερουσία ἀκόμη ἀπό τό 1920 **ΥΠΕΡ** τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας. Διηγήθηκε, πῶς σέ μεγάλες δημόσιες συγκεντρώσεις μαζί μέ τόν Μάρτενς μιλοῦσε **ΥΠΕΡ** τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας. Κάνει τόν «φιλελεύθερο». Εἶναι **ΥΠΕΡ** τῆς συμμαχίας τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν σύν τή Ρωσία, σύν τή Γερμανία, γιά νά σώσει δῆθεν τόν κόσμο ἀπό τόν ἰμπεριαλισμό τῆς Ἰαπωνίας καί τῆς Ἀγγλίας κτλ., κτλ.

Ἦρθε, λέει, γιά νά δεῖ τή Ρωσία καί νά ἀνασκευάσει τά ψεύδη γι' αὐτήν.

Ἀνάμεσα στ' ἄλλα, λέει, ὑπάρχει μιά μικρή ὑπόθεση. Ἐδῶ σέ μᾶς βρίσκεται στή φυλακή γιά κατασκοπεία ἡ Χάρισον. Νομίζει ὅτι αὐτή εἶναι ἔνοχη, ὅτι πραγματικά διενεργοῦσε κατασκοπεία. Πιστεύει αὐτός ὅτι τήν βασανίζουν κτλ.

Αὐτός ὅμως εἶναι γερουσιαστής ἀπό τήν πολιτεία Μέριλαντ. Ἐπιθυμεῖ νά ξαναεκλεγεῖ (οἱ ἐκλογές θά γίνουν τόν ἑπόμενο χρόνο). Ὅλοι οἱ ἐχθροί τοῦ φωνάζουν: «καί ἡ δική μας Χάρισον» (αὐτή κατάγεται ἀπό τήν ἴδια πολιτεία) καί ὁ ἐξάδελφός της (brother in law

«κουνιάδος») εἶναι κυβερνήτης τῆς πολιτείας Μέριλαντ. Ἂν ξαφνικά αὐτή πεθάνει — ὅλοι θά ποῦν: στή Ρωσία σκότωσαν τή «δική μας Χάρισον».

Ὁ γερουσιαστής δέν ζητάει νά τήν ἀφήσουμε ἐλεύθερη, ζητάει νά σκεφτοῦμε, μήπως μποροῦμε νά κάνουμε κάτι.

Ὑποσχέθηκα νά τοῦ ἀπαντήσω τή Δευτέρα (τήν Τρίτη θέλει νά ἀναχωρήσει) διαμέσου τοῦ σ. Τσιτσέριν.

Παρακαλῶ τόν σ. Οὔνσλιχτ τήν Κυριακή νά δόσει τή γνώμη του καί τό πόρισμα τοῦ σ. Τσιτσέριν, ἐνῶ τόν σ. Τσιτσέριν νά μοῦ τηλεφωνήσει τήν Κυριακή τό βράδυ γιά νά μοῦ πεῖ τή γνώμη του [42].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1958 στό βιβλίο «Ὁ Λένιν γιά τή σοσιαλιστική νομιμότητα (1917-1922)»

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

60

* ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΡΑΝΣ

Ὁ Φράνς ἐνδιαφέρεται πολύ, ἄν ὑπάρχουν μεταφρασμένα στήν ἀγγλική γλώσσα τά τελευταῖα διατάγματα.

(Φόροι, ἐλεύθερο ἐμπόριο, ἐνοικίαση ἐπιχειρήσεων κτλ.)

Μποροῦμε μήπως νά τοῦ τά βροῦμε;

Λένιν

Γράφτηκε ὄχι νωρίτερα ἀπό τίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

61

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ

σ. Σμίλγκα! Ὁ Κρζιζανόβσκι ἐπιμένει νά ἀναβάλλετε τό ταξίδι Σας μέχρι τήν *Τετάρτη* [43]. Ἡ κατάσταση, λέει, μέ τά καύσιμα εἶναι καταστρεπτική. *Τήν Τρίτη* θά πάρουμε, λέει, μαζί μιά σειρά πολύ σοβαρές, *ἐπείγουσες* πρακτικές ἀποφάσεις.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ *ἀπαντήσετε ἀμέσως* μέ τόν ἴδιο σύνδεσμο τά ἐναντίον ἐπιχειρήματά Σας. Θά χρειαστεῖ νά παραμείνετε μέχρι τήν Τρίτη.

Λένιν

15/VII. ὥρα 11½ πρωινή.

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

62

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

σ. Κράσιν!

Ὁ Γκόλντενμπεργκ δέν θέλει τό ἐξωτερικό. Δέν θέλει νά καταπιαστεῖ μέ τή φιλολογία.

Θέλει νά φανεῖ χρήσιμος στήν οἰκονομία, στό πιό ὀξύ. Θέλει στό ἐξωτερικό ἐμπόριο.

Μιλεῖστε μαζί του.

Τακτοποιεῖστε τον στή Μόσχα *ὑλικά* ὑποφερτά. Παρακαλέστε γι' αὐτό τόν *Ἐνουκίτζε*. Προσπαθεῖστε, παρακαλῶ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς

Λένιν

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

63

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

σ. Τσιτσέριν! Ὁ Ροτστέιν ἔχει παράπονα ἀπό τό Μπακού. Πῶς ἀποφασίσατε; Μήπως πρέπει νά ἀποφασιστεῖ ἀπό τήν ΚΕ, γιά νά εἶναι δεσμευμένος ὁ Ὀρτζονικίτζε (μέλος τῆς ΚΕ);

Δόστε στόν Μόλοτοφ ἕτοιμο *σχέδιο* (κείμενο) ἀπόφασης τῆς ΚΕ, θά τό ψηφίσουμε τηλεφωνικά [44].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

64

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Παρακαλῶ νά βρεῖτε ὅλα τά φύλλα τῆς ἐφημερίδας τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Τσεχίας «Ροῦντε Πράβο» («Κόκκινο Δίκαιο») [45], πού ἀφοροῦν τό συνέδριο τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας τό Μάη τοῦ 1921 [46] (νά ἀπευθυνθεῖτε στόν 'Αξελρόντ ἤ στόν ἀντιπρόσωπο τῆς Τσεχοσλοβακίας Σμέραλ).

Τό ἴδιο σχετικά μέ τή γερμανική ἐφημερίδα «Φόρβερτς», πού ἐκδίδεται στό Ράιχενμπεργκ στήν Τσεχοσλοβακία. (Νά ρωτήσετε τόν 'Αξελρόντ ἤ τόν Κράιμπιχ, ἀντιπρόσωπο τοῦ Γερμανικοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας.)

'Υπαγορεύτηκε τηλεφωνικά, νωρίτερα ἀπό τίς 17 τοῦ 'Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τόν 'Οχτώβρη τοῦ 1958 στό περιοδικό «Προβλήματα τῆς Εἰρήνης καί τοῦ Σοσιαλισμοῦ», τεῦχ. 2

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

65

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Τ. Λ. ΑΞΕΛΡΟΝΤ

σ. 'Αξελρόντ!

Ὥς τώρα δέν πῆρα ἀπό Σᾶς τίς ἀποφάσεις τοῦ III συνεδρίου πού ὑποσχεθήκατε ὅτι θά τίς πάρω ὕστερα ἀπό δυό μέρες. Σᾶς ἐπιστρέφω τίς τσέχικες καί τίς γερμανικές ἐφημερίδες, γιατί ἀκριβῶς δέν ὑπάρχει σ' αὐτές αὐτό πού ζητοῦσα. 'Επαναλαμβάνω τήν παράκληση νά μοῦ δόσετε ἐκεῖνα, καί μόνο ἐκεῖνα, τά φύλλα τῆς ἐφημερίδας «Ροῦντε Πράβο», πού γράφουν γιά τό συνέδριο τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας (Μάης τοῦ 1921). Δέν μοῦ στείλατε ἀκριβῶς αὐτά τά φύλλα. Παρακαλῶ νά βρεῖτε ἕναν τσέχο σύντροφο πού θά ἀναλάβει εὐσυνείδητα καί μέ κατανόηση νά ἐκπληρώσει αὐτή τήν παράκληση.

'Υπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ 'Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

66

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

Στόν σ. Μπογκντάνοφ!

Παρακαλῶ νά παραγγείλετε στόν Τανχιλέβιτς, πού ἐργάζεται στήν Ἐπιτροπή ἐκχωρήσεων, νά ὑποβάλει σύντομο δελτίο μέ στοιχεῖα γιά τίς ἐκχωρήσεις στόν Οὔρκαρτ ἤ στόν Ἐρκάρτ [47], συγκεκριμένα: 1) ποιά ἔκταση, πόσες ντεσιατίνες ἀνήκουν στήν ἐκχώρηση, 2) τί ποσοστό παραγωγῆς ἀναλογοῦσε σ' αὐτές τίς ἐκχωρήσεις καί νά ἐπισυνάψει ἤ νά ὑποδείξει μέ ἀκρίβεια αὐτή τή στατιστική συλλογή. Τό ποσοστό παραγωγῆς νά ὑποδείχνεται χωριστά γιά τό χαλκό, τό χρυσό, τόν ἄργυρο, τόν τσίγκο καί τό μόλυβδο. Παρακαλῶ νά μέ πληροφορήσετε πότε μποροῦν νά σταλοῦν σέ μένα τά στοιχεῖα καί τά ὑλικά αὐτά.

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

67

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

Πρός τήν Ἐπιτροπή κρατικῶν ἔργων,
Στόν Γκ. Ντ. Τσιουρούπα

Σᾶς παρακαλῶ νά ἐπωφεληθεῖτε ἀπό τήν ἄφιξη τοῦ Στομονιακόφ καί τοῦ Κράσιν στή Μόσχα, γιά νά συμφωνήσετε μ' αὐτούς τελικά σχετικά μέ τήν ἀγορά στό Βερολίνο ὅτι δέν φτάνει γιά τήν ἀποπεράτωση τῶν ἔργων τῆς Κασίρα, καθώς καί γιά τήν πληρωμή τῶν παραγγελιῶν. Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε σύντομα, ἄν ὅλα τά σχετικά ἔχουν ρυθμιστεῖ καί πότε θά φτάσουν τά πράγματα πού παραγγέλθηκαν.

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

68

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Στόν Λ. Μπ. Κράσιν

Σᾶς παρακαλῶ πρίν τήν ἀναχώρηση τοῦ Στομονιακόφ νά συνεννοηθεῖτε τελικά μέ τόν Γκ. Ντ. Τσιουρούπα σχετικά μέ τήν ἀγορά στό Βερολίνο καί ἀμέσως, χωρίς τήν παραμικρή χρονοτριβή, νά τόν ἐφοδιάσετε μέ τά ἀπαραίτητα ὑλικά γιά τήν ἀποπεράτωση τοῦ ἔργου τῆς Κασίρα.

Σᾶς παρακαλῶ, νά μέ πληροφορήσετε, ποιά μέτρα πρέπει νά παρθοῦν γιά τήν ἐπιτάχυνση τῆς συμφωνίας ἐκείνης μέ τήν ἐμπορική ἐπιχείρηση πλατίνας καί μπριλλαντιῶν, γιά τήν ὁποία μοῦ εἴχατε μιλήσει. Θεωρῶ τήν ἐπίσπευση αὐτῆς τῆς ὑπόθεσης ἀπολύτως ἀναγκαία [48].

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

69

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΣΚΒΟΡΤΣΟΦ-ΣΤΕΠΑΝΟΦ

Στόν Ἰβ. Ἰβ. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε, πῶς πάει καί πότε θά τελειώσει ἡ δουλιά πού ὑποσχεθήκατε, γιά τήν ὁποία μιλήσαμε τήν τελευταία φορά [49].

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

70

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

Κρυπτογραφικά

Πρῶτο: παρακαλῶ νά μέ πληροφορήσετε, πῶς πάει ἡ ὑγεία τοῦ Στάλιν καί τή γνωμάτευση τῶν γιατρῶν. Δεύτερο: θά εἶχε ἐξαιρετι-

κή σημασία γιά μᾶς νά παίρναμε σάν ἐκχώρηση ἀπό τούς τούρκους τά χαλκορυχεῖα πού βρίσκονται νότια τοῦ Μπατούμ καί πέρασαν σ' αὐτούς. Νά μέ πληροφορήσετε ἄν πήρατε μέτρα καί ποιά. Τρίτο: ὁ Κράσιν βρίσκεται στή Μόσχα, πρέπει νά ἐπωφεληθοῦμε ἀπ' αὐτό, γιά νά ξεκαθαρίσουμε πέρα γιά πέρα ποιά εἶναι ἡ κατάσταση τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τῆς Ὑπερκαυκασίας. Τέταρτο: πληροφορεῖστε με πῶς πάει ἡ ὑγεία τοῦ Ρέσκε καί πότε θά τελειώσει τή θεραπεία [50].

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

71

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΑΧΤΙΔΑΣ ΡΟΓΚΟΖΣΚΙ-ΣΙΜΟΝΟΒΣΚΙ

Στούς συντρόφους Κ. Οὐχάνοφ καί Ν. Μπορίσοφ

17/VII.

Ἀγαπητοί σύντροφοι!

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τήν ἀποστολή τοῦ βιβλίου [51] καί γιά τό φιλικό γράμμα. Διάβασα τό βιβλίο μέ ἐνδιαφέρον. Ἀναμφίβολα θά ἔχει σημασία γιά τήν ἱστορία τῆς ὀργάνωσης τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας.

Σᾶς στέλνω ἀντίτυπο τοῦ νόμου πού μόλις τώρα δημοσιεύτηκε γιά τά ἀχτιδικά οἰκονομικά συμβούλια καί τῆς «Ἐντολῆς». Ἐλπίζω νά προσελκύσετε ἔγκαιρα στατιστικό, νά τοῦ δόσετε τό ὑλικό, νά ἐποπτεύσετε τή δουλιά του, νά τή συμπληρώσετε μόνοι σας (καί μέ ἐπιφυλλίδες ἀκόμη μερικῶν ἀπό τούς τοπικούς συντρόφους, τῆς ἀχτίδας Ρογκόζσκι-Σίμονοβσκι, ἄν βρεθοῦν ἐθελοντές) καί τό φθινόπωρο νά τυπώσετε τόν ἀπολογισμό γιά τό *περιεχόμενο* καί τά *ἀποτελέσματα* τῆς τοπικῆς οἰκονομικῆς δουλιᾶς τοῦ Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς ἀχτίδας. Ἐλπίζω πώς θά φανεῖ ἡ πρωτοβουλία Σας καί ἡ συνοικία σας θά βρεθεῖ ἀπό τίς πρῶτες στήν ὑπόθεση τῆς ἀνάπτυξης τῆς τοπικῆς οἰκονομικῆς οἰκοδόμησης.

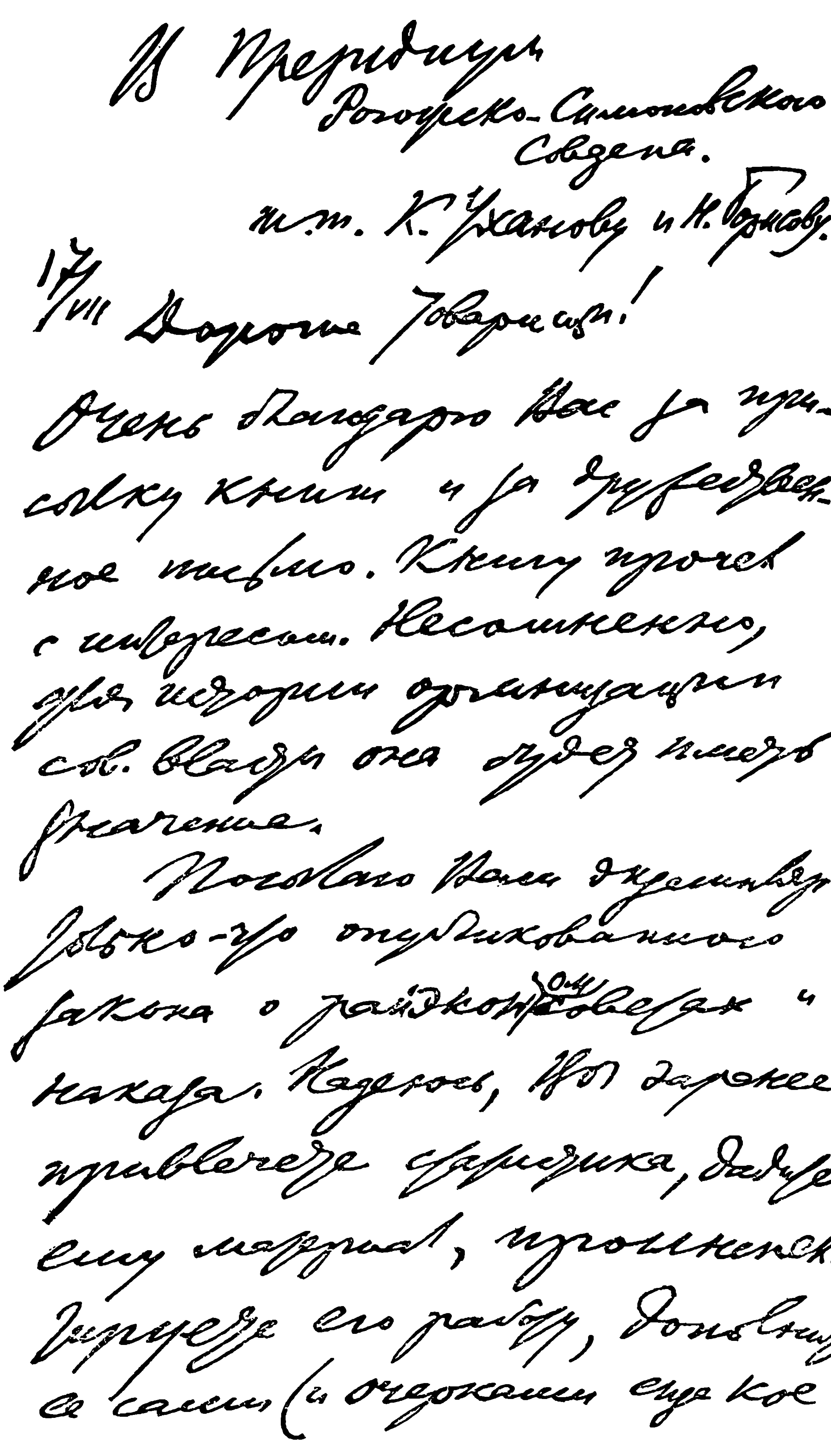
Σᾶς εὐχαριστῶ ἀκόμη μιά φορά καί σᾶς στέλνω τούς κομμουνιστικούς μου χαιρετισμούς.

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

[41

В Президиум
Рогожско-Симоновского
Совдепа.
т.т. К. Уханову и Н. Горшкову.
17/VII Дорогие товарищи!
Очень благодарю Вас за присылку книги и за приветственное письмо. Книгу прочел с интересом. Несомненно, для истории организации сов. власти она будет иметь значение.
Посылаю Вам экземпляр только-что опубликованного закона о [illegible] и наказа. Надеюсь, что дальше привлечете старика, дадите ему материал, проинструктируете его работу, добьетесь сами (и отчасти еще кое

Ἡ πρώτη σελίδα τοῦ χειρογράφου τοῦ Β. Ι. Λένιν
«Πρός τό Προεδρεῖο τοῦ Σοβιέτ τῶν Βουλευτῶν τῆς ἀχτίδας Ρογκόζσκι-Σίμονοβσκι». —
17 τοῦ Ἰούλη 1921

72

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΙΜΠΙΡΣΚ

Σιμπίρσκ
Πρός τό XII Νομαρχιακό συνέδριο τῶν Σοβιέτ τοῦ νομοῦ Σιμπίρσκ

Σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἡ Σοβιετική ἐξουσία παίρνει τά πιό ἐπείγοντα καί ἀποφασιστικά μέτρα γιά τήν παροχή βοήθειας σ' αὐτούς πού ὑποφέρουν ἀπό τήν κακή σοδιά. Προκηρύχθηκαν παντοῦ ἔρανοι. Ἡ ΠΚΕΕ ἀπηύθυνε στίς 12/VII ἔκκληση πρός ὅλο τόν πληθυσμό τῆς Ρωσίας γιά τήν παροχή ὁλόπλευρης βοήθειας στούς πεινασμένους. Στήν ΠΚΕΕ συγκροτήθηκε εἰδική ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους. Παρόμοια ἐπιτροπή συγκροτήθηκε γιά τήν παραλαβή ἀπό τό ἐξωτερικό βοήθειας μέ σιτηρά. Μέσα στίς μέρες αὐτές θά καταφτάσουν σέ Σᾶς οἱ ἐξουσιοδοτημένοι ἀντιπρόσωποι τῆς ΠΚΕΕ. Κάνουμε ὅ,τι εἶναι δυνατό.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 18 ἤ στίς 19 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τήν ἐγγραφή τῆς Λ. Α. Φότιεβα, ὑπογραμμένη ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

73

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΟΝΣΚΙ

Νά στείλετε τηλεγράφημα στόν γιατρό πού μοῦ ἔστειλε χθές τήν ἔκθεση γιά τήν ἀρώστια τοῦ σ. Ρέσκε. Τό ἐπίθετό του καί ἡ διεύθυνση βρίσκονται στήν Λίντια Ἀλεξάντροβνα, ἀπό τήν ὁποία χθές πῆρα αὐτό τό γράμμα.

Τό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος: Παρακαλῶ νά διαβιβάσετε στόν σ. Ρέσκε, ἄν ἐπιτρέπει ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας του, τήν παρακάτω ἐντολή μου: νά μοῦ γράψει ποῦ βρίσκεται τό ἀπόσπασμά του καί πότε τελειώνει τήν τωρινή του δουλιά, μερικές λεπτομέρειες γιά τή σύνθεσή του καί γιά τήν ἐπαγγελματική πείρα καί γιά τά κυριότερα μέλη αὐτοῦ τοῦ ἀποσπάσματος καί γιά τό ποιός θά μποροῦσε νά

ἀντικαταστήσει γιά λίγο καιρό τόν σ. Ρέσκε. Πιό λεπτομερειακά μέ γράμμα, σύντομα τηλεγραφικά [52].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Ἰούνη 1921
Στάλθηκε στό Κισλοβόντσκ

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

74

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Μ. Ι. ΚΑΛΙΝΙΝ ΚΑΙ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

Ὁ Καλίνιν μοῦ ἔγραψε σχετικά μέ τήν ἰδέα νά συγκεντρώνεται εἰδικά ἕνα φούντι ἀπό κάθε πούτι τῶν συγκεντρωμένων σιτηρῶν γιά νά δοθεῖ βοήθεια στούς πεινασμένους τῆς περιοχῆς Βόλγα. Παρακαλῶ νά μέ πληροφορήσετε, ἄν προωθήθηκε αὐτό τό ζήτημα καί πότε ἑτοιμάζεστε νά τό φέρετε στό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ [53]. Κατά τή γνώμη μου θά πρέπει: 1) νά ψηφιστεῖ ἀμέσως, 2) νά ἀπαιτηθεῖ, μέ τήν πιό μεγάλη σπουδή, ὁ κάθε νομός νά στείλει ἀρκετά βαγόνια μέ σιτηρά στήν περιοχή Βόλγα καί νά συνοδεύσουν ὑποχρεωτικά τά σιτηρά αὐτά 2-3 ντόπιοι ἀγρότες, οἱ ὁποῖοι πρέπει νά πειστοῦν γιά τίς διαστάσεις τῆς συμφορᾶς καί νά διηγηθοῦν στούς συντοπίτες τους ἀγρότες γι' αὐτήν, 3) πρέπει νά σκεφτοῦμε γιά τήν καθιέρωση ἑνός εἴδους παρασήμου εἴτε τιμητικοῦ σταυροῦ γιά τήν ἐντατική βοήθεια στούς πεινασμένους τῆς περιοχῆς Βόλγα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 19 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

75

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Λ. ΓΚ. ΛΕΒΙΝ

Πρός τόν γιατρό, πού θά παρακολουθεῖ τή θεραπεία τοῦ σ. Μπέλα Κούν (νά σταλεῖ στή διεύθυνση τοῦ σ. Ζηνόβιεφ μέσω τοῦ

Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν στό σανατόριο, ὅπου βρίσκεται καί ὅπου θά εἶναι ὁ Μπέλα Κούν):

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε σύντομα γιά τήν κατάσταση τῆς ὑγείας τοῦ σ. Μπέλα Κούν, καθώς ἐπίσης καί πόσος χρόνος θά χρειαστεῖ γιά τή θεραπεία καί τί εἴδους θεραπεία ἔχετε ὑπόψη σας.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 19 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

76

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Σ. ΓΚ. ΣΑΪΝΤ-ΓΚΑΛΙΕΦ

1. Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ὕπαρξη μικρῶν αὐτόνομων Δημοκρατιῶν τῆς Ὁμόσπονδης Σοβιετικῆς Ρωσίας γενικά καί ἡ ὕπαρξη τῆς Ταταρίας συγκεκριμένα;

Στό πρῶτο ἐρώτημα — *ναί*.

2. Ἄν ναί, τότε γιά πόσο χρόνο, ἤ μέ ἄλλα λόγια, μέχρι τήν ἐκπλήρωση ποιῶν καθηκόντων καί μέχρι τήν ἐπίτευξη ποιῶν σκοπῶν;

2) Ἀκόμη γιά πολύ καιρό.

•3. Ἔχω δίκιο, ἄν εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι μέ τή σωστή κατανόηση τῆς ἀπόφασης τοῦ X συνεδρίου τοῦ Κόμματος γιά τό ἐθνικό ζήτημα στό προτσές τῆς ὑλοποίησής του οἱ κομμουνιστές τοῦ πρώην κυρίαρχου ἔθνους, σάν ἀνώτεροι ὡς πρός τό ἐπίπεδό τους σέ ὅλες τίς ἀπόψεις, ὀφείλουν νά παίζουν τό ρόλο τοῦ παιδαγωγοῦ καί τῆς παραμάνας σέ σχέση μέ τούς κομμουνιστές καί ὅλους τούς ἐργαζόμενους τῶν πρώην καταπιεζόμενων ἐθνοτήτων, πού τό ὄνομά τους φέρει ἡ δοσμένη αὐτόνομη Δημοκρατία (περιοχή, κομμούνα), καί στό μέτρο ἀνάπτυξης τῶν τελευταίων οἱ πρῶτοι πρέπει νά παραχωροῦν τίς θέσεις τους σ' αὐτούς;..

3) Ὄχι «παιδαγωγούς καί παραμάνες», ἀλλά βοηθούς.

4. Σέ ὅλες τίς αὐτόνομες Δημοκρατίες, καί στή δοσμένη περίπτωση στήν Ταταρία, ὑπάρχουν ἀνάμεσα στούς ντόπιους κομμουνιστές (τατάρους) δυό καθαρά διαχωριζόμενα ρεύματα (ὁμάδες): τό ἕνα ἀπ' αὐτά στέκεται στήν ἄποψη τῆς ταξικῆς πάλης, καί ἐπιδιώκει τήν παραπέρα ταξική διαφοροποίηση τῶν στρωμάτων τοῦ ἰθαγενοῦς πληθυσμοῦ, ἐνῶ στό ἄλλο ὑπάρχει μιά μικροαστική ἀπόχρωση ἐθνικισμοῦ, πού ὁλοφάνερα ἀποδείχτηκε στήν πορεία τῆς ταξικῆς πάλης, ἰδιαίτερα τῶν τελευταίων τεσσάρων χρόνων.

4) Παρακαλῶ ἀκριβεῖς, σύντομες, ξεκάθαρες ὑποδείξεις σέ γεγονότα σχετικά μέ τά «2 ρεύματα».

Εἶναι σωστό νά ὑποστηρίζω ὅτι οἱ πρῶτοι πρέπει νά ἀπολαμβάνουν τήν πλήρη καί ὁλόπλευρη βοήθεια τοῦ ΚΚ τῆς Ρωσίας καί τῶν ἀνώτατων ὀργάνων του, ἐνῶ οἱ τελευταῖοι (ἐφόσον εἶναι εἰλικρινεῖς καί φλέγονται ἀπό τήν ἐπιθυμία νά δουλέψουν πρός ὄφελος τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης καί ἐφόσον εἶναι χρήσιμοι στή δουλιά τους) πρέπει μόνο νά χρησιμοποιοῦνται καί ταυτόχρονα νά διαπαιδαγωγοῦνται στό πνεῦμα τοῦ καθαροῦ διεθνισμοῦ, ἀλλά δέν πρέπει νά προτιμοῦνται αὐτοί πρῶτοι, ὅπως γίνεται τόν τελευταῖο καιρό καί ὄχι μόνο στήν Ταταρία;

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1923 στό βιβλίο «Ἡ τέταρτη σύσκεψη τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ μέ τά ὑπεύθυνα στελέχη τῶν Ἐθνικῶν Δημοκρατιῶν καί περιοχῶν στή Μόσχα στίς 9-12 τοῦ Ἰούλη 1923. Στενογραφημένα πρακτικά». Μόσχα

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

77

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΠ. Σ. ΣΤΟΜΟΝΙΑΚΟΦ *

Οἱ παραγγελίες γιά τόν ἠλεκτρικό σταθμό τῆς Κασίρα εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικές. Ὑπάρχει ἀπόφαση τῆς ΚΕ ὅτι εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νά ἐπισπευστεῖ ἡ ὑπόθεση αὐτή, γιά νά τεθεῖ σέ λειτουργία ὁ σταθμός 12 χιλ. κιλοβάτ ὄχι ἀργότερα ἀπό τό Δεκέμβρη αὐτοῦ τοῦ χρόνου. Κατατοπιστεῖτε ὅσο τό δυνατό ἀκριβέστερα, πρίν τήν ἀναχώρησή Σας, σχετικά μ' αὐτές τίς παραγγελίες καί μετά τήν ἄφιξη στό Βερολίνο πάρτε ὅλα τά μέτρα γιά τήν ἐπίσπευση καί τόν ἔλεγχο τῆς ἀκριβοῦς ἐκπλήρωσης. Σᾶς καθιστῶ γι' αὐτό προσωπικά ὑπεύθυνο. Παρακαλῶ νά μοῦ τηλεγραφεῖτε ἀπό τό Βερολίνο, ποιά μέτρα παίρνετε, πότε ἀκριβῶς θά εἶναι ἕτοιμες ὅλες οἱ παραγγελίες καί πότε ἀκριβῶς θά παραδοθοῦν στή Μόσχα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921
Στάλθηκε στό Βερολίνο

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα

* Τό σχέδιο αὐτό τοῦ τηλεγραφήματος βλ. στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 214-215. *Ἡ Σύντ.*

78

ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΘΡΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Στή Γενική Διεύθυνση άνθρακοβιομηχανίας,
Στό ΑΣΛΟ

Παρακαλῶ νά μέ πληροφορήσετε χωρίς καθυστέρηση, σέ ποιά κατάσταση βρίσκεται ἡ ὑπόθεση τῆς ἀγορᾶς ἀπό τό ἐξωτερικό διατρητικῶν μηχανῶν γιά τό Ντονμπάς.

Ὁ σ. Σμολιανίνοφ μοῦ ἀνακοίνωσε ὅτι ἀπό τηλεφωνικές συνδιαλέξεις του μέ τόν σ. Γκριγκόριεφ διαπίστωσε ὅτι ἀπό τήν πλευρά τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἀνθρακοβιομηχανίας ὑπάρχουν ὁρισμένες ἀμφιβολίες γιά τήν ἀποδειγμένη σκοπιμότητα τῆς πλατιᾶς ἐφαρμογῆς τῶν διατρητικῶν μηχανῶν κατά τήν ἐξόρυξη τοῦ κάρβουνου εἴτε, πάντως, ἐκεῖνο τό παραγωγικό ἀποτέλεσμα, πού περιμένει ὁ σ. Πιατακόφ ἀπό τήν ἐφαρμογή τῶν διατρητικῶν μηχανῶν, εἶναι μεγαλοποιημένο.

Παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε μέ ἀπόλυτη ἀκρίβεια καί συγκεκριμένα τήν ἄποψη τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἀνθρακοβιομηχανίας γιά τή σκοπιμότητα χρησιμοποίησης τῶν διατρητικῶν μηχανῶν στήν ἐξόρυξη κάρβουνου στό Ντονμπάς καί γιά τό πῶς θά ἐπιδράσουν στήν αὔξηση τῆς ἐξόρυξης, ἄν ἐφαρμοστοῦν στήν παραγωγή.

Γνωρίστε μου ἐπίσης, ποῦ μποροῦμε καί ποῦ εἶναι καλύτερα νά ἀγοράσουμε διατρητικές μηχανές — στή Γερμανία ἤ στήν Ἀγγλία καί πῶς μπορεῖ αὐτό νά γίνει γρήγορα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

79

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ ΚΑΙ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ

Στούς σ.σ. Κράσιν καί Ντοβγκαλιέβσκι

Ἀπό τό Λονδίνο πληροφοροῦν ὅτι ὑπάρχουν αἰτήσεις ἰδιωτῶν νά στείλουν στή Ρωσία δέματα μέ τρόφιμα. Δέν ἔχουμε ὅμως ἀνάλογη συμφωνία μέ τή Βρετανική ταχυδρομική ὑπηρεσία.

Παρακαλῶ νά ἐπισπεύσετε αὐτή τήν ὑπόθεση, γιατί, ἐννοεῖται, ἐμεῖς πρέπει νά διευκολύνουμε καί νά ἐνθαρύνουμε τήν παραλαβή παρόμοιων δεμάτων.

Ἀναφέρετε, τί κάνατε γι' αὐτό τό ζήτημα [54].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

80

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

Στόν Φρούμκιν

20/VII.

Διάβασα τό γράμμα Σας στίς 20/VII [55].

Συμφωνῶ μαζί Σας ὅτι δέν πρέπει νά ἐπιτρέψουμε στούς συνεταιρισμούς *νά ὑψώνουν* τίς τιμές τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἐδῶ ὅμως πρέπει νά ὑποβάλετε τελείως πρακτικές καί συγκεκριμένες προτάσεις. Τό ἴδιο καί σχετικά μέ τή συμφωνία γιά τό κρέας. Νά παρακολουθεῖτε τά ἀποτελέσματα τῆς δουλιᾶς τῶν συνεταιρισμῶν καί νά κάνετε συγκεκριμένες προτάσεις.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

81

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΓΚΟΡΚΙ [56]

Ἀγαπητοί σύντροφοι! Εἶμαι ἀδιάθετος. Δέν μπορῶ νά παραβρεθῶ. Παρακαλῶ νά μή μέ περιμένετε καί ἀνοίξτε τή γιορτή χωρίς ἐμένα. Ἐλπίζω ὅτι θά μέ συγχωρήσετε.

Μέ τούς καλύτερους χαιρετισμούς καί τίς εὐχές γιά ἐπιτυχία.

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

82

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΡΙΧΑΡΝΤ ΜΥΛΛΕΡ ΚΑΙ ΧΕΝΡΙΧ ΜΑΛΤΣΑΝ

20/VII. 1921.

Στούς συντρόφους Ρίχ. Μύλλερ
καί Χ. Μάλτσαν

Ἀγαπητοί σύντροφοι!

Μόλις σήμερα μπόρεσα νά διαβάσω τό γράμμα σας τῆς 18/VII [57]. Μέ τόν σύντροφο Χέκκερτ συνομίλησα γιά τό ζήτημα πού βάζετε μόνο μιά φορά καί πολύ σύντομα. Ὅταν μέ ρώτησε γιά τή στάση μου στό ζήτημα, ἀπάντησα ὅτι εἶμαι πολύ λίγο πληροφορημένος γιά νά ἐκφράσω γνώμη γι' αὐτό· ὅτι οἱ διαγραμμένοι πρέπει, βέβαια, νά εἶναι κατά κάποιο τρόπο ὀργανωμένοι καί ὅτι *μέ τήν ἔννοια αὐτή* ἡ πρόταση τοῦ Χέκκερτ μοῦ *φαίνεται* σωστή.

Τίποτε περισσότερο.

Τί εἶναι «ἑνώσεις», ποιές ἀπρέπειες διέπραξαν ὁρισμένοι κομμουνιστές (πού διευκόλυναν τούς σοσιαλπροδότες στή διαγραφή), ἐγώ *δέν* ξέρω.

Ἀπό τήν ἀπόφαση πού ψήφισε τό συνέδριο (πού μοῦ στείλατε) βλέπω ὅτι οἱ ἑνώσεις *δέν* ἐπιδοκιμάζονται («ἀσήμαντες», «ἀόριστες», «φέρνουν σύγχυση»). Πρακτικό σύνθημα εἶναι: «Νά μή ἀποσπῶνται νέες ὁμάδες ἐργατῶν ἀπό τά συγκεντροποιημενά ἐλεύθερα συνδικάτα».

Τί μποροῦμε νά ποῦμε ἐνάντια σ' αὐτό;

Ἐπιπλέον, ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ἐλπίζετε νά πάρετε τό συνδικάτο στά χέρια σας.

Θά στείλω τό γράμμα σας στούς συντρόφους Λοζόβσκι καί Ζηνόβιεφ γιά νά κατατοπιστοῦν πλήρως.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς
Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο
Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά

83

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Ι. Σ. ΛΟΜΠΑΤΣΙΟΦ, Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

Στόν σύντρ. Λομπατσιόφ
Στήν Ἐπιτροπή ἐφοδιασμοῦ ἐργατῶν
Στόν σύντρ. Ρίκοφ

Ὁ Τσιτσέριν παραπονεῖται ὅτι οἱ ξένοι στεροῦνται τοῦ κρατικοῦ ἐφοδιασμοῦ. Ἐπιμένει ὅτι αὐτό εἶναι τελείως ἀνυπόφορο. Μοῦ φαίνεται ὅτι τά ἐπιχειρήματά του εἶναι σοβαρά. Παρακαλῶ νά συζητηθεῖ, μήπως θά ἦταν καλύτερα νά ἀγοράζουμε ἀπό τό ἐξωτερικό μιά ὁρισμένη ποσότητα τροφίμων γιά τούς ξένους πού ἔρχονται καί νά παίρνουμε ἀπ' αὐτούς τό ἀντίτιμο, πού θά καλύπτει πλήρως τά ἔξοδά μας;

Πολύ περισσότερο παραπονεῖται ὁ Τσιτσέριν γιά τήν ἀφαίρεση 100 μερίδων τροφίμων ἀπό τούς συνεργάτες τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν. Νομίζω ὅτι αὐτές οἱ μερίδες τροφίμων πρέπει νά παραμείνουν στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν.

Παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε τό πόρισμά Σας.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

84

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

Στόν σύντρ. Τσιτσέριν

Τώρα διάβασα τή χθεσινή ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ γιά τήν ὑπόθεση τοῦ λιμανιοῦ τῆς Πετρούπολης. Ἀπό τό κείμενο φαίνεται ὅτι ἡ ἀπόφαση αὐτή πάρθηκε καί ἡ ἐπεξεργασία τοῦ συμφώνου ἀνατέθηκε σέ είδική Ἐπιτροπή, στήν ὁποία συμμετεῖχαν καί ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν, ἀπό τήν ΠΕΕ καί τό Σοβιέτ Πετρούπολης. Νά ὑποβάλλετε τή συγκεκριμένη πρότασή Σας καί φροντίστε νά τήν ὑποστηρίξετε στήν Ἐπιτροπή αὐτή [58].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

85

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν σύντρ. Σμολιανίνοφ

Προωθεῖστε αὐτή τήν ὑπόθεση γιά ἐξέταση. Ἐξηγεῖστε στόν Τσιτσέριν ὅτι πρέπει νά ὑποβάλει τά παράπονά του στήν Ἐπιτροπή ἐφοδιασμοῦ τῶν ἐργασιῶν σύμφωνα **μέ τό γενικά καθορισμένο** τρόπο. (Ἐγώ εἶμαι οὐσιαστικά **ὑπέρ** τοῦ Τσιτσέριν.) *

Λένιν

21/VII.

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

86

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Γ. Μ. ΣΤΕΚΛΟΦ, Μ. Ι. ΟΥΛΙΑΝΟΒΑ, Β. Α. ΚΑΡΠΙΝΣΚΙ, ΓΚ. Ι. ΚΡΟΥΜΙΝ

21—VII-21.

Συντ/κή ἐπιτροπή τῆς «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ» — σ. Στεκλόφ
» » » «Πράβντα» — σ. Οὐλιάνοβα
» » » «Μπεντνοτά» — σ. Καρπίνσκι
» » » «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» — σ. Κρούμιν
Ἀντίγραφο στόν σ. Σμολιανίνοφ

Παρακαλῶ νά δόσετε προσοχή στή «Συλλογή Νομοθετικῶν Διαταγμάτων καί Ἀποφάσεων τῆς Κυβέρνησης», τεῦχ. 44, τῆς 1Ε-ΕVII—1921 «Γιά τίς τοπικές οἰκονομικές συσκέψεις, γιά τόν ἀπολογισμό τους καί τήν καθοδήγηση ἀπό τήν Ἐντολή τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ» (ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ).

Πρέπει νά δημοσιευτοῦν ἀρκετά ἄρθρα μέ ὑποδείξεις καί λεπτομερή ἐξήγηση τῆς σημασίας αὐτῆς τῆς Ἀπόφασης τῆς ΠΚΕΕ καί ἰδιαίτερα νά ὑπογραμμιστεῖ ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτη ἡ δημιουργία ὁποιουδήποτε μηχανισμοῦ γιά τόν ἀπολογισμό, γιατί ὁ νόμος ορίζει σάν μοναδικό μηχανισμό τά Στατιστικά Γραφεῖα τῶν κυβερνείων καί νομῶν.

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 83. *Ἡ Σύντ.*

Νά ἐξηγηθεῖ λεπτομερειακά ἡ θεμελιακή σημασία πού ἔχουν οἱ τοπικές οἰκονομικές συσκέψεις καί ἡ δημοσίευση τοῦ ἀπολογισμοῦ γιά τήν πληροφόρηση τοῦ κοινοῦ τόσο γιά τήν ἐφαρμογή μιᾶς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς γενικά, ὅσο καί γιά τή σωστή οἰκονομική οἰκοδόμηση.

Ἰδιαίτερα νά ὑπογραμμιστεῖ τό ζήτημα τῆς ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων, μετά,τῆς ἀνάπτυξης τῆς τοπικῆς οἰκονομικῆς πρωτοβουλίας, τῆς πάλης ἐνάντια στή γραφειοκρατία καί τῆς προσέλκυσης τῶν ἐξωκομματικῶν στό ἔργο τῆς οἰκονομικῆς οἰκοδόμησης.

Τό πρακτορεῖο ΡΟΣΤΑ (Ρωσικό Τηλεγραφικό Πρακτορεῖο) παρακαλῶ νά στείλει γι' αὐτό τό θέμα δυό τρία σύντομα τηλεγραφήματα, γιά νά κατατοπιστοῦν ἀμέσως ὅλες οἱ πόλεις τῶν κυβερνείων καί νομῶν, μέ τήν παράκληση νά αναδημοσιευτοῦν σέ ὅλες τίς τοπικές κομματικές καί σοβιετικές ἐφημερίδες.

Παρακαλῶ τίς συντάξεις τῶν ἐφημερίδων τῆς Μόσχας νά μοῦ στείλουν ἤ ἀποκόμματα τῶν ἄρθρων πού δημοσιεύτηκαν σύμφωνα μέ τήν παραπάνω παράκληση, ἤ ξεχωριστά φύλλα μέ ἰδιαίτερα ὑπογραμμισμένα τά ἄρθρα πάνω σ' αὐτό τό θέμα.

Ἀναθέτω στόν σ. Σμολιανίνοφ νά ἐπιβλέψει γιά τήν ἐκτέλεση αὐτοῦ καί νά μοῦ ἀναφέρει τί ζητήματα ἀκόμη μποροῦν νά παρουσιαστοῦν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

87

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στό ΚΠΤ
Ἀντίγραφο στόν Σμολιανίνοφ

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε, ποιά μέτρα πήρατε γιά τήν ἐκτέλεση τῆς § 9 τῆς ἀπόφασης τῆς ΠΚΕΕ ἀπό 1-VII σχετικά μέ τόν ἀπολογισμό τῶν τοπικῶν ὀργάνων, καθώς καί γιά τή σωστή καί γρήγορη ἀποστολή αὐτῆς τῆς ἀπόφασης σέ ὅλα τά τοπικά ἱδρύματα.

Νά μοῦ ἀναφέρετε ὁπωσδήποτε γιά τά χρονικά ὅρια πού θά φτάσει ἡ ἀπόφαση αὐτή στά ὄργανα τῶν κυβερνείων, νομῶν καί ἐπαρχιῶν [59].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 21 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

88

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Μ. Ι. ΚΑΛΙΝΙΝ, Α. Σ. ΕΝΟΥΚΙΤΖΕ, Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στούς συντρόφους Καλίνιν, Ἐνουκίτζε καί Σμολιανίνοφ

Παρακαλῶ νά στρέψετε τήν προσοχή σας στόν ρυθμιστή τοῦ τηλεφωνικοῦ κέντρου τοῦ κάτω πατώματος τοῦ Κρεμλίνου. Λειτουργεῖ ἐντελῶς ἀνεπαρκῶς. Ὅπως φαίνεται, ἐκτός ἀπό τίς ὁποιεσδήποτε ἐλλείψεις στήν ὀργάνωση τῆς Διεύθυνσης αὐτοῦ τοῦ ἱδρύματος, ἐπιδρᾶ καί τό γεγονός ὅτι διευρύνθηκε ὑπερβολικά ὁ κύκλος τῶν ἱδρυμάτων πού τό χρησιμοποιοῦν ἄμεσα.

Δέν θά θεωρούσατε σωστό νά ἀναδιοργανωθεῖ ἡ δουλιά ἔτσι ὥστε ὁ ρυθμιστής τοῦ τηλεφωνικοῦ κέντρου νά ἐξυπηρετεῖ σέ πρώτη σειρά μόνο: 1) τά μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, 2) τά μέλη τοῦ Προεδρείου τῆς ΠΚΕΕ καί 3) τούς Λαϊκούς ἐπιτρόπους. Ὅλα τά ὑπόλοιπα ἱδρύματα πρέπει, κατά τή γνώμη μου, εἴτε νά ἀποκλειστοῦν τελείως, εἴτε νά ξεχωριστοῦν ἰδιαίτερα, ἔτσι ὥστε ὁ κεντρικός κυβερνητικός μηχανισμός νά ἔχει τηλεφωνική σύνδεση, πού νά λειτουργεῖ ἐντελῶς ἄψογα.

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε τή γνώμη σας γιά τό ζήτημα αὐτό. Ἐπιμένω πολύ γιά τήν ἀναμφίβολη ἀνάγκη μιᾶς ἀποφασιστικῆς καί γρήγορης μεταρύθμισης [60].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 21 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

89

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

Νά σταλεῖ στόν *Ρίκοφ* τό παρακάτω τηλεφωνογράφημα:
(*Ἀντίγραφο* στόν Σμολιανίνοφ)

Θεωρῶ τήν ἀπόφασή Σας νά ἀναθέσετε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ νά ὀργανώσει ἰδιαίτερο κατάστημα (ἀποθήκη) γιά τήν πούληση προϊόντων (καί ἄλλων εἰδῶν) στούς ξένους καί σ' αὐτούς πού ἔρχονται γιά δουλιές τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς πέρα γιά πέρα σωστή. Προτείνω νά ψηφιστεῖ στό *ΣΕΑ* καί νά *ἐπισπευστεῖ* μέ ὅλες τίς δυνάμεις[61]. Τό κατάστημα πρέπει νά λειτουργήσει αὐστηρά ἐμπορικά μέ μονοπρόσωπη Διεύθυνση. Στό μαγαζί θά μποροῦν νά ἀγοράζουν μονάχα μέ ἀτομικά εἰδικά βιβλιάρια καί μόνο ὅσοι ἔρχονται ἀπό τό ἐξωτερικό καί πού ἔχουν ἰδιαίτερες ἀτομικές ταυτότητες. Ἀναθέτω στόν Σμολιανίνοφ νά παρακολουθεῖ αὐτή τήν ὑπόθεση.

22/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

90

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Β. Μ. ΜΠΑΖΑΝΟΦ, Σ. Α. ΓΚΕΤΣΟΦ

Στό ΑΣΛΟ, στή Γενική Διεύθυνση ἀνθρακοβιομηχανίας,
στούς συντρ. Μπαζάνοφ ἤ Γκέτσοφ

Σᾶς παρακαλῶ νά πάρετε ὅλα τά ἀποφασιστικά μέτρα γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς γρηγορότερης ἀγορᾶς ἀπό τό ἐξωτερικό διατρητικῶν μηχανῶν. Γιά τήν ἐπιτάχυνση τῆς προμήθειας καί τή διευκρίνιση ὅλων τῶν ζητημάτων πού σχετίζονται μέ τήν ἀγορά νά ἀξιοποιήσετε τήν παραμονή στή Μόσχα τοῦ σ. Στομονιακόφ — πληρεξούσιου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου στή Γερμανία.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωρίσετε ὅλα τά μέτρα πού πήρατε γιά τήν ἐπίσπευση τῶν προμηθειῶν καί τῆς ἀγορᾶς τῶν μηχανῶν διαμέσου τοῦ σ. Σμολιανίνοφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1957 στό περιοδικό «Σοτσιαλιστίτσεσκι Τρούντ», τεῦχ. 10

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

91

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Στήν Φότιεβα

Διαμαρτύρομαι ἔντονα γιά τήν καθυστέρηση τῆς ἐκτύπωσης τῆς «Ἐντολῆς τοῦ ΣΕΑ» στά τυπογραφεῖα τῆς *Π Ε Ε*.

Τηλεφωνεῖστε στόν *Μπελένκι* καί πέστε του ὅτι εἶμαι **θυμωμένος**.

Ἀπό τό Κεντρικό Πρακτορεῖο Τύπου ἀπαιτεῖστε *γρήγορη* ἀποστολή αὐτῆς τῆς Ἐντολῆς, διαφορετικά θά τούς *φυλακίσω*.

23/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

92

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Εἶναι αἶσχος πού τόσον καιρό δέν ἐκδίδουν τήν μπροσούρα («Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ»). Ἀφοῦ εἶναι ἤδη ἕτοιμη!

Πιέστε πιό σκληρά [62].

Θά εἶναι ἀκόμη τό ΣΕΑ.

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 23 καί 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

93

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Α. ΚΡΟΥΤΣΙΝΣΚΙ

23/VII. 1921.

Σύντροφε Μιχ. Κρουτσίνσκι! Πῆρα τό γράμμα Σας μέ ὅλα τά ντοκουμέντα γιά τή Γενική Διεύθυνση ἱπποτροφίας καί ἱπποφορβίας [63].

Λυπᾶμαι πολύ, γιατί, κατηγορώντας ἄλλους γιά ὑστερία, πέ-

φτετε ὁ ἴδιος σ' αὐτή (ἄν ἐκφραστοῦμε ἤπια). Σᾶς παρακαλῶ νά γράφετε στό ἑξῆς πιό συγκρατημένα καί *καλομελετημένα*.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

94

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [64]

Νά ψηφιστεῖ καί στό *Πολιτικό Γραφεῖο* καί στό *ΣΕΑ*:

1) νά τιμωρηθεῖ ὁ *Μπαντάγεφ* καί οἱ δυό πλησιέστεροι συνεργάτες του μέ *κράτηση* μιά Κυριακή γιά μή ἐκπλήρωση διαταγῆς τοῦ *ΣΕΑ*·

2) νά προειδοποιηθεῖ ὁ ἴδιος καί οἱ συνεργάτες του ὅτι ἄλλη φορά θά τιμωρηθοῦν μέ ἕνα *μήνα* καί θά τούς διώξουμε.

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

95

ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Ἀντίγραφο στούς Μόλοτοφ καί Μπριουχάνοφ

Ἀπ' ἀφορμή τήν ἀπόφαση τῆς κομματικῆς ὁμάδας τοῦ συνεδρίου τῆς *ΚΕΚΣ* [65]

Ὅλες αὐτές οἱ ὑποδείξεις ἔχουν τό ἐλάττωμα τῆς ὑπερβολικῆς γενικότητας. Ἐκτός ἀπό 1-2, δέν ὑπάρχει τίποτε μέ τήν ἔννοια ἀκριβῶν πρακτικῶν προτάσεων. Λόγω τῆς σοβαρότητας τῶν ζητημάτων πού θίχτηκαν ἐδῶ χρειάζεται τά τοπικά ὄργανα τῶν συνεταιρισμῶν νά βάζουν στούς *ἀπολογισμούς* γιά τό *ΣΕΑ* πιό συγκεκριμένα τά ζητήματα. Ἡ Διεύθυνση τῆς ΚΕΚΣ πρέπει, συνοψίζοντας τήν

τοπική πείρα, νά γράφει συχνότερα στόν Τύπο *(«Έκονομίτσεσκαγια Ζίζν»* ιδιαίτερα) καί μέ *συγκεκριμένες* προτάσεις νά άπευθύνεστε στό *ΣΕΑ* καί στήν *ΚΕ*.

24/VII. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

ΝΒ! Ἐντολή (ἀπόφαση) τῆς κομμουνιστικῆς ὁμάδας στήν ΚΕΚΣ στήν *Φότιεβα:*

νά σταλεῖ τό γράμμα, κείμενο

σελ. **5 ἀπό πίσω**

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

96

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΝΖΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΥΣ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ, Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

...Οἱ ἀγρότες τῶν κυβερνείων Σαμάρας καί Σιμπίρσκ ἐκδηλώνουν τή μεγάλη ἐπιθυμία νά δουλέψουν στά ἀποσπάσματα συγκομιδῆς τῶν σιτοπαραγωγικῶν κυβερνείων, γίνονται ἐπόπτες-διαφωτιστές τῆς συγκέντρωσης τοῦ φόρου σέ εἶδος στά σιτοπαραγωγικά κυβερνεῖα. Θά ἦταν εὐχῆς ἔργο ἡ ἐπείγουσα λύση αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Νά γίνει γνωστό αὐτό στή Σαμάρα, Σιμπίρσκ...

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ΠΚΕΕ *Μπέλκιν*

Πρός τούς *Μπριουχάνοφ*, Ἀβανέσοφ καί Μόλοτοφ

Παρακαλῶ γιά τό ὑπογραμμισμένο (Χ Χ) σοβαρό αὐτό ζήτημα νά ὀργανωθεῖ σύσκεψη: Μπριουχάνοφ + Ἀβανέσοφ + Μόλοτοφ καί νά *ψηφιστεῖ* **ἀμέσως** ἀπό τό **ΣΕΑ.**

Αὐτό εἶναι πάρα πολύ σημαντικό. Εἶναι ἀπαραίτητο καί χρήσιμο.

24/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

97

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Α. Ι. ΠΟΤΙΑΓΕΦ, Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ

Στόν σύντρ. Ποτιάγεφ
(καί στόν σ. 'Αβανέσοφ)

σ. Ποτιάγεφ! 'Εσεῖς βέβαια τό ἔχετε διαβάσει αὐτό; [66]. Κοιτάξτε τίς παρατηρήσεις μου καί στεῖλτε τις *ἀμέσως* (σήμερα κιόλας) στόν 'Αβανέσοφ.

Πρέπει νά όργανώσετε σύντομη σύσκεψη μέ τόν 'Αβανέσοφ τή Δευτέρα καί τήν Τρίτη, νά ἀνακρίνετε τούς κατηγορούμενους ((τόν Νεπριάχιν καί κάποιον ἀπό τά κεντρικά στελέχη τοῦ ΠΚΣΣ)), νά τούς ὑποχρεώσετε (καί τούς δυό κατηγορούμενους) νά δόσουν *σύντομη γραπτή κατάθεση* καί νά τήν ὑποβάλετε στό *ΣΕΑ* τήν Τρίτη, 27/VII.

1) Αὐστηρή μομφή, καί κατά τή γνώμη μου, *προσωπική κράτηση* στόν Νεπριάχιν καί τόν ὑπαίτιο στό ΠΚΣΣ γιά γραφειοκρατία καί ἔλλειψη διοικητικῆς ἱκανότητας καί *παραβίασης* διαταγῆς τοῦ *ΣΕΑ*.

2) Μιά σειρά ἀπό *ἀκριβεῖς* προτάσεις, θετικές, πρακτικές, γιά τήν ἐπίσπευση τῆς μεταφορᾶς τῶν ψαριῶν καί *γιά τήν ἐπιτυχία τῆς φθινοπωρινῆς ἁλιείας* στήν περιοχή τοῦ Ἄστραχαν.

24/VII.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ 'Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

98

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΠΟΤΙΑΓΕΦ

σ. Ποτιάγεφ!

Σταμάτησαν ἐντελῶς οἱ προστριβές Σας μέ τό Λαϊκό 'Επιτροπάτο 'Επισιτισμοῦ; Πρέπει νά ἐξαλειφθεῖ κάθε ἴχνος τους.

Γράψτε μου γι' αὐτό.

Σᾶς στέλνω τήν ἔκθεση τοῦ Μπάμπκιν μέ παρατηρήσεις καί προτάσεις.

'Ελπίζω ὅτι οἱ σχέσεις μέ τόν Μπάμπκιν δέν ἔχουν χαλάσει μ' αὐτές τίς προστριβές.

Πρέπει τήν Τετάρτη νά ὑποβληθοῦν στό *ΣΕΑ* μιά σειρά συγκεκριμένα καί ἐπείγοντα μέτρα γιά τή φθινοπωρινή ἁλιεία.

Ἂν δέν γίνεται διαφορετικά, νά ἀγοράσουμε κάτι ἀπό τό ἐξωτερικό.

Τηλεφωνεῖστε μου τήν Τρίτη ἤ τήν Τετάρτη τό πρωί — μπορεῖ ἀπό τό γραφεῖο μου.

Τί γίνεται μέ τήν πούληση χαβιαριοῦ στό ἐξωτερικό;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

24/VII.

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

99

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ

σ. Μπριουχάνοφ!

Διευθετήσατε τελείως κανονικές σχέσεις μέ τόν Ποτιάγεφ; Ἐξαλείψατε τά ἴχνη τῶν *προστριβῶν;* Αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο.

Ἐγώ δέν κατηγορῶ Ἐσᾶς γιά τίς παλιές προστριβές, ἀλλά κάποιον (; ποιόν;) ἀπό τό συμβούλιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ. Δέν ξέρω ποιός εἶναι ὁ κύριος ὑπαίτιος. Κατά τή γνώμη μου, Ἐσεῖς εἶστε φταίχτης μόνο ἀπό ἀδυναμία: θά ἔπρεπε νά βρεθεῖ ὁ συκοφάντης καί νά χτυπηθεῖ σκληρά καί δημόσια καί νά μοῦ δίνατε ἐμένα νά ὑπογράψω ἕνα ντοκουμέντο γιά παρατήρηση. Στό συμβούλιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ ὑπάρχει κάποιος συκοφάντης!

24/VII. Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

100

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [67]

σ τ ό ν σ. Σ μ ο λ ι α ν ί ν ο φ

Παρακαλῶ νά *ψ η φ ι σ τ ε ῖ* ἀπό τό ΣΛΕ, ἀφοῦ προηγούμενα γνωρίσουν τό σχέδιο καί τήν εἰσήγηση ὁ Ρίκοφ, ὁ Ἀβανέσοφ, ὁ Μπριουχάνοφ κ.ἄ.

24/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

101

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Π. ΜΠΑΜΠΚΙΝ

Σύντρ. Μπάμπκιν!

Πῆρα καί διάβασα τά γράμματά Σας.

Δόστε *ἀμέσως* (25/VII) τίς πρακτικές προτάσεις σχετικά μέ τή μεταφορά καί ἐπιτυχία τῆς φθινοπωρινῆς ἁλιείας στόν Ἀβανέσοφ γιά ὑποβολή στό ΣΕΑ (καί *στόν Ποτιάγεφ* βέβαια σέ πρώτη σειρά).

Ἄδεια θά Σᾶς δόσουμε, ἄν ὁ γιατρός γνωματεύσει καί γράψει ὅτι δέν πρέπει νά ἀναβληθεῖ ἡ ἄδεια ὥς τό χειμώνα. Διαφορετικά τό χειμώνα.

Σᾶς συμβουλεύω νά μιλήσετε *προσωπικά* μέ τόν Ποτιάγεφ καί νά ἐξαλείψετε τίς ἀμφιβολίες του σχετικά μέ τόν «ἀνταγωνισμό» Σας. *Ἄν θελήσετε Ἐσεῖς*, ὅλα θά διορθωθοῦν.

Ποιός ἀκριβῶς ἀπό τά «τοπικά» στελέχη εἶναι δυσαρεστημένος ἀπό τόν Ποτιάγεφ; Γιατί; Πότε καί ποῦ τό δήλωσε αὐτό;

Ἐγώ δέν πιστεύω: αὐτό εἶναι συκοφαντία· θά τή διορθώσουμε.

24/VII.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

102

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

Ἀπόρρητο

Στόν σ. Ρίκοφ (νά ἐπιστραφεῖ)

σ. Ρίκοφ! Ἔχω τή γνώμη ὅτι πρέπει νά κάνουμε παρατήρηση στόν Μπάμπκιν καί νά τόν ἀφήσουμε στή δουλιά (ἀφοῦ εἶναι σύμφωνος μέ τόν Ποτιάγεφ στό ΑΣΛΟ, σημαίνει πώς ὅλα εἶναι μόνο συκοφαντίες καί κουτσομπολιά).

Νά πάρουμε ἀπό *καλό* γιατρό ἕνα χαρτί γιά τήν ἀρώστια τοῦ Μπάμπκιν. Ἄν εἶναι δυνατό, νά ἀναβάλουμε τήν ἄδεια ὥς τό χειμώνα· ἄν δέν χωράει ἀναβολή νά τοῦ δόσουμε ἄδεια τώρα, ὅμως νά τόν *ὑποχρεώσετε* νά κάνει σοβαρή θεραπεία.

Γιά τίς πρακτικές του προτάσεις γράφω ἰδιαίτερα στόν Ποτιάγεφ καί στόν Ἀβανέσοφ * γιά νά μπεῖ τό ζήτημα στό ΣΕΑ στίς 27/VII.

Λένιν

24/VII.

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

103

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

σ. Μόλοτοφ!

Καί ἐγώ καί ἡ Ναντέζντα Κονσταντίνοβνα γνωρίζουμε τήν Φοφάνοβα σάν πολύ τίμια μπολσεβίκα ἀκόμη **ἀπό τό καλοκαίρι τοῦ 1917**. Πρέπει νά δόσετε ἐξαιρετική προσοχή [68]. Γράψτε μου δυό λέξεις.

Λένιν

24/VII.

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

104

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΟΣΙΝΣΚΙ

Στόν σ. Ὀσίνσκι
(μέ τήν παράκληση ὕστερα ἀπό τό διάβασμα νά δοθεῖ καί στόν σ. Τεοντορόβιτς)

Ἡ ἐπιστολογράφος — συντρόφισσα Φοφάνοβα ἦταν μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας.

Ἐγώ δέν τήν προτείνω γι' αὐτή τή θέση.

Εἶναι συντρόφισσα κομματική, πολυδοκιμασμένη *ἀκόμη πρίν* ἀπό τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1917.

Γεωπόνος.

Ἔχω τή γνώμη νά χρησιμοποιηθεῖ ὁπωσδήποτε, εἶναι ἀπαραίτητο: καλέστε την, μιλεῖστε, σκεφτεῖτε. Ἤ σέ τοπική δουλιά, ἤ σέ ἐποπτική.

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 97. *Ἡ Σύντ.*

Οἱ γεωπόνοι ἀπό τούς κομματικούς συντρόφους εἶναι τόσο λίγοι, καί τό περιβάλλον αὐτό (οἱ γεωπόνοι) εἶναι τόσο «ξένο», πού πρέπει νά ἁρπάξουμε μέ τά δυό χέρια ἕναν κομματικό ἄνθρωπο γιά νά ἐποπτεύει σ' αὐτό τό περιβάλλον, γιά νά τό ἐλέγχει, νά *προσελκύει αὐτό τό περιβάλλον* σέ μᾶς.

Γράψτε μου, ὅταν ἀποφασίσετε, τί κάνατε.

Λένιν

P. S. Ἐπιστρέψτε τό γράμμα τῆς Φοφάνοβα.

Γράφτηκε ἀργότερα ἀπό τίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

105

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν σύντροφο Σμολιανίνοφ

Σᾶς παρακαλῶ νά ἐπισπεύσετε τή λύση τοῦ ζητήματος γιά τήν ἀποστολή δεμάτων μέ τρόφιμα ἀπό τήν Ἀγγλία στή Ρωσία. Ἐπικοινωνεῖστε μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων καί μέ τόν Κράσιν, ἔτσι ὥστε ὁπωσδήποτε νά μήν καθυστερήσουν τήν ἀποστολή ἀκριβοῦς τηλεγραφήματος στό Λονδίνο γι' αὐτό τό ζήτημα.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

106

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

Στόν Μόλοτοφ

Διάβασα τά ἔγγραφα πού μοῦ ἔφεραν ὕστερα ἀπό ἐντολή Σας μέ τό γράμμα τοῦ γραμματέα τῆς κομματικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὀργάνωσης τῆς Μόσχας, καθώς καί γιά τό ζήτημα τῆς κατανομῆς σιτηρῶν στή Μόσχα καί Πετρούπολη. Γιά τό δεύτερο ζήτημα Σᾶς ἔχω δόσει ἤδη

τό δικό μου σχέδιο άπόφασης τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου [69]. Γιά τό πρῶτο ζήτημα θά μιλήσουμε προσωπικά μέ τό τηλέφωνο εἴτε στή συνάντησή μας τήν Τετάρτη.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

107

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Στόν σ. Κράσιν

1. Ἐφιστῶ τήν προσοχή Σας στό τηλεγράφημα τοῦ Κόπ [70] τῆς 19/VII, πού άφορᾶ τίς ἐμπορικές ἀποθῆκες, μέ παραλήπτη τόν Τσιτσέριν καί ἀντίγραφο στόν Μπογκντάνοφ. Διαβάστε το ἀμέσως καί διαβιβάστε τή γνώμη Σας μέσω τοῦ Τσιτσέριν.

2. Ὁ Κλισκό μᾶς βομβαρδίζει μέ τηλεγραφήματα σχετικά μέ τά δέματα τροφίμων. Πρέπει νά ἐπισπευστεῖ ἡ ἀπάντηση.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

108

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Λ. ΜΕΣΤΣΕΡΙΑΚΟΦ [71]

Πληροφορήθηκα ἀπό γράμμα τοῦ Τσιτσέριν ὅτι ἑτοιμάσατε μπροσούρα ἤ σειρά ἄρθρων σχετικά μέ τό ζήτημα τῆς Γεωργίας [72]. Χρησιμοποιήσατε μήπως τήν ἀπόφαση τῆς μενσεβίκικης συνδιάσκεψης τοῦ 1919, πού θεωροῦσε τό συνασπισμό τῶν γεωργιανῶν μενσεβίκων μέ τήν Ἀντάντ ἀπαράδεκτο καί πού καταδίκαζε τό συνασπισμό αὐτό;

Ἄν δέν ἔχετε τήν ἀπόφαση, μπορῶ νά Σᾶς τή στείλω.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

109

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

σ. Τσιτσέριν! Πρέπει νά ψηφιστεῖ στό *'Οργανωτικό Γραφεῖο* (μέ ἔγκριση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου) μιά τέτια περίπου ἀπόφαση:

1) νά ἀνατεθεῖ στόν Μεστσεριακόφ νά ἐπισπεύσει·

2) νά *διοριστεῖ ὑπεύθυνο πρόσωπο*, πού νά εὐθύνεται γιά τή *γρήγορη* ἐκτύπωση·

3) ὁδηγίες γιά τόν Τύπο·

4) ἐντολή στόν Σέινμαν νά *ἐπισπεύσει*·

5) τό ἴδιο στόν *'Ενουκίτζε* γιά *ὅλα* αὐτά τά ζητήματα.

25/VII.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ 'Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

110

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤ ΜΟΣΧΑΣ

Στό Προεδρεῖο τοῦ Σοβιέτ Μόσχας

'Αντίγραφο στόν Σορόκιν, στό Γραφεῖο στατιστικῆς τοῦ κυβερνείου, στό Συμβούλιο λαϊκῆς οἰκονομίας τοῦ κυβερνείου καί στό Συνδικαλιστικό συμβούλιο τοῦ κυβερνείου

1. Τά στοιχεῖα πού μοῦ παρουσίασε σήμερα ὁ Σορόκιν σχετικά μέ τήν περικοπή 30% προκαλοῦν πολύ μεγάλη ἀμφιβολία γιά τήν ὀρθότητά τους [73].

2. Παρόμοια ἀμφιβολία προξενεῖ καί ἡ ὀρθότητα τῆς ἐκτέλεσης τῆς περικοπῆς μέ τήν ἔννοια ὅτι περικόπηκαν ὄχι ἐκεῖνες οἱ ὁμάδες πού θά ἔπρεπε νά περικοποῦν. Θά ἔπρεπε νά περικοποῦν οἱ ἐπιχειρήσεις καί τά ἱδρύματα πού δέν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

3. Τό ἐπιχείρημα τοῦ Σορόκιν ὅτι δέν ὑπάρχουν στοιχεῖα γιά τίς ὁμάδες ἐπιχειρήσεων καί ἱδρυμάτων, πού δέν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα, δείχνει ὅτι ἡ δουλιά στό Γραφεῖο στατιστικῆς τοῦ κυβερνείου, στό Συνδικαλιστικό συμβούλιο καί στό Συμβούλιο λαϊκῆς οἰκονομίας τοῦ κυβερνείου βρίσκεται σέ πάρα πολύ ἄσχημη κατάσταση.

Παρακαλῶ νά παρουσιάσετε ἀκριβῆ στοιχεῖα καί σωστές διευκρινίσεις στήν αὐριανή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ (26.VII.21).

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

111

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ [74]

Στόν σ. *Τσιτσέριν* (ἤ στόν Λιτβίνοφ)

σ. Τσιτσέριν! Δόστε ἐντολή, παρακαλῶ, νά μεταφραστεῖ καί νά σταλεῖ (μέ δυό λέξεις γράψτε τή γνώμη σας, ἄν ξέρετε, τί συμβαίνει; ἀπατεώνας; ἄγνωστο;).

Στόν *Σμολιανίνοφ* (διευθυντή Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ *ΣΕΑ)* γιά πληροφορίες στόν *Ρίκοφ* κτλ. καί γιά νά μοῦ ἀναφέρουν τηλεφωνικά.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

25/VII.

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

112

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΟ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Στόν σ. Μόλοτοφ

Γιά τό ζήτημα τοῦ σχεδίου συμφωνίας σχετικά μέ τούς ντασνάκους, πού μονογράφησε ὁ Ἰόφφε στή Ρίγα [75]. Εἶμαι ἐντελῶς σύμφωνος μέ τά ἐπιχειρήματα τοῦ Τσιτσέριν καί προτείνω αὐτή ἡ συμφωνία κατηγορηματικά καί ἀμέσως νά ἀποριφθεῖ. Προτείνω νά ψηφιστεῖ ἀμέσως τηλεφωνικά ἡ ἑξῆς ἀπόφαση: «Τό σχέδιο συμφωνίας, πού ὑπόγραψε ὁ Ἰόφφε καί οἱ ἄλλοι σύντροφοι στή Ρίγα σχετικά μέ τούς ντασνάκους, κατηγορηματικά καί ἀμέσως νά ἀποριφθεῖ».

Τό ἐπιχείρημα τοῦ Τσιτσέριν ὅτι μιά τέτια συμφωνία ὄχι μόνο δέν εἶναι σωστή, ἀλλά καί ἐπικίνδυνη γιά μᾶς, εἶναι κατά τή γνώμη μου σωστό.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

113

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Στόν σ. Κράσιν
Ἀντίγραφο στόν σ. Τσιτσέριν

Ὁ Κλισκό τηλεγραφεῖ στή διεύθυνσή Σας ἀπό τίς 21 ὅτι οὐσιαστική βοήθεια τῆς Ρωσίας μπορεῖ νά γίνει μόνο σέ περίπτωση λίγο - πολύ εὐμενοῦς στάσης πρός τή Σοβιετική κυβέρνηση τῶν κυβερνητικῶν κύκλων τῆς Ἀγγλίας [76]. Πολύ φοβᾶμαι ὅτι ὁ Κλισκό τοποθετεῖ τό ζήτημα αὐτό ὄχι σωστά καί ἐπιτρέπει στόν ἑαυτό του νά παρασυρθεῖ σέ ἀπαράδεκτες ὑποσχέσεις εἴτε δηλώσεις. Ἐμεῖς δέν ἔχουμε καμιά δουλιά μέ τούς κυβερνητικούς κύκλους τῆς Ἀγγλίας. Πρέπει νά μαλώσουμε τόν Κλισκό γιά νά μάθει νά εἶναι πιό λογικός.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

114

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ [77]

σ. Τσιτσέριν!

1) Ἄν ὁ Λουνατσάρσκι + ὁ Κράσιν ἦταν *ὑ π έ ρ*, θά ἔπρεπε ὅλα νά τά φορτώσουμε *σ' αὐτούς*.

2) Γιατί νά *Σᾶς* παραφορτώνουν μέ τέτια μικροπράγματα; Ποῦ εἶναι ὁ Γκορμπουνόφ ἤ ὁ *ἀντικαταστάτης* του; Ἀφοῦ αὐτό εἶναι **δ ι κ ή τ ο υ ς δουλιά!!**

3) Ψηφίστηκε (αὐτές τίς μέρες) διάταγμα: νά ἀνοίξει κατάστημα (ἀποθήκη) γιά τούς ξένους. Ὁ Γκορμπουνόφ (εἴτε ὁ ἀντικαταστάτης του) πρέπει νά καταπιαστεῖ μ' αὐτό καί μέ τά *διαμερίσματα* (+ ὁ **Κράσιν**).

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

25/VII.

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Ἰούλη 1921 — *Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

115

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΚΟΡΟΣΤΕΛΙΟΦ

σ. Κοροστελιόφ!

Ἡ δουλιά τῆς Ἐπιτροπῆς σας [78] εἶναι ἐξαιρετικά σπουδαία, ὑπεύθυνη καί δύσκολη.

Πρέπει νά ἐντείνετε ὅλες τίς δυνάμεις γιά νά ἔχετε λιγότερες ἀποτυχίες· καί μήν χάνετε τό θάρος σας ἀπό τίς ἀποτυχίες, ἀλλά νά συνεχίζετε ξανά καί ξανά τή δουλιά μέ ἐπιμονή καί ὑπομονή. Στή Μόσχα εἶναι πολύ δυσκολότερα νά δουλεύει κανείς παρά στήν ἐπαρχία: ὑπάρχει περισσότερη γραφειοκρατία, περισσότεροι διεφθαρμένοι καί κακομαθημένοι ἄνθρωποι «τῆς κορυφῆς» κτλ.

Γι' αὐτό ὅμως, ἡ δουλιά στή Μόσχα θά ἔχει τεράστια παραδειγματική καί *πολιτική* σημασία.

Κατά τή γνώμη μου, θά πρέπει ἡ Ἐπιτροπή Σας νά προσπαθήσει νά προσαρμόσει τή δουλιά της σύμφωνα μέ τήν «Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ».

Το βασικό εἶναι νά μή καταπιάνεστε μέ πολλές δουλιές, ἀλλά νά πάρετε καλύτερα *λίγα ἱδρύματα,* ὄχι μεγάλα καθήκοντα, νά βάλετε στήν ἀρχή μπροστά σας περιορισμένους σκοπούς, ὅμως νά τούς πραγματοποιεῖτε μέ ἐπιμονή, χωρίς νά ξεχνᾶτε αὐτό πού ἀρχίσατε, χωρίς νά τό παρατᾶτε στή μέση τοῦ δρόμου, ἀλλά νά τό φέρετε σέ πέρας.

Βαθμιαῖα, ὅμως νά προσελκύσετε ὑποχρεωτικά *ἐξωκομματικούς ἐργάτες* πού εἶναι γνωστοί σάν ἄνθρωποι τίμιοι καί σεβαστοί στήν κάθε ἀχτίδα. Νά μή λυπᾶστε χρόνο καί κόπο γιά νά τούς βρεῖτε, γιά νά γνωριστεῖτε μαζί τους.

Σιγά-σιγά καί προσεκτικά *νά τούς μπάζετε* στή δουλιά, δοκιμάζοντας νά βρεῖτε γιά τόν καθένα μιά ἀπασχόληση *πού νά τοῦ ταιριάζει πέρα γιά πέρα,* νά ἀνταποκρίνεται στίς ἱκανότητές του.

Το βασικό εἶναι νά συνηθίσετε τούς ἐργάτες καί τόν πληθυσμό ἀπέναντι στήν Ἐπιτροπή μέ τήν ἔννοια νά *βλέπουν βοήθεια* ἀπ' αὐτή· τό

κύριο εἶναι *νά κερδίσετε τήν ἐμπιστοσύνη* τῆς μάζας, τῶν ἐξωκομματικῶν, τῶν ἁπλῶν ἐργατῶν, τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων.

Καί αὐτό ἀκριβῶς γιά Σᾶς σάν πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς καί σάν ἄνθρωπο τοῦ κέντρου, σάν μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς *ἀντιπαθοῦς* Ἐργατοαγροτικῆς *Ἐπιθεώρησης* δέν θά εἶναι εὔκολο. Ὅμως σ' αὐτό βρίσκεται ὅλη ἡ οὐσία.

Πρέπει μέ κάθε τρόπο καί σέ κάθε δυνατή περίπτωση νά δείχνετε, νά παρέχετε *βοήθεια* πρακτική ἔστω καί μικρή, ὅμως πραγματική. Μόνο ἄν στηρίζεστε σ' αὐτό, μπορεῖτε νά προχωρήσετε παραπέρα.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γράψετε, ἤ ἄν δέν Σᾶς ἀρέσει νά γράφετε, τηλεφωνεῖστε — μπορεῖτε ἀπό τό γραφεῖο μου, πιό ἥσυχα, γιά νά μπορέσουμε νά ἀνταλλάξουμε γνῶμες γιά τή δουλιά τῆς Ἐπιτροπῆς Σας.

Δεῖξτε τό γράμμα αὐτό καί στά ἄλλα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἄν τό βρίσκετε ἐπίκαιρο.

26/VII.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Τό βασικό καθῆκον τῆς ἐπιτροπῆς: νά ἀνεβάσουμε τήν οἰκονομία, νά βελτιώσουμε τήν ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς, νά πετύχουμε *οὐσιαστική προσωπική* εὐθύνη. Πρέπει νά πάρετε γι' αὐτό ἀκόμη μερικά ἱδρύματα: ἑστιατόρια, λουτρά, πλυντήρια, κοινοκατοικίες κτλ.

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στό περιοδικό «Μπολσεβίκ», τεῦχ. 1

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

116
ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Μ. ΜΠΟΡΟΝΤΙΝ

Στόν *σ. Μποροντίν*

σ. Μποροντίν! Τό σημείωμά Σας εἶναι πολύ ἐνδιαφέρον. Κατά τή γνώμη μου, πρέπει νά τό δουλέψετε ἀκόμη (ὅπως καί Σεῖς ὁ ἴδιος θεωρεῖτε) γιά νά γίνει ἄρθρο γιά τό περιοδικό *«Κομμουνιστίτσεσκι Ἰντερνατσιονάλ»*, εἴτε μπροσούρα.

Μαζέψτε ὅλο τό ὑλικό. Βγάλτε τήν πολεμική ἐνάντια στούς κομμουνιστές. Νά γίνει ἄρθρο ὄχι πολεμικῆς, ἀλλά ἐπεξηγηματικό, θά εἶναι ἕνα πάρα πολύ χρήσιμο πράγμα *.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

26/VII.

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

117

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

σ. Κράσιν!

Στό τηλεγράφημα τοῦ Ὀρτζονικίτζε (ἀρ. 2066) [79] ἑτοιμάστε ἀπάντηση τήν *Τετάρτη* καί στεῖλτε την σέ μένα στίς 11 τό πρωί.

Ὅμως νά μή στείλετε τήν ἀπάντηση, ἄν δέν μιλήσουμε τηλεφωνικά.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

118

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Β. ΝΤ. ΚΑΪΣΑΡΟΦ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Παρακαλῶ νά δοθεῖ ἐντολή Σας γιά νά σταλοῦν στή διάθεσή μου τά στοιχεῖα σχετικά μέ τή νέα διοικητική διαίρεση τῆς ΣΟΣΔΡ. Τό ζήτημα αὐτό τό ἐπεξεργάζεται ἡ Διοικητική ἐπιτροπή τῆς ΚΕΕ γιά τή διοικητική διαίρεση. Τά στοιχεῖα πού ἀναφέρω χρειάζονται γιά τή σύνταξη λεπτομερειακῶν χαρτῶν τῆς Ρωσίας σύμφωνα μέ τή νέα ἀρχή. *NB*

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς *Β. Ντ. Καϊσάροφ*

Στόν σ. *Σμολιανίνοφ:* 1) Γράψτε αὐτό τό ἔγγραφο γιά νά τό ὑπογράψω·

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 47. *Ἡ Σύντ.*

2) διαβάστε τήν *εἰσήγηση*·

3) συμφωνεῖστε μέ τόν **Ζολοτόβσκι** (εἰσήγηση § *9) λεπτομερειακά*·

4) ἑτοιμάστε τά πληρεξούσια.

Λένιν

26/VII.

P. S. *Ὁ Ζολοτόβσκι* πρέπει νά σημειώσει ὅλες τίς αἰτήσεις, νά τίς καταγράψει καί νά *παρακολουθεῖ* τήν ἐκπλήρωση.

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

119

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ [80]

Ἐπιμένω πάρα πολύ νά τελειώσετε σήμερα, καί τό βασικό, ὁπωσδήποτε: κατσάδα (καί αὐστηρή) *νά δόσετε* στόν Μπριουχάνοφ, ὅμως τόν Ποτιάγεφ γιά τήν ὥρα νά μή τόν πειράξετε.

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

120

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [81]

σ. Σμολιανίνοφ!

Πρέπει: 1) νά ἐπισπεύσετε τήν ὑπόθεση,
2) νά παραπέμψετε σέ δίκη τούς ὑπαίτιους γιά γραφειοκρατία (11 μῆνες!!!).

27/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

121

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΗ ΜΕ ΤΟΥΣ Μ. Κ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΟΦ ΚΑΙ Π. Ι. ΠΟΠΟΦ 28 ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ 1921

(Μόσχα — Χάρκοβο)

Βλαντίμιροφ: Ὁ σύντρ. Ποπόφ, ξεκινώντας ἀπό τούς δικούς μου ὑπολογισμούς, θεώρησε ὅτι μποροῦμε νά πάρουμε πραγματικά 80 000 000 πούτια, ἄν αὐξήσουμε τά πιθανά ὅρια τῆς σοδιᾶς, τότε μποροῦμε νά πάρουμε συμπληρωματικά, κατά τή γνώμη τοῦ σ. Ποπόφ, ἀκόμη 20 000 000 πούτια. Θεωρῶ πώς ὁ ὑπολογισμός τοῦ σ. Ποπόφ δέν εἶναι σωστός, ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἄν ἡ πραγματική σοδιά θά ἀντιστοιχεῖ στήν αὔξηση. Ἐγώ κι' ἔτσι ἀνέβασα στόν ἀνώτερο βαθμό τά πιθανά ὅρια σύμφωνα μέ τήν κατάσταση τῶν νομῶν ἀπό πολιτική ἄποψη. Εἶμαι βαθιά πεπεισμένος ὅτι ἡ παραπέρα αὔξηση στούς συμμοριτοκρατούμενους νομούς θά ὁδηγήσει πρακτικά στήν ἐλάττωση τῆς συγκέντρωσης. Θεωρῶ μοναδική διέξοδο τήν εἴσπραξη ἀπό μᾶς ὅλου τοῦ ἀλεστικοῦ δασμοῦ, πού σάν φόρος μπορεῖ νά μᾶς δόσει περίπου 17 000 000 πούτια...

Λένιν: Ὁ Ποπόφ μοῦ εἶπε χτές ὅτι δέν θεωρεῖ σωστό τόν ἀριθμό 80 000 000 πούτια, ἀλλά 133 000 000. Μοῦ ὑποσχέθηκε νά μέ ἐνημερώσει σήμερα μέ τά ἀποτελέσματα τῶν τελικῶν συνομιλιῶν μέ Σᾶς. Δέν πῆρα σήμερα ἀκόμη τίποτε ἀπό τόν Ποπόφ, πού ὑποσχέθηκε νά στείλει ἐπίσης καί πρακτικές προτάσεις σχετικά μέ τό πῶς θά ὑπολογιστεῖ τό πιθανό καί ἀναγκαῖο ἀνώτατο ὅριο τοῦ φόρου σέ εἶδος στήν Οὐκρανία. Σᾶς παρακαλῶ νά στείλετε σήμερα κιόλας τηλεφωνικά τήν τελική διατύπωση, καί τή δική Σας καί τοῦ Ποπόφ χωριστά γιά τά σημεῖα πού εἶστε σύμφωνοι καί γιά ἐκεῖνα πού διαφωνεῖτε. Αὐτά πρέπει νά τά ἔχουμε σήμερα, γιατί ἡ παραπέρα ἀργοπορία εἶναι ἀπαράδεκτη.

Βλαντίμιροφ: Ἀκόμη δέν συμφωνήσαμε μέ τόν Ποπόφ. Οἱ αὐξήσεις τῶν ὁρίων πού προτείνει ἀφοροῦν κυρίως τούς συμμοριτοκρατούμενους νομούς μέ πολύ ἀδύνατο κομματικό μηχανισμό, πού ἤδη διαμαρτύρονται τώρα ἐνάντια στά ὅρια πού ἔχουν καθοριστεῖ. Πιστεύω πώς τά ἀποτελέσματα θά εἶναι ἀρνητικά. Σχετικά μέ μιά σειρά προτάσεις ὁ Ρακόβσκι μεταφέρει τό ζήτημα στό Πολιτικό Γραφεῖο, ὅπου θέλει νά κάνει μιά πρόταση τήν ὁποία προκαταβολικά διαβιβάζω σέ Σᾶς, συγκεκριμένα: «Νά ὑποχρεωθοῦν οἱ ἀγρότες 9 κυβερνείων μέσα σέ μιά ἑβδομάδα νά συνεισφέρουν ἀπό 2 πούτια, ἀπό τά ὁποῖα τό ἕνα νά ὑπολογιστεῖ σάν φόρος, τό ἄλλο νά ὑπολογιστεῖ στό είδικό ταμεῖο τῶν πληγέντων ἀπό τήν ἀφορία τῆς Οὐκρανίας καί τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας». Ἔτσι δίνεται ἡ δυνατότητα νά ένταθεῖ γρήγορα ἡ μεταφορά καί ἡ διέξοδος αὐτή ἀποδίδει πραγματικά 12 ἑκατομμύρια αὔξηση τοῦ

φόρου. Παρακαλῶ νά μοῦ ἀπαντήσετε. Ἀπό ὅλη τήν κατάσταση αὐτή νομίζω πώς ἡ διέξοδος αὐτή εἶναι ἡ καλύτερη.

Λένιν: Γιά νά ἀποφασίσουμε ἀμέσως πρέπει νά ἔχουμε τίς προτάσεις τοῦ Ποπόφ. Μόλις τώρα πήραμε τό τηλεφωνογράφημα τοῦ Βλαντίμιροφ καί τοῦ Ρακόβσκι, πρέπει νά ἔχουμε τήν ἀπαντητική πρόταση τοῦ Ποπόφ πού, ὅπως ἐλπίζουμε, γνωρίζει τό τηλεφωνογράφημα τοῦ Βλαντίμιροφ καί τοῦ Ρακόβσκι. Παρακαλῶ τόν Ποπόφ νά στείλει τό δικό του τηλεφωνογράφημα τό γρηγορότερο.

Ποπόφ: Πρότεινα στό Πολιτικό Γραφεῖο, ξεκινώντας ἀπό τή μέθοδο τῶν μοσχοβιτῶν, νά μεταφέρει ἕνα σημαντικό μέρος τῶν νομῶν σέ κατηγορία μέ μεγαλύτερα ὅρια γονιμότητας πού θά δίνουν τή δυνατότητα νά εἰσπράξουμε φόρο περισσότερο ἀπό 20-25 ἑκατομ. πούτια. Ἡ μέθοδος τῆς Μόσχας διαφέρει ἀπό τήν οὐκρανική στό ὅτι ἡ γονιμότητα στήν Οὐκρανία, πού ὑπολογίστηκε μέ τή δική τους μέθοδο, εἶναι μικρότερη ἀπό τή γονιμότητα πού ὑπολογίστηκε μέ τή μέθοδο τῆς Μόσχας, κατά 30-44%. Τό Πολιτικό Γραφεῖο γιά λόγους ὀργανωτικούς (ξεχαρβάλωμα τοῦ μηχανισμοῦ) καί πολιτικούς (συμμοριτισμός) ἀπόριψε αὐτή τήν πρόταση, γιατί 2-3 μέρες πρίν φτάσω ἐγώ, τά φορολογικά ὅρια εἶχαν ἀνακοινωθεῖ στούς νομούς. Ἐγώ προσωπικά νομίζω ὅτι τά ὅρια πού ἀνακοινώθηκαν στούς νομούς δέν ἔφτασαν ἀκόμη στίς ἐπαρχίες, καί γι' αὐτό θεώρησα πώς εἶναι δυνατό νά ἀλλάξουν τά ὅρια γονιμότητας, γιατί, ἐπαναλαμβάνω, δίνουν ὄχι λιγότερο ἀπό 20 ἑκατομ. πούτια. Δεύτερη πρότασή μου εἶναι νά αὐξηθεῖ ἡ κλίμακα γονιμότητας κατά μερικές κατηγορίες, πού νά ὑπολογίζουν τή σοδιά τῶν νομῶν σέ 80-90-100 πούτια. Τέτιοι νομοί, σύμφωνα μέ τά ὅρια ἀποδοτικότητας, κατ' ἐπιλογήν μέ τή μέθοδο τῆς Μόσχας, εἶναι ὄχι λιγότερο ἀπό 25, πού θά ἔδιναν αὔξηση τοῦ φόρου κατά 4-6 ἑκατομ. πούτια. Τό Πολιτικό Γραφεῖο δέχτηκε τήν πρόταση, τήν ἀποδοτικότητα ὅμως τήν καθορίζει μέ δική του μέθοδο. Αὐτό δίνει αὔξηση τοῦ φόρου μόνο σέ 3-4 νομούς καί ὄχι σέ 25, καί συνολικά σέ καμιά περίπτωση περισσότερο ἀπό 1 ἑκατομ. πούτια. Τό μέγεθος τοῦ φόρου καθορίστηκε ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ καί προϋπολογίστηκε συνολικά σέ 133 000 000 πούτια καί αὐξήθηκε κατά 50 000 000 πούτια, δηλ. κατά 60% χάρη στήν ἐξόγκωση τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν φορολογουμένων τῆς μεγάλης γαιοκτησίας· μέ τήν πραγματική ὑπεροχή τῆς μεγάλης γαιοκτησίας μπορεῖ νά ἀνεβεῖ τό σύνολο τῶν φόρων ὄχι περισσότερο ἀπό 10-15% καί τό μάξιμουμ κατά 20%. Ἀπό τήν ἄλλη ὅμως πλευρά, πρέπει νά πάρουμε ὑπόψη τήν ἐλάττωση τοῦ φόρου ἐξαιτίας τῆς μείωσης τῆς ἔκτασης τῆς καλλιεργούμενης γῆς ἀπό τούς φορολογούμενους καί τῆς αὔξησης τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νοικοκυριῶν: ὅσο περισσότερο, τόσο μεγαλύτερος ὁ γαιοχρήστης. Ὅμως σύμφωνα μέ τούς ὑπολογισμούς μου ἡ ἐλάττωση αὐτή τοῦ φόρου θά ἐκφράζεται σέ 20-30%. Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ δέν ἔχει στήν πραγματικότητα δυνατότητα νά καθορίσει μέ ἀκρίβεια στό κάθε νοικοκυριό τήν ἔκταση τῆς καλλιεργούμενης γῆς καί τόν ἀριθμό τοῦ πληθυσμοῦ. Γι' αὐτό, ἄν τό μέγεθος τοῦ φόρου πού ὑπολογίζεται μέ βάση τό μέσο ὅριο μπορεῖ νά αὐξηθεῖ σέ ὁρισμένο ποσό ἐξαιτίας τῆς ὑπεροχῆς τῶν μεγάλων φορολογουμένων, τότε ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ἡ αὔξηση αὐτή παύει νά ὑπάρχει μέ τή μείωση τῆς καλλιεργούμενης γῆς κατά 20-30%. Ἔτσι, ἡ Οὐκρανία οὐσιαστικά μπορεῖ νά πάρει σύμφωνα μέ τά ὅριά της 83 000 000 πούτια καί ὄχι 133 000 000, πού ὑπολογίστηκαν σύμφωνα μέ τόν

προϋπολογισμό τους. Ἐγώ πρότεινα νά ὑπολογιστεῖ ὁ φόρος, πού πραγματικά μπορεῖ νά εἰσπραχθεῖ, στήν ποσότητα τῶν 100 000 000 ἀπό τόν ἑξῆς ὑπολογισμό: 83 ἑκατομ. ἀπό τόν δικό τους μέσο ὑπολογισμό καί 2ο, ἀπό 20-25 ἑκατομμύρια πούτια μέ τή μεταφορά μιᾶς σειρᾶς νομῶν σέ ψηλότερα ὅρια ἀποδοτικότητας, καί 3ο, μέ τήν κατάταξη 25 νομῶν στίς κατηγορίες ἀποδοτικότητας τῶν 80-90-100 καί περισσότερων πουτιῶν, πράγμα πού θά ἀπέδιδε ἀκόμη 4-6 ἑκατομ. πούτια. Ἐκτός ἀπ' αὐτό, μέ τήν εἴσπραξη ἀλεστικῶν δασμῶν μποροῦμε νά πάρουμε 17 000 000 πούτια. Θά εἴχαμε ἔτσι γύρω στά 100-107 ἑκατομ. πούτια ἀπό τό φόρο καί 17 000 000 ἀπό ἀλεστικά, συνολικά 120 000 000. Ἀπ' αὐτά θά ἔχουμε τή δυνατότητα νά δόσουμε τά 60 ἑκατομ. πούτια στή ΣΟΣΔΡ. Ἐγώ δέν φέρνω ἀντίρηση στίς ἀποφάσεις πού πῆρε τό Πολιτικό Γραφεῖο, κάτι θά δόσουν, ὅμως, μιά πολύ ἀσήμαντη ποσότητα, γιατί ἡ πραγματική αὔξηση τοῦ φόρου θά γίνει μόνο μέ τήν κατάταξη μιᾶς σειρᾶς νομῶν στίς ἑπόμενες κατηγορίες ἀποδοτικότητας. Ἐπιπλέον πρέπει νά προσθέσω ὅτι ὁ σ. Βλαντίμιροφ ἔστειλε τηλεγράφημα νά καθυστερήσει κατά 24 ὧρες ἡ ἀνακοίνωση τῶν κατηγοριῶν ἀποδοτικότητας στούς νομούς. Ἡ ἀπόφαση πού πῆρε τό Πολιτικό Γραφεῖο ἀκυρώνει τό τηλεγράφημα τοῦ Βλαντίμιροφ. Περιμένω ὁδηγίες.

Λένιν: Ὁριστική ἀπάντηση θά σᾶς δόσουμε αὔριο, ὥς τότε παρακαλῶ νά πάρετε τέτια μέτρα, πού τίποτε δέν θά προαποφάσιζαν, δηλ. πού θά ἐπέτρεπαν αὔριο, σέ συμφωνία μέ τόν σ. Ποπόφ, νά παρθεῖ ἀπόφαση, ἡ ὁποία θά ἐφάρμοζε τό σχέδιο τοῦ σ. Ποπόφ.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

122

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Στούς σ.σ. Μόλοτοφ, Τρότσκι καί Κάμενεφ

Ἐγώ προσωπικά ἔχω τή γνώμη νά ψηφιστεῖ ἡ πρόταση τοῦ Ποπόφ. Προτείνω νά συζητηθεῖ καί νά ἀποφασιστεῖ αὔριο στό Πολιτικό Γραφεῖο ὁριστικά [82].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

123

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Πρός τήν Κεντρική Διεύθυνση στατιστικῆς

Παρακαλῶ τόν διευθυντή τοῦ Τμήματος στατιστικῆς τῆς βιομηχανίας νά στείλει σέ συντομότερο διάστημα τά παρακάτω στοιχεῖα:

1) τί στοιχεῖα φτάνουν καί κάθε πόσο στό τμῆμα τρέχουσας στατιστικῆς βιομηχανίας;

2) ἀπό πόσες μεγάλες ἐπιχειρήσεις·

3) ποσοστό (ἔστω καί κατά προσέγγιση) τῶν σωστῶν ἀπολογισμῶν πού ἔρχονται καί τῶν σύντομων ἀναφορῶν·

4) σέ ποιούς ἀπό τούς τελευταίους μῆνες ὑπάρχουν ἱκανοποιητικά στοιχεῖα·

5) σέ πόσον καιρό μπορῶ νά ἔχω τά πιό σύντομα ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων στοιχείων, πού ἀφοροῦν μόνο τούς βασικούς κλάδους τῆς βιομηχανίας·

6) ξεχωρίζουν τελείως ὀλιγάριθμες ἰδιαίτερα μεγάλες ἐπιχειρήσεις καί ἄν ναί, τότε πόσες εἶναι καί τί στοιχεῖα ὑπάρχουν γι' αὐτές.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 28 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

124

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

28/VII. 1921.

σ. Ζηνόβιεφ!

Τή χθεσινή συνομιλία μου μέ τήν Τσέτκιν, πρίν τήν ἀναχώρησή της, τή θεωρῶ, ἐξαιτίας μιᾶς σειρᾶς δηλώσεών της, πολύ σημαντική καί εἶναι ἀνάγκη νά Σᾶς ἐνημερώσω.

Θέλει νά βάλει στόν Λεβί δυό ὅρους:

1) νά καταθέσει τό πληρεξούσιο τοῦ βουλευτῆ τῆς Βουλῆς·

2) νά κλείσει τό περιοδικό του («Σοβιέτ» [83] ἤ «Ὁ Δρόμος μας», ὅπως νομίζω ὀνομάζεται τώρα) μέ μιά ἄμεμπτη δήλωση σχετικά μέ τίς ἀποφάσεις τοῦ III συνεδρίου τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς.

Στή συνέχεια φοβᾶται μήπως κάποιος ἀπό τούς φίλους τοῦ Λεβί διανοήθηκε νά ἐκδόσει τό χειρόγραφο τῆς Ρόζας Λούξεμπουργκ ἐνάντια στούς μπολσεβίκους (πού γράφτηκε, φαίνεται, στή φυλακή τό 1918). Ἄν κάποιος τό κάνει αὐτό, αὐτή εἶναι διατεθειμένη νά δηλώσει στόν Τύπο ὅτι εἶναι τελείως βέβαιη πώς μιά τέτια πράξη εἶναι παράλογη. Γνωρίζει, λέει, ἀπό κοντά τήν Ρόζα Λούξεμπουργκ καί εἶναι βέβαιη πώς ἡ ἴδια παραδέχτηκε ὅτι αὐτές οἱ ἀντιλήψεις της εἶναι λαθεμένες, παραδέχτηκε ὕστερα ἀπό τήν ἀποφυλάκισή της τήν ἀνεπαρκή ἐνημέρωσή της.

Ἐκτός ἀπ' αὐτό, ὁ Λεό Ἰογκίχες, στενότατος φίλος τῆς Ρόζας Λούξεμπουργκ, δυό μέρες πρίν τό θάνατό της σέ λεπτομερή συνομιλία μέ τήν Τσέτκιν τῆς εἶπε γιά τά χειρόγραφα αὐτά τῆς Ρόζας Λούξεμπουργκ, ὅτι ἡ ἴδια ἡ Ρόζα Λούξεμπουργκ παραδέχεται τά λάθη της [84]. Ἡ Τσέτκιν ἤθελε, ὕστερα ἀπό παράκλησή μου, νά Σᾶς τό γράψει.

Ἄν σᾶς ἔγραψε, παρακαλῶ νά μοῦ σταλεῖ τό γράμμα της.

Εἶναι ἐνδιαφέρον ἀκόμη ὅτι, σύμφωνα μέ τά λεγόμενά της, στή Γερμανία ὑπάρχει ἕνα ἑνωτικό κῦμα *ὅλων* τῶν ἐργατῶν (καί τοῦ SDP καί τοῦ USP-Leute) στήν πάλη ἐνάντια στόν Lohnabbau κτλ. Ἡ Τσέτκιν, βέβαια, εἶχε *ἀπόλυτα δίκιο*, ὅταν ἔλεγε ὅτι οἱ κομμουνιστές πρέπει νά εἶναι *ὑπέρ* μιᾶς τέτιας ἕνωσης *στήν πάλη ἐνάντια στούς καπιταλιστές*. Ἄν οἱ «ἀριστεροί» εἶναι ἐνάντια, πρέπει νά τούς συνετίσουμε.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Στόν Ζηνόβιεφ

P. S. Ὁ Λοζόβσκι *δημοσίευσε ἤδη* τίς ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου τῆς Συνδικαλιστικῆς Διεθνοῦς. Μπράβο του!

Ἐνῶ *Ἐσεῖς;;* Καθορίστε *ὑπεύθυνο πρόσωπο* γιά τή Συντακτική ἐπιτροπή καί ἀναθέστε στόν *Λοζόβσκι* νά δημοσιεύσει τίς ἀποφάσεις τοῦ III συνεδρίου τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς.

Δημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

125

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ ΚΡΑΣΙΝ [85]

(ἀπόρρητο)
(μέ ἐπιστροφή)

Στόν Κράσιν

Κατά τή γνώμη μου:

Νά συγκροτηθεῖ μικρή ἐπιτροπή γιά τήν ἐπεξεργασία τοῦ σχεδίου μέ λεπτομέρειες. *Στή βάση νά ἐγκριθεῖ.* Νά καθοριστεῖ ἀκριβέστερα τό ποσό τοῦ δανείου, οἱ προθεσμίες καί οἱ ὅροι τῆς πληρωμῆς μέ *πρῶτες ὕλες καί ξυλεία* (τόν πρῶτο χρόνο μέ τόν χρυσό *μας*: 30 ἑκατομ. χρυσά ρούβλια: μπορεῖ καί *δυό* χρόνια ἀπό 30 ἑκατομ. ρούβλια). 10% τό χρόνο μέ *ἀπόσβεση*; Δέν εἶναι πολύ;

Etwa:
Κράσιν.
Ἄλσκι,
+
; Ἀβανέσοφ;
ἤ
Τρότσκι;

28/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

126

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

... Πολλοί ἀπό μᾶς ἔχουν ἀποταμιεύσεις στό ἐξωτερικό, πολλοί ἔχουν ἐκεῖ συγγενεῖς, φίλους καί καλοπροαίρετους γνωστούς. Παίρνοντας ὑπόψη αὐτό τό περιστατικό, ἀποφασίσαμε νά ὀργανώσουμε ἀνάμεσά μας τήν ἀμοιβαία βοήθεια στή βάση τῶν συνεταιρισμῶν, ἀλληλέγγυα μέ τούς μετανάστες τοῦ Ντόν, τοῦ Κουμπάν, τοῦ Βόλγα καί τῆς Κριμαίας, νά προσελκύσουμε στό συνεταιρισμό αὐτό ἐμποροβιομηχανικές φίρμες τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά τόν ἐφοδιασμό τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ μέ ἀγροτικό ἐξοπλισμό καί μέ ὅ,τι ἄλλο πού ἡ χώρα μας εἶναι τώρα φτωχή, — ἐμπορεύματα, σπόρους κτλ.

Γι' αὐτό παρακαλοῦμε νά μᾶς ἐπιτρέψετε:

1) Γιά τήν ὀργάνωση πλατιᾶς ἀμοιβαίας βοήθειας νά ἀποκαταστήσουμε ἄμεση σύνδεση μέ ξένες φίρμες μέ σκοπό τήν ἀγορά ἐμπορευμάτων ἀπό τό

ἐξωτερικό καί ἔτσι νά συμβάλουμε στήν ἀνόρθωση τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς.

2) Ἡ ἀγορά ἀπό τό ἐξωτερικό, ἡ παραλαβή τῶν ἐμπορευμάτων ἀπό τό ἐξωτερικό, ἡ διεξαγωγή πράξεων ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων στά ὅρια πού καθορίζει ὁ νόμος, ὅλες αὐτές οἱ πράξεις νά γίνονται ἄμεσα χωρίς τήν ἐνεργό παρέμβαση ὁποιωνδήποτε κρατικῶν ὀργανώσεων.

Στόν σ. *Σμολιανίνοφ:* παρακαλῶ νά ἐπιταχύνετε τήν *ὑπόθεση.* Παρακολουθεῖστε, ὥστε οἱ αἰτοῦντες νά πάρουν *σύντομη* καί *καθαρή* ἀπάντηση, ὄχι ὁπωσδήποτε ἀρνητική.

29/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

127

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Μ. ΧΙΝΤΣΟΥΚ

29/VII.

σ. Χιντσούκ!

Λένε, ὅτι ἀναχωρεῖτε. Γιά πόσους μῆνες; Πρίν ἀναχωρήσετε πρέπει καί ἐπίσημα νά ὁρίσετε *«ἀντικαταστάτη»* καί νά μοῦ γνωρίσετε ἀνεπίσημα, σέ ποιούς ἀπό τούς κομμουνιστές τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν καί *τελείως* ἔμπειρους (2-3 ἀνθρώπους) μπορῶ νά ἀπευθυνθῶ.

Στή συνέχεια, πρίν ἀναχωρήσετε, πρέπει νά μοῦ ἀναφέρετε πολύ σύντομα πότε τέλος πάντων θά λειτουργήσει ὁ μηχανισμός τῶν συνεταιρισμῶν;

Ἐγώ καταλαβαίνω τό ζήτημα ἔτσι:

1) Σέ πόσες *ἐπαρχίες, (στά τάδε* κυβερνεῖα) ὑπάρχουν καταστήματα (τῶν συνεταιρισμῶν) καί ἑπόμενα, ἐμπορικοί σας ἀντιπρόσωποι, σέ πόσες δέν ὑπάρχουν; Πόσοι σέ κάθε ἐπαρχία;

2) Πόσα καταστήματα (ἀντιπρόσωποι) ἀπαντοῦν τακτικά στό κέντρο σέ ὅλα τά ἐρωτήματα: Κάνουν ἀπολογισμό μιά φορά τήν ἑβδομάδα; Σέ δυό ἑβδομάδες;

3) Πόσα ἐπαρχιακά καταστήματα παρέλαβαν ἐμπορεύματα; Ποιά; (ἔστω τίς πιό σύντομες ἀπαντήσεις). Ἁλάτι; Πετρέλαιο; Ὑφάσματα; *κτλ.*

4) Πόσες ἀπαντήσεις σχετικά μέ τό μι γεθος (πού μποροῦν νά παρθοῦν μέ ἀνταλλαγή μέ τό *τάδε-τάδε)* πλεονασμάτων καί πρώτων ὑλῶν τῶν ἀγροτῶν;

Σιτηρά;

ἄλλα τρόφιμα;

βιομηχανικές πρῶτες ὕλες; κτλ.

5) Στήν ἀπολογιστική περίοδο πόσες ἀνταλλαγές ἔγιναν; Τί μέ τί;

Κατά τή γνώμη μου, ὥς τώρα δέν ὑπάρχουν τέτιοι ἀπολογισμοί, *δέν ὑπάρχει τίποτε.* Μόνο κουβέντες.

Περιμένω ἀπάντηση

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό Μάη 1924 στό περιοδικό «Σογιούς Ποτρεμπίτελεϊ», τεῦχ. 5

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

128

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) [86]

σ. Μόλοτοφ! Πρέπει νά ρωτηθεῖ *ἐπειγόντως* ὁ *Τρότσκι* καί τά ἄλλα μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. Ἐγώ θά συμφωνοῦσα μέ τόν ὅρο ὅτι θά ἐκπονηθοῦν *αὐστηροί* ὅροι καί *ἀναβολή* τῆς στιγμῆς.

29/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

129

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΓΚ. ΣΛΙΧΤΕΡ

29/VII.

σ. Σλίχτερ!

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γράψετε λίγες λέξεις:

(1) Σέ τί συμφωνήσατε μέ τόν Κράσιν;

(2) Πῶς προωθεῖται ἡ ὑπόθεση στήν *πραγματικότητα; Τί γίνεται καί τί ἔγινε;*

(3) Πῶς χρησιμοποιήθηκε ὁ μηχανισμός τῆς Ἐπιτροπῆς Σας;

(4) Ἔχετε καινούργια ἀποτελέσματα, λίγο πιό λεπτομερειακά· καί ποιά συγκεκριμένα;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

130

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

λ8

Σύντρ. Μόλοτοφ! Σᾶς ἔγραψα ὅτι εἶναι ἀνάγκη νά *τιμωρηθεῖ* ὁ Μπαντάγεφ (ματαίωσε τήν ἀπόφαση τοῦ *ΣΕΑ*· οἱ μοσχοβίτες τήν ἐκπλήρωσαν) *. Ἐσεῖς δέν ἀπαντήσατε.

Τέτια ζητήματα πρέπει νά λύνονται γρήγορα.

Ὁ Κάμενεφ καί *ὁ Ζηνόβιεφ* εἶναι σύμφωνοι. Γράψτε πρωτόκολλο ἀπόφασης τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου* γιά νά ψηφιστεῖ στό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ: «Γιά τή μή ἐκπλήρωση ἀπόφασης τοῦ *ΣΕΑ* (γιά ἐλάττωση τῶν μερίδων κατά 30%) — πού οἱ μοσχοβίτες ἐκπλήρωσαν — νά τιμωρηθοῦν μέ *κράτηση* μιᾶς Κυριακῆς ὁ σύντρ. Μπαντάγεφ + οἱ *2 πλησιέστεροι βοηθοί* του».

Τότε θά ὑπάρχει «ἔλεγχος»!!

Λένιν

Γράφτηκε ὄχι νωρίτερα ἀπό τίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

131

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ [87]

σ. Μόλοτοφ! Κατά τή γνώμη μου, πρέπει νά ζητήσουμε ἀπό τήν πλειοψηφία τῶν μελῶν τοῦ ΣΛΕ: 1) σύντομη γραπτή ἐξήγηση (στέλνοντάς τους *αὐτό* τό γράμμα)· 2) νά καθορίσουν εἰσηγητή σέ περίπτωση πρόσκλησης στήν ΚΕ.

Λένιν

29/VII.

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 94. *Ἡ Σύντ.*

132

* ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΑΣ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ ΜΟΣΧΑΣ

Ἀντίγραφο στό Προεδρεῖο τοῦ Σοβιέτ βουλευτῶν Μόσχας
» στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ

Ὁ σ. Σμολιανίνοφ μοῦ ἀνάφερε ὅτι ἀντιπροσωπεία τῶν ἐργατῶν καί τῶν ἀγροτῶν τοῦ κυβερνείου Σταυρούπολης ἔφερε στή Μόσχα στό ὄνομά μου 1 βαγόνι τρόφιμα γιά τούς πεινασμένους ἐργάτες σάν δῶρο. Παρακαλῶ, πρῶτο, νά γίνει ὅσο τό δυνατό πιό γρήγορη παραλαβή αὐτοῦ τοῦ βαγονιοῦ, χωρίς καμιά χρονοτριβή· δεύτερο, νά διατεθεῖ στούς ἐργάτες τῆς Μόσχας πού ἔχουν μεγαλύτερη ἀνάγκη καί ὑποχρεωτικά νά ἀνακοινωθεῖ σ' αὐτούς ὅτι αὐτό εἶναι δῶρο τῶν ἐργατῶν καί τῶν ἀγροτῶν τῆς Σταυρούπολης· τρίτο, νά παρθοῦν μέτρα ὥστε νά φροντίσουν γιά τήν ἀντιπροσωπεία καί μέ τήν ἔννοια τῆς τακτοποίησής της καί μέ τήν ἔννοια τῆς ἔκφρασης εὐγνωμοσύνης ἀπομέρους τοῦ Σοβιέτ Μόσχας καί τέλος, νά ἐφοδιαστεῖ μέ βιβλία καί ἐφημερίδες καί νά τῆς δοθεῖ ἡ δυνατότητα νά ἐπισκεφθεῖ τά ἱδρύματα τῆς Μόσχας πού τήν ἐνδιαφέρουν.

Γιά τήν ἐκτέλεση παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε ἀμέσως καί μέ ἀκρίβεια.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 30 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

133

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

σ. Σμολιανίνοφ!

30/VII — 1921.

Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε κάθε βοήθεια στόν σ. Κοροστελιόφ, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης, πού πῆρε ἀπό μένα είδική ἐντολή. Συναντηθεῖτε μ' αὐτόν καί ἄν δέν

μπορεῖτε νά ἱκανοποιήσετε ὅλες του τίς παρακλήσεις, νά μοῦ ἀναφέρετε, ὥστε νά σκεφθῶ μερικά μέτρα βοήθειας ἀπό τήν πλευρά μου.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

134

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Νά παρακολουθήσετε ὥστε *ἀμέσως μόλις* φτάσει τό ἀπόσπασμα στή Μόσχα νά *φροντίσουν γι' αὐτό* μέσω τοῦ Κοροστελιόφ κτλ. καί **ἀμέσως** νά μοῦ πεῖτε γιά νά συνεννοηθοῦμε σχετικά μέ τή δουλιά τοῦ ἀποσπάσματος στή Μόσχα.

30/VII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

135

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

30/VII.

Ἐφιστῶ τήν προσοχή Σας στό τηλεγράφημα τοῦ Νατσαρένους ἀπό τήν Τραπεζούντα τῆς 19/VII ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει δυνατότητα ἀγορᾶς μεγάλης ποσότητας κάρβουνου, συνάμα αὐτός ἀναφέρει τίς τιμές τοῦ κάρβουνου, ὅπως καί μεγάλης ποσότητας σιτηρῶν. Νά πάρετε ἀμέσως ἕνα ἀντίγραφο αὐτοῦ τοῦ τηλεγραφήματος καί νά ἐπιδιώξετε τή μεγάλη ἐπίσπευση τῆς ὑπόθεσης, γιατί ἴσως νά γίνει δυνατή ἡ οὐσιαστική βοήθεια στή βιομηχανία τοῦ Μπακοῦ.

Νά μέ ἐνημερώσετε τί μέτρα πήρατε [88].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

136

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [89]

σ. Σμολιανίνοφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά μιλήσετε μέ τόν Ποτιάγεφ καί τόν Ἀβανέσοφ. Βλέπε κάτω τήν § *1* σχετικά μέ τόν Νεπριάχιν *.

Γιατί δέν ὑποβάλατε στό *ΣΕΑ*;

Ὅσον καιρό θά εἶναι στή Μόσχα ὁ Νεπριάχιν δέν θά ἔπρεπε νά ἀναβάλετε τήν ὑπόθεση. Τέτιες ὑποθέσεις δέν πρέπει νά μένουν ἀτιμώρητες.

Αὐτό εἶναι τσαπατσουλιά καί ὄχι καθοδήγηση οἰκονομικῆς δουλιᾶς.

30/VII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1931 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

137

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Φ. Ε. ΤΖΕΡΖΙΝΣΚΙ

Στόν σ. Τζερζίνσκι

σ. Τζερζίνσκι, γνωρίζετε αὐτή τήν ὑπόθεση; [90]

Μοῦ λένε ὅτι ἐδῶ ἴσως ὑπάρχει κακόβουλη καταγγελία — συκοφαντία ἀπό κάποιους πού εἶναι δυσαρεστημένοι ἤ πού θέλουν νά ἐκδικηθοῦν.

Ἄν δέν γνωρίζετε Ἐσεῖς, ἀναθέστε σέ κάποιον (ἀπό τούς ὑπεύθυνους συντρόφους, τούς τελείως ἀξιόπιστους) πού γνωρίζει καλά, μελέτησε ὁ ἴδιος ὅλη αὐτή τήν ὑπόθεση, γιά νά μοῦ ἀναφέρει.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ τό ἐπιστρέψετε, μέ σύντομη γνώμη Σας.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 97. *Ἡ Σύντ.*

138

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ [91]

Πρός τόν πρόεδρο τοῦ 'Επαναστατικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας σ. Τρότσκι

'Η διάλυση τοῦ Λαϊκοῦ 'Επιτροπάτου Ναυτικῶν εἶναι ἀναγκαία. 'Η 'Επιτροπή τοῦ 'Επαν. Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας γιά τή διάλυση τοῦ Λαϊκοῦ 'Επιτροπάτου τό ἔχει προαποφασίσει. Τά ἁρμόδια ὄργανα θεωροῦν ἀναγκαῖο νά ἐπισπευστεῖ αὐτή ἡ ὑπόθεση.

Παρακαλῶ νά ἐκδόσετε τήν ἀπαραίτητη ἐντολή καί νά ὑποδείξετε ποιά προθεσμία καθορίσατε καί ποιός εἶναι ὁ ὑπεύθυνος γιά τήν ἐφαρμογή τῆς διάλυσης.

'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν (Οὐλιάνοφ)*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ 'Ιούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

139

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΡΕΣΚΕ

31/VII.

σ. Ρέσκε!

1) 'Αναρώσατε τελείως; Ποιά εἶναι ἡ γνώμη τοῦ γιατροῦ;

2) Σκέπτομαι νά παραμείνετε στή Μόσχα καί Σεῖς καί *ὁλόκληρο τό ἀπόσπασμά Σας* μέ ἀποστολή νά ξεκαθαρίσετε τά ἱδρύματα τῆς Μόσχας, τόσο τά τοπικά ὅσο καί τά κεντρικά. 'Ιδιαίτερα τό Συμβούλιο Λαϊκῆς Οἰκονομίας τοῦ κυβερνείου καί τό ΑΣΛΟ.

3) Θά τό ἀποφασίσουμε αὐτό μετά τήν ἄφιξη τοῦ Στάλιν, πού ἔρχεται στίς 7/VIII.

Μέχρι τότε νά κατατοπιστεῖτε στόν ἀνώτατο βαθμό — ἰδιαίτερα στά θέματα πού Σᾶς ὑποδείχνω.

— Πάρτε μέτρα, γιά νά εἶναι ὁλόκληρο τό ἀπόσπασμά Σας σέ «ἐπιφυλακή».

— Γνωριστεῖτε καί συνομιλεῖστε πολλές φορές μέ τόν Κοροστελιόφ.

— Γράψτε μου τίς ἀπόψεις Σας.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 31 τοῦ 'Ιούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

140

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

1

σ. Κάμενεφ!

Στεῖλτε μου, παρακαλῶ, ἀκριβή κατάλογο τῶν ἐργοστασίων, φάμπρικων, σοβχόζ *καί ὅλων τῶν ἄλλων* ἐπιχειρήσεων, πού *τέθηκαν* στή διεύθυνση τοῦ Τρότσκι [92].

Αὐτό μοῦ χρειάζεται γιά πληροφορίες.

Δέν ξέρετε, μήπως πῆρε (καί ἄν *μποροῦσε* νά πάρει) ἀκόμη κάτι *σέ ἄγνοιά Σας* (ἀπευθείας ἀπό τά Ἐπιτροπάτα;).

Δικός Σας *Λένιν*

2

Στόν Κάμενεφ

• Παρακαλῶ, πληροφορηθεῖτε, καί ἄν γίνεται νά *ὑποχρεωθεῖ* νά Σᾶς ἐνημερώνει γιά *ὅλες* τίς περιπτώσεις ἐκμίσθωσης ἀμέσως.

Γράφτηκε στά τέλη τοῦ Ἰούλη ἤ ἀρχές τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

141

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΒΑΣΚΟΦ

Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ, στόν σ. Βάσκοφ
Ἀντίγραφο στόν σ. Κρζιζανόβσκι

Σᾶς εἶμαι ἐξαιρετικά εὐγνώμων γιά τό ἄρθρο «Ὁ ἐξηλεκτρισμός τῆς Ρωσίας» στήν «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» τῆς 10/VII [93].

Εἶναι στόν ἀνώτατο βαθμό σημαντικό νά δημοσιεύονται τέτιου εἴδους στοιχεῖα ἀπό καιρό σέ καιρό καί στήν «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» καί στόν καθημερινό Τύπο. Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε, ἄν ἔχετε, τά παρακάτω συμπληρωματικά στοιχεῖα: 1) Γιά τό 1920 στόν πίνακά Σας δείχνεται ἡ ἰσχύς τῶν σταθμῶν — 7670 κιλοβάτ. Ὑπολογίζονται στόν ἀριθμό αὐτό τά 5 χιλ. τῆς Σατούρα;

2) Στό ἄρθρο Σας δείχνεται ὅτι οἱ σταθμοί τῆς Τούλας ἔδοσαν

τό 1920 3000 κιλοβάτ, αὐτό ὑπολογίστηκε στόν πίνακα ἤ παρόμοια στοιχεῖα δέν συμπεριλαμβάνονται στόν πίνακα;

3) Δέν θά μποροῦσε νά ξεχωριστοῦν ἰδιαίτερα οἱ μεγαλύτεροι σταθμοί, πού ἔχουν πραγματικά βιομηχανική σημασία, λογουχάρη μέ 1000 κιλοβάτ εἴτε παρόμοιου μεγέθους, πού θά μποροῦσαν νά ἀναγνωριστοῦν μεγάλοι καί νά ἔχουν σημασία γιά τή βιομηχανία;

4) Γιά πόσους μῆνες τοῦ 1921 ἔχετε στοιχεῖα στούς πίνακες, στούς ὁποίους δείχνετε τό 1921 γενικά;

5) Δέν ὑπάρχουν μερικές λεπτομέρειες γιά τήν ἀρχή τῆς ὀργάνωσης τῶν σταθμῶν τῆς Στέροβκα, τοῦ Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ, τοῦ Νιζεγκόροντ καί τοῦ Τσελιάμπινσκ;

6) Στό ἄρθρο ἀναφέρεται ὅτι ὁ συνδυασμός μερικῶν μεγάλων σταθμῶν θά μποροῦσε νά δόσει στή Μόσχα 10 χιλ. κιλοβάτ. Παρακαλῶ νά μέ ἐνημερώσετε πόσο ἀκριβῶς ἔδοσε στήν πραγματικότητα καί πότε;

7) Δέν θά μπορούσατε νά ἀναφέρετε μερικές λεπτομέρειες γιά τούς σταθμούς τῆς ἀχτίδας Μπολσέβσκι, κοντά στό Μιτίστς καί τοῦ Ντέτσκογε Σελό, πού ἐφοδιάζει τήν Πετρούπολη, καί ἀκριβέστερα γιά τό χρόνο τῆς ὑπολογιζόμενης ἀποπεράτωσης;

Παρακαλῶ ἐπίσης νά μοῦ γράψετε, ἄν μπορεῖ νά ἀξιοποιήσουμε ἐπικείμενο ἠλεκτροτεχνικό συνέδριο τόν Ὀχτώβρη [94] γιά τή συλλογή συγκεκριμένων καί ὁλοκληρωμένων στοιχείων γιά ὅλους τούς ἠλεκτρικούς σταθμούς πού ὑπάρχουν, γιά τό ποῦ βρίσκονται κατά νομούς καί κυβερνεῖα, γιά τό χρόνο ἵδρυσής τους γιά τό πόσοι σταθμοί χρησιμοποιοῦνται γιά τή διδασκαλία τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καί ἐξηλεκτρισμοῦ κτλ.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά τήν 1 Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

142

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ι. ΜΙΑΣΝΙΚΟΦ

1/VIII.

σ. Μιάσνικοφ!

Μόλις σήμερα διάβασα — καί πολύ βιαστικά — τό ἄρθρο Σας πού μοῦ διαβίβασε ὁ Μπουχάριν.

Θά ἤθελα νά συνομιλήσω μαζί Σας. Ἐλπίζω αὐτές τίς μέρες νά εἶμαι στή Μόσχα καί νά βρῶ μισή ὥρα γιά συζήτηση.

Ἡ ἀρχή τοῦ ἄρθρου εἶναι καλή. Θετική.

Στά συμπεράσματα, ὅμως, ὑπάρχουν μιά σειρά λάθη.

Ἴσως νά ὑπάρχουν καί παρεξηγήσεις. Φαίνεται ὅτι στό ἄρθρο Σας *δέν εἴπατε* ὅλα, ὅσα εἴπατε στόν Ν. Ι. Μπουχάριν. Τί «ἐλευθερία Τύπου» θέλετε; Σύμφωνα μέ τό νόμο; Καί γιά τούς ἐργάτες — ἐσέρους καί μενσεβίκους; Τώρα; Στό ἄρθρο δέν εἶναι καθαρό [95].

Γράψτε μου δυό λόγια.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

143

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΑΝΤΟΝΟΦ-ΟΒΣΕΓΕΝΚΟ

Στόν σ. Ἀντόνοφ-Ὀβσέγενκο. Ὅπου.

Πῆρα καί διάβασα τήν ἔκθεσή Σας γιά τό κυβερνεῖο Ταμπόφ [96]. Σᾶς παρακαλῶ, πρῶτο, νά ὑποβάλετε ἀκριβή διατύπωση τοῦ σχεδίου τῆς πρότασης (στό πνεῦμα πού προτείνατε) στό Μικρό ΣΛΕ, στό ΣΕΑ εἴτε ἀντίστοιχα στήν ΚΕ. Δεύτερο, νά ἐξεταστεῖ, ἄν μπορεῖ νά ἐπεκταθεῖ ἡ δράση ἔστω καί ἑνός μέρους τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Ταμπόφ στό κυβερνεῖο Σαράτοφ. Παρακαλῶ ἀπαντεῖστε μου.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά τήν 1 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

144

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΑΝΤΟΡΑΤΣΚΙ *

2/VIII.

σ. Ἀντοράτσκι!

Διάβασα στά πεταχτά τόν πρόλογο. Δύσκολο νά ἐκφέρει κανείς γνώμη, γιατί δέν εἶναι τελειωμένος. Σάν νά χρειάζεται συντόμευση

* Στό φάκελλο ὑπάρχει ἡ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «στόν σύντρ. *Ἀντοράτσκι* (ἀπό τόν Λένιν) [καί δυό φάκελλοι (μικροί) *χειρόγραφα σ' αὐτόν*]». *Ἡ Σύντ.*

καί πολύ σαφέστερη διατύπωση, νά μελετηθοῦν πιό πολύ οἱ διατυπώσεις [97].

Νά συνδυάζονται *πραγματικά* οἱ περίφημες περικοπές ἀπό γράμματα *μέ ἄλλα* ἔργα τοῦ Μάρξ καί μέ τό *«Κεφάλαιο»* (λογουχάρη, γιά τό ζήτημα τῆς «ἰσότητας» πού εἶναι *βασικότατο* στό «Κεφάλαιο»). Ἄν πάρουμε τό ζήτημα *Χ*, γιά τό ζήτημα **αὐτό** στά γράμματα εἶναι αὐτό καί αὐτό, σέ ἄλλα ἔργα τοῦ Μάρξ ἐκεῖνο κι' ἐκεῖνο, στό *«Κεφάλαιο»* τοῦτο καί τοῦτο.

Στά γράμματα μπορούσατε νά ρίξετε μόνο μιά ματιά. Βέβαια, θά χρειαστεῖ νά τό περικόψετε πολύ ἀκόμη, νά τό συνδέσετε, νά τό τακτοποιήσετε, 2 καί 3 φορές νά τό μελετήσετε, ὕστερα *σύντομα* νά τό σχολιάσετε. Ἡ δουλιά, ὅπως φαίνεται, εἶναι περισσότερη ἀπ' ὅ,τι φάνηκε στήν ἀρχή.

Ἡ χρονολογική σειρά (μάλλον ἔχετε δίκιο) εἶναι σχεδόν ἀκατάλληλη.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Ἐγώ βρίσκομαι σέ ἄδεια. Εἶμαι ἀδιάθετος. Δεν μπορῶ νά συναντηθῶ μαζί Σας.

Ἄν τελειώσετε τό «Ἐγχειρίδιο», πρέπει νά τό προωθήσετε [98]. Πιθανῶς πιό γρήγορα διαμέσου τοῦ Μ. Ν. Ποκρόβσκι.

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1924
στό περιοδικό «Προλετάρσκαγια Ρεβολιούτσιγια», τεῦχ. 3

Δημοσιεύτηκε ὁλόκληρο τό 1932
στή Συλλογή τῶν Ἁπάντων τοῦ Β. Ι. Λένιν
ἔκδ. 2-3, τόμ. XXIX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

145

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. ΝΤ. ΜΠΟΝΤΣ-ΜΠΡΟΥΓΕΒΙΤΣ

Ἀγαπητέ Β. Ντ.!

Γράψτε μου, παρακαλῶ,

1) Εἶναι ἀλήθεια ὅτι πήρατε στό σοβχόζ *ντουχομπόρους* [99] καί εἶστε πολύ εὐχαριστημένος ἀπ' αὐτούς;

2) Ποῦ βρίσκεται ἡ ὑπόθεση μέ τή μετακίνηση τῶν ντουχομπόρων (α) ἀπό τόν Καναδά, (β) ἀπό τόν Καύκασο στή Ρωσία *(ἄν τό ξέρετε αὐτό)*·

3) θά συντάσσεται μήπως καί θά δημοσιεύεται ἀπολογισμός γιά τό ΣΕΑ ἐκείνου τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου τῆς ἐπαρχίας, ὅπου δουλεύει τό σοβχόζ + πλινθοποιεῖα κτλ., γιά τά ὁποῖα μοῦ εἴπατε;

Ποιός διευθύνει *έπίσημα* αύτό τό σοβχόζ;
Ποιός στήν έπαρχιακή οίκονομική σύσκεψη;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Όλα αύτά τά ζητήματα έχουν *π ρ ο σ ω π ι κ ό* χαρακτήρα. Γι' αύτό παρακαλῶ σέ *κ α ν έ ν α ν* νά μή προβάλλεται σάν έπιχείρημα τό γράμμα μου.

Γράφτηκε όχι άργότερα άπό τίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

146

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

Στόν *Μ ά ρ τ ε ν ς*

Πῆρα τηλεγράφημα άπό τή Ρίγα πού άναφέρει ότι, σύμφωνα μέ τά γραφόμενα τῆς έφημερίδας τῆς Νέας Ὑόρκης «Γκόλος Ροσίι» [100], τίς πρῶτες ήμέρες τοῦ Ἰούλη έγινε στή Νέα Ὑόρκη συνέδριο τῶν Συλλόγων τεχνικῆς βοήθειας πρός τή Σοβιετική Ρωσία άπό τίς Ἐνωμένες Πολιτεῖες καί τόν Καναδά [101].

Σύμφωνα μ' αύτή τήν άνακοίνωση, τό συνέδριο έστειλε χαιρετιστήριο τηλεγράφημα στόν Μάρτενς καί τούς Λαϊκούς έπιτρόπους καί δήλωσε σ' αύτό τό τηλεγράφημα τήν άπόφασή του νά άρχίσει άμέσως τήν όργάνωση τεχνικῶν τμημάτων γιά τήν άποστολή τους στή Σοβιετική Ρωσία.

Νομίζω ότι θά έπρεπε νά τούς στείλω τό έξῆς τηλεγράφημα:

«Παίρνοντας τήν είδηση, σύμφωνα μέ τά γραφόμενα τῆς «Γκόλος Ροσίι» τῆς Ν. Ὑόρκης, γιά τό συνέδριό Σας καί τό χαιρετιστήριο τηλεγράφημα πρός τή Σοβιετική Ρωσία, έξονόματος τοῦ ΣΛΕ έκφράζω τίς θερμές μου εύχαριστίες.

Προσωπικά προσθέτω: ή τεχνική βοήθεια τῶν Ἐνωμένων Πολιτειῶν καί τοῦ Καναδᾶ μᾶς εἶναι έξαιρετικά άναγκαία. Ἄν στέλνετε τμήματα χωρίς προηγούμενη συμφωνία σχετικά μέ τήν έκλογή τοῦ τόπου έγκατάστασης, τοῦ έργοστασίου κτλ., εἶναι άπαραίτητο νά έφοδιάζετε τό τμῆμα μέ τρόφιμα, ίματισμό κτλ. γιά δυό χρόνια. Εἶναι άπαραίτητο τό κάθε τμῆμα νά εἶναι προετοιμασμένο γιά δουλιά καί

γεωργική καί βιομηχανική μαζί. Θά ἦταν προτιμότερο νά στέλνονται στήν ἀρχή ἀντιπρόσωποι γιά νά βλέπανε ἐπιτόπου τίς γεωργικές ἐκτάσεις γιά τόν ἀποικισμό τους, τίς δασικές ἐκτάσεις, τά μεταλλεῖα, τά ἐργοστάσια κτλ. πού θά ἐνοικιάζουν».

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Χρειάζονται οἱ ὑπογραφές τοῦ Μάρτενς καί τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐργασίας, θά ἦταν ἀκόμη καλά νά μποῦν καί οἱ ὑπογραφές τοῦ Μπογκντάνοφ καί Τσιτσέριν.

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

147

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Λ. ΡΟΥΧΙΜΟΒΙΤΣ *

Στόν πρόεδρο τῆς ΕΕ τοῦ κυβερνείου Ντονιέτς. Χάρκοβο

Στίς 24 τοῦ Ἰούλη μέ ἀρ. 688 διαβίβασα στό ὄνομά Σας ἀντίγραφο τηλεγραφήματός μου πρός τόν Πιατακόφ [102]. Χρειάζομαι νά ἔχω ξεχωριστή ἀπάντηση καί ἀπό Σᾶς. Στεῖλτε σύντομα τηλεγραφικά, λεπτομερειακά μέ γράμμα. Πότε ἀρχίζουν νά λειτουργοῦν τά Οἰκονομικά συμβούλια τοῦ κυβερνείου;

Λένιν

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

148

* ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Πῆρα τήν ἀνακοίνωσή Σας τῆς 29 τοῦ Ἰούλη μέ ἀριθ. 7772. Παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε στοιχεῖα πού ἔχει ἡ ΚΔΣ γιά τό 1920 (κι' ἄν ὑπάρχουν γιά ἕνα μέρος τοῦ 1921) στήν πιό σύντομη μορφή, δηλαδή: 1) σέ πόσα κυβερνεῖα ἀναφέρονται τά στοιχεῖα καί γιά ποιά χρονική περίοδο· 2) σύνολο παραγωγῆς προϊόντων· 3) σύνολο κατανάλωσης καυσίμων.

---

* Διαβιβάστηκε μέ τήν ἀπευθείας γραμμή. *Ἡ Σύντ.*

Μόνο αὐτούς τούς τρεῖς ἀριθμούς καί μόνο κατά κυριότερους κλάδους βιομηχανίας (λογουχάρη, ὑφαντουργική, μεταλλουργική, Γενική Διεύθυνση χαρτοποιίας, ἠλεκτροτεχνική, ἀλάτι, ἐλαστικά).

Ἄν ὑπάρχουν γενικά ἀποτελέσματα. Νά ξεχωριστοῦν τά στοιχεῖα ἀπό τίς Γενικές Διευθύνσεις καί τά στοιχεῖα ἀπευθείας ἀπό τά ἐργοστάσια.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

149

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Τ. Λ. ΑΞΕΛΡΟΝΤ

Στόν σύντρ. Ἀξελρόντ

Ἀντίγραφο στούς σ.σ. Ζηνόβιεφ καί Ράντεκ

Πῆρα τό γερμανικό κείμενο τῶν ἀποφάσεων τοῦ III συνεδρίου. Στή σελίδα 71, ἄρθρο 2, βλέπω τό ἴδιο λάθος καί τήν ὁλοκληρωτική ἀνοησία, πού ὑπῆρχαν στό πρωταρχικό σχέδιο. Παρά τό ὅτι ὑπόδειξα αὐτό τό λάθος στό ἴδιο τό συνέδριο καί παρέδοσα τότε στή Γραμματεία τή γερμανική μπροσούρα, ἀπό ὅπου ἔπρεπε νά παρθοῦν τά σωστά ἀποσπάσματα, παρόλα αὐτά τό λάθος καί ἡ ἀνοησία ἔμειναν σέ ὅλη τους τή μεγαλοπρέπεια. Διαμαρτύρομαι ἔντονα ἐνάντια σέ μιά τέτια ἔκδοση τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου, πού μᾶς βάζει σέ ἐπονείδιστη καί κωμική θέση. Ζήτησα ἐπανειλημμένα ὅπως, ἔστω καί ἕνας μικρός ἀριθμός ἀπό τά πιό ἐπιφανῆ στελέχη στή Γραμματεία τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς, ἐκπληρώσουν τό νόμο τῆς προσωπικῆς εὐθύνης. Παρακαλῶ νά ὑποδειχτεῖ ποιός εἶναι ὁ ὑπεύθυνος γιά τήν τέτιου εἴδους σύνταξη τῆς ἔκδοσης.

Ἄν οἱ ὑπόλοιπες ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου ἐκδόθηκαν μέ τόν ἴδιο τρόπο, τότε ὅλο τό βιβλιαράκι πρέπει νά τό ρίξουμε στή φωτιά.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

150

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [103]

Στόν σ. Σμολιανίνοφ

Παρακαλῶ νά σταλεῖ στό Μικρό ΣΛΕ. Νά κληθεῖ ὑποχρεωτικά ἐκπρόσωπος τοῦ *Προεδρείου τοῦ Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς Μόσχας.*

2/8. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

151

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

3. VIII. 1921.

σ. Τσιτσέριν!

Ποιός εἶναι αὐτός ὁ Ἰόνοφ;

Πῶς μπορεῖ νά προτείνει μενσεβίκους καί σοσιαλιστές-ἐπαναστάτες; [104]

Ἐδῶ κάτι πολύ ἄσχημο ἐμφανίζεται ἤ μισοεμφανίζεται.

Ποιά ἡ γνώμη Σας;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

152

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Β. ΛΟΥΝΑΤΣΑΡΣΚΙ

3. VIII. 1921.

Στόν σ. Λουνατσάρσκι,
Ἀντίγραφο στόν σ. Λίτκενς
καί στόν σ. Μόλοτοφ
καί στόν σ. Κισελιόφ

Μοῦ στείλατε ἀντίγραφο τοῦ γράμματός Σας πρός τόν σ. Κισελιόφ τῆς 26/7 [105].

Ἐγώ δέν βρίσκω σωστό τό γράμμα Σας αὐτό, οὔτε στόν τόνο, οὔτε στό περιεχόμενό του.

Κατά τή γνώμη μου, ὑπαίτιοι ὁλοκληρωτικά εἶστε Ἐσεῖς καί ἴσως ὁ ὑπεύθυνος τοῦ διευθυντικοῦ τμήματος τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας σ. Λίτκενς, γιατί δέν τηρήσατε τίς ἀποφάσεις τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ (ἡ πρώτη πάρθηκε στίς 22/VI !!!) καί δέν ἀπευθυνθήκατε ἔγκαιρα στό ΣΛΕ μέ τήν παράκληση νά ἐπανεξετάσει τήν ἀπόφαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ.

Ἐγώ προσωπικά στήν ἀπόφαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ δέν βλέπω τίποτε τό ἐσφαλμένο, γιατί ὁ σ. Κισελιόφ μέ διαβεβαίωσε ὅτι ὁ σ. Γκίνμπεργκ παραβρισκόταν στό Μικρό ΣΛΕ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

153

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ν. ΠΟΚΡΟΒΣΚΙ

Στόν σ. Μ. Ν. Ποκρόβσκι

Ὁ σ. Λουνατσάρσκι ἦρθε.

Ἐπιτέλους!

Ζέψτε τον, γιά ὄνομα τῆς ἀλήθειας, μέ κάθε τρόπο στή δουλιά σχετικά μέ τήν ἐπαγγελματική μόρφωση, τό ἑνιαῖο σχολεῖο ἐργασίας κτλ.

Μή τοῦ ἐπιτρέπετε στό θέατρο!!

Λένιν

Γράφτηκε όχι αργότερα από τίς τίς 3 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

154

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

4/VIII.

σ. Φρούμκιν!

Ὅλη ἡ δουλιά τώρα, ὅπως φαίνεται, βρίσκεται στή γρήγορη συγκέντρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος.

Δέν θά πρέπει ἄραγε συμπληρωματικά σέ ὅ,τι ἔχει γίνει νά πάρουμε ἀκόμη καί ἄλλα μέτρα ὅπως:

1) νά ἐνισχύσουμε τά στρατιωτικά τμήματα (στό κυβερνεῖο Μόσχας νά κινήσουμε γι' αὐτό τό ½ τῶν *μαθητῶν τῶν στρατιωτικῶν σχολῶν)* *, δηλαδή νά σταλοῦν σέ ἐπισιτιστική δουλιά;

2) — τό ἴδιο, ἰδιαίτερα στά κυβερνεῖα τῆς Μόσχας καί τῶν γειτονικῶν κυβερνείων;

3) *Ἡ διατροφή αὐτῶν τῶν τμημάτων* (καί τῶν ἀποσπασμάτων ἐπισιτισμοῦ πού τώρα ὀνομάζονται κάπως διαφορετικά: «πολιτοφυλακή, πού βοηθάει στή συγκέντρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος» ἤ κάπως ἔτσι;) *νά γίνεται σέ βάρος τῶν ντόπιων ἀγροτῶν ἀπό 2 φούντια τήν ἡμέρα; ἤ ἀπό 3 φούντια τήν ἡμέρα;*

Δέν σᾶς ἀρέσει αὐτό, σύντροφοι ἀγρότες; Δόστε γρηγορότερα τό *φόρο σέ σιτηρά.* Μόλις δόσετε τό 50-75%, *θά ἀρχίσουμε* νά ἀποσύρουμε τά τμήματα!

4) νά ἀποφασίσουμε (εἴτε μπορεῖ ἀντί γιά «ἀπόφαση» νά *ἐφαρμόσουμε* σάν πείραμα καί *γιά ὑπόδειγμα* στό κυβερνεῖο Μόσχας)·

νά τιμωρήσουμε ἀμέσως παραδειγματικά καί πολύ αὐστηρά ἀπό 10 *πλουσιότατους* ἀγρότες κατά ἐπαρχία *γιά καθυστέρηση,* ἔστω καί τήν παραμικρότερη, ἤ γιά *ἀδράνεια* καταβολῆς τοῦ φόρου σέ εἶδος·

— — — ἐπίσης — νά τιμωρήσουμε *παραδειγματικά* μιά ἐπαρχία κατά νομό, ἤ 2-3 κατά κυβερνεῖο, γιά *ἀδράνεια* καταβολῆς τοῦ φόρου σέ εἶδος;

5) νά δόσουμε **πρίμ** γιά τή συγκέντρωση τοῦ φόρου 100% (σιτηρά) σέ 2-3 ἑβδομάδες. Τί εἴδους πρίμ; *χρυσά καί ἀργυρά* εἴδη. Θά τά πάρουμε ἀπό τό *Κρατικό θησαυροφυλάκιο.*

6) νά κινητοποιήσουμε γιά τή συγκέντρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος στό κυβερνεῖο *Μόσχας* ἀκόμη 2-3 ἑκατοντάδες ἀπό τά πιό ὑπεύθυνα μέλη τοῦ Κόμματος, ἔστω καί γιά *περιοδεῖες* (ἔλεγχο, πίεση) δυό μέρες τήν ἑβδομάδα;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Γράφω σέ Σᾶς καί ὄχι στόν Μπριουχάνοφ, ἐλπίζοντας πώς αὐτός πιά ἔχει πάει γιά ἀνάπαυση. Ἄν ὄχι, διαβάστε το βέβαια καί σ' αὐτόν.

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VXXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Τό κείμενο πού εἶναι σέ παρενθέσεις ὁ Λένιν τό ἔγραψε στό περιθώριο. *Ἡ Σύντ.*

155

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν Σμολιανίνοφ

Λόγω τῆς ἐμπεριστατωμένης καί ἐπίσημης διαμαρτυρίας τοῦ σ. Τσιτσέριν ἐνάντια στήν ἀποστολή τοῦ συνημμένου τηλεγραφήματος [106] παρακαλῶ νά ὀργανωθεῖ συμπληρωματική σύσκεψη μέ συμμετοχή τοῦ σ. Μάρτενς, ἐκπροσώπου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργασίας, κατατοπισμένου σ' αὐτό τό ζήτημα καί ἐκπροσώπου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν, κατατοπισμένου ἐπίσης σ' αὐτό τό ζήτημα. Συνολικά μαζί μέ Σᾶς 4 ἄτομα.

Παρακαλῶ στή σύσκεψη αὐτή νά ἐξεταστεῖ ἡ ἀντίρηση τοῦ Τσιτσέριν καί ἰδιαίτερα νά δοθεῖ προσοχή στό ὅτι στό τηλεγράφημα ἀπαιτεῖται νά φέρουν μαζί τους τρόφιμα γιά 2 χρόνια.

Νομίζω ὅτι, ἄν προστεθεῖ ἀκόμη μιά φράση, πού νά ἀναφέρεται στήν πάλη ἐνάντια στίς δυσκολίες καί τίς στερήσεις στή Ρωσία καί στήν ἀκαταλληλότητα τῶν ἀνθρώπων πού δέν μποροῦν νά ὑποφέρουν αὐτές τίς στερήσεις, τότε τό τηλεγράφημα αὐτό μόνο ὠφέλιμο θά εἶναι. Παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε πολύ σύντομη γραπτή ἀπάντηση ὄχι ἀργότερα ἀπό αὔριο τό βράδυ.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 4 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

156

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Στόν σ. Μόλοτοφ

Πῆρα ἀπό τόν Τσιτσέριν σχέδιο θέσεων, πού ἀφοροῦν τήν πολιτική στήν Μπουχαρά, συντονισμένο μέ τήν Ἐπιτροπή τοῦ Τουρκεστάν καί τόν ἀντιπρόσωπό μας στήν Μπουχαρά [107]. Ψηφίζω ὑπέρ, ὥστε οἱ θέσεις αὐτές νά ἐγκριθοῦν ἀμέσως, ρωτώντας τηλεφωνικά τή γνώμη ὅλων τῶν μελῶν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 4 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

157

ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΩΝ

Πρός ὅλα τά Οἰκονομικά συμβούλια κυβερνείων καί νομῶν

Τό Κεντρικό Πρακτορεῖο Τύπου στέλνει στίς τοπικές ἀρχές τή Συλλογή Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, τεῦχος. 44, πού περιέχει τήν «Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ». Ἡ «Ἐντολή» προορίζεται σέ πρώτη σειρά γιά τά Οἰκονομικά συμβούλια τῶν κυβερνείων, τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν. Μέ τόν πιό κατηγορηματικό τρόπο προτείνω σέ Σᾶς νά παρακολουθήσετε εἰδικά καί αὐστηρά, ὅπως παραληφθεῖ ἡ «Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ» ἀπό τά Οἰκονομικά συμβούλια τῶν ἐπαρχιῶν καί τῶν ἀχτίδων· ἐκεῖ ὅπου δέν ὑπάρχουν τέτια, ἀπό τίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν ἐπαρχιῶν. Καθιστῶ προσωπικά ὑπεύθυνους τούς προέδρους καί γραμματεῖς τῶν Οἰκονομικῶν συμβουλίων τῶν κυβερνείων καί νομῶν γιά τήν παραλαβή τῆς «Ἐντολῆς» ἀπό τίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν ἐπαρχιῶν. Σᾶς τονίζω τήν ἀπόλυτη ἀνάγκη νά φτάσει ἡ «Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ» μέχρι τήν ἴδια τήν ἐπαρχία καί τό χωριό, γιά νά δοθεῖ ἡ δυνατότητα στίς πλατιές μάζες τῆς ἀγροτιᾶς νά γνωριστοῦν μέ τήν τελευταία ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ. Προτείνεται στά Οἰκονομικά συμβούλια τῶν κυβερνείων νά πάρουν μέτρα γιά τήν ἀποστολή τοῦ τηλεγραφήματος στά Οἰκονομικά συμβούλια τῶν νομῶν, στά τμήματα τοῦ Κεντρικοῦ Πρακτορείου Τύπου κυβερνείων καί νομῶν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε ὄχι νωρίτερα ἀπό τίς 4 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

158

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Νά ἐρωτηθεῖ ὁ **Λίτκενς** ποῦ «βρίσκεται» (εἴτε *προωθεῖται)* ἡ ὑπόθεση; [108]

Νά *μοῦ* σταλεῖ ἡ *ἀπάντηση τοῦ Λίτκενς*.

Λένιν

5/8.

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

159

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Στόν σ. Κράσιν

Πῆρα ἀντίγραφο τοῦ γράμματός Σας πρός τόν Τζερζίνσκι σχετικά μέ τή ναυπήγηση πλοίων. Συμφωνῶ μαζί Σας ὅτι τώρα δέν πρέπει νά ναυπηγήσουμε πλοῖα. Νομίζω ὅτι γι' αὐτό συνηγοροῦν καί στρατιωτικοί λόγοι. Ὁπωσδήποτε εἶναι ἀναγκαῖο νά δυναμώσουμε τή ναυπήγηση δεξαμενόπλοιων γιά τό στόλο μεταφορᾶς πετρελαίου, ἰδιαίτερα στήν Κασπία Θάλασσα καί στό Βόλγα. Παρακαλῶ:

1) νά ζητηθεῖ γι' αὐτό τό ζήτημα ἐπίσημη γνωμάτευση τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου·

2) νά ἐξασφαλιστεῖ ἀκριβής ἀπόφαση μέ ἐπίσημη σύσκεψη ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐμπορίου, τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν κι' ἄν ὑπάρχει ἀκόμη ἐνδιαφερόμενη ὑπηρεσία, τότε νά πάρει μέρος κι' αὐτή.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

160

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΠΟΤΙΑΓΕΦ

Στόν σύντροφο *Ποτιάγεφ*

Σᾶς ἐπιπλήττω αὐστηρά γιά μεμψιμοιρία καί ὄχι πρακτικές σχέσεις. Σχετικά μέ τόν Μάισνερ θά ἔπρεπε τυπικά, γραπτά νά ρωτήσετε τόν Μπριουχάνοφ, καί ἄν αὐτός δέν συμφωνοῦσε (ἀντίγραφο τῆς ἀπάντησής του) νά ὑποβάλετε τό ζήτημα στό ΣΕΑ.

Δέν ὑπάρχει λόγος γιά ἀναβολές: ἀπ' αὐτό μεγαλώνουν τά κουτσομπολιά, στά ὁποῖα παρασύρεστε. Πρέπει νά χρησιμοποιήσετε τά δικαιώματά Σας καί νά μήν κλαψουρίζετε. Αὔριο πρέπει νά ἔχω τό ἐπίσημο τηλεγράφημά Σας γιά τόν Μάισνερ.

Σχετικά μέ τήν κομματική αἴτηση ὑποβάλετέ την ἐπίσημα στό Ὀργανωτικό Γραφεῖο καί σύντομα. Ἐμένα αὐτό δέν μέ ἀφορᾶ. Μπορεῖτε νά ὑποβάλετε παράπονα στό Πολιτικό Γραφεῖο. Ἀκόμη δέν διάβασα τό «σχέδιο». Ἑτοιμάστε μου σέ δυό σελίδες τίς διαφωνίες τοῦ Ν. Μ. Κνιπόβιτς καί τοῦ Μάισνερ [109].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

5-VIII-21.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

161

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Μ. ΚΝΙΠΟΒΙΤΣ

Ἀπόρρητο

Στόν Νικολάι Μιχάιλοβιτς *Κνιπόβιτς*
(Μπολσόι Κοζίχινσκι, ἀρ. 8)

Λυπᾶμαι πολύ πού λόγω τῆς ἀρώστιας μου δέν μπόρεσα νά συνομιλήσω μαζί Σας, ὅταν εἴσασταν στή Ναντέζντα Κονσταντίνοβνα. Θά Σᾶς παρακαλοῦσα νά μοῦ γράψετε μέ λίγες λέξεις: 1) Τή γνώμη Σας γιά τόν Μάισνερ α) ἀπό ἄποψη εὐσυνειδησίας, β) ἀπό πολιτική θέση, γ) ἀπό γνώση τῆς δουλιᾶς, δ) ἀπό διοικητικές ἱκανότητες καί 2) τίς διαφωνίες Σας μέ τή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας. 3) Τίς προτάσεις Σας, ἐφόσον ὑπάρχουν τέτιες, σχετικά μέ τήν ἀποκεντροποίηση στήν ἰχθυοβιομηχανία καί τήν ὀργάνωσή της στό Μούρμαν.

Χαιρετισμούς *Λένιν*

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

162

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Στόν σ. Κάμενεφ

Ὁ Τσιτσέριν ἔστειλε τό κείμενο τῆς ἀπάντησης τοῦ Χοῦβερ [110]. Ὁ Τσιτσέριν προτείνει νά ἀφήσουμε ἀμέσως τούς ἀμερικανούς αἰχμαλώτους. Εἶμαι σύμφωνος. Προτείνω νά ρωτηθοῦν τηλεφωνικά τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. Σχετικά μέ τόν Κίλι προτείνω νά ἐρωτηθεῖ πρῶτα ὁ Ἐνουκίτζε, πού αὐτές τίς μέρες μοῦ εἶπε ὅτι τό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ ψήφισε ἤδη ἀπόφαση νά ἀφεθεῖ ἐλεύθερος ὁ Κίλι. Νομίζω ὅτι θά ἦταν σκόπιμο ὁ Κίλι νά ξεχωριστεῖ ἀπό τό γενικό ἀριθμό, γιατί αὐτός τιμωρήθηκε μέ ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου. Συνεννοηθεῖτε μέ τόν Τσιτσέριν. Μπορεῖ νά εἶναι σκοπιμότερο νά ἀφεθεῖ ἐλεύθερος ὁ Κίλι πρίν ἀπό τούς ἄλλους καί γιά ἄλλους λόγους.

Νομίζω ὅτι δέν πρέπει νά δημοσιεύσουμε τίποτε γιά τίς διαπραγματεύσεις μας στή Ρίγα μέ τόν διευθυντή Μπράουν, ὡσότου δέν τελειώσει τουλάχιστο τό πρῶτο στάδιο αὐτῶν τῶν διαπραγματεύσεων.

5-VIII-21. *Λένιν*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

163

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

Χειριστήκατε αὐτή τήν ὑπόθεση πολύ ἄσχημα, ὄχι τυπικά, χαλαρά, ὄχι στρατιωτικά [111].

Στό ἑξῆς θά εἶμαι ἀπέναντί Σας *πιό τυπικός*.

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921 *Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

164

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [112]

Σύντρ. Σμολιανίνοφ! Πρέπει νά παρακολουθεῖτε αὐτή τήν ὑπόθεση (ἰδιαίτερα ἀπό τήν ἄποψη: 1) ποιός εὐθύνεται; 2) ἡ *αὐτοτέλεια* τῆς ἐπιχείρησης μπῆκε σέ σωστή βάση;)

Ἄν χρειάζεται, συνεννοηθεῖτε μέ τό Κοροστελιόφ.

Σημειῶστε αὐτή τήν ὑπόθεση καί **παρακολουθεῖτε.**

5/8.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1956 στό περιοδικό «Ἰστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 4 *Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

165

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Φ. Ε. ΤΖΕΡΖΙΝΣΚΙ

Ἀπόρρητο

Στόν σ. Τζερζίνσκι

Πῆρα τό σημείωμά Σας μέ τήν ἔκθεση δυό σχημάτων [113]. Συμφωνῶ ἀπόλυτα μαζί Σας ὅτι πρέπει νά ὑποστηρίζουμε τό σχῆμα τοῦ

Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Συγκοινωνιῶν μέ τή διατήρηση τῆς θέσης καί τῆς αὐτοτέλειας τοῦ Γενικοῦ διευθυντῆ. Μοῦ ἀνάφεραν ὅτι ὁ Ρουτζουτάκ ἔρχεται στίς 15/VIII, πρέπει νά ἐπιταχύνουμε τόν ἐρχομό του. Γράψτε μου, ἄν εἶστε ἱκανοποιημένος ἀπό τόν τωρινό Γενικό ἐπίτροπο γραμμῶν καί γιά κάθε ἐνδεχόμενο ποιούς ἀκόμη ὑποψήφιους ἔχετε ὑπόψη γι' αὐτή τή θέση.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

166

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Στόν σ. Κρζιζανόβσκι

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε σέ 2-3 γραμμές τή γνώμη Σας σχετικά μέ τό ἀντίγραφο τοῦ γράμματός μου πρός τόν Βάσκοφ, πού Σᾶς ἔστειλα [114].

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

167

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΕΑ [115]

Ἐπεῖγον

Στόν σ. *Σμολιανίνοφ*

Παρακαλῶ νά διαβάσετε τό γράμμα μου στό πίσω μέρος καί νά ἐπιδιώξετε τήν ἔγκρισή του στό *ΣΕΑ* (μέ πόρισμα τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου) **πάρα πολύ** γρήγορα σέ 2-4 ἡμέρες.

5/8. *Λένιν*

Ν Β:

Γιά νά ψηφιστεῖ γρήγορα νά κάνετε τά ἑξῆς:

1) νά βγάλετε 2-3 ἀντίγραφα. Νά στείλετε ἀμέσως ἕνα στόν Κρζιζανόβσκι μέ τήν παράκληση νά δόσει τό πόρισμά του *ὥς τήν Τρίτη*·

2) νά σταλεῖ ἀμέσως στά μέλη τοῦ *ΣΕΑ*, ἄν συμφωνοῦν νά δοθεῖ ἡ προκαταρκτική ἐπεξεργασία στήν ἐπιτροπή: Κράσιν + Ἀβανέσοφ + Μπογκντάνοφ (ἤ ἰδιαίτερα ἐξουσιοδοτημένος του).

Λένιν

Θεωρῶ τό πλάνο σωστό καί πρέπει νά ἐπικυρωθεῖ *ἀμέσως*. Θά ἦταν ἴσως καλό νά γίνονταν μερικές διασαφηνίσεις καί συμπληρώσεις, λογουχάρη:

1) νά δοθεῖ κυκλοφοριακό κεφάλαιο σέ *χρυσό*, ὅμως μόνο ἀπό *τίς εἰσπράξεις μας τῶν ἐξαγωγῶν* τοῦ 1921, *ὑποχρεώνοντας* τή δοσμένη ὁμάδα νά ἐπιταχύνει τήν πραγματοποίηση αὐτῶν τῶν ἐξαγωγῶν.

2) ἡ περιοχή «ἐκμίσθωσης» γιά τή δοσμένη ὁμάδα νά καθοριστεῖ *ἀκριβέστερα*, παίρνοντας κατά προτίμηση εἴτε ἀκόμη καί ἀποκλειστικά τόν πιό μακρυνό Βορά (αὐτό εἶναι βολικότερο γιά μᾶς, γιατί θά μᾶς ἀπαλλάξει ἀπό τήν ἀποστολή τροφίμων ἐκεῖ· εἶναι πολιτικά καλύτερα, γιατί οἱ εὐνοϊκοί ὅροι γιά τούς ἐργάτες — ὥς 50 καπίκια *σέ χρυσό!!* — θά προκαλέσουν λιγότερο φθόνο καί συγκρούσεις στούς ἄλλους ἐργάτες·

3) νά καθοριστοῦν *ἀκριβέστερα* οἱ *ὑποχρεώσεις* τῆς ὁμάδας: νά ἐκπληρώσει ὄχι < * ἀπό τό τάδε πρόγραμμα (καί τό παραγωγικό καί τό *ἐξαγωγικό* στό 1922 καί ἰδιαίτερα στό 1923)·

4) νά ὑποχρεωθεῖ ἡ «ὁμάδα» νά φροντίσει νά τηρηθοῦν τά συμφέροντα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ (νά ἀγοράζει περισσότερα εἴδη ἀπό τό ἐξωτερικό γιά τούς ἠλεκτρικούς σταθμούς, νά ἀξιοποιεῖ τά πριονίδια κτλ.) — τά συμφέροντα τοῦ ἐφοδιασμοῦ μέ καύσιμα τῆς Ρωσίας (διακλαδώσεις καυσίμων, αὔξηση τῆς μεταφορᾶς καυσίμων, καυσόξυλα στή Μόσχα **κτλ.**)·

5) νά δοθεῖ στήν ὁμάδα ἡ χρηματική καί ὑλική αὐτοτέλεια πού ζητᾶ.

5/VIII. 1921. *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Ὄχι < — ὄχι λιγότερο. *Ἡ Σύντ.*

168

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ *

Πρός τόν Λαϊκό ἐπίτροπο Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων

σ. Ντοβγκαλιέβσκι!

Ἀκόμη μιά φορά σᾶς ἐφιστῶ σοβαρά τήν προσοχή γιά τήν ἀκαταστασία πού ὑπάρχει μέ τό τηλέφωνό μου στό χωριό Γκόρκι.

Σήμερα, 6/8, Σάββατο, τό Χάρκοβο-Μόσχα ἀκουγόταν, ὅπως μοῦ λένε *ὑπέροχα*. Ἀπό τό δικό μου: ἐμένα δέν μέ ἀκοῦνε, (ἐγώ ἀκούω τή Μόσχα) καί μέ *διακόπτουν* δεκάδες φορές.

Τά πρόσωπα πού στέλνετε κάνουν τόν ἔξυπνο, τοποθετοῦν κάτι εἰδικές συσκευές ἄσκοπα. Τά πρόσωπα αὐτά ἤ εἶναι τελείως βλάκες, ἤ πολύ ἔξυπνοι σαμποταριστές.

Εἶναι φανερό ὅτι τό *προσωπικό* δέν ἀξίζει, ἤ *Ἐσεῖς δέν μπορεῖτε* νά τοποθετήσετε ἐλεγκτές, *εἴτε δέν ξέρετε* νά ἀπαλλάξετε τό προσωπικό ἀπό τήν ὑπερβολική δουλιά καί νά τό ὀργανώσετε ἔτσι ὥστε νά *μέ* ἐξυπηρετεῖ ὑποφερτά.

Πότε θά ἔχουμε τηλέφωνο σέ 30-40 βέρστια, σάν αὐτό τῆς Πετρούπολης καί τοῦ Χαρκόβου σέ 600-700 βέρστια;

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 6 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

169

ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΓΡΑΜΜΗ ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΗ ΜΕ ΤΟΝ Μ. Κ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΟΦ 6 ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1921

(Μόσχα — Χάρκοβο)

Βλαντίμιροφ: Στή δεξιά ὄχθη τῆς Οὐκρανίας καθορίσαμε ὑψηλά ὅρια. Αὐτό συνδέεται μέ μεγάλους κινδύνους. Παίρνουμε τά παρακάτω μέτρα: νά τραβήξουμε στή δουλιά τά ἐπαρχιακά Οἰκονομικά συμβούλια γιά τή συζήτηση μιᾶς σειρᾶς προβλημάτων, πού ἐνδιαφέρουν τό χωριό, μπροστά μας ὅμως ὀρθώνεται τό πρόβλημα τοῦ ἁλατιοῦ, παίρνοντας ὑπόψη τήν ἀνάγκη του τώ-

* Στό γράμμα ὑπάρχει ἡ σημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Νά βγεῖ ἀντίγραφο καί νά ἀποσταλεῖ ἀμέσως». *Ἡ Σύντ.*

ρα. Τό ζήτημα συνίσταται στό ἑξῆς: ἐάν θά δόσουμε ἀλάτι ἀνεξάρτητα ἀπό τήν καταβολή τοῦ φόρου (αὐτό ἐπίσημα), στήν πραγματικότητα ὅμως θά δόσουμε πρῶτα-πρῶτα σέ ἐκεῖνες τίς ἐπαρχίες, πού ἄρχισαν μέ ἐπιτυχία νά εἰσπράτουν τό φόρο, θεωρῶ μάλιστα σωστό νά πουλᾶμε ἀλάτι μέ χρήματα. Ζητῶ τή γνώμη Σας.

Λένιν: Πρῶτο: συμβουλεύω νά πουλᾶτε ἀλάτι ἀποκλειστικά μέ σιτηρά καί σέ καμιά περίπτωση μέ χρήματα.

Δεύτερο: νά πουλᾶτε ἀλάτι μόνο στίς ἐπαρχίες, στά χωριά ἤ σέ χωριστούς νοικοκυρέους, πού παράδοσαν τό ¼ εἴτε τό ½ τοῦ φόρου.

Τρίτο: νομίζω ὅτι γιά τήν ἐπιτυχή εἴσπραξη τοῦ φόρου χρειάζονται στρατιωτικά τμήματα γιά νά βοηθήσουν τήν εἴσπραξη τοῦ φόρου, ἔτσι ὥστε τά τμήματα αὐτά νά παίρνουν ἐνισχυμένο συσσίτιο σέ βάρος τῶν ντόπιων ἀγροτῶν, μέχρι πού νά εἰσπραχθεῖ ὁ φόρος.

Τέταρτο: Σᾶς παρακαλῶ νά μέ ἐνημερώσετε, ποιά εἶναι ἡ ἐπισιτιστική κατάσταση στό Ντονμπάς, κατά πόσο εἶναι ἐφοδιασμένο καί γιά πόσο χρονικό διάστημα.

Βλαντίμιροφ: γιά τά δυό πρῶτα ἐρωτήματα ὑποστηρίζω τίς ἴδιες θέσεις.

Σχετικά μέ τή στρατιωτική δύναμη, παρακαλῶ νά συνομιλήσετε μέ τόν Φροῦνζε, πού ἀναχώρησε γιά τή Μόσχα.

Ὅσοναφορᾶ τό Ντονμπάς, ἔχουμε γι' αὐτό τέσσερα δρομολόγια. Παίρνονται μέτρα νά παραλάβουμε ἀτμομηχανές. Ὑποθέτω, ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 12 θά μπορέσουμε νά ἀρχίσουμε τακτικό ἐφοδιασμό.

Λένιν: Δέν εἶναι ἀρκετό νά ὑπερασπίζετε τήν πρώτη θέση. Εἶναι ἀπαραίτητο νά ὑπάρχει καί ἐπίσημη ἀπόφαση τῆς ΚΕ. Ἄν δέν μπορεῖτε νά τήν πάρετε ἀπό τή δική Σας ΚΕ, πρέπει νά ψηφιστεῖ ἀπό τήν ἐδῶ ΚΕ. Τό ἴδιο σχετικά μέ τούς κανόνες χρησιμοποίησης στρατιωτικῆς δύναμης.

Σχετικά μέ τό Ντονμπάς νά μοῦ στέλνετε δυό φορές τήν ἑβδομάδα πολύ σύντομες καί ἀκριβεῖς πληροφορίες γιά τήν ποσότητα τῶν τροφίμων πού ὑπάρχουν.

Βλαντίμιροφ: Νομίζω ὅτι θά ἦταν καλύτερα τό ζήτημα αὐτό νά λυθεῖ μέ τόν Ρακόβσκι καί τόν Φροῦνζε, πού ἀναχώρησαν γιά τή Μόσχα. Ἡ γνώμη μου εἶναι γνωστή.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

170

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [116]

Ἀπό τόν Γκόρκι;

Νά ἀποσταλεῖ στόν Λίτκενς μέ τήν παράκληση νά μοῦ τό ἐπιστρέψει καί νά μέ πληροφορήσετε, τί εἶναι αὐτό τό ζήτημα καί *τί γίνεται* γιά τό ζήτημα αὐτό.

Λένιν

6/VIII. 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

171

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. Μ. ΣΒΕΝΤΣΙΚΟΦ [117]

Στόν σ. Σβέντσικοφ

Δέν μπορῶ νά ὀργανώσω τή συνάντηση πού ζητᾶτε. Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γράψετε μερικές σειρές: πρῶτο, πόσα χρήματα πήρατε τελικά τό 1921 γιά προμήθειες ἀπό τό ἐξωτερικό καί δεύτερο, ποιές πρακτικές προτάσεις ἔχετε τώρα.

Λένιν

6/VIII — 21.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

172

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν σ. Σμολιανίνοφ

Πληροφορήθηκα ἀπό τόν σ. Χιντσούκ ὅτι ἔχει ὑποβληθεῖ σέ μένα, γιά νά τό δῶ καί νά τό ἐγκρίνω, ἕνα σχέδιο ἐκχωρήσεων τοῦ προλεταριακοῦ συνεταιρισμοῦ, πού ἔχει συντάξει ἡ Ἐπιτροπή ἐκχωρήσεων τοῦ ΑΣΛΟ μέ διορθώσεις τῆς ΚΕ καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν. Παρακαλῶ νά τό βρεῖτε καί νά μοῦ τηλεφωνήσετε, ἄν εἶναι δυνατό, νά μοῦ τό στείλετε.

Λένιν

6/VIII—21.

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

173

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ *

Στόν σ. Τεοντορόβιτς (ΑΛΓ) καί τό Κρατικό ἐκδοτικό

7. VIII.

Πῆρα ἀπό τά νέα βιβλία τοῦ Κρατικοῦ ἐκδοτικοῦ *Σεμ. Μάσλοφ:* «Τό ἀγροτικό νοικοκυριό». 1921. *5η* ἔκδοση (ἤ *4η* ἔκδ.).

Ἀπό ἕνα κοίταγμα πού ἔκανα φαίνεται πώς εἶναι πέρα γιά πέρα ἕνα ἀστικό ρυπαρό βιβλιαράκι, πού ἀποχαυνώνει τόν μουζίκο μέ ἐπιδεικτική ἀστική «ἐπιστημονική» ψευτιά.

400 περίπου σελίδες καί τίποτε γιά τό σοβιετικό σύστημα καί γιά τήν πολιτική του — γιά τούς νόμους μας καί τά μέτρα περάσματος στό σοσιαλισμό κτλ.

Ἤ ἕνας βλάκας, ἤ ἕνας κακόβουλος σαμποταριστής μποροῦσε νά ἐπιτρέψει τό βιβλίο αὐτό.

Παρακαλῶ νά ἐξετάσετε καί νά μοῦ ὀνομάσετε *ὅλα* τά ὑπεύθυνα πρόσωπα γιά τή σύνταξη καί τήν ἔκδοση αὐτοῦ τοῦ βιβλίου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τόν Ἰούλη τοῦ 1921 στό περιοδικό «Ζίζν», τεῦχ. 1.

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

174

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Π. ΤΟΜΣΚΙ [118]

7/VIII.

σ. Τόμσκι!

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τό γράμμα, εἶναι πολύ εὐκρινές.

Βέβαια, ἔχετε δίκιο ὅτι «9 ἑκατομ. πρόβατα» μᾶς εἶναι *ἀπαραίτητα* (στή Μόσχα) [119]. Ὁπωσδήποτε πρέπει νά τά πάρετε! Καί *ἀμέσως* νά μᾶς στείλετε στό *ΣΕΑ* ἡμερολογιακό πρόγραμμα παραλαβῆς τους.

Τό ἴδιο σχετικά μέ τά σιτηρά.

Γιά μιά προσπάθεια διευθέτησης τῶν διαφωνιῶν Σας μέ τόν σ. Σαφάροφ στέλνουμε τόν σ. Ἰόφφε.

---

* Στό γράμμα ὑπάρχει ἡ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Νά ἀντιγραφεῖ σέ ἔντυπο. Νά μοῦ δοθεῖ γιά ὑπογραφή». *Ἡ Σύντ.*

Νομίζω ὅτι *μποροῦμε* καί *πρέπει* νά συνδυάσουμε τίς δυό τάσεις:

1) ψωμί καί κρέας στή Μόσχα *π ρ ῶ τ α - π ρ ῶ τ α*·

2) μιά σειρά ὑποχωρήσεων (γι' αὐτό) καί πρίμ στούς «ἐμπόρους»·

3) ὁπωσδήποτε *νέα οἰκονομική πολιτική* (X συνέδριο, συνδιάσκεψη V. 1921 κτλ.)·

4) ὁπωσδήποτε μουσουλμανικές *Ἐπιτροπές φτωχολογιᾶς* καί

5) προσεκτική, ἐπιφυλακτική συμπεριφορά πρός τή *μουσουλμανική φτωχολογιά,* κάνοντας μιά σειρά ὑποχωρήσεις.

Μπορεῖ καί πρέπει νά συνδυάσουμε καί νά κατοχυρώσουμε σαφή γραμμή, προσεκτική, πού νά τηρεῖ τά συμφέροντα τῆς «παγκόσμιας πολιτικῆς μας» σέ *ὅ λ η* τήν Ἀνατολή.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Εἶναι πιθανό ὅτι ἡ ΚΕ θά συμφωνήσει μέ τήν παράκλησή Σας σχετικά μέ ½ χρόνο. Θά μιλήσουμε μέ τόν Ρουτζουτάκ.

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Αὐγούστου 1921
Στάλθηκε στήν Τασκένδη

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

175

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ι. ΣΑΦΑΡΟΦ

7/VIII.

σ. Σαφάροφ!

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τήν μπροσουρίτσα [120] καί τά ἄλλα ὑλικά.

Στέλνουμε τόν Ἰόφφε γιά μιά προσπάθεια νά *συνδυαστεῖ* ἡ γραμμή Σας καί τοῦ Τόμσκι.

Αὐτό *πρέπει* νά γίνει.

Ὁπωσδήποτε *π ρ ῶ τ α - π ρ ῶ τ α* ψωμί καί κρέας στή Μόσχα.

Γι' αὐτό καί γενικά «ἡ νέα οἰκονομική πολιτική» καί *μ ι ά σ ε ι ρ ά* ὑποχωρήσεις καί βραβεῖα στούς ἐμπόρους.

Ταυτόχρονα χρειάζεται συστηματική καί πολύ μεγάλη φροντίδα γιά τή μουσουλμανική φτωχολογιά, γιά τήν ὀργάνωση καί διαφώτισή της.

Μιά τέτια πολιτική μπορεῖ καί πρέπει νά ἐπεξεργαστοῦμε καί νά τήν *κατοχυρώσουμε* (μέ μιά σειρά *πολύ συγκεκριμένες* ὁδηγίες).

Αυτή πρέπει νά γίνει ὑπόδειγμα γιά *ὅ λ η* τήν Ἀνατολή.

Μέ τούς καλύτερους χαιρετισμούς!

Δικός Σας *Λένιν*

P. S. Ὕστερα ἀπό τήν ἐπεξεργασία τῆς γραμμῆς, πιθανόν νά δόσουν καί σέ Σᾶς ἄδεια.

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Αὐγούστου 1921
Στάλθηκε στήν Τασκένδη

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο στά Ἅπαντα τοῦ Β. Ι. Λένιν, 4η ἔκδ. τόμ. 35ος

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

176

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Φ. ΠΡΕΟΜΠΡΑΖΕΝΣΚΙ

Στόν σ. Ν. Φ. Πρεομπραζένσκι!

Δυστυχῶς δέν μπορῶ νά Σᾶς δῶ μέ κανέναν τρόπο ὥς τίς 9/VIII.

Τό γράμμα Σας τό στέλνω στή Γραμματεία τῆς ΚΕ, στόν Μόλοτοφ [121].

Μιλεῖστε καί μ' αὐτόν καί μέ τόν Κρζιζανόβσκι.

Στεῖλτε μου, *ἄν εἶναι ἀνάγκη*, ἀντίγραφο τῶν πρακτικῶν προτάσεών Σας.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

177

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [122]

Νά σταλεῖ στό *ΣΕΑ*. Νά πολλαπλασιαστεῖ καί νά σταλεῖ: στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας, στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, στό ΑΣΛΟ κ.ἄ.

Λένιν

8/VIII.

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

178

ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΛΕ [123]

1

Τά σπίτια μας εἶναι γεμάτα *βρωμιές καί σκουπίδια*. Ὁ νόμος οὔτε γιά τό διάβολο δέν κάνει. Πρέπει νά ὑποδείχνει 10 φορές

μέ μεγαλύτερη ἀκρίβεια καί πιό ὁλοκληρωμένα τά *ὑπεύθυνα* πρόσωπα (καί ὄχι ἕνα, ἀλλά πολλά, μέ τή σειρά) καί νά τά φυλακίζει *χωρίς οἶκτο*.

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 8 καί 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

2

Δέν συμφωνῶ χωρίς τίς συμπληρώσεις:

1) Ἐκτός ἀπό τόν διευθυντή εὐθύνεται ὁ «ὑποδιευθυντής» του. Πρέπει νά ὑπάρχει ὑποδιευθυντής·

2) εὐθύνεται, ἐκτός ἀπ' αὐτούς καί ἡ *ἐπιτροπή ἐλέγχου* ἀπό τούς ἐνοίκους. Τέτια ἐπιτροπή πρέπει νά ὑπάρχει. Ὄχι λιγότερο ἀπό 3 ἄτομα, πού πρέπει νά εἶναι *πάντοτε παρόντα* εἴτε οἱ *ἀντικαταστάτες τους*.

3) Ὅλα αὐτά τά πρόσωπα ἔχουν καί ποινική καί *διοικητική* εὐθύνη.

11/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

3

Αὐτό δέν εἶναι ἀρκετό.

Πρέπει ἀκόμη νά προστεθεῖ:

1) ἡ εὐθύνη τῶν ἐνοίκων γιά τή μή ἐκλογή τοῦ διευθυντῆ καί τοῦ «ὑποδιευθυντῆ» του·

2) — — τό ἴδιο γιά τή μή ἐκλογή ἐπιτροπῆς ελέγχου·

3) ἡ ὑποχρέωση καί τοῦ διευθυντῆ, καί τοῦ ὑποδιευθυντῆ, καί τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέγχου εἶναι νά παρακολουθοῦν, ὥστε νά ὑπάρχει *καθημερινά* ὑπεύθυνος τῆς ὑπηρεσίας (ἤ ὁ ἴδιος ὁ διευθυντής, ἤ ὁ ὑποδιευθυντής, ἤ ἕνα μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέγχου)

ἐκτός ἀπ' αὐτούς πού προσλήφθηκαν ἰδιαίτερα (ὁδοκαθαριστής κτλ.), ἄν *ὑπάρχουν* τέτιοι·

4) ἡ εὐθύνη τῶν ἐνοίκων σέ σπίτια πού ἔχουν λιγότερα ἀπό 10 διαμερίσματα.

Πῶς θά καθοριστεῖ ἡ εὐθύνη τῶν ἐνοίκων; Αὐτό πρέπει νά τό σκεφτοῦμε καί νά βροῦμε τρόπο.

19/VIII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

179

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

9 — VIII — 21.

σ. Κρζιζανόβσκι!

Πῆρα τό γράμμα Σας γιά τόν Μαχόνιν [124].

Δέν θά πρέπει μήπως νά ψηφιστεῖ τέτια ἀπόφαση ἐπίσημη στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου;

Εἴτε γιά τήν ὥρα δέν ὑπάρχει λόγος καί εἶναι σκοπιμότερο νά παραμείνει ἡ προσωπική ἀνταλλαγή γνωμῶν.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

180

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ι. ΜΠΟΚΙ

9. VIII. 1921.

σ. Μπόκι!

Στό γράμμα γιά τόν *Σελεχές* (Γιάκοβ Σαβέλιεβιτς) ἀναφέρετε ὅτι «γι' αὐτόν φροντίζουν» *ὥς ἀκόμη* καί ὁ Λένιν καί ζητᾶτε «νά Σᾶς ἐπιτραπεῖ νά μή δίνετε καμιά προσοχή σέ ὁποιαδήποτε μεσολάβηση γιά τήν ὑπόθεση τοῦ Κρατικοῦ θησαυροφυλακίου» [125].

Δέν μπορῶ νά Σᾶς τό ἐπιτρέψω αὐτό.

Ἡ ἐρώτηση πού ἔστειλα *δέν* εἶναι *οὔτε* «φροντίδες», οὔτε «πίεση», οὔτε «μεσολάβηση».

Ἐγώ εἶμαι ὑποχρεωμένος νά ρωτήσω, μιά καί μοῦ ὑποδείχνουν *ἀμφιβολίες* γιά τό ἄν εἶναι σωστό.

Εἶστε ὑποχρεωμένος νά μοῦ ἀπαντήσετε *ἐπί τῆς οὐσίας:* «τά ἐπιχειρήματα εἴτε οἱ ἀποδείξεις εἶναι σοβαρές, *αὐτό κι' αὐτό*, ἐγώ εἶμαι *ἐνάντια* στήν ἀπελευθέρωση, ἐνάντια στό *μετριασμό* τῆς ποινῆς» κτλ. κτλ.

Ἔτσι ἀκριβῶς, *ἐπί τῆς οὐσίας* εἶστε ὑποχρεωμένος νά μοῦ ἀπαντήσετε.

Τίς μεσολαβήσεις καί «φροντίδες» μπορεῖτε νά τίς *ἀπορίψετε*· ἡ «πίεση» εἶναι **ἄνομη** ἐνέργεια. Ὅμως ἐπαναλαμβάνω ὅτι *εἶναι λάθος* νά μπερδεύετε τό *ἐρώτημα* τοῦ προέδρου τοῦ ΣΛΕ μέ μεσολάβηση, φροντίδες καί πίεση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

181

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Μ. ΓΚΟΡΚΙ

9/VIII. 1921.

Ἀλεξέι Μαξίμοβιτς!

Διαβίβασα τό γράμμα Σας στόν Λ. Μπ. Κάμενεφ [126].

Κουράστηκα τόσο πού δέν μπορῶ νά κάνω τίποτε πιά.

Ἐσεῖς κάνετε αἱμοπτύσεις καί δέν φεύγετε!! Αὐτό, μά τήν ἀλήθεια, εἶναι καί ἀσυνειδησία καί ἐξωφρενικό.

Στήν Εὐρώπη σέ ἕνα *καλό* σανατόριο καί θά θεραπευτεῖτε *καί θά κάνετε τρεῖς φορές περισσότερη δουλιά.*

Μά τήν πίστη μου.

Ἐδῶ οὔτε θεραπεία, οὔτε δουλιά — ἁπλῶς *ματαιοπονία.* **Ἄσκοπη** *ματαιοπονία.*

Πηγαίνετε, θεραπευτεῖτε. Σᾶς παρακαλῶ, μήν εἶστε ἰσχυρογνώμονας.

Δικός Σας *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στό περιοδικό «Ρούσκι Σοβρεμένικ», τεῦχ. 1

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

182

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΜΠ. Σ. ΣΤΟΜΟΝΙΑΚΟΦ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Σημαντικότερο μέρος τῶν ὑλικῶν γιά τό σταθμό τῆς Κασίρα καί συγκεκριμένα μονωτῆρες, παραγγέλθηκε καί

θά ἀποσταλεῖ στό τέλος τοῦ Αὐγούστου, ἐκτός ἀπό ἕνα μικρό μέρος, πού θά φτάσει στό πρῶτο δεκαπενθήμερο τοῦ

Σεπτέμβρη. Οἱ προθεσμίες παράδοσης ὅλων τῶν ὑπόλοιπων ὑλικῶν εἶναι ἀπό τρεῖς ὥς τέσσερις μῆνες, ἐπειδή οὔτε ἕνα ἐργοστάσιο δέν μπορεῖ νά τά κατασκευάσει νωρίτερα. Οἱ προθεσμίες γιά τήν ἠλεκτράμαξες εἶναι γύρω στούς ἕξι μῆνες. Κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε γιά τή συντόμευση ὅλων τῶν προθεσμιῶν. Ὅλη ἡ δουλιά γίνεται μέ κατεπείγοντα τρόπο ἀπό τόν Σαρκόφ καί ἀπό μένα. 5 τοῦ Αὐγούστου. Στομονιακόφ.

Ποιά; εἶναι πολύ βασικά;

Ὄχι γιά τήν Κασίρα;

8/VIII + 4 μῆνες = 8. XII!! Καί ἡ παράδοση; Καί ἡ *ἐγκατάστασῃ;*

Νά σταλεῖ στόν *Γκ. Ντμ. Τσιουρούπα* καί νά μοῦ *ἐπιστραφεῖ* ἀμέσως *μέ τή γνώμη του*. Τί σημαίνει αὐτό;

Ἀπό δῶ τί βγαίνει, πότε θά ἀρχίσει νά **λειτουργεῖ** ὁ σταθμός;

11/VIII.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

183

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

11/VIII.

σ. Μόλοτοφ!

Εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο νά ὁριστεῖ ἀπό τό ΠΓ εἰδική ἐπιτροπή:

Κάμενεφ

Τρότσκι

Μόλοτοφ (μέ δικαίωμα ἀντικατάστασής του ἀπό τόν Τσιτσέριν) γιά τήν καθημερινή *λύση* τῶν ζητημάτων πού σχετίζονται μέ τή βοήθεια πρός τούς πεινασμένους ἀπό τήν Ἀμερική [127] καί τήν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Ἐδῶ παίζεται ἕνα πολύ σύνθετο παιχνίδι. Ἡ παλιανθρωπιά τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Χοῦβερ καί τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἶναι ὁλοκληρωτική.

Πρέπει ὁ Χοῦβερ νά τιμωρηθεῖ, νά *χαστουκιστεῖ δημόσια* γιά νά δεῖ *ὅλος ὁ κόσμος*, τό ἴδιο νά γίνει καί μέ τό Συμβούλιο τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Αὐτό εἶναι *πολύ δύσκολο* νά γίνει, ***πρέπει*** ὅμως νά γίνει.

Ἐγώ δέν μπορῶ νά δουλέψω. Εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαία ἡ βοήθεια τοῦ Τρότσκι, πού εἶναι ἱκανός σ' αὐτά τά πράγματα (καί διπλωματική πείρα καί στρατιωτική καί πολιτική ὄσφρηση ἔχει).

А уста-новка? 8/VIII + 4 мес. = 8.XII!! А до-ставка!

ВХ 2965 9 АВГУСТА 1921 года,

ИЗ ШАБОЛОВСКОЙ РАДИОСТАНЦИИ НР 123 МОСКВУ ЗАВЦЕНТРАДИО ДЛЯ НАРКОМИНОДЕЛА 8/9 1921 Берлин Нр 104 в 76 ЧИЧЕРИН ДЛЯ ЛЕНИНА

МОСКВА КОПИЯ Красину.

Важнейшая часть материала для Каширской станции именно изоляторы заказаны и будут отправлены конце августа за исключением небольшой части которая пойдет первой половиной сентября тчк Сроки доставки всех остальных материалов от трех до четырех месяцев так как ни один завод не может изготовить раньше тчк На электровозы сроки около шести месяцев тчк Делаем все возможное для сокращения всех сроков точка Все дело ведется ударным порядком Старковым и мною 5 августа 2250 СТОМОНЯКОВ

Ка-ких?

очень ми- вав- нах?

Не для Каширы?

ЛЛЛ.

Послать т. Ал. Дм. Цюрупе, чтобы прочтя мне вернул с отзывом. Что это значит?

Каков срок пуска стан-ции всего выходит?

11/VIII Ленин

Οἱ ἐπισημειώσεις στό ραδιοτηλεγράφημα
τοῦ Μπ. Σ. Στομονιακόφ
καί ἡ ἐντολή πρός τόν γραμματέα. —
11 τοῦ Αὐγούστου 1921.

Σμίκρυνση

Παρακαλῶ νά γίνει **ἀμέσως** ψηφοφορία στό Πολιτικό Γραφεῖο τηλεφωνικά.

Τό σημείωμά μου αὐτό νά τό δείξετε *σέ ὅλους* καί νά συγκεντρώσετε τίς ψήφους.

Λένιν

Πρέπει νά πάρουμε σάν παράδειγμα τή γερμανική καί τή νορβηγική κυβέρνηση.

Ἄλλη ἀντιμετώπιση: νά ἀποριφθεῖ γιά λόγους καθαρούς σέ ὅλους καί *μ ε γ α λ ό φ ω ν α* νά τό ποῦμε σέ ὅλο τόν κόσμο.

Πρέπει νά *συλλάβουμε* τούς κρυπτοεπεμβασίες (νά πάρουμε γιά βοήθεια τόν Οὔνσλιχτ).

Ὁ μηχανισμός τῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας * νά βελτιωθεῖ (ἄν δέν ἀρκοῦν οἱ δυνάμεις, νά *δανειστοῦμε* γιά δυό μῆνες ἀπό τούς *σ τ ρ α τ ι ω τ ι κ ο ύ ς)*.

Στίς προσεχεῖς μέρες ἡ κολλεκτιβίστικη δουλιά ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, γιατί ἡ πολιτική εὐθύνη γι' αὐτό τό *δυσκολότατο* ἔργο εἶναι *τ ε ρ ά σ τ ι α*.

Λένιν

P. S. Χρειάζονται λεπτοί χειρισμοί. Μιά σειρά ἀπό μέτρα, εἰδικά αὐστηρά. Ὁ Χοῦβερ καί ὁ Μπράουν εἶναι ξετσίπωτοι καί ψεῦτες.

Νά θέσουμε *π ο λ ύ α ὐ σ τ η ρ ο ύ ς* ὅρους: γιά τήν παραμικρή ἐπέμβαση στίς ἐσωτερικές ὑποθέσεις — ἀπέλαση καί σύλληψη.

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

184

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

Στόν Τσιτσέριν, ἀντίγραφο στόν Κάμενεφ

Μόλις καταφτάσουν ὁποιεσδήποτε θετικές πληροφορίες ἀπό τόν Λιτβίνοφ γιά τίς συνομιλίες του μέ τόν Μπράουν, παρακαλῶ νά μοῦ γνωρίσετε τά κυριότερα ἀποτελέσματα τηλεφωνικά.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921
Δημοσιεύτηκε τό 1960 στό βιβλίο «Ντοκουμέντα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς ΕΣΣΔ», τόμ. IV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

---

* Πρόκειται γιά τήν Κεντρική Ἐπιτροπή βοήθειας τῆς ΠΚΕΕ πρός τούς πεινασμένους. *Ἡ Σύντ.*

185

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

Στόν Ζηνόβιεφ, ἀντίγραφο στόν Ράντεκ

Θά μπορούσατε μήπως νά μοῦ στείλετε πολύ σύντομη ἀποδελτίωση βασικῶν ντοκουμέντων καί ἄρθρων, πού ἀφοροῦν τά τελευταῖα γεγονότα στό Κόμμα τῆς Γαλλίας, τά ὁποῖα σχετίζονται μέ τή θέση τοῦ Κόμματος ἀπέναντι στούς ἐπαναστάτες συνδικαλιστές;

Τό ἴδιο γιά τά γεγονότα στή Ρώμη, ὅπου οἱ ἐργάτες ὅλων τῶν κομμάτων συνενώθηκαν μέ τούς κομμουνιστές στή διαδήλωση ἐνάντια στούς φασίστες τόν Ἰούνη αὐτοῦ τοῦ χρόνου.

Λένιν

11/VIII.

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

186

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

Στόν Μπογκντάνοφ, ἀντίγραφο στόν Σμολιανίνοφ

Θεωρῶ ἀπαραίτητο νά ἐπεκταθεῖ σέ ὅλους χωρίς ἐξαίρεση τούς ἐνοικιαστές (ἰδιῶτες, συνεταιρισμοί, σοβιετικά ἱδρύματα κτλ., κτλ.) ὁ νόμος σχετικά μέ τόν ἀπολογισμό σύμφωνα μέ τήν «Ἐντολή τοῦ ΣΕΑ» καί τίς γενικές διατάξεις γιά τόν ἀπολογισμό. Παρακαλῶ νά ἐλέγξετε, ἄν ὑπάρχει γι' αὐτό ἀκριβής ὑπόδειξη, καί ἄν ὄχι νά ψηφιστεῖ ἀμέσως στό ΣΕΑ.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

187

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

Στόν Μπογκντάνοφ, άντίγραφο στόν άναπληρωτή τοῦ Κούρσκι

Σχετικά μέ τήν ΣΚΦ (Σουηδική έταιρία ρουλεμάν) ἔχω μεγάλες ἀμφιβολίες. Έγινε ἄραγε γνωστή ἐπαρκῶς ἡ νομική πλευρά τοῦ ζητήματος, δηλ. τηρήθηκαν τά συμφέροντά μας;

Τά συμφέροντα αὐτά ἀπαιτοῦν νά μήν ἐπιτρέπουμε οὔτε στόν ἐλάχιστο βαθμό νά παραβιάζεται ἡ ἀρχή ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε οἱ ἰδιοκτῆτες ὅλων τῶν ἐθνικοποιημένων ἐπιχειρήσεων καί ἀποθηκῶν. Μπορεῖ οἱ ἐπιχειρήσεις καί οἱ ἀποθῆκες αὐτές νά περάσουν στά χέρια τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν μόνο μέ τήν τυπική ἀγορά ἐκμέρους τους αὐτῶν τῶν ἀποθηκῶν ἀπό μᾶς. Μποροῦμε κάποτε νά κάνουμε ὑποχωρήσεις, παραδίνοντας τίς ἐπιχειρήσεις καί τίς ἀποθῆκες αὐτές μέ χαμηλή τιμή, ὅμως ποτέ δέν μποροῦμε νά παραιτηθοῦμε ἀπό τό δικαίωμα ἰδιοκτησίας μας.

Παρακαλῶ νά ἐλεγχθεῖ ἰδιαίτερα προσεκτικά ἡ ὑπόθεση αὐτή ἀπό τήν ἄποψη πού τονίστηκε. Παρακαλῶ ἰδιαίτερα νά γίνει ἔλεγχος στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης, ὅπου γνώριζε τήν ὑπόθεση αὐτή καί τή διαχειριζόταν προσωπικά ὁ Κούρσκι, ἤ πρέπει νά βροῦμε τόν Κούρσκι, ἤ νά βροῦμε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης ἄνθρωπο ὄχι λιγότερο είδήμονα ἀπό τόν Κούρσκι.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

188

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Στήν *Φότιεβα*

Νά ζητηθεῖ ἡ γνώμη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου, τοῦ ΑΣΛΟ, τοῦ Ἀβανέσοφ σχετικά μέ τήν ἐκχώρηση δασικῆς ἔκτασης στόν *Ἀζάρχ* [128].

Ζητῶ σύντομα τή γνώμη τους καί νά μοῦ σταλεῖ τό *συμφωνητικό.*

11/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921
Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

189
ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ [129]

Στόν σ. Μόλοτοφ

Ἐγώ *εἶμαι ἐνάντια.*

Δέν πρέπει νά παίζουμε ἔτσι συχνά μέ τόν ἔλεγχο. Ὁ Λουτοβίνοφ εἶναι ἀπασχολημένος μόνο μέ τόν ἔλεγχο. Ὁ Σλιάπνικοφ δέν εἶναι κατάλληλος.

11/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

190
ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Α. ΤΕΟΝΤΟΡΟΒΙΤΣ

Στόν σ. Τεοντορόβιτς

12/8-21.

Ἰβάν Ἀντόλφοβιτς!

Δέν μοῦ ἀπαντήσατε σχετικά μέ τούς ντουχομπόρους. Παρακαλῶ, νά μοῦ στείλετε τό γράμμα μου * καί τό πόρισμά Σας.

Σχετικά μέ τό βιβλίο τοῦ Σεμιόν Μάσλοφ μοῦ γράφει ἀπό τό Κρατικό ἐκδοτικό ὁ Σκβορτσόφ ὅτι τό ἐνέκρινε ὁ *Ὀσίνσκι*. Ἄν εἶναι ἔτσι, τότε εἶναι λάθος. Μήν ξεχάσετε μόλις ἐπιστρέψει ὁ Ὀσίνσκι νά τοῦ διαβιβάσετε τό γράμμα μου σχετικά μέ τό βιβλίο τοῦ Μάσλοφ **.

Δικός Σας *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

191
ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Στόν σ. Κράσιν

Σᾶς παρακαλῶ νά τελειώσετε ἔγκαιρα τή σύσκεψη σχετικά μέ τό Κρατικό θησαυροφυλάκιο, ὥστε πρίν τήν ἀναχώρησή Σας νά ἔχω

* Τό γράμμα δέν βρέθηκε. *Ἡ Σύντ.*
** Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 173. *Ἡ Σύντ.*

ὁλοκληρωμένη τή διατύπωση τῶν συμπερασμάτων τῆς σύσκεψης καί τῶν ἀποφάσεών της, ὑπογραμμένων ἀπό Σᾶς, τόν Ἄλσκι καί τόν Μπόκι.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

192

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ ΠΕΡΜ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) *

Πέρμ, *Ἐπιτροπή κυβερνείου τοῦ ΚΚΡ*

Παρακαλῶ νά διαβαστοῦν στή συνεδρίαση τῆς Ἐπιτροπῆς κυβερνείου καί τά δυό ἄρθρα τοῦ Μιάσνικοφ καί τό ἀπαντητικό μου γράμμα πρός αὐτόν [130]. Τό ἴδιο νά γίνει καί στήν Ἀχτιδική Ἐπιτροπή τῆς Μοτοβιλίχα. Παρακαλῶ τόν Μιάσνικοφ νά βγάλει δυό ἀντίγραφα ἀπό τό ἀπαντητικό μου γράμμα, ἕνα νά στείλει σέ μένα, τό ἄλλο στήν Ἐπιτροπή κυβερνείου.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

193

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ ΚΑΙ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

Ἐπειδή οἱ παλιάνθρωποι ἀμερικανοί ἔμποροι θέλουν νά δημιουργήσουν τήν ἐντύπωση ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε ἱκανοί νά ἐξαπατήσουμε κάποιον, προτείνω νά προταθοῦν τηλεγραφικά ἀμέσως ἐπίσημα σ' αὐτούς ἐξονόματος τῆς κυβέρνησης μέ ὑπογραφή τοῦ Κάμενεφ καί τοῦ Τσιτσέριν (καί ἄν χρειάζεται καί μέ τή δική μου καί τοῦ Καλίνιν)

τα παρακάτω:

καταθέτουμε ἕνα ποσό σέ χρυσό στήν Τράπεζα τῆς Νέας Ὑόρκης, πού ἀποτελεῖ τό 120% τοῦ ποσοῦ πού θά δίνουν αὐτοί στή διάρκεια ἑνός μήνα σέ ἕνα ἑκατομμύριο πεινασμένα καί ἄρωστα παιδιά. Τότε ὅμως ὁ ὅρος μας εἶναι ὁ ἑξῆς: λόγω τῆς πλήρους αὐτῆς ὑλικῆς ἐγγύησης, δέν θά ἐπιτραπεῖ στούς ἀμερικανούς οὔτε τό παραμικρότερο ἴχνος ἀνάμιξης ὄχι μόνο πολιτικῆς, ἀλλά καί διοικητικῆς καί ὅτι δέν θά ἔχουν καμιά ἀξίωση. Δηλ. τότε παύουν νά ἰσχύουν ὅλα

* Στό χειρόγραφο ὑπάρχει ἡ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στάλθηκε τηλεφωνικά στίς 12/VIII». *Ἡ Σύντ.*

τά σημεῖα τῆς συμφωνίας, πού τούς δίνουν ἔστω καί ἴχνη δικαιώματος διοικητικῆς μόνο ἀνάμιξης. Καί ὁ ἔλεγχος νά γίνεται μέ βάση τήν ἀρχή τῆς ἰσοτιμίας ἀπό ἐπιτροπές (ἀπό τήν κυβέρνησή μας καί ἀπό αὐτούς) ἐπιτόπου [131].

Μέ τήν πρόταση αὐτή θά τρίψουμε τή μύτη τῶν ἐμπόρων καί στή συνέχεια θά τούς ντροπιάσουμε μπροστά σέ ὅλον τόν κόσμο.

Δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε ὅτι στίς ἀγροτικές περιοχές γενικά δέν ὑπάρχουν καί οὔτε ὑπῆρχαν δελτία τροφίμων. Γιά νά μήν κάνουμε λάθος σχετικά μ' αὐτό, συνιστῶ νά προσκληθεῖ στή σύσκεψη γιά τό ζήτημα αὐτό κάποιος ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ.

13/VIII-21. *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο, πού παραβλήθηκε μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

194

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Νά βγεῖ σέ 6 ἀντίγραφα καί νά ἀποσταλεῖ
1) στόν Ράντεκ
2) σέ μένα
3) στόν Τρότσκι
4) στόν Κάμενεφ
5) στόν Στάλιν
6) ἐφεδρικό

Στόν σ. Ζηνόβιεφ

13/VIII - 1921

Εἶναι φανερό ὅτι στή Ρωσία δέν μπορεῖ νά ὀργανωθεῖ σωστά ἕνα Γραφεῖο γιά τή σωστή ἀποδελτίωση καί ἐπιλογή στοιχείων σχετικά μέ τό παγκόσμιο ἐργατικό κίνημα. Δέν διαθέτουμε οὔτε ἀνθρώπους, οὔτε βιβλιοθῆκες κτλ.

Προτείνω νά ὀργανωθεῖ ἕνα τέτιο Γραφεῖο στή Γερμανία. Νά προσληφθεῖ ἕνας καθοδηγητής ἀπό τούς μή ἱκανούς γιά δουλιά κομμουνιστές κι' ἀκόμη καλύτερα ἀπό μή κομμουνιστές, σύν 2 βοηθοί (+ 2-3 δακτυλογράφοι).

Γιά τό σκοπό αὐτό νά χορηγεῖται ἕνα ὁρισμένο ποσό τό μήνα. Νά ἐπιδιώξουμε νά ὀργανωθεῖ *νόμιμα* μέ τή φίρμα, ἄς ποῦμε, πού

νά μοιάζει κάπως μέ τήν Zeitungskorrespondenz — προμήθεια ἄρθρων καί ὑλικῶν στίς Συντακτικές ἐπιτροπές τῶν ἐφημερίδων.

Νά βρεθοῦν 3 γερμανοί (πού νά γνωρίζουν τήν ἀγγλική, γαλλική, ἰταλική καί τσέχικη γλώσσα — γιά τήν ἀρχή εἶναι ἀρκετό), βέβαια, εἶναι δυνατό. Ὁ Ράντεκ, θυμᾶμαι, εἶχε κάποιον ὑπόψη του.

Αὐτό τό Γραφεῖο, ἄν θά μπορούσαμε νά βροῦμε ἱκανούς ὑπαλλήλους καί νά τούς ἐξασφαλίσουμε μέ συμβόλαιο (οἱ διανοούμενοι στή Γερμανία δυστυχοῦν, καί θά μπορούσαμε νά τραβήξουμε καλές δυνάμεις), θά ἔκανε γιά μᾶς συστηματική ἐπιστημονική ἐργασία *περισυλλογῆς* φιλολογικοῦ καί εἰδικοῦ δημοσιογραφικοῦ ὑλικοῦ καί *ἐπεξεργασίας* του σέ δυό θεμελιώδη καί κύρια ζητήματα:

Α) *ὁ παγκόσμιος ἰμπεριαλισμός*·

Β) *τό παγκόσμιο ἐργατικό κίνημα.*

Συνεργάτες αὐτοῦ τοῦ Γραφείου (καί φιλόλογους-συμβούλους) θά βρίσκαμε (μαζί μέ τόν Ράντεκ καί μέ τή βοήθεια τοῦ Ράντεκ) πιθανόν 2-3 δεκάδες κομμουνιστῶν, πού ἀσχολοῦνται μέ δημοσιογραφική δουλιά σέ ὅλες τίς χῶρες τοῦ κόσμου.

Ἕνα τέτιο Γραφεῖο θά δούλευε στήν ἀρχή στή γερμανική γλώσσα (τώρα γιά τήν ἤπειρο τῆς Εὐρώπης ἀναμφίβολα εἶναι ἡ πιό διεθνής γλώσσα) καί μέ τήν πρώτη εὐκαιρία θά συμπληρώναμε τήν ἔκδοσή του μέ μεταφράσεις στή γαλλική καί στήν ἀγγλική γλώσσα. Εὔκολο θά ἦταν νά ὀργανώσουμε ἀμέσως μεταφράσεις στή ρωσική γλώσσα: ἁπλῶς μέ τόν κρατικό δρόμο θά ἀναθέταμε αὐτό ἤ τή δουλιά σέ 2-3 ἀστούς καθηγητές, γιά νά μήν ἀποσπάσουμε κομμουνιστικές δυνάμεις σέ δουλιά καθαρά ἐκτελεστική.

Καί γιά τά δυό ζητήματα πού ἀναφέραμε (*Α* καί *Β)* τό Γραφεῖο θά ἔπρεπε νά παρακολουθεῖ συστηματικά ὅλη τήν παγκόσμια φιλολογία, ἰδιαίτερα τίς ἐφημερίδες καί νά συντάσσει *καταλόγους πολύτιμων βιβλίων καί ἄρθρων ἐφημερίδων* κατά ζητήματα.

Τό σπουδαιότερο ἐδῶ θά ἦταν ἡ σωστή λεπτομερής ἐπεξεργασία καί ἡ σωστή κατάταξη αὐτῶν τῶν ζητημάτων· νά συνταχθεῖ *ὀρθολογιστικός* καί συμπληρούμενος ἔγκαιρα *κατάλογος* αὐτῶν τῶν ζητημάτων καί ἡ ταξινόμησή τους σύμφωνα μέ τίς ἀπαιτήσεις τῆς στιγμῆς.

Ἔπειτα, γιά τά βιβλία καί τά πολύ σπάνια ἄρθρα ἐφημερίδων (1 στά 100 εἴτε, ἴσως 1 στά 500) νά γράφεται ἡ κρίση ὄχι

περισσότερο ἀπό 2-3 σειρές, γιά νά μπορεῖ νά βλέπει κανείς ἀμέσως τί θά ψάξει ἤ τί δίνεται στό ἀντίστοιχο βιβλίο εἴτε ἄρθρο.

Οἱ φιλόλογοι-σύμβουλοι θά μποροῦσαν νά γράφουν τέτιες κρίσεις εὔκολα (σωστότερα: ὄχι κρίσεις, ἀλλά ὑποδείξεις τοῦ περιεχομένου), ἄν τό γερμανικό κέντρο ὀργάνωνε αὐτό καί πλήρωνε τούς φιλόλογους.

Στή συνέχεια τό Γραφεῖο πρέπει νά κρατάει

δελτίο τῶν κυριότερων πληροφοριῶν ἀπό τίς ἐφημερίδες καί *ἐπιλογή ἀποκομμάτων ἀπό ἐφημερίδες* (γιά τήν ἀρχή ἔστω καί σέ 3-4 ἀντίτυπα: ἕνα ἐπιτόπου, ἕνα — στή Μόσχα, ἕνα — ἐφεδρεία).

Ἐμεῖς θά συντάσσαμε (μέ τή βοήθεια τῶν *συμβούλων* καί τοῦ Ράντεκ ἐπικεφαλῆς τους) κατάλογο θεμάτων, λογουχάρη:

— — ἀποχρώσεις καί διαφιλονικούμενα ζητήματα μέσα στόν κομμουνισμό,

— — ἀποχρώσεις καί διαφιλονικούμενα ζητήματα καί *γύρω* ἀπό τόν κομμουνισμό,

(II½ *, καί ἀναρχικοί)

— — ἀποχρώσεις καί διαφιλονικούμενα ζητήματα ἐπίσης στό ἐσωτερικό τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος·

— — ἐκλογές καί στατιστική τους (εἴτε τά ἀποτελέσματά τους) γιά σύγκριση τῆς δύναμης τῶν ρευμάτων στό ἐργατικό κίνημα·

— — ἱστορία ἀξιοσημείωτων ἀπεργιῶν καί «γεγονότων» (διαδηλώσεων, «ἐνεργειῶν», ἐκδηλώσεων κ.ἄ.) κτλ.

Νομίζω ὅτι τό Γραφεῖο αὐτό, μέ μιά σωστή ὀργάνωση, θά ἀπέδιδε ἕνα ὁρισμένο ἔσοδο, γιατί τό δελτίο του θά τό ἀγόραζαν ὁρισμένες ἐφημερίδες καί βιβλιοθῆκες σάν σοβαρό πληροφοριακό ὑλικό.

Τό ἔσοδο βέβαια αὐτό θά κάλυπτε στήν καλύτερη περίπτωση μόνο ἕνα μικρό μέρος τῶν ἐξόδων. Ἐμεῖς μποροῦμε καί πρέπει νά ἀναλάβουμε τά ἔξοδα. Γιά μᾶς ὅλο τό ὑλικό θά ἐξυπηρετεῖ ἄμεσα τό ἔργο τῆς λαϊκῆς παιδείας καί τήν ὀργάνωση τῆς διαφώτισης καί προπαγάνδας.

Τέτιο Γραφεῖο μπορεῖ καί πρέπει νά τό ὀργανώσουμε. Εἶναι σέ θέση νά δώσει μεγάλο ὄφελος. Χωρίς αὐτό δέν ἔχουμε οὔτε μάτια, οὔτε αὐτιά, οὔτε χέρια γιά συμμετοχή στό διεθνές κίνημα — κι' ἐμεῖς τό κάνουμε αὐτό τυχαῖα, βρισκόμαστε *ἐξαρτημένοι* (στόν τομέα τῶν πληροφοριῶν) ἀπό αὐτά πού εἶναι πλησιέστερα, ἤ δίπλα μας, ἀπό ὅποιον τό διάβασε τυχαῖα, πού ἦρθε τυχαῖα, πού διηγήθηκε τυχαῖα κτλ.

* Πρόκειται γιά τήν κεντριστική II½ Διεθνή. *Ἡ Σύντ.*

Προτείνω τό Πολιτικό Γραφεῖο νά συζητήσει αὐτό τό σχέδιο [132] καί νά ὁρίσει γιά τήν *προκαταρκτική* του ἐπεξεργασία ὀλιγομελή ἐπιτροπή, ἄς ποῦμε:

Ράντεκ
Τρότσκι
+ ;

Ἴσως στήν ἀρχή εἶναι καλύτερο μόνο δύο. Αὐτοί θά *τραβήξουν* στή δουλιά καί τόν Στεκλόφ καί τόν Μπέλα Κούν (κι' ἄλλους πολλούς), θά *καλέσουν* στή Μόσχα τόν ὑποψήφιο στή θέση τοῦ *διευθυντῆ τοῦ Γραφείου* καί τότε θά καθορίσουν τόν *προϋπολογισμό* καί θά ὑποβάλουν ὅλο τό σχέδιο στό Πολιτικό Γραφεῖο *ἐπεξεργασμένο*.

16/VIII. *Λένιν*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

195

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Φ. Α. ΡΟΤΣΤΕΪΝ

13/VIII.

Ἀξιότιμε σύντρ. Ροτστέιν!

Μόλις χθές πῆρα τό γράμμα Σας τῆς 17/VII.

Εἶμαι τελείως σύμφωνος, θά ἔλεγε κανείς, μέ τήν προσεκτική πολιτική Σας στήν Περσία. Δέν ἄκουσα «τήν ἄλλη πλευρά», ἀλλά νομίζω ὅτι οἱ βασικές Σας ἀπόψεις δέν μπορεῖ νά ἀνασκευαστοῦν [133].

Δέν θά ἦταν δυνατό νά γράψετε μιά ἐργασία γιά τήν Περσία, γιά νά διδαχτοῦμε ὅλοι μας ἀπ' αὐτή τήν τόσο ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεση καί τόσο ἄγνωστη γιά μᾶς;

Εἶναι πολύ σπουδαῖο πράγμα νά ἐπεξεργαστοῦμε τή *γραμμή* τῆς δουλιᾶς στήν Ἀνατολή.

Δέν γράφω περισσότερα, γιατί τά νέα τά μαθαίνετε ἀπό τίς ἐφημερίδες, ἐγώ τώρα βρίσκομαι σέ ἄδεια: ἔπαθα ὑπερκόπωση καί θεραπεύομαι.

Ὁ Μπελγκόφ, ἐλπίζω, εἶναι ἤδη μαζί Σας.

Σᾶς εἴχαμε γράψει γιά τόν Ἀλεξάντρ Ἀλεξάντροβιτς καί τήν Βαρβάρα Ἀλεξάντροβνα Ἀρμάντ, πού ἔφυγαν μαζί του καί γιά τούς ὁποίους ἐνδιαφέρομαι πολύ. Ἐλπίζω ὅτι στήν Περσία θά εἶναι χρήσιμοι γιά τή δουλιά, καί ὅτι Ἐσεῖς θά τούς προσέξετε λίγο.

Σᾶς σφίγγω θερμά τό χέρι καί Σᾶς στέλνω τούς καλύτερους χαιρετισμούς.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Αὐγούστου 1921 *Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

196

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ [134]

Στόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ

Δέν ὑπάρχει ἐδῶ μετριασμός τῆς ποινῆς;
Πρέπει νά ὑποβληθεῖ στό *Μεγάλο* ΣΛΕ καί νά ἐλεγχθεῖ.
Μπορεῖ μόνο νά **μεγαλώσουμε** τήν ποινή.

13/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

197

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ [135]

Στόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ

Στήν § **23:** (ἀντίγραφο στόν Σμολιανίνοφ)

Θά πρέπει νά ἐλέγξουμε, πόσα πολλά «σχέδια» ἐγκρίναμε γι' αὐτό;;

Τί βγῆκε ἀπ' αὐτό στήν *πραγματικότητα;*

13/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

198

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Α. ΠΡΕΟΜΠΡΑΖΕΝΣΚΙ

Νά σταλεῖ στόν σ. **Πρεομπραζένσκι**

σ. Πρεομπραζένσκι! Ἔχω τή γνώμη ὅτι πρέπει νά ἐκτυπωθεῖ [136]. Ἄν συμφωνεῖτε, δόστε το στήν *«Πράβντα»*. Ἄν ὄχι, ἐπιστρέψτε το, γράφοντας μέ δυό λέξεις τή γνώμη Σας.

13/VIII. Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

199

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Μ. ΛΕΖΑΒΑ

Στόν *Λεζάβα*

Γιατί ἔχει σταματήσει ἡ ἀνταλλαγή νορβηγικῶν ψαριῶν μέ ρωσικά προϊόντα;[137]

14/8. Λένιν

Γράφτηκε στίς 14 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

200

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Στήν Φότιεβα

Ἀπαντεῖστε του μέ γράμμα[138] ὅτι ἐγώ δέν ἤμουν στή Μοσχα, ὅτι εἶμαι ἄρωστος.

Διάβασα τό γράμμα του καί θά παρακαλέσω τόν Λουνατσάρσκι νά συναντηθεῖ μ' αὐτόν.

15/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

201

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Ι. ΠΟΠΟΦ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Στόν διευθυντή τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης στατιστικῆς

Νά βγοῦν 6 *ἀντίγραφα καί νά σταλοῦν:*

1) στόν Ποπόφ
2) στόν Κρζιζανόβσκι
3-5) νά τό δείξουν στά μέλη τοῦ ΣΕΑ
6) ἐφεδρικό

16/VIII.

σ. Ποπόφ!

Ἡ ἀλληλογραφία μέ τήν ΚΔΣ, ἰδιαίτερα τά στοιχεῖα πού μοῦ ἔστειλε στίς 3/VIII γιά τήν τρέχουσα στατιστική τῆς βιομηχανίας,

μοῦ ἔδειξαν μέ μεγάλη πειστικότητα ὅτι οἱ ἐντολές μου (στό γράμμα ἀπό τίς 4. VI. 1921) * δέν ἐκπληρώνονται καθόλου καί ὅτι ὅλη ἡ δουλιά, ὅλη ἡ ὀργάνωση τῆς ΚΔΣ εἶναι λαθεμένη.

Γιά τήν τρέχουσα στατιστική τῆς βιομηχανίας μοῦ στάλθηκαν στίς 3/VIII παλιά στοιχεῖα κι' ἔστειλαν multa non multum — πολύ σέ ποσότητα, λίγα σέ περιεχόμενο! Ἀκριβῶς ὅπως στά «γραφειοκρατικά ἱδρύματα», ἀπό τά ὁποῖα στό γράμμα Σας ἀπό 11. VI. 1921 θέλετε νά ξεχωρίσετε τήν ΚΔΣ.

Ἡ «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» στό παράρτημα τοῦ τεύχ. 152, δηλ. τοῦ *Ἰούλη, δημοσίευσε* ἤδη *πληρέστερα* στοιχεῖα!

Ἀπό τήν ἴδια αὐτή «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» *εἶχα ἤδη* στοιχεῖα γιά τό πρῶτο τρίμηνο τοῦ 1921!

Ἡ ΚΔΣ πού *καθυστερεῖ* σέ σύγκριση μέ μιά ἰδιωτική ὁμάδα φιλόλογων εἶναι ὑπόδειγμα γραφειοκρατικοῦ ἱδρύματος. Ἴσως, ὕστερα ἀπό δυό χρόνια νά δόσει πολλά ὑλικά γιά μιά ἐπιστημονική δουλιά, ὅμως ἐμεῖς δέν θέλουμε αὐτό.

Πέρασαν σχεδόν 2½ μῆνες ἀπό τόν καιρό τοῦ γράμματός μου τῆς 4/VI/1921 — ὅλα παραμένουν ὅπως ἦταν. Οἱ ἴδιες ἀδυναμίες. Τό «ἡμερολογιακό πρόγραμμα» πού ὑποσχεθήκατε (στό γράμμα τῆς 11/VI) δέν ὑπάρχει.

Ἀκόμη μιά φορά Σᾶς ἐφιστῶ τήν προσοχή γιά τήν ἀνωμαλία αὐτή καί τήν ἀναγκαιότητα νά *ἐπισπευστεῖ* ἡ προσπάθεια γιά τήν *ἀναδιοργάνωση* τοῦ τρόπου δουλιᾶς τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης Στατιστικῆς.

Συγκεκριμένα:

1) ὁ πρόεδρος ἤ ὁ διευθυντής τῆς ΚΔΣ πρέπει νά δουλεύει σέ *στενότερη* ἐπαφή μέ τήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου κάτω ἀπό τίς *ἄμεσες ὑποδείξεις* καί ἐντολές τοῦ προέδρου τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου καί τοῦ προεδρείου της·

2) ἡ τρέχουσα στατιστική (καί τῆς βιομηχανίας καί τῆς γεωργίας) πρέπει νά δίνει τά συνολικά, τά σπουδαιότερα πρακτικά στοιχεῖα (ἀναβάλλοντας τήν ἀκαδημαϊκή ἐπεξεργασία τῶν «ὁλοκληρωμένων» στοιχείων) *σέ καμιά περίπτωση* ὄχι ἀργότερα, ἀλλά ὑποχρεωτικά *νωρίτερα* ἀπό τόν Τύπο μας.

Πρέπει νά μάθουμε νά ξεχωρίζουμε τό *πρακτικά* σπουδαῖο καί ἐπεῖγον, ἀναβάλλοντας τό ἀκαδημαϊκά πολύτιμο καί βάζοντάς το στό χρονοντούλαπο·

3) πρέπει νά συνταχθεῖ μαζί μέ τήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου ἕνας index-number (ἀριθμός-δείκτης) γιά τήν ἐκτίμηση τῆς κατάστα-

* Τό γράμμα δέν βρέθηκε. *Ἡ Σύντ.*

σης ὅλης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας μας καί ὑποχρεωτικά νά καταρτίζεται αὐτός ὄχι λιγότερο ἀπό μιά φορά τό μήνα μέ ὑποχρεωτική σύγκριση τῶν προπολεμικῶν ἀριθμῶν, ὕστερα τοῦ 1920 καί κατά τό δυνατό τοῦ 1917, 1918 καί 1919.

Ἐάν εἶναι ἀδύνατο νά πάρουμε ἀκριβεῖς ἀριθμούς, πρέπει νά δίνονται ἀριθμοί κατά προσέγγιση, προκαταρκτικοί ἴσως (μέ ειδική ἐπιφύλαξη γιά κάθε τέτια εἴτε παρόμοια κατηγορία).

Γιά τήν πρακτική δουλιά *πρέπει* νά ἔχουμε ἀριθμούς καί ἡ ΚΔΣ *πρέπει* νά τούς ἔχει *νωρίτερα ἀπ' ὅλους*. Τόν ἔλεγχο ἀκρίβειας τῶν ἀριθμῶν, τόν καθορισμό % παρέκλισης κτλ., τά ἀναβάλλουμε γιά ὁρισμένο χρόνο.

Ποιούς ἀριθμούς πρέπει νά πάρουμε γιά index-number αὐτό πρέπει νά τό καθορίσει ἡ ΚΔΣ καί ἡ Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου. (Λογουχάρη: κύριοι, βασικοί ἀριθμοί: πληθυσμός, ἔκταση, παραγωγή τῶν κυριότερων προϊόντων, βασικά ἀποτελέσματα τῆς δουλιᾶς τῶν συγκοινωνιῶν κτλ. — ἔστω 10-15 ἀριθμούς περίπου, ἔτσι ὅπως καταρτίζει ἀπό παλιά τούς «ἀριθμούς-δεῖκτες» ἡ στατιστική τοῦ ἐξωτερικοῦ.)

4) Γιά τά 8 ἐρωτήματα πού ὑπόδειξα ἀπό τίς 4/VI στόν «κατά προσέγγιση κατάλογο», ἀμέσως καί ὁπωσδήποτε, χωρίς τήν παραμικρή γραφειοκρατία (γιατί θά ἦταν τελείως ἀπαράδεκτο 2½ μῆνες νά μή γίνει τίποτε); νά ὀργανωθεῖ ἡ παραλαβή καί ὁ πίνακας τῶν στοιχείων ἀμέσως καί γενικά καί συγκεκριμένα:

— ἀμέσως γιά τή Μόσχα (ἡ Μόσχα πρέπει νά εἶναι ὑποδειγματική)

— μετά γιά τήν Πετρούπολη

— καί γιά κάθε κυβερνεῖο (ξεχωρίζοντας ἐκεῖνα τά κυβερνεῖα, πού μποροῦν νά ὀργανώσουν τή δουλιά γρήγορα, χωρίς γραφειοκρατία, ὄχι σύμφωνα μέ τίς παλιές ἀκαδημαϊκές συνήθειες).

Τά $^{9}/_{10}$ ἀπό τίς ὑπάρχουσες δυνάμεις τῆς ΚΔΣ καί τῶν Γραφείων στατιστικῆς τῶν κυβερνείων ἄς καταπιαστοῦν μέ τή σωστή καί γρήγορη ἐπεξεργασία αὐτῶν τῶν ὀκτώ ἐρωτημάτων καί τό $^{1}/_{10}$ νά ἀσχοληθεῖ μέ τήν ἀκαδημαϊκή μελέτη τῶν ὁλοκληρωμένων καί γενικῶν στοιχείων. Ἄν δέν μπορεῖ νά γίνει διαφορετικά, τότε πρέπει τά $^{99}/_{100}$ τῶν δυνάμεων νά δοθοῦν στήν ἐπεξεργασία ἐκείνων, πού πρακτικά καί ἀμέσως χρειάζονται γιά τήν οἰκοδόμησή μας καί τά ὑπόλοιπα νά ἀναβληθοῦν γιά καλύτερες ἡμέρες, ὥς τότε πού θά ἔχουμε πλεόνασμα δυνάμεων.

5) Ἡ ΚΔΣ πρέπει νά ὑποβάλλει κάθε μήνα στό *ΣΕΑ*, καί ὁπωσδήποτε νωρίτερα ἀπό τόν Τύπο, τά *προκαταρκτικά* ἀποτελέσματα γιά τά *κύρια* ζητήματα τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας (ὑποχρεωτικά συγκρίνοντάς τα μέ τόν προηγούμενο χρόνο). Τά βασικά αὐτά ζητήματα, οἱ κύριοι ἀριθμοί, τόσο αὐτοί πού ἀνήκουν στόν «ἀριθμόδείκτη», ὅσο καί αὐτοί πού δέν ἀνήκουν σ' αὐτόν, πρέπει νά τά ἐπεξεργαστοῦν ἀμέσως.

Παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε πρόγραμμα αὐτῶν τῶν ζητημάτων καί ἀπάντηση γιά ὅλα τά ἄλλα σημεῖα χωρίς καθυστέρηση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στό περιοδικό «Μπολσεβίκ», τεῦχ. 17

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

202

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

16/VIII.

Γκ. Μ.! Παρακαλῶ, ἐπιστρέψτε ὅλα αὐτά, γράφοντας μέ δυό λέξεις τή γνώμη Σας.

Ἔχω τή γνώμη ὅτι ἡ ἀπάντηση τοῦ Βάσκοφ δέν εἶναι ἱκανοποιητική [139].

Μπορεῖ νά μᾶς δόσουν τηλεγράφημα ἀπό τό *ΣΕΑ:*

πρός ὅλες τίς *Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές κυβερνείων* γιά τά Τμήματα ἠλεκτρισμοῦ κτλ.

Ὁπωσδήποτε καί χωρίς καθυστέρηση νά ὁρίσετε 2-3 ὑπεύθυνα πρόσωπα γιά νά παρουσιάσουν στό συνέδριο τῶν ἠλεκτροτεχνικῶν τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1921 πλήρη στατιστικά στοιχεῖα τῶν ἠλεκτρικῶν σταθμῶν, πότε ἱδρύθηκαν, πόσα κιλοβάτ, γιά τά καύσιμα, γιά τή χρησιμοποίηση, γιά τήν ὀργάνωση διαλέξεων ἤ ἐνημερώσεων κτλ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Νομίζω, νά δόσουμε; *

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 210. *Ἡ Σύντ.*

203

ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ «ΙΖΒΕΣΤΙΓΙΑ», ΤΗΣ «ΠΡΑΒΝΤΑ» ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Ν. ΙΠΑΤΙΕΦ

Στή Συντακτική ἐπιτροπή τῆς «Ἰζβέστιγια» καί τῆς «Πράβντα» καί πρός τόν σ. Ἰπάτιεφ

Στίς ἐφημερίδες «Ἰζβέστιγια» καί «Πράβντα» αὐτές τίς μέρες δημοσιεύτηκε ἕνα σημείωμα σχετικά μέ τόν ἀχρησιμοποίητο πλοῦτο τοῦ Καρά-Μπουγκάζ [140]. Ἄν εἶναι δυνατό, θά παρακαλοῦσα νά διαβιβάσετε στόν ἀρθρογράφο, εἴτε νά τόν εἰδοποιήσετε μέσω τῆς ἐφημερίδας ὅτι μέ ἐνδιαφέρει πολύ νά ἔχω λεπτομερειακά στοιχεῖα καί γιά τό πόσο εἶναι τεχνικά προετοιμασμένος γι' αὐτό τό ζήτημα ὁ ἀρθρογράφος καί γιά τό πόσα χρόνια μελετοῦσε αὐτό τό ζήτημα ἐπιτόπου.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

204

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ, Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ ΚΑΙ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

Πρός τούς συντρόφους Φρούμκιν, Ἀβανέσοφ καί Στάλιν

Διάβασα τό σχέδιο διατάγματος γιά τό ἁλάτι. Ἀπόρησα μέ τά τόσα πολλά ἄρθρα, πού κατά τή γνώμη μου ὑπάρχουν ἤδη στήν ἰσχύουσα νομοθεσία, ἀποτελοῦν ἄσκοπη ἐπανάληψη καί δέν ἀνήκουν στήν ἁρμοδιότητα τοῦ ΣΕΑ. Ἄν δέν ἀπατῶμαι, τό μοναδικά καινούργιο καί πρακτικά ὠφέλιμο ἄρθρο εἶναι ἡ ἀπαγόρευση τῆς πριμοδότησης μέ ἁλάτι. Ἔχω τή γνώμη ὅτι τό σχέδιο πρέπει νά παραβληθεῖ ἀκριβῶς μέ τούς ἰσχύοντες νόμους τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Δικαιοσύνης καί νά ξαναδουλευτεῖ. Θά συμβούλευα ἡ ἀπαγόρευση τῆς πριμοδότησης μέ ἁλάτι νά ψηφιστεῖ ἀμέσως μέ χωριστή ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ [141]. Κατά τή γνώμη μου ὅμως; τό κυριότερο εἶναι αὐτό πού δέν ὑπάρχει στό σχέδιο, δηλαδή μιά σειρά ἄμεσα πρακτικά μέτρα γιά τήν αὐστηρότερη διαφύλαξη τοῦ ἁλατιοῦ στά χέρια τοῦ κράτους καί τή μείωση στόν ἀνώτατο βαθμό ὅλων καί κάθε εἴδους χορηγήσεων ἁλατιοῦ στούς ἐργάτες, ὑπαλλήλους, στούς κατοίκους

τῶν πόλεων καί γενικά σέ ὅλο τόν πληθυσμό. Τό τελευταῖο αὐτό μέτρο πρέπει νά ἐφαρμοστεῖ τουλάχιστο αὐτό τό φθινόπωρο καί ἀρχές τοῦ χειμώνα σέ μεγάλη ἔκταση, γιατί διαφορετικά δέν θά πάρουμε σιτηρά ἀπό τούς ἀγρότες, δίνοντας ἀλάτι.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

205

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΛΟΜΠΑΤΣΙΟΦ

Σύντρ. Λομπατσιόφ!

Παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε τά πιό σύντομα στοιχεῖα:

1) πόσα σιτηρά ὑπῆρχαν ἀκόμη γιά τόν ὁμαδικό ἐφοδιασμό τήν 1 τοῦ Αὐγούστου·

2) πόσα χορηγήθηκαν ἀπ' αὐτό τό ἀπόθεμα·

3) πόσα στίς ἐπιχειρήσεις·

4) πόσα σιτηρά ὑπῆρχαν σέ ἀπόθεμα γιά τόν ὁμαδικό ἐφοδιασμό στίς 15 τοῦ Αὐγούστου, δηλ. στό δεύτερο δεκαπενθήμερο τοῦ Αὐγούστου·

5) πόσα χορηγήθηκαν ἀπ' αὐτό τό ἀπόθεμα·

6) πόσα στίς ἐπιχειρήσεις·

Ζητῶ τούς πιό σύντομους συνολικούς ἀριθμούς χωρίς καμιά λεπτομέρεια καί ὑποδιαίρεση [142].

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

206

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Λ. ΛΑΠΙΝΣΚΙ

Βερολίνο, στόν σ. Λαπίνσκι

Γνωστοποιεῖστε, πῶς πάει ἡ δουλιά σχετικά μέ τό καθῆκον πού ἀναλάβατε γιά τήν ἔκδοση τοῦ ἄτλαντα καί τή μελέτη τοῦ ἰμπεριαλι-

σμοῦ γιά τόν ἄτλαντα αὐτό. Γνωστοποιεῖστε ἀκριβῶς, πότε θά στείλετε τό σχέδιο δουλιᾶς καί τήν προθεσμία ἐκπλήρωσής της.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

207

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Μπορεῖτε νά ἐξακριβώσετε, ἄν ὑπάρχει τρόπος νά βρεθεῖ ἡ πλήρης γερμανική μετάφραση τῆς εἰσήγησης τοῦ Σμέραλ στό ἀνοιξιάτικο συνέδριο τοῦ Τσεχοσλοβακικοῦ Κόμματος τό 1921. Ἐγώ ἔδοσα αὐτή τή μετάφραση στόν σ. Ἀξελρόντ στή διάρκεια τοῦ συνεδρίου. Ἀποδείχτηκε ὅτι λείπει τό πρῶτο μέρος τῆς εἰσήγησης μέχρι τήν παράγραφο γιά τήν ἠθική κρίση. Αὐτή τή μετάφραση μοῦ τήν ἔδοσε ὁ σ. Κρέιμπιχ. Παρακαλῶ νά ἐξακριβώσετε, ἄν μπορεῖ νά βρεθεῖ τό μέρος αὐτό τῆς μετάφρασης πού λείπει [143].

Ἐκδόθηκε μήπως ἡ μπροσούρα μου γιά τό φόρο σέ εἶδος σέ καμιά ξένη γλώσσα στή Ρωσία ἤ στό ἐξωτερικό; Ἄν ναί, παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε ἀπό ἕνα ἀντίτυπο.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1958 στό περιοδικό «Προβλήματα τῆς Εἰρήνης καί τοῦ Σοσιαλισμοῦ», τεῦχ. 2

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, πού ἔγραψε ἰδιόχειρα ἡ Μ. Ι. Γκλιάσσερ

208

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Κ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΟΦ

Πρός τόν ἐπίτροπο Ἐπισιτισμοῦ Οὐκρανίας, Βλαντίμιροφ
Ἀντίγραφο Συμφερούπολη ΚΔΛΚ *, περιφερειακό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ

Ἡ ἐπισιτιστική κατάσταση τῶν ἀσθενῶν στά θεραπευτήρια τῆς Κριμαίας, σύμφωνα μέ πληροφορίες ἀπό τή Συμφερούπολη, εἶναι ἐξαιρετικά δύσκολη, ἰδιαίτερα μέ τό ψωμί. Βοήθεια μπορεῖ νά δόσει μόνο ἡ Οὐκρανία. Νά βρεῖτε τή δυνατότητα νά στείλετε ἐξαιρετικά

* Κεντρική Διεύθυνση λουτροπόλεων Κριμαίας. *Ἡ Σύντ.*

ἐπειγόντως στή Συμφερούπολη στήν ΚΔΛΚ δέκα βαγόνια σιτηρά, ἕνα μέρος τους ἀλεύρι, δυό βαγόνια ζωοτροφές. Γιά τά μέτρα πού πήρατε νά ἀναφέρετε στόν Μπριουχάνοφ καί σέ μένα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921
Στάλθηκε στό Χάρκοβο

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1960 στό περιοδικό «Βοπρόσι Ἱστόριι ΚΠΣΣ», τεῦχ. 2

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο

209

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ

Στόν Μπριουχάνοφ (συνημμένο στό ἀντίγραφο τηλεγραφήματος πρός τόν Βλαντίμιροφ)

Χρειάζεται νά περιοριστεῖ ὁ ἀριθμός τῶν ἀσθενῶν στήν Κριμαία ἀνάλογα μέ τόν ἐφοδιασμό σέ τρόφιμα. Ὅπως φαίνεται οἱ ὑγειονομικές ἀρχές δέν τό ὑπολογίζουν αὐτό, ὅμως τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ πρέπει νά κάνει ὁπωσδήποτε ἄγριες περικοπές.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τήν ἐγγραφή τῆς Λ. Α. Φότιεβα

210

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Πρός ὅλες τίς ΕΕ κυβερνείων γιά τά Τμήματα ἠλεκτρισμοῦ

Προτείνω νά ὑποχρεωθοῦν τά πρόσωπα, πού θά σταλοῦν ἀντιπρόσωποι στό ἐπικείμενο συνέδριο τῶν ἠλεκτροτεχνικῶν τόν Ὀχτώβρη, νά παρουσιάσουν στό συνέδριο στατιστικά στοιχεῖα γιά τό χρόνο ἵδρυσης τῶν ἠλεκτροσταθμῶν, τήν ποσότητα τῶν καθορισμένων κιλοβάτ, τήν ἐτήσια παραγωγή ὡριαίων κιλοβάτ, τήν κατανάλωση καυσίμων, τίς αἰτίες διακοπῆς τῶν κύκλων μαθημάτων πού ὀργανώθηκαν στούς σταθμούς, τόν ἀριθμό τῶν διαλέξεων γιά τόν ἐξηλεκτρισμό πού ἔγιναν στό προσωπικό. Ἡ εὐθύνη γιά τήν ἔγκαιρη

ἐκπλήρωση καί πλήρη συλλογή τῶν στοιχείων σχετικά μέ τόν κάθε σταθμό χωρίς ἐξαίρεση νά ἀνατεθεῖ ἀμέσως ὀνομαστικά στόν κάθε ἀντιπρόσωπο εἴτε στά εἰδικά πρόσωπα πού θά ὁρίσει ἡ Ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 18 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στό περιοδικό «Ἐλεκτριφικάτσιγια», τεῦχ. 4

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τόν Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι καί τήν Λ. Α. Φότιεβα

211

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν σ. Σμολιανίνοφ
ἀντίγραφο στόν Κρζιζανόβσκι

Παρακαλῶ νά βοηθήσετε τόν σ. Στάλιν νά γνωριστεῖ μέ ὅλα τά οἰκονομικά ὑλικά τοῦ Συμβουλίου Ἄμυνας καί τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου, ἰδιαίτερα τῶν χρυσωρυχείων, τής πετρελαιοβιομηχανίας τοῦ Μπακοῦ, κτλ.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 18 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

212

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

Σύντροφε Στάλιν!

Ἄν θέλετε, θά δόσω τηλεφωνογράφημα γιά νά κληθεῖ *σέ Σᾶς* ὁ ἐπιστολογράφος (ἐγώ δέν τόν γνωρίζω) [144].

Γράψτε, τί σκοπεύετε νά κάνετε.

Λένιν

19/VIII.

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

213

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

19/VIII.

Λίντ. 'Αλ.!

Δέν εἶναι αὐτή [145]. Ἐγώ ζήτησα νά βρεῖτε τήν **παλιά** ἄλλη κρίση. Βρέστε την καί νά μοῦ τή στείλετε καί τούτη μαζί μέ τήν παλιά κρίση (τοῦ Ποκρόβσκι; Δέν θυμᾶμαι τίνος ἦταν αὐτή ἡ κρίση).

Λένιν

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

214

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ [146]

Στόν σ. Οὔνσλιχτ

Ἀπόρρητο

σ. Οὔνσλιχτ!

Ζητεῖστε γιά μένα μιά βεβαίωση, πόσο **μένει** ἀκόμη νά ἐκτίσει ὁ καθένας καί ἐπιστρέψτε, παρακαλῶ, αὐτό τό ἔγγραφο μέ τή συμπληρωματική βεβαίωση.

Ἡ ὑπόθεση θά πάει στό δικαστήριο; ἤ ὄχι καί γιατί ὄχι;

(Τό ἀκριβές κείμενο τῆς *δικαστικῆς ἀπόφασης;)*

19/VIII. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

215

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ [147]

Ἐπεῖγον

Ἀπόρρητο

19/VIII.

σ. Οὔνσλιχτ!

Σᾶς παρακαλῶ νά ἀναθέσετε σέ κάποιον νά μοῦ παρουσιάσει:

1) ἀκριβεῖς βεβαιώσεις, *ποιές* ἀποδείξεις καί

2) ἀντίγραφο τῆς *ἀνάκρισης* ἤ τῶν ἀνακρίσεων σχετικά μέ τήν ὑπόθεση τοῦ *Ναζβάνοφ* (στήν Πετρούπολη) καί τοῦ *Σέλεχες* (στή Μόσχα).

Γι' αὐτό ἤδη ἔχω γράψει. Τιμωρεῖστε μέ *παρατήρηση* ὅποιον τοῦ πρέπει γιά νά μήν καθυστεροῦν στό ἑξῆς.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1958 στό βιβλίο «Β. Ι. Λένιν. Γιά τή σοσιαλιστική νομιμότητα (1917-1922)»

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

216

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Ι. ΠΟΠΟΦ

σ. Ποπόφ!

Δέν μπορῶ νά ἀποδεχτῶ τήν παραίτησή Σας.

Γιά τίς ὑποδείξεις μου, ὅπως βέβαια ξέρετε, μπορεῖτε νά κάνετε ἔνσταση, ἡ ἔνσταση ὅμως δέν ἀνακόπτει τήν ἀναγκαιότητα τῆς ἐκπλήρωσης. Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε ἕνα σύντομο πίνακα τῶν μέτρων πού παίρνετε, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις μου, ἀναγράφοντας καί τίς προθεσμίες (βέβαια κατά προσέγγιση ἀπό — μέχρι).

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

P. S. Ἄδεια λόγω ἀρώστιας βέβαια μπορεῖτε καί πρέπει νά πάρετε γιά νά θεραπευτεῖτε. Γράψτε ὅμως τότε ξεχωριστά σέ μένα ἤ ἄν θέλετε νά ἐπισπευστεῖ, στήν Φότιεβα, αὐτή θά μοῦ τό διαβάσει τηλεφωνικά (γιά ἄδεια καί γιά τόν «ἀντικαταστάτη»). Πρέπει ἐπίσημα νά διορίσετε *προσωρινά* «ἀντικαταστάτη».

P. P. S. Προσθέτω ὅτι τό γράμμα Σας ἔχει πολύ πολεμική. Ἐγώ δέν εἶμαι ἐνάντια στήν πολεμική, πρέπει ὅμως νά τήν ξεχωρίζετε ἰδιαίτερα. Ἐσεῖς διαφωνεῖτε μέ ἐκεῖνο πού ἐγώ δέν εἶπα καί δέν σκέπτομαι. Ἐσεῖς διαφωνεῖτε, σάν νά ἀρνοῦμαι ἐγώ τό ὄφελος ἀπ' αὐτό πού ἔχει γίνει κτλ. Ἐγώ ὅμως δέν τό εἶπα αὐτό καί δέν τό σκέπτομαι.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε τά μέτρα πού παίρνετε σύμφωνα μέ τά σημεῖα τῶν γραμμάτων μου τῆς 4 τοῦ Ἰούνη * καί τῆς 16 τοῦ Αὐγούστου ** (λογουχάρη: «τά περιληπτικά

* Τό γράμμα δέν βρέθηκε. *Ἡ Σύντ.*

** Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 201. *Ἡ Σύντ.*

μηνιαῖα δελτία γιά τή βιομηχανία θά ὑποβάλλονται ἀπό *τήν τάδε* προθεσμία», γιά *τή διανομή* τῶν τροφίμων *τήν τάδε* κτλ.).

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

217

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Μίλησα γιά τίς ἐκχωρήσεις τοῦ Οὔρκαρτ μέ τόν Μπογκντάνοφ καί συμφωνήσαμε ἀπόλυτα. Ζήτησα ἀπό τόν Οὔρκαρτ τό δικό του σχέδιο συμφωνίας καί ἀνακινῶ τό ζήτημα γιά τήν ἄδεια εἰσόδου του καί τῶν μηχανικῶν του. Δέν θά μπορούσατε νά μοῦ ἐπιστρέψετε ὥς τή Δευτέρα τά ὑπόλοιπα ὑλικά γι' αὐτό τό ζήτημα;

Πρέπει ἀκόμη ἀπό τήν *Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου* νά βρεθοῦν καί νά διοριστοῦν *τρεῖς* ἄνθρωποι ἱκανοί καί γνῶστες γιά νά ἐξετάσουν τό σχέδιο συμφωνίας μέ τόν Οὔρκαρτ.

Γράφτηκε νωρίτερα ἀπό τίς 22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

218

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Στόν σ. Κρζιζανόβσκι

Ἐφιστῶ ἰδιαίτερα τήν προσοχή Σας στό ζήτημα τῶν ἐκχωρήσεων τοῦ Λέσλι Οὔρκαρτ (τό ἐργοστάσιο στό Κιστίμ καί ἄλλα πολυάριθμα χαλκωρυχεῖα).

Ἡ μελέτη τῶν ὅρων αὐτῆς τῆς ἐκχώρησης καί ἡ προετοιμασία τῆς συμφωνίας πρέπει νά γίνουν ἀπό τόν Κράσιν καί τόν Μπογκντάνοφ μαζί μέ Σᾶς. Γιά μᾶς ἀποκτᾶ ἐξαιρετική σημασία νά ὀργανωθεῖ ἔτσι ἡ ὑπόθεση, ὥστε ὁ ἀνάδοχος, πού ἐπιθυμεῖ νά πάρει σχεδόν ὅλα τά χαλκωρυχεῖα τῆς Ρωσίας, πρῶτο, νά μᾶς ἐγγυηθεῖ ποσοστιαία ἀντιπαροχή καί ὅτι θά τήν πάρουμε σέ σύντομο διάστημα, δεύτερο, νά ἔχουμε τή δυνατότητα νά πάρουμε ἀπό τόν ἀνάδοχο τόν ἀπαραί-

τητο τεχνικό ἐξοπλισμό γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν δικῶν μας ὀρυχείων. Σᾶς παρακαλῶ, ὅταν θά μελετήσετε τήν ὑπόθεση, νά μοῦ γνωστοποιήσετε σέ ποιό βαθμό κατά τή γνώμη Σας, εἶναι ἐγγυημένοι καί ὁ ἕνας καί ὁ ἄλλος ὅρος καί γενικά ποιά ἡ σημασία τῆς προτεινόμενης ἐκχώρησης ἀπό τήν ἄποψη τῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῆς Ρωσίας καί συγκεκριμένα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

219

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Γκ. Μ.! Παρακαλῶ, νά μοῦ τό *ἐπιστρέψετε*, μετά τήν ἀνάγνωση [148].

Ἴσως ἐνμέρει νά φταίω ἐγώ, προκαλώντας αὐτή τήν ὑστερία μέ τήν ὑπερβολική αὐστηρότητα.

Στήν οὐσία ὅμως ἔχω δίκιο καί θά ἐπιμένω, *δέν* δέχτηκα τήν παραίτηση.

Πῶς νομίζετε, νά μή ψηφίσουμε ὅλα αὐτά τά μέτρα στήν *Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου* καί νά τά ἐπικυρώσουμε *ἰδιαίτερα* στό *ΣΕΑ;*

(Διαβάστε τό γράμμα μου πρός τόν Ποπόφ τῆς 4.VI. 1921: ἐκεῖ ὑπάρχει πίνακας 8 ζητημάτων.)

Ἰδιαίτερα: ἡ ἀνάλυση κατανομῆς τῶν τροφίμων, τῶν καυσίμων, ἡ οἰκονομία σ' αὐτά κτλ.

Ἀκριβές σχέδιο δουλιᾶς τῆς **Κεντρικῆς Διεύθυνσης στατιστικῆς** καί τῆς *Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου.*

Ποιά ἡ γνώμη Σας;

Λένιν

22/VIII.

P. S. Ὅταν τό διαβάσετε τηλεφωνεῖστε μου. Πρέπει γι' αὐτό νά συμφωνήσουμε *μ έ ἀ κ ρ ί β ε ι α*. Λεπτομερειακά καί μέ ἀκρίβεια.

Λένιν

P. P. S. Τό γράμμα τοῦ Ποπόφ νά μή τό δείξετε σέ κανέναν.

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

220

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

Στόν σύντροφο Ζηνόβιεφ

1. Δέν θά μπορούσατε νά βρεῖτε καί νά μοῦ στείλετε τόν πρόλογό μου στή γερμανική ἔκδοση τοῦ βιβλίου μου γιά τόν ἰμπεριαλισμό; * Αὐτόν τόν πρόλογο τόν ἔστειλα στήν Πετρούπολη πρίν ἕνα χρόνο. Κι' αὐτός, ὅπως φαίνεται, κάπου χάθηκε.

2. Ἀνησυχῶ πολύ, ἄν προβλήθηκε ἀρκετά ἀνάγλυφα καί μέ σαφήνεια στόν ἐργατικό Τύπο τοῦ ἐξωτερικοῦ γενικά καί στόν κομματικό Τύπο ἰδιαίτερα τό σύνθημά μας σχετικά μέ τόν ἔρανο γιά βοήθεια τῆς Ρωσίας μόνο ἄμεσα στή διεύθυνσή μας, δηλ. ὄχι μέσω κυβερνήσεων.

Τό Σάββατο στή Ρίγα ὑπογράψαμε συμφωνία μέ τόν ἀμερικανό ὑπουργό Ἐμπορίου Χοῦβερ (μή δημοσιεύετε ἀκόμη γι' αὐτό) καί ὁ Χάρντινγκ καλεῖ τόν ἀμερικανικό λαό νά στείλει ὅλες τίς εἰσφορές μέσω τοῦ Χοῦβερ.

Θά ἦταν πάρα πολύ σπουδαῖο, ἄν ἡ Κομμουνιστική Διεθνής, χωρίς νά ταχθεῖ ἀκόμη ἐνάντια στήν ἀμερικανική κυβέρνηση, πρόβαλλε ἕνα ὁρισμένο σύνθημα, ὥστε οἱ ἐργάτες νά στέλνουν τίς δωρεές τους ἀποκλειστικά ἄμεσα στή διεύθυνση τῶν ἐκπροσώπων τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας στό ἐξωτερικό.

Γιατί ὅλες καί οἱ κάθε εἴδους δωρεές, πού στέλνονται μέσω τῶν ἀστικῶν κυβερνήσεων, ὑποχρεωτικά μᾶς δεσμεύουν ἄμεσα εἴτε ἔμμεσα σέ μεγαλύτερο ἤ μικρότερο βαθμό μέ κάποιους ὅρους, τή στιγμή πού οἱ ἐργάτες ἀναμφίβολα θά συμφωνήσουν νά στέλνουν τίς δωρεές τους χωρίς κανέναν ὅρο κι' αὐτή ἡ διαφορά ἔχει γιά μᾶς τεράστια σημασία.

Δέν θά μπορούσατε νά ἐλέγξετε, ἄν καί ἡ Κομμουνιστική Διεθνής καί ὁ συνδικαλιστικός Τύπος πού μᾶς συμπαθεῖ, κατάλαβαν τήν ἀνάγκη νά στείλουν τίς δωρεές τους στή διεύθυνση τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης χωρίς κανέναν ὅρο, καί τήν ἀνάγκη τῆς πλατιᾶς προπαγάνδισης τοῦ καθήκοντος νά συνεισφέρουν ὅλοι οἱ ἐργάτες ἕνα ἡμερομίσθιο γιά βοήθεια σ' αὐτούς πού ὑποφέρουν ἀπό τήν πείνα στή Ρωσία;

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

---

* Βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 27ος, σελ. 299-426. *Ἡ Σύντ.*

221

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Ἐξαιρετικά ἐπεῖγον

22. VIII. 21.

Σύντροφε Σμίλγκα!

Μοῦ φαίνεται ὅτι ἕνα ἀπό τά μεγαλύτερα λάθη στό Ντονμπάς δηλ. σέ ὅλη τή δουλιά γιά τήν ἀνόρθωση τοῦ Ντονμπάς εἶναι ὅτι δέν ὑπάρχει ὁ κατάλληλος συντονισμός στήν τοπική δουλιά, δηλαδή στή βιομηχανία, τή γεωργία καί τό ἐμπόριο.

Φαίνεται ὅτι ὑπῆρχαν μερικές προστριβές, ἀπό τή μιά μεριά, ἀνάμεσα στόν Πιατακόφ καί στόν Ρουχιμόβιτς καί ἀπό τήν ἄλλη μεριά, ἀνάμεσα στόν Πιατακόφ καί στά τοπικά συνδικάτα.

Θεωρῶ πάρα πολύ σημαντικό, νά μή περιοριστεῖτε στά καθαρά βιομηχανικά ζητήματα, πού ἀφοροῦν μόνο τήν ἀνθρακοβιομηχανία, ἀλλά νά στρέψετε τήν προσοχή Σας στήν ἀναγκαιότητα ἐξάλειψης τῶν προστριβῶν πού ἀνάφερα.

Πρέπει νά ἐπιδιώξετε ὁπωσδήποτε τό Οἰκονομικό συμβούλιο τοῦ κυβερνείου Ντονιέτσκ νά δουλεύει πολύ ἐντατικά καί τελείως ἁρμονικά.

Πρέπει νά πάρετε ειδικά μέτρα, ὥστε ὁ Πιατακόφ καί ὅλος ὁ μηχανισμός του νά κατευθύνουν ὅλες τίς δυνάμεις τους στήν ἄνοδο τῆς τοπικῆς γεωργίας καί στήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων μέ τούς ἀγρότες, ὅπως καί μέ τό ἐξωτερικό μέσω τοῦ Ταγκανρόγκ. Ἰδιαίτερα, νά δοθεῖ προσοχή στά μέτρα γιά τήν ἄνοδο τῆς τοπικῆς γεωργίας μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ συστήματος ἄρδευσης, χρησιμοποιώντας τούς ὑδατοφράχτες τοῦ ποταμοῦ Ντονιέτς. Ἕνα τέτιο σχέδιο, πού ὑπόσχεται νά εἶναι πολύ πρακτικό, προβάλλεται στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου.

Γενικά δέν εἶναι καθόλου σωστό, πού ἡ Διεύθυνση τῆς ἀνθρακοβιομηχανίας *θεωρεῖ τόν εαυτό της πώς δέν ἔχει σχέση* μέ τή γεωργία τοῦ κυβερνείου Ντονιέτσκ.

Ἐγώ εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἄν οἱ δυνάμεις τῆς ἐργασιακῆς στρατιᾶς, πού ὑπάρχουν στό κυβερνεῖο Ντονιέτσκ, καθώς καί ὅλες οἱ δυνάμεις τῶν ντόπιων ἀνθρακωρύχων καί τῆς Διεύθυνσης ἀνθρακοβιομηχανίας ρίχνονταν σέ συνδυασμένη δουλιά μαζί μέ τά στελέχη τοῦ κυβερνείου Ντονιέτσκ, τότε θά μποροῦ-

σε νά ἐπιτευχθεῖ ὄχι μόνο ἡ γρήγορη συγκέντρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος, ἀλλά καί ἡ ἀπόκτηση ἀναμφίβολα μεγάλων ποσοτήτων ἀπό τρόφιμα μέ τήν ἀνταλλαγή, ἄν σωστά ὀργανωνόταν, τόσο ἡ ἀνταλλαγή μέ ἁλάτι, ὅσο καί ἡ ἀνταλλαγή σιτηρῶν μέ κάρβουνο.

Θά περιμένω ἀπό Σᾶς: πρῶτο, τηλεγράφημα μέ σύντομη εἴδηση ὅτι πήραμε τό γράμμα αὐτό καί ὅτι θά κάνετε ὅ,τι εἶναι δυνατό πρός τήν κατεύθυνση πού τόνισα, δεύτερο, λεπτομερή ἀναφορά σχετικά μέ τήν ἀνακήρυξη σέ σῶμα τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου τοῦ κυβερνείου Ντονιέτσκ καί γιά τή δουλιά του ὕστερα ἀπό τήν ἄφιξή Σας.

Σχετικά μέ τίς διατρητικές μηχανές, πού ἔγραφε ὁ Πιατακόφ, ἔχω ἀκριβή καί λεπτομερή γνώμη εἰδικῶν ὅτι γιά μιά σειρά λόγους δέν μποροῦν νά μποῦν σέ κίνηση στό Ντονμπάς καί μάλιστα ἐκεῖνες οἱ διατρητικές μηχανές, πού ἤδη ὑπάρχουν ἐκεῖ, καί ὅτι ἡ ἀγορά νέων διατρητικῶν μηχανῶν εἶναι πέρα γιά πέρα παράλογη, γιατί οἱ μηχανές αὐτές θά ἦταν καταδικασμένες νά στέκουν ἀχρησιμοποίητες.

Σᾶς παρακαλῶ νά μελετήσετε αὐτό τό ζήτημα ἐμπεριστατωμένα μέ τή βοήθεια πραγματικῶν εἰδικῶν, πού ξέρουν πολύ καλά τή δουλιά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Τό γράμμα νά σταλεῖ στό Μπαχμούτ — στήν Ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου γιά νά διαβιβαστεῖ στόν πληρεξούσιο τοῦ ΣΕΑ Σμίλγκα, πού πρέπει νά βρίσκεται στό Μπαχμούτ ἀπό τίς 27 τοῦ Αὐγούστου 1921 ὥς τίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη. Νά σταλεῖ μέσω τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μέ εἰδικό ἔκτακτο ταχυδρόμο μέ προσωπική ὑπογραφή. Νά δοθεῖ, ἄν ὁ Σμίλγκα δέν ἔφτασε ἀκόμη στό Μπαχμούτ, μέσω τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου.

Νά συνεννοηθεῖτε τηλεφωνικά μέ τόν Στάλιν, ἄν θά στείλει γράμμα στόν Ρουχιμόβιτς. Νά δόσετε στόν Στάλιν νά διαβάσει τό ἀντίγραφο αὐτοῦ τοῦ γράμματος καί ἄν αὐτός γράψει γράμμα στόν Ρουχιμόβιτς, τότε νά σταλοῦν μαζί *ὄχι ἀργότερα ἀπό αὔριο.*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

222

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [149]

Στόν σ. Σμολιανίνοφ

Παρακαλῶ νά ἐπιβλέψετε γιά τή γρήγορη ἐφαρμογή *(μέσω τοῦ ΣΕΑ* κ τ λ.).

Λένιν

23/VIII.

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

223

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Ἐξαιρετικά ἐπεῖγον

Στόν σύντροφο Κρζιζανόβσκι
Στόν Προεδρεῖο τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου

Χρειάζεται νά ἔχω πρίν φύγει ὁ Κράσιν μιά πολύ σύντομη μελέτη ὅλων τῶν ἐργασιῶν πού γίνονται στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου σχετικά μέ τό ζήτημα τῶν οἰκονομικῶν ἐργασιῶν, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν ἄνοδο τῆς γεωργίας στά κυβερνεῖα πού ὑποφέρουν ἀπό τήν πείνα.

Σᾶς παρακαλῶ νά παραγγείλετε γιά μένα αὐτή τή μελέτη ὥστε νά εἶναι ἕτοιμη σέ 2-3 ἡμέρες.

Παρακαλῶ νά ἔχετε ὑπόψη ὅτι πρέπει νά περιοριστεῖτε σέ συντομότατες πληροφορίες σέ μερικές γραμμές γιά τήν κάθε εἴδους προβλεπόμενη ἐργασία, καθορίζοντας τό μέγεθος τῶν ἐργασιῶν καί τήν ἀξία τους κατά προσέγγιση.

Παρακαλῶ νά μοῦ ἀπαντήσετε, μέσα σέ πόσο καιρό θά ἔχω αὐτές τίς πληροφορίες.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Νά σταλεῖ ἐπειγόντως, ἐλέγχοντας τηλεφωνικά πότε παραλήφθηκε ἀπό τόν Κρζιζανόβσκι.

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

224

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Στόν σ. Μόλοτοφ

Ἀπ' ἀφορμή τήν πρόταση τοῦ σ. Τρότσκι σχετικά μέ τό ταξίδι στό ἐξωτερικό τῶν προσώπων πού αὐτός ὑπόδειξε, ἐγώ ὑποστηρίζω πλήρως τήν πρόταση αὐτή [150]. Θεωρῶ πώς γιά μιά σειρά λόγους πρέπει νά παρθοῦν πραγματικά στόν τομέα αὐτό δραστικότερα μέτρα, τά ὁποῖα εἶναι ἀδιανόητα χωρίς ἕνα τέτιο ταξίδι.

Παρακαλῶ νά ὑπολογιστεῖ ἡ ψῆφος μου «ὑπέρ».

Λένιν

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

225

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [151]

Στόν σύντροφο Σμολιανίνοφ

Σᾶς παρακαλῶ νά πάρετε ὅλα τά μέτρα γιά τή γρηγορότερη ἐκπλήρωση τῆς παράκλησης τοῦ Τσιπερόβιτς. Τό ζήτημα νά μπεῖ αὔριο στό ΣΕΑ καί νά συνεννοηθεῖτε τηλεφωνικά μέ τόν Γκράφτιο γιά τήν εἰσήγηση καί μέ τόν Τσιπερόβιτς γιά τήν ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1961 στό περιοδικό «Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

226

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

23 — VIII — 21

στούς Τρότσκι
Κάμενεφ
Στάλιν
Μόλοτοφ
Ζηνόβιεφ

Ἀπ' ἀφορμή τήν πρόταση τοῦ Ζηνόβιεφ — νά γίνει παρατήρηση στόν Στεκλόφ γιά τήν ἔλλειψη λεπτότητας στό ἄρθρο του «Γιά τόν ἀριστερισμό» [152], νομίζω ὅτι δέν πρέπει νά γίνει αὐτό τώρα.

Ἦταν, νομίζω, ἀρκετό τό σχόλιο τοῦ Σόλτς στήν «Πράβντα» σχετικά μέ τό ζήτημα αὐτό. Ὁ Στεκλόφ θά βγάλει ἀναμφίβολα σωστά συμπεράσματα ἀπό τήν ἐμφάνιση αὐτοῦ τοῦ σχολίου καί γι' αὐτό ἡ ἀνάμιξη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου θά ἦταν τώρα παράκαιρη.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

227

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Ν. Ν. ΓΙΑΚΟΒΛΕΦ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ [153]

Καθηγητής τοῦ Γεωλογικοῦ ἰνστιτούτου. Προσωπικά τόν γνώρισε ἡ Ναντέζντα Κονσταντίνοβνα στά 1890 σάν τίμιο καί μέ ἐπαναστατικές διαθέσεις ἄνθρωπο. Ὁ γιός του εἶναι κομμουνιστής.

σ. Οὔνσλιχτ!

Σᾶς παρακαλῶ νά διατάξετε ἔλεγχο. Σάν νά χρειάζεται νά ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι οἱ ἐπιστήμονες.

Ἡ ὀργανική ἰλύς — εἶναι χρήσιμο πράγμα γιά τήν οἰκονομία.

23/VIII. Λένιν

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

228

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΤΙΑΣ ΡΑΚΟΣΙ, Κ. ΜΠ. ΡΑΝΤΕΚ, Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ, ΜΠ. Ι. ΡΕΪΝΣΤΕΪΝ [154]

Στήν Φότιεβα: Σᾶς παρακαλῶ νά τηλεφωνήσετε στόν *Ράκοσι* (γραμματέας τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς) καί νά μάθετε ἄν ὑπάρχει ἀπόφαση τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Παρακολουθεῖστε μόνη Σας γι' αὐτό· ἄν χρειάζεται, στεῖλτε ἀντίγραφο τοῦ παρακάτω γράμματος στούς *Ράκοσι, Ράντεκ, Οὔνσλιχτ, Ρέινστεϊν,* καί σέ ὅποιον θά χρειαστεῖ.

23/VIII. *Λένιν*

Πῆρα γράμμα στήν ἀγγλική ἀπό τόν *Ἀντόλφ* **Σ. Κάρμ** («Δρέσδη», δωμ. ἀρ. 37), ὁ ὁποῖος παραπονεῖται πικρά γιατί ὁ Χέιβουντ τόν συκοφάντησε ἀπό φραξιονιστική ἔχθρα, καταγγέλλοντάς τον σάν κατάσκοπο. Ὅτι ἡ ἐπιτροπή (τῆς ΚΔ) τόν ἀθώωσε, ὅμως, παρόλο πού τόν ἀποφυλάκισαν, δέν τόν ἀφήνουν νά φύγει ἀπό τή Ρωσία, τοῦ ἀφαίρεσαν τά γράμματα κτλ. κτλ.

Ὅτι τόν ξέρουν ὁ Μπορίς Ρέινστεϊν καί ὁ σουηδός Τσίλμπουμ (Kilbum) καί ὁ φιλλανδός κομμουνιστής Ἄλλεν Βαλλένιους (Allan Wallenius) καί ἄλλοι πολλοί.

Ὅτι εἶναι, λέει, ἀντιπρόσωπος ἀπό τό Σοσιαλιστικό *ἐργατικό* Κόμμα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1958 στό βιβλίο «Β. Ι. Λένιν. Γιά τή σοσιαλιστική νομιμότητα (1917-1922)»

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

229

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

σ. Στάλιν! Ἡ ξετσίπωτη πρόταση τοῦ Νάνσεν (νά διοριστεῖ καντέτος ἀπό τήν Ἐπιτροπή βοήθειας) [155], ἡ διαγωγή αὐτῶν τῶν

«Κούκις» καί τό τηλεγράφημα πού ἐπισυνάπτεται δείχνουν ξεκάθαρα ὅτι κάναμε λάθος. Ἤ, ἄν δέν κάναμε λάθος πρωτύτερα, τώρα ὅμως κάνουμε λάθος ἀνεπανόρθωτα σέ περίπτωση πού χάσουμε τήν εὐκαιρία.

Ξέρετε ὅτι ὁ Ρίκοφ λίγο πρίν ἀναχωρήσει ἦρθε σέ μένα καί μοῦ εἶπε ὅτι κάποιος Ρουνόφ, δικός τους ἄνθρωπος, τοῦ διηγήθηκε γιά τή συνέλευση, ὅπου ὁ Προκοπόβιτς ἐκφώνησε ἀντικυβερνητικούς λόγους. Τή συνέλευση τήν ὀργάνωσε ὁ Προκοπόβιτς, καλυπτόμενος ἀπό τήν Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους.

Τώρα τί νά περιμένουμε ἀκόμη; Ἔχει κανένα νόημα νά ἀνεχόμαστε τή φανερή τους *προετοιμασία;*

Δέν ἔχει ἀπολύτως κανένα νόημα.

Προτείνω: σήμερα κιόλας, τήν Παρασκευή 26/8, μέ ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ, νά διαλύσουμε τούς «Κούκις» — αἰτιολογικό: ἡ ἄρνησή τους νά δουλέψουν, ἡ ἀπόφασή τους. Νά *διοριστεῖ* γιά τήν παραλαβή τῶν χρημάτων καί τή διάλυση ἕνας τῆς *Βε-τσε-κά.*

Σήμερα κιόλας νά συλληφθεῖ ὁ Προκοπόβιτς μέ τήν κατηγορία γιά ἀντικυβερνητική ὁμιλία (στή συνέλευση πού παραβρισκόταν ὁ Ρουνόφ) καί νά κρατηθεῖ τρεῖς μῆνες, ὥσπου νά ἐλέγξουμε τή συνέλευση αὐτή *ἐμπεριστατωμένα.*

Τά ὑπόλοιπα μέλη τῶν «Κούκις» ἀμέσως, σήμερα κιόλας, νά ἐκτοπιστοῦν ἀπό τή Μόσχα, κατανέμοντάς τα ἀπό ἕνα-ἕνα σέ νομαρχιακές πόλεις κατά τό δυνατό ἐκεῖ πού δέν ὑπάρχουν σιδηροδρομικές γραμμές, *ὑπό ἐπιτήρηση.*

Μά τήν ἀλήθεια, νά περιμένουμε ἀκόμη, θά εἶναι τεράστιο λάθος. Πρίν φύγει ὁ Νάνσεν ἡ δουλιά θά γίνει. Στόν Νάνσεν νά τεθεῖ καθαρό «τελεσίγραφο». Στό παιχνίδι *(μέ τή φωτιά)* θά μπεῖ τέρμα.

Αὔριο κιόλας νά δημοσιεύσουμε μέ πέντε σειρές μιά σύντομη, ξερή «κυβερνητική ἀνακοίνωση»: διαλύθηκε γιατί δέν ἤθελε νά δουλέψει [156].

Νά δόσουμε ὁδηγίες στίς ἐφημερίδες: αὔριο κιόλας νά ἀρχίσουν νά περιπαίζουν δημόσια τούς «Κούκις» μέ ἑκατοντάδες τρόπους. Οἱ ἀφέντες, οἱ λευκοφρουροί, ἤθελαν νά κάνουν ταξιδάκια στό ἐξωτερικό, δέν ἤθελαν νά πᾶνε στήν ἐπαρχία. Ὁ Καλίνιν πῆγε, ἀλλά οἱ καντέτοι «δέν καταδέχτηκαν». Νά τούς ἐξευτελίζουμε καί νά τούς κατατρέχουμε μέ ὅλες μας τίς δυνάμεις ὄχι λιγότερο ἀπό μιά φορά τήν ἑβδομάδα στή διάρκεια δυό μηνῶν.

Τό δόντι πού πονάει θά βγεῖ ἀμέσως καί μέ μεγάλο ὄφελος ἀπό κάθε ἄποψη.

Δέν πρέπει νά ταλαντευόμαστε. Συνιστῶ νά τελειώσει αὐτό σήμερα κιόλας στό Πολιτικό Γραφεῖο [157].

Θά ἀρχίσουν νά ἔρχονται ξένοι, πρέπει νά «καθαρίσουμε» τή Μόσχα ἀπό τούς «Κούκις» καί νά *βάλουμε τέρμα* στό παιχνίδι τους (μέ τή φωτιά). Δεῖξτε το στά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου.

26/8. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

230

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Β. ΛΟΥΝΑΤΣΑΡΣΚΙ

Στόν σ. Λουνατσάρσκι

Δέν μπορῶ μέ κανέναν τρόπο νά Σᾶς δεχτῶ, γιατί εἶμαι ἄρωστος.

Συνιστῶ σέ ὅλα τά θέατρα νά βάλετε λουκέτο.

Ὁ Λαϊκός ἐπίτροπος Παιδείας ὀφείλει νά ἀσχολεῖται ὄχι μέ τό θέατρο, ἀλλά μέ τήν παιδεία.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 26 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα

231

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΠΧΟΥΠΕΝΤΡΑΝΑΤ ΝΤΑΤΤΑ [159]

Ἀγαπητέ σύντροφε Ντάττα, διάβασα τίς θέσεις Σας. Δέν θά κάνουμε συζήτηση γιά τίς κοινωνικές τάξεις. Νομίζω ὅτι πρέπει νά ἀκολουθήσουμε τίς θέσεις μου γιά τό ἀποικιακό ζήτημα. Συγκεντρῶστε στατιστικά στοιχεῖα γιά τίς ἀγροτικές ἑνώσεις, ἄν ὑπάρχουν στήν Ἰνδία τέτιες.

Δικός Σας...

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1952 στό βιβλίο Bhupendranath Datta «Dialectis of Land-economics of India». Calcutta

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο τοῦ βιβλίου
Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά

232

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΛΕ

27. VIII. 1921.

Ἀποστέλλοντας τήν ἀπόφαση τοῦ Προεδρείου τοῦ Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς Μόσχας, παρακαλῶ καί τόν πρόεδρο καί ὅλα τά μέλη τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ, *ἰδιαίτερα τόν σ. Γκόιχμπαργκ* σάν νομικό, νά δόσει ἐξαιρετική προσοχή στήν ἀναγκαιότητα μιᾶς *πιό προσεκτικῆς, ἐπισταμένης καί καλομελετημένης προετοιμασίας* τοῦ κειμένου τῶν διαταγμάτων.

Οἱ ἀτέλειωτες τροποποιήσεις εἶναι ἀπαράδεκτες.

Ἔχω τήν ἐντύπωση ἐπίσης ὅτι τόν τελευταῖο καιρό ὁρισμένα διατάγματα τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ εἶναι βιαστικά.

Πρέπει νά παρθοῦν τά πιό σοβαρά μέτρα ἐνάντια σ' αὐτή τήν ἀκαταστασία, γιά νά μήν προκληθοῦν χειρότερες διαμαρτυρίες τοῦ πληθυσμοῦ καί νά μή μπεῖ ζήτημα στήν ΚΕ *ἐνάντια* στό Μικρό ΣΛΕ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

233

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

29. VIII. 1921.

Παρακαλῶ νά *ὑποχρεωθεῖ* ὁ πρόεδρος τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου σύντροφος *Κρζιζανόβσκι*

νά ἀναχωρήσει μαζί μέ τόν Κράσιν στή *Ρίγα* γιά νά παραμείνει ἐκεῖ σέ σανατόριο, ἤ σέ ἰδιωτικό διαμέρισμα ἐπί *1 μήνα* γιά θεραπεία καί ἀνάπαυση.

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά ψηφιστεῖ σήμερα, γιατί σάν πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας, πείστηκα πώς ὁ πρόεδρος τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου *σχεδόν κατέρευσε. Ἡ ἐπισκευή του εἶναι ἀπαραίτητη καί κατεπειγόντως* ἀναγκαία.

Χωρίς ἀπόφαση τοῦ Ὀργανωτικοῦ Γραφείου δέν θά πετύχουμε τίποτε [160].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

234

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Ν. ΚΑΓΙΟΥΡΟΦ [161]

Σχετικά μέ τήν ἐκκαθάριση τοῦ Κόμματος θά διαβιβάσω τίς σκέψεις Σας στήν Κεντρική Ἐπιτροπή γιά τήν ἐκκαθάριση τοῦ Κόμματος. Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἡ πρώτη σοβαρή πείρα ἐκκαθάρισης τοῦ Κόμματος θά μᾶς δόσει μιά σειρά πρακτικές ὑποδείξεις, πού θά τίς χρησιμοποιήσουμε παραπέρα γιά τήν ἐπεξεργασία τῶν ὅρων πρόσληψης. Ὅταν συγκεντρώσετε ἀρκετό ὑλικό, στεῖλτε μας τίς σκέψεις Σας γραπτά. Ὅλα ὅσα μᾶς ἀναφέρατε γιά τίς συνθῆκες τῆς οἰκονομικῆς δουλιᾶς, θά τά ἐξετάσω σέ σχέση μέ ὅλα τά ὑλικά πού ὑπάρχουν ἐδῶ. Τό ζήτημα γιά τήν ἀνάκλησή Σας ἀπό τή Σιβηρία, ὅπως φαίνεται, ἀναβάλλεται μέχρι νά τελειώσουν οἱ δουλιές πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐκκαθάριση τοῦ Κόμματος.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921
Στάλθηκε στό Νοβονικολάγεβσκ

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στό περιοδικό «Προλετάρσκαγια Ρεβολούτσιγια», τεῦχ. 3

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

235

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν σύντροφο Σμολιανίνοφ

Ὁ Λιτβίνοφ τηλεγραφεῖ ὅτι διαφωνεῖ μέ τόν Κράσιν σχετικά μέ τήν πρόταση ἀγορᾶς πολύτιμων κοσμημάτων 20 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Τηλεγράφημα γι' αὐτό στάλθηκε στόν Κράσιν καί τόν Ἄλσκι. Πάρτε τό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος ἀπό τόν Ἄλσκι καί ἀφοῦ τό διαβάσετε νά ἐξακριβώσετε, ἄν λύθηκε τό ζήτημα μέ τόν Κράσιν σύμφωνα μέ τήν πρόταση τοῦ Λιτβίνοφ. Ἄν ὄχι, πρέπει τό ζήτημα ἐπειγόντως νά τεθεῖ στό ΣΕΑ ἤ στήν ΚΕ [162], καί στήν περίπτωση αὐτή Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ τηλεφωνήσετε ἀμέσως. Ὅπως καί νά ἔχουν τά πράγματα νά μέ πληροφορήσετε αὔριο γιά τό ζήτημα αὐτό.

Ὁ πρόεδρος Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

236

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [163]

'Επεῖγον
Κατεπεῖγον

Στόν Σμολιανίνοφ: 'Εγώ εἶμαι πέρα γιά πέρα *ὑπέρ*. 'Η ἄποψή μου εἶναι: νά λυθεῖ ἀμέσως καί νά ἀπαντήσετε μέ μεγάλη εὐγένεια. Ρωτεῖστε τό Πολιτικό Γραφεῖο (διαμέσου τοῦ *Μόλοτοφ)* καί τό ΣΛΕ καί νά μοῦ *τηλεφωνήσετε*.

30/8. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

237

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Στόν σ. Μόλοτοφ

Συμφωνῶ μέ τόν Μπριουχάνοφ.

Προτείνω νά ψηφιστεῖ: νά σταματήσει ἡ δουλιά τῆς 'Επιτροπῆς [164]. Αὐτό εἶναι 'Επιτροπή-παιχνίδι.

30/8. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

238

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Ρ. Ε. ΚΛΑΣΣΟΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

σπουδαῖο
στόν Σμολιανίνοφ
στό ἀρχεῖο

31 τοῦ Αὐγούστου 1921.

'Αξιότιμε Βλαντίμιρ 'Ιλίτς!

Τολμῶ νά Σᾶς ἀπασχολήσω μερικά λεπτά γιά τό ζήτημα τῆς Διεύθυνσης ὑδροτύρφης.

;;
\# σάν δύσκολο νά τό πιστέψει κανένας

Εἶμαι σέ θέση νά Σᾶς ἀναφέρω μέ μεγάλη ἱκανοποίηση ὅτι τό ζήτημα τῆς ἀφυδάτωσης τῆς τύρφης μέ ἐργοστασιακό τρόπο λύθηκε τόν τελευταῖο καιρό ἀπολύλυτως ἀναμφίβολα, # μάλιστα μέ ἁπλούστατα μέσα *, καί τώρα εἶναι ἀνάγκη νά περάσουμε ἀπό τήν ἐργαστηριακή ὀργάνωση στή βιομηχανική, δηλ. νά χτίσουμε ἐργοστάσιο. Ταυτόχρονα μπορέσαμε νά λύσουμε ἐπίσης τό ζήτημα τῆς ξήρανσης τῆς τύρφης κατά τή θερινή περίοδο, ἐπίσης μέ χημική ἐπίδραση στήν ὑδροτύρφη μέ τέτιο ἀποτέλεσμα, ὥστε ὁ χρόνος ξήρανσης ἐλαττώνεται περίπου δυό φορές σέ σύγκριση μέ τόν προηγούμενο, καί ἡ τύρφη ἔπαψε νά φοβᾶται τή βροχή. Ὅλα αὐτά εἶναι πολυτιμότατα ἀποκτήματα πού μποροῦν νά θέσουν τήν ἐξόρυξη τύρφης σέ σταθερή βάση καί νά κάνουν τήν τύρφη τέτια πού πρέπει νά εἶναι: ἕνα ἀπό τά σπουδαιότερα εἴδη καυσίμων στή Ρωσία. Γιά νά ἀξιοποιήσουμε ὅλες αὐτές τίς ἐπιτεύξεις μᾶς χρειάζονται τρόφιμα καί χρήματα. Νά βρεθοῦν τρόφιμα εἶναι δύσκολο καί γώ δέν τό ζητῶ, ἄν ὅμως μᾶς δόσετε χρήματα-χαρτονομίσματα γιά προμήθεια τροφίμων στή Ρωσία καί τήν πληρωμή τῶν ἐργατῶν, ἀπό τή μιά πλευρά, καί ἕνα ὁρισμένο ποσό σέ ξένο συνάλλαγμα γιά τήν ἀγορά ἀπό τό ἐξωτερικό ἐκείνων τῶν μηχανῶν, πού δέν μποροῦμε ἐμεῖς νά κατασκευάσουμε, ἀπό τήν ἄλλη — τότε ἀναλαμβάνω ἐγώ τήν ὑποχρέωση στήν περίοδο τοῦ ἐρχόμενου χρόνου νά χτίσουμε στήν «Ἐλεκτροπερεντάτσα «τό πρῶτο πειραματικό ἐργοστάσιο γιά τήν ἀφυδάτωση τῆς τύρφης, νά τό δοκιμάσουμε στή διάρκεια τῆς περιόδου καί τότε ἀπό τό ἑπόμενο φθινόπωρο θά εἴμαστε σέ θέση γιά τό 1923 νά ὀργανώσουμε τήν ἐξόρυξη τῆς τύρφης σέ ὁποιαδήποτε κλίμακα, ἀνάλογα μέ τά μέσα πού θά χορηγοῦνται.

;;

Τό πιό οὐσιῶδες εἶναι ὅτι στό ἐργοστάσιο δέν θά παίρνουμε τοῦβλα ἀπό τύρφη, ἀλλά ἄμεσα σκόνη τύρφης,

;

* μᾶς χρειάζεται μόνο: 1) γύψος, 2) παλιά ρινίσματα σιδήρου.

πού καίγεται στούς λέβητες σάν πετρέλαιο μέ μεγάλη φλόγα καί μέ άρκετά ύψηλό συντελεστή άπόδοσης.

NB ποιός εἶναι άκριβῶς αὐτός ὁ συντελεστής;

Τόλμησα νά άπευθυνθῶ ἄμεσα σέ Σᾶς, γιατί ὅλα ἐκεῖνα τά δικαιώματα πού μᾶς εἶχαν παραχωρηθεῖ άπό Σᾶς καί τό Συμβούλιο τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων προηγούμενα, ἔχουν ἀνασταλεῖ ἀπό καιρό καί οἱ πιό ἐπείγουσες δουλιές στέκονται, γιατί δέν ἔχουμε δυνατότητα νά ἀγοράσουμε τρόφιμα — δέν ἔχουμε χρήματα. Ἄν διαθέταμε χρήματα, θά μπορούσαμε νά ἀγοράσουμε ὅσα θέλαμε τρόφιμα, χωρίς νά ἐνοχλοῦμε καθόλου τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, καί νά ἐκπληρώσουμε ὅλες τίς ἀπαραίτητες δουλιές.

ἀπό ποιόν; πότε;

Μέ ἀπόλυτη ἐκτίμηση *Ρ. Κλασσόν*

Ἀντίγραφα:
1) στόν Σμολιανίνοφ
2) στόν Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Ράντσενκο
3) στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου
4) στόν Κράσιν

Γράφτηκε στίς 31 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

239

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ρ. Ε. ΚΛΑΣΣΟΝ

Πρός τή Διεύθυνση ὑδροτύρφης, ὁδός Σαντόβνικι 11
Μηχανικό Ρόμπερτ Ἐντουάρντοβιτς Κλασσόν
Ἀντίγραφα: στούς Σμολιανίνοφ, Ι. Ι. Ράντσενκο,
στό Προεδρεῖο Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου, στόν Κράσιν

Πῆρα καί διάβασα τήν ἀναφορά Σας τῆς 31 τοῦ Αὐγούστου. Ἄν ἡ πληροφορία πού ἀναφέρετε, ὅτι τό ζήτημα τῆς ἀφυδάτωσης τῆς τύρφης λύθηκε ἀπολύτως ἀναμφίβολα μέ ἐργοστασιακό τρόπο, ἀνταποκρίνεται πέρα γιά πέρα στήν πραγματικότητα, τότε αὐτό ἔχει

τεράστια σπουδαιότητα. Χρειάζεται νά γίνει έπειγόντως έλεγχος είτε νά ύποβληθεϊ σέ έξέταση έμπειρογνωμόνων καί τότε νά λύσουμε τό ζήτημα τής χορήγησης τροφίμων καί ξένου συναλλάγματος πού ζητάτε. Πρέπει νά άναφέρετε πόσα άκριβώς τρόφιμα καί ξένο συνάλλαγμα ζητάτε.

Ή είδηση ότι τά δικαιώματα πού Σάς χορήγησε τό ΣΛΕ έχουν άνασταλεΐ πρίν άπό πολύ καιρό, μοΰ προξενεΐ κατάπληξη, γιατί κανένας δέν είχε τό δικαίωμα νά τά άναιρέσει.

Παρακαλώ νά όργανωθεΐ σύσκεψη μέ τή συμμετοχή τοΰ σ. Ράντσενκο, άντιπροσώπου τής Κρατικής Έπιτροπής σχεδίου, τοΰ Σμολιανίνοφ καί τοΰ Κράσιν [165]. Έπειδή όμως ό Κράσιν άναχωρεΐ στίς 7 τοΰ Σεπτέμβρη, τότε θά ήταν καλά νά τελειώσει πρίν τήν άναχώρησή του. Καθήκον τής σύσκεψης είναι: νά παρθοΰν μέτρα γιά τόν έλεγχο τής άνακοίνωσής Σας καί νά καθοριστεΐ ή ποσότητα τών τροφίμων καί τοΰ ξένου συναλλάγματος πού χρειάζονται νά χορηγηθοΰν, καθώς καί οί όροι χορήγησης.

Β. Ούλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 31 τοΰ Αύγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

240

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [166]

Έπεΐγον
Σπουδαΐο

σ. Σμολιανίνοφ!

Πρέπει νά έμβαθύνετε στό τηλεγράφημα αύτό. Τί είναι αύτή ή «**ύποχρεωτική** άνταλλαγή έμπορευμάτων»; Πιό είναι τό *πραγματικό* ίσοδύναμο; Ρωτεΐστε τόν *Α. Π. Σμιρνόφ*. Στείλτε τηλεγράφημα στόν Πονομαρένκο καί παρακολουθεΐστε γιά τήν άπάντηση.

31/8. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 31 τοΰ Αύγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

241

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν Σμολιανίνοφ, ἀντίγραφο στόν Μπριουχάνοφ

Ὑπάρχει τηλεγράφημα ἀπό τήν Ἄγκυρα τῆς 12 Αὐγούστου πού πληροφορεῖ ὅτι τό κοινοβούλιο (Μεντζλίς) πῆρε ἀπόφαση νά θέσει στή διάθεσή μου γιά τούς πεινασμένους ρώσους ἀδερφούς ὅλα τά κρατικά σιτηρά πού εἶναι στήν ἐπαρχία Σαμψούντας [167]. Παρακαλῶ νά ἐπικοινωνήσετε μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν καί μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου γιά νά διευκρινιστεῖ ἡ πραγματική πλευρά τοῦ ζητήματος καί νά παρθοῦν ἐπείγοντα μέτρα.

Λένιν

31 τοῦ Αὐγούστου 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

242

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΑΝΤΟΡΑΤΣΚΙ

Σύντρ. Ἀντοράτσκι!

Τήν αἴτηση τῆς Λαυρέντιεβα [168] τή διαβίβασα στόν Σμολιανίνοφ (ἀντικαθιστᾶ τόν Γκορμπουνόφ σάν διευθυντή Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ) γιά *νά σταλεῖ στόν προορισμό της*.

Δέν κάνει νά ἀναμιχθῶ μέ κανέναν τρόπο σ' αὐτή καί σέ παρόμοιες περιπτώσεις. Καί ὅλη ἡ βοήθεια πού μπορεῖτε νά δόσετε στούς αἰτοῦντες, πρέπει νά συνίσταται στή *«νομική»* βοήθεια, δηλ. *νά τούς μάθετε* (καί νά τούς βοηθήσετε) *ν ά π α λ ε ύ ο υ ν γ ι ά τ ά δ ι κ α ι ώ μ α τ ά τ ο υ ς* σύμφωνα μέ ὅλους τούς κανόνες τῆς νόμιμης *πάλης γιά τά δικαιώματα* στή ΣΟΣΔΡ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 31 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

243

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [169]

Βρίσκω σωστά τά ἐπιχειρήματα τοῦ Κίσσιν καί τοῦ Μπριουχάνοφ. Ψηφίζω ὑπέρ. Δέν κάνει νά μπεῖ στήν ΚΕ, χωρίς νά μπεῖ πρωτύτερα στό ΣΛΕ.

31/8. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 31 τοῦ Αὐγούστου 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

244

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Ι. ΠΟΠΟΦ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Στόν διευθυντή
τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης στατιστικῆς
ἤ στόν ἀντικαταστάτη του

'Αντίγραφα:
1) στήν ΚΔΣ
2) σέ μένα
3) στό Προεδρεῖο τῆς Κρατικῆς 'Επιτροπῆς σχεδίου (νά προστεθεῖ ἡ *παράκλησή* μου, *νά δοθεῖ τό πόρισμα τοῦ σ. Σερεντά ἤ τοῦ σ. Στρουμίλιν)*

1/IX. 1921.

Τό πρόγραμμα δουλιᾶς πού μοῦ στάλθηκε χωρίς ἡμερομηνία συνίσταται στήν παράκληση νά χορηγηθοῦν συμπληρωματικές ποσότητες ὑλικῶν μέσων.

Γι' αὐτό πρέπει *ὅλο* τό πρόγραμμα νά *περικοπεῖ ἔτσι*, πού οἱ ἀπαραίτητες δουλιές νά μποροῦσαν νά συνεχιστοῦν (καί μάλιστα νά τελειώνουν τακτικότερα καί γρηγορότερα) μέ τά ὑπάρχοντα, *τωρινά* μέσα.

Προτείνω ἡ περικοπή αὐτή νά γίνει ἄμεσα. Τό ζήτημα ὅμως τῆς χορήγησης συμπληρωματικῶν μέσων νά ἀναβληθεῖ *περίπου ὥς τό Νοέμβρη*.

Προτείνω ή περικοπή προγράμματος νά γίνει μέ τέτιον τρόπο, ὥστε νά παραμείνουν (ὥς τή διεύρυνση τῶν μέσων) μόνο οἱ *πιό ἀπαραίτητες* δουλιές. Σ' αὐτές πρέπει νά συμπεριληφθοῦν:

1. Τά μηνιαῖα δελτία γιά τήν κατανομή τροφίμων ἀπό τό κράτος.

Τά ὑποδείγματα συγκέντρωσης τῶν στοιχείων πρέπει νά καθοριστοῦν μαζί μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ περίπου ἔτσι:

α) ἀριθμός αὐτῶν πού παίρνουν σιτηρά (στήν ἀρχή μποροῦμε νά περιοριστοῦμε στό ψωμί, ἐφόσον δέν ὑπάρχουν δυνάμεις νά προσθέσουμε στοιχεῖα γιά ὅλα τά ὑπόλοιπα προϊόντα πού χορηγοῦνται τόσο τρόφιμα, ὅσο καί ἄλλα εἴδη)

ἀπό ¼ φούντι
½ »
¾ »
1 » κτλ.

β) κατηγορίες τους κατά ἐπάγγελμα, ἀσχολίες κτλ.

γ) συνολικά: σύνολο παραληπτῶν καί σύνολο σιτηρῶν πού χορηγήθηκε.

Τά στοιχεῖα γιά τή Μόσχα καί τήν Πετρούπολη νά δίνονται πιό γρήγορα, μετά τά κυβερνεῖα τῆς Μόσχας καί τῆς Πετρούπολης, τά *βασικότερα βιομηχανικά κυβερνεῖα* (Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ, Ντονμπάς, Μπακού, Οὐράλια κτλ.) καί, τελικά, τά ὑπόλοιπα κυβερνεῖα.

2. Τά μηνιαῖα δελτία γιά τίς ἐπιχειρήσεις πού περνοῦν σέ συλλογικό ἐφοδιασμό.

Ὅσο αὐτές εἶναι λίγες, νά τεθοῦν κάτω ἀπό ἐπιτήρηση ὅλες (ὅπως καί προτείνετε στό σημείωμά Σας, σελ. 2, § 1). Μετά, ὅταν θά γίνουν πολλές, νά ἐξετάζονται *λεπτομερειακά* τό 1/5 ἤ τό 1/10 μέ ἐπιλογή.

Σύντομα — ὅλες οἱ ἐπιχειρήσεις πού πέρασαν στό συλλογικό ἐφοδιασμό.

Τόν ἀπολογισμό τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν τόν πήρατε πολύ πλατιά (σελ. 2 στό τέλος § 2). Μπορεῖ καί πρέπει νά παρθεῖ συντομότερα, μόνο τά βασικότερα στοιχεῖα.

3. Νά περικοπεῖ ἡ τρέχουσα στατιστική τῆς βιομηχανίας γιά τά μηνιαῖα δελτία, βάζοντας στήν πρώτη σειρά σάν ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖο τόν καθορισμό *τῆς ποσότητας τῶν προϊόντων πού παράχθηκαν*, μάλιστα τῶν βασικότερων.

Τά στοιχεῖα αὐτά εἶναι ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖα κάθε μήνα.

Τά ὑπόλοιπα στοιχεῖα δέν εἶναι ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖα καί τά ἐπεξεργάζονται ὄχι τόσο ἐπειγόντως, στό μέτρο τῶν δυνάμεων καί τῶν μέσων τῆς ΚΔΣ.

4. Ἡ παραγωγή, κατανομή καί κατανάλωση τῶν καυσίμων.

Εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο κάθε μήνα συνολικά.

Τό πρόγραμμα νά καταρτιστεῖ μαζί μέ τή Γενική Διεύθυνση καυσίμων, ἀλλάζοντας τό λιγότερο τά ὑποδείγματα πού ἰσχύουν σήμερα.

5. Τά μηνιαῖα δελτία γιά τήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων (Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ καί Κεντρική Ἐπιτροπή καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν) νά δίνονται στήν πιό σύντομη μορφή: γιά τόση ποσότητα σιτηρῶν δόθηκε τόση ποσότητα τῶν τάδε ἐμπορευμάτων κατά νομούς.

6. Βέβαια, εἶναι δύσκολο νά ὑπολογιστεῖ ἡ δουλιά τῶν σοβιετικῶν ἱδρυμάτων, ὅπως καί Σεῖς ὑποδείχνετε στό Παράρτημα ἀρ. 1, § IV. Ἡ δυσκολία ὅμως δέν σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ νά γίνει. Ἄν ὄχι κάθε μήνα, τότε μιά φορά στούς 2-3 μῆνες, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα τά δελτία στήν ἀρχή ἔστω «γιά τό ὑπάρχον προσωπικό» σέ σύγκριση μέ τό προπολεμικό ἤ μέ τό προσωπικό ἄλλων ὑπηρεσιῶν, ἄλλων κυβερνείων κτλ. μέ ὀρθολογιστική ὑποδιαίρεση ὅλων τῶν ὑπαλλήλων κατά κατηγορίες (ὑπεύθυνοι καθοδηγητές, καθαρά ὑπάλληλοι γραφείων, ὑπηρετικό προσωπικό — *προκαταρκτικός* πίνακας μερικῶν κατηγοριῶν).

Σύγκριση κατά κυβερνεῖα πού ἔχουν τό περισσότερο καί λιγότερο προσωπικό κτλ., στήν πρώτη σειρά ἡ Μόσχα καί ἡ Πετρούπολη.

Οἱ ἀποφάσεις τοῦ τελευταίου συνεδρίου τῶν Σοβιέτ ὑποχρεώνουν ὁπωσδήποτε τήν ΚΔΣ νά *καταπιαστεῖ* μέ τή στατιστική μελέτη τῆς δουλιᾶς τῶν σοβιετικῶν μας ἱδρυμάτων, τόν ἀριθμό ὑπαλλήλων κτλ. [170].

7. Ἡ ἐκλογή γιά μελέτη *μικροῦ* ἀριθμοῦ χαρακτηριστικῶν ἐπιχειρήσεων (φάμπρικες, σοβχόζ) καί *ἱδρυμάτων* (α) τῶν καλύτερων ὑποδειγματικῶν, (β) μεσαίων καί (γ) τῶν χειρότερων.

Ὅλα τά ὑπόλοιπα νά περικοποῦν, ἐκτός ἀπό αὐτές τίς 7 §§.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε τό πόρισμά Σας καί ἐπί τῆς οὐσίας καί γιά τήν προθεσμία κατάρτισης τοῦ προγράμματος δουλιᾶς.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στό περιοδικό «Μπολσεβίκ», τεῦχ. 17

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

245

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

σ. Σμολιανίνοφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά στείλετε τό παρακάτω τηλεφωνογράφημα στόν *Π. Μπογκντάνοφ* (πρόεδρο τοῦ *ΑΣΛΟ*) στό *Χάρκοβο:*

Χάρκοβο

Στόν πρόεδρο τοῦ *ΑΣΛΟ* Μπογκντάνοφ

᾿Αντίγραφο στόν *Τσουμπάρ*

῾Ο Κακτίν περιγράφει στήν «᾿Εκονομίτσεσκαγια Ζίζν» τερατώδεις καταχρήσεις καί τρομερή τσαπατσουλιά στό λεκανοπέδιο τοῦ Κριβόιρογκ. Δόστε προσοχή, καθορίστε πιό συγκεκριμένα ἀνθρώπους μέ προσωπική εὐθύνη.

῾Ο πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

1/IX.

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

246

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ [171]

σ. Μόλοτοφ!

῞Ολα αὐτά τά ζητήματα (πού εἶναι σ' αὐτό τό φάκελλο) πρέπει **γρήγορα** νά λυθοῦν στό **Πολιτικό Γραφεῖο.** Σήμερα κιόλας νά είδοποιηθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενες πλευρές καί αὔριο (2/IX) *νά κληθοῦν* στό Πολιτικό Γραφεῖο. ᾿Ελπίζω ὅτι ᾿Εσεῖς οἱ τρεῖς (Μόλοτοφ + Κάμενεφ + Στάλιν) θά τά καταφέρετε καί θά ἀποφασίσετε.

1/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

247

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [172]

σ. Σμολιανίνοφ! Πρέπει νά προετοιμάσουμε αὐτό τό ζήτημα γιά νά μπεῖ στό *ΣΕΑ* (ποιός εἶναι *ἀντικαταστάτης* τοῦ Μπογκντάνοφ; Ὁ Σαπρόνοφ; Πρέπει νά συμφωνήσετε μ' αὐτόν).

Δέν εἶναι ξεκαθαρισμένο, ξεχωρίστηκαν *μόνο* οἱ καλύτερες φάμπρικες; Περικόπηκε ὅπως χρειαζόταν ὁ *ἀριθμός* ἀπό τίς φάμπρικες;

Εἴτε ὑπολογίστηκαν «οἱ ἀνάγκες» σέ *σωρό* ἀπό καχεκτικές καί ἀνέλπιδες φάμπρικες;

Πρέπει αὐτό καί τά ἄλλα ζητήματα νά *διευκρινιστοῦν ἀκριβέστερα*.

1/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

248

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [173]

σ. Σμολιανίνοφ!

Πρέπει: (1) νά διευκρινιστεῖ, τήρησαν οἱ γεωργιανοί σύντροφοι τόν ὅρο (ὑπῆρχε τέτιος; κομματικός;) νά μή συνάπτουν ἐκχωρήσεις χωρίς τή συγκατάθεσή μας;

(2) Νά μελετηθεῖ, εἶναι συμφέρον οὐσιαστικά οἱ ὅροι τῆς δοσμένης συμφωνίας (ἰδιαίτερα, ποιός εἶναι ὑπερδιαιτητής;). Γι' αὐτό νά ὁριστοῦν 1-3 ἐμπειρογνώμονες ἀπό τήν ΚΕ καί νά ἀνατεθεῖ σ' αὐτούς νά δόσουν γραπτό πόρισμα.

Κάντε (μέσω τῆς ΚΕ) καί τό 1ο καί τό 2ο.

1/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

249

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΕΝΟΥΚΙΤΖΕ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΕΡΣΕΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΕΣ [174]

Σύντροφε Ἐνουκίτζε! Σᾶς στέλνω τή βεβαίωση πού ζητήσατε. Μπορεῖ Ἐσεῖς νά ξέρετε σέ ποιόν καί πῶς νά διαβιβαστεῖ.

1/ΙΧ. *Λένιν*

Ἀγαπητοί σύντροφοι! Βεβαιώνω τήν παραλαβή τοῦ δώρου ἀπό τούς πέρσες χειροτέχνες καί Σᾶς στέλνω ἐγκάρδιες εὐχαριστίες, καί τούς καλύτερους χαιρετισμούς.

1/ΙΧ. 1921. *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

250

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν Σμολιανίνοφ

Πρέπει νά βρεθεῖ ἄκρη, νά συνεννοηθεῖτε μέ τόν Γκορμπουνόφ καί νά δόσετε στήν ὑπόθεση τή μιά ἤ τήν ἄλλη κατεύθυνση [175].

1/ΙΧ. *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

251

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ [176]

Αὐτοῦ τοῦ Σκόμπελιεφ πρέπει «**νά τοῦ κοπεῖ ἡ φόρα**». Ὁ διορισμός τοῦ Νουλάνς εἶναι ἀναίδεια.

1/ΙΧ. *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

252

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [177]

σ. Σμολιανίνοφ!

Γι' αὐτό πρέπει νά *ρωτηθεῖ ὁ Κούρσκι*. Αὐτός εἶχε ἄλλη γνώμη. Διαμέσου αὐτοῦ νά γίνει *αὐστηρότατος* ἔλεγχος.

1/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

253

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΓΚ. Ο. ΓΚΡΑΦΤΙΟ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΕΣ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

..."Αν ἔχετε διαθέσιμο χρόνο, θά μπορούσατε (ἀπό τήν αἴτηση. *Η Σύντ.*) νά ἀντιληφθεῖτε σέ τί ἀπίθανες συνθῆκες γραφειοκρατικῆς, ἀνεύθυνης ἀκαταστασίας καί καμιά φορά κάπως σάν προμελετημένης ἀντίδρασης (NB) εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά διαχειριζόμαστε τήν ὑπόθεση τῆς πραγματοποίησης τῆς ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκατάστασης παραγωγῆς ἐνεργείας στό Βόλχοβ, πού τά θεμέλιά της βάλατε Σεῖς μέσω τοῦ σύντρ. Σμιντόβιτς πρίν τρία χρόνια.

...Λυπᾶμαι πολύ πού ἀφαιρῶ ἀπό Σᾶς πολύτιμο χρόνο, ἀποφάσισα ὅμως, μόνο καί μόνο γιατί εἶμαι ἀπόλυτα βέβαιος, πώς ἡ ἐγκατάσταση στό Βόλχοβ πρέπει νά πραγματοποιηθεῖ μέ κάθε θυσία στό συντομότερο διάστημα. (NB)

Ἐπεῖγον

σ. *Γκορμπουνόφ!* Καταπιαστεῖτε μέ τήν ὑπόθεση αὐτή (εἴτε παραδόστε την στόν Σμολιανίνοφ, ἀφοῦ συνεννοηθεῖτε μαζί του).

Ἡ αἴτηση καί ἡ ἔκθεση τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων στό Βόλχοβ σ. Γκράφτιο (τῆς 25/8) ἀποκαλύπτουν καί *ἔγκλημα* (κωλυσιεργία) καί μιά σειρά λάθη τοῦ ΑΣΛΟ ἤ τοῦ Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς Πετρούπολης, ἤ τοῦ *ΣΕΑ*, ἤ ὅλων μαζί τῶν ἱδρυμάτων αὐτῶν.

Γι' αὐτό Σᾶς προτείνω:

(1) νά ἀνατεθεῖ ἀμέσως στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης ἐξονόματός μου ἡ ἔρευνα τῆς κωλυσιεργίας καί *ἡ παραπομπή τῶν ἐνόχων στό δικαστήριο*. Σέ μιά ἑβδομάδα νά τεθεῖ στό *ΣΕΑ*.

(2) Νά συγκληθεῖ σύσκεψη (ΑΣΛΟ + Σοβιέτ βουλευτῶν τῆς Πετρούπολης + Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου, προσκαλώντας καί ἄλλες ἐνδιαφερόμενες ὑπηρεσίες) γιά τήν ἐπεξεργασία μέσα σέ μιά ἑβδομάδα σχεδίου ἀπόφασης τοῦ *ΣΕΑ* γιά τά μέτρα ἐπιτάχυνσης τῶν ἐργασιῶν καί τῆς σωστῆς ὀργάνωσής τους [178] (ἴσως ὅπως στό τράστ λιναριοῦ μέ διεύρυνση τῶν δικαιωμάτων τοῦ Γκράφτιο;).

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Νά μοῦ ἀναφέρετε γιά τήν ἐκπλήρωση.

2/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

254

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Ν. Ν. ΚΡΕΣΤΙΝΣΚΙ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΕΣ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

Πρός τόν πρόεδρο τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων

...Ἐκπληρώνοντας τίς ὑποχρεώσεις πού ἀνέλαβαν τά κεντρικά καί τοπικά οἰκονομικά ὄργανα, εἶναι ὑποχρεωμένα τόν τελευταῖο καιρό νά ἀντιμετωπίζουν ἐξαιρετικά δυσμενῆ ἐμπόδια καί κυρίως τό γεγονός ὅτι οἱ Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας λησμονοῦν τελείως τίς διατάξεις τοῦ Συντάγματος γιά τήν κατάρτιση τῶν προϋπολογισμῶν καί τή σύμφωνη μ' αὐτούς δημιουργία δαπανῶν πράγμα πού ἀσκεῖ ἐξαιρετικά ἐπιζήμια ἐπίδραση στή γενική κατάσταση τοῦ προϋπολογισμοῦ πράγμα πού φέρνει ἐξαιρετικούς κλονισμούς στό σύστημα τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. NB

Γιά παράδειγμα θά εἶναι ἀρκετό νά ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ τά ἑξῆς περιστατικά: 1) σέ μερικές περιοχές ἡ πληρωμή τῶν ἐργατῶν γίνεται ὄχι σύμφωνα μέ τό μισθολόγιο, ἀλλά μέ τιμές τῆς ἐλεύθερης ἀγορᾶς, μάλιστα κάποτε φτάνει μέχρι 700 χιλιάδες ρούβλια τήν ἡμέρα στό ἄτομο (περιοχή τοῦ Βόλγα, δυτικά καί ἀνατολικά κυβερνεῖα), 2) οἱ ἠθοποιοί καί οἱ ἐργαζόμενοι στά Σοβιετικά θέατρα δέν ἀμείβονται σύμφωνα μέ τούς καθορισμένους μισθούς, ἀλλά μέ ἐπιδόματα πού ὑπερβαίνουν πολλές ἑκατοντάδες ποσοστά τούς μισθούς (συνάμα σύμφωνα μέ τόν προϋπολογισμό τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας

αἶσχος!! τό κονδύλι γιά τή συντήρηση τῶν θεάτρων ὑπολογίστηκε σέ 29 δισεκατομμύρια καί γιά τά Ἀνώτατα ἐκπαιδευτικά ἱδρύματα σέ 17 δισεκατομμύρια· 3) οἱ ἀγορές πού κάνουν τά Σοβιετικά ἱδρύματα καί οἱ ἐπιχειρήσεις διαφόρων ἀντικειμένων πού τούς χρειάζονται στήν ἐλεύθερη ἀγορά, καί ἀσφαλῶς, σύμφωνα μέ τίς τιμές τῆς τελευταίας, ἔγιναν ἕνα συνηθισμένο φαινόμενο, σάν νά ἔχει γίνει κανόνας...

Ἄμεση ἐπιβεβαίωση τῆς χωρίς σύστημα ἀπαίτησης χρημάτων ἀπό τά ταμεῖα μπορεῖ νά χρησιμεύσει ἡ πρακτική πού ἐφαρμόζουν ἀκόμη καί στή Μόσχα σοβιετικά ἱδρύματα, σύμφωνα μέ τήν ὁποία τά ὄργανα τοῦ Σοβιέτ Μόσχας ἐπιδιώκουν τό Οἰκονομικό τμῆμα τῆς Μόσχας νά ἔχει στή διάθεσή του γι' αὐτά 3 δισεκατομμύρια ρούβλια τήν ἡμέρα χαρτονομίσματα, δηλ. 75 δισεκατομμύρια τό μήνα, ἐνῶ σύμφωνα μέ τά στοιχεῖα τοῦ τμήματος προϋπολογισμοῦ καί τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Οἰκονομικῶν γιά τό Οἰκονομικό τμῆμα τῆς Μόσχας ὑπῆρχε ὥς τότε ἀνοιχτή πίστωση μόνο γιά 188 δισεκατομμύρια ρούβλια, δηλ. κατά μέσο ὅρο ὄχι περισσότερο ἀπό 27-30 δισεκατομμύρια ρούβλια τό μήνα....

Πῶς ὅμως «ἐφαρμόζουν» χωρίς τό ΛΕ Οἰκονομικῶν;

σ. **Γκορμπουνόφ!** Στεῖλτε ἀπομέρους μου τό ἑξῆς γράμμα: *στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Οἰκονομικῶν* + *στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης* + στόν πρόεδρο τοῦ *Μικροῦ ΣΛΕ*.

Ἀναθέτω στούς Λαϊκούς ἐπιτρόπους Οἰκονομικῶν καί Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης ἤ στούς ἀναπληρωτές τους νά συγκαλέσουν ἀμέσως σύσκεψη μέ τή συμμετοχή τοῦ προέδρου τοῦ *Μικροῦ ΣΛΕ* καί τοῦ διευθυντῆ Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων στό *ΣΛΕ* μέσα σέ μιά ἑβδομάδα ἑνός σχεδίου ἀπόφασης γιά τήν καταπολέμηση τῶν παραβιάσεων τοῦ νόμου πού ἐδῶ ἀναφέρθηκαν. Ἐφιστῶ τήν προσοχή τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης γιά ἀμέλεια.

Πῶς μποροῦσε νά εἶναι ἀνεκτά μέχρι τώρα τέτια αἴσχη πού ἀναφέρονται στό ἔγγραφο αὐτό; Ἰδιαίτερα στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας μιά τέτια ὑπερβολική δαπάνη γιά τά θέατρα;

2/IX. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

σ. **Γκορμπουνόφ!** Παρακολουθεῖστε τήν ἐκπλήρωση ἐντός τῆς προθεσμίας κανονικά. Ἄν θέλετε, ἀντικαταστεῖστε τόν ἑαυτό Σας μέ τόν Σμολιανίνοφ εἴτε ἀφεῖστε στή σύσκεψη τούς τρεῖς.

2/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

255

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ν. ΜΠΟΡΙΣΟΦ

Στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν, σ. Μπορίσοφ

Προτείνω νά παρθοῦν μέτρα γιά τήν ἄμεση φόρτωση καί ἔκτακτη ἀποστολή στήν Κασίρα τῶν φορτίων πού προορίζονται γιά τά ἔργα τῆς Κασίρα καί καθυστεροῦν στό σταθμό Μόσχα τῶν σιδηροδρόμων Μόσχας-Καζάν καί στούς ἄλλους σταθμούς τοῦ σιδηροδρομικοῦ κόμβου τῆς Μόσχας.

Ἡ ἀποστολή τῶν βαγονιῶν πρέπει νά γίνει μέ μεγάλη ταχύτητα.

Ἀναφέρετε γιά τήν ἐκπλήρωση *.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

256

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Α. Ι. ΝΤΟΓΚΑΝΤΟΦ ΚΑΙ Β. Β. ΚΟΥΪΜΠΙΣΕΦ [179]

Στό *ΠΚΣΣ*, σ. *Ντογκάντοφ*
καί σ. *Κούιμπισεφ*

Παρακαλῶ σύντομη γνώμη Σας ἐπί τῆς οὐσίας αὐτοῦ τοῦ σημειώματος γενικά καί ἰδιαίτερα γιά τό ζήτημα πού εἶναι ὑπογραμμισμένο στή σελ. 4.

2/IX. *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

257

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

σ. Γκορμπουνόφ!

Διαβάζω σήμερα στίς ἐφημερίδες ὅτι στό Καζάν δοκιμάστηκε (καί ἔδοσε ἄριστα ἀποτελέσματα) ἕνα *μεγάφωνο* πού ἐνισχύει τό τηλέφωνο καί πού μιλάει στό *πλῆθος*.

---

* Ἡ τελευταία φράση εἶναι γραμμένη ἰδιόχειρα ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. *Ἡ Σύντ.*

Ἐλέγξτε μέσω τοῦ Ὀστριακόφ. Ἂν εἶναι σωστό, πρέπει νά βάλετε στή Μόσχα καί στήν Πετρούπολη καί μέ τήν εὐκαιρία ἐλέγξτε ὅλη τή δουλιά τους.

Ἂς μοῦ δόσουν σύντομη *γραπτή* ἔκθεση:

1) ἡμερολόγιο πρόγραμμα τῆς δουλιᾶς τους·

2) ἐπίσης τοῦ τηλεφωνικοῦ σταθμοῦ ἐμβέλειας 2000 βερστιῶν στή Μόσχα.

Πότε θά εἶναι ἕτοιμος;

3) Ἐπίσης — συσκευές λήψης. *Πόσες* κατασκευάζονται.

4) Ἐπίσης — μεγάφωνα.

Χαιρετισμούς!

Λένιν

Γράφτηκε ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

258

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [180]

Στόν Λαϊκό ἐπίτροπο Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων

στή γραφομηχανή:
1) στόν παραλήπτη
2) σέ μένα
3) στόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ

σ. Ντοβγκαλιέβσκι!

Σᾶς παρακαλῶ νά μέ πληροφορήσετε, σέ ποιά κατάσταση βρίσκεται ἡ ὑπόθεση τοῦ ἀσύρματου τηλέφωνου.

1) Δουλεύει ὁ Κεντρικός σταθμός τῆς Μόσχας; Ἂν ναί, πόσες ὧρες τήν ἡμέρα; Πόσα βέρστια ἡ ἐμβέλειά του;

Ἂν ὄχι, τί δέν ἐπαρκεῖ;

2) Κατασκευάζονται (καί πόσες;) συσκευές λήψης, συσκευές, πού μποροῦν νά ἀκούσουν τή φωνή τῆς Μόσχας;

3) Πῶς ἔχει ἡ ὑπόθεση μέ τά μεγάφωνα, τίς συσκευές πού δίνουν τή δυνατότητα σέ μιά ὁλόκληρη αἴθουσα (ἤ πλατεία) νά ἀκούσει τή Μόσχα;

κτλ.

Φοβᾶμαι πολύ πώς ἡ ὑπόθεση αὐτή πάλι «ἀποκοιμήθηκε» (σύμφωνα μέ τήν καταραμένη συνήθεια τῶν ρώσων Ὀμπλόμοφ νά *ἀποκοιμίζουν* τούς πάντες καί τά πάντα).

«Ὑποσχέσεις» δόθηκαν πολλές φορές καί ὅλες οἱ προθεσμίες ἔχουν περάσει πρό καιροῦ!

Ἡ σπουδαιότητα αὐτῆς τῆς ὑπόθεσης εἶναι γιά μᾶς (ἰδιαίτερα γιά τή διαφώτιση στήν Ἀνατολή) *ἐξαιρετική*. Ἡ καθυστέρηση καί ἡ ἀμέλεια εἶναι ἔγκλημα.

Ὅλα αὐτά ὑπάρχουν ἤδη στό ἐξωτερικό. Μπορεῖ καί πρέπει νά ἀγοράσουμε ὅ,τι δέν ἐπαρκεῖ. Φαίνεται ὅτι κάπου ὑπάρχει ἐγκληματική ἀδιαφορία.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

2. IX. 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1932 στό περιοδικό «Ραντιοφρόντ», τεῦχ. 3

Ὁλόκληρο δημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

259

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Στόν σ. Στάλιν καί σέ ὅλα τά μέλη τοῦ *ΠΓ*

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά διαβάσετε τό γράμμα τοῦ Σαφάροφ [181] καί νά δεῖτε τήν ἀπόφαση τοῦ VI συνεδρίου τοῦ ΚΚ Τουρκεστάν.

Ἔχω τή γνώμη ὅτι ὁ Σαφάροφ ἔχει *ἀπόλυτα δίκιο*.

2/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

260

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

σ. Τσιτσέριν!

Νομίζω ὅτι πρέπει: (1) νά δοθεῖ στόν Τύπο γιά θόρυβο·
(2) μέ τό ραδιόφωνο·
(3) στό *«βιβλίο»* τῶν ἐγκλημάτων τῆς Ἀντάντ.

2/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

261
ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

3. ΙΧ.

σύντρ. Γκορμπουνόφ!

Ὑπόγραψα τώρα τά πληρεξούσια τοῦ προέδρου καί τῶν μελῶν τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς γιά τίς ἐξαγωγές τοῦ ΣΕΑ (τῶν Ρικουνόφ, Πιατιγκόρσκι, Βαλάγεφ καί Βλαντίμιρ Σπιριντόνοβιτς Ἐρμακόφ). Σᾶς ἀναθέτω νά γνωριστεῖτε μέ τή σύνθεση αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς καί μέ τόν κανονισμό λειτουργίας της, μετά νά γνωριστεῖτε συστηματικά μέ τήν πορεία τῆς δουλιᾶς της, μέ τούς *ἀπολογισμούς* της καί νά μοῦ ἀναφέρετε.

Ἐπωφελοῦμαι ἀπ' αὐτή τήν εὐκαιρία γιά νά Σᾶς τονίσω τήν ἀνάγκη ἑνός σωστοῦ καταμερισμοῦ τῆς δουλιᾶς ἀνάμεσα σέ Σᾶς καί στόν Σμολιανίνοφ (καί στόν Μπορίς Βόλιν, ἄν μπορέσετε νά τόν προσελκύσετε) καί μιᾶς σωστῆς ὀργάνωσης ὅλης τῆς δουλιᾶς στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ καί τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας.

Πρέπει νά κατανεμηθοῦν μέ ἀκρίβεια οἱ ἁρμοδιότητες ἀνάμεσα σέ Σᾶς καί στόν Σμολιανίνοφ. Ὁ καθένας πρέπει *«νά ἀσκεῖ ἐποπτεία»* γιά ὁρισμένες *ὑποθέσεις* (ἠλεκτρικά ἄροτρα, Διεύθυνση ὑδροτύρφης, συλλογικός ἐφοδιασμός, μισθολόγια κτλ. κτλ.).

Γιά κάθε ὑπόθεση, τόσο γιά «παλιά», ὅσο καί γι' αὐτή πού μόλις ἐμφανίζεται, πρέπει συστηματικά νά συγκεντρώνονται μαζί ὅλα τά ἔγγραφα καί ὅλες οἱ βεβαιώσεις, γιά νά μπορεῖτε εὔκολα πάντοτε νά βρίσκετε ὅ,τι χρειάζεται.

Ἐκτός ἀπό τόν καταμερισμό ἀνάμεσά Σας τῶν ὑποθέσεων τοῦ «οἰκονομικοῦ μετώπου», τοῦ σπουδαιότατου σήμερα μετώπου, πρέπει ἐπίσης νά καταμερίσετε τά μή παραγωγικά Λαϊκά Ἐπιτροπάτα (ἤ νά τά ἀναλάβετε ὅλα Ἐσεῖς), «παρακολουθώντας» τό ἔργο τους ἀπό τίς ἐκθέσεις τῶν Οἰκονομικῶν συμβουλίων τῶν κυβερνείων καί τῶν νομῶν ἤ ἀλλιῶς.

Πρέπει ἀπό καιρό σέ καιρό γιά τήν κάθε ὑπόθεση (1 φορά τήν ἑβδομάδα, 1 φορά τό μήνα ἤ στούς δυό μῆνες, ἀνάλογα μέ τό χαρακτήρα καί τή σπουδαιότητα τῆς ὑπόθεσης, καί κατόπιν *αἰφνιδιαστικά)* νά γίνεται *ἔλεγχος* τῆς *πραγματικῆς* ἐκπλήρωσης. Αὐτό εἶναι τό πιό σπουδαῖο καί τό πιό ἀναγκαῖο. Νά σημειώνετε τά ἀποτελέσματα τοῦ κάθε ἐλέγχου.

Νομίζω ὅτι ὅταν θά εἶστε τρεῖς (Ἐσεῖς + ὁ Σμολιανίνοφ + ὁ Μπ. Βόλιν, ἤ κάποιος ἄλλος, ἄν δέν γίνει τίποτε μέ τόν Βόλιν), αὐτό θά

εἶναι ἀρκετό (μέ ἕνα μικρό ἀριθμό βοηθῶν γραφείου) γιά τή διεξαγωγή ὅλης τῆς δουλιᾶς, — βέβαια, μέ τόν ὅρο τῆς ἀπόλυτης νοικοκυροσύνης, ἀπό τή μιά πλευρά, καί ἀπό τήν ἄλλη, μέ τόν ὅρο τῆς παράδοσης ὅλων ὅσων μπορεῖ καί πρέπει νά δοθοῦν στήν *«Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν»*, στήν *Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου* καί στά ἄλλα ἀντίστοιχα ἱδρύματα. Γιά τήν ἀνάγνωση τῶν ἀπολογισμῶν τῶν νομῶν θά χρειαστεῖ νά προσελκύσουμε ἀκόμη μιά σειρά ἀνθρώπους, ὑπογράφοντας ὑποχρεωτικά στό κάθε φύλλο χαρτιοῦ πού ἐπισυνάπτεται στήν ἔκθεση: θά προσελκύσουμε καί φιλόλογους, καί μερικά παλιά μέλη τοῦ Κόμματος, καί μερικούς εἰδήμονες. Ὅταν μεγαλώσει ὁ ἀριθμός τῶν ἀπολογισμῶν πού θά ἔρχονται, θά κάνετε ἕναν κατάλογο «αὐτῶν πού βοηθοῦν στό διάβασμα τῶν ἀπολογισμῶν καί θά καθορίσετε μιά *αὐστηρή* τάξη ἐπιστροφῆς αὐτῶν πού διαβάστηκαν.

Βγάλτε ἀντίγραφο στή γραφομηχανή ἀπό τό γράμμα αὐτό καί στεῖλτε μου το μαζί μέ τήν ἀπάντησή Σας σχετικά μέ τό σχέδιο καταμερισμοῦ καί τή διεξαγωγή ὅλης τῆς δουλιᾶς στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ καί τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας.

Συγκεκριμένα, πρέπει μέ *ἰδιαίτερη* προσοχή νά *παρακολουθεῖτε* τή Διεύθυνση ὑδροτύρφης τόσο σέ σχέση μέ τίς παραγγελίες πού δόθηκαν στό ἐξωτερικό γιά τυρφαντλίες στήν περίοδο τοῦ 1922, ὅσο καί σέ σχέση μέ τήν πρόσφατη ἀνακοίνωση τοῦ Ρ. Ε. Κλασσόν ὅτι ἔλυσε τό πρόβλημα τῆς ἀφυδάτωσης [183].

Ἔπειτα Σᾶς ἀναθέτω νά ἐρευνήσετε τήν ὑπόθεση γιά τό χασομέρι τοῦ σουηδικοῦ ἐργοστασίου «Νίτβες καί Γκόλμ» *(«Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν»*, ἀρ. φύλ. 194, σελ. 4) [184]. *«Ἀργά ἔγιναν οἱ διατυπώσεις»* γιά τήν παραγγελία ὑδραυλικῶν τουρμπινῶν!! Ἀπό τίς ὁποῖες ἔχουμε τρομερή ἔλλειψη!! Αὐτό εἶναι ἀποκορύφωμα αἴσχους καί ἀδιαντροπιᾶς! Ὑποχρεωτικά *νά βρεῖτε* τούς ὑπαίτιους γιά νά μπορέσουμε αὐτούς τούς παλιανθρώπους νά τούς σαπίσουμε στή φυλακή.

Καθορίστε *συγκεκριμένη προσωπική* εὐθύνη γιά τή δουλιά τοῦ ἐργοστασίου καί τίς παραγγελίες σ' αὐτό.

Γενικά ὁ καθορισμός συγκεκριμένης προσωπικῆς εὐθύνης εἶναι σπουδαιότατο ἔργο τῆς Διεύθυνσης Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ καί τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας. Σ' αὐτό θά εἶμαι αὐστηρά ἀπαιτητικός. Ἄν παρουσιαστεῖ ἀνάγκη, ἀμέσως νά προσελκύσετε γι' αὐτό τά Λαϊκά Ἐπιτροπάτα Δικαιοσύνης καί τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης ἤ ἕναν «εἰδικό» ἀπ' αὐτά τά Ἐπιτροπάτα.

Ἀκόμη ἕνα ζήτημα. Τό Ἐπιστημονικοτεχνικό τμῆμα τοῦ ΑΣΛΟ, ὅπως φαίνεται, κοιμᾶται τελείως. Ἤ πρέπει νά τό ξυπνήσουμε, ἤ νά κινήσουμε πραγματικά ἀγωγή γιά τή διάλυση αὐτῶν τῶν ἐπιστημόνων

τεμπελχανάδων καί νά καθορίσουμε όπωσδήποτε μέ άκρίβεια ποιός θά εύθύνεται γιά τήν ένημέρωσή μας μέ τήν Εύρωπαϊκή καί τήν 'Αμερικανική τεχνική κατανοητά, έγκαιρα, πρακτικά καί όχι γραφειοκρατικά. 'Ιδιαίτερα, ή Μόσχα πρέπει νά διαθέτει ένα δεΐγμα άπό *όλες* τίς σπουδαιότερες καί *νεότατες* μηχανές, γιά νά διδάσκεται καί νά διδάσκει. (Δυό μηχανικοί μοῦ εἶπαν ότι στήν 'Αμερική κάνουν δρόμους μέ μηχανή, πού μετατρέπει τό χωραφόδρομο σέ δημόσιο δρόμο μόνο μέ τή δύναμη τῆς πίεσης, τί σπουδαΐο θά ἦταν αὐτό γιά τή χωρίς δρόμους καί ήμιάγρια χώρα μας!)

Πρέπει νά πετύχουμε, ὥστε τό έπιστημονικοτεχνικό τμῆμα τοῦ ΑΣΛΟ καί οί πολυάριθμοι άλλοδαποί χασομέρηδες νά πάψουν νά τεμπελιάζουν, ή *νά τούς άντικατ'αστήσουμε μέ άλλους*.

' Ο πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Ούλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

262

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. Ι. ΚΟΥΡΣΚΙ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Πρός τόν *Λαϊκό έπίτροπο Δικαιοσύνης*, σ. Κούρσκι καί τόν άντικαταστάτη του, καθώς καί σέ όλα τά μέλη τοῦ συμβουλίου

στή γραφομηχανή

σέ έντυπο	1)	στόν παραλήπτη
άντίγραφα	2)	σέ μένα
	3)	στόν 'Αβανέσοφ
	4)	στόν Γκορμπουνόφ καί στόν Σμολιανίνοφ

3/ΙΧ.

Σᾶς έστειλα μέσω τῆς Διεύθυνσης 'Εσωτερικῶν ύποθέσεων τοῦ ΣΛΕ αἴτηση τοῦ καθηγητῆ Γκράφτιο μέ καταπληκτικά ντοκουμέντα κωλυσιεργίας.

Ή κωλυσιεργία αὐτή ίδιαίτερα στά μοσχοβίτικα καί στά κεντρικά ίδρύματα εἶναι ή πιό συνηθισμένη. Ένας λόγος παραπάνω, πού πρέπει νά στρέψουμε τήν προσοχή μας στήν καταπολέμησή της.

Ἔχω τήν ἐντύπωση πώς τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης βλέπει τό ζήτημα αὐτό καθαρά τυπικά, δηλ. πέρα γιά πέρα λαθεμένα.

Πρέπει:

1) νά θέσουμε αὐτή τήν ὑπόθεση στό δικαστήριο [185]·

2) νά ἐπιδιώξουμε τό στιγματισμό τῶν ὑπαιτίων καί δημόσια μέ αὐστηρή τιμωρία·

3) νά πιέσουμε τούς δικαστές μέσω τῆς ΚΕ γιά νά τιμωροῦν πιό αὐστηρά τήν κωλυσιεργία·

4) νά ὀργανώσουμε σύσκεψη τῶν λαϊκῶν δικαστῶν τῆς Μόσχας, τῶν μελῶν τῶν στρατοδικείων κτλ. γιά τήν ἐπεξεργασία *πετυχημένων* μέτρων ἐνάντια στή γραφειοκρατία·

5) ὁπωσδήποτε αὐτό τό φθινόπωρο καί τό χειμώνα 1921-1922 νά παραπέμψουμε στό δικαστήριο στή Μόσχα 4-5 ὑποθέσεις μοσχοβίτικης κωλυσιεργίας, διαλέγοντας «τίς πιό χτυπητές» περιπτώσεις καί κάνοντας κάθε δίκη *πολιτική* ὑπόθεση·

6) νά βροῦμε ἔστω 2-3 ἔξυπνους «εἰδικούς» γιά τίς ὑποθέσεις κωλυσιεργίας ἀπό κομμουνιστές δυνατούς καί μαχητικούς (νά προσελκύσουμε τόν Σοσνόβσκι), γιά νά μάθουν νά *καταδιώκουν* τήν κωλυσιεργία·

7) νά ἐκδόσουμε ἕνα *καλό* ἐπεξηγηματικό, ὄχι γραφειοκρατικό *γράμμα* (ἐγκύκλιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Δικαιοσύνης) σχετικά μέ τήν καταπολέμηση τῆς κωλυσιεργίας.

Ἀναθέτω τό βασικότατο αὐτό καθῆκον μέ *προσωπική* εὐθύνη στόν Λαϊκό ἐπίτροπο καί στόν ἀντικαταστάτη του, παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε *τακτικά* γιά τήν ἐκπλήρωση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 6 τοῦ Φλεβάρη 1927 στήν ἐφημερίδα «Πράβντα», φύλ. 30

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

263

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Χ. ΓΚ. ΠΕΣΤΟΥΝ [186]

σ. Μπριουχάνοφ! Σήμερα στέλνω τηλεγράφημα στόν Πεστούν πάρτε τό ἀντίγραφό του ἀπό τήν Γκλιάσσερ. Ἄν χρειάζονται ἀκόμη ὁδηγίες ἀπό τήν ΚΕ στεῖλτε *σχέδιο* ὅλου τοῦ κειμένου ὁδηγιῶν.

Αὐτό ἐπιστρέψτε το στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ.

3/IX. *Λένιν*

Γκόμελ, στόν πρόεδρο τῆς ΕΕ κυβερνείου Πεστούν

Προτείνω νά ἐκπληρώνετε ἀκριβέστατα τίς ὁδηγίες τῶν Σβιντέρσκι καί Ρέσκε. Ἔχω πληροφορίες γιά μιά σειρά παραβιάσεις ἀπομέρους Σας τῶν κανόνων τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας στόν τομέα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ. Προειδοποιῶ ὅτι θά καταστήσω ὑπεύθυνο Ἐσᾶς προσωπικά, ἄν διαπιστωθεῖ ἔστω καί μιά παραβίαση τῶν ἀποφάσεων καί τῶν κανόνων τοῦ κέντρου καί ἄν δέν ὀργανώσετε σωστά καί ἁρμονικά τή δουλιά μέ τόν Ρέσκε. Ἀπαντεῖστε μέ δυό λέξεις τηλεγραφικά καί λεπτομερειακά μέ γράμμα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

264

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Μ. ΚΝΙΠΟΒΙΤΣ

Στόν Β. Α. Σμολιανίνοφ

σ. Σμολιανίνοφ!

Διαβάστε το καί κρατεῖστε το *αὐστηρά ἀπόρρητο*, χωρίς νά τό δείξετε σέ κανέναν [187].

Ὁ Ν. Μ. Κνιπόβιτς εἶναι ὄχι μόνο ἐπιστήμονας 1ης σειρᾶς, ἀλλά ὁπωσδήποτε καί τίμιος ἄνθρωπος.

Πρέπει ἀπό καιρό σέ καιρό νά γίνεται ἔλεγχος στή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας, γιά τό πῶς πᾶνε ἐκεῖ οἱ δουλιές.

Νά στείλετε στόν Ν. Μ. Κνιπόβιτς μέσω τοῦ γιοῦ του Μπορίς Ν. Κνιπόβιτς (πού διαμένει ἐδῶ στή Μόσχα, στό *Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας)* τό παρακάτω γράμμα μου σέ ἔντυπο (νά δακτυλογραφηθεῖ):

Πρός τόν Ν. Μ. Κνιπόβιτς

Ἀξιότιμε Νικολάι Μιχάηλοβιτς! Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τό λεπτομερειακό γράμμα τῆς 6/VIII. Βέβαια, Ἐσεῖς παρακολουθεῖτε τή δουλιά τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας. Σᾶς παρακαλῶ

πολύ νά μοῦ στέλνετε ἀπό καιρό σέ καιρό παρατηρήσεις γιά τήν πορεία τῆς δουλιᾶς της καί πρακτικές προτάσεις, ἐάν γιά κάποια αἰτία τήν «φρενάρουν» στή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας.

Μέ εἰλικρινή ἐκτίμηση *Λένιν*

3/IX. 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

265

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν Σμολιανίνοφ

Ἐδῶ βρίσκεται ὁ Λαπίνσκι πού ἦρθε ἀπό τό Βερολίνο (νά τόν βρεῖτε μέσω τοῦ Ράντεκ), ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νά ἐκπληρώσει μιά παραγγελία μου σχετικά μέ τή σύνταξη ἑνός ἐκπαιδευτικοῦ ἄτλαντα, ἰδιαίτερα γιά τή μελέτη τοῦ σύγχρονου ἰμπεριαλισμοῦ. Σᾶς παρακαλῶ νά συνομιλήσετε μ' αὐτόν, νά διευκρινίσετε πῶς πάει ἡ δουλιά του (προθεσμία ἀποπεράτωσης κτλ.) καί νά συντονίσετε τή δουλιά αὐτή μέ τό τί γίνεται στήν Ἐπιτροπή Πετρούπολης μέ πρόεδρο τόν Καϋσάροφ καί νά γίνει ἀντιπαραβολή μέ τά ἔγγραφα πού βρίσκονται στή γραμματεία.

3—IX—21. *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

266

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

21.

Δέν ὑπογράφω.

Ἡ δημοσίευση τῆς συλλογῆς εἶναι *πρόωρη* [188].

Πρῶτα νά δημοσιευτεῖ *σύντομο* δελτίο στίς ἐφημερίδες, ὁδηγίες: ποῦ νά ψάξουν; Τί εἶναι σπουδαῖο; κτλ.

Νά γίνει θεώρηση τῆς συλλογῆς *τρεῖς φορές* στή *διάρκεια ἑνός μήνα*, 3—30. IX, καί *μόνο μετά* νά ἐγκριθεῖ γιά δημοσίευση.

3/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

267

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

Ἔργα Κασίρα, στόν Γκ. Ντ. Τσιουρούπα

Μέ πληροφόρησαν ὅτι ἀναλάβατε νά ὀργανώσετε ἐκεῖ σέ Σᾶς τήν ἀνάπαυση τοῦ σ. Κρζιζανόβσκι. Σᾶς καθιστῶ ὑπεύθυνο, στή διάρκεια τῆς μηνιαίας ἄδειας, νά μήν ἐπιτρέψετε σέ . αμιά περίπτωση τήν ἐπιστροφή στή Μόσχα. Μέ τήν εὐκαιρία νά ἀναφέρετε ἄν ὑπάρχει ἀπάντηση τοῦ Στομονιακόφ καί κατά πόσο οἱ δουλιές στά ἔργα τῆς Κασίρα προχωροῦν κανονικά ἤ καθυστεροῦν.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

268

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ ΚΑΙ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [189]

Στούς Γκορμπουνόφ καί Σμολιανίνοφ

Πρέπει νά δόσετε σ' αὐτό ἰδιαίτερη προσοχή:

1) νά ζητήσετε *ἀκριβεῖς* ἐκθέσεις τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τῆς Λευκορωσίας·

2) νά ἀξιοποιήσετε τήν πείρα τους γιά ὅλη τήν **Κεντρική Ἕνωση καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν** τῆς ΣΟΣΔΡ·

3) νά πάρετε μέτρα ὥστε νά μειωθεῖ ἡ ἔλλειψη ἐμπορευμάτων καί ἔξω ἀπό τά ὅρια τῆς Λευκορωσίας.

Συνεννοηθεῖτε μέ τόν Κίσσιν, πάρτε μέτρα καί ἀναφέρετέ μου.

3/ΙΧ. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

269

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [190]

σ. Γκορμπουνόφ!

Στεῖλτε ἐπερώτηση στήν *ΠΕΕ*.

Τόν Τιχβίνσκι **δέν** τόν συνέλαβαν «τυχαῖα»: ἡ χημεία καί ἡ ἀντεπανάσταση δέν ἀποκλείουν ἡ μιά τήν ἄλλη.

3/ΙΧ. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

270

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ

Ἔχουν μεγάλη σημασία γιά μᾶς τά ἀκριβῆ καί τακτικά στοιχεῖα πού παίρνουμε γιά τήν πορεία τοῦ ἐράνου τῶν ἐργατῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ μέ σκοπό τή βοήθεια στούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας. Γι' αὐτό, τό Πολιτικό Γραφεῖο πῆρε χτές ἀπόφαση *, πού Σᾶς στάλθηκε. Ἐγώ θά νόμιζα πώς πρέπει νά ὁριστοῦν ὑπεύθυνα πρόσωπα σέ κάθε χώρα ἤ ὁμάδα χωρῶν γιά νά παρακολουθοῦν αὐτά τά πρόσωπα

* Βλ. Ἅπαντα, 5η ἐκδ., τόμ. 44ος, σελ. 115. *Ἡ Σύντ.*

τόν εργατικό Τύπο τῶν διαφόρων κομμάτων καί νά καταγράφουν ἀκριβεῖς ἀριθμούς, περιοριζόμενα, ἐννοεῖται, μόνο: 1) στά ἀποτελέσματα τοῦ ἐράνου, 2) στήν ἀκριβή ὑπόδειξη τοῦ συναλλάγματος πού συγκέντρωσε ὁ ἔρανος, 3) στήν ὑπόδειξη τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, πού ἔγινε ὁ ἔρανος, 4) στόν τίτλο τῶν ἐφημερίδων, ἀπό τίς ὁποῖες πάρθηκαν τά στοιχεῖα καί τοῦ κόμματος ἤ τῆς ὀργάνωσης πού ἔκαναν τόν ἔρανο.

Ἰδιαίτερα εἶναι ἀπαραίτητο νά ὑπογραμμίζονται οἱ ἀποφάσεις τῶν κομμάτων ἤ τῶν συνδικάτων γιά τήν παραχώρηση ἑνός ἡμερομισθίου.

Θά Σᾶς παρακαλοῦσα πολύ νά μοῦ ἀπαντήσετε, τί ἔκανε ἀκριβῶς ἡ Ἐκτελεστική ἐπιτροπή καί πότε μπορῶ νά ἐλπίζω ὅτι θά ἔχω τά πρῶτα τελικά στοιχεῖα.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, πού ἔγραψε ἰδιόχειρα ἡ Μ. Ι. Γκλάσσερ

271

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

σ. Μόλοτοφ!

Πρέπει ἀκόμη:

1) νά χαλιναγωγηθεῖ μέ μιά *αὐστηρότατη* μομφή ὁ Μελνιτσάνσκι καί τό Συμβούλιο τῶν Συνδικάτων τοῦ κυβερνείου Μόσχας (δίκη ἐνάντια στόν Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ καί στόν Λίτκενς). Ἀποκορύφωμα ἀναίδειας καί ἀναισχυντίας!! Ἀπαιτῶ μομφή δημόσια ἐξονόματος τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου* [191]·

2) νά ἀκυρωθεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ *Προεδρείου τῆς ΠΚΕΕ* γιά τή χορήγηση 1 **δισεκατομμυρίου** ρουβλιῶν γιά τά θέατρα. *Σέ ἄγνοια τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας!!* Αὐτό εἶναι παράνομο. Εἶναι πάνω ἀπό αἶσχος. Ἀπαιτῶ ἀκύρωση μέσω τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου.*

4/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

272

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [192]

σ. Σμολιανίνοφ!

Τό ζήτημα τῆς *ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων* εἶναι *σπουδαιότατο* ζήτημα. Σᾶς ἀναθέτω νά τό παρακολουθεῖτε σέ *πρώτη σειρά*.

Ἰδιαίτερα:

1) νά βρεῖτε τήν «Προντοβόλστβεναγια Γκαζέτα», ἀρ. φύλ. 97 καί νά τήν *ἐπισυνάψετε* στήν ὑπόθεση αὐτή·

2) νά προτείνετε στήν *Κεντρική Ἕνωση καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν νά συμπληρώσει αὐτά* τά στοιχεῖα τοῦ Χιντσούκ καί νά τά **δημοσιεύσει**·

3) νά μοῦ στείλετε αὐτά πού δημοσιεύτηκαν, ἐπιταχύνοντας τήν ἐκτύπωση·

4) νά δόσετε σημείωμα στήν *«Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν»*, προωθώντας μέ κάθε τρόπο τόν *ἔρανο* καί τή δημοσίευση στοιχείων γιά τήν *πραγματική* ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων *(πόσα*, ἤ γιά *πόσα* τό τάδε;).

4/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

273

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [193]

σ. Σμολιανίνοφ!

Καλέστε τόν ἐπιστολογράφο, μιλεῖστε μαζί του καί προτείνετέ του νά στείλει:

1) τά ὀνόματα ὅλων τῶν 5 μελῶν τῆς ὁμάδας καί τά *χρόνια ὑπηρεσίας* τους λεπτομερειακά·

2) τά ὀνόματα τῶν συνεργατῶν πού προτείνει «ἡ ἀνίχνευση»·

3) τό σχέδιο συμφωνίας τῆς ὁμάδας αὐτῆς (ἤ τῆς ἑταιρίας) μέ τό Συμβούλιο Λαϊκῆς οἰκονομίας τῆς Μόσχας ἤ τό ΑΣΛΟ μέ συγκεκριμένες ὑποδείξεις τῶν ἀντικειμένων καί τῶν ὅρων.

4/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

274

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Κ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΟΦ

Οὐκρανία, Λαϊκό ἐπίτροπο Ἐπισιτισμοῦ Βλαντίμιροφ

Ἡ ἐντολή γιά 10 000 πούτια ραφιναρισμένης ζάχαρης στό λιμάνι Πετρόβσκι τῆς 28 τοῦ Φλεβάρη μέ ἀρ. 12801 νά ἐκπληρωθεῖ ἀμέσως λόγω τῆς σπουδαιότητας τῶν ἀνταλλαγῶν μέ τήν Περσία μέ ἀποθηκευμένο ρύζι.

Παρακαλῶ νά τηλεγραφήσετε τήν ἐκπλήρωση λεπτομερειακά καί μέ ἀκρίβεια *.

4 τοῦ Σεπτέμβρη. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

275

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [194]

§§ 1 καί 2. Βάλτε τις γιά ἔγκριση στό *ΣΕΑ* (ἤ στό ΣΛΕ;). Ἐγώ εἶμαι σύμφωνος.

§ 3. Δέν πρέπει στό *ΣΕΑ*. Γράψτε γράμμα ἐξονόματός μου, ἐγώ θά δόσω συγκατάθεση τηλεφωνικά.

§ 4. Πρέπει νά συντάξετε τό κείμενο τῆς *ἀπάντησης*, ἀφοῦ συμφωνήσετε μέ τόν *Σερεντά*. Θά ὑπογράψουμε ὁ Σερεντά καί *ἐγώ*.

4/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

276

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [195]

Ἐπεῖγον

Στόν σ. Μόλοτοφ: Λόγω τῆς *ἐξαιρετικῆς* σπουδαιότητας αὐτοῦ τοῦ ζητήματος καί τοῦ ἀναντίρρητου (ἐλπίζω) χαρακτήρα του

* Ἡ τελευταία φράση γράφτηκε ἰδιόχειρα ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν *Ἡ Σύντ.*

προτείνω νά σταλεῖ γιά ἀνάγνωση σέ ὅλα τά μέλη τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου* καί νά ἐγκριθεῖ τηλεφωνικά (οἱ τροπολογίες μου νά θεωρηθοῦν ἀποδεκτές, ἄν *δέν* διαμφισβητηθοῦν *οὔτε* ἀπό τά μέλη τῆς ΚΕ, οὔτε ἀπό τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς: ἄν διαμφισβητηθοῦν, συνιστῶ νά γίνει δεκτό *χωρίς* αὐτές τίς τροπολογίες, φτάνει νά **μήν καθυστερήσει)**. Νά μπεῖ ὁπωσδήποτε στό *ΠΚΣΣ* καί νά δημοσιευτεῖ ἐξονόματος τοῦ *ΣΛΕ* μέ τήν **ὑποχρεωτική** ἔνδειξη: ἐγκρίθηκε ἀπό τό *ΠΚΣΣ* καί τήν *ΚΕ τοῦ ΚΚΡ*.

Ἐγώ στέλνω αὐτές τίς θέσεις τή Δευτέρα 5/IX στήν Πετρούπολη στόν Ὀμπόριν μέ τήν παράκληση νά δόσει τή γνώμη του τηλεφωνικά. Τό σπουδαῖο εἶναι νά ἔχουμε τή γνώμη (ἐλπίζω καί τή συγκατάθεση) τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν τῆς Πετρούπολης.

Στόν σ. Μόλοτοφ: πρέπει νά ζητηθεῖ *ὀνομαστική* κατάσταση αὐτῶν τῶν *30 ἀνθρώπων* καί νά διαφυλαχτεῖ στό ἀρχεῖο τῆς *ΚΕ* μαζί μέ τήν *ἡμερομηνία* τῆς σύσκεψης αὐτῆς.

4/IX. *Λένιν*

Ἐπειγόντως νά σταλεῖ στόν Μόλοτοφ, ἀφοῦ καταγράψει τίς τροπολογίες ἡ Λεπεσίνσκαγια.

4/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

277

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Π. ΟΜΠΟΡΙΝ [196]

4/IX. 1921.

Σύντρ. Ὀμπόριν!

Σᾶς ζητῶ συγνώμη πού καθυστέρησα πάρα πολύ νά ἀπαντήσω στό γράμμα Σας τῆς 18 τοῦ Μάη 1921 (λόγω τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς καί τῆς ἀρώστιας).

Ἐλπίζω ὅτι οἱ ἐνδοιασμοί Σας (καί οἱ παρανοήσεις) σχετικά μέ τή νέα οἰκονομική πολιτική ἐξέλειπαν. Ἄν ὄχι, γράψτε σύντομα.

Ἐλπίζω ὅτι θά μπορέσω σήμερα κιόλας νά Σᾶς στείλω τίς θέσεις τοῦ Κισελιόφ καί τῶν συντρόφων γιά τό ζήτημα τοῦ μισθολογίου. Διαβιβάστε τή γνώμη Σας τηλεφωνικά στόν γραμματέα τοῦ ΣΛΕ γιά τόν Λένιν.

Εἶναι πολύ σπουδαῖο νά ἔχουμε γρήγορη καί πλήρη ὑποστήριξη (θά ἦταν καλά ὁμόφωνη) αὐτῶν τῶν θέσεων ἀπό ὅλα τά συνδικαλιστικά στελέχη τῆς Πετρούπολης.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

278

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Ι. ΜΟΪΣΕΓΕΦ

σ. Μοϊσέγεφ!

Χάρηκα πολύ μέ τό σημείωμά Σας. Σᾶς ζητῶ συγνώμη πού καθυστέρησα πάρα πολύ νά ἀπαντήσω (λόγω τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς καί τῆς ἀρώστιας). Γι' αὐτό ὅμως Ἐσεῖς εἴδατε τήν κίνηση τῆς πολιτικῆς μας πάνω στήν ἴδια γραμμή.

Γράψτε, ἄν ἔχετε καί τώρα πρακτικές προτάσεις καί ποιές.

Οἱ προτάσεις Σας σχετικά μέ τήν ἠλεκτροβιομηχανία εἶναι πολύ σωστές *. Νά τίς ὑποβάλλετε στό ΑΣΛΟ (σέ μένα ἀντίγραφο) καί στό Πανρωσικό συνέδριο τῶν ἠλεκτροτεχνικῶν τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1921.

Χαιρετισμούς *Λένιν*

Θά προσπαθήσω νά Σᾶς στείλω σήμερα κιόλας τίς θέσεις τοῦ Κισελιόφ καί τῶν συντρόφων. Διαβιβάστε τηλεφωνικά τή γνώμη Σας στόν γραμματέα τοῦ ΣΛΕ γιά τόν Λένιν.

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921
Στάλθηκε στήν Πετρούπολη

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

279

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΚ. Β. ΤΣΙΠΕΡΟΒΙΤΣ ΚΑΙ Ι. Ι. ΛΕΨΕ

Πετρούπολη, στόν Τσιπερόβιτς καί στόν γραμματέα τοῦ συμβουλίου τῶν συνδικάτων Λέψε

Ἔστειλα στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη στήν Πετρούπολη μέ τόν ταχυδρόμο τοῦ ΛΕ Συγκοινωνιῶν γιά τόν σ. Ὀμπόριν στό φάκελλο ἀρ. 801, τό σχέδιο θέσεων γιά τήν πολιτική τῶν μισθῶν. Παρακαλῶ τούς συντρόφους Τσιπερόβιτς καί Λέψε, πρίν ὁ φάκελλος παραδοθεῖ στόν Ὀμπόριν, νά διαβάσουν αὐτές τίς θέσεις καί νά διαβιβάσουν τή γνώμη τους τηλεφωνικά στόν γραμματέα τοῦ ΣΛΕ γιά μένα.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

280

* ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΕ, ΣΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ Ν. Ι. ΣΟΛΟΒΙΟΦ [197]

5/IX.

Σύντρ. Σολοβιόφ! Δέν θά μπορούσατε νά ξεχωρίσετε πιό λεπτομερῆ στοιχεῖα γιά τήν κατανομή τῶν κομμουνιστῶν σέ *διοικητικές* θέσεις (ἐκτός ἀπό τόν Κόκκινο Στρατό):

Λαϊκό Ἐπιτροπάτο,
τμῆμα,
ὑποτμῆμα,
κτλ.,
καί πιό λεπτομερειακά τό χαρακτῆρα καί τό εἶδος τῆς δουλιᾶς;

Τουλάχιστο γιά τή Μόσχα (τό βασικότερο εἶναι ὅτι πρέπει νά ξεχωρίσουμε τή Μόσχα ἀπό τήν ἐπαρχία, ἄν αὐτό εἶναι δυνατό· ἡ Μόσχα εἶναι τό βασικό κέντρο) καί γιά τήν Πετρούπολη.

Ἔχω τήν ἐντύπωση ὅτι ἡ στατιστική τῶν μελῶν τοῦ ΚΚΡ περιλαμβάνει πάρα πολλές μικρολεπτομέρειες, «συνηθισμένες» σέ κάθε στατιστική, ὅμως ἀσήμαντες. Γιά μᾶς εἶναι σπουδαῖες οἱ λεπτομέρειες γιά τήν κατανομή σέ *διοικητικές* θέσεις.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

281

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ο. ΑΛΣΚΙ [198]

5/IX. *Ἀπόρρητο*

σ. Ἄλσκι!

Πρέπει νά παρακολουθεῖτε ἐπισταμένα τήν κατανάλωση τοῦ χρυσοῦ ἀποθέματος.

Μπορεῖ νά γίνει ἔτσι:

ἀναθέστε νά γίνει ἕνας πίνακας.

Χρυσό ἀπόθεμα	Ἀποθέματα πού *ὑπάρχουν*	Ἀπ' αὐτά σέ ἐντάλματα (= ἔχει ἀποφασιστεῖ νά διατεθοῦν)	#	Ὑπάρχουν ἐλεύθερα πρός διάθεση
στίς 7. XI. 1917				
7. XI. 1918				
» » 1919				
7. XI. 20				
1. I. 21				
1. VII. 21				
εἴτε 1. IX (7. IX) 21				

Μέ δυό λόγια, ὁ πίνακας πρέπει νά δείχνει μέ πλήρη πειστικότητα καί τό ποσό τῶν ἐξόδων καί τό *ἐλεύθερο* γιά *διάθεση* (στήν τάδε ἡμερομηνία).

Νά κάνουμε τόν πίνακα ἔτσι, ὥστε οἱ ὁριζόντιες στῆλες νά συνεχίζονται κατά μήνα *(τρέχουσα στατιστική)*. Αὐτός ὁ κινητός καί τακτικά συμπληρούμενος πίνακας ἄς τηρεῖται σέ Σᾶς, στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Οἰκονομικῶν.

Ἐμένα στεῖλτε μου ἀντίγραφό του στίς 1. IX. 1921, καί κατόπιν νά στέλνετε ἑβδομαδιαῖες συμπληρώσεις (τρέχοντα ἔξοδα).

Τό γενικό σύνολο πρέπει νά συμπεριλαμβάνει **ὅλο** τό χρυσό *χωρίς καμιά* ἐξαίρεση.

Παρακαλῶ νά ἀναφέρετε, πότε θά μπορέσετε νά τόν στείλετε.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

\# Ἴσως ἐδῶ θά χρειαστεῖ νά προσθέσουμε 2-3 κάθετες στῆλες: ἤδη ἔφυγε ἀπό τή Ρωσία, δηλ. ἔχει καταβληθεῖ. Ἴσως ἀκόμη ὑπάρχει ἄρνηση γιά τήν καταβολή του, ἤ ἔχει περικοπεῖ κτλ.

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

282

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Γ. Ι. ΒΙΣΝΙΑΚ [199]

«Μικρό Παρίσι», δωμάτιο άρ. 5

Ἀξιότιμε σύντροφε!

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τά νέα σχετικά μέ τόν Λαλαγιάντς. Λυπᾶμαι πάρα πολύ πού βρέθηκε ἔξω ἀπό τίς γραμμές τοῦ ΚΚΡ.

Ἄν εἶναι δυνατό, θά Σᾶς παρακαλοῦσα νά μοῦ γράψετε λεπτομερέστερα, γιατί εἶναι ἔξω ἀπό τό Κόμμα, πότε βγῆκε, πῶς ζοῦσε στή Σιβηρία τόν καιρό τοῦ Κολτσάκ κτλ.

Μιά πού Ἐσεῖς νομίζετε ὅτι εἶναι καλό νά τραβηχτεῖ σέ διοικητική δουλιά, τότε θά Σᾶς παρακαλοῦσα νά μοῦ γράψετε, ἄν θεωρεῖτε ὅτι πρέπει νά τοῦ βροῦμε δουλιά στό Ἰρκούτσκ, ἤ εἶναι ἐνδεχόμενο καί καλύτερα σέ ἄλλο μέρος, ἴσως στή Μόσχα.

Μέ κομμουνιστικούς χαιρετισμούς *Λένιν*

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

283

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

5/IX.

σύντρ. Τσιτσέριν!

Ἐγώ δέν δίνω σημασία στή γνώμη τοῦ Μπέρζιν γιά τήν παρακμή τοῦ ἀγγλικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος [200]. Ὁ Μπέρζιν ξέρει λίγα καί εἶναι πάντα «πεσιμιστής».

Μέ ἀνησυχεῖ πολύ πού ἐρεύνησαν τίς ἀποσκευές του. Νομίζω ὅτι πρέπει νά ἐφαρμόσουμε γιά τούς ἄγγλους ἀντιπροσώπους **αὐστηρότερα** τήν ἀρχή «ὀφθαλμόν ἀντί ὀφθαλμοῦ». Σχολαστικά: τό ἴδιο **ἄσχημα** καί λιγάκι χειρότερα νά κακομεταχειριζόμαστε. Γίνεται, μήπως, αὐτό;

Ὕστερα, ὅσοναφορᾶ τούς «χουβερικούς» [201] πρέπει νά τούς παρακολουθοῦμε μέ ὅλες τίς δυνάμεις *(τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτε-*

ρικῶν μέσω τοῦ Τύπου καί ἴσως κάποιους «δεσμούς») καί τούς χειρότερους ἀπ' αὐτούς (ὅπως κάποιος Lowrie;) νά τούς «πιάνουμε» καί νά τούς συλλαμβάνουμε, γιά νά τούς δημιουργοῦμε σκάνδαλο.

Ἐδῶ χρειάζεται σκληρός πόλεμος, *ἐπίμονος*.

Ξέρουν ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποί μας στό ἐξωτερικό ὅτι πρέπει νά ὑποστηρίζουν μέ ὅλες τους τίς δυνάμεις τούς ἐργατικούς ἐράνους (βοήθεια στούς πεινασμένους) *ἄμεσα γιά μᾶς;* Στεῖλτε γι' αὐτό τηλεγράφημα (ἐγκύκλιο) μέ τήν ἀπαίτηση: αὐτοί πρέπει σέ κάθε τηλεγράφημα νά ἀναφέρουν κρυπτογραφικά: «ἐργατικοί ἔρανοι Ἀγγλίας (Γαλλίας, Σουηδία; κτλ.) γιά δυό ἑβδομάδες τόσα».

Τά συγκεκριμένα ποσά μόνο ἄμεσα στή διεύθυνσή μας.

Ἐμεῖς πρέπει νά τό ξέρουμε αὐτό γρήγορα, μέ ἀκρίβεια, τακτικά.

Ἡ καμπάνια «ὑπέρ τοῦ Νάνσεν» [202] δείχνει καθαρά (στείλατε πολύ ἐνδιαφέροντα ἀποσπάσματα ἀπό τήν «Daily Chronicle») ὅτι πρέπει νά ἀπαντήσουμε στόν Νουλάνς μέ πολύ κατηγορηματική ἄρνηση: καί limine * νά ἀρνηθοῦμε. Τότε καί μόνο τότε θά κερδίσουμε, θά πάρουμε μέ τό μέρος μας τά «φιλονανσενικά» στοιχεῖα καί θά *βάλουμε τέρμα* στό παιχνίδι τῶν ἀντινανσενικῶν.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

284

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ο. ΑΛΣΚΙ

Σύντρ. Ἄλσκι!

Σᾶς ζήτησα στοιχεῖα μόνο ἀπό τόν Αὔγουστο **. Παρακαλῶ τά ἑξῆς:

1) νά κρατᾶτε ειδικό κατάλογο ἐξόδων καί πληρωμῶν τοῦ χρυσοῦ ἀποθέματος μέ αὐστηρή χρονολογική σειρά (ἐννοεῖται, χωριστά ὁμάδες κατά Ἐπιτροπάτα ἤ κατά ἀντικείμενα προορισμοῦ, ἄν ἀπαιτοῦνται τέτιες ὁμάδες)·

2) νά ξεχωρίζονται ὁπωσδήποτε τά μερίδια τῶν ἐξόδων ἀπό τό συνολικό ποσό πού καθορίστηκε μέ γενική ἀπόφαση (λογουχά-

---

* — ἀμέσως. *Ἡ Σύντ.*

** Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 281. *Ἡ Σύντ.*

ρη ἀπό τή χορήγηση 100 ἑκατομμυρίων γιά τρόφιμα) ἀπό τίς συμπληρωματικές δαπάνες πού δέν προβλέπονται ἀπό καμιά γενική ἀπόφαση.

Ἄν δέν τηρηθοῦν αὐτοί οἱ κανόνες, δέν θά ἔχετε ἀπολογισμό, ἀλλά χάος, στό ὁποῖο μόνοι Σας θά μπερδευτεῖτε. Γιά παραπέρα ὑποδείξεις θά περιμένω ἀπάντηση, πού πρέπει νά στείλετε αὔριο.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

285

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Μ. ΝΙΚΟΛΑΓΕΦ

Ἐντελῶς ἀπόρρητο

Στόν σύντρ. Νικολάγεφ
Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων

Σᾶς προτείνω νά ὁρίσετε ἐπειγόντως ἐπιτροπή ἀπό τρεῖς εἰδικούς ραδιοφώνου γιά τήν τελική δοκιμή τῶν ἀποτελεσμάτων πού ἐπιτεύχθηκαν στό γνωστό σέ Σᾶς ἐργαστήριο στό χωριό Μπογκορόντσκογε [203].

Θά ἦταν καλό νά εἶναι στή σύνθεση τῆς Ἐπιτροπῆς ἕνας ὑπεύθυνος κομμουνιστής.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

286

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Στόν σ. Μόλοτοφ

Ἀπ' ἀφορμή τήν αἴτηση πού ἔστειλε σέ μένα ὁ Λουνατσάρσκι, βρίσκω ὅτι ὁπωσδήποτε ἔχει ἄδικο. Οἱ διοικητικές καί ὀργανωτικές ὑποθέσεις (ἀνάμεσα σ' αὐτές καί τά σιτηρέσια) δέν μπορεῖ νά κρίνονται χωρίς τόν Λίτκενς καί οἱ ἐντολές τοῦ Λουνατσάρσκι δέν μπορεῖ νά θεωροῦνται ὑποχρεωτικές γιά τόν Λίτκενς. Ἄν δέν

ὑπάρχει γι' αὐτό τό ζήτημα συγκατάθεση τῶν μελῶν τῆς ΚΕ, τότε παρακαλῶ νά μπεῖ τό ζήτημα τήν ἐρχόμενη ἑβδομάδα στό Πολιτικό Γραφεῖο ἐπί παρουσία μου [204]. Παρακαλῶ νά μοῦ ἀπαντήσετε ἤ νά μοῦ τηλεφωνήσετε.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

287

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

Σύντροφε Ζηνόβιεφ!

Πῆρα τά ὀχτώ σχέδια τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας [205] πού στείλατε. Δέν μπορῶ νά συμφωνήσω μέ κανέναν τρόπο πώς δέν χρειάζεται νά βιαστοῦμε μ' αὐτό καί ὅτι στά σχέδια ὑπάρχει κάτι πού δέν εἶναι σωστό. Φοβᾶμαι πώς τά διαβάσατε χωρίς προσοχή. Στά σχέδια δέν ὑπάρχει ἡ ἐφαρμογή τῆς ἐμπορικῆς ἀρχῆς σχετικά μέ τά σχολεῖα. Ὑπάρχει μόνο ἡ προσέλκυση τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ, ἰδιαίτερα τῶν ἀγροτῶν, νά συμμετάσχουν στή συντήρηση τῶν σχολείων. Ἐγώ τό θεωρῶ αὐτό ἀπόλυτα σωστό, ἀναμφίβολα ἐπειγόντως ἀναγκαῖο. Βέβαια, στίς λεπτομέρειες μπορεῖ νά χρειάζονται τροπολογίες, πού θά ὑποβληθοῦν κατά τή συζήτηση τοῦ σχεδίου, ὅμως, ἐπαναλαμβάνω, στή βάση τους εἶναι ἀπόλυτα σωστά. Μόνο στό ὄγδοο σχέδιο μπορεῖ νά βρεθεῖ κάτι πού μοιάζει μέ ἐμπορική ἀρχή, δηλ. τό δικαίωμα ὀργάνωσης καί μίσθωσης ἐπιχειρήσεων γιά τόν ἐφοδιασμό τῶν ἱδρυμάτων τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας. Ὅμως κι' αὐτό τό σχέδιο, πού ἀκριβῶς Ἐσεῖς δέν ὑπογραμμίσατε, τό θεωρῶ ἀπόλυτα σωστό, γιατί χωρίς παρόμοια μέτρα δέν εἶναι δυνατή ἡ βελτίωση τῆς συντήρησης τῶν σχολείων καί ἡ ἐλάττωση τῆς πείνας τῶν δασκάλων. Καθόλου δέν καταλαβαίνω ποῦ βλέπετε ἀδυνάτισμα τῆς ἀρχῆς νά κρατήσουμε τά σχολεῖα στά χέρια μας. Ἐγώ δέν βρῆκα τίποτε τό παρόμοιο στά σημεῖα πού ὑπογραμμίσατε, οὔτε στό ὄγδοο σχέδιο γενικά. Ἀπό τούς ἀγρότες πρέπει νά πάρουμε ὅλο καί περισσότερα γιά τή συντήρηση τῶν τοπικῶν σχολείων.

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα

288

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [206]

Στόν Σμολιανίνοφ

Ἀκόμη μιά φορά: δόστε ἐξαιρετική προσοχή καί ὑπενθυμίστε μου, ὅταν θά ἔρθω.

8/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

289

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΑΣΛΟ

Πολύ ἐπεῖγον

Πρός τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ, ἀντίγραφο στό ΛΕ Οἰκονομικῶν
καί στό ΛΕ Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης
καί στό μηχανικό Γκράφτιο (τηλέφωνο σπιτιοῦ 1-72-49.
Ὁδ. Ποβάρσκαγια, 22, διαμέρ. 3)

Τά ἔργα στό Βόλχοφ, σύμφωνα μέ ἀναφορά τοῦ Γκράφτιο, εἶναι ἐφοδιασμένα μέ τρόφιμα γιά τό Σεπτέμβρη — Δεκέμβρη, ἡ δουλιά ὅμως καθυστερεῖ ἀπό ἔλλειψη χαρτονομίσματος. Ἡ Γενική Διεύθυνση κρατικῶν ἔργων χορηγεῖ γιά τό Σεπτέμβρη στά ἔργα τοῦ Βόλχοφ μόνο 125 ἑκατομμύρια, ὅταν σύμφωνα μέ τά λόγια τοῦ Γκράφτιο χρειάζονται πάνω ἀπό ἕνα δισεκατομμύριο.

Προτείνω νά ἐξασφαλίσετε ἀμέσως τά ἔργα τοῦ Βόλχοφ μέ τήν ἀπαραίτητη ποσότητα χαρτονομίσματος γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ γρήγορη ἐκτέλεση τῶν ἐργασιῶν ἀνάλογα μέ τήν ποσότητα τῶν μερίδων πού χορηγήθηκαν, σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ τῆς 30 τοῦ Μάη καί 5 τοῦ Νοέμβρη.

Ἀνακοινῶστε μου γιά τήν ἐκπλήρωση ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 10 τοῦ Σεπτέμβρη.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *(Λένιν)*

8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

290

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [207]

σ. Ν. Π. Γκορμπουνόφ!

'Απαντεῖστε του:

(1) νομικά ἀπάντηση θά στείλουμε σύντομα (πρέπει νά τή διατυπώσουμε, ἀφοῦ τήν *ἐλέγξουμε* μέ συμφωνία τῶν Κούρσκι, Τσιτσέριν, Γκόιχμπαργκ, *νά τήν ἐλέγξουμε πολύ προσεκτικά,* νά προσελκύσουμε ἴσως καί τόν Βλαντίμιροφ)·

2) νά συμπεριληφθοῦν στόν *ἄ τ λ α ν τ α* ὅλες αὐτές οἱ Δημοκρατίες: γειτονικές, φιλικές κτλ. *γ ε ν ι κ ή* φόρμουλα (γιά τόν ἄτλαντα καί γιά τή στατιστική καί γιά τή γεωγραφία).

9/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 9 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

291

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [208]

Πρέπει νά ξέρετε νά *σ υ λ λ α μ β ά ν ε τ ε* τήν κωλυσιεργία καί νά τήν τιμωρεῖτε, **ὄχι** αὐτή πού γίνεται ἀπό «πρόθεση» γιατί αὐτή πού γίνεται ἀπό πρόθεση ποτέ δέν μπορεῖς νά τή συλλάβεις.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

292

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [209]

Σπουδαῖο

1) Γράψτε γράμμα στό *ΑΣΛΟ* γιά νά τό ὑπογράψω·

2) συντάξτε *πλάνο* (ἡμερολογιακό πρόγραμμα) ἐλέγχου ἐκπλήρωσης·

3) τό ἴδιο — γιά τίς παραγγελίες στή Γερμανία.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

293

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

Στόν σ. Γκορμπουνόφ

Πέστε μου ἀκόμη μιά φορά γιά τά ἔργα στό Βόλχοφ.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1961 στό περιοδικό «Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

294

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [210]

Ὁ σύντρ. *Ντομνιένκο,* διευθυντής τῶν ὀρυχείων στό Ρίντερ. Γιά τή συνάντηση μαζί του. *Πόσο* (;) καιρό θά μείνει στή Μόσχα;

Νά μάθετε (μέσω τοῦ ΑΣΛΟ) καί νά μοῦ πεῖτε.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

295

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ

Σύντρ. Ν. Π. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά στείλετε αὐτό τό γράμμα μου στήν Ἐπιτροπή τοῦ σ. *Κισελιόφ* [211] καί νά παρακολουθεῖτε τήν ὑπόθεση αὐτή.

Στήν Ἐπιτροπή τοῦ σ. *Κισελιόφ*

Ἀπ' ἀφορμή τό σημείωμα τοῦ Α. Π. Σμιρνόφ. Ἐγῶ εἶμαι κατηγορηματικά ἐνάντια σέ *κάθε* ξόδεμα τῆς πατάτας γιά σπίρτο. Σπίρτο μπορεῖ (αὐτό ἔχει ἀποδειχτεῖ) καί πρέπει νά κάνουμε ἀπό *τύρφη*. Πρέπει νά ἀναπτύξουμε αὐτή τήν παραγωγή τοῦ σπίρτου ἀπό τήν τύρφη.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII — *Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

296

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [212]

Ἡ ὑπόθεση εἶναι πάρα πολύ σπουδαία. Σᾶς ἀναθέτω νά *παρακολουθεῖτε* τήν ἐκπλήρωση καί νά μοῦ ἀναφέρετε δυό φορές τό μήνα.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στί 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII — *Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

297

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

Πρέπει αὐτό νά τό διαβάσετε [213] καί νά ζητήσετε:

1) τή γνώμη τοῦ *Κράσιν* ἤ τοῦ «ἀντικαταστάτη» του·

2) τό ἴδιο — τοῦ *Σβετσόφ*·

3) ὕστερα μέ γράμμα ἤ τηλεγραφικά νά προτείνετε στόν Πριγκάριν νά στείλει τίς συγκεκριμένες πρακτικές προτάσεις του.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII — *Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο*

298

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Γκ. Μ.! Σᾶς συνιστῶ νά δημοσιεύσετε στήν *«Πράβντα»*, ἀφοῦ κάνετε μιά μικρή τροποποίηση, *ἀφήνοντας ὅ,τι εἶναι ἐνάντια στόν Γκρόμαν* καί προσθέτοντας μιά-δυό σελίδες στοιχείων, πού μιλᾶνε γιά τόν πραγματικό ρυθμό ἀνόρθωσης τῆς οἰκονομίας στή Δυτική Εὐρώπη.

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

299

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤ ΜΟΣΧΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

«... Προϋποθέτει νά ἀφήσουμε στόν κρατικό ἐφοδιασμό:

1)	1	Ἐργάτες βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων	100 000	100		
2)	2	» σιδηροδρομικούς (ὥς τήν 1η τοῦ Φλεβάρη ἐφοδιάζονταν μέσω τοῦ Καταναλωτικοῦ Συλλόγου τοῦ σιδηροδρομικοῦ τομέα τῆς Μόσχας)	68 000		228	
3)	3	» σοβιετικῶν ἱδρυμάτων (ἠλεκτρολόγους, ἐργάτες μεταφορῶν, οἰκοδόμους, κλητῆρες κτλ.)	60 000	128		453
4)	4	Ὑπάλληλοι στά σοβιετικά ἱδρύματα	100 000		100	
	5	Μέλη οἰκογενειῶν τῶν ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων	125 000		125	

....

1) Κατά ἱδρύματα

2) Κατά εἶδος ὑπηρεσίας: τεχνικές; Τῶν γραφείων; Ὁδοιπορικές; κτλ.

3) Κατά Λαϊκά Ἐπιτροπάτα

4) Τό ἴδιο

5) Φρουρά. *Ἀριθμός;*

Πρός τόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ: Ζητεῖστε μέ ἔγγραφο *λεπτομέρειες* στίς ὑπογραμμισμένες στῆλες καί νά μοῦ τίς δείξετε [215].

11/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

300

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ [216]

Πρός τόν πρόεδρο τοῦ ΑΣΛΟ, γιά ὅλα τά τμήματα καί κλάδους τῆς βιομηχανίας, ἀντίγραφο στήν ΚΔΣ

Ἕνα ἀπό τά βασικότερα καθήκοντα τῆς οἰκονομικῆς οἰκοδόμησης καί ἀσφαλῶς τό πιό φλέγον σήμερα εἶναι ἡ ἐλάττωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱδρυμάτων καί ἐπιχειρήσεων πού βρίσκονται σέ κρατικό ἐφοδιασμό. Μόνο τό μίνιμουμ τῶν πιό μεγάλων, τῶν πιό καλά ἐξοπλισμένων καί ὀργανωμένων ἐπιχειρήσεων, φάμπρικων, ἐργοστασίων, ὀρυχείων, πρέπει νά ἀφήσουμε σέ κρατικό ἐφοδιασμό, ἀφοῦ ἐλέγξουμε αὐστηρά τούς ὑπάρχοντες πόρους. Διατάσσω νά γίνει ἀμέσως ἀκόμη μιά φορά τέτιος ἔλεγχος καί νά ἐλαττωθεῖ ἀκόμη μιά φορά ὁ ἀριθμός τῶν ἐπιχειρήσεων πού βρίσκονται σέ κρατικό ἐφοδιασμό, νά συνταχθεῖ ἀμέσως κατάλογος τῶν ἐπιχειρήσεων πού ἀφήνονται στόν κρατικό ἐφοδιασμό καί νά σταλεῖ στό *ΣΕΑ* τήν 1η τοῦ Ὀχτώβρη αὐτοῦ τοῦ χρόνου.

Εὐθύνονται προσωπικά γιά τήν ἐκτέλεση ὅλα τά μέλη τῶν Οἰκονομικῶν συμβουλίων καί ἰδιαίτερα τό Γραφεῖο στατιστικῆς τῶν

κυβερνείων. Γιά ἀνεπαρκή καί ὄχι προσεκτική ἐλάττωση ἀριθμοῦ ἐπιχειρήσεων θά παραπέμψω στό δικαστήριο.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

12 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο, πού παραβλήθηκε μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

301

* ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΣΛΟ

Ἀντίγραφο στό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ

Προτείνεται σέ Σᾶς μέ ἀπόλυτη ἀκρίβεια νά ἐφοδιάσετε τά ἔργα τῆς Κασίρα μέ τά ἀπαιτούμενα ἠλεκτροτεχνικά ὑλικά, ἔτσι πού πολύ ἔγκαιρα τό ἔργο νά ἐκτελεστεῖ μέσα στήν καθορισμένη προθεσμία.

Ἀπαιτῶ κατηγορηματικά νά μήν ἐκδηλωθεῖ σ' αὐτό καμιά καθυστέρηση, πού θά μποροῦσε νά ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τή μή ἐκπλήρωση τῶν ἐργασιῶν στήν καθορισμένη προθεσμία.

Πληροφορίες γιά τήν πορεία τοῦ ἐφοδιασμοῦ νά διαβιβάζονται στό ΣΕΑ, στόν σ. Σμολιανίνοφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

302

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Σ. Σ. ΝΤΑΝΙΛΟΦ [217]

12/IX.

σ. Ντανίλοφ!

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ αἰσθήματος τῆς «ἀλληλοβοήθειας» κτλ. καί «ἐσωταξικά» καί στούς *ἐργαζόμενους τῶν ἄλλων* τάξεων εἶναι ὁπωσδήποτε *ἀ ν α γ κ α ί α*.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν γραμματέα

303

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Β. ΛΟΥΝΑΤΣΑΡΣΚΙ

Στόν Λουνατσάρσκι
Ἀντίγραφο στόν Λίτκενς

12. IX. 1921.

Ἡ § 10 τοῦ νόμου τῆς 9/IX γιά τά μέτρα βελτίωσης τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν σχολείων ὑποχρεώνει τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας νά ἐκδόσει ὁδηγίες.

Πρέπει νά εἶμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί σχετικά μέ τήν § 6 (τό τέλος, τό δικαίωμα ἀνταλλαγῆς)[218]. Ὄχι διαφορετικά παρά μέ πλήρη εὐθύνη ἐμπρόθεσμα· λεπτομερειακοί κανόνες· διαφορετικά — φυλακή γιά κλοπή.

Νά συμφωνηθεῖ μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης καί νά μοῦ τό δείξετε πρίν τήν ὑπογραφή.

Τό ἴδιο ἡ § 8 — πληρωμή γιά τίς βιβλιοθῆκες καί τίς λέσχες.

Χρειάζεται πάρα πολύ μεγάλη προσοχή. Δέν πρέπει νά δυσχεράνουμε τίς ἐπισκέψεις. Νά μοῦ τό δείξετε *πρίν* τήν ὑπογραφή.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

304

ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΛΕ

Στό Μικρό Συμβούλιο

Ἐπειδή ὁ σ. Κάμενεφ, μέλος τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, ἔκανε ἔνσταση σ' αὐτή τήν ἀπόφαση, προτείνω νά ἐπανεξεταστεῖ αὐτό τό διάταγμα ἀκόμη μιά φορά μέ τή συμμετοχή τοῦ Λ. Μπ. Κάμενεφ[219].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 12 καί 15 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

305

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΙΟΦΦΕ

13. IX. 1921.

σύντρ. Ἰόφφε!

Ἡ σημερινή ἀπόφαση τοῦ ΠΓ, ὅπως βλέπετε (τήν ἐπισυνάπτω) ἱκανοποιεῖ σέ τεράστιο βαθμό τό τηλεγράφημά Σας τῆς 9/IX [220].

Πολύ Σᾶς παρακαλῶ νά στείλετε γραπτή ἔκθεση πιό διεξοδική.

Ἐκτός ἀπ' αὐτό, *γιά νά μελετήσετε τό ζήτημα* καλά, θά σᾶς παρακαλοῦσα νά δόσετε προσωπικά ἰδιαίτερη προσοχή (στήν ἔκθεσή Σας ἤ σέ εἰδική προσθήκη τῆς ἔκθεσης) στό ζήτημα τῆς ὑπεράσπισης τῶν συμφερόντων τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ ἀπό τίς «ρωσικές» (μεγαλορωσικές ἤ ἀποικιακές) ὑπερβολές.

Ποιά εἶναι ἡ στάση τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ πρός τόν Σαφάροφ; **Γεγονότα,** γεγονότα καί γεγονότα.

Οἱ ἴδιοι οἱ ντόπιοι (ὀπαδοί τοῦ Σαφάροφ); Ὀνόματα; Κομματική ἡλικία; Κύρος; (Γεγονότα, γεγονότα...).

Εἶναι σέ θέση νά ὑπερασπίσουν τόν ἑαυτό τους; Σίγουρα; Καί ἐνάντια σέ τέτιο καπάτσο καί σταθερό καί ἰσχυρογνώμονα ἄνθρωπο, ὅπως εἶναι ὁ Τόμσκι;

Πόσοι εἶναι αὐτοί;

«Ἕνωση φτωχολογιᾶς» (πού ἵδρυσε ὁ Σαφάροφ;) — ποιά εἶναι ἡ σύνθεσή της; Ἡ σημασία; Ἡ δύναμη; Ὁ ρόλος της; Εἶναι σωστό ὅτι *«βίαια»* χώρισαν τούς ντόπιους σέ κοινωνικά στρώματα;

Τό βαμβάκι; Ποιά εἶναι ἡ τύχη του; Εἶναι σωστό ὅτι ὁ Σαφάροφ ὁδηγεῖ στόν ὄλεθρο τό βαμβάκι; *Γεγονότα, γεγονότα.*

Τά μέτωπα στή Φεργκανά; Ὁ συμμοριτισμός; Ποιά εἶναι ἡ σχέση του πρός τή «γραμμή» τοῦ Τόμσκι καί τοῦ Σαφάροφ; Γεγονότα καί ἀκριβεῖς ἀποφάσεις τῆς Κεντρικῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τουρκεστάν σχετικά μέ τό συμμοριτισμό; Γεγονότα, σέ τί καί πότε διαφώνησαν *γι' αὐτό τό ζήτημα* ὁ Τόμσκι καί ὁ Σαφάροφ ἤ οἱ ὀπαδοί τους; ('Αντίγραφο τῶν ἀνάλογων ἀποφάσεων, γιά νά φαίνεται μέ ἀκρίβεια, πότε ἀκριβῶς, σέ τί ἀκριβῶς διαφωνοῦσαν τυπικά.)

Ὑπάρχουν μερικές διαφωνίες γιά τό ζήτημα αὐτό στήν ΚΕ.

Εἶναι πολύ σπουδαῖο νά πληροφορούμαστε ἀκριβέστερα.

Ἐγώ προσωπικά **πολύ** ὑποπτεύομαι τή «γραμμή τοῦ Τόσμκι» (ἴσως, πιό σωστά, τή γραμμή τοῦ Πέτερς; Εἴτε τή γραμμή τοῦ Πράβντιν;

κτλ.) γιά μεγαλορωσικό σωβινισμό, ἤ πιό σωστά, γιά **παρέκκλιση** πρός αὐτή τήν πλευρά.

Γιά ὅλη τή Weltpolitik * μᾶς εἶναι φοβερά σπουδαῖο **νά κατακτήσουμε** τρεῖς καί τέσσερις φορές τήν ἐμπιστοσύνη τῶν ντόπιων· νά τήν κατακτήσουμε τρεῖς καί τέσσερις φορές· νά *ἀποδείξουμε* πώς ἐμεῖς *δέν* εἴμαστε ἰμπεριαλιστές, ὅτι ἐμεῖς *δέν* θά ἀνεχθοῦμε *παρέκκλιση* πρός αὐτή τήν πλευρά.

Αὐτό εἶναι παγκόσμιο ζήτημα, χωρίς ὑπερβολές, παγκόσμιο.

Ἐδῶ πρέπει νά εἴμαστε πολύ αὐστηροί.

Αὐτό θά ἔχει ἐπίδραση στήν Ἰνδία, στήν Ἀνατολή, ἐδῶ δέν χωροῦν ἀστεῖα, ἐδῶ πρέπει νά εἴμαστε 1000 φορές προσεκτικοί.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε μερικά τό 1956 στήν «Πράβντα», ἀρ. φύλ. 193

Δημοσιεύτηκε ὁλόκληρο τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

306

* ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΧΩΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [221]

13. IX. 1921.

Πρός τήν Ἐπιτροπή ἐκχωρήσεων τοῦ ΑΣΛΟ

Ἀντίγραφο στόν γραμματέα τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ

Προτείνω σήμερα ἤδη καί κατά τό δυνατό γρηγορότερα νά μοῦ ἀναφέρετε:

1) Πότε ἔγινε ὁ πρῶτος ἀπολογισμός τοῦ προέδρου (ἤ μέλους) τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκχωρήσεων στήν ΚΕ γιά τίς ἐκχωρήσεις στόν Λέσλι Οὔρκαρτ (γιά τά ἐργοστάσια στό Κιστίμ, Ρίντερ, Ἐκιμπαστούζ κτλ.);

2) Ποιός ἦταν ὁ εἰσηγητής;

3) Ποιά ὑλικά ζητήθηκαν καί παραλήφθηκαν γι' αὐτό τό ζήτημα ἀπό τίς τοπικές ἀρχές; (περιγραφή ἐργοστασίων; Οἱ τελευταῖοι ἀπολογισμοί αὐτῶν τῶν ἐργοστασίων κτλ.;).

4) Σύντομη ἀπαρίθμηση τοῦ καθενός ντοκουμέντου (μέ 2-3 σειρές) (ἡμερομηνία; Ἀπό ποιόν τό ντοκουμέντο; Γιά ποιό πράγμα

* — παγκόσμια πολιτική. *Ἡ Σύντ.*

στάλθηκε ἐρώτηση, ποιά ἡ ἀπάντηση; Πάρθηκε ἀπό τό ἀρχεῖο κάποιος ἀπολογισμός; Πόρισμα τοῦ τάδε εἰδικοῦ κτλ.).

5) Νά στείλετε ὅλο τό προσωπικό τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκχωρήσεων.

Ὁ γραμματέας τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ καί ὁ Ν. Π. Γκορμπουνόφ προσωπικά καί τηλεφωνικά νά ἐλέγξουν τήν ταχεία ἐκπλήρωση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο, πού παραβλήθηκε μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

307

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Γ. Β. ΛΟΜΟΝΟΣΟΦ

Λονδίνο, στόν Λομονόσοφ

Τηλεγραφεῖστε μου ἀκριβῶς, πότε ἐξακριβώθηκε ἡ δυνατότητα νά δοθεῖ παραγγελία στό ἐργοστάσιο «Νίτβες καί Χόλμ» γιά τουρμπίνες μέ πίστωση καί μέ γραμμάτια τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου, πότε καί σέ ποιόν κάνατε γνωστό γι' αὐτό, ποιά μέτρα πῆραν γιά νά δοθεῖ ἡ παραγγελία γιά τίς τουρμπίνες ἀμέσως, ποιός φταίει γιά τήν καθυστέρηση τοῦ τμήματος τουρμπινῶν.

13 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

308

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Μ. ΣΚΛΙΑΝΣΚΙ

13. IX. 1921.

σ. Σκλιάνσκι!

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ παρουσιάσετε στοιχεῖα γιά τή δουλιά τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας, πού

ἀφοροῦν τό γράμμα μου τῆς 30 τοῦ Μάη καί τήν ἀπάντηση τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας, σχετικά μέ τήν παραγγελία τοῦ ὑλικοῦ μέσα σέ μιά ἑβδομάδα [222].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

309

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ Ἤ ΣΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

Στόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ (ἤ στόν Σμολιανίνοφ)

Αὐτό εἶναι σημείωμα τοῦ Ράντεκ γιά τήν ὑπόθεση τοῦ *ἄ τ λ α ν τ α*. Μοῦ φαίνεται ὅτι εἶχα γράψει (στόν Σμολιανίνοφ) γιά τήν ἀνάγκη νά *συνεννοηθεῖ* μέ τόν Καϊσάροφ *. Αὐτή ἡ δουλιά πρέπει νά **ὁλοκληρωθεῖ** ἐντελῶς.

Λένιν

13/IX. 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

310

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΣΕΜΑΣΚΟ [223]

13. IX. 1921.

σ. Σεμάσκο!

Ὅλο καί συχνότερα παίρνω πληροφορίες γιά τήν αἰσχρότατη κατάσταση τῶν λουτροπόλεών μας στήν Κριμαία καί στόν Καύκασο: δωροδοκία, προνόμια καί τό βασικό, πλήρης ἀταξία στή θεραπεία καί τό βασικότερο πλήρης ἔλλειψη τροφίμων.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ ὑποβάλετε ἀκριβῆ στοιχεῖα ἀμέσως, ὅποια ἔχετε στή διάθεσή Σας.

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 265. *Ἡ Σύντ.*

Καί μετά — γιά τούς τρόπους ἐλέγχου λεπτομερέστερα· πόσες λουτροπόλεις (ἀπό πόσες;) παρουσιάζουν σωστούς ἀπολογισμούς (ποσότητα τροφίμων σέ ἀριθμό ἀρώστων; Σέ προσωπικό κτλ.;) — ἀριθμός λουτρῶν (λασπόλουτρων) κτλ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

311

* ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΛΕ [224]

Ἀντίγραφο στόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ

13. IX. 1921.

Χθές ἀνακάλυψα ὅτι τό ἐπεῖγον ντοκουμέντο πού ἔδοσα στήν Φότιεβα γιά τόν Λ. Μπ. Κάμενεφ, ὅπως ἀποδείχτηκε, πῆγε μέ τό «συνηθισμένο», δηλ. ἀνόητο δρόμο καί καθυστέρησε πολλές ὧρες καί χωρίς τήν ἐπέμβασή μου γιά δεύτερη φορά θά καθυστεροῦσε γιά μέρες.

Ἡ δουλιά αὐτή τῆς γραμματείας εἶναι ἀπαράδεκτη καί ἄν ἔστω ἀκόμη μιά φορά ἀποκαλυφθεῖ παρόμοια τυπική κωλυσιεργία καί ματαίωση τῆς δουλιᾶς, θά καταφύγω σέ αὐστηρές τιμωρίες καί ἀντικατάσταση τοῦ προσωπικοῦ. Δίνω ἐντολή:

1) κάθε ντοκουμέντο ἤ φάκελλος πού δίνω γιά ἀποστολή νά ἐλέγχεται *π ρ ο σ ω π ι κ ά* ἀπό τή γραμματέα τῆς ὑπηρεσίας (ἡ ὁποία πρέπει νά ἀφήνει ἀντικαταστάτρια, ὅταν φεύγει καί νά συνεννοεῖται μέ τίς τηλεφωνήτριες, πού εἶναι ὑπηρεσία ὁλόκληρο τό εἰκοσιτετράωρο, γιά τήν ἀντικατάσταση)·

2) ἄν ἔγιναν *ὅλες* οἱ ἐπισημειώσεις νά δοθεῖ στόν ἴδιο τόν παραλήπτη, ἐπεῖγον, μέ ὑπογραφή στό φάκελλο κτλ.)·

3) ἄν παραδόθηκε ἀμέσως στόν κλητήρα·

4) ὑποχρεωτικά νά *ἐλέγχεται τηλεφωνικά* στόν παραλήπτη·

5) νά μοῦ *δείχνεται* ὁ φάκελλος πού ἐπιστράφηκε μέ τήν ὑπογραφή τοῦ παραλήπτη·

6) τούς ἴδιους κανόνες νά ἐκτελοῦν οὐσιαστικά καί οἱ τηλεφωνήτριες τοῦ τηλεφωνικοῦ σταθμοῦ στήν περίπτωση ἐντολῆς κατά τίς ὧρες πού ἀπουσιάζουν οἱ γραμματεῖς.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

312

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά τιμωρηθοῦν οἱ ὑπαίτιοι: ἄν γιά πρώτη φορά — μέ μομφή, ἄν γιά δεύτερη ἤ ἄν ὑπάρχουν ἐπιβαρυντικά στοιχεῖα — μέ προειδοποίηση ὅτι θά ἀπολυθοῦν, ἄν δέν ἐπιδείξουν μεγαλύτερη ἐπιμέλεια.

Ὀργανῶστε τόν ἔλεγχο: μιά φορά σέ *100 περιπτώσεις* ἤ μιά ἡμέρα *ἀπό τίς 15* κτλ.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

313

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΟΣΙΝΣΚΙ

Στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας, στόν σ. Ὀσίνσκι

Παρακαλῶ νά ἀναφέρετε ἐπειγόντως, πῶς ἔχει ὀργανωθεῖ ἡ ὑπόθεση διανομῆς τοῦ σπόρου στά κυβερνεῖα πού πεινοῦν, ὑποδείχνοντας:

1) Μέ βάση ποιά ἀρχή ἔγινε ἡ διανομή τοῦ σπόρου στόν πληθυσμό (δίνεται σέ ὅλους, ἤ μόνο σ' ἐκείνους πού ἔχουν ἕτοιμη τή γῆ γιά σπορά, ὀργανώθηκε καί πῶς ὁ ἔλεγχος τῆς ὀργωμένης γῆς κτλ.).

2) Ποιά ἡ πραγματική συμμετοχή τῶν ὀργάνων τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας στήν παραλαβή τῶν φορτίων σπόρου, στή διαφύλαξή τους, στήν προώθησή τους ἀπό τούς σιδηροδρομικούς σταθμούς στούς τόπους προορισμοῦ, τή διαλογή τοῦ σπόρου καί, ἄν ὑπάρχουν πληροφορίες, ποιοί οἱ ρυθμοί δουλιᾶς στήν προώθηση τῶν σπόρων ἀπό τά κεντρικά σημεῖα παραλαβῆς τους στούς τόπους προορισμοῦ.

3) Ὀργανώθηκε καί πῶς ἡ ἀπογραφή τοῦ σπόρου πού χορηγεῖται (συντάσσονται κατάλογοι, σέ ποιόν ἀκριβῶς, ὀνομαστικά ἤ σέ ποιά κολλεκτίβα δίνεται ὁ σπόρος, σέ τί ποσότητα).

4) Ὀργανώθηκε καί πῶς ὁ ἔλεγχος, ἄν ὁ σπόρος πῆγε πραγματικά γιά σπορά καί ὄχι γιά ἐπισιτιστικές ἀνάγκες.

Τό ζήτημα τῆς σωστῆς διανομῆς τοῦ σπόρου ἔχει ἰδιαίτερη σημασία.

Συνάμα, κρίνοντας ἀπό τό σημείωμα τοῦ Κ. Μιασκόφ «Ἡ ἀνοιξιάτικη καί φθινοπωρινή καμπάνια τῆς σπορᾶς», πού δημοσιεύτηκε στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀρ. φύλ. 202 καί ἀπό μερικές ἄλλες πληροφορίες, τά πράγματα δέν εἶναι ὅλα ἐντάξει.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 14 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

314

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

Στόν σ. Κράσιν

Εἶναι ἀπαραίτητο νά *«συμπεριληφθεῖτε* στήν ἐξέταση» *ἐπί τῆς οὐσίας* τῆς πρότασης τοῦ Τόμσκι (σχετικά μέ τήν ἐπιχορήγηση σ' αὐτόν ὁρισμένου ποσοῦ σέ χρυσό *γιά ἐμπορικές πράξεις;)* καί μέ *ποιούς ὅρους* καί μέ ποιές σχέσεις πρός τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου.

14/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 14 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

315

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ [225]

Πρός τόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου σύντρ. Ράντσενκο

Σᾶς παρακαλῶ νά στείλετε ἐπειγόντως μέ τόν κομιστή τοῦ παρόντος τά παρακάτω στοιχεῖα:

1) Τί ποσότητα σαντονίνης ὑπάρχει στό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου;

2) Ποῦ, ποιές, καί σέ ποιόν ἀνήκουν οἱ ἀποθῆκες στίς ὁποῖες φυλάγεται;

3) Πόση ποσότητα πουλήθηκε, μέ ποιά τιμή καί ποῦ;
4) Μέ ποιό τρόπο καί διαμέσου τίνος πουλιέται;

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ

15/IX—21.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

316

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Μ. ΛΙΤΒΙΝΟΦ [226]

σ. Λιτβίνοφ!

Γράψτε, ἄν μπορεῖ νά γίνει αὐτό. Ἐγώ θά ἤθελα πολύ νά τόν βοηθήσω νά σπουδάσει ἐκεῖ. Γιά τή γυναίκα δέν ἤξερα τίποτε.

Μέ κομμουνιστικούς χαιρετισμούς *Λένιν*

15/IX.

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

317

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ

Στόν σ. Κισελιόφ, πρόεδρο τοῦ Μικροῦ Συμβουλίου
Ἀντίγραφα στούς συντρόφους Μπογκντάνοφ, Οὔνσλιχτ, Ἀβανέσοφ καί Κούρσκι

Ἐφιστῶ τήν προσοχή Σας στό δημοσίευμα τοῦ Μίχελς στό φύλ. ἀρ. 203 τῆς «Ἰζβέστιγια» τῆς 13/IX.

Ὁ ἀρθρογράφος γράφει ὅτι ἀπό τό 1918 βρίσκονται στίς ἀποθῆκες 2½ ἑκατομμύρια πούτια πολύτιμων φορτίων μετάλλου, σχεδόν στό βάλτο, δέν ἔχουν καταγραφεῖ, δέν φυλλάγονται, διαρπάζονται καί καταστρέφονται.

Σᾶς παρακαλῶ νά ἐλέγξετε ἐπειγόντως, ἄν εἶναι σωστά ὅσα γράφει τό σημείωμα.

Σέ περίπτωση πού εἶναι σωστά, πάρτε ἀμέσως ὅλα τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά τήν καταγραφή, τή διαφύλαξη κτλ. τῆς περιουσίας καί τήν αὐστηρότατη τιμωρία τῶν ὑπαιτίων.

Νά μοῦ ὑποβάλετε λεπτομερή γραπτή ἔκθεση, ἀναφέροντας τά ὀνόματα καί τή θέση πού κατέχουν οἱ ὑπαίτιοι αὐτοῦ τοῦ αἴσχους [227] καί νά ἐνημερώσετε τό ΣΕΑ.

Σᾶς παρακαλῶ νά τά κάνετε ὅλα αὐτά ἐξαιρετικά ἐπειγόντως.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

318

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [228]

Διαβάστε το, σημειῶστε το καί ὕστερα ἀπό 2-3 ἑβδομάδες μιλεῖστε μέ τόν ἁρμόδιο εἰδικό.

16/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε το 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

319

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

σ. Μόλοτοφ!

Ὁ Μαξίμ Πεσκόφ εἶναι κομμουνιστής. Τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1917 οἱ λευκοί τόν ἔστησαν στόν τοῖχο δυό φορές. Πρέπει νά τόν βοηθήσουμε. Ποιά εἶναι ἡ γνώμη Σας;

16/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

320

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ [229]

σ. Τσιτσέριν!

Κατά τή γνώμη μου, πρέπει νά τούς κόψουμε αὐτή τή συμπεριφορά. Πρέπει νά τούς κόψουμε ὡς ἑξῆς: ἀπάντηση τυπική καί γραπτή καί παραπομπή τους στή «νότα». Τότε αὐτοί θά καταλάβουν πώς (γρήγορα) θά τούς χλευάσουμε *δημόσια* καί θά τούς gifler * γιά τίς ἀνυπόγραφες νότες.

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στό δεύτερο δεκαπενθήμερο τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

321

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

17/IX.

Σύντρ. Ρίκοφ!

Πρέπει, κατά τή γνώμη μου

1) Νά συγκληθεῖ *αὔριο* ἡ παλιά ἐπιτροπή τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς
Στάλιν
Τρότσκι (θά ἔρθει σήμερα)
Ἐσεῖς
2) νά ἐπικυρωθεῖ τό *παλιό* συμφωνητικό [230]·
3) νά ἀκυρωθοῦν *ὅλες* οἱ ἀλλαγές καί «τροπολογίες» του·
4) νά δοθεῖ μιά *γερή* κατσάδα στόν Ζάξ *ἀκόμη* καί ἀπό τήν ἐπιτροπή τῆς ΚΕ.

Διαφορετικά μέ τήν παραίτηση τοῦ Γκόρκι θά γίνει μεγάλο σκάνδαλο, καί μεῖς δέν θά ἔχουμε δίκιο, γιατί ἡ ἐπιτροπή τῆς ΚΕ εἶχε λύσει μιά φορά τό ζήτημα.

Νά τό ξαναλύσει δέν γίνεται.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* — χαστουκίσουμε. *Ἡ Σύντ.*

322

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

17. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Φαίνεται ὅτι ὁ Κούρσκι καί ὁ Τσερλιουντσακέβιτς ἀναχώρησαν, *χωρίς νά παραδόσουν τυπικά* τή δουλιά τους — συγκεκριμένα: δέν ὑπόγραψαν τά πρακτικά τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ. Αὐτό εἶναι ἀποκορύφωμα ἀνομίας. Νά ἀποκατασταθεῖ ἀμέσως ἡ τάξη: α) νά συνταχθεῖ πρακτικό, β) τηλεγραφικά νά ζητηθεῖ ἀπάντηση τοῦ Κούρσκι καί τοῦ Τσερλιουντσακέβιτς, γ) νά ὁριστεῖ καί νά κινηθεῖ *ἀ γ ω γ ή* γιά παραβίαση καθήκοντος ἀπομέρους τῶν Κούρσκι καί Τσερλιουντσακέβιτς.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο, πού παραβλήθηκε μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

323

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ

σ. Σμολιανίνοφ!

Ἀναθέτω σέ Σᾶς, καί σέ περίπτωση πού Ἐσεῖς ἀναχωρεῖτε, στόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ νά συντάξετε *σύμφωνα μέ τά ντοκουμέντα* τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ

τήν ἱστορία τῶν μέτρων,
διαταγῶν,
ἀποφάσεων

γιά τούς ἐκσκαφεῖς στό πιό σύντομο διάστημα [231].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 17 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

324

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

σ. Γκορμπουνόφ!

Πρέπει νά προωθηθεῖ αὐτό τό σχέδιο [322].

Γράψτε ἐκμέρους μου στόν Ρικουνόφ (ἀντίγραφο στόν Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Ράντσενκο) ὅτι ἐγώ τό *διάβασα* καί *βρίσκω* ὅτι:

Ἡ σοβαρότερη δουλιά τοῦ Ρικουνόφ εἶναι τώρα ὁ καθορισμός ἀπολογισμοῦ («ὄχι ὑπερβολικοῦ», ὄχι «τόμων», ἀλλά *πρακτικοῦ)* καί ἡ *μελέτη τῆς πείρας.*

Ὑπόθεση τεράστια. Πρέπει νά σταθμιστεῖ ἡ πρακτική πείρα:

α) μέ τήν Κεντρική Ἕνωση καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν,

β) μέ τίς Ἑνώσεις τῶν κυβερνείων,

γ) μέ τούς παραγγελιοδόχους καί τούς ἐμπόρους.

19/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

325

ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΙΡΣΑΝΟΦ [233]

Ἀντίγραφο στήν Ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου Ταμπόφ

Ἀξιότιμοι σύντροφοι!

Σᾶς εὐχαριστῶ γιά τήν ἀποστολή τοῦ ἀπολογισμοῦ νωρίτερα ἀπό ὅλους καί παρακαλῶ νά εἶστε ὑπόδειγμα καί στό μέλλον.

19/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

326

ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΡΑΣΝΟΓΙΑΡΣΚ

Ἀντίγραφο στήν Ἐκτελεστική ἐπιτροπή
τοῦ κυβερνείου Ἄστραχαν

Ἀξιότιμοι σύντροφοι! Σᾶς εὐχαριστῶ γιά τήν ἀποστολή τοῦ ἀπολογισμοῦ νωρίτερα ἀπό τούς ἄλλους. Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά γράφετε καί στό ἑξῆς τακτικά.

19/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

327

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ [234]

Ἄν δέν εἶναι ὁ Μπριουχάνοφ τότε στόν Φρούμκιν
(Ἀντίγραφο στόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ)

19. IX. 1921.

σ. Μπριουχάνοφ!

Σήμερα ὑπόγραψα τό τηλεγράφημα σχετικά μέ $1{,}_2$ ἑκατομ. πούτια σανό γιά τή Μόσχα.

Μοῦ φαίνεται πώς δέν εἶναι σωστό νά δίνονται σέ μένα γιά ὑπογραφή *ὅλα* τά παρόμοια τηλεγραφήματα. Πρέπει ἴσως βαθμιαῖα, ὅμως παρόλα αὐτά πρέπει νά περνᾶμε καί νά *περάσουμε* σέ περίοδο πού νά μάθουμε τούς ἀνθρώπους (μαζί καί τίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων) νά συμμορφώνονται καί χωρίς τήν ὑπογραφή μου, νά συμμορφώνονται κανονικά καί ὄχι μόνο σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις.

Νά στείλετε 2-3 τηλεγραφήματα σάν στρατιωτική διαταγή. Νά παρακολουθήσετε. Ἄν δέν ἐκτελοῦν — νά τιμωρηθοῦν αὐστηρά καί νά ἐλέγξετε τήν τιμωρία.

Παρακαλῶ νά μέ ἐνημερώσετε μέ τό συγκεκριμένο πλάνο (καί τό *ἡμερολόγιο* πρόγραμμα) μεταφορᾶς τῶν ντόπιων ἱδρυμάτων σέ *κανονική* πειθαρχία.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

328

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

19. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Ὁ κατάλογος εἶναι ὁλοφάνερα ὑπέρμετρος[235]. Λογουχάρη, στήν πόλη ὑπάρχουν 22 τυπογραφεῖα μέ 7598 ἀνθρώπους.

Σέ καμιά περίπτωση δέν πρέπει νά ἀφήσουμε περισσότερα ἀπό *ἐφτά* (πού ἤδη βρίσκονται σέ ὁμαδικό ἐφοδιασμό).

Ὁλοφάνερη ὑπερβολή!

Σᾶς παρακαλῶ νά συνεννοηθεῖτε ἀμέσως μέ τόν Σμίλγκα (ἀντικαταστάτης τοῦ Μπογκντάνοφ) καί τόν Ἀβανέσοφ γιά τό διορισμό σήμερα κιόλας *ἐπιτροπῆς* (ὄχι παραπάνω ἀπό τρία μέλη: ἕνα ἀπό τή Μόσχα, ἕνα ἀπό τό ΑΣΛΟ, ἕνα ἀπό τήν Ἐργατοαγροτική Ἐπιθεώρηση) μέ ἀποστολή νά **περιορίσει** τόν κατάλογο αὐτό ὥς τήν Τετάρτη, ἀφήνοντας **ὄχι** περισσότερα ἀπό ἐφτά τυπογραφεῖα (πού ἤδη βρίσκονται σέ ὁμαδικό ἐφοδιασμό),

καί *νά περιορίσει ὅλο τόν κατάλογο ἀκόμη μιά φορά.*

Ἐγώ σέ καμιά περίπτωση δέν μπορῶ νά ἐπιτρέψω αὐτές τίς ὁλοφάνερες ὑπερβολές.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

329

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ[236]

19. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

1) Ζητεῖστε του ἔκθεση μέ *πρακτικές* προτάσεις (σύντομες, σύντομες καί *ἀκριβεῖς).*

2) Συγκεντρῶσετε ὅλα τά βιβλία του γιά μένα.

3) Ζητεῖστε γραπτή γνώμη γι' αὐτόν ἀπό τούς Ρόζενγκολτς, Κιρσάνοφ, Β. Μ. Σβερντλόφ, Ἀντσελόβιτς κ.ἄ.

4) Ζητεῖστε curriculum vitae * ἀπό τόν ἐπιστολογράφο καί τήν προϋπηρεσία του 1917-1921.

---

* — βιογραφικό σημείωμα. *Ἡ Σύντ.*

5) Ζητεῖστε ἀμέσως περίληψη γιά τό καθετί πού ἔχει **πρακτική σημασία** ἀπ' αὐτό τό γράμμα· θά τό στείλω γιά κρίση.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

330

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Ζ. ΒΟΛΚΟΦ

σ. Βόλκοφ!

19/IX. 1921.

Διάβασα τό γράμμα Σας [237]. Κάνετε λάθος. Ἡ πολιτική μας δέν θά ματαιώσει τίς σχέσεις μας (ἐμπορικές) μέ τή Γαλλία, ἀλλά θά τίς ἐπιταχύνει.

Ἐμεῖς, *ἀποσπώντας* τή Γαλλία ἀπό τά σχέδια τῆς ἐπέμβασης, κερδίσαμε καί θά κερδίσουμε ἀκόμη περισσότερα.

Ὁ δρόμος γιά ἐμπορικές συνομιλίες μέ τή Γαλλία ὑπάρχει.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

331

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΪΜΠΙΣΕΦ

19. IX. 1921.

σ. Κούιμπισεφ!
Ἦταν τώρα σέ μένα
ὁ Ροῦτγκερς,
ὁ Κάλβερτ
καί ὁ Χέιβουντ,
ἐκπρόσωποι τῆς ὁμάδας τῆς ἀμερικανικῆς ἐργατικῆς παροικίας, πού ἐπιθυμεῖ νά πάρει τό ἐργοστάσιο στό Ναντέζντιν καί μιά *σειρά* ἐπιχειρήσεις στό λεκανοπέδιο τοῦ Κουζνιέτσκ [238].

Ζητοῦν νά παραβρεθεῖ ὁ ἐκπρόσωπός τους (μέ διερμηνέα) προσωπικά στό *ΣΕΑ* τήν Παρασκευή. Νομίζω ὅτι θά πρέπει νά τούς ἐπιτρέψουμε.

Μετά, Σᾶς ἐφιστῶ τήν προσοχή καί παρακαλῶ νά ἀνακοινώσετε *σέ ὅλα* τά μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καί τῶν ὑποεπιτροπῶν τά παρακάτω:

(1) Τό ἐργοστάσιο στό Ναντέζντιν, σύμφωνα μέ τή γνώμη τους, *συνδέεται* καί οἰκονομικά καί τεχνικά μέ ὁμάδα ἐπιχειρήσεων στό Κουζμπάς, γιατί θά δόσει τρακτέρ γιά τά ἀγροτικά τους νοικοκυριά· θά κάνει ἐπισκευές μηχανῶν γιά τίς ἐπιχειρήσεις στό Κουζμπάς, τεχνικό ἐξοπλισμό γιά τίς ὑδάτινες μεταφορές, πού συνδέονται μέ τή Σιβηρία κτλ.

(2) Αὐτοί, ἐπιθυμώντας νά δημιουργήσουν ἕνα μεγάλο καί *ὁλοκληρωμένο* οἰκονομικό σύνολο, θά πάρουν στό Κουζμπάς 12 000 ντεσιατίνες γῆς, καί μιά *σειρά* ἐπιχειρήσεις.

(3) Ζητοῦν *συνολικά* 300 000 δολλάρια σέ χρῆμα. Διαφορετική ἄποψη εἶναι λάθος.

(4) Θέλουν ἐκτός ἀπ' αὐτό τρόφιμα καί ἱματισμό, γιά νά προωθήσουν ταχύτερα τίς ἀπαραίτητες οἰκοδομικές ἐργασίες *ἀμέσως*. Πρέπει νά ἀρχίσουν, λέει, *αὐτό* τό χειμώνα γιά νά προλάβουν νά κατασκευάσουν τό ἔργο τήν ἄνοιξη τοῦ 1922.

(5) Ὑπογραμμίζουν ὅτι θά δημιουργήσουν σταθερή *διεύθυνση* τῆς ἐργατικῆς τους ὁμάδας καί θά ἐπιλέξουν ὅλη τήν ὁμάδα (3000-6000 ἐργάτες) ἀπό τούς *καλύτερους* ἐργάτες, στό μεγαλύτερο μέρος τους νέους καί ἀνύπαντρους, πού μελέτησαν *πρακτικά* τήν ἀνάλογη παραγωγή καί ἔζησαν σέ κλιματολογικές συνθῆκες πού μοιάζουν μέ τίς ρωσικές (Καναδᾶς εἴτε βόρειο τμῆμα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν).

(6) Ζητοῦν ἄμεση ἐξάρτηση ἀπό τό *ΣΕΑ*. Κάτι σάν αὐτόνομο κρατικό τράστ ἀπό ἐργατικό συνεταιρισμό.

Παράλληλα λένε ὅτι ἐδῶ στόν «οἶκο τοῦ μετανάστη» ζοῦν 200 ἀμερικανοί ὑλοτόμοι. Ἡ πλειοψηφία τους εἶναι χωρίς δουλιά. Ἐπιθύμησαν τή δουλιά. Στεῖλτε, λέει, 30 ἀπ' αὐτούς στό ἐργοστάσιο στό Ναντέζντιν καί 15 στό Κουζμπάς *ἀμέσως*, δίνοντάς τους ὅλα τά σύνεργα καί τροφή, καί αὐτοί θά ἀρχίσουν *ἀμέσως* τήν κατασκευή ξύλινων παραπηγμάτων. (Ἀργότερα θά πᾶνε καί ὅλοι οἱ 200.) Πολύ παρακαλῶ νά βιαστοῦμε μέ τήν ἀποστολή.

Λένε ὅτι ὁ Γκέρμπεκ (; δέν κατάλαβα ἀκριβῶς τήν ἀγγλική προφορά) ἀπό τό *Γραφεῖο βιομηχανίας* τῶν Οὐραλίων ἔδοσε προφορική *συγκατάθεση* στά σχέδιά τους καί οἱ σιβηριανοί (Γραφεῖο βιομηχανίας τῆς Σιβηρίας) γραπτή.

Θά πάρουν 10-15% έργάτες πού μιλᾶνε ρωσικά. Μπορεῖ καί περισσότερους.

Παρακαλῶ ὅλα αὐτά νά παρθοῦν ὑπόψη.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

332

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΜΙΡΟΣΝΙΚΟΦ

Στόν σ. Μιρόσνικοφ

Ἀντίγραφο στόν σ. Γκορμπουνόφ

Μοῦ ἀνάφεραν ὅτι ὁ ἀνελκυστήρας δέν θά λειτουργεῖ στίς 20, 21 καί 22 τοῦ Σεπτέμβρη.

Αὐτό εἶναι ἀποκορύφωμα αἴσχους. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι μέ ἄρρωστη καρδιά, πού ἡ ἀνάβαση γι' αὐτούς εἶναι βλαβερή καί ἐπικίνδυνη. Σᾶς παράγγειλα χίλιες φορές νά προσέχετε τόν ἀνελκυστήρα, διορίζοντας ὑπεύθυνο πρόσωπο.

Σᾶς τιμωρῶ μέ αὐστηρή μομφή. Σᾶς ἀναθέτω νά ἐξακριβώσετε τούς ὑπαίτιους γιά τή μή ἔγκαιρη προειδοποίηση. Νά ἀναφέρετε ἀκόμη μιά φορά τόν κατάλογο τῶν ὑπεύθυνων προσώπων καί τά μέτρα τιμωρίας τους.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

333

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

20. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε ἐντολή γιά νά συγκεντρωθεῖ ἡ παρακάτω φιλολογία:

1) *ὅλα* τά βιβλία στή ρωσική γιά τόν ἐξηλεκτρισμό, *ἐκτός* ἀπό τό βιβλίο «Σχέδιο ἐξηλεκτρισμοῦ».

Οἱ ὁμιλίες τῶν Κρζιζανόβσκι καί Ραμζίν στήν Πετρούπολη. — Ἡ μπροσούρα τοῦ Κοῦσνερ. — Ἄλλες μπροσοῦρες γιά τόν ἐξηλεκτρισμό — ἔκδοση τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου *Βλαντίμιρ* γιά τόν ἐξηλεκτρισμό καί *ἄλλες τοπικές ἐκδόσεις*.

2) Ἡ καινούργια φιλολογία στά γερμανικά (1915-1921) γιά τήν κατάσταση τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ σέ διάφορες χῶρες καί τά καθήκοντά τους κτλ. (μέσω τοῦ Κρζιζανόβσκι κτλ.).

Ὅλα αὐτά νά τά φέρετε σέ μένα μέσα σέ 1-2 ἑβδομάδες καί σέ διάστημα 2 μηνῶν νά σταλοῦν στόν Ιβ. Ιβ. Σκβορτσόφ (Στεπάνοφ)[239].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

334

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΑΝΤΟΡΑΤΣΚΙ

σ. Ἀντοράτσκι!

Δέν θά μπορούσατε νά μέ βοηθήσετε νά βρῶ τά ἑξῆς δυό πράγματα;

1) τό ἄρθρο ἐκεῖνο (ἤ τό μέρος τῆς μπροσούρας; ἤ γράμματος;) τοῦ Ἔνγκελς, ὅπου λέει, στηριζόμενος στήν πείρα τοῦ 1648 καί 1789, ὅτι ὑπάρχει, φαίνεται, νόμος πού ἀπαιτεῖ ἀπό τήν ἐπανάσταση νά τραβήξει *παραπέρα ἀπ' ὅ,τι μπορεῖ αὐτή νά ὑπερνικήσει*, γιά νά ἑδραιώσει τίς λιγότερο σημαντικές μεταρυθμίσεις;

Θυμᾶμαι ὅτι αὐτό εἶχε δημοσιευτεῖ στήν μπολσεβίκικη ἐφημερίδα τοῦ ἐξωτερικοῦ («Προλετάρι»;) στήν περίοδο 1908-1912, ὅμως θυμᾶμαι θολά[240]·

2) τό γράμμα τοῦ Ἔνγκελς στόν Βαϊντεμάγερ τῆς 12. IV. 1853. Θά εἶμαι πολύ εὐγνώμων γιά τά παραπάνω.

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

335

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Ὁ Ζηνόβιεφ γνωστοποιεῖ σήμερα τηλεφωνικά ὅτι στήν Πετρούπολη ξέσπασε μιά σοβαρή κομματική διένεξη, πού ἀνάμεσα στ' ἄλλα δίχασε δυό μέλη τῆς ΚΕ, τόν Ζηνόβιεφ καί τόν Κομαρόφ.

Ὁ Ζηνόβιεφ ζητάει νά κληθοῦν σήμερα κιόλας στή Μόσχα τά δυό μέλη τῆς ΚΕ (Ζηνόβιεφ καί Κομαρόφ) καί τά δυό ἀναπληρωματικά μέλη (Οὐγκλάνοφ καί Μιλιούτιν) γιά συντροφικές συνομιλίες.

Ψηφοφορία τῶν μελῶν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου:

ὑπέρ

Λένιν [241].

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

336

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Β. Β. ΦΟΜΙΝ, Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ ΚΑΙ ΦΕΛΙΞ ΚΟΝ

Στούς συντρ. Φομίν, Μπριουχάνοφ καί Φέλιξ Κόν

Μέ βάση τήν ἀπόφαση τοῦ ΠΓ τῆς 21 τοῦ Σεπτέμβρη ἐ.ἔ. [242], παρακαλῶ νά ὀργανωθεῖ σύσκεψη ἀπό ἐκπροσώπους τοῦ ΛΕ Συγκοινωνιῶν καί τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ καί μέ τή συμμετοχή τοῦ σ. Φέλιξ Κόν γιά τό ζήτημα τῆς αὔξησης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βαγονιῶν γιά τήν Οὐκρανία καί γιά τή δυνατότητα αὔξησης τῶν χώρων διαφύλαξης τῶν σιτηρῶν.

Γιά τά ἀποτελέσματα τῆς σύσκεψης νά μοῦ ἀναφέρετε γραπτά, ἀντίγραφο νά δοθεῖ στή Γραμματεία τῆς ΚΕ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

337

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ

Πρός ὅλες τίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων, ἀντίγραφο πρός ὅλους τούς διευθυντές περιοχῶν καί διευθυντές τῶν σιδηροδρόμων

Οἱ σιδηροδρομικές γραμμές ἔχουν νά κάνουν μεγάλες μεταφορές τροφίμων, ὅμως δέν ἐπαρκοῦν τά σέ καλή κατάσταση βαγόνια. Ἡ ἐπισκευή βαγονιῶν δέν προχωρεῖ ἱκανοποιητικά λόγω ἔλλειψης ὑλικῶν καί πτώσης τῆς παραγωγικότητας τῆς δουλιᾶς πού ὀφείλεται σέ ἐπισιτιστικές δυσκολίες.

Τό ΣΕΑ χορήγησε γιά τήν ἐπισκευή βαγονιῶν 66 000 πούτια σιτηρῶν, πού ἐξασφαλίζουν μηνιαῖο πρίμ σέ εἶδος, πράγμα πού πρέπει νά ἐπιδράσει εὐνοϊκά στό ἀνέβασμα τῆς παραγωγικότητας, ὅμως ἡ ἔλλειψη ὑλικῶν, είδικευμένης ἐργατικῆς δύναμης καί ἄλλων μέσων δυσχεραίνει τήν ἐκτέλεση τῆς ἐντατικῆς ἐπισκευῆς τῶν βαγονιῶν. Γι' αὐτό χρειάζεται ἡ πιό δραστήρια βοήθεια ἀπομέρους τῶν τοπικῶν ὀργάνων στούς σιδηροδρόμους μέ ὅλα τά προσιτά σ' αὐτά μέσα. Ἡ βοήθεια πρέπει νά δίνεται μέ τήν ὀργάνωση, ὅπου εἶναι δυνατό, τῆς ἐπισκευῆς τῶν βαγονιῶν μέ τοπικά μέσα, μέ τόν ἐφοδιασμό τῶν γραμμῶν μέ ὑλικά, κυρίως μέ λαμαρίνες, σανίδωμα, καρφιά, βίδες, ἐπενδυτικό ὑλικό, μέ τήν ἐπίσπευση τῆς προώθησης τῶν καθορισμένων ἀπό τό κέντρο τροφίμων γιά νά φτάσουν στόν προορισμό τους, μέ τή ρύθμιση τοῦ στεγαστικοῦ ζητήματος, μέ τήν παραχώρηση ἐργατικῆς δύναμης γιά τό ξεμοντάρισμα τῶν βαγονιῶν καί γενικά μέ τήν παροχή κάθε βοήθειας σύμφωνα μέ τίς αἰτήσεις τῆς Διεύθυνσης σιδηροδρόμων. Προτείνεται στίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων νά στείλουν ἐκπροσώπους τους στή Διεύθυνση σιδηροδρόμων, ἐκεῖ μέ τή διοίκηση τῆς γραμμῆς νά καθορίσουν ἀπό κοινοῦ τά συγκεκριμένα μέτρα γιά νά βοηθήσουν στήν ἐπισκευή τῶν βαγονιῶν.

Προτείνεται στή Διεύθυνση σιδηροδρόμων ὕστερα ἀπό σύσκεψη μέ τίς τοπικές ἀρχές νά ἀναφέρουν τηλεγραφικά στή Γενική Διεύθυνση συγκοινωνιῶν γιά τά ἀποτελέσματα τῆς σύσκεψης, γιά τό τί βοήθεια θά δίνεται ἀπομέρους τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

Ἡ κατάσταση μέ τά φορτηγά βαγόνια εἶναι τόσο σοβαρή, πού μόνο μέ τήν κοινή, ὁμόθυμη δουλιά μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ ἡ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γερῶν βαγονιῶν κι' ἔτσι νά διευκολυνθεῖ ἡ δύσκολη ἐπισιτιστική κατάσταση τῆς χώρας.

Καθιστῶ προσωπικά ὑπεύθυνες τίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων γιά τήν ἀκριβή καί δραστήρια ἐκπλήρωση καί νά ἀναφέρουν γι' αὐτό [243].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

---

* Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογραφεῖ ἐπίσης ἀπό τόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ Ν. Π. Μπριουχάνοφ καί τόν Λαϊκό ἐπίτροπο Συγκοινωνιῶν Φ. Ε. Τζερζίνσκι. *Ἡ Σύντ.*

338

ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Στό *Ὀργανωτικό Γραφεῖο* τῆς ΚΕ

Γνωρίζω προσωπικά τόν σ. Σαποβάλοφ ἀπό πολύ παλιά, ἀπό τήν ἐξορία στά τέλη τοῦ 19ου καί τήν ἐμιγκράτσια στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰώνα. Βεβαιώνω ὅτι εἶναι τελείως ἀφοσιωμένος καί τίμιος, ἀπό τούς καλύτερους τῆς παλιᾶς κομματικῆς φρουρᾶς. Γι' αὐτό θεωρῶ ὑποχρέωσή μου νά ὑποστηρίξω τήν αἴτησή του γιά νά τοῦ δοθεῖ ἡ δυνατότητα νά πάει στό ἐξωτερικό γιά θεραπεία καί δουλιά στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου.

22/IX. *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1960 στό περιοδικό «Βοπρόσι Ἰστόρii ΚΠΣΣ», τεῦχ. 2

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

339

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ

Ἐργατοαγροτική Ἐπιθεώρηση, στόν σ. Ἀβανέσοφ

Γιά τήν κωλυσιεργία στόν ἀνεφοδιασμό τῶν ἔργων τῆς Κασίρα.

Σᾶς στέλνω συνημμένα τρεῖς ἀναφορές τῆς Διεύθυνσης τῶν ἔργων τῆς Κασίρα. Στό ΣΕΑ φτάνουν σχεδόν καθημερινά παράπονά τους σχετικά μέ τήν κωλυσιεργία καί τό μή κανονικά ἐφοδιασμό μέ τρόφιμα. Ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἐνέργειας τῶν οἰκοδόμων τῶν ἔργων τῆς Κασίρα δέν καταναλώνεται γιά τήν κατασκευή τῶν ἔργων, ἀλλά στήν πάλη γιά τόν ἐπισιτιστικό ἀνεφοδιασμό τους. Εἶναι ἀνάγκη νά τελειώνουμε μ' αὐτό. Λόγω τῆς ἐξαιρετικῆς θέσης πού κατέχουν τά ἔργα τῆς Κασίρα μπορεῖ νά γίνει αὐτό πέρα γιά πέρα καί μάλιστα μέ τήν ὑπάρχουσα ἐπισιτιστική κατάσταση.

Προτείνω νά ὁρίσετε ἕνα ὑπεύθυνο στέλεχος, νά τοῦ ἀναθέσετε νά ἐξετάσει ἐπειγόντως τήν πορεία καί τόν τρόπο ἐφοδιασμοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα καί τό ποιός εὐθύνεται γιά τήν κωλυσιεργία, νά

ἀσκήσει δίωξη τῶν ὑπαιτίων καί, ἄν χρειαστεῖ, νά ἐπεξεργαστεῖ ἕνα σχέδιο ἀπόφασης τοῦ ΣΕΑ, πού θά ρυθμίζει τόν τρόπο ἐφοδιασμοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

340

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [245]

Ἐπεῖγον καί σπουδαῖο. Παρακαλῶ νά συντονιστεῖ *μέ* τόν Σμίλγκα καί τόν *Ὀρτζονικίτζε* (ὥσπου εἶναι ἐδῶ) καί νά παρακολουθήσετε τή γρήγορη *λύση*.

23/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

341

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

23. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Νά τό διαβάσετε καί νά τό στείλετε, παρακαλῶ, στόν Κράσικοφ, ἐμένα νά μέ ἐνημερώσετε, ὅταν θά ὑπάρχει ἀπάντηση (τό συντομότερο) [246].

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

342

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

Ἐπεῖγον (μέσω τοῦ Στάλιν)

Στόν σύντροφο **Ὀρτζονικίτζε**

Δόστε σ' αὐτό προσοχή. Πρέπει, πρίν τήν ἀναχώρησή Σας, νά τελειώσει αὐτό ἐπίσημα, νά *ψηφιστεῖ ἀπό τήν ἐπιτροπή* καί νά λυθεῖ στό *ΣΕΑ*. Τελειῶστε τήν ὑπόθεση γρήγορα [247].

23/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

343

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. ΜΠ. ΡΙΑΖΑΝΟΦ

σ. Ριαζάνοφ! Ἐγώ ὑποστηρίζω πολύ τήν παράκληση τοῦ σ. Ἀντοράτσκι, πού ἔχει νά κάνει μιά ἀρκετά μεγάλη καί χρήσιμη δουλιά [248]. Εἶναι σπουδαῖο νά μαζευτοῦν *ὅλα* τά γράμματα τοῦ Μάρξ καί τοῦ Ἔνγκελς κι' Ἐσεῖς θά τό κάνετε αὐτό καλύτερα ἀπό τούς ἄλλους.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921
Στάλθηκε στό Βερολίνο

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

344

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΡΟΤΥΡΦΗΣ [249]

Παρακαλῶ νά ἐκπληρωθεῖ μέ ἰδιαίτερη ἐπιμέλεια, ὥστε τήν 1. II. 22 νά εἶναι ὅλα ἕτοιμα στό Βερολίνο καί τήν 1. III. 1922 νά εἶναι *ὁπωσδήποτε* στή Μόσχα. Οἱ ἐκθέσεις νά εἶναι σύντομες, ὅμως τακτι-

κά κάθε μήνα. Γιά τόν τεχνικό ἔλεγχο εὐθύνεται ἡ ἐπιτροπή. Ἄν χρειάζεται, θά δόσουμε πρίμ. *Νά μή χάσουμε τήν εὐκαιρία, ὅπως τήν ἔχουμε χάσει τόσες φορές σ' αὐτή τήν ὑπόθεση.*

Λένιν

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

345

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

στόν σ. Ζηνόβιεφ

Ἀντίγραφο: στόν Ράντεκ
» » Ράκοσι
» » γραμματέα τῆς «Πράβντα»

24. IX. 1921.

Στήν «Πράβντα» ἄρχισαν νά δημοσιεύουν δελτία σχετικά μέ τούς ἐράνους τῶν ἐργατῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά βοήθεια πρός τούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας [250].

Τέτια δελτία *δέν* μᾶς χρειάζονται. Γιατί αὐτό γίνεται *διήγημα*. Καί γιά «διηγήματα» ἐμεῖς δέν ἔχουμε χαρτί οὔτε χρόνο γιά ἀνάγνωση. Αὐτό δέν βοηθάει σέ τίποτε.

Χρειάζονται σύντομοι πίνακες 2 φορές τό μήνα σύμφωνα μέ τό παρακάτω ὑπόδειγμα:

Γερμανία — 10 ἑκατομ.	μάρκα	= περίπου (	)	χρυσά ρούβλια
Αὐστρία — 10 »	κορῶνες	= περίπου (	)	χρυσά ρούβλια
Σύνολο ———		περίπου (	)	χρυσά ρούβλια

Αὐτό θά εἶναι 20-30 ἀράδες δυό φορές τό μήνα.

Ὄχι πολλά.

Ἔτσι, καί μόνο ἔτσι, μᾶς χρειάζεται. *Σύνολο σέ χρυσά ρούβλια.* Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά τό ἀποφασίσετε αὐτό καί νά μοῦ ἀπαντήσετε.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

346

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ν. ΣΜΙΡΝΟΦ

Νοβονικολάγεβσκ, Ἐπαναστατική ἐπιτροπή Σιβηρίας,
στόν Σμιρνόφ

Παρόλο πού ἀναγνωρίστηκε στά χρυσωρυχεῖα τοῦ Λένα προτεραιότητα καί ἐντείνονται ὅλες οἱ προσπάθειες τῶν κεντρικῶν ὀργάνων γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ περιοχή μέ ὅλα τά ἀναγκαῖα γιά παραγωγική ἐργασία, στή σύντομη διάρκεια τῆς ναυσιπλοΐας στό Λένα, τά ὄργανα πού ὑπάγονται σέ Σᾶς δέν ἐπιδεικνύουν τήν ἀπαιτούμενη δραστηριότητα καί ὑποστήριξη αὐτῆς τῆς δουλιᾶς. Συνεχῶς καταφτάνουν πληροφορίες πού φανερώνουν τά διάφορα ἐμπόδια καί δυσκολίες. Ἔτσι, ἔγινε πάλι γνωστό ὅτι ἡ Ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου Ἰρκούτσκ ἔδοσε ἐντολή νά πετάξουν ἔξω ἀπό τά καράβια τά φορτία τῶν χρυσωρυχείων τοῦ Λένα, πού ἀποτελοῦνταν ἀπό ζεστά ροῦχα τῆς δουλιᾶς καί τεχνικά ὑλικά καί ἀντί γι' αὐτά ἔδοσε ἐντολή νά φορτώσουν τό ἀπόσπασμα τοῦ Πολόνκιν, πού κατευθύνεται στό Γιατούτσκ. Τά φορτία πού ξεφορτώθηκαν ὑπάρχει κίνδυνος νά παγώσουν στό δρόμο.

Προτείνουμε νά παρθοῦν ἀμέσως μέτρα γιά τήν προώθηση τῶν παραπάνω φορτίων καί νά τιμωρηθοῦν οἱ ὑπαίτιοι. Νά ἀναφέρετε τήν ἐκτέλεση [251].

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στό βιβλίο: Β. Β. Φομίν «Ὁ Λένιν καί οἱ μεταφορές»

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

347

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

σ. Σεργκό (Ὀρτζονικίτζε)
Ἀντίγραφα: στούς Ράντσενκο
Φρούμκιν
Ἀβανέσοφ

26. IX. 1921.

Παίρνοντας ὑπόψη τήν αἴτηση τῆς *Γενικῆς Διεύθυνσης πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν*, σχετικά μέ τήν ἀπόλυτη ἀνάγκη, λόγω τοῦ

* Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογράψει ἐπίσης ὁ ἀναπληρωτής τοῦ προέδρου τοῦ ΑΣΛΟ Ι. Τ. Σμίλγκα. *Ἡ Σύντ.*

πενιχρού έφοδιασμού μέ τρόφιμα καί άλλα είδη, νά διατηρηθεί στή Γενική Διεύθυνση πετρελαίου τοΰ 'Αζερμπαϊτζάν, μέ ορισμένους όρους, τό δικαίωμα τοΰ αυτοτελούς εμπορίου μέ τό εξωτερικό,

Σας παρακαλώ νά οργανώσετε αμέσως σύσκεψη μέ τή συμμετοχή

τών Ι. Ι. Ράντσενκο,

Σμίλγκα

Φρούμκιν

καί'Αβανέσοφ (είτε εξουσιοδοτημένου του).

Τά αποτελέσματα τής σύσκεψης, μέ μορφή πρακτικών προτάσεων, νά ύποβληθοΰν στό *ΣΕΑ* τήν Παρασκευή 30/IX [252].

'Ο πρόεδρος τοΰ ΣΕΑ *Β. Ουλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

348

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΝΑΡΙΜΑΝΟΦ

Κρυπτογραφικά

26/IX. 1921.

Μπακού

Στόν Ναριμάνοφ

Σέ καμιά περίπτωση νά μήν υπογράφετε συμφωνίες μέ τούς γερμανούς ούτε μέ κανέναν άλλο γιά εξωτερικό εμπόριο χωρίς τή συγκατάθεση τής Διεύθυνσης 'Εξωτερικού εμπορίου τής περιοχής καί τήν έγκριση τής ΚΕ τοΰ ΚΚΡ. 'Απαντείστε τηλεγραφικά γιά τή λήψη καί εκτέλεση καί στή συνέχεια μέ γράμμα νά αναφέρετε λεπτομέρειες.

Λένιν *

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Παρακάτω ακολουθεί ή υπογραφή τοΰ Ι. Β. Στάλιν, γραμμένη ιδιόχειρα από τόν Β. Ι. Λένιν. *Ή Σύντ.*

349

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ

Σύντρ. Ντοβγκαλιέβσκι!

Τό τηλέφωνο μέ τό Χάρκοβο δουλεύει πάλι άπαίσια, ένώ πρίν κάμποσο καιρό δούλευε ύπέροχα. Άπορώ γιά τό ότι χρειάζεται συνεχώς ή έπέμβασή μου γιά νά τηρεΐται ίκανοποιητική ή λειτουργία τής συσκευής πού έχει έπιδιορθωθεί καί πού γι' αύτό δέν έπαρκεί τό Λαϊκό Έπιτροπάτο Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων.

Άπαιτώ καθημερινό έλεγχο τού τηλεφώνου μέ τό Χάρκοβο άπό ύπεύθυνο πρόσωπο, πού τό όνομά του θά μού τό άνακοινώσετε μέ έπίσημο γράμμα καί πού θά τόν προειδοποιήσετε ότι θά τιμωρώ αύστηρά γιά κάθε περίπτωση βλάβης.

Ό πρόεδρος τού ΣΛΕ *Β. Ούλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 26 τού Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο άντίγραφο ύπογραμμένο άπό τόν Β. Ι. Λένιν

350

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

26. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σχετικά μέ τά άρθρα πού έμφανίστηκαν στίς έφημερίδες γιά τήν έκθεση τής *Γενικής Διεύθυνσης τών γεωργικών νοικοκυριών* [253] καί τούς άπολογισμούς της, Σάς παρακαλώ νά συγκεντρώσετε *γρήγορα* συμπληρωματικά *έπίσημα* στοιχεία.

Πρέπει νά μάθω, τί (άπολογισμοί, ύλικά κ. ά.) καί πού ύπάρχει *αύτή τή στιγμή*.

(α) Στή Γενική Διεύθυνση άγροτικών νοικοκυριών.

Άπολογισμοί (γιά τό πρώτο έξάμηνο τού 1921);

(σύμφωνα μέ τήν «Έκονομίτσεσκαγια Ζίζν» τής 22/IX)

Άκόμη; Κατά μήνα;

Κατά τρίμηνο;

(β) Στό ΑΣΛΟ τό ἴδιο ἤ ὄχι τό ἴδιο;
(γ) Στήν ΚΔΣ;
(δ) Στήν Ἐργατοαγροτική Ἐπιθεώρηση;
(ε) Ἰδιαίτερα στό Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς Μόσχας;
καί τῆς Πετρούπολης;

Ρωτεῖστε ὅλα αὐτά (ἴσως, καί ἄλλα ἀκόμη ἱδρύματα) τηλεφωνικά, μέ τηλεφωνογράφημα (γιά νά ὑπάρχει *ντοκουμέντο),* καί ἄς απαντήσουν *σήμερα κιόλας, τί ὑπάρχει σ' αὐτούς.*

Πέστε μου τό ἀποτέλεσμα στίς 4 παρά τέταρτο.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

351

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΜΠ. ΡΑΝΤΕΚ

σ. Ράντεκ!

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ γιά τά ὑλικά πού στείλατε. Τά ἐπιστρέφω. Δέν μπορῶ νά ἐκφράσω τή γνώμη μου, γιατί δέν ἔχω ξεκαθαρισμένη τήν ὑπόθεση: πολύ ἀνεπαρκής ἡ περιγραφή Σας καί αὐτά πού διάβασα δέν ἀρκοῦν γιά νά σχηματίσω γνώμη.

Μέ τήν εὐκαιρία. Ἄν δεῖτε τόν Τζεννάρι, νά τόν εὐχαριστήσετε γιά τό γράμμα του πρός τούς «συντρόφους μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς» τῆς 18. IX. 1921.

Ξεκάθαρο, συγκεκριμένο καί πειστικό *ὥς τό τέλος*.

Ὁ Σερράτι εἶναι ἕνα κράμα μικροαστικῆς ἀβουλίας καί πολιτικῆς ἀπάτης. Ἄν ὁ Τζεννάρι καί οἱ ἄλλοι σύντροφοι, — μεταξύ αὐτῶν φυσικά κι' Ἐσεῖς καί ὁ Ζηνόβιεφ, — κρίνετε ὠφέλιμο, νά τά ἐπαναλάβω αὐτά στόν Τύπο, θά *τό κάνω εὐχαρίστως*. Τότε, ἄς μοῦ στείλει ὁ Τζεννάρι τό πρωτότυπο τοῦ ἄρθρου τοῦ Σερράτι στήν «Avanti!», κι' ἐγώ θά τοῦ γράψω 20 σειρές σάν ἕνα ἀνοιχτό γράμμα. Εἶναι ὅμως ζήτημα ἄν ἀξίζει τόν κόπο.

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

352

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Κ. ΓΕΖΟΦ

28. IX. 1921.

Πρός τόν διευθυντή τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης ἀποθηκῶν τοῦ ΑΣΛΟ σύντροφο *Γεζόφ*

σ. Γεζόφ! Πῆρα καί διάβασα τό γράμμα γιά τήν ἀποθήκη.

Ἡ παράδοση στό ΑΣΛΟ τώρα ἔχει ἀποφασιστεῖ [254].

Θά περιμένω ἀπό Σᾶς *σύντομες*, ὅμως ἀκριβεῖς πληροφορίες, ἄν πετυχαίνεται *στήν πράξη* καμιά βελτίωση στή διαχείριση τῶν ἀποθηκῶν; Πῶς πάει ἡ πάλη ἐνάντια στίς καταχρήσεις; Σχετικά μέ τήν ἀποθήκη αὐτή καί μέ τίς ἄλλες ἀποθῆκες;

Γιά κωλυσιεργία δέν μπορῶ νά μήν κατηγορήσω καί Σᾶς. Γράφετε, «Τρία χρόνια φωνάζουμε», «**φαίνεται** πώς τά εἴχαμε καταφέρει περίπου 10 φορές ὥς τό τέλος». Τό ζήτημα ὅμως εἶναι ὅτι *οὔτε μιά φορά* δέν τά καταφέρατε *ὥς τό τέλος* χωρίς τό «φαίνεται».

Τό Σύνταγμα τῆς ΣΟΣΔΡ καί τό καταστατικό τοῦ ΚΚΡ τό ξέρετε. Ὥς τό τέλος σημαίνει: ὥς τή σύνοδο τοῦ ΠΚΕΕ (ἀφοῦ δέν γίνεται συνέδριο τῶν Σοβιέτ). Στό Κόμμα σημαίνει ὥς τήν ὁλομέλεια τῆς ΚΕ.

Οὔτε μιά φορά δέν τά καταφέρατε ὥς τό τέλος.

1) Σύντομη, «τηλεγραφική», ξεκάθαρη καί συγκεκριμένη δήλωση πρός τά μέλη τῆς ΚΕ, στά μέλη τοῦ Προεδρείου τῆς ΠΚΕΕ·

2) ἄρθρο στόν Τύπο·

3) πρωτοβουλία τοῦ τοπικοῦ ἤ τοῦ γειτονικοῦ πυρήνα τοῦ ΚΚΡ, τή γνώμη του, τήν ἐρώτησή του στό Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν τῆς Μόσχας —

— νά *τρία* μέτρα, ὑποχρεωτικά στήν πάλη ἐνάντια στήν κωλυσιεργία.

Ἡ πάλη αὐτή, χωρίς συζήτηση, εἶναι δύσκολη.

Δύσκολο ὅμως δέν θά πεῖ καί ἀκατόρθωτο.

Ἐσεῖς σταυρώνατε τά χέρια σας, καί δέν παλεύατε, δέν ἐξαντλήσατε ὅλα τά μέσα τῆς πάλης.

Ἡ διαχείριση τῶν ἀποθηκῶν ἀπαιτεῖ πολλή πιό ἐπίμονη πάλη ἐνάντια στήν κωλυσιεργία, — ἔλεγχο ἀπό «τά κάτω», ἀπό τίς μάζες — δημοσιότητα στόν Τύπο, ἀκόμη καί ἀκόμη ἔλεγχο κτλ.

Θά ἤθελα νά ἐλπίζω ὅτι, διαθέτοντας τώρα πικρή καί θλιβερή ὅμως ὠφέλιμη πείρα, θά καταπιαστεῖτε μέ τήν πάλη αὐτή ἐνάντια στή γραφειοκρατία ἔτσι, πού νά τά καταφέρετε πραγματικά «ὥς τό τέλος».

Ἀπό καιρό σέ καιρό πρέπει νά ξέρω τά ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς πάλης.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Δέν θά μπορούσατε νά μοῦ στείλετε μέ κάποιον τρόπο, μαζί μέ τά *σύντομα*, πολύ σύντομα στοιχεῖα γιά τήν πορεία τῆς πάλης (ἐνάντια στήν κωλυσιεργία) καί *σύντομα* στοιχεῖα γιά τό μηχανισμό Σας (ἀριθμός ἀνθρώπων, ἀπ' αὐτούς πόσοι κομμουνιστές, εἰδικότητες: ὑπεύθυνοι, καθαρά ἐκτελεστικοί, γραφείου κτλ.) καί *σύντομο* πρόγραμμα τῆς δουλιᾶς Σας.

Γράψτε σύντομο, μέ τηλεγραφικό στύλ, τονίζοντας, ἄν χρειάζεται, ἰδιαίτερα τά παραρτήματα. Μακροσκελῆ, ἴσως νά μή τά διαβάσω καθόλου.

Ἄν ἔχετε *πρακτικές* προτάσεις, νά τίς ξεχωρίσετε σέ ἰδιαίτερο φύλλο πάρα πολύ σύντομα, *σάν τηλεγράφημα*, μέ ἀντίγραφο στόν γραμματέα.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο στίς 25 τοῦ Γενάρη 1924 στήν ἐφημερίδα «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν», ἀρ. φύλ. 95

Ὁλόκληρο δημοσιεύτηκε στίς 6 τοῦ Φλεβάρη 1927 στήν ἐφημερίδα «Πράβντα», φύλ. 30

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

353

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

Αἰκατερινμπούργκ

Διαβιβάστε τηλεγραφικά στό Νίζνι Ταγκίλ στόν Μάρτενς ὅτι ὁ Ροῦτγκερς ἐπιμένει στήν ἄμεση λύση τῆς ὑπόθεσής του γιά παράδοση ἑνός μέρους τοῦ Κουζμπάς καί τοῦ ἐργοστασίου Ναντέζντιν σέ ὁμάδα ἀμερικανῶν ἐργατῶν, αἰτιολογώντας τή σπουδή μέ τήν ἀνάγκη νά φύγει γρήγορα ἐκπρόσωπος τῆς ὁμάδας Κάλβερτ στήν Ἀμερική. Βρισκόμαστε σέ δύσκολη θέση, γιατί δέν θά ἤθελα νά ἀποφασίσω χωρίς Ἐσᾶς, ἀφοῦ παρακαλέσατε νά ἀναβληθεῖ μέχρι τόν ἐρχομό Σας. Γράψτε: πρῶτο, πότε θά εἶστε στή Μόσχα· δεύτερο, πῶς ἐκτιμᾶτε οὐσιαστικά τή βιασύνη τοῦ Ροῦτγκερς, θεωρεῖτε πραγματικά ἐντελῶς κατεπείγουσα τήν ἔκδοση ἄμεσης ἀπόφασης, ἤ συμβουλεύετε νά ἐπιμένουμε στό νά περιμένει ὁ Ροῦτγκερς τόν ἐρχομό Σας; Ὁ Ροῦτγκερς δηλώνει ὅτι εἶστε σύμφωνος μαζί του, παρά τό τηλεγράφημά Σας [255].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

354

ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΞΟΡΜΗΣΗΣ ΤΡΙΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΥΣΟΞΥΛΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [256]

Πρός ὅλα τά Οἰκονομικά συμβούλια τῶν ἀκρινῶν περιοχῶν, κυβερνείων καί νομῶν, τίς κομματικές ἐπιτροπές περιφερειῶν, κυβερνείων καί νομῶν, τίς ΕΕ κυβερνείων καί νομῶν, τίς Ἐπιτροπές σιδηροδρόμων καί κυβερνείων καί πρός ὅλους τούς διευθυντές σιδηροδρόμων

Ἡ περίοδος μεταφορᾶς καυσοξύλων ἀπό τά δάση πλησιάζει πρός τό τέλος. Ὕστερα ἀπό 2-3 ἑβδομάδες λόγω τῶν φθινοπωρινῶν βροχῶν οἱ δρόμοι γίνονται ἀδιάβατοι καί θά διακοπεῖ ἡ μεταφορά ἐναποθηκευμένων καυσίμων ἀπό τά δάση μέχρι πού νά χρησιμοποιηθεῖ ἡ μεταφορά μέ ἕλκυθρα. Συνάμα ἡ ποσότητα τῶν καυσοξύλων πού ὑπάρχει στούς σιδηροδρόμους σήμερα καί αὐτή πού προβλέπεται νά μεταφερθεῖ σύμφωνα μέ τό πλάνο τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης δασῶν στή σύντομη χρονική περίοδο πού μένει γιά τή μεταφορά, δέν ἐξασφαλίζει καθόλου τήν κανονική λειτουργία τῶν μεταφορῶν. Ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά σταματήσουν ἐντελῶς σπουδαῖες σιδηροδρομικές γραμμές.

Γιά νά ἀποφευχθεῖ μιά ἐνδεχόμενη καταστροφή στίς μεταφορές, τό ΣΕΑ διατάσσει νά κηρυχθεῖ ἀπό 1 Ὀχτώβρη ἐξόρμηση τριῶν ἑβδομάδων γιά τή μεταφορά τῶν καυσίμων, νά ἐπιστρατευθοῦν ὅλες οἱ δυνάμεις στήν περίοδο αὐτή καί ὅλα τά μέσα γιά τή μεταφορά καυσίμων στίς γραμμές τῶν σιδηροδρόμων, βάζοντας τή δουλιά αὐτή στόν ἴδιο βαθμό σπουδαιότητας μέ τήν εἴσπραξη τοῦ φόρου σέ εἶδος.

Ἀμέσως νά ὀργανωθεῖ συνεδρίαση τῶν Οἰκονομικῶν συμβουλίων μέ συμμετοχή ἐκπροσώπων τῶν σιδηροδρόμων γιά νά παρθοῦν ὅλα τά μέτρα ὥστε νά ἐπιτευχθεῖ στό μέγιστο βαθμό ἡ μεταφορά καυσοξύλων πάνω ἀπό τίς καθορισμένες νόρμες, ἐπιδιώκοντας νά μεταφερθοῦν δυό φορές περισσότερα ἀπό τίς καθορισμένες νόρμες καί ἡ κατανάλωση ζωοτροφῶν νά γίνεται αὐστηρά σύμφωνα μέ ἀποστελλόμενες ταυτόχρονα διατακτικές, σέ καμιά περίπτωση νά μήν ἐπιτρέπεται παρεκτροπή ἀπό τίς διατακτικές. Γιά τά μέτρα πού πάρθηκαν νά ἀναφέρετε ἀμέσως στό ΣΕΑ.

Σέ πιό καταστροφική κατάσταση βρίσκονται οἱ σιδηρόδρομοι: Καζάν, Βορειοδυτικοί, Νοτιοδυτικοί, Κίεβο-Βορόνεζ, Νικολάγεφ καί τῆς Σιβηρίας. Γι' αὐτό, στά κυβερνεῖα ἀπό ὅπου περνοῦν αὐτοί οἱ σπουδαιότατοι σιδηρόδρομοι, πρέπει νά ἐνταθεῖ ὅλη ἡ ἐνεργητικότητα,

νά διατεθοῦν ὅλες οἱ δυνάμεις καί τά μέσα γιά τήν ἐπίτευξη ἀνώτατων ἀποτελεσμάτων.

Οἱ πρόεδροι τῶν Ἐκτελεστικῶν ἐπιτροπῶν κυβερνείων, οἱ πρόεδροι τῶν Δασικῶν ἐπιτροπῶν κυβερνείων καί οἱ πρόεδροι τῶν Ἔκτακτων ἐπιτροπῶν κυβερνείων φέρουν προσωπικά καί διοικητική καί κομματική εὐθύνη γιά τήν ἐκπλήρωση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)* *

Προτείνω νά συμφωνηθεῖ τηλεφωνικά ἀμέσως, ἔτσι ὥστε αὔριο, 28, IX, νά προλάβουμε νά ψηφιστεῖ ἐπίσης τηλεφωνικά ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο καί ἀπό τό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ.

27/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

355

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [257]

σ. Γκορμπουνόφ!

1) Συνεννοηθεῖτε τηλεφωνικά μέ τόν ἐπιστολογράφο (βρίσκεται στήν Πετρούπολη· νά μάθετε τή διεύθυνσή του μέσω τοῦ Καλίνιν ἤ νά τόν καλέσετε), *ὅταν* θά εἶναι ἐδῶ.

2) Ρωτεῖστε τον, θά δόσει σημείωμα στήν *«Πράβντα»;*

3) Ἄν δέν μπορεῖ, πρέπει νά δόσετε ἀπ' αὐτό τό γράμμα, νά βγάλετε ἀπόσπασμα (γιά τό ἠλεκτρικό ἄροτρο) καί νά τό δόσετε στήν *«Πράβντα»*.

4) Ψάξτε νά βρεῖτε τά ὑλικά πού ζητάει *(ἐπίσημα,* ζητεῖστε τα ἀπό τόν Ὀσίνσκι, στή Γενική Διεύθυνση ἀγροτικῆς οἰκονομίας καί σέ *ἄ λ λ α* ἱδρύματα).

5) Μέ τήν εὐκαιρία. Ἐπισκεφθεῖτε τόν *Στιοῦνκελ* καί ἐλέγξτε (πρακτικότερα καί πιό ἐπισταμένα) πῶς πάει ἡ δουλιά μέ τά ἠλεκτρικά ἄροτρα.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Τό τηλεγράφημα ὑπογράφει ἐπίσης ὁ πρόεδρος τῆς ΠΚΕΕ Μ. Ι. Καλίνιν καί ὁ γραμματέας τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ(μπ) Β. Μ. Μόλοτοφ. *Ἡ Σύντ.*

356

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

27. IX. 1921.

σ. Φρούμκιν!

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ δόσετε *αὔριο*, ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 1, μιά βεβαίωση ὅτι,

1) ἄν συζητήθηκε στό συμβούλιο διάταγμα, πού ἐπικυρώθηκε στίς 6/IX; Πότε; Παρακαλῶ νά στείλετε ἀπόσπασμα ἀπό τά πρακτικά·

2) ποιός ὑπόβαλε τό διάταγμα στό ΣΛΕ;

3) γιατί δέν τό ὑποβάλατε στό Πολιτικό Γραφεῖο; [258]

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

357

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

σ. Στάλιν!

Σᾶς στέλνω τό «στρατιωτικό».

Πρέπει νά ὑποβληθεῖ στό Πολιτικό Γραφεῖο στίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη. Ἤ νά ἀποριφθεῖ ἐπειγόντως τηλεφωνικά; [259]

Λένιν

P. S. Θά στείλω *γιά Σᾶς* γράμμα «Σχετικά μέ τό ζήτημα τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης». Διαβάστε το καί τότε θά μιλήσουμε.

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

358

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ [260]

σ. Σμίλγκα!

Ποιά εἶναι ἡ γνώμη Σας; Κάνατε ὅ,τι εἴπαμε;

Τί ἀκριβῶς καί πῶς τό κάνατε;

27/IX. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

359

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

28. IX. 1921.

σ. Ὀρτζονικίτζε!

Σᾶς παρακαλῶ νά *σ υ ν ε ν ν ο η θ ε ῖ τ ε* μέ τόν σ. Κρούμιν, συντάκτη τοῦ ὀργάνου τοῦ ΣΕΑ «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» γιά τήν ὀργάνωση ἀνταποκρίσεων ἀπό τόν Καύκασο:

1) τακτικῶν
2) Ἔκτακτων, *ἰ δ ι α ί τ ε ρ α* ἀπό ἐργάτες καί ἀγρότες.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

360

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

28. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Ὁ σ. Κρούμιν θά ὑποχρεωθεῖ νά κλείσει *προσωρινά* τό γραφεῖο του ἀποκομμάτων.

Στό μεταξύ τά ἀποκόμματα ἀπό τήν *«Ἐ κ ο ν ο μ ί τ σ ε σ κ α γ ι α Ζ ί ζ ν»* χρειάζονται (1 ἀντίτυπο γιά τήν *«Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν»*, ἕνα γιά τό *ΣΕΑ)*.

Σᾶς παρακαλῶ νά συνεννοηθεῖτε μέ τόν σ. Κρούμιν γιά νά *συνεχιστεῖ* ἡ δουλιά ἤ στό ἴδιο ἵδρυμα, πού μοῦ μιλήσατε, ἤ σέ ἄλλο μέρος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

361

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

Προτείνω νά ἀπαντήσετε μέ τηλεφωνογράφημα: «Δέν συμφωνοῦμε μέ Σᾶς. Σᾶς στέλνουμε σήμερα γράμμα» [261].

Λένιν *

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

362

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

σ. Ζηνόβιεφ! Ἐμεῖς οἱ τρεῖς (Μόλοτοφ, Στάλιν καί ἐγώ) σάν ἐπιτροπή πού ἐξέλεξε ἡ ΚΕ, συζητήσαμε τό γράμμα Σας.

Δέν μποροῦμε, ὅπως καί πρίν, νά συμφωνήσουμε μέ Σᾶς.

Στή Μόσχα ὑπῆρξαν μεγάλες διαφωνίες ἀρχῶν, ὑπῆρχε ἡ «ἐργατική ἀντιπολίτευση», πού καταδικάστηκε ἀπό τό συνέδριο τοῦ Κόμματος σάν «παρέκκλιση», ὄχι μόνο τῆς Μόσχας, ἀλλά πανρωσική, μέ μακρόχρονη ἱστορία αὐτῆς τῆς παρέκκλισης.

Στήν Πετρούπολη δέν ὑπάρχουν διαφωνίες ἀρχῶν, μάλιστα δέν ὑπάρχει παρέκκλιση στήν παρέκκλιση. Δέν ὑπάρχει αὐτό οὔτε στόν Κομαρόφ, οὔτε στόν Οὐγκλάνοφ, πού στό X συνέδριο τοῦ ΚΚΡ ἦταν πάρα πολύ σταθεροί, τό ἴδιο καί στό συνέδριο τῶν μεταλλουργῶν. Οἱ σύντροφοι αὐτοί δέν μπορεῖ ἔτσι ξαφνικά νά πέσουν σέ παρέκκλιση. Ἐμεῖς δέν βλέπουμε οὔτε ἴχνος ἀποδεικτικῶν στοιχείων.

* Παρακάτω ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφές τοῦ Ι. Β. Στάλιν (γράφτηκε ἰδιόχειρα ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν) καί τοῦ Β. Μ. Μόλοτοφ. *Ἡ Σύντ.*

Ὑπάρχει ἡ νόμιμη ἐπιθυμία τῆς πλειοψηφίας νά εἶναι πλειοψηφία καί νά ἀντικαταστήσει τήν ὁμάδα ἐκείνη, πού μέ τή βοήθειά της Ἐσεῖς «διευθύνατε» τήν ἄλλη. Οἱ ἄνθρωποι ἐξελίχτηκαν, καί γι' αὐτό ἡ ἐπιθυμία τους εἶναι νόμιμη.

Δέν πρέπει νά τούς σπρώχνουμε σέ παρέκκλιση, μιλώντας γιά «διαφωνίες ἀρχῶν». Πρέπει προσεκτικά νά πραγματοποιήσουμε τήν *ἰδεολογική* καθοδήγηση, ἀφήνοντας ἐντελῶς τή νέα πλειοψηφία νά εἶναι πλειοψηφία καί νά *διοικεῖ*. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι, ἄν τό θελήσετε αὐτό, θά πετύχετε αὐτό τό στόχο, καί θά βοηθήσετε τήν «παλιά ὁμάδα» νά μετατεθεῖ σέ ἄλλη πόλη καί νά φρεσκαριστεῖ.

Λένιν *

Γράφτηκε στίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921
Στάλθηκε στήν Πετρούπολη

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

363

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

29. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Ἡ σπουδαιότητα τῆς ὑπόθεσης πού ἀναφέρεται στά ἐπισυναπτόμενα ντοκουμέντα εἶναι ἀναμφισβήτητη.

Ἡ ὑποδειγματική δουλιά σέ μιά σειρά σοβχόζ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἔχει γίνει ὁλοφάνερη καί ἀποδείχτηκε κατά τή γνώμη μου, ἀπό τόν Τύπο μας: μέ τά ἄρθρα τοῦ Μπελιακόφ στήν «Ἰζβέστιγια», τοῦ Σοσνόβσκι στήν «Πράβντα» καί μέ μιά σειρά ἄλλα ἄρθρα καί ἀνακοινώσεις. Γιά τήν ἀξιόλογη ἐργασία τοῦ σ. Ρουνόφ, πού εἶναι ἐπικεφαλῆς τῆς δουλιᾶς, γράφει καί ὁ σ. Μουράλοφ, ἄνθρωπος ἁρμόδιος. Ἡ θεμελιακή σημασία αὐτῆς τῆς πετυχημένης οἰκοδόμησης τῆς προλεταριακῆς γεωργίας εἶναι πραγματικά τεράστια.

Ἡ πρακτική σημασία δέν εἶναι μικρότερη, ἄν *ὄχι πολύ πιό* μεγάλη.

Γι' αὐτό Σᾶς παρακαλῶ ὅσο μπορεῖτε πιό γρήγορα νά προετοιμάσετε τήν ὑπόθεση αὐτή γιά τό Μικρό ΣΛΕ σήμερα (χαρτονόμισμα) καί γιά τό *ΣΕΑ* αὔριο (νά μπεῖ στήν ἡμερήσια διάταξη, νά πάρετε τηλεφωνικά τίς δέουσες πληροφορίες κτλ.) [262].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

---

* Τό ντοκουμέντο ἔχουν ὑπογράψει ἐπίσης ὁ Ι. Β. Στάλιν καί ὁ Β. Μ. Μόλοτοφ. *Ἡ Σύντ.*

P. S. Ἂν δέν γίνεται διαφορετικά, πρέπει νά δοθεῖ αὐτό πού ζητοῦν (*σ τ ό μ έ γ ι σ τ ο* ποσό) *σέ δάνειο γιά ἕνα χρόνο*. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί εἶναι ἄξιοι ἐμπιστοσύνης 1000 φορές.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

364

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΕΝΟΥΚΙΤΖΕ

29. IX. 1921.

σ. Ἐνουκίτζε!

Ὁ σ. Τσιουρούπα, Γκ. Ντμ. μέ παρακαλεῖ νά Σᾶς ὑπενθυμίσω τήν ὑπόσχεση πού δόσατε σ' αὐτόν, νά ἀποφασίσει τό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ τή μεταγωγή τοῦ κρατούμενου στήν Ἔκτακτη ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου τῆς Τούλας Νικολάι Λεονίντοβιτς *Καρέγεβ* στά ἔργα τῆς Κασίρα σάν εἰδικοῦ-ἀγρονόμου [263].

Δικός Σας *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

365

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

29. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Πρέπει νά διευκρινιστεῖ ἡ ὑπόθεση σχετικά μέ τό Καρά-Μπουγκάζ. Ἂν εἶστε πολύ ἀπασχολημένος, μπορεῖτε νά ἀναβάλετε γιά μερικές μέρες, ὄχι ὅμως περισσότερο.

Ὁ Λάτσις στήν «Πράβντα» τῆς 19. IX ἐπαναλαμβάνει πάλι «Τό χρυσωρυχεῖο» [264]. Πάρτε ἀπό τήν Γραμματεία τοῦ ΣΛΕ τήν πρό-

σφατη ἀλληλογραφία μου* μέ τόν καθηγητή Ἰπάτιεφ (μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ ΑΣΛΟ) είδικοῦ καί ἐπικεφαλῆς τῆς χημικῆς βιομηχανίας μας.

Αὐτός μοῦ εἶχε ἀπαντήσει: δέν μπορεῖ τώρα νά τεθεῖ σέ λειτουργία.

Ἐπίσης κάνει λάθος ἡ Γενική Διεύθυνση ἅλατος ἤ κάποιος ἄλλος;

Νά πάρουμε τά στοιχεῖα τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἅλατος καί νά ἐξετάσουμε τή σοβαρότητά της, ἤ νά ἐνεργήσουμε κάπως διαφορετικά;

Κατατοπιστεῖτε καί πέστε μου.

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

366

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

30. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Ἐγώ ἔστειλα τηλεγράφημα (νομίζω, διαμέσου τοῦ Σμολιανίνοφ) σέ ὅλα τά τμήματα ἠλεκτρισμοῦ τῶν κυβερνείων** γιά νά στείλουν μέ τούς ἀντιπροσώπους τοῦ Πανρωσικοῦ ἠλεκτροτεχνικοῦ συνεδρίου *στατιστικά στοιχεῖα γιά ὅλους* τούς ἠλεκτρικούς σταθμούς τῆς Ρωσίας.

Νά βρεῖτε ὁπωσδήποτε τό ἀντίγραφο καί ὅσο *τό συνέδριο ἠλεκτροτεχνικῶν συνεδριάζει,* ἐλέγξετε τήν ἐκτέλεση πολύ σχολαστικά καί ντοκουμενταρισμένα.

Πρέπει νά **ἐξασφαλίσετε** τήν ἐκπλήρωση, γιατί τό ζήτημα ἔχει μεγάλη οἰκονομική καί πολιτική σημασία.

Ἄν χρειάζεται, νά κυκλοφορήσετε στούς ἀντιπροσώπους τοῦ συνεδρίου *ἐρωτηματολόγιο,* μήν ἀφήνετε κανέναν νά φύγει χωρίς νά τό συμπληρώσει.

Νά ἐξασφαλίσετε τήν ἐκτέλεση καί ἐνημέρωση καί νά ἐλέγξετε μέ αὐστηρή δυσπιστία! [265]

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 203. *Ἡ Σύντ.*

** Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 210. *Ἡ Σύντ.*

367

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΥΣ Κ. Χ. ΝΤΑΝΙΣΕΒΣΚΙ, Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΚΑΙ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ

30. IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά στείλετε ἀντίγραφο τοῦ γράμματος αὐτοῦ

1) στόν σ. Ντανισέβσκι (Γενική Διεύθυνση δασῶν)

καί 2) στόν σ. Μόλοτοφ, γραμματέα τῆς ΚΕ

3) στόν σ. Κισελιόφ, πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ

Ἡ ΚΕ ἀποφάσισε νά δόσει 15 ὑπεύθυνα στελέχη στήν ἐξόρμηση τριῶν ἑβδομάδων γιά δουλιά στά καύσιμα (ἀκριβέστερα στά καυσόξυλα) *.

Θά παρακαλοῦσα τούς συντρόφους πού ἀναλαμβάνουν αὐτό τό πάρα πολύ σπουδαῖο ἔργο, νά προσέξουν ἰδιαίτερα τά παρακάτω:

1) Τόν ἔλεγχο, γιά τό πῶς γίνονται ἐπιτόπου οἱ *ἀπολογισμοί* (τῆς ὑλοτόμησης, μεταφορᾶς τῶν καυσοξύλων καί τῆς μεταφορᾶς στούς σταθμούς.

Ἡ δουλιά πηγαίνει ἄσχημα. Τό *ΣΕΑ* τό βέπει, δέν ξέρει ὅμως πῶς νά βοηθήσει. Οἱ σύντροφοι πού παρακολουθοῦν *ἀπό τά κάτω,* ἐπιτόπου, μποροῦν νά βοηθήσουν πολύ τήν ὑπόθεση, ἄν *μελετήσουν* τήν ὑπόθεση ἐπιτόπου ἐπισταμένα.

2) Τούς τρόπους κλεψιᾶς.

Ἡ κλεψιά καυσοξύλων εἶναι ἀναπτυγμένη πάρα πολύ (αὐτό εἶναι καί κατανοητό στήν καταστραμένη καί κρύα ἀγροτική χώρα). Οἱ γραφειοκράτες καί οἱ ἐργολῆπτες πολύ συχνά καλύπτουν τήν κλεψιά καί τήν κάνουν «ἀριστοτεχνικά».

Εἶναι πάρα πολύ σπουδαῖο νά μελετηθοῦν *λεπτομερέστερα ἀπό τά κάτω οἱ τρόποι* τῆς ἀπάτης (μέ ἐγγραφές στά βιβλία, μέ ἀποδείξεις παραλαβῆς κτλ. κτλ.). Στό *ΣΕΑ* αὐτά χρειάζονται πάρα πολύ.

Παρακαλῶ πολύ *ὅλους* τούς 15 συντρόφους πού πᾶνε ἐκεῖ, νά τό διαβάσουν αὐτό καί νά μοῦ γράψουν δυό λόγια, ἄν χρειάζεται, *νά μήν ἀρνηθοῦν* νά παραμείνουν ἐπιτόπου μιά ἑβδομάδα ἐπιπλέον γιά νά μελετήσουν τή δουλιά πιό ἐπισταμένα [266].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 354. *Ἡ Σύντ.*

368

* ΣΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΑΣΛΟ

Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε στοιχεῖα γιά τό πόσα συγκροτήματα βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, τράστ καί ἑνώσεις ὑπάρχουν σέ κάθε Γενική Διεύθυνση καί πόσες αὐτόνομες ἐπιχειρήσεις.

Νά ἀπαριθμήσετε τούς τίτλους τῆς κάθε ἕνωσης, συγκροτήματος βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀναφέροντας τόν ἀριθμό τῶν ἐπιχειρήσεων πού ὑπάγονται σέ κάθε συγκρότημα ἐπιχειρήσεων καί πόσοι μηχανικοί καί τεχνικοί δουλεύουν σέ κάθε:

α) γενική διεύθυνση, συγκρότημα ἐπιχειρήσεων, τράστ καί ἕνωση (χωριστά σέ κάθε μιά)·

β) στίς ἐπιχειρήσεις (σέ ὅλες μαζί)·

Τά στοιχεῖα νά σταλοῦν ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 2 τοῦ Ὀχτώβρη αὐτοῦ τοῦ χρόνου.

Ἄν τά συγκροτήματα ἐπιχειρήσεων, τά τράστ καί οἱ ἑνώσεις δέν σχεδιάστηκαν ὁριστικά, νά σταλεῖ ὑποθετικός κατάλογος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

369

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΞΕΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Στήν Ἐπιτροπή ξένης φιλολογίας

Ἀπό τήν ἔκθεση τῆς Ἐπιτροπῆς ξένης φιλολογίας, φαίνεται ὅτι ἡ Ἐπιτροπή αὐτή ὥς τώρα οὐσιαστικά δέν πρόλαβε τίποτε νά κάνει ἀκόμη.

Τό κύριο καθῆκον πού πρέπει νά ἀναλάβει ἡ Ἐπιτροπή ξένης φιλολογίας εἶναι νά μπορέσει ὥστε στή Μόσχα, στήν Πετρούπολη καί στίς ἄλλες μεγάλες πόλεις τῆς Δημοκρατίας νά συγκεντρωθοῦν σέ εἰδικές βιβλιοθῆκες ἀπό 1 ἀντίτυπο ὅλων τῶν ξένων νεότερων τεχνικῶν καί ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν καί βιβλίων τῶν ἐτῶν 1914-1921 (χημεία, φυσική, ἠλεκτροτεχνία, ἰατρική, στατιστική, οἰκονομία κτλ.) καί νά ρυθμιστεῖ ἡ τακτική παραλαβή ὅλων τῶν

περιοδικῶν ἐκδόσεων. Ὅλη τή δουλιά τῆς Ἐπιτροπῆς ξένης φιλολογίας θά τήν ἐκτιμήσω πρῶτα-πρῶτα ἀπό τήν ἄποψη τῆς ἔμπρακτης ἐκπλήρωσης τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ.

Μέ τήν εὐκαιρία:

α) στήν ἔκθεση ἀναφέρεται ὅτι ἡ Ἐπιτροπή ξένης φιλολογίας ἔβγαλε ἀπόφαση γιά τή μεταφορά ὅλων τῶν κονδυλίων ἀπό ὅλες τίς ὑπηρεσίες στό λογαριασμό τῆς Ἐπιτροπῆς ξένης φιλολογίας. Ἐκπληρώθηκε αὐτή ἡ ἀπόφαση; Πόσα κονδύλια πάρθηκαν ἀπό κάθε ὑπηρεσία;

β) Στήν 3η σελίδα τῆς ἔκθεσης ἀναφέρεται: «Στά κιβώτια μέ ἐπιστημονικο-τεχνική φιλολογία τυχαίνουν πολλές λογοτεχνικές καί πολυτελεῖς καλλιτεχνικές ἐκδόσεις, πού στοίχισαν ἀκριβά καί πού δέν εἶχαν ἀπολύτως τίποτε τό σπουδαῖο ἤ τό σημαντικό, ἄγνωστο γιά ποιόν ἀγοράστηκαν (γιά ἰδιῶτες) σάν προσωπική ἐξυπηρέτηση».

Αὐτό εἶναι πρωτάκουστο αἶσχος καί ἔγκλημα. Τί ἔκανε ἡ Ἐπιτροπή ξένης φιλολογίας γιά νά τιμωρηθοῦν οἱ ὑπαίτιοι; Νά ἀναφέρετε ἀμέσως τά ὀνόματα τῶν ὑπαιτίων καί πῶς τιμωρήθηκαν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

370

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Τ. ΣΜΙΛΓΚΑ

Γενική Διεύθυνση καυσίμων, στόν σ. Σμίλγκα
Ἀντίγραφο στό Τμῆμα μετάλλων τοῦ ΑΣΛΟ, στόν σ. Τσερνόφ

Προτείνω νά ἐφοδιαστεῖ ἐπειγόντως τό ἐργοστάσιο Κολόμενσκι μέ κώκ γιά τήν ἐκπλήρωση ἐπειγουσῶν παραγγελιῶν τῶν ἔργων τῆς Κασίρα.

Τηλεγραφεῖστε ἐκτέλεση [268].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κε μενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι Λένιν

371

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΚΡΑΣΙΚΟΦ

Πρός τόν άντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου
Δικαιοσύνης σύντροφο Κράσικοφ

Στίς 3 τοῦ Σεπτέμβρη ἔστειλα τό ὑπαρ. 809 γράμμα στόν σ. Κούρσκι, στόν ἀντικαταστάτη του καί σέ ὅλα τά μέλη τοῦ συμβουλίου * μέ τό ὁποῖο ἔδινα ἐντολή νά παραπεμφθοῦν ὁπωσδήποτε σέ δίκη στή Μόσχα αὐτό τό φθινόπωρο καί τό χειμώνα 1921-22 4-6 ὑποθέσεις κωλυσιεργίας, διαλέγοντας τίς «πιό χτυπητές περιπτώσεις» καί κάθε δίκη νά γίνει πολιτική ὑπόθεση.

Σᾶς στέλνω τώρα ἀναφορά τοῦ προέδρου τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν βοήθειας στούς πεινασμένους σ. Χιντσούκ, στήν ὁποία τονίζει ὅτι τό καθῆκον τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν γιά τή συγκέντρωση σπόρων τορπιλίστηκε, χάρη στήν κωλυσιεργία τῶν κεντρικῶν ἱδρυμάτων. Ἡ ὑπόθεση αὐτή εἶναι ἀρκετά «χτυπητή». Προτείνω νά διαταχθεῖ ἀνάκριση. Σχετικά μέ τά ἀποτελέσματα τῆς ἀνάκρισης νά μέ ἐνημερώνετε κάθε βδομάδα γραπτά μέσω τοῦ σ. Γκορμπουνόφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

P. S. Γιά τή σύνθεση τῆς Ἐπιτροπῆς (ἤ γιά τό ξεχωριστό πρόσωπο), πού θά διορίσετε γιά τήν ἀνάκριση (σωστότερα, πού προτίθεστε νά διορίσετε) Σᾶς παρακαλῶ νά συμφωνήσετε προκαταβολικά μέ τόν σ. Γκορμπουνόφ [269].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

372

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΥΡΑΛΙΩΝ

Αἰκατερινμπούργκ, Οἰκονομικό συμβούλιο Οὐραλίων,
στόν *Ζοῦκοφ*

Ἐπειδή οἱ πληροφορίες γιά τόν ἐρχομό τοῦ Μάρτενς στή Μόσχα εἶναι ἀντιφατικές, προτείνω νά τόν καλέσετε ἀμέσως στό τηλέ-

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 262. *Ἡ Σύντ.*

φωνο ἀπευθείας καί νά πάρετε ἀπό αὐτόν ἐπιβεβαίωση γιά τόν ἐρχομό του στή Μόσχα ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη. Ἡ τηλεγραφική ἀπάντησή Σας, ὑπογραμμένη ἀπό τόν Μάρτενς καί ἀπό Σᾶς, πρέπει νά γίνει ὄχι ἀργότερα ἀπό αὔριο.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Μόσχα, Κρεμλίνο
30/IX—21.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

373

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΟΥΡΑΛΙΩΝ

Ἐπεῖγον

Αἰκατερινμπούργκ
Γραφεῖο Βιομηχανίας Οὐραλίων

Τό *ΣΕΑ*, ἀναιρώντας προηγούμενες ἀποφάσεις καί τηλεγραφικές πληροφορίες, σέ συνεδρίαση τῆς 30/IX ἀποφάσισε: «Ὁ Μάρτενς νά κληθεῖ ἀμέσως στή Μόσχα» [270].

Γι' αὐτό δίνω ἐντολή νά ἀναχωρήσει ἀμέσως ὁ Μάρτενς καί νά γνωστοποιήσει τηλεγραφικά τό χρόνο τῆς ἀναχώρησής του.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

374

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

30. IX. 1921.

σ. Τρότσκι!

Πολύ θά Σᾶς παρακαλοῦσα νά διαβάσετε τό ἐπισυναπτόμενο τηλεγράφημα τοῦ Μάρτενς καί μαζί μέ τό γράμμα μου νά τό στείλετε στόν σ. Μόλοτοφ γιά ὅλα τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου.

Ἐμεῖς τώρα (ὥρα 7½ τό βράδυ) ἀποφασίσαμε στό *ΣΕΑ* νά καλέσουμε τόν Μάρτενς ὄχι στίς 15. X, ἀλλά *ἀμέσως* (ἐξονόματος τοῦ

ΣΕΑ). Ὁ σύντρ. Ροῦτγκερς μίλησε στό *ΣΕΑ* «ἀπειλητικά» (γιά νά ἐκφραστοῦμε μαλακά) ὅτι τάχα δέν θέλουμε νά περιμένουμε καί δέν θά περιμένουμε, ὅτι ἐπηρεάζεστε ἀπό ἕναν κωλυσιεργό, δέν δουλεύουμε «ἐμεῖς γιά χρήματα» κτλ.

Ἡ ἀγανάκτηση τοῦ Ροῦτγκερς μᾶς ὑποχρέωσε νά κάνουμε ὑποχώρηση (θέλαμε νά περιμένουμε τήν ἡμέρα ἐρχομοῦ τοῦ Μάρτενς — 15. X.). Θά ἦταν πολύ σημαντικό, ἄν ὁ σύντρ. Τρότσκι ἐπηρέαζε *προσωπικά* τόν Ροῦτγκερς πρός τήν κατεύθυνση: μή φεύγετε! μήν ἐκνευρίζεστε! περιμένετε τόν Μάρτενς! (Φοβᾶμαι πώς κάποιος ἀπό τό περιβάλλον τοῦ Ροῦτγκερς φοβᾶται καί ἔχει λόγο νά φοβᾶται τήν κριτική τοῦ Μάρτενς.)

(Ὁ Μάρτενς θεωρεῖ τόν Κάλβερτ ὄχι σοβαρό. Ὁ Χέιβουντ εἶναι μόνο διαφωτιστής, μισοαναρχικός. Ὁ Ροῦτγκερς εἶναι ὑπέροχος σύντροφος, προπαγανδιστής, εἶναι ζήτημα, ἄν εἶναι καλός διευθυντής. Αὐτή εἶναι ὅλη ἡ καθοδηγητική τριάδα.)

Λένιν

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

375

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΪΜΠΙΣΕΦ

30/IX. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά στείλετε τό παρακάτω γράμμα στόν *Κούιμπισεφ* (μέλος τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ) καί νά συνεννοηθεῖτε μ' αὐτόν, νά τοῦ δόσετε τή στενογράφο μας, γιά νά μπορεῖ νά ὑπαγορεύει σ' αὐτήν τηλεφωνικά.

σ. Κούιμπισεφ!

Χθές εἴδατε στό *ΣΕΑ* [271] πώς ὁ Ροῦτγκερς ἀπαγγέλει κατηγορία ἐνάντιά μας, ἐνάντια σέ Σᾶς ἰδιαίτερα. Ἡ ὑπόθεση αὐτή εἶναι πολύ σοβαρή. Θά πάρει, ἀναμφίβολα, *διεθνή* δημοσιότητα. Γι' αὐτό πρέπει νά *σημειώνετε* προσεκτικότερα τήν πορεία τῆς ὑπόθεσης, γιά νά *μή σταθεῖ δυνατό* κατόπιν νά ὑπάρξουν κουτσομπολιά καί διαστρεβλώσεις.

Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά σημειώσετε ἤ νά ὑπαγορεύσετε στήν στενογράφο μας ὅλη τήν πορεία τῆς ὑπόθεσης (αὐτό θά Σᾶς ἀποσπά-

σει λιγότερο ἀπό τή δουλιά), εἰδικά αὐτό πού μοῦ εἴπατε τηλεφωνικά σχετικά μέ τήν ἀπίστευτη διαγωγή τοῦ Ροῦτγκερς, τή γρήγορη ἀλλαγή τῶν ὅρων ἀπ' αὐτόν κτλ.

Αὐτό βέβαια γιά τήν ὥρα δέν θά τό δείξουμε σέ κανέναν. Γιά κάθε ὅμως ἐνδεχόμενο εἶναι ἀπαραίτητο νά ἔχουμε ἀμέσως, ἐξασφαλιστεῖ.

Ἡ ὑπόθεση ἔχει μπεῖ καί στήν ΚΕ. Θά χρειαστεῖ νά κατατοπίσουμε μέ ἀκρίβεια καί ὁλοκληρωμένα καί τήν ΚΕ καί τή Διεθνή Συνδικαλιστική. Ὁ σ. Γκορμπουνόφ θά φροντίσει γιά τήν τηλεφωνήτριά Σας κτλ.

Μέ κομμουνιστικούς χαιρετισμούς *Λένιν*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

376

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Στόν Κρζιζανόβσκι

Νά μήν ξεχάσετε:

1) στό συνέδριο τῶν ἠλεκτροτεχνικῶν νά ψηφιστοῦν (ἄμεσα εἴτε μέσω μιᾶς ἐπιτροπῆς *μέ κύρος)* οἱ διορθώσεις καί συμπληρώσεις στό «Σχέδιο ἐξηλεκτρισμοῦ» γιά *τήν τελική* του ἔγκριση·

2) τό χρονοδιάγραμμα *ἐπεξεργασίας σχεδίων* (σέ πρώτη σειρά τῶν *βασικῶν)* γιά τήν τρέχουσα χρονιά πού πρέπει νά κάνει ἡ Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου.

(Γίνεται *ἐκστρατεία* ἐνάντια στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου γιά τό ὅτι δέν θέλει στήν πράξη τά σχέδια καί δέν ξέρει νά τά ἐκπονήσει.)

Λένιν

Γράφτηκε στά τέλη τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

377

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

στόν σ. Φρούμκιν:

1) Πόσο ἦταν πρίν
   (γιά ἕνα πούτι πατάτας); [272]
2) Ἔγινε *αὔξηση* τοῦ φόρου;
3) Κατά 50%

4) Πῶς μπορέσατε χωρίς λόγο νά ἀποφασίσετε *αὔξηση τοῦ φόρου;* Χωρίς τό Πολιτικό Γραφεῖο;

Γράφτηκε τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

378

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

Ἡ κραυγή γιά ἔλλειψη χρημάτων εἶναι γενική, καθολική. Μπορεῖ νά χρεοκοπήσουμε. Παντοῦ στήν ἐπαρχία ξεπουλοῦν τό πᾶν μέ μανία (ἔτσι λένε), ἀρχίζουν νά πουλοῦν ὅτι μπορεῖ καί ὅτι δέν μπορεῖ νά πουληθεῖ. Ὅλοι καί ἀπό παντοῦ οὐρλιάζουν. Δέν ξέρω, πῶς καί τί ἀκόμη νά κάνουμε. Ἴσως πᾶτε προσωπικά στήν ἐπιτροπή Πρεομπραζένσκι [273], ἤ νά συνομιλήσετε μ' αὐτόν;

Ἕνα μικρό παράδειγμα: ὁ Ρουχιμόβιτς θά δόσει τόν Ὀχτώβρη μέχρι *5 ἑκατομμύρια πούτια* κάρβουνο στό Ντονμπάς ἀπό τούς μικρούς ἐνοικιαστές. Πῶς θά πληρώσει; Ποῦ εἶναι τά χρήματα;

Ἐμεῖς καθυστεροῦμε. Τό κύμα τοῦ ἐμπορίου εἶναι πιό δυνατό ἀπό μᾶς. Ἡ *Οἰκονομική ἐπιτροπή* καί ὅλοι ἐμεῖς καθυστεροῦμε. Τό σημείωμά Σας γιά τά γραμμάτια τό ἔστειλα τώρα στόν σ. Πρεομπραζένσκι.

Γράφτηκε τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

379

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

Ζητεῖστε, παρακαλῶ, αὔριο *ὅλους* τούς *ἀ ρ ι θ μ ο ύ ς* **καί τίς ἡμερομηνίες** γιά τήν καμπάνια τῆς πατάτας:

πλεόνασμα — φόρος σέ εἶδος (+ προθεσμίες τῆς περασμένης καμπάνιας)

Μόσχα καί Πετρούπολη κτλ.

γιά τό Πολιτικό Γραφεῖο [274].

Γράφτηκε τήν 1η ἤ στίς 2 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

380

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

σ. Μόλοτοφ!

Αὔριο πρέπει νά μπεῖ στό Πολιτικό Γραφεῖο ἡ ἀκύρωση τῆς ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ τῆς 6/ΙΧ γιά τήν αὔξηση τοῦ φόρου στίς πατάτες (νά κληθεῖ ὁ Φρούμκιν) [275].

Λένιν

Πῶς συνεννοηθήκατε μέ τόν *Στάλιν* γιά τήν Πετρούπολη; *

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

381

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

Σύντρ. Γκορμπουνόφ!

Ποῦ βρίσκεται ἡ ρωσική μετάφραση; Στεῖλτε την *σέ ὅλα* τά μέλη τοῦ *ΣΕΑ* καί τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου*, γιά νά τή διαβάσει ὁ καθένας καί νά ἐπισημειώσει: «**διάβασα ΝΝ**» καί νά τήν ἐπιστρέψει σέ *Σᾶς* [276].

3/Χ. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

382

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

3. Χ. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά πεῖτε στόν σ. Ράντσενκο, ὅτι πολύ φοβᾶμαι πώς στήν ὑπόθεση αὐτή δέν εἶναι σωστό: πῶς μπορῶ ἐγώ νά ὑπογράψω *τεχνικά* συμπεράσματα; Πρέπει νά σταλοῦν στίς ὑπηρεσίες γιά συμφωνία καί νά *ἐπιταχυνθεῖ* ἡ ἀπόφαση ἀπό τό Μικρό ΣΛΕ ἤ ἀπό τό *ΣΕΑ*. Ἐγώ μέ κάθε τρόπο θά βοηθήσω νά ἐπιταχυνθεῖ [277].

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 362. *Ἡ Σύντ.*

383

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

Σύντρ. Γκορμπουνόφ!

Ἐγώ ρώτησα τόν *Πονομαρένκο* καί περιμένω ἀπάντηση **ἀπ' αὐτόν** καί ὄχι ἀπό τόν Α. Σμιρνόφ *.

3/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

384

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

3. X. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Ὁ σ. Μπελομπορόντοφ, πρόεδρος τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου τῆς Νοτιοανατολικῆς ἀκρινῆς περιοχῆς, ἔφερε τήν εἴδηση σχετικά μέ τήν πάρα πολύ ἄσχημη κατάσταση τῶν πραγμάτων.

Τό *ΣΕΑ,* λέει δέν ἀπαντάει στίς ἐρωτήσεις.

Ὁ ἐξουσιοδοτημένος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου δέν ἔχει δικαιώματα, εἶναι ὑπερβολικά περιορισμένος στήν αὐτοτέλειά του κτλ. κτλ.

Εἶναι ἀπαραίτητο νά διευκρινιστεῖ ἡ ὑπόθεση καί νά ληφθοῦν μιά σειρά ἀποφάσεις στό *ΣΕΑ* καί στήν *ΚΕ.*

Προτείνω τήν ἐπιτροπή:

Στάλιν (ἄν αὐτός δέν μπορεῖ, νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τό μέλος τῆς ΚΕ σ. Ὀρτζονικίτζε),

Ράντσενκο (ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου) καί *Μπελομπορόντοφ* (νά βρεθεῖ μέ τή βοήθεια τοῦ *Ζαλούτσκι* στό Κρεμλίνο) καί, μάλλον, φτάνει.

Σᾶς παρακαλῶ νά συνεννοηθεῖτε τηλεφωνικά μέ τόν Στάλιν καί τά μέλη τοῦ ΣΕΑ καί νά μοῦ ἀναφέρετε αὔριο τό ἀποτέλεσμα, 4/X, γιά νά μπορέσω *αὔριο κιόλας* νά ὑπογράψω ὁριστικά τό διορισμό τῆς ἐπιτροπῆς καί τά καθήκοντά της [278].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 240. *Ἡ Σύντ.*

385

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

3. Χ. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά ἐξακριβώσετε, ἄν ἦρθε στό συνέδριο τῶν ἠλεκτροτεχνικῶν ὁ Σατελέν καί

ἄν γίνονται ὅλα
γιά τήν ταχεία καί *ἔγκαιρη* συγκρότηση
τῆς Ἐπιτροπῆς καί μελέτης
τῆς ὑπόθεσης γιά τίς ἐκχωρήσεις στόν Οὔρκαρτ.

Ἐπειδή ἡ ὑπόθεση αὐτή εἶναι *σπουδαιότατη,* Σᾶς παρακαλῶ νά τήν *παρακολουθήσετε εἰδικά* καί *σέ πρώτη* σειρά, γιά νά *τελειώσει* ὑποχρεωτικά ὥς τό τέλος τοῦ ἠλεκτροτεχνικοῦ συνεδρίου [279].

Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

386

* ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [280]

Γιά ποιό λόγο δέν μοῦ δόσατε *μέχρι τώρα* νά ὑπογράψω οὔτε ἀπάντηση, οὔτε ἐρώτηση, οὔτε ἐντολή στό τηλεγράφημα πού παραλήφθηκε στίς 29/IX;

3/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

387

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ν. ΣΜΙΡΝΟΦ

σ. Σμιρνόφ!

1) Γιατί *πρωτύτερα,* ἀμέσως μόλις πήρατε τήν ἐπερώτηση γιά τόν Ρίντερ (πότε τήν πήρατε;) δέν γράψατε αὐτό πού σήμερα ἀνακοινώνετε;

2) Ἐπίσης: γιατί δέν τό ἔκανε αὐτό ὁ Μπρικόφ (εἴτε ὁ Τσουτσκάγεφ);

3) Ποιόν προτείνετε ὑποψήφιο στή θέση τοῦ Ντομνιένκο;

4) Ποιός ἔβαλε στή θέση τόν Ντομνιένκο; [281]

4/X. Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ. Α Φότιεβα

388

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Μ. ΓΚΟΥΜΠΚΙΝ

4/X — 21.

Σύντρ. Γκούμπκιν!

Ἔστειλα στόν Σμίλγκα τό γράμμα Σας τῆς 22 τοῦ Σεπτέμβρη *. Ὁ Πρεντετσένσκι χρειάζεται στόν Σμίλγκα. Τό Μπακού εἶναι σπουδαιότερο. Θά χρειαστεῖ νά βρεῖτε ἀντικαταστάτη. Δόσατε στόν Τύπο τά στοιχεῖα (στό γράμμα τῆς 22 τοῦ Σεπτέμβρη) γιά τίς ἐπιτυχίες τοῦ σχιστόλιθου; Δόστε στίς ἐφημερίδες καί γνωστοποιεῖστε μου σέ ποιά φύλλα δημοσιεύτηκε.

Μέ κομμουνιστικούς χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

389

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ

Στόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ σ. Κισελιόφ

Ἡ ἐντολή πού δόθηκε στό Μικρό ΣΛΕ στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη ἀπό τό ΣΕΑ (βλ. πρωτόκολλο ΣΕΑ ἀριθ. 254, π. 9), μέχρι τώρα δέν

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 340. *Ἡ Σύντ.*

ἐκπληρώθηκε [282]. Τό ζήτημα μάλιστα δέν μπῆκε ἀκόμη καί δέν ἀναγράφτηκε στήν ἡμερήσια διάταξη.

Προτείνω νά συγκαλέσετε ἀμέσως ἔκτακτη συνεδρίαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ, νά καλέσετε τελεσιγραφικά τίς ἐνδιαφερόμενες ὑπηρεσίες καί νά λυθεῖ τό ζήτημα. Οἱ ὑπηρεσίες πού δέν θά παρουσιάσουν τό πόρισμα, νά τιμωρηθοῦν καί νά γίνει σχετική ἀνακοίνωση στόν Τύπο.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 14 τοῦ Φλεβάρη 1924 στήν ἐφημερίδα «Πράβντα», ἀρ. φύλ. 36

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

390

ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΣΠΟΡΑΣ

Ἐγκύκλιος

Σιμπίρσκ, Ἄστραχαν, Τσαρίτσιν, Σαράτοφ, Σαμάρα, Οὐφά, Οὐράλσκ, Βιάτκα
Στίς Ἐπιτροπές σποράς τῶν κυβερνείων: Μάρξστατ, Τσεμποξάρι, Κρασνοκοκσάισκ, Ἄστραχαν, Ἰζέβσκ
Στίς Ἐπιτροπές σποράς τῶν περιφερειῶν: Καζάν, Ὀρενμπούργκ, Στερλιταμάκ
Στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας

Τόν τελευταῖο μήνα διακόψατε κάθε πληροφορία γιά τήν πορεία τῆς καμπάνιας τῆς σποράς, τῆς πάλης ἐνάντια στήν πεἰνα. Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας, πού εἶναι τώρα ἀπασχολημένος βασικά μέ τήν ἐξάλειψη τῶν συνεπειῶν τῆς ἀφορίας, χρειάζεται περισσότερο ἀπό τούς προηγούμενους μῆνες μιά τακτική καί ὅσο τό δυνατό πιό πλήρης ἐνημέρωση σχετικά μέ τή δράση Σας, μέ τήν πραγματική κατάσταση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τοῦ κυβερνείου. Γι' αὐτό, ἐπιβεβαιώνοντας κατηγορηματικά τίς ἐντολές πού ἔχουν δοθεῖ νωρίτερα γιά τίς προθεσμίες ἐνημέρωσης, προτείνω νά όργανωθεῖ στό βαθμό πού πρέπει ὁ μηχανισμός πληροφοριῶν καί σάν πολεμική διαταγή μέσα σέ 48 ὧρες ἀπό τή στιγμή λήψης τοῦ τηλεγραφήματος

αὐτοῦ νά δοθοῦν τηλεγραφικά οἱ παρακάτω πληροφορίες: 1) Ἐγκριμένη ἔκταση ἀγρῶν πρώιμης σπορᾶς. 2) Ποσότητα σπαρμένων ἀγρῶν πρώιμης σπορᾶς. 3) Ποσότητα ντεσιατίνων πού ὀργώθηκαν. 4) Ποσότητα σπόρου πού παραλήφθηκε ἀπό τό κέντρο μέ διατακτικές, μέ ἀνταλλαγή προϊόντων. 5) Ποσότητα σπόρου πού διανεμήθηκε στήν πραγματικότητα. 6) Τρόπος διανομῆς. 7) Τί μέτρα πάρθηκαν γιά τή διάσωση τῆς κτηνοτροφίας, τί ἀποτελέσματα ἐπιτεύχθηκαν. 8) Τί μέτρα πάρθηκαν γιά τή διάσωση τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων, τί ἀποτελέσματα ἐπιτεύχθηκαν. 9) Προβλεπόμενες κοινωνικές ἐργασίες, διεξαγωγή τους. 10) Ἡ κατάσταση τοῦ ἐποικισμοῦ. 11) Ἡ κατάσταση τῶν ἀγροτικῶν ἐπιτροπῶν, ἡ συμμετοχή τους στήν κοινή δουλιά. Ὕστερα ἀπό τό τηλεγράφημα στεῖλτε ταχυδρόμο μέ πλήρη ἔκθεση. Οἱ ὑπεύθυνοι καθοδηγητές τῶν κυβερνείων πού δέν θά ἀπαντήσουν ἐμπρόθεσμα θά τιμωρηθοῦν πειθαρχικά.

Στά ἐρωτήματα ἀπό τό ἕκτο ὥς τό ἑνδέκατο νά στείλετε τηλεγραφικά πολύ σύντομη ἀπάντηση ἤ ἀκριβή ἡμερομηνία ἀποστολῆς γραπτῆς ἀπάντησης [283].

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἄμυνας *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

391

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Α. ΠΡΕΟΜΠΡΑΖΕΝΣΚΙ

Σύντρ. Πρεομπραζένσκι!

Ἡ εἰσήγησή Σας στήν ὁλομέλεια γιά τό ἴδιο θέμα (στίς 6, ἤ 7/Χ). Δέν θά μπορούσατε *αὔριο* νά στείλετε τίς θέσεις *ἤ καλύτερα:* τίς πρακτικές Σας προτάσεις; [284]

Λένιν

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογράψει καί ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Γεωργίας Ν. Ὀσίνσκι. *Ἡ Σύντ.*

392

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Τ. ΜΠΕΛΟΜΠΟΡΟΝΤΟΦ

Στόν σύντρ. Μπελομπορόντοφ, ἀντίγραφο: στούς συντρ. Σεργκό ('Ορτζονικίτζε), Ράντσενκο, Σμίλγκα, 'Αντρέγεφ (ΠΚΣΣ)

'Απ' ἀφορμή τή δήλωση τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου τῆς Νοτιοανατολικῆς ἀκρινῆς περιοχῆς, ὅτι ὁ ἐξουσιοδοτημένος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς ΝΑ περιοχῆς δέν ἔχει ἀρκετά δικαιώματα καί ἡ ἀνεξαρτησία του εἶναι ὑπερβολικά περιορισμένη κτλ., Σᾶς παρακαλῶ νά συγκαλέσετε ἀμέσως σύσκεψη μέ τή συμμετοχή: τῶν Σεργκό ('Ορτζονικίτζε), Ι. Ι. Ράντσενκο, (ΛΕ 'Εξωτερικοῦ 'Εμπορίου), Σμίλγκα (ΑΣΛΟ), 'Αντρέγεφ (ΠΚΣΣ), ἔτσι ὥστε τά συμπεράσματα τῆς σύσκεψης νά ὑποβληθοῦν σάν πρακτικές προτάσεις στό ΣΕΑ τήν Παρασκευή, 7 τοῦ 'Οχτώβρη, καί στήν ΚΕ [285].

Μόσχα, Κρεμλίνο.
4/Χ. 1921. 'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

393

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Ι. ΠΟΠΟΦ

ΚΔΣ

Σύντρ. Ποπόφ!

Δέν γίνεται νά ἐκδοθοῦν στό δελτίο Σας (ἤ χωριστά σέ 4 σελιδοῦλες) γιά πλατιά διάδοση τά πρακτικά ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ΣΟΣΔΡ σέ σύγκριση μέ τήν προπολεμική Ρωσία;

(Αὐτό πού μοῦ στείλατε δακτυλογραφημένο.)

Αὐτό εἶναι πάντοτε ἀπαραίτητο γιά πληροφορίες, ἰδιαίτερα ἄν θά προστεθεῖ ἡ ἔκταση καί ὁ ἀριθμός τῶν κυβερνείων καί τῶν νομῶν *.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 441. *'Η Σύντ.*

394

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ

Πρός τόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ σ. Κισελιόφ

Ἀπ' ἀφορμή τό σημείωμα τοῦ Α. Π. Σμιρνόφ Σᾶς ἔγραψα * ὅτι διαφωνῶ κατηγορηματικά μέ ὁποιαδήποτε κατανάλωση πατάτας γιά παραγωγή οἰνοπνεύματος, καί ὑπόδειξα ὅτι οἰνόπνευμα μπορεῖ καί πρέπει νά παράγεται ἀπό τύρφη.

Τώρα διευκρινίστηκε ὅτι τό ζήτημα τῆς παραγωγῆς οἰνοπνεύματος ἀπό τύρφη δέν ἔχει λυθεῖ τελειωτικά. Ὁ τρόπος δέν ἐλέγχθηκε σέ ἐργοστασιακή κλίμακα καί οἰκονομικά δέν εἶναι ξεκαθαρισμένο, (δέν ὑπάρχει ἐλεγμένος μέ ἀκρίβεια ὑπολογισμός καί δέν ὑπάρχουν στοιχεῖα γιά νά γίνει αὐτός μέ ἀκρίβεια). Γι' αὐτό δέν μποροῦμε ἀκόμη νά μιλᾶμε γιά μαζική παραγωγή οἰνοπνεύματος ἀπό τύρφη.

Πάρτε ὅλα τά μέτρα γιά νά ἐπισπεύσετε μέ κάθε τρόπο τή λειτουργία πειραματικοῦ ἐργοστασίου γιά τήν παραγωγή οἰνοπνεύματος ἀπό τύρφη — πρώην ἐργοστάσιο ζύμης Γκιβαρτόβσκι στή Μόσχα.

Ὁσοναφορᾶ τίς προτάσεις τοῦ Σμιρνόφ γιά νά πληρωθοῦν οἱ ἀγρότες μέ οἰνόπνευμα γιά τίς πατάτες, εἶμαι κατηγορηματικά ἀντίθετος. Ἄν ὁ Σμιρνόφ ἐπιμένει ἄς βάλει τό ζήτημα στήν ΚΕ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

395

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Χ. ΓΚ. ΡΑΚΟΒΣΚΙ [286]

Στόν σ. Ρακόβσκι

Σᾶς παρακαλῶ νά ὀργανώσετε ὑπό τήν προεδρεία Σας σύσκεψη σχετικά μέ τό ζήτημα τῶν ἄδειων βαγονιῶν γιά τήν Οὐκρανία καί

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 295. *Ἡ Σύντ.*

γιά τό πλάνο μεταφορῶν μέ τή συμμετοχή τοῦ Λαϊκοῦ 'Επιτροπάτου Συγκοινωνιῶν, τοῦ Λαϊκοῦ 'Επιτροπάτου 'Επισιτισμοῦ, ἐπίσης τοῦ σ. Τσουμπάρ, καθώς καί τοῦ Μπογκντάνοφ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης καυσίμων.

Λόγω τῆς μεγάλης σπουδαιότητας καί τῆς ἐπείγουσας σημασίας τοῦ ζητήματος, παρακαλῶ πολύ νά ἔρθουν οἱ Λαϊκοί ἐπίτροποι ἤ οἱ ἀντικαταστάτες τους, προσωπικά, χωρίς νά στείλουν δευτερεύοντα στελέχη.

'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 5 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

396

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ [287]

Νά ἐφοδιαστεῖ ἡ ἀποστολή μέ ἱματισμό γιά ὀχτώ ἄτομα.

'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

5/X. 21.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

397

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΕΕ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΙΡΓΙΖΙΑΣ, ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΙΡΓΙΖΙΑΣ, ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΒΗΡΙΑΣ, ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΡΙΝΤΕΡ, ΕΚΙΜΠΑΣΤΟΥΖ ΚΑΙ ΖΙΡΙΑΝΟΒΣΚ [288]

'Αναστέλλοντας προηγούμενα τηλεγραφήματα ἀποφασίστηκε:

Πρῶτο. Τά μεταλλεῖα Ρίντερ, Ζιριάνοβσκ, 'Εκιμπαστούζ καί ὅλα τά μικρά μεταλλεῖα, πού βρίσκονται στίς περιοχές αὐτές, μέ ὅλο

τόν τεχνικό ἐξοπλισμό παραμένουν στήν ἁρμοδιότητα τοῦ Γραφείου βιομηχανίας Κιργιζίας.

Δεύτερο. Στόν πρόεδρο τοῦ Γραφείου βιομηχανίας Κιργιζίας ἀνατίθεται προσωπικά ἡ εὐθύνη γιά τήν πλήρη διαφύλαξη τῶν μεταλλείων, τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ καί τῶν ἀρχείων. Μέχρι τήν πλήρη παράδοση συνυπεύθυνος θεωρεῖται καί ὁ πρόεδρος τοῦ Γραφείου βιομηχανίας Σιβηρίας.

Τρίτο. Ὁ Ντομνιένκο ἀπαλλάσσεται τῶν καθηκόντων του καί τίθεται στή διάθεση τοῦ Γραφείου βιομηχανίας Σιβηρίας.

Τέταρτο. Διευθυντής τῶν μεταλλείων Ρίντερ διορίζεται ὁ σύντροφος Ντρέιμαν, ὁ ὁποῖος πρέπει νά ἀναλάβει ἀμέσως ὅλες τίς ὑποθέσεις καί νά πάει στό Ρίντερ.

Πέμπτο. Ὁ διορισμός τεχνικοῦ καθοδηγητῆ τοῦ Ρίντερ ἀνατίθεται στόν Ντρέιμαν.

Ἕκτο. Ὁ πληρεξούσιος τοῦ Γραφείου βιομηχανίας Κιργιζίας Ἰβανόφ, μόλις ἀναλάβει τά καθήκοντά του ὁ Ντρέιμαν, τίθεται στή διάθεση τοῦ Γραφείου βιομηχανίας Κιργιζίας.

Ἕβδομο. Οἱ ἐργασίες στά μεταλλεῖα Ρίντερ γιά τήν ἐπισκευή τῶν δρόμων πού ὁδηγοῦν στά μεταλλεῖα, γιά τήν ἐπισκευή τοῦ ἀντίστοιχου αὔλακα στό Ρίντερ, γιά τήν κατασκευή τοῦ πειραματικοῦ ἐργοστασίου ἠλεκτρόλυσης στό Ρίντερ καί γιά τήν τακτοποίηση τῆς φάμπρικας ἐμπλουτισμοῦ τοῦ Ρίντερ πρέπει νά γίνουν κατά προτεραιότητα. Προτείνεται στήν Ἐπαναστατική ἐπιτροπή Σιβηρίας καί στό Γραφεῖο βιομηχανίας Σιβηρίας νά παράσχουν κάθε συνδρομή.

Ὄγδοο. Ὅλα τά ὑποδεικνυόμενα μέτρα νά ἐκτελεστοῦν ἀμέσως μέ τό συντονισμό τῶν Γραφείων βιομηχανίας Σιβηρίας καί Κιργιζίας. Γιά τήν ἐκτέλεση νά ἀναφέρετε στό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ τηλεγραφικά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Μόσχα, Κρεμλίνο
6 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

---

* Ὑπάρχουν ἐπίσης δακτυλογραφημένες οἱ ὑπογραφές τοῦ προέδρου τοῦ ΑΣΛΟ Μπογκντάνοφ, τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐθνοτήτων Ι. Β. Στάλιν, τοῦ προέδρου τῆς Ἐπαναστατικῆς ἐπιτροπῆς Σιβηρίας Ι. Ν. Σμιρνόφ. *Ἡ Σύντ.*

398

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν

Ἐντέλλομαι μέσα σέ δυό μέρες νά λυθεῖ τό ζήτημα σχετικά μέ τό πέρασμα τῆς ἠλεκτρικῆς γραμμῆς Κασίρα—Μόσχα[289] μέσω τῆς γέφυρας τοῦ ποταμοῦ Ὄκα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 6 ἤ στίς 7 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

399

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

Πρός τόν σ. Φρούμκιν
(ἀντίγραφο στόν σ. Χιντσούκ)

Ὁ καθορισμός τῆς μεσιτικῆς ἀμοιβῆς (γιά τίς κρατικές διανομές) στούς καταναλωτικούς συνεταιρισμούς καθυστερεῖ. Παρακαλῶ νά ἐπιταχυνθεῖ μέ ὅλες τίς δυνάμεις.

Ὁ Μπαντάγεφ ἐπιμένει πολύ· ἡ κατάσταση εἶναι ἀνυπόφορη. Παρακαλῶ νά ἐπισπεύσετε καί νά μοῦ ἀπαντήσετε μέ δυό λόγια.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

400

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΕ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ — ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ, ΠΕΕ, ΛΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ, ΚΔ, ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Ἀντίγραφο: Στόν Λαϊκό ἐπίτροπο Παιδείας, σ. *Πoκρόβσκι*

Σύμφωνα μέ πληροφορίες πού πάρθηκαν ἀπό τό ΛΕ Παιδείας, ἡ ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 17 τοῦ Γενάρη 1920, ἀρ. πρωτ. 341, § 3

(ἐπισυνάπτεται), ἤ δέν ἔχει ἐκπληρωθεῖ τελείως, ἤ ἐκπληρώθηκε μόνο μερικά. Ἀπό τήν 1η τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἔγιναν μόνο 36 ἀποστολές (ἀπόλες τίς ὑπηρεσίες). Μερικά ἱδρύματα μέχρι σήμερα θεωροῦν τά λευκοφρουρίτικα ἔντυπα καί χειρόγραφα περιουσία τους καί γι' αὐτό τά μετατρέπουν σέ ἀναπόσπαστο κομμάτι τῶν βοηθητικῶν τους βιβλιοθηκῶν, ὅπου τά ὑλικά αὐτά χρησιμοποιοῦνται ἀρκετά.

Παρακαλῶ νά διευκρινιστεῖ, γιατί ἐφαρμόζεται τόσο ἄσχημα αὐτή ἡ ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ, καί νά δοθοῦν οἱ ἀνάλογες ἐντολές, ἐγκύκλιοι καί ὁδηγίες στά ἱδρύματα πού ὑπάγονται σέ Σᾶς.

Παρακαλῶ νά μοῦ γνωρίσετε γραπτά γιά τά μέτρα πού πήρατε, μέσω τοῦ διευθυντῆ ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ σ. Γκορμπουνόφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

401

* ΛΙΜΝΗ ΑΡΑΛΗΣ. ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΟΒΙΕΤ ΤΩΝ ΨΑΡΑΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΑΚΤΗΣ ΣΤΟ ΜΠΟΥΓΚΟΥΝ [290]

Πρός τούς συντρόφους ἐργάτες, καί τούς ψαράδες τῆς λίμνης Ἀράλης

Ἀγαπητοί σύντροφοι!

Θά ἔφτασε βέβαια μέχρι Ἐσᾶς ἡ εἴδηση γιά τήν τεράστια συμφορά — τήν πρωτοφανή πείνα πού ἀγκάλιασε ὅλη τήν περιοχή τοῦ Βόλγα καί τμῆμα τῆς περιοχῆς Οὐραλίων. Ἀρχίζοντας ἀπό τό κυβερνεῖο τοῦ Ἄστραχαν καί τελειώνοντας στή Δημοκρατία τῆς Ταταρίας καί στό κυβερνεῖο τοῦ Πέρμ, ἡ ξηρασία παντοῦ ἔκαψε σχεδόν τελειωτικά καί τά σιτηρά καί τά χόρτα. Ἑκατομμύρια ἄνθρωποι — ἐργαζόμενοι ἀγρότες καί ἐργάτες, ἑκατομμύρια ζῶα κινδυνεύουν νά ἀφανιστοῦν καί ἤδη ἀφανίζονται.

Ρώσους καί μουσουλμάνους, μονίμως έγκατεστημένους καί νομάδες — όλους έξίσου τούς περιμένει ένας άγριος θάνατος, άν δέν τούς βοηθήσουν οί σύντροφοί τους — οί έργάτες καί έργαζόμενοι άγρότες, οί τσοπάνηδες καί οί ψαράδες άπό τίς περιοχές πού ζοῦν καλύτερα. Βέβαια, ή Σοβιετική έξουσία άπό τήν πλευρά της σπεύδει νά βοηθήσει τούς πεινασμένους, έστειλε ήδη έπειγόντως 12 έκατομμύρια πούτια σιτηρά γιά τήν πρώιμη σπορά, στέλνει τώρα τρόφιμα, όργανώνει συσσίτια κ.ά. Όλα αύτά όμως εἶναι λίγα. Ή συμφορά εἶναι τόσο μεγάλη, ή Σοβιετική Δημοκρατία εἶναι τόσο έρειπωμένη άπό τόν τσαρικό πόλεμο καί τούς λευκοφρουρίτες, πού μέ κρατικά μέσα μπορεῖ νά τραφοῦν κουτσά-στραβά ώς τήν έρχόμενη σοδιά μόλις τό ¼ αύτῶν πού έχουν άνάγκη.

Δέν μποροῦμε έπίσης νά ύπολογίζουμε στή βοήθεια τῶν πλούσιων-καπιταλιστῶν. Οί καπιταλιστές πού κυβερνοῦν σήμερα τά ίσχυρότερα κράτη στόν κόσμο — όπως εἶναι ή Άγγλία, ή Άμερική, ή Γαλλία — εἶναι άλήθεια, μᾶς δήλωσαν ότι κι' αύτοί θέλουν τάχα νά βοηθήσουν τούς πεινασμένους άγρότες μας, άλλά μέ τέτιους όρους, πού σημαίνουν παράδοση στά χέρια τους όλης τῆς έξουσίας τῆς Έργατοαγροτικῆς Δημοκρατίας μας. Ή ύπόθεση εἶναι φανερή. Ποῦ άκούστηκε αύτός πού πίνει τό αἶμα τοῦ έργαζόμενου άνθρώπου, ό καπιταλιστής καί ό τοκογλύφος, νά τοῦ δίνει βοήθεια άνιδιοτελῶς; Ή τάξη τῶν καπιταλιστῶν χρησιμοποιοῦσε πάντοτε τήν πείνα τοῦ έργαζόμενου άνθρώπου, γιά νά τοῦ ύποδουλώνει τό σῶμα καί τήν ψυχή. Καί τώρα θέλουν νά χρησιμοποιήσουν τήν πείνα μας, γιά νά καταστρέψουν τήν έλευθερία μας πού άποκτήσαμε μέ αἶμα, νά άρπάξουν γιά πάντα τήν έξουσία άπό τά χέρια τῶν έργατῶν καί τῶν άγροτῶν καί νά τούς βάλουν πάλι πάνω άπό τά κεφάλια τους τόν τσάρο, τόν τσιφλικά, τόν άφέντη, τόν άστυνόμο τοῦ χωριοῦ καί τόν γραφειοκράτη ύπάλληλο.

Οί πεινασμένοι τοῦ Καζάν, τῆς Ούφά, τῆς Σαμάρας καί τοῦ Άστραχαν έλπίζουν μόνο στή μεγάλη προλεταριακή άλληλεγγύη (συμφωνία) παρόμοιων μ' αύτούς τούς ίδιους έργαζόμενων, μέ τά ροζιασμένα χέρια, πού κερδίζουν τό ψωμί τους μέ τόν ίδρώτα τοῦ προσώπου τους, πού κανενός τό αἶμα δέν ρουφοῦν. Σέ σᾶς στή λίμνη τῆς Άράλης δέν εἶναι άσχημη ή άλιεία καί θά μπορέσετε νά ζήσετε χωρίς μεγάλες άνάγκες. Διαθέστε λοιπόν ένα μέρος άπό τό άλίευμά σας γιά τούς γέροντες καί τίς γερόντισσες πού πρήζονται άπό τήν πείνα, γιά τά 8 έκατομμύρια τῶν έξαντλημένων έργαζόμενων, πού πρέπει μέ άδειο στομάχι ένα σχεδόν όλό-

κληρο χρόνο νά κάνουν ὅλη τή βαριά δουλιά γιά τήν καλλιέργεια τῆς γῆς, καί τέλος γιά τά 7 000 000 παιδιά, πού μπορεῖ νά πεθάνουν πρίν ἀπ' ὅλους.

Θυσιάστε κάτι γενναιόδωρα, ἀγαπητοί σύντροφοι, ψαράδες καί ἐργάτες τῆς 'Αράλης. Θά ἐκπληρώσετε ὄχι μόνο μιά πράξη ἀνθρώπινης συνείδησης, ἀλλά θά δυναμώσετε τήν ὑπόθεση τῆς ἐργατικῆς ἐπανάστασης. Γιατί θά δείξετε σέ ὅλο τόν κόσμο, καί πρίν ἀπ' ὅλα σέ ὅλους τούς ἐργαζόμενους, ὅτι εἶναι ἀκατάλυτη ἡ ἰσχύς τοῦ ἐργατικοῦ Σοβιετικοῦ κράτους πού χτίστηκε μέ τήν πλατιά ἀλληλοβοήθεια τῶν προλετάριων ἄν καί βρίσκονται ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλον στά πιό ἀπομακρυσμένα μέρη.

Ἄς ξεσηκωθεῖ ὅλη ἡ ἐργατική τάξη σάν ἕνας ἄνθρωπος γιά νά θεραπεύσει τίς βαριές πληγές τῆς περιοχῆς τοῦ Βόλγα καί ἡ εὔφορη περιοχή τοῦ Βόλγα στά ἑπόμενα χρόνια ἀπό τήν πλευρά της θά Σᾶς ἀνταμείψει μέ τά σιτηρά της. Μόνο ἔτσι θά διαφυλάξουμε τή Σοβιετική ἐξουσία καί θά ὑπερασπίσουμε τήν ἐλευθερία πού κατακτήσαμε ἀπό ὅλες τίς κακόβουλες προσπάθειες τῶν καπιταλιστῶν ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν 'Επιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1942 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

402

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ι. ΚΡΟΥΜΙΝ [291]

Συζητεῖστε το καί θά τό συντάξουμε στήν τελική του μορφή:

Νά θεωρηθεῖ ἀπόλυτα ἀναγκαῖο νά δοθεῖ ἰδιαίτερη προσοχή στή συλλογή *πληροφοριῶν* (καί μέσω τῶν είδικῶν ἀνταποκριτῶν, χωρίς ὅμως νά διορίσουμε *τέτιους γιά τό σκοπό αὐτό* καί μέσω ὅλων τῶν ἰδιαίτερα ἐξουσιοδοτημένων ἀπό τό *ΣΕΑ* καί τά Λαϊκά 'Επιτροπάτα καί τέλος — πιό βασικό — ἀπό τούς *τακτικούς* ἀπολογισμούς πού *στέλνονται* στά ἀντίστοιχα ὄργανα ἀπό τά κάτω), πληροφοριῶν πού στέλνονται ἄμεσα ἀπό τά ὄργανα πού δουλεύουν ἐπιτόπου, (ἐργοστάσια, μεταλλεῖα, ξεχωριστές δασικές περιοχές, ξεχωριστά ὑλοτομεῖα κτλ.). Ἡ συλλογή καί ἡ *ἀνάλυση* τῶν πληροφοριῶν ὄχι μόνο ἀπό τίς Γενικές Διευθύνσεις, ἀλλά συγκεκριμένα ἀπό τά ὄργανα

αὐτά πού δουλεύουν ἄμεσα στή βάση, πρέπει νά ἀποτελέσουν ἕνα ἀπό τά βασικότερα καθήκοντα τῆς *«Έκονομίτσεσκαγια Ζίζν»*.

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 26 τοῦ Γενάρη 1924 στήν ἐφημερίδα «Έκονομίτσεσκαγια Ζίζν», ἀρ. φύλ. 96

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό πανομοιότυπο

403

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΚΡΑΣΙΚΟΦ

8/Χ.

σ. Κράσικοφ!

Τό Ὀργανωτικό Γραφεῖο ἀνέστειλε χθές τήν ὑπόθεση (πειθαρχικό δικαστήριο τῆς Μόσχας) καί τήν παρέπεμψε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης.

Πρέπει τώρα, τή Δευτέρα νά μοῦ δόσετε τό πόρισμά Σας.

Σᾶς συνιστῶ:

(α) σύντομα στόν Τύπο (ὑπάρχει ποιός νά παραγγείλει;), *ἀρχίζοντας* ἀπό τήν ὑπόθεση ὁ Μαγιακόβσκι versus * στόν Σκβορτσόφ **·

(β) ὑποχρεωτικά μέ νομοθετικό τρόπο νά διευκρινιστεῖ ὁ νόμος ἤ νά *τροποποιηθεῖ*. Τή Δευτέρα νά μέ πληροφορήσετε.

Δέν μπορεῖ νά γίνει *μαζί* μέ τό ΠΚΣΣ;

Περιμένω ἀπάντηση ***. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

404

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ [292]

Γκ. Μ.!

Ἐάν τό ἐγκρίνετε, ἐπιστρέψτε το, θά τό δόσω γιά ἀντιγραφή καί θά τό στείλω (σέ ποιόν; σέ Σᾶς;). Ταλαντεύομαι, ἀξίζει γενικά; Δέν εἶναι *παραπανίσια* «ἐπίδειξη»; Ὑπάρχει πρακτικό *ὄ φ ε λ ο ς;*

Λένιν

Γράφτηκε στίς 8 ἤ στίς 9 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* — ἐνάντια. *Ἡ Σύντ.*

** Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 271. *Ἡ Σύντ.*

*** Βλ. στό ἴδιο, ντοκουμέντο ἀρ. 413. *Ἡ Σύντ.*

405

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΠΟΤΙΑΓΕΦ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

(Νά ἐλεγχθεῖ ἡ διεύθυνση ἀπό τόν Μέισνερ στή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας)

Ἄστραχαν

Στόν πρόεδρο τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας *Ποτιάγεφ*

9. X. 1921.

Πῆρα τό γράμμα Σας τῆς 21/9 [293]. Περιγραφή τῶν νέων μεθόδων νά δημοσιεύσετε καί στό Ἄστραχαν καί στή Μόσχα. Προτάσεις σχετικά μέ τή βαρελοποιία τηλεγραφεῖστε στό ΣΕΑ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Ἀπάντησε τηλεγραφικά στίς 9/X.

Νά ἐλεγχθεῖ ἡ ἀπάντηση τοῦ Ποτιάγεφ καί νά ὑποβληθεῖ στό *ΣΕΑ*.

9/X. *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

406

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Λ. Α. ΦΟΤΙΕΒΑ

Στήν Φότιεβα

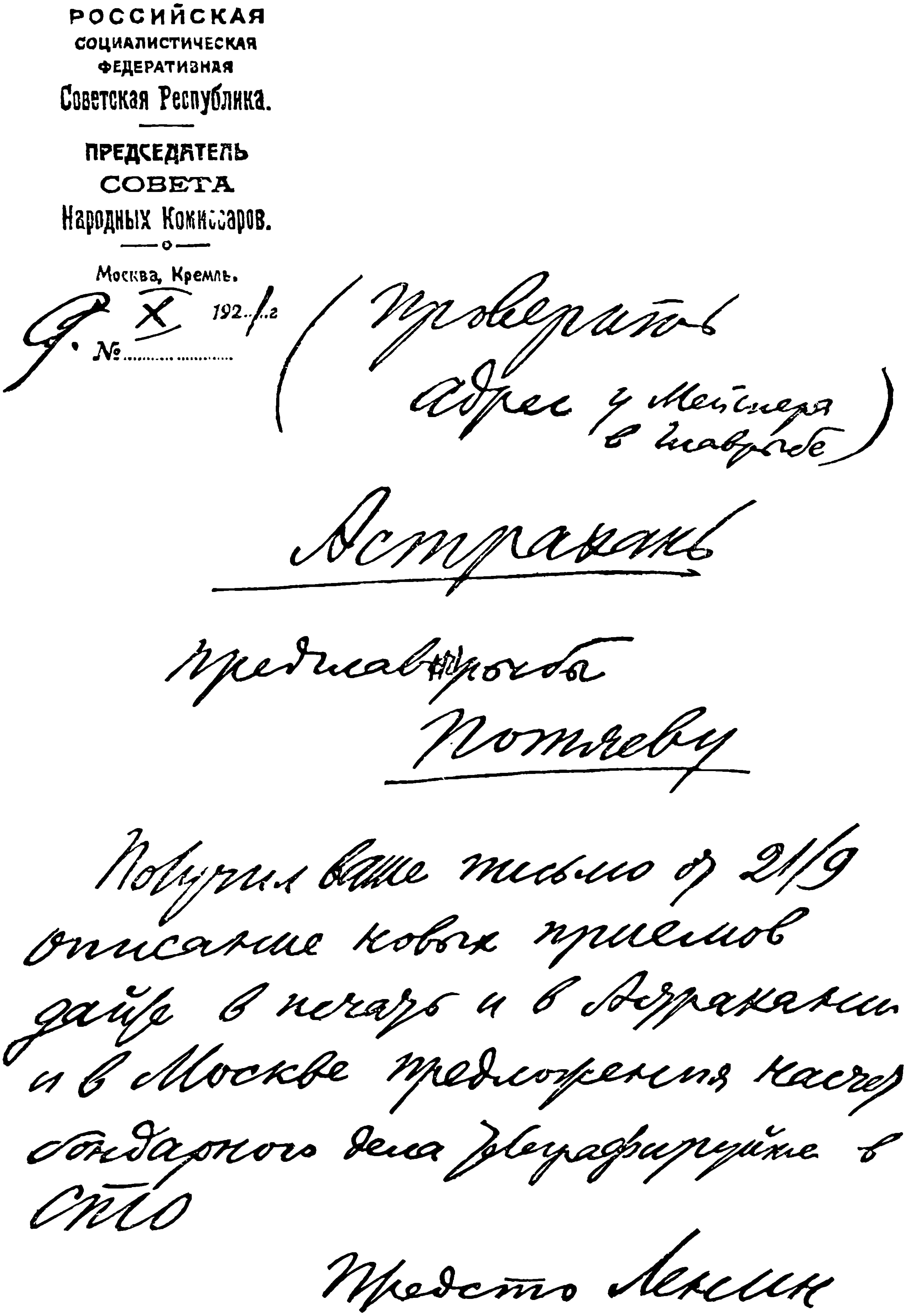
Ὁ μήνας πέρασε. Ζητεῖστε **σύντομο** δελτίο, διαβάστε το καί πέστε μου [294].

9/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 9 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

РОССИЙСКАЯ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
Советская Республика.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ
СОВЕТА
Народных Комиссаров.

Москва, Кремль.

9. X 1921 г.
№..........................

(Проверить адрес у Мейснера в Главрыбе)

Астрахань

Предгубрыбы Потяеву

Получил ваше письмо от 21/9
описание новых приемов
дайте в печать и в Астрахани
и в Москве предложения насчет
образцового дела двигайте в
СТО

Предсто Ленин

Τηλεγράφημα πρός τόν Α. Ι. Ποτιάγεφ. — 9 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

407

* ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ, ΤΙΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ, ΤΙΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ, ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ

10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Κάτω ἀπό τήν ἐπίδραση τῆς ἐπιδείνωσης τῆς ἐπισιτιστικῆς κατάστασης τόν περασμένο Μάη-Ἰούνη στό Ντονμπάς δεκάδες χιλιάδες ἐργάτες ἐγκατέλειψαν τά ἀνθρακωρυχεῖα καί διασκορπίστηκαν, ἐνμέρει ἔξω ἀπό τά ὅρια τοῦ λεκανοπεδίου. Ἰδιαίτερα μεγάλη εἶναι ἡ φυγή μιναδόρων, ὁ ἀριθμός τῶν ὁποίων ἀπό τίς 16 χιλιάδες ἔπεσε στίς 10 χιλιάδες τόν Αὔγουστο, ὅπως καί τῶν εἰδικευμένων ἐργατῶν τῶν λεβητοστασίων. Σήμερα στό Ντονμπάς δημιουργήθηκε σταθερή ἐπισιτιστική κατάσταση, συγκεκριμένα: ἐξασφαλίστηκε ἀπόθεμα σιτηρῶν γιά τρεῖς μῆνες, πού θά αὐξηθεῖ. Προτείνεται νά ἀναπτυχθεῖ πλατιά ζύμωση γιά νά ἐπιστρέψουν στά ὀρυχεῖα οἱ ἐργάτες ὑπόγειων στοῶν πού ἐγκατέλειψαν τό Ντονμπάς καί συγκεκριμένα: μιναδόροι, μεταφορεῖς, πλαισιωτές, γεωτρητές, ἀντλητές, ἐπίσης καί ἐργάτες λεβητοστασίων καί μηχανοδηγοί. Ἄλλοι ἐργάτες, ἐκτός ἀπό τίς παραπάνω κατηγορίες νά μή στέλνονται. Κατά τή ζύμωση νά διευκρινίζεται: 1) ἡ πλήρης ἐξασφάλιση μέ ψωμί. 2) Ἡ ἐφαρμογή νέων κανόνων πληρωμῆς τῆς δουλιᾶς μέ τρόφιμα καί χρήματα σύμφωνα μέ τήν παραγωγικότητα, μέ κατάργηση τῆς ἐξισωτικῆς χορήγησης τροφίμων καί χρημάτων. 3) Ἀπό τήν ἐπιστροφή τῶν ἐργατῶν ἐξαρτᾶται σέ σημαντικό βαθμό ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπισιτιστικῆς καμπάνιας στήν Οὐκρανία πού παρεμποδίζεται ἀπό τήν ἔλλειψη καυσίμων γιά τίς μεταφορές τροφίμων.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν* *

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

---

* Τό τηλεγράφημα ὑπόγραψε ἐπίσης ὁ γραμματέας τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ(μπ) Β. Μ. Μόλοτοφ. *Ἡ Σύντ.*

408

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΣΛΕ ΤΗΣ ΣΣΔ ΤΗΣ ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑΣ

Λευκορωσία, στόν πρόεδρο τοῦ ΣΛΕ
Ἀντίγραφο στό Οἰκονομικό *Συμβούλιο*

Ἡ ἔκθεση τοῦ Τεούμιν [295] στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου δέν ἀπαντᾶ στό ἐρώτημα τοῦ ΣΕΑ, μιά πού δέν δίνει ἀριθμούς. Στά τηλεγραφήματα τοῦ διευθυντῆ ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ 01090 τῆς 8 Σεπτέμβρη, 01134 τῆς 14 Σεπτέμβρη, 01161 τῆς 19 Σεπτέμβρη, 01204 τῆς 1 Ὀχτώβρη, 01220 τῆς 5 Ὀχτώβρη τό Οἰκονομικό Συμβούλιο τῆς Λευκορωσίας στέλνει εἴτε τυπικές, εἴτε μή ἱκανοποιητικές ἀπαντήσεις. Παρακαλῶ νά ζητήσετε ἀμέσως ἀπό τό Οἰκονομικό Συμβούλιο ὅλα τά νούμερα, νά ἐρευνήσετε τήν ὑπόθεση, νά παραπέμψετε σέ δίκη τούς ὑπαίτιους γιά κωλυσιεργία καί σαμποτάζ. Ὁ ἀπολογισμός πού ζητᾶμε, ὑπογραμμένος ἀπό τόν πρόεδρο τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, πρέπει νά σταλεῖ ἀμέσως. Τηλεγραφεῖστε γιά τή λήψη τοῦ τηλεγραφήματος καί τήν ἐκτέλεση.

10 τοῦ Ὀχτώβρη

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β Ι Λένιν

409

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Τό πῆρα μετά τή λήξη τῆς συνεδρίασης τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. Παρακαλῶ νά σταλεῖ ἐπειγόντως σέ ὅλα τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου γιά ἔγγραφη ψηφοφορία ἀπό χέρι σέ χέρι.

10/X.

σ. Μόλοτοφ!

Συμφώνησα μέ τόν σ. Οὔνσλιχτ γιά τήν καθυστέρηση τῆς ἐκτέλεσης τῆς καταδίκης τοῦ Ναζβάνοφ καί βάζω τό ζήτημα στό Πολιτικό Γραφεῖο.

Γιά τόν Ναζβάνοφ εἶχα γράμμα τό καλοκαίρι τοῦ 1921 ἀπό τόν Κράσιν (πρίν ἀκόμη συλληφθεῖ ὁ Ναζβάνοφ). Ὁ Κράσιν ζητοῦσε νά χρησιμοποιηθεῖ στή δουλιά αὐτός ὁ πολύτιμος, λέει, μηχανικός.

Ὁ Κρζιζανόβσκι μοῦ ἔλεγε ὅτι ξέρει τόν Ναζβάνοφ, λογομάχησε πολλές φορές ἔντονα μ' αὐτόν ὕστερα ἀπό τίς 25. Χ. 1917 καί λίγο ἔλειψε νά τόν διώξει ἀπό τό διαμέρισμά του γιά ἀντισοβιετικές ἀντιλήψεις. Τήν ἄνοιξη ὅμως ἤ τό καλοκαίρι τοῦ 1921 παρατήρησε μεταστροφή σ' αὐτόν καί τόν πῆρε στή δουλιά στήν *Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου.*

Μετά ἦρθαν σέ μένα δυό σύντροφοι ἀπό τήν ΚΕ τῶν ἐργατῶν βιομηχανίας ζάχαρης καί στό ἐρώτημά μου ἔδοσαν θετική γνώμη γιά τόν Ναζβάνοφ, ἐπιβεβαιώνοντας τή γνώμη τους καί γραπτά. Μέ βάση τά παραπάνω βάζω τό ζήτημα στό Πολιτικό Γραφεῖο.

Προτείνω: ἐάν χρειάζεται, νά ἀναζητηθεῖ τό γράμμα τοῦ Κράσιν καί ἡ γραπτή γνώμη τῶν δυό ἐργατῶν. Ἄν τό Πολιτικό Γραφεῖο ἀποφασίσει, ἐγώ θά ψάξω νά βρῶ αὐτά τά δυό ντοκουμέντα.

Ἀπό τήν πλευρά μου προτείνω: νά ἀκυρωθεῖ ἡ ἀπόφαση τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης καί νά ἐφαρμοστεῖ ἡ ἀπόφαση πού πρότεινε ὁ Ἀγκράνοφ (ὑπάρχει ἐδῶ στό φάκελλο), δηλ. δύο χρόνια *μέ ἀναστολή* [296].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

410

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [297]

Θεωρῶ τήν ὑπόθεση σημαντικότατη καί ἐπείγουσα, γιατί ἡ ὑπογραφή δανείου μέ τήν Ἰταλία, *πού δέν ἀπαιτεῖ ἀναγνώριση τῶν παλιῶν χρεῶν,* μπορεῖ νά σημαίνει ρῆγμα στόν οἰκονομικό ἀποκλεισμό.

Προτείνω μιά μυστική ἐπιτροπή ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο **ἀμέσως** μέ **σύντομη** (2-4 ἡμέρες) προθεσμία. Ἡ σύνθεση ἔστω: Λιτβίνοφ, Σέινμαν, Ράντσενκο, Κρεστίνσκι (μέ δικαίωμα ἀντικατάστασής του μέ ἄλλο μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Οἰκονομικῶν), Μπογκντάνοφ (μέ τό ἴδιο δικαίωμα).

Ἐγγύηση μπορεῖ νά εἶναι: ξυλεία (ἐκχωρήσεις στό Βορά), πετρέλαιο στήν Οὐχτά, πετρέλαιο στόν Ἔμπα, ὀρυχεῖα χαλκοῦ κτλ.

11/Χ. *Λένιν*

(Καθῆκον (2-4 ἡμέρες)
τῆς Ἐπιτροπῆς: *εἰδικά*
ἡ ἰταλική πρόταση καί κατόπιν
οἱ *γενικές* βάσεις τῶν ἐγγυήσεων.)

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

411

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Λ. ΡΟΥΧΙΜΟΒΙΤΣ [298]

11/X.

σ. Ρουχιμόβιτς!

Διάβασα τήν ἔκθεσή Σας καί Σᾶς μαλώνω ἄσχημα. Ἡ ἔκθεση συντάχθηκε τσαπατσούλικα. Γιατί δέν διαθέτετε ἐδῶ στή Μόσχα ἔστω 2-3 ὧρες γιά νά *ἀποτελειώσετε* τήν ἔκθεση (ἀφοῦ δέν εἴχατε καιρό στό Ντονμπάς);

Ἀδούλευτη καί ἀσαφής.

Δέν ὑπάρχουν οἱ ἀπαραίτητοι πίνακες καί εἶναι παραφορτωμένοι μέ πολλούς ἀριθμούς.

Χρειάζεται σύντομος πίνακας: τιμή σέ ἀλεύρι ἤ σέ χρυσά ρούβλια κτλ.

1000 πούτια κάρβουνο στό ἀνθρακωρυχεῖο ἤ στό σταθμό κτλ.

Πρίν τόν πόλεμο... — — —

Σήμερα στήν ΚΔΑΒ * — — — — —

(μεγάλα ἀνθρακωρυχεῖα).

Σ' αὐτούς μέ τόν ὅρο πού Ἐσεῖς ὑποδείχνετε (πλήρης ἐπιτυχία ὅλου τοῦ προγράμματος ὁμαδικοῦ ἐφοδιασμοῦ;)

Στά μικρά ὀρυχεῖα τοῦ ἐνοικιαστῆ — — — —

Σέ ἕναν τέτιο πίνακα βρίσκεται ὅλη ἡ οὐσία!

Κι' Ἐσεῖς ὅμως δέν μπορέσατε νά τή δόσετε.

Ὅλοι οἱ πίνακές Σας θά πρέπει νά εἶναι σέ εἰδική Γενική Διεύθυνση, σάν λεπτομερής ἔκθεση καί ἀκριβέστατο ἀποδεικτικό τοῦ κύριου καί βασικοῦ πίνακα.

Παρακάτω. Δέν φαίνεται καθαρά: κάποιοι μέ κύρος (ὀνόματα, προϋπηρεσία τους, βαθμός;) *ἐκφράζονται* ὅτι τά μικρά ὀρυχεῖα *εἶναι* ἐπιζήμια.

* Κεντρική Διεύθυνση ἀνθρακοβιομηχανίας. *Ἡ Σύντ.*

Κάποιοι (ὀνόματα κτλ.) εἶναι ἐνάντια.

Αὐτό εἶναι σπουδαῖο, ὅμως δέν φαίνεται.

3ο. Συμπέρασμα; Πρέπει νά παρθεῖ αὐτό πού εἶναι συζητήσιμο.

Νά δοθοῦν μέ ἐνοίκιο τά μικρά ὀρυχεῖα;

Αὐτό *τώρα* εἶναι ἀδιαφιλονίκητο.

Σέ Σᾶς δέν φαίνεται καί δέν εἶναι ξεκάθαρο τί παραμένει ἀκόμη *τώρα* συζητήσιμο!

Κατά τά φαινόμενα,

αὐτό:

1) χρειάζονται μήπως ἀμέσως *ἐπισκευή* μιά σειρά μεγάλα ἀνθρακωρυχεῖα *(τά τάδε; ὀνομασία)* καί τό σταμάτημά τους γιά ἐπισκευή μέ μεταφορά τῆς ἀποστολῆς τους στά μικρά ὀρυχεῖα;

2) Νά δοθοῦν μέ ἐνοίκιο *καί μεσαῖα* ὀρυχεῖα;

3) — — καί συγκεκριμένα *μέσω* τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου τοῦ Ντονιέτσκ;

Καθαρά δέν φαίνεται. Κι' ἐγώ καί ὁ καθένας πού διαβάζει τήν εἰσήγηση, πρέπει νά τήν *ξαναδουλεύει γιά Σᾶς.*

Ἔτσι χαντακώνεται ἀκόμη καί μιά δίκαιη ὑπόθεση!

Γιά νά εἶναι ξεκάθαρο θά χρειαζόταν τό *σχέδιό Σας:* νά κλείσει γιά ἐπισκευή τό τάδε καί τό τάδε. 900 ἑκατομμύρια σέ 2 χρόνια (ἤ πόσο;) νά δόσουν τά μικρά ἀνθρακωρυχεῖα κτλ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

412

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Λ. ΡΟΥΧΙΜΟΒΙΤΣ

12/X.

σ. Ρουχιμόβιτς!

Ὁ Στάλιν μοῦ εἶπε ὅτι πολύ σᾶς ἔθιξε τό γράμμα μου *.

Ἄδικα. Δέν ὑπῆρχε οὔτε ἴχνος πρόθεσης νά Σᾶς θίξω.

Σᾶς μάλωσα, γιατί πῆρα τίς ἰδέες Σας στά *σοβαρά.* Ὁ ἴδιος τηλεφώνησα χθές καί στόν *Ραμζίν* (ἐπιστήμονας πρώτης τάξης καί εὐσυνείδητος) καί στόν *Σμίλγκα.* Ὁ Σμίλγκα μοῦ *ὑποσχέθηκε* νά συγκαλέσει μιά ἐπιτροπή: Μπογκντάνοφ + Ραμζίν + Ἐσεῖς.

Πρέπει νά ξέρετε νά *παλεύετε* καί νά μή δείχνετε ὑπερβολική μετριοφροσύνη, ὅπως Ἐσεῖς.

---

* Βλ. τό προηγούμενο ντοκουμέντο. *Ἡ Σύντ.*

Τό γράμμα μου πρός Ἐσᾶς δέν τό ἔδειξα σέ *κανέναν*.

Προετοιμαστεῖτε καλύτερα γιά τήν ἐπιτροπή καί ἄν ἀπορίψουν τίς γνῶμες Σας, δόστε μου ἀκριβή καί καθαρή «εἰδική γνώμη» [299].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

413

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Π. Α. ΚΡΑΣΙΚΟΦ [300]

Βλαντίμιρ Ἰλίτς!

Γιά τήν ὑπόθεση τοῦ Λίτκενς καί τοῦ Λένγκνικ γιά τήν ὥρα μπορεῖ σίγουρα νά ποῦμε τά παρακάτω:

1) Ἡ ὑπόθεση γιά τήν παράνομη ἀπόλυση ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων δέν ὑπόκειται, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 8 τοῦ κανονισμοῦ [301], στό πειθαρχικό συντροφικό δικαστήριο.

2) Οἱ δυό (Λίτκενς καί Λένγκνικ) ἀπό τούς ἐναγόμενους εἶναι πρόσωπα πού διορίζονται ἀπό τό ΣΛΕ καί γι' αὐτό δέν μποροῦν νά δικαστοῦν γιά ὑπηρεσιακή ὑπόθεση ἀπό τό πειθαρχικό δικαστήριο.

3) Στήν οὐσία ἡ ὑπόθεσή τους πρέπει νά ἐκδικαστεῖ μέ τό γενικό κανόνα ἤ σύμφωνα μέ τό διάταγμα τῆς 27 τοῦ Γενάρη 1921.

4) Τό ἀνακριτικό μας τμῆμα ἔχει ἀναλάβει ἤδη τήν ὑπόθεση, ὅμως ἐπί τῆς οὐσίας τῶν ἀπαγγελόμενων κατηγοριῶν πρέπει νά συγκεντρώσει ὑλικά, γιατί ἡ ὑπόθεση διεξαγόταν κατά χαώδη τρόπο, μέ παραβίαση τῆς διαδικασίας καί ξέχωρα ἀπ' αὐτό, ἀπό τόν Λένγκνικ καί τό Λίτκενς καταφθάνουν νέα ὑλικά, πού πρωτύτερα δέν ὑπῆρχαν. Γι' αὐτό, τό πόρισμα ἐπί τῆς οὐσίας τῆς ὑπόθεσης θά δοθεῖ μέσα σέ 2-3 ἡμέρες.

5) Ἐπειδή μερικά ἄρθρα τοῦ κανονισμοῦ γιά τά πειθαρχικά δικαστήρια ἔχουν ἀσάφειες καί δέν εἶναι ἀρκετά συντονισμένα καί ἐπειδή ὁ κανονισμός στό σύνολό του δέν εἶναι συντονισμένος μέ τά γενικά νομοθετήματα, πρέπει τό ΣΛΕ νά ψηφίσει γενική ἀπόφαση γιά τήν ἐπανεξέταση τοῦ κανονισμοῦ γιά τά πειθαρχικά δικαστήρια (σ' αὐτό τό συμπέρασμα κατέληξε καί ἡ ἐπιτροπή τοῦ Ὀργανωτικοῦ Γραφείου).

Ἐπομένως, πρέπει νά ὑποβληθεῖ **ἀμέσως** στό Μικρό ΣΛΕ σχέδιο ἀπόφασης: «Νά θεωρηθεῖ ἀναγκαία ἡ ἀναθεώρηση, νά ἀνατεθεῖ στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης (σέ συμφωνία μέ τό ΠΚΣΣ;) μέ προθεσμία 3 ἡμερῶν».

6) Σχετικά μέ τόν Τύπο, τό ἄρθρο θά γραφεῖ ἀπό τόν Κριλένκο ἤ τόν Γκόιχμπαργκ.

Παρακαλῶ νά μέ ἐνημερώσετε, πότε καί ποῦ θά δημοσιευτεῖ.

7) Μέ τό ΠΚΣΣ θά προσπαθήσουμε νά συνεννοηθοῦμε γιά τίς θέσεις,

πότε ὅμως;

ὑποχωρώντας στόν τομέα τῆς συντροφικῆς ἠθικῆς καί πειθαρχίας, ὅμως ἐξαιρώντας τίς ὑπηρεσιακές παραβάσεις καί παραπτώματα.

Π. Κράσικοφ

σ. Κράσικοφ! Ἀνησυχῶ πολύ πώς ἡ ὑπόθεση πάλι θά σκεπαστεῖ. Παρακαλῶ *νά μοῦ τό ἐπιστρέψετε, μέ σύντομη* γνώμη Σας: *πότε;* Κατά παραγράφους *πότε;*

Γιά ὄνομα τῆς ἀλήθειας, μήν ἀφήνετε τήν ὑπόθεση νά σκεπαστεῖ, γιατί τό χάος θά παραμείνει καί θά βαθαίνει.

12/Χ. Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

414

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

12/Χ.

σ. Μόλοτοφ! Σᾶς παρακαλῶ νά τό διαβάσετε καί νά τό δείξετε *ἐμπιστευτικά*. **Μόνο** *στά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου.*

Ἐγώ εἶμαι *ὑπέρ* τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Τόμσκι ἀπό τή θέση του στό Τουρκεστάν, γιατί ἀκόμη **καί** ὁ Ρουτζουτάκ, φίλος τοῦ Τόμσκι, μοῦ εἶπε χθές:

(1) Ἄν ἐγώ εἶμαι «ἀποικιοκράτης» κατά ¾, ὁ Τόμσκι εἶναι κατά $^5/_4$.

(2) Παραξενεύομαι πόσο γρήγορα ὁ Τόμσκι ἀφομοίωσε τό ὕφος «προϊσταμένου».

(3) Ἐγώ (ὁ Ρουτζουτάκ) ἤθελα νά μονοιάσω τόν Τόμσκι μέ τόν Ραχιμπάγεφ. *Ὁ Τόμσκι ἀρνήθηκε.*

Δέν ξέρω πιά πῶς θά δουλέψουν αὐτοί μαζί.

Αὐτές οἱ τρεῖς παρατηρήσεις ἑνός φίλου τοῦ Τόμσκι εἶναι πολύ χαρακτηριστικές [302].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

415

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Μ. Ι. ΓΚΛΙΑΣΣΕΡ [303]

Ἐάν «ὁμόφωνα», τότε εἶμαι ἕτοιμος νά τό ὑπογράψω ἀμέσως καί τότε ὅλα τελειώνουν. Ἄς τό ὑπογράψουν *ὅλα* τά μέλη (τῆς ὑποεπιτροπῆς καί τῆς ἐπιτροπῆς) κι' ἐγώ θά τό ὑπογράψω.

Ἄν αὐτό δέν εἶναι ἔτσι καί γιά κάποιο λόγο χρειάζεται ἐπιτροπή μέ μένα, τότε ὁρίζουμε προθεσμία τώρα ἀμέσως: ἤ σήμερα στίς *9*,

ἤ αὔριο στίς *12*,

ἤ τήν Παρασκευή στίς *12*.

Συνεννοηθεῖτε τηλεφωνικά μέ τόν Κούρσκι.

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

416

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΪΜΠΙΣΕΦ [304]

12. X. 1921.

σ. Κούιμπισεφ!

Σᾶς παρακαλῶ, συμπληρωματικά μέ τά ὑλικά γιά τήν ὑπόθεση Ροῦτγκερς, νά διευκρινιστεῖ ἀκόμη:

1) ὅλοι μιλᾶνε γιά 300 000 δολλάρια, σάν δικά μας ἔξοδα.

Ὅμως στήν § 4 α) ἀναφέρει:

«Ἡ Σοβιετική κυβέρνηση χορηγεῖ 100 δολλάρια *σέ κάθε ἐργάτη πού ἐποικίζεται*»

καί σύμφωνα μέ τήν § 5 α) καί β) ἐποικίζονται 2800 + 3000 = 5800.

Δέν θά φτάσουν τά ἔξοδά μας τά 600 000 *δολλάρια;*

Ἤ νά προστεθεῖ καθαρά: ἀπό 100 δολλάρια σέ *3 0 0 0* ἄτομα γιά τό ἐργοστάσιο Ναντέζντιν καί μόνο γι' αὐτούς;

2) Γιατί δέν ὑπάρχει *γραπτή* δήλωση καί τῶν τριῶν, καί τοῦ Ροῦτγκερς καί τοῦ Χέιβουντ καί τοῦ Κάλβερτ ὅτι *ὑπογράφουν* αὐτή τήν «ὑποχρέωση» πού ἐπισυνάπτεται στήν ὑπόθεση;

Σᾶς παρακαλῶ σήμερα κιόλας νά τήν παραγγείλετε καί ὁπωσδήποτε στήν *ἀγγλική* γλώσσα.

3) Τό τέλος τῆς § 8 (ὑποχρέωσή μας εἶναι νά ἐπιστρέψουμε τά ἔξοδα), θά ἔπρεπε νά διατυπωθεῖ ἀκριβέστερα σέ εἰδική παράγραφο: «Ἡ Σοβιετική κυβέρνηση ἀναλαμβάνει τήν ὑποχρέωση νά ἐπιστρέψει τά ἔξοδα μόνο σ' αὐτές τίς περιπτώσεις καί μόνο μ' αὐτές τίς ἀρχές».

4) Εἶναι τελεσιγραφικές οἱ τροπολογίες τοῦ Ροῦτγκερς κ.ἄ. στό κείμενο πού ψήφισε τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ;

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε τήν ἀπάντησή Σας (+ τή δήλωση στήν ἀγγλική γλώσσα) *καί νά ἐπιστρέψετε τό γράμμα αὐτό* στόν *Μόλοτοφ,* γραμματέα τῆς ΚΕ, *αὔριο, τήν Πέμπτη* 13/Χ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

417

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Πρός ὅλους τούς προέδρους τῶν Οἰκ. συμβουλίων κυβερνείων,
τούς προέδρους τῶν Οἰκ. συμβουλίων περιοχῶν
Ροστόβ τοῦ Ντόν, Οἰκ. συμβούλιο Ἀκρινῆς περιοχῆς
Νοβονικολάγεβσκ, στό Οἰκ. συμβούλιο Σιβηρίας,
Χάρκοβο, στό Οἰκ. συμβούλιο Οὐκρανίας,
Πρός ὅλα τά ΣΛΕ τῶν Αὐτόνομων Δημοκρατιῶν γιά ἐνημέρωση
Ἀντίγραφα: στό ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ, ΑΣΛΟ, ΛΕΕΕ, ΚΕΚΣ

Τό Συμβούλιο Ἄμυνας στή συνεδρίαση τῆς 7 τοῦ Ὀχτώβρη ἀποφάσισε νά ἀπαγορεύσει στά κρατικά ἱδρύματα καί τίς ἐπιχειρήσεις κάθε πώληση ἐκτός ἀπ' αὐτές πού προβλέπουν οἱ νόμοι γιά τίς ποσοστιαῖες χορηγίες. Μέ σκοπό τή διατήρηση τοῦ κρατικοῦ ἐμπορικοῦ ἀποθέματος γιά τή σχεδιασμένη ἐφαρμογή τῆς ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων μέσω τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ καί τῆς ΚΕΚΣ, καθώς ἐπίσης γιά τό σταμάτημα τῶν περιπτώσεων πώλησης ἀπό τά παραγωγικά ὄργανα προϊόντων, πού προορίζονται γιά τόν ἐφοδιασμό τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, Σᾶς προτείνω, μέ προσωπική Σας εὐθύνη, νά παρακολουθεῖτε τήν ἀκριβή ἐφαρμογή τῆς παραπάνω ἀπόφασης τοῦ ΣΕΑ καί νά μήν ἐπιτρέψετε τήν πώληση ἀπό τά παραγωγικά ὄργανα κανενός ἐμπορεύματος καί προϊόντων, παρά μόνο τῶν ἐπιτρεπόμενων σύμφωνα μέ τίς ἀποφάσεις καί τά διατάγματα γιά τή χορηγία ἀποθέματος σέ εἶδος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

418

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

13. Χ. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά κανονίσετε, ὕστερα ἀπό κατάλληλη συμφωνία μέ τόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ (καί διευκρίνιση μέ τούς γραμματεῖς), ὥστε νά ἀλλάξει ἡ σειρά πρόσκλησης τῶν εἰσηγητῶν (καί στό Μεγάλο καί στό Μικρό ΣΛΕ).

Οἱ εἰσηγητές προσκαλοῦνται τώρα στή συνεδρίαση γενικά καί περιμένουν ὧρες.

Αὐτό εἶναι αἶσχος και παραλογισμός.

Πρέπει νά προσπαθήσουμε, ὥστε οἱ εἰσηγητές νά προσκαλοῦνται *σέ μιά καθορισμένη ὥρα.*

Μέ τό *διπλό* τηλεφωνικό ἔλεγχο, ἄν χρειάζονται οἱ εἰσηγητές καί ποιοί; Μέ τή *σωστή* διάταξη τῶν ὑποθέσεων μιᾶς καθορισμένης συνεδρίασης (ὑποθέσεις μέ εἰσηγητές καί ὑποθέσεις χωρίς εἰσηγητές) μπορεῖ καί πρέπει νά πετύχουμε, ὥστε οἱ εἰσηγητές *νά μή περιμένουν περισσότερο ἀπό 15 λεπτά.*

Σᾶς παρακαλῶ νά μελετήσετε μιά τέτια σειρά ἀμέσως, ἀφοῦ τήν καλοσκεφτεῖτε, καί νά μέ ἐνημερώσετε μέ τή σχετική ἀπόφαση, πού θά ψηφίσετε μέσω τοῦ Μικροῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 21 τοῦ Γενάρη 1925 στήν ἐφημερίδα «Πράβντα», ἀρ. φύλ. 17

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

419

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ [305]

σ. Κάμενεφ! Τόν Νογκίν τόν στέλνουμε στό Τουρκεστάν. Γιά τό σκοπό αὐτό πρέπει νά στέλνουμε **περισσότερους** ξένους. Ἡ προμήθεια σιτηρῶν στό ἐξωτερικό συνεχίζεται.

Σᾶς παρακαλῶ νά συνομιλήσετε μέ τόν Φρούμκιν ἤ νά τοῦ γράψετε δυό λόγια.

Λένιν

13/Χ.

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

420

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΙΝΤΝΕΪ ΧΙΛΜΑΝ

13. Χ. 1921.

Σύντροφε Χίλμαν!

Σᾶς εὐχαριστῶ ὁλόψυχα γιά τή βοήθεια. Χάρη σέ Σᾶς μπορέσαμε γρήγορα νά πετύχουμε μιά συμφωνία σχετικά μέ τήν ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς γιά τήν παροχή βοήθειας στή Σοβιετική Ρωσία ἀπομέρους τῶν ἀμερικανῶν ἐργατῶν [306]. Συνάμα, εἶναι ἰδιαίτερα σπουδαῖο, ὅτι ἡ ὑπόθεση γιά τήν ὀργάνωση αὐτῆς τῆς βοήθειας μπαίνει τώρα καί σ' ἐκείνους τούς ἐργάτες, πού δέν εἶναι κομμουνιστές. Σέ ὅλο τόν κόσμο καί ἰδιαίτερα στίς πιό προηγμένες καπιταλιστικές χῶρες ἑκατομμύρια ἐργάτες δέν συμμερίζονται τίς ἀπόψεις τῶν κομμουνιστῶν σήμερα, καί ὅμως εἶναι ἕτοιμοι νά βοηθήσουν τή Σοβιετική Ρωσία, νά βοηθήσουν καί νά θρέψουν τούς πεινασμένους, ἔστω καί ἕνα μέρος τους, νά βοηθήσουν καί στό ἔργο τῆς ἀνόρθωσης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας τῆς Σοσιαλιστικῆς Ὁμοσπονδιακῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας τῆς Ρωσίας. Οἱ ἐργάτες αὐτοί ἐπαναλαμβάνουν μέ πλήρη πεποίθηση τά λόγια — καί, αὐτό εἶναι ἀκόμη πιό σπουδαῖο, ὄχι μόνο ἐπαναλαμβάνουν τά λόγια, ἀλλά καί τά ἐφαρμόζουν ἔμπρακτα στή ζωή — τά λόγια τῶν καθοδηγητῶν τῆς Συνδικαλιστικῆς Διεθνοῦς τοῦ Ἄμστερνταμ (πού διάκειται ὁπωσδήποτε ἐχθρικά στόν κομμουνισμό), ὅτι δηλαδή ὁποιαδήποτε νίκη τῆς παγκόσμιας ἀστικῆς τάξης ἐπί τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας θά σήμαινε πολύ μεγάλη νίκη τῆς παγκόσμιας ἀντίδρασης ἐπί τῆς ἐργατικῆς τάξης γενικά.

Ἡ Σοβιετική Ρωσία ἐντείνει ὅλες τίς δυνάμεις, γιά νά ξεπεράσει τήν πείνα, τήν ἐρήμωση καί τήν καταστροφή. Ἡ οἰκονομική βοήθεια τῶν ἐργατῶν ὅλου τοῦ κόσμου εἶναι πάρα πολύ σπουδαία γιά μᾶς, ἀπό τήν ἄποψη αὐτή, παράλληλα μέ τήν ἠθική βοήθεια καί τήν πολιτική βοήθεια. Ἡ Ἀμερική, φυσικά, βρίσκεται ἐπικεφαλῆς τῶν κρατῶν πού οἱ ἐργάτες τους μποροῦν νά μᾶς βοηθήσουν, μᾶς βοηθοῦν ἤδη τώρα καί θά μᾶς βοηθοῦν, εἶμαι βαθιά πεισμένος γι' αὐτό — ἀκόμη σέ πολύ μεγαλύτερη ἔκταση.

Οἱ ἀφοσιωμένοι στήν ὑπόθεση, δραστήριοι πρωτοπόροι ἐργάτες τῆς Ἀμερικῆς θά τεθοῦν ἐπικεφαλῆς ὅλων τῶν ἐργατῶν σέ μιά σειρά βιομηχανικές χῶρες, πού δίνουν τίς τεχνικές τους γνώσεις στή Σοβιετική Ρωσία, τήν ἀποφασιστικότητά τους

νά ὑποβληθοῦν σέ στερήσεις, νά βοηθήσουν τήν Ἐργατοαγροτική Δημοκρατία νά ἀνορθώσει τήν οἰκονομία της. Ἀπό τά εἰρηνικά μέσα πάλης ἐνάντια στήν καταπίεση τοῦ παγκόσμιου χρηματιστικοῦ κεφαλαίου, ἐνάντια στήν παγκόσμια ἀντίδραση δέν ὑπάρχει ἄλλο μέσο πού θά ὑποσχόταν τή νίκη τόσο γρήγορα καί τόσο σίγουρα, ὅσο ἡ βοήθεια γιά τήν ἀνόρθωση τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας.

Μέ τούς καλύτερους χαιρετισμούς σέ ὅλους τούς ἐργάτες πού δίνουν τούτη ἤ τήν ἄλλη βοήθεια στή Σοβιετική Ρωσία.

Ν. Λένιν

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1930 στά Ἅπαντα τοῦ Β. Ι. Λένιν στήν 2-3 ἔκδοση, τόμ. XXVII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

421

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ

Πρός ὅλες τίς Ἐπιτροπές κυβερνείων, ἐπαρχιῶν, περιφερειῶν
καί Δασικές ἐπιτροπές σιδηροδρόμων,
πρός ὅλες τίς Ἔκτακτες ἐπιτροπές κυβερνείων
(Ἀντίγραφα στίς ΠΕΕ καί ΕΑΕ, σ. Ἀβανέσοφ)

Παρά τίς συνεχεῖς ὑπενθυμίσεις τῆς ΚΔΔΒ * οἱ Δασικές ἐπιτροπές συνεχίζουν νά καθυστεροῦν τούς ἀπολογισμούς γιά τήν πορεία τῶν ἐργασιῶν τους, ἤ τούς ὑποβάλλουν ὄχι σύμφωνα μέ τόν καθιερωμένο τύπο ἤ ὄχι ὁλοκληρωμένους. Εἶναι ἀπαραίτητο νά καταλάβετε ἐπιτέλους ὅτι ἡ ἔλλειψη ἀκριβῶν πληροφοριῶν σχετικά μέ τή συμπλήρωση τῶν ἀποθεμάτων ξύλων καί ὑλικῶν δυσχεραίνει πολύ τόν προγραμματισμό τῆς δουλιᾶς τοῦ κέντρου καί ἔχει σοβαρή ἀντανάκλαση σέ ὅλους τούς κλάδους τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας, γιατί τά καυσόξυλα ἀποτελοῦν τή βάση τῆς δουλιᾶς ὅλης τῆς κρατικῆς βιομηχανίας καί τῶν σιδηροδρόμων, καί ἡ ξυλεία, ἐκτός ἀπό τήν ἱκανοποίηση τῶν ὀξυμένων ἐσωτερικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, χρησιμεύει σάν πραγματική βάση γιά τήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων μέ τό ἐξωτερικό, χωρίς τήν ὁποία εἶναι ἀνέφικτη ἡ οἰκονομική ἀναγέννηση τῆς Δημοκρατίας. Μέ τό παρόν προτείνεται κατηγορηματικά σέ ὅλες τίς Δασικές ἐπιτροπές νά βάλουν ἀμέσως τάξη στούς ἀπολογισμούς σχετικά μέ τή συγκέντρωση, τή μεταφορά, τήν παράδοση καυσόξυλων, ξυλανθράκων, ξυλείας· σέ ὅλες τίς Ἔκτακτες ἐπιτροπές κυβερ-

* Κεντρική Διεύθυνση Δασικῆς Βιομηχανίας. *Ἡ Σύντ.*

νείων νά παρακολουθοῦν τήν ἀκριβή τήρηση τῶν προθεσμιῶν καί τῶν τύπων πού καθόρισε ἡ ΚΔΔΒ. Μέ προσωπική εὐθύνη τῶν προέδρων τῶν Δασικῶν ἐπιτροπῶν ἀπαιτῶ τήν ἀκριβή γρήγορη ἀπάντηση μέ ἀπαρίθμηση τῶν ὀνομάτων ὅλων ὅσων εὐθύνονται προσωπικά γιά τήν ὑποβολή τῶν ἀπολογισμῶν [307].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 13 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

422

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

13. X. 1921.

σ. Γκορμπουνόφ!

1) Τήν μπροσούρα πρέπει νά τήν ἐπιστρέψετε στό συγγραφέα (σημειώνοντας τόν τίτλο της καί τόν τόπο ὑπηρεσίας τοῦ συγγραφέα) [308].

2) Νά φροντίσετε νά ἀναζητήσετε σέ ποιές βιβλιοθῆκες ὑπάρχει αὐτή ἡ μπροσούρα.

3) Νά γράψετε στόν μηχανικό Ν. Σ. Βετσίνκιν, ἄν θά μποροῦσε νά δημοσιεύσει γι' αὐτό τό ζήτημα ἕνα *ἄρθρο* στήν *«Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν»* ἤ στήν *«Ἰζβέστιγια»*.

Νά γράψει μιά μικρή μπροσούρα, προσθέτοντας τά συμπεράσματα ἀπό τήν καινούργια ξένη φιλολογία (1914-1921).

4) Νά προτείνετε στό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ νά καθιερώσει:

(α) τήν κανονική καταγραφή τῶν ὁδοποιητικῶν μηχανῶν πού ὑπάρχουν σέ μᾶς σέ συμφωνία μέ τή Στρατιωτική ὑπηρεσία.

(β) τά ὑπεύθυνα πρόσωπα γιά τήν καταγραφή καί τή χρησιμοποίηση αὐτῶν τῶν μηχανῶν (ἴσως στήν *ΕΚΕ* ** πρέπει νά ὑπάρχουν αὐτά τά ὑπεύθυνα πρόσωπα;)·

(γ) νά συζητηθεῖ μήπως πρέπει ἔστω καί ἕνας μικρός ἀριθμός τρακτέρ νά διατεθεῖ γι' αὐτή τή δουλιά καί νά γίνεται συστηματικά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Τό τηλεγράφημα εἶναι ὑπογραμμένο ἐπίσης ἀπό τόν ὑποδιευθυντή τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης καυσίμων Β. Α. Τρίφονοφ καί τό διευθυντή τῆς ΚΔΔΒ Ντανισέβσκι. *Ἡ Σύντ.*

** Ἐπιτροπή Κρατικῶν Ἔργων τοῦ ΑΣΛΟ. *Ἡ Σύντ.*

423

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Μ. ΙΓΚΝΑΤΙΕΦ

13/Χ. 1921.

σ. Ἰγκνάτιεφ!

Μέ πληροφόρησαν ὅτι πάλι δέν ἀρχίσατε τή δουλιά στό Κρατικό Θησαυροφυλάκιο καί ὅτι μοῦ γράφετε μιά ἀναφορά.

Διαμαρτύρομαι ἀποφασιστικά.

Δέν πρόκειται νά διαβάσω ἀναφορές.

Ἀπαιτῶ νά παρατήσετε τίς ἀναφορές καί *αὔριο κιόλας* νά ἀρχίσετε τή δουλιά.

Νά μοῦ ἐπιστρέψετε τό παρόν, ὑπογράφοντας ὅτι λάβατε γνώση.

Χαιρετισμούς!

Δικός Σας *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

424

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

Ἀπόρρητο

Ἀντίγραφο στόν σ. Σόλτς, πρόεδρο τῆς ΚΕΕ

14. Χ. 1921.

σ. Μάρτενς!

Παίρνοντας τό γράμμα Σας πρός τόν Λιτβίνοφ, ἐκφράζω τή μεγάλη μου λύπη καί ἀγανάκτηση. Σάν ὑπηρεσιακό πρόσωπο, θά Σᾶς τιμωροῦσα *τουλάχιστο* μέ *αὐστηρή παρατήρηση*, μέ καταχώρηση στό **βιβλιάριο ἐργασίας** Σας.

Ὁ Λιτβίνοφ δέν ἔκανε καλά, χρησιμοποιώντας *κακόβουλες πολεμικές* ἐκφράσεις γιά «τούς φίλους τοῦ Μάρτενς».

Αὐτό δέν εἶναι καλό. Ἐδῶ ὅμως δέν ὑπάρχει ἀκόμη προσβολή.

Ἐσεῖς ὅμως ἀπαντήσατε μέ μιά *πρωτάκουστη προσβολή:* «συνειδητή διαστρέβλωση τῆς ἀλήθειας» κτλ.

Στέλνω τό γράμμα μου αὐτό μαζί μέ τό δικό Σας ἀντίγραφο στήν ΚΕΕ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Ἔπρεπε νά ἀπαντήσετε στόν Λιτβίνοφ ἥσυχα, χωρίς προσβολές.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

425

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Πρός ἐνημέρωση ὅλων τῶν μελῶν τῆς ΚΕ

Ὁ Ρέινστεϊν μοῦ ἀνάφερε χθές ὅτι ὁ ἀμερικανός ἑκατομμυριοῦχος *Χάμμερ*, ρωσικῆς καταγωγῆς (εἶναι στή φυλακή, κατηγορεῖται γιά παράνομη ἐκτέλεση ἔκτρωσης, στήν πραγματικότητα εἶναι ἐκδίκηση γιά τόν κομμουνισμό), δίνει στούς ἐργάτες τῶν Οὐραλίων *ἕνα ἑκατομμύριο πούτια σιτηρά* μέ πολύ εὐνοϊκούς ὅρους (5%) καί ἀναλαμβάνει τή μεσιτεία γιά τήν πώληση στήν Ἀμερική *πολύτιμων ἀξιῶν τῶν Οὐραλίων.*

Στή Ρωσία βρίσκεται ὁ γιός (καί συνέταιρος) τοῦ Χάμμερ, γιατρός, πού ἔφερε σάν δῶρο στόν Σεμάσκο χειρουργικά ἐργαλεῖα ἀξίας 60 000 δολλαρίων. Αὐτός ὁ γιός ἦταν στά Οὐράλια μέ τόν Μάρτενς καί ἀποφάσισε νά βοηθήσει στήν ἀνόρθωση τῆς βιομηχανίας τῶν Οὐραλίων.

Ὁ Μάρτενς θά κάνει σύντομα ἐπίσημη ἔκθεση.

14/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

426

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [309]

Στόν Μόλοτοφ γιά ὅλα τά μέλη τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου*

Ἐγώ εἶμαι ὑπέρ, νά σταλεῖ ὁ Νογκίν στό Τουρκεστάν. Ὁ Μπέλα Κούν παρακάλεσε νά ἀφήσουμε τόν Νογκίν στή Συνδικαλιστική Διεθνή, ἐγώ ὅμως νομίζω ὅτι πρέπει στή θέση αὐτή νά παίρνουν *ἀλλοδαπούς*.

Λένιν

Γράφτηκε ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

427

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ [310]

σ. Τσιτσέριν! Ἀμφιβάλλω ἄν ἄλλο Λαϊκό Ἐπιτροπάτο θά τό ἀνεχόταν αὐτό. Κατά τή γνώμη μου φταίει ὁ διευθυντής ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων Π. Π. Γκορμπουνόφ. Εἶχε ὑποχρέωση νά ἐπεξεργαστεῖ καί νά φέρει γιά ψήφιση στό Πολιτικό Γραφεῖο ἕναν ἀκριβή κανονισμό γιά τά δικαιώματα τῆς Κομματικῆς ἐπιτροπῆς Μόσχας καί γιά τό ὅτι χωρίς τή συγκατάθεσή Σας ἡ Κομματική ἐπιτροπή Μόσχας δέν ἔχει δικαίωμα νά ἀπολύει ἀνθρώπους (μέ τήν πλατιά ἔννοια τῆς λέξης «νά ἀπολύει»).

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη τοῦ 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

428

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [311]

Νά ἐρωτηθεῖ ὁ *Ρέινστεϊν, ἄν ὑπογράφηκε* ἡ συμφωνία μέ τόν συνέταιρο τοῦ Χάμμερ καί πότε θά ἔχω ἐγώ αὐτή τή συμφωνία + τό σχέδιο τῆς συμπληρωματικῆς ἀπόφασης τοῦ ΣΕΑ.

Ὁ Κούρσκι — γιά τήν ἑταιρία *ΣΚΦ*. Πότε θά ἐκπληρώσει;

Ὁ Κράσικοφ: 1) πότε θά στείλει τό σχέδιο γιά τά πειθαρχικά δικαστήρια· 2) αὐτός ἤ ὁ Κούρσκι εἶναι ὁ ἐμπειρογνώμων στήν ὑπόθεση τῶν ἀρότρων Φάουλερ;

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 14 καί 24 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

429

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ

15. X.

Σύντρ. Ἀβανέσοφ! Δέν μπορεῖ νά δοθεῖ *ἕνα μέρος* τῶν ἐργοστασίων μεταφορῶν πού ἔχουν προτεραιότητα ἀπό τό ΑΣΛΟ στό ΛΕ Συγκοινωνιῶν; (ἀπ' ἀφορμή τή χθεσινή συζήτηση) [312].

Πρέπει νά κινήσουμε τό ἐνδιαφέρον τοῦ καταναλωτῆ.

Καλομελετεῖστε το.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Σχετικά μέ τήν ὑπόθεση τῶν ἀποθηκῶν. Μήπως θά ἔπρεπε νά ἀποφασίσουμε:

Οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἀποθηκῶν παίρνουν *πρίμ* γιά τήν ἐκκαθάριση τοῦ 1/8, 1/4, 1/2 τῆς ἀποθήκης, ἄν ἀποστείλουν (παραδόσουν) τό περιεχόμενό τους ἄμεσα στίς παραγωγικές ἐπιχειρήσεις τοῦ κράτους (φάμπρικες, σοβχόζ κτλ.).

Τό ἴδιο πρίμ παίρνουν οἱ παραλῆπτες ἀπό τίς ἀποθῆκες γιά παράδοση στίς ἴδιες φάμπρικες κτλ.

Χωρίς τό προσωπικό ἐνδιαφέρον δέν πρόκειται νά γίνει τίποτε. Πρέπει νά *καταφέρουμε* νά κινήσουμε τό ἐνδιαφέρον.

Ὁ Τρογιανόβσκι δέν εἶναι ἔξυπνος. *Ἐ σ ε ῖ ς* θά εὐθύνεστε γιά τέτιο «πρόεδρο». Προσωπικά Ἐσεῖς. Νά τό ἔχετε ὑπόψη.

Ἐδῶ χρειάζεται ἔξυπνος ἄνθρωπος.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο στίς 21 τοῦ Γενάρη 1927 στήν ἐφημερίδα «Κομσομόλσκαγια Πράβντα», ἀρ. φύλ. 17

Ὁλόκληρο δημοσιεύτηκε τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

430

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΚΡΕΣΤΙΝΣΚΙ

15 τοῦ 'Οχτώβρη.

σ. Κρεστίνσκι!

Λόγω τοῦ γράμματός Σας ἐγώ δέν γράφω στόν Ἰγκνάτιεφ καί θεωρῶ τήν ὑπόθεση γι' αὐτόν τελειωμένη.

Ἑπομένως, Ἐσεῖς τά κανονίζετε μέ τόν Μπάσα καί Μπόκι κτλ. χωρίς τόν Ἰγκνάτιεφ [313].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

431

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Φ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΣΚΙ

15/X.

σ. Βλαντίμιρσκι!

Σᾶς στέλνω ἀποσπάσματα τῶν δυό ἀποφάσεων τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου γιά τό στεγαστικό ζήτημα στή Μόσχα. Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε:

1) ποιός Σᾶς ἀντικαθιστᾶ στήν «Ἐπιτροπή Βλαντίμιρσκι» [314] σέ περίπτωση ἀρώστιας, ἀναχώρησης κτλ.·

2) ἄν ὑπάρχει ἀνάγκη λεπτομερειακῆς ἐπεξεργασίας (ἤ συμπλήρωσης) τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου·

3) ἄν ἔφτασαν οἱ ἀποφάσεις σέ ὅλα τά μέλη «τῆς Ἐπιτροπῆς Βλαντίμιρσκι».

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

432

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Γ. Α. ΜΠΕΡΖΙΝ

15/X.

σ. Μπέρζιν!

Πῆρα τό σημειωματάκι Σας τῆς 29/IX. Εὐχαριστῶ.

Πρέπει *νά κάνεις θεραπεία ὅπως πρέπει*. Ὑποχρεωτικά. Καί νά γίνεις καλά.

Μέ τήν εὐκαιρία. Εἶδα τό ἄρθρο τοῦ Γ. Πάβλοφ στήν «Πράβντα». Πιθανόν νά ἔρθει ὁ Γ. Πάβλοφ γιά δυό μέρες σέ Σᾶς. Πέστε μου: δέν θά ἦταν καλύτερα νά ἐμφανίζεται στόν Τύπο χωρίς ὄνομα, χωρίς ἡμερομηνία καί χωρίς τόπο κατοικίας; Φοβᾶμαι ὅτι διαφορετικά δέν γίνεται [315].

Ποιά ἡ γνώμη Σας;

Κάντε, παρακαλῶ, *συνέχεια* θεραπεία καί γράφετε κάπου-κάπου.

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ 'Οχτώβρη 1921
Στάλθηκε στό Λονδίνο

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

433

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

σ. Κράσιν!

Πρέπει νά θεραπεύσουμε καί νά κάνουμε καλά τόν σ. Μπέρζιν. Εἶναι πολύτιμο στέλεχος.

Ἔχουν τσακιστεῖ τά νεῦρα του.

Νά τοῦ δημιουργήσουμε συνθῆκες. Νά ἐγκατασταθεῖ ἔξω ἀπό τήν πόλη. Μέ τηλέφωνο ἤ χωρίς τηλέφωνο, ταξιδεύοντας δυό ὧρες μέχρι τό Λονδίνο.

Μέ συμβουλή καλοῦ γιατροῦ.

Γράψτε μου γι' αὐτό.

Καψούλια θά στείλετε;

Χαιρετισμούς! *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

434

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

15/X.

σ. Μάρτενς!

Μήπως γίνεται νά πειστεῖ *ὁ Χάμμερ* (γι' αὐτόν μοῦ μίλησε ὁ Ρέινστεϊν *), γιά νά

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 425. *Ἡ Σύντ.*

ἀναλάβει *αὐτός* τή χρηματοδότηση τῆς ὁμάδας τοῦ Ροῦτγκερς γιά τή σωτηρία τῶν Οὐραλίων, *βελτιώνοντας* τή σύνθεση τῆς ὁμάδας; Προσθέτοντας, ἄς ποῦμε, 4 *πρακτικούς* ἀμερικανούς;

Ἀπαντεῖστε μου γι' αὐτό τό γρηγορότερο.

2ο. Δέν γίνεται νά προκαλέσουμε τό ἐνδιαφέρον τοῦ Χάμμερ μέ τό σχέδιο ἐξηλεκτρισμοῦ τῶν Οὐραλίων, γιά νά δόσει ὁ Χάμμερ ὄχι μόνο σιτηρά, ἀλλά καί ἠλεκτρικό ἐξοπλισμό, (μέ δάνειο, βέβαια).

Τό σχέδιο τοῦ Ροῦτγκερς πρέπει νά *διορθωθεῖ* (θά μπορέσετε νά τό κάνετε αὐτό μέ τή βοήθεια τοῦ Χάμμερ), καί ὄχι ἁπλῶς νά τό ἐγκαταλείψετε [316].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

435

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΟΥΓΚΛΑΝΟΦ

15/X.

σ. Οὐγκλάνοφ! Στέλνω αὐτό σέ Σᾶς καί στόν Κομαρόφ *ἐμπιστευτικά*.

Νά ἔχετε ὑπόψη Σας ὅτι αὐτό τέθηκε *πρίν* φτάσει ἡ ἐπιτροπή τοῦ Κάμενεφ + Ὀρτζονικίτζε + Ζαλούτσκι καί *ἀνεξάρτητα* ἀπ' αὐτήν. Ἡ Ἔκτακτη ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης εἶναι ἀκατάλληλη, δέν βρίσκεται στό ὕψος τῆς ἀποστολῆς της, δέν εἶναι ἔξυπνη. Πρέπει νά βροῦμε καλύτερους [317].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

436

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Α. ΛΙΤΚΕΝΣ [318]

στόν *σύντρ. Λίτκενς*

Σᾶς ἐπέπληξαν αὐστηρά (καί πολύ σωστά) γιά τήν καθυστέρηση καί τήν ἔλλειψη διοικητικῶν ἱκανοτήτων:

1) δέν προτείνατε *νωρίτερα* στό Πολιτικό Γραφεῖο γιά τόν Νιέβσκι καί τόν Ἰορντάνσκι·

2) τίς προτάσεις τῆς συνδιάσκεψης σύσκεψης * — παρά τίς ὑποδείξεις *μου* — δέν τίς ἐφοδιάσατε μέ ξεκάθαρη εἰσαγωγή.

Λένιν

Γράφτηκε ἀργότερα ἀπό τίς 15 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

437

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Φ. ΒΛΑΝΤΙΜΙΡΣΚΙ [319]

σ. Βλαντίμιρσκι, κατά τή γνώμη μου, αὐτοί πρέπει νά ἐξασφαλιστοῦν μέ τήν *τοπική* φορολογία, ἀφοῦ πρῶτα σκεφτοῦμε καλά τό ζήτημα καί ψηφίσουμε τόν ἀνάλογο νόμο.

16/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

438

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

16/X.

σ. Τσιτσέριν!

Δέν συμφωνῶ μαζί Σας στήν ἐκτίμηση τῆς κατάστασης καί σχετικά μέ τό διάβημα πού προτείνετε [320]. Γιά τήν ἔξοδο τή δική μου καί τοῦ Τρότσκι ἀπό τήν 'Εκτελεστική 'Επιτροπή τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς οὔτε λόγος μπορεῖ νά γίνει.

Γιά τά χρέη εἶναι ἀρκετό νά ἀναφέρεις στόν Κράσιν.

'Ο Οὔρκαρτ γιά *τήν ὥρα* διαφωνεῖ στό ὕψος τῶν %: ἔδοσε 5% ἀπό τή συνολική παραγωγή, ἡ 'Επιτροπή μας ἀπαίτησε 10%.

Οἱ ἄγγλοι καί οἱ γάλλοι θέλουν νά μᾶς ληστεύουν. 'Εμεῖς δέν θά τό ἐπιτρέψουμε αὐτό. Δέν θά δόσουμε προσοχή στή «δυσαρέσκειά» τους.

'Υπάρχει μιά ἐκχώρηση: τά δάση στόν Καύκασο. Μέ τούς γερμανούς ὑπάρχει ἐμπορική προσέγγιση. Μέ τήν 'Ιταλία ἀρχίζει: αὐτή μᾶς προτείνει δάνειο. Πρέπει **αὐτή** ἡ ὑπόθεση νά ἐπιταχυνθεῖ καί νά προωθηθεῖ μέ ὅλες τίς δυνάμεις.

---

* Ἔτσι εἶναι στό χειρόγραφο. *Ἡ Σύντ.*

Μέ τόν Ἄρμστρονγκ ὑπάρχει συμφωνία γιά τούς λέβητες. Μέ τή Νορβηγία ὑπάρχει συμφωνία.

Μόνο ἡ Ἀγγλία καί ἡ Γαλλία ἔκαναν «ἀπότομη στροφή» καί, κατά τή γνώμη μου, δέν πρέπει νά κάνουμε *καμιά* ὑποχώρηση καί βήματα. Ὁ *Hoover* εἶναι ἕνα πραγματικό σύν.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

439

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

Ἀντίγραφο στόν σ. Ὀσίνσκι
ἀντίγραφο στόν σ. Ἀβανέσοφ

Γιά ὅλα τά μέλη τοῦ ΣΕΑ, νά κυκλοφορήσει «ἀπό χέρι σέ χέρι», γιά νά τό διαβάσουν ὅλοι καί νά ὑπογράψουν ὅτι ἔλαβαν γνώση

17/X. 1921.

σ. Κρζιζανόβσκι!

Ἐφιστῶ τήν προσοχή στό ἄρθρο τοῦ σ. Ρακόβσκι «Ἡ πείνα καί τό καλαμπόκι», πού δημοσιεύτηκε στό φύλ. 231 «Πράβντα» (τῆς 14. X. 1921).

Σέ σχέση μέ τό ἄρθρο αὐτό μοῦ φαίνεται ἀναμφίβολο ὅτι τό *πόρισμα* τοῦ τμήματος Γεωργίας τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου γιά τό ζήτημα τοῦ καλαμποκιοῦ (ἀπό τίς 13. IX. 1921 ὑπογραμμένο ἀπό τόν σ. Σερεντά) εἶναι ἐλλειπές.

Τά πλεονεκτήματα τοῦ καλαμποκιοῦ (καί τῶν φασολιῶν) ἀπό πολλές ἀπόψεις, ὅπως φαίνεται, ἔχουν *ἀποδειχτεῖ*. Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, πρέπει νά παρθοῦν μέτρα πιό γοργά καί πιό δραστήρια. Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει τό γεγονός ὅτι χρειάζεται σπόρος *10-15 φορές* λιγότερος ἀπό τό συνηθισμένο.

Αὐτό, θά ἔλεγε κανείς, εἶναι *ἀποφασιστικός* λόγος.

Πρέπει ἀμέσως νά ἀποφασίσουμε, ὥστε *ὅλη* ἡ ποσότητα τοῦ καλαμποκιοῦ, πού εἶναι ἀπαραίτητη γιά τήν *πλήρη* σπορά ὅλων τῶν ὄψιμων ἐκτάσεων *σέ ὅλη* τήν περιοχή τοῦ Βόλγα, νά ἀγοραστεῖ ἔγκαιρα γιά τή σπορά τῆς ἄνοιξης τοῦ 1922.

Γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ πρέπει δίπλα σ' αὐτά:

1) νά ἐκπονηθοῦν μιά σειρά πολύ συγκεκριμένα καί πολύ λεπτομερῆ καλομελετημένα μέτρα γιά τήν προπαγάνδιση τοῦ καλαμποκιοῦ καί

τή **διδασκαλία** στούς άγρότες νά καλλιεργοῦν τό καλαμπόκι μέ τά ὑπάρχοντα φτωχά *σημερινά* μέσα·

2) νά συζητηθεῖ ἐπειγόντως, ἄν μπορεῖ νά βρεθοῦν πρακτικά μέσα καί τρόποι, ὥστε μέ τίς συνθῆκες *πού ὑπάρχουν* στό ἀγροτικό νοικοκυριό, στόν *τρόπο ζωῆς καί συνήθειες*, *νά χρησιμοποιηθεῖ τό καλαμπόκι σάν τροφή τῶν ἀνθρώπων* (σύγκρ. σελ. 35, σημειώσεις τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου).

Παρακαλῶ ἀμέσως νά συζητηθοῦν αὐτά τά ζητήματα στό Τμῆμα ἀγροτικῆς οἰκονομίας καί στό Προεδρεῖο, παίρνοντας ὑποχρεωτικά ὑπόψη *ὅλες* τίς ἀποχρώσεις γνωμῶν σχετικά μέ τό καλαμπόκι.

Νά ἀναφέρετε στό *ΣΕΑ* τήν Παρασκευή, 21. X. 1921 [321].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 15 τοῦ Ἀπρίλη 1930 στήν ἐφημερίδα «Πράβντα», ἀρ. φύλ. 104

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

440

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΚΡΕΣΤΙΝΣΚΙ

Ἀντίγραφο στόν σ. Πρεομπραζένσκι

17. X. 1921.

σ. Κρεστίνσκι!

Θά ἤθελα νά ξέρω τή γνώμη Σας, μήπως εἶναι καιρός νά κάνουμε ὑπολογισμούς δύο εἰδῶν:

Πρῶτο, σχέδιο (πολύ χοντρικό καί γενικό, κατά προσέγγιση) ἀνόρθωσης τοῦ νομίσματός μας. Ἄς ποῦμε: κάτω ἀπό τίς τάδε συνθῆκες, στή διάρκεια τόσων περίπου χρόνων θά μπορέσουμε μέ διαδοχική ἐφαρμογή τῶν τάδε μέτρων νά πραγματοποιήσουμε τό τάδε — τό τάδε.

Θεωρεῖτε μήπως Ἐσεῖς (καί ἡ ἐπιτροπή ἐπί τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων) ὅτι εἶναι δυνατός ἕνας τέτιος ὑπολογισμός, ἤ *γιά τήν ὥρα* ἀκόμη καί ἕνας τέτιος κατά προσέγγιση ὑπολογισμός εἶναι πρόωρος καί ἀκατόρθωτος;

Δεύτερο, δέν μπορεῖ μήπως ὁ προϋπολογισμός *τῶν ἐξόδων* μας νά ἐκφραστεῖ σέ χρυσό καί νά συγκριθεῖ μέ τούς *προπολεμικούς* ἀριθμούς *(κατά βασικές* στῆλες — καί ἴσως κατά ὑπηρεσίες καί κατά περιφέρειες, κυβερνεῖα, πρωτεύουσες κτλ. ὅσο εἶναι δυνατό).

Πρέπει νά άρχίσουμε τό γρηγορότερο, ὥστε μέ τέτιο ἤ παρόμοιο ὑπολογισμό νά κάνουμε μεταρύθμιση τοῦ προϋπολογισμοῦ μας, πού εἶναι τελείως παραμελημένος, καί μέ τίποτε δέν εἶναι ἐναρμονισμένος, εἶναι αὐθόρμητος, χωρίς σύστημα, φουσκωμένος.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ κάνετε γνωστό τό πόρισμά Σας γι' αὐτό τό ζήτημα καί, ἄν δέν ἔχετε ειδικές ἀντιρήσεις, νά θέσετε τό ζήτημα στήν Οἰκονομική ἐπιτροπή.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στό βιβλίο «Ὁ μεγάλος ἡγέτης»

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

441

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Ι. ΠΟΠΟΦ

σ. Ποπόφ!

Πῆρα τούς στατιστικούς πίνακες πληθυσμοῦ κατά διοικητική διαίρεση τῆς ΣΟΣΔΡ.

1) Σᾶς παρακαλῶ νά διευκρινίσετε στόν Τύπο (δέν ἀναφέρεται, λογουχάρη, ὅτι εἶναι σύμφωνα μέ τήν ἀπογραφή τῆς 28 τοῦ Αὐγούστου 1920).

2) Οἱ αὐτόνομες περιοχές καί οἱ Δημοκρατίες (ἡ κομμούνα ἐργασίας τῆς Καρελίας, ἡ Μπασκιρία, ἡ Ταταρία κτλ.) νά ἀφαιρεθοῦν ἀπό τόν κατάλογο τῶν κυβερνείων καί νά ἀναφερθοῦν χωριστά, συμφωνώντας (σέ περίπτωση ἀμφιβολίας) μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐσωτερικῶν καί τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης.

3) Στό τέλος νά ὑπολογιστοῦν μαζί οἱ μεγάλες μονάδες, ἐπαναλαμβάνοντάς τες

ἔτσι περίπου {
ἡ Εὐρωπαϊκή Ρωσία, δηλαδή ΣΟΣΔΡ
αὐτόνομες Δημοκρατίες
ἡ ΣΣΔ τῆς Οὐκρανίας
τοῦ Τουρκεστάν
τοῦ Καυκάσου
}
τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς κτλ.

4) Ἀκόμη μιά φορά νά ἐλεγχθεῖ, ἄν πάρθηκαν *οἱ ἴδιες* περιοχές γιά τό 1914 καί 1897, λογουχάρη ἡ Δημοκρατία τῆς Μπασκιρίας

1920 1 268 132
1914 357 700 (;; φανερό λάθος)

5) Νά προστεθεῖ σύντομο κείμενο (σύμφωνα μέ τήν μπροσούρα τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐσωτερικῶν) γιά τίς ἀλλαγές (στή σύνθεση τῶν νομῶν καί ἐπαρχιῶν) πού ἔγιναν στά κυβερνεῖα καί στίς περιοχές.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

P. S. **Θά ἦταν καλά νά προστεθεῖ ἀκόμη: ἀποσπάστηκαν ἀπό τήν ΣΟΣΔΡ** *κράτη* **πού ἀνῆκαν στήν πρώην Ρωσική αὐτοκρατορία: ἔκταση, πληθυσμός τό 1897 καί 1914 (ἄν ὑπάρχουν)** *ἄν αὐτό δέν εἶναι δύσκολο.*

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

P. P. S. Δέν θά μποροῦσε νά προστεθεῖ ὁ ἀριθμός τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν πόλεων, τῶν χωριῶν (ὅπως στήν ἐπετηρίδα τοῦ 1914-1915).

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

442

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

17/X.

Γκ. Μ.!

Διαβάστε το καί ἐπιστρέψτε το σήμερα κιόλας, τό ἀργότερο αὔριο τό πρωί.

Ὁ ἐπιστολογράφος [322] ἐνμέρει ἔχει δίκιο: ἐγώ θά ἀλλάξω τό καθῆκον τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου στό *πόρισμα* (καθῆκον τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας).

Σκεφτεῖτε τρόπο νά συντονιστοῦν καί *διασαφηνιστοῦν* τά καθήκοντα τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου καί δόστε μου *γραπτά* τό σχέδιό Σας (σχέδιο ἀπόφασης γιά τό διαχωρισμό τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου καί τῶν Ἐπιτροπῶν σχεδίου).

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 17 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

443

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Ν. ΚΡΙΤΣΜΑΝ

στόν σ. *Κρίτσμαν*

Προτείνω σέ 24 ὧρες νά ἐξετάσετε οὐσιαστικά τήν αἴτηση τῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας τοῦ Τουρκεστάν, πού ζητάει 2 ἐκσκαφεῖς τύπου «Πάρσενς» καί 4 τύπου «Ἀρτούρ Κοππέλ» καί ἕναν τόρνο καί μιά φρέζα γιά τά 6 ἐργαστήρια ἐπισκευῆς πλοίων στήν Ἀράλη.

Ἐφιστῶ τήν προσοχή Σας γιά τήν ἐξαιρετικά σπουδαία σημασία πού ἔχει ἡ πετυχημένη δουλιά τῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας τοῦ Τουρκεστάν. Στή συνεδρίαση τῆς Ἐπιτροπῆς χρησιμοποίησης εἶναι ἀπαραίτητο νά κληθεῖ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας τοῦ Τουρκεστάν σ. Σαφόνοφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ

Γράφτηκε στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

444

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

18/X.

σ. Τσιτσέριν!

Δέν μπορεῖ ὁ Βόικοφ νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τόν Γκόιχμπαργκ (αὐτόν *πρέπει* νά τόν στείλουμε στό ἐξωτερικό *) καί ὁ Βόικοφ νά σταλεῖ στόν Καναδά.

Ὁ Κράσιν ἔχει δίκιο, λέγοντας ὅτι στόν Καναδά πρέπει νά στείλουμε *πολύ γρήγορα*.

Ἄν δέν θέλετε τόν Βόικοφ, πρέπει γρήγορα νά βρεῖτε ὑποψήφιο.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Ἄν μπορεῖ νά ζήσει στό ἐξωτερικό.

445

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΓ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Β. Μ. ΜΙΧΑΗΛΟΦ [323]

Πρός τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου

Προτείνω, ἀπό τήν πλευρά μου, νά συμφωνήσουμε μέ τόν Τσιτσέριν.

18/Χ. *Λένιν*

18/Χ.

σ. Μιχάηλοφ!

Προτείνω *νά σταλεῖ* τό ἐπισυναπτόμενο σέ ὅλα τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. *γυρίζοντάς το ἀπό χέρι σέ χέρι*, δηλαδή ὁ καθένας ἀφοῦ τό διαβάσει καί κάνει τίς σημειώσεις του, νά τό διαβιβάσει στόν ἑπόμενο (ἤ σέ Σᾶς).

Ἄν κανένας δέν ἀπαιτήσει νά *γίνει συζήτηση* στό Πολιτικό Γραφεῖο, τότε ἡ ἀπόφαση τῆς πλειοψηφίας νά γραφτεῖ ἀμέσως στά πρακτικά.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

446

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ)

Πρός ὅλα τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου

Εἶμαι ἐνάντια στήν ὑπογραμμισμένη πρόταση [324]. Τά μέτρα αὐτά θά δείξουν μόνο τήν ἀδυναμία μας: ὅπως γίνεται πάντοτε σέ τέτιες περιπτώσεις, ὁ ἀντίπαλος ἀποθρασύνεται. Θεωρῶ ἀρκετή τή συνέντευξη τοῦ Κράσιν καί τήν πολεμική στόν Τύπο. Παρακαλῶ τόν σ. Μιχάηλοφ νά ζητήσει ἀπό τόν σ. Τσιτσέριν τό προηγούμενο

σημείωμά μου γι' αὐτό τό ζήτημα καί νά τό στείλει ἐπίσης στά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου *.

18/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 18 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

447

* ΣΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΑΣΛΟ

Προτείνω νά μοῦ στείλετε ἐπειγόντως πληροφορίες καί ὑλικά γιά τήν κατασκευή τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ στό Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ (στή λίμνη Ρούμπσκογε) [325].

1) Τόν κανονισμό γιά τόν κρατικό ἐπαρχιακό ἠλεκτρικό σταθμό στό Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ ἤ γιά τήν κατασκευή αὐτοῦ τοῦ σταθμοῦ.

2) Ἄν ἐκπονήθηκαν καί ἐγκρίθηκαν τά σχέδια γιά τήν κατασκευή αὐτοῦ τοῦ σταθμοῦ, τά βασικά στοιχεῖα τοῦ σχεδίου: ἰσχύς, τύπος κτλ.

3) Πῶς ὀργανώθηκε ἡ οἰκοδομική διεύθυνση; ἀριθμός γραφείων, ποῦ ἑδρεύουν, οἱ σχέσεις μεταξύ τους καί μέ τό κέντρο, σέ ποιόν ἄμεσα ὑπάγεται ἡ κατασκευή ἐδῶ, στό κέντρο, τί σχέσεις ἔχουν τά ὄργανα οἰκοδόμησης μέ τά σοβιετικά ἱδρύματα τοῦ κυβερνείου τοῦ Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ: τά ἐπίθετα, οἱ θέσεις, τά χρόνια ὑπηρεσίας τῶν κύριων ὑπεύθυνων προσώπων γιά τήν οἰκοδόμηση, ποιός ἐδῶ, στό κέντρο, εἶναι ἄμεσα ὑπεύθυνος γιά ὅλη τή δουλιά.

4) Ἀριθμός ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων στή Διεύθυνση οἰκοδομῶν καί στό ἐργοτάξιο τήν 1 τοῦ Μάη καί τήν 1 τοῦ Ὀχτώβρη, συμπεριλαμβάνοντας ἐδῶ τό προσωπικό ὅλων τῶν κεντρικῶν καί τοπικῶν γραφείων τοῦ ἔργου (Μόσχα, Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ, Τέικοβο, λίμνη Ρούμπσκογε), ξεχωριστά — πόσοι:

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 438. *Ἡ Σύντ.*

Οἰκοδόμοι καί λοιποί ἐργάτες:
α) εἰδικευμένοι,
β) ἀνειδίκευτοι·
Ὑπάλληλοι γραφείων·
Διοικητικό καί τεχνικό προσωπικό:
α) μηχανικοί,
β) λοιποί τεχνικοί.

5) Ποιά καθήκοντα ἀνατέθηκαν στή Διεύθυνση οἰκοδομῶν, πρόγραμμα οἰκοδόμησης γιά τό 1921 καί 1922, ἡμερολογιακό πρόγραμμα καί ἐκπλήρωσή του σ' αὐτά τά δυό χρόνια.

6) Σέ ποιά κατάσταση βρίσκονταν οἱ οἰκοδομικές ἐργασίες τήν 1 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, τί πραγματικά ἔγινε ἀπό τήν ἀρχή τῶν ἐργασιῶν.

7) Ἐξασφάλιση τοῦ ἔργου στά 1921 καί 1922:
μέ τρόφιμα,
μέ οἰκοδομικά καί τεχνικά ὑλικά καί ἐργατική δύναμη κτλ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

448

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ ΑΡΧΑΝΓΚΕΛΣΚ

Ἀρχάνγκελσκ, Ἐκτελεστική ἐπιτροπή κυβερνείου
Ἀντίγραφο στό Οἰκονομικό συμβούλιο περιοχῆς

Σύμφωνα μέ πληροφορίες πού ἔχουμε πάρει, ἡ ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς τῆς Βόρειας Διεύθυνσης δασῶν συναντᾶ ἀπό μερικά ὑπηρεσιακά καί κομματικά πρόσωπα ὁρισμένη ἀντίσταση στήν ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν δραστηριότητάς της, πού ἔχουν καθοριστεῖ ἀπό τόν κανονισμό πού ἔχει ψηφίσει τό ΣΕΑ στίς 17 τοῦ Αὐγούστου. Προτείνω στήν Ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου, μέ προσωπική εὐθύνη τοῦ προέδρου, νά διατάξει κατηγορηματικά ὅλα τά ἱδρύματα καί τά

πρόσωπα νά τηροῦν ἐπακριβῶς ὅλες τίς ἐντολές πού ἔχει ἐκδόσει ἡ ΠΚΕΕ καί τό ΣΕΑ, σχετικά μέ τή Βόρεια Διεύθυνση δασῶν. Ἀναφέρατε λήψη καί ἐκτέλεση [326].

Μόσχα, Κρεμλίνο
19/10 — 1921. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

449

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

Βερολίνο, στόν Τσιουρούπα. Ἐπεῖγον

Νά ἐκπληρώσετε ὑποχρεωτικά καί μέ ἀκρίβεια τήν ἐντολή τοῦ καθηγητῆ Κράους. Νά τελειώσετε ἐντελῶς τή θεραπεία καί νά μοῦ φέρετε γραπτή γνώμη καί ἐντολή πρός τόν ἀναρρωνύοντα ἀπό τόν καθηγητή αὐτόν [327].

19 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

450

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

σ. Μάρτενς!

Ἄν τό σχέδιο τοῦ Χάμμερ νά δόσει 1 ἑκατομμύριο πούτια στά Οὐράλια εἶναι σοβαρό (καί ἀπό τό γράμμα Σας ἀποκομίζω τήν ἐντύπωση ὅτι ἡ γραπτή Σας ἐπιβεβαίωση τῶν λεγόμενων τοῦ Ρέινστεϊν μᾶς ὑποχρεώνει νά θεωροῦμε τό σχέδιο σοβαρό, καί ὄχι ἀπλές φλυαρίες), τότε πρέπει νά ἐπιδιώξετε νά δόσετε σέ ὅλα αὐτά ἀκριβή νομική μορφή συμφωνίας ἤ *ἐκχωρήσεων* *.

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 500, 511. *Ἡ Σύντ.*

῞Ας εἶναι εἰκονική, εἶναι ὅμως *ἐκχώρηση* (ἀσβέστιο ἤ ἄλλα πολύτιμα τῶν Οὐραλίων, ἤ ὅ,τι ἄλλο θέλετε). Μᾶς εἶναι σπουδαῖο νά δείξουμε καί νά δημοσιεύσουμε (κατόπιν, ἀφοῦ *ἀρχίσει ἡ ἐκπλήρωση)* ὅτι οἱ ἀμερικανοί *ἔκλεισαν ἐκχωρήσεις*. Αὐτό εἶναι πολιτικά σοβαρό. 'Απαντεῖστε.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

451

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

σ. Μάρτενς!

Αὐτή ἡ ἀπάντηση τοῦ Ροῦτγκερς [328], κατά τή γνώμη μου, λύνει τήν *ὑπόθεση ὑπέρ*.

'Η ΚΕ θά ἀποφασίσει σήμερα ἤ αὔριο.

Σᾶς παρακαλῶ νά σκεφτεῖτε *κατάλογο* τῶν ὑποψηφίων καί νά μοῦ φέρετε σήμερα στίς 8½ τή γνώμη Σας γι' αὐτούς (καί τίς δικές Σας, respective *, προτάσεις Σας).

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

452

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Φ. Β. ΛΕΝΓΚΝΙΚ

19. X. 1921.

σύντρ. Ράντσενκο!

Σᾶς συνιστῶ τόν κομιστή Νικολάι 'Αλεξάντροβιτς *'Εμελιάνοφ*. Παρακαλῶ νά τοῦ δοθεῖ ἀποστολή *γιά ½ χρόνο στό ἐξωτερικό*, γιά νά ξεκουραστεῖ ἀπό τά κάτεργα τῆς Πετρούπολης καί νά ἀλλάξει δουλιά.

* — ἀντίστοιχα. *'Η Σύντ.*

Ξέρω προσωπικά τόν Νικολάι 'Αλεξάντροβιτς πολύ καλά καί εἶμαι βέβαιος ὅτι αὐτός ὁ σύντροφος, πού εἶναι ἀπόλυτα τίμιος, ἀφοσιωμένος κομμουνιστής, μέ τεράστια .πείρα ἀπό τή ζωή, τό ἐργοστάσιο καί τό Κόμμα, μπορεῖ καί πρέπει νά χρησιμοποιηθεῖ γιά τήν ἐκκαθάριση τῶν σταύλων τοῦ Αὐγείου ἀπό τήν κλεψιά καί τό σαμποτάζ τῶν ἀλλοδαπῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ τηλεφωνήσετε σήμερα.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

σύντρ. Λένγκνικ!

Σᾶς παρακαλῶ νά διαβάσετε αὐτό τό γράμμα καί νά μοῦ τηλεφωνήσετε (ὕστερα θά δείξουμε τό γράμμα καί στόν 'Ιβ. 'Ιβάνοβιτς Ράντσενκο). Σᾶς παρακαλῶ πολύ νά καθορίσετε γρήγορα τήν ἀποστολή πού ταιριάζει στόν 'Εμελιάνοφ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο τό 1934 στό βιβλίο «'Ο Λένιν στό οἰκονομικό μέτωπο»

Δημοσιεύεται ὁλόκληρο γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

453

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΟΣΙΝΣΚΙ

Στόν σ. 'Οσίνσκι
'Αντίγραφο στόν σ. Κρζιζανόβσκι

20. X. 1921.

Τροποποιώντας τό γράμμα μου τῆς 17 τοῦ 'Οχτώβρη σχετικά μέ τό καλαμπόκι *, παρακαλῶ τόν σ. 'Οσίνσκι νά εἰσηγηθεῖ στό ΣΕΑ τήν Παρασκευή 28 τοῦ 'Οχτώβρη τό σχέδιο σπορᾶς στά ἄφορα κυβερνεῖα κτλ., μαζί μέ τό πόρισμα τῆς Κρατικῆς 'Επιτροπῆς σχεδίου [329].

'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 439. *Ἡ Σύντ.*

454

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ [330]

'Απόρρητο

Παρακαλῶ τόν Γκορμπουνόφ ἤ τόν Σμολιανίνοφ (ὅποιον ἔχει περισσότερες τεχνικές γνώσεις γιά τά τηλέφωνα) νά διαβάσει καί νά μοῦ γράψει τή γνώμη του γι' αὐτή τήν ὑπόθεση (ἰδιαίτερα ἄν ὑπάρχουν πληροφορίες γιά τήν προσωπικότητα τοῦ εἰδήμονα τῆς 'Εκτακτης ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης).

20/Χ. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

455

* ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

Προτείνω:

1) Νά δοθοῦν ἐξηγήσεις, γιατί στή διάρκεια ὅλης τῆς οἰκοδομικῆς περιόδου αὐτῆς τῆς ἐποχῆς δέν ἔγινε καμιά ἐργασία ἐπισκευῆς στό θεραπευτήριο «Χίμκι» καί γιατί μέχρι τώρα δέν ἔγινε ὁ ἠλεκτροφωτισμός στό ἴδιο θεραπευτήριο.

2) Νά ἀρχίσουν ἀμέσως οἱ ἐργασίες καί γιά τήν πορεία τους νά ἀναφέρετε κάθε ἑβδομάδα.

'Ο πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν 'Επιτρόπων

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

456

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

Σύμφωνα μέ ἀπόφαση τοῦ συμβουλίου τῆς 'Εκτακτης ἐπιτροπῆς Μόσχας διαβιβάστηκε σέ Σᾶς ἡ ὑπόθεση γιά τήν κωλυσιεργία στό Λαϊκό 'Επιτροπάτο 'Επισιτισμοῦ (ὑπόθεση τοῦ 'Αρτιούχοφ Γιάκομπ Στεπάνοβιτς) [331].

Παρακαλῶ νά ἐξεταστεῖ αὐτή ἡ σοβαρή ὑπόθεση σέ συντομότατο διάστημα καί νά μοῦ γνωστοποιηθεῖ ἡ ἀπόφαση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

P. S. Ἔχει ἐξαιρετική σημασία — ἀπό κομματική καί πολιτική ἄποψη — ἰδιαίτερα γιά τήν ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων τοῦ VIII συνεδρίου τῶν Σοβιέτ [332], ἡ δίκη γιά τήν ὑπόθεση τῆς κωλυσιεργίας νά εἶναι ὅσο τό δυνατό πιό ἐπίσημη, *διαπαιδαγωγητική* καί ἡ ἀπόφαση ἀρκετά ἐντυπωσιακή.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο ἰδιόχειρα ἀπό τόν γραμματέα

457

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

σ. Στάλιν! Παρακαλῶ, ἐξετάστε κι' ἄν εἶναι δυνατό ρωτεῖστε κανέναν ἀπό τά παλιά μέλη τοῦ Κόμματος, ἴσως ἀρμένιους. Ἐγώ ἤξερα τόν *Λαλαγιάντς* ἀπό τό *1890* σάν μαρξιστή καί κατόπιν σάν μπολσεβίκο. Ἀναμφίβολα εἶναι ἀφοσιωμένος ἐπαναστάτης *πού πρέπει νά χρησιμοποιηθεῖ, παρά τίς πολιτικές διαφωνίες* [333].

20/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

458

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΑΒΑΝΕΣΟΦ

20/X.

σ. Ἀβανέσοφ!

Πρέπει στήν ἐπιτροπή σχετικά μέ τήν Βασική Ἐπιτροπή μεταφορῶν (BEM) καί τοῦ *ΑΣΛΟ* [334] νά προσκληθεῖ ἐκπρόσωπος τῆς *Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου*. Ζητεῖστε ἐκπρόσωπο πού γνωρίζει αὐτή τήν ὑπόθεση.

Γράψτε μου, παρακαλῶ, μέ δυό λέξεις τήν ἀπάντηση.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

459

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [335]

Συγκεντρῶστε μου ὅλα τά ντοκουμέντα:

(α) τό σχέδιο συμφωνίας,
(β) τίς τροπολογίες μας,
(γ) τίς » τους (ΣΚΦ)
(δ) τό πόρισμα τοῦ Κούρσκι,
(ε) τό πόρισμα τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου τῆς 2. IX. 1921,
(ζ) τό πόρισμα ἤ τήν ἀπόφαση τοῦ συμβουλίου ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς 6. VIII. 1921,
(η) τήν παράγραφο (ἤ τήν «εἰδικά κατασκευασμένη συμφωνία» τοῦ Κούρσκι) γιά τήν ἀποθήκη,
(στ) τό λογαριασμό τοῦ χρυσοῦ.

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

460

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

20/X.

σ. Μπογκντάνοφ! Σᾶς παρακαλῶ, νά μοῦ στείλετε ὅλα τά ὑλικά γιά τήν *ΣΚΦ* (τόν κατάλογο Σᾶς τόν ἔδοσα στό ΣΛΕ) καί *σύντομη* περίληψη τῶν ἀπόψεών Σας.

Ἔχουν σημασία ὄχι οἱ λεπτομέρειες τῆς συμφωνίας, ἀλλά (1) ἡ σύγκριση τῆς σημερινῆς κατάστασης τοῦ ἐργοστασίου μέ τήν κατάσταση πού θά ὑπάρχει ὕστερα ἀπό τή συμφωνία γιά τίς ἐκχωρήσεις.

(2) Ἡ ἀξία τοῦ ἐργοστασίου καί, ξεχωριστά, τῆς ἀποθήκης.

(3) Γιά τήν ἀποθήκη πιό λεπτομερειακά. Ποιά εἶναι ἡ νομική της θέση τώρα καί ποιά ὕστερα ἀπό τίς ἐκχωρήσεις *.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 496. *Ἡ Σύντ.*

461

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΓΚ. ΓΚΟΪΧΜΠΑΡΓΚ

1

σ. Γκόιχμπαργκ!

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε *σύντομη* περίληψη τῆς ἄποψής Σας.

Ἔχουν σημασία ὄχι οἱ λεπτομέρειες τῆς συμφωνίας, ἀλλά,

(1) ἡ σύγκριση τῆς σημερινῆς κατάστασης τοῦ ἐργοστασίου μέ τήν κατάσταση, πού θά ὑπάρξει μετά τή συμφωνία γιά τίς ἐκχωρήσεις·

(2) ἡ ἀξία τοῦ ἐργοστασίου καί (ξεχωριστά) τῆς ἀποθήκης·

(3) γιά τήν ἀποθήκη πιό λεπτομερειακά. Ποιά εἶναι ἡ νομική της θέση σήμερα καί ποιά ὕστερα ἀπό τίς ἐκχωρήσεις.

Λένιν

2

σ. Γκόιχμπαργκ!

Γιά νά δοθεῖ τό πόρισμά Σας στό Πολιτικό Γραφεῖο ἔχετε τήν καλοσύνη:

(1) νά ἐπισυναφθοῦν τά ἐρωτήματά μου·

(2) νά προστεθεῖ τό συμπέρασμά Σας σάν τελειωτικό, ἔτσι (ἴσως) καί γιά ζητήματα πού ἐγώ δέν ἔβαλα, γιατί τό Πολιτικό Γραφεῖο ἔδοσε ἐντολή καί στίς δυό πλευρές νά ἐκφράσουν τή γνώμη τους γενικά.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

462

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Τ. Ι. ΣΕΝΤΕΛΝΙΚΟΦ [336]

20/X.

σ. Σεντέλνικοφ!

Ἀπό τό Ὀργανωτικό Γραφεῖο ἐγώ μποροῦσα νά μιλήσω μόνο μέ τόν Στάλιν (ὁ Μιχάηλοφ πού ἀντικαθιστᾶ τόν Μόλοτοφ δέν Σᾶς ξέρει). Ὁ Στάλιν τίποτε δέν ξέρει γιά ὁποιαδήποτε «δυσμένεια» πού Ἐσεῖς ὑποψιάζεστε. Ὁ Στάλιν τίποτε δέν ἔχει ἐναντίον Σας.

Λοιπόν, στήν ΚΕ δέν ὑπάρχει «δυσμένεια» ἐναντίον Σας.

Σχετικά μέ τήν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ συμβουλίου πρέπει νά μιλήσετε μέ τόν Ὀσίνσκι. Φαίνεται, αὐτή εἶναι ἡ ἐντύπωσή μου, ὅλο τό συμβούλιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας δέν θέλει νά λύσει αὐτό τό ζήτημα τώρα, ἀλλά *νά Σᾶς γνωρίσει* προκαταβολικά *στή δουλιά*.

Σκεφτεῖτε γι' αὐτό καί μιλεῖστε μέ τόν Ὀσίνσκι **πιό ἀνοιχτά**.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

463

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΣΜΟΛΙΑΝΙΝΟΦ [337]

σ. Σμολιανίνοφ!

Τό ζήτημα γιά τό *βαμβάκι* στόν Καύκασο, στό Ἀζερμπαϊτζάν (στέππα Μουγκάν) καί στήν Ἀρμενία πρέπει νά προωθηθεῖ πιό ἔντονα.

Πέστε στόν Ρίκοφ καί παρακολουθεῖστε, γιά νά δόσει ἡ Κρατική Τράπεζα *μεγαλύτερο* δάνειο καί μέ περισσότερα πλεονεκτήματα.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

464

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Ὁ Κρίτσμαν φαίνεται πάλι σάν ξεψυχισμένος.

Εἶναι φανερό ὅτι δέν ἔγινε ἐκεῖνο πού ζήτησα νά γίνει γι' αὐτόν.

Νά βρεῖτε τό προηγούμενο γράμμα, νά ἐλέγξετε καί νά μοῦ πεῖτε.

21/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

465

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΚΡΑΣΙΚΟΦ

21/X.

σ. Κράσικοφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ κάνετε γνωστό, ποιόν διορίσατε γιά τήν ὑπόθεση τῶν «ἀρότρων Φάουλερ» [338].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

466

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Β. Γ. ΤΣΟΥΜΠΑΡ ΚΑΙ Χ. ΓΚ. ΡΑΚΟΒΣΚΙ

Στούς Τσουμπάρ καί Ρακόβσκι

Τό ΣΕΑ ἀποφάσισε σήμερα μέ βάση τήν ἔκθεση γιά τή μεταφορά τροφίμων ἀπό τήν Οὐκρανία ὅτι, ἀφοῦ ἀναλάβατε ἐσεῖς μέ δικά σας μέσα νά στέλνετε σιτηρά γιά τό κέντρο καί ἐπειδή ἡ ἀποστολή αὐτή μόλις καί μετά βίας φτάνει τό ¼ τῆς καθορισμένης νόρμας, τότε, ἄν μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες δέν κατορθώσετε μιά ριζική καλυτέρευση τῆς ὑπόθεσης, θά ὑποχρεωθοῦμε νά διορίσουμε στήν Οὐκρανία δικό μας πληρεξούσιο. Τό ΣΕΑ σᾶς παρακαλεῖ νά ἀπαντήσετε ἀμέσως σ' αὐτό τό τηλεγράφημα τοῦ ΣΕΑ *.

21/X—21. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Στάλθηκε στό Χάρκοβο

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ Α Φότιεβα καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β Ι. Λένιν

---

* Στή δεξιά ἐπάνω γωνία τοῦ φύλλου ὑπάρχει ἡ ἑξῆς σημείωση γραμμένη ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα: «σύντρ. Γκάρτμαν. Πρέπει νά σταλεῖ ἀμέσως καί νά παρακολουθήσετε τή λήψη ἀπάντησης». *Ἡ Σύντ.*

467

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ο. ΑΛΣΚΙ

Ἀπόρρητο

21. Χ.

σ. Ἄλσκι!

Νά μοῦ στέλνετε πληροφορίες γιά τό *ἐφεδρικό*, ἀπαραβίαστο ἀπόθεμα χρημάτων:

(1) κάθε μήνα, ὅσο τό ἀπόθεμα αὐτό θά εἶναι < ἀπό 1 τρισεκατομμύριο,

(2) 2 φορές τό μήνα, ἄν δέν εἶναι < ἀπό ½ τρισεκατομμύριο,

(3) κάθε ἑβδομάδα, ἄν εἶναι < ἀπό ¼ τοῦ τρισεκατομμυρίου,

(4) κάθε μέρα, ἄν εἶναι λιγότερο.

Νά μέ ἐνημερώνετε ἐπίσης γιά τή *σειρά ξόδευσης* τοῦ ἀπαραβίαστου ἀποθέματος (ποιός ἔχει δικαίωμα νά δαπανᾶ; Μέ ποιές τυπικές διατυπώσεις; κτλ.).

Σκεφτεῖτε καί γνωστοποιεῖστε μου ἐντελῶς ἀπόρρητα, σέ σφραγισμένο φάκελλο, **προσωπικά**, νά δοθεῖ στό χέρι τοῦ Λένιν ἀπό τόν Ἄλσκι [339].

Λένιν

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

468

ΣΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ(μπ) [340]

σ. Μιχάηλοφ, στό **Ὀργανωτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ**

Λόγω τῆς παράκλησης τοῦ Ἰβ. Ἰβ. Σκβορτσόφ (Στεπάνοφ), παρακαλῶ νά ἀναβληθεῖ ἡ ἀποστολή του καί νά *σταλεῖ* ἀντί αὐτῆς τῆς ἀποστολῆς *σ' ἕνα* ἀπό τά σοβχόζ *τῆς περιοχῆς Μόσχας*, γιά γάλα, ἔτσι πού σέ 1-1½ μήνα, χωρίς νά περισπᾶται ἀπό ἄλλες δουλιές, νά τελειώσει τή φιλολογική δουλιά πού ἀνέλαβε. (Τό σοβχόζ νά βρεθεῖ μέσω τῶν ἀντίστοιχων ὀργάνων τῆς Μόσχας.)

Λένιν

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1929 στό περιοδικό «Προλετάρσκαγια Ρεβολιούτσιγια», τεῦχ. 10

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

469

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΛΕ [341]

Παρακαλῶ νά δοθεῖ προσοχή, νά ἐξεταστεῖ πιό γρήγορα καί νά μοῦ δοθεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ *Μικροῦ ΣΛΕ* τηλεφωνικά.

21/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

470

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ

Γραφεῖο βιομηχανίας τῆς Σιβηρίας,
ἀντίγραφο στήν 'Επαναστατική ἐπιτροπή Σιβηρίας

Συμφωνία μέ Ροῦτγκερς ἐπιτεύχθηκε. Σύμφωνα μέ τούς ὅρους συμφωνίας ἀναλαμβάνουμε ὑποχρέωση νά ἀποθηκεύσουμε τήν ἄνοιξη 50 000 δοκούς γιά τίς ἐργασίες στό Κουζμπάς.

Πάρτε τά ἀπαραίτητα μέτρα γιά τήν ἀπόλυτη ἐκπλήρωση. Νά ἀναφέρετε τηλεγραφικά γιά τά μέτρα πού πήρατε [342].

'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 21 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

471

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΝΟΒΙΤΣΚΙ

σ. Νοβίτσκι!

Θά εἶναι πιό καθαρό, μάλλον, ἔτσι:

(+)

ἡ στήλη *3:* ὑπάρχουν πραγματικά
καί *στάλθηκαν* (–,

---

* Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογράψει καί ὁ πρόεδρος τοῦ ΑΣΛΟ Π. Α. Μπογκντάνοφ. *'Η Σύντ.*

τότε *κάτω θά ὑπάρχει* ὁ ἀριθμός:
ἔμειναν μετρητά
+
καί δίπλα
οἱ στῆλες *6* καί *6 bis* σέ ποιόν, ποῦ,
πότε, μέ ποιά ἀπόφαση
Ἔπειτα
ἐπιγραφές 4 + 8 + 9
ἡ 10η στήν 4η ἀπό πάνω
καί **ἔπειτα**
μετρητά *μεῖον* ἐπιταγές,
δηλ. *ἡ 5η στήλη*.

Οἱ πίνακες αὐτοί (ὅπως αὐτοί πού μοῦ στέλνετε) πρέπει νά εἶναι αὐστηρά ἀπόρρητοι *.

Γι' αὐτό, νομίζω, νά τούς ἑτοιμάζετε *μόνο* σέ 2 ἀντίτυπα (σέ Σᾶς + σέ μένα γιά τό Πολιτικό Γραφεῖο) χωρίς δακτυλογράφηση.

Νά προστεθεῖ ἀκόμη μιά στήλη: *προαποφασίστηκε* ἀπό τήν *ΚΕ* ἴσως μέ τόν τίτλο:

Προαποφασίστηκε ὕστερα ἀπό ἀνακοίνωση
τοῦ σύντρ. Μόλοτοφ:
πότε προαποφασίστηκε,
πόσο,
σκοπός.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Νά μοῦ τό ἐπιστρέψετε μέ τή σημείωσή Σας καί τό παράρτημα.

Γράφτηκε πρίν τίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

472

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΝΟΒΙΤΣΚΙ

Ἀπόρρητο

σ. Νοβίτσκι!

Συμπληρῶστε τό δελτίο Σας γιά τό χρυσό ἀπόθεμα μέ τή στήλη: Προαποφασίστηκε ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο, ἀλλά δέν ἐκτελέστηκε

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 467. *Ἡ Σύντ.*

ἀκόμη ἀπό τή σοβιετική ἐξουσία καί δέν στάλθηκε. Συνεννοηθεῖτε μέ τόν σύντροφο Μιχάηλοφ, τόν Γραμματέα τῆς ΚΕ, γιά τήν παραλαβή αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν καί καταχωρεῖστε τις προσωπικά στά δελτία.

Αὐστηρά ἀπόρρητο.

22/Χ. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

473

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Σ. ΣΟΣΝΟΒΣΚΙ [343]

22/Χ.

Σύντρ. Σοσνόβσκι!

Πῆρα τό γράμμα Σας σχετικά μέ τόν Γεζόφ.

Ἀμφιβάλλω πολύ, ἄν μποροῦμε νά δόσουμε 1-1½ χιλιάδες ἐργάτες καί ὑπαλλήλους,

1¼, 1½ ἑκατομμύρια ρούβλια (σοβιετικά) τό μήνα.

Εἶναι ἀμφίβολο.

Ἔχω τή γνώμη: νά μελετήσουμε *πριμοδοτήσεις* γιά τή γρήγορη ἐκφόρτωση τῆς ἀποθήκης στίς παραγωγικές ἐπιχειρήσεις (κρατικά ἐργοστάσια, φάμπρικες, σοβχόζ κτλ.).

Τίς ὑπόλοιπες προτάσεις Σας πρέπει νά προωθήσει ὁ Γεζόφ (σέ μένα ἀντίγραφο).

Ἀκριβές καί σύντομο σχέδιο.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1928 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. VIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

474

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

22/Χ—21.

Σύντρ. Μπογκντάνοφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωστοποιήσετε, ἄν θεωρεῖτε ἀναγκαῖο τό διορισμό εἰδικῆς ἐπιτροπῆς παραλαβῆς εἴτε τεχνικῆς πραγματογνωμοσύνης πρίν τήν ἔναρξη τῆς λειτουργίας τοῦ σταθμοῦ [344].

Ἂν ναί, ποιός θά διορίσει καί ποιοί εἶναι οἱ δικοί Σας ὑποψήφιοι; Σᾶς παρακαλῶ ἐπίσης νά ζητήσετε γι' αὐτό τό ζήτημα καί τό πόρισμα τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

475

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΠ. Σ. ΣΤΟΜΟΝΙΑΚΟΦ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ

1

Ἐπεῖγον

Βερολίνο, Στομονιακόφ

Γιά νά γίνει πραγματικά δυνατή ἡ ἔναρξη τῆς λειτουργίας τοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα στίς 5 τοῦ Δεκέμβρη ἐ.ἔ., ὁ ὁποῖος πρέπει νά ἀρχίσει ὁπωσδήποτε τή λειτουργία του στήν καθορισμένη προθεσμία γιά πολιτικούς λόγους, πρέπει ἀπαραίτητα νά ἀποστέλονται «φράνκο» στή Μόσχα τά παρακάτω ὑλικά στίς καθορισμένες παρακάτω προθεσμίες: σύμφωνα μέ τόν πίνακα ἀρ. 1, παράγραφος 1 ὥς 6 συμπεριλαμβανομένης καί 8 ὥς 13 συμπεριλαμβανομένης στίς 10 τοῦ Νοέμβρη· σύμφωνα μέ τόν πίνακα ἀρ. 3, παράγραφος 32 στίς 10 τοῦ Νοέμβρη· μονωτῆρες σύμφωνα μέ τόν πίνακα ἀρ. 1 παράγραφοι 16 καί 17, τό ἕνα τρίτο τήν 1 τοῦ Νοέμβρη, τό ἕνα τρίτο στίς 10 τοῦ Νοέμβρη, καί τό ἕνα τρίτο στίς 15 τοῦ Νοέμβρη, πίνακας ἀρ. 2, παράγραφος 42 τήν 1 τοῦ Δεκέμβρη, πίνακας ἀρ. 2, παράγραφοι 108 ὥς τήν 114 συμπεριλαμβανομένης τήν 1 τοῦ Νοέμβρη, πίνακας ἀρ. 2, παράγραφος 45 τήν 1 τοῦ Δεκέμβρη. Προτείνω νά ξεκαθαριστοῦν μέ ἀκρίβεια οἱ προθεσμίες αὐτές καί μέ τήν ἐγγύηση ὅτι θά ἐκπληρωθοῦν καί ὅτι ἄμεσα θά ἀρχίσει ἡ ἀποστολή ὅλων τῶν παραπάνω, συνάμα γιά κάθε ἀποστολή νά τηλεγραφεῖτε στά ἔργα τῆς Κασίρα, ἀναφέροντας τήν ἡμερομηνία ἀποστολῆς, τόν τρόπο ἀποστολῆς καί ἀκριβή κατάσταση ἀποστελλομένων. Σέ περίπτωση πού δέν μποροῦν νά τηρηθοῦν οἱ πιό πάνω προθεσμίες, νά γνωστοποιήσετε τίς δικές σας ἐγγυημένες προθεσμίες. Ἀπαντεῖστε ἀμέσως.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

2

22/X.

σ. Ράντσενκο! (εἴτε, ἄν αὐτός εἶναι ἄρωστος, ὁ ἀντικαταστάτης του.)

Παρακαλῶ νά διαβιβαστεῖ *ἐπειγόντως* (ἀποφασίστε μόνος Σας, κρυπτογραφικά εἴτε ὄχι) καί νά μοῦ γνωρίσετε: τήν ἡμέρα καί τήν ὥρα ἀποστολῆς [345].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

476

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ

Πρός ὅλα τά Οἰκονομικά συμβούλια περιοχῶν καί κυβερνείων. Εἰδική Ἐπιτροπή, Χάρκοβο

Ἐπειδή παρατηρήθηκαν περιπτώσεις, πού οἰκονομικά ὄργανα τῶν περιοχῶν καί τῶν κυβερνείων κάνουν αὐθαίρετα ἀλλαγές στά σχέδια διανομῆς, τά ὁποῖα στηρίζονται σέ ἀποφάσεις τῆς ΚΕ Καυσίμων καί σέ ὁρισμένες ἐντολές τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης καυσίμων, πράγμα πού ἀποδιοργανώνει ἐντελῶς τήν προγραμματισμένη δουλιά γιά τόν ἐφοδιασμό μέ καύσιμα, προτείνεται σέ καμιά περίπτωση νά μήν ἐπιτρέπονται στό μέλλον τέτιες αὐθαίρετες ἀλλαγές. Σέ περίπτωση πού χρειάζονται νά γίνουν ἀλλαγές, τό ζήτημα νά διευθετεῖται προκαταρκτικά μέ τή Γενική Διεύθυνση καυσίμων, εἴτε νά ὑποβάλλεται στό ΣΕΑ. Ἡ ἐκτέλεση τῆς παρούσης ἀνατίθεται μέ προσωπική εὐθύνη στόν πρόεδρο τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου. Γνωρίσατε λήψη καί ἐκτέλεση [346].

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

477

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. Ι. ΚΟΥΡΣΚΙ

22/X.

σ. Κούρσκι!

Ἐπισυνάπτω τά ὑλικά σχετικά μέ τίς ἐκχωρήσεις τῆς *ΣΚΦ* (ἡ συμφωνία καί τά ἄλλα ὑλικά βρίσκονται στόν Μπογκντάνοφ).

Αὐτή τήν ὑπόθεση τήν ξέρετε.

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ ἐπιστραφοῦν, γράφοντας τή γνώμη Σας.

Θυμᾶστε: Εἴσασταν ἐνάντια *ἐξαιτίας τῆς ἀποθήκης*.

Δέν γίνεται νά κάνουμε ἔτσι: Νά βροῦμε μιά μορφή (κατάλληλη, εὐνοϊκή) *δυό* συναλλαγῶν: μέ τή μιά συναλλαγή ἡ ΣΚΦ **θά ἀγοράσει** ἀπό μᾶς ὅλη τήν ἀποθήκη. (Ἀναγνώριση τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι *ὑπέρ ἡμῶν:* ἐδῶ εἶναι ἡ οὐσία).

Μέ τήν ἄλλη — ἐμεῖς θά ἀγοράσουμε ἀπ' αὐτούς ἀντικείμενα στό ποσό πού γράφεται στή συμφωνία.

Σάν ἀποτέλεσμα, *ἐμεῖς* πληρώνουμε αὐτό τό ποσό *.

Μπορεῖ *διαφορετικά* νά ἐξασφαλίσουμε τά συμφέροντά μας; Ἐγώ ἀμφιβάλλω.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

478

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΟΣΙΝΣΚΙ [347]

σ. Ὀσίνσκι! Ἀφοῦ τό διαβάσετε, στεῖλτε το, παρακαλῶ, στόν *Ἄλσκι* (Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Οἰκονομικῶν), γιά νά τό διαβάσει κι' αὐτός καί νά μοῦ τό ἐπιστρέψει, γράφοντας τή γνώμη του.

Κατά τή γνώμη μου, πρέπει: (1) ἡ Τράπεζα νά ἐπιταχύνει·
(2) τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας νά δυναμώσει τή ζύμωση καί νά προωθήσει τό σχέδιο τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς Σχεδίου πιό *δραστήρια*. Τό *ραδιόφωνο στό ἐξωτερικό. Μιά σειρά ἄρθρα*.

22/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 496. *Ἡ Σύντ.*

479

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

σ. Τσιτσέριν!
Βλ. στό γράμμα,
σελ. 4
καί στήν πίσω πλευρά.

Λένιν

22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πολυσέβαστε Βλαντίμιρ Ἰλίτς!

Ἀπό τό σημερινό κρυπτογράφημα τοῦ σ. Κράσιν, πού ἔφτασε ὥς ἐμᾶς μερικά, γιά τίς δηλώσεις καί τήν καμπάνια τοῦ Οὔρκαρτ, φαίνεται ὅτι ἡ ὑπόθεση εἶναι πολύ πιό σοβαρή καί δέν μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ μόνο μέ μιά μπλόφα γιά νά πετύχουμε 5% παραχώρηση ἀπό τίς ἐκχωρήσεις. Φαίνεται, προκλήθηκε ἀπαγοήτευση ἀπό τή νέα μας κατεύθυνση. Εἶναι φυσικό ὅτι μέ τή δημιουργία ἑνός τέτιου σύνθετου ἱστορικοῦ συνδυασμοῦ, ὅπως εἶναι οἱ ἐκχωρήσεις στούς δυτικοευρωπαίους καπιταλιστές μέ τήν ὕπαρξη μπολσεβίκικης κυβέρνησης, ἡ ρύθμιση αὐτῶν τῶν συνδυασμῶν δέν γίνεται ἀμέσως καί ὁμαλά: Ὅμως πολύ περισσότερο πρέπει νά φροντίσουμε, ὥστε
; αὐτές οἱ προστριβές νά ξεπεραστοῦν. Μοῦ εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστα τά ἐλατήρια ἐκεῖνα τῆς πολιτικῆς μας, πού προκάλεσαν στό τέλος
; τοῦ Αὐγούστου κάποια στροφή στή γραμμή μας, γι' αὐτό ἐγώ εἶμαι
; τελείως ἀναρμόδιος γιά νά ἐκφραστῶ, ἄν ἡ στροφή αὐτή ἦταν ἀπαραίτητη...

σ. Τσιτσέριν! Οὔτε ἴχνος «στροφῆς στή γραμμή μας» δέν ὑπῆρχε τόν Αὔγουστο (βλ. στή σελ. 1). Ἐμεῖς ποτέ δέν ὁρκιστήκαμε καί ποτέ δέν θά ὁρκιστοῦμε νά μή φυλακίζουμε τούς κλέφτες, νά μήν τουφεκίζουμε τούς συνωμότες καί νά μήν ἀπορίπτουμε τίς ἐξαιρετικά ἄπληστες προτάσεις τῶν ἀναδόχων.

Γιά τό ζήτημα τῶν χρεῶν Σᾶς συμβουλεύω νά βάλετε γιά ἔγκριση στό Πολιτικό Γραφεῖο (ποιοί εἶναι οἱ ὑποψήφιοί Σας;) γιά τόν ἔλεγχο τῆς δουλιᾶς τῶν Ἐπιτροπῶν Γκρόμαν καί Γκόιχμπαργκ.

Ἐγώ προσωπικά τίποτε δέν βλέπω στά «στοιχεῖα τοῦ Κράσιν» κτλ., ἐκτός ἀπό τόν ἐκβιασμό τοῦ Οὔρκαρτ.

Τήν ἄνοιξη μπορεῖ νά *τραβήξουν* γιά ἐπέμβαση, ἄν μπορέσουν νά *ἐξαναγκάσουν* τήν Πολωνία: ἐδῶ μέ τίποτε δέν τούς ἐμποδίζεις, παρά μόνο μέ τό δυνάμωμα τῆς ἀμυντικῆς ἱκανότητας.

Ὁ Μιχάλσκι γράφει γιά νέες στροφές στην Ἀγγλία. Τί σημαίνει αὐτό; Ποιά ἡ γνώμη Σας; Μήπως ἐπειδή φοβοῦνται τήν Οὐάσιγκτον καί θέλουν νά «καλοπιάσουν» τή Γαλλία καί νά φοβίσουν τή Ρωσία;

Γιά μᾶς ἔχουν *πολύ μεγάλη σημασία* οἱ συμφωνίες καί οἱ ἐκχωρήσεις μέ τούς *Ἀμερικανούς:* μέ τόν Χοῦβερ **κάτι** ἔχουμε (ὄχι μικρό). Μέ τόν *Χάμμερ* σχεδόν ἔχουμε. Ὁ **Amruss** ἔρχεται [348].

Πρέπει νά κάνουμε τό πᾶν (ἰδιαίτερα Ἐσεῖς), γιά νά ἐξαλείψουμε *ὅλες* τίς προστριβές (θλιβερές καί βλαβερές) πού ὑπάρχουν ἀνάμεσα στόν Λιτβίνοφ καί τόν Μάρτενς *

Δικός Σας *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

480

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΣ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΕΙΩΝ [349]

Πρός ὅλους τούς ἐπιτρόπους Ἐπισιτισμοῦ τῶν κυβερνείων,
τά Τμήματα Γεωργίας τῶν κυβερνείων,
ἐκτός τῶν πεινασμένων περιοχῶν

Μέ βάση τήν ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 4 Ὀχτώβρη ἐ.ἔ. γιά τά μέτρα σχετικά μέ τήν πάλη ἐνάντια στήν ἀπόκρυψη τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων, δίνεται ἐντολή νά διαθέσετε ἐπειγόντως στίς ἐπιτροπές πού λειτουργοῦν στά ὄργανα ἐπισιτισμοῦ γιά τόν ἔλεγχο τῶν ἐκτάσεων, τόν ἀναγκαῖο ἀριθμό χωρομετρῶν τόσο γιά νά βγάλουν συμπεράσματα καί γιά νά παρουσιάσουν τά σχέδια, ὅσο καί γιά νά πᾶνε ἐπιτόπου νά ἐλέγξουν τά φυσικά μεγέθη ἑνός μικροῦ ἀριθμοῦ περιοχῶν. Θά διατεθοῦν ὄχι περισσότερο ἀπό τά 60% τοῦ συνόλου τῶν χωρομετρῶν μέ ὑπόδειξη τῶν τμημάτων τῆς Γεωργίας καί γιά ἕνα χρονικό διάστημα ὄχι περισσότερο ἀπό ἕνα μήνα. Ἐπίσης τά τμήματα γεωρύθμισης τῶν νόμων νά δίνουν τό πόρισμα σύμφωνα μέ

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 424. *Ἡ Σύντ.*

τά ὑπάρχοντα ὁριοθετικά σχέδια γιά τόν ἀριθμό τῶν χωραφιῶν κατά ἐπαρχίες καί χωριά, ὅταν τό ζητήσουν τά ὄργανα ἐπισιτισμοῦ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

481

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

σ. Στάλιν!

Μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ ὑπολογισμός εἶναι ἐξογκωμένος. Ὅμως, τό παραδέχομαι, δέν εἶμαι γνώστης τοῦ μεγέθους τῆς «καταμεριστικῆς» δουλιᾶς τοῦ Ὀργανωτικοῦ Γραφείου. Ἡ αἰτιολογία, κατά τή γνώμη μου, εἶναι σωστή. Νά ἐλαττωθοῦν «οἱ αἰτήσεις» σχετικά μέ τά μή παραγωγικά Ἐπιτροπάτα, σέ πρώτη σειρά.

Λένιν

Γράφτηκε ἀνάμεσα στίς 22 καί στίς 31 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

482

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΣΕΜΑΣΚΟ

24. X. 1921.

σ. Σεμάσκο!

Ὑπογράφοντας σήμερα τήν ἀπόφαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ γιά 2 δισεκατομμύρια (ἔτσι, μοῦ φαίνεται, δέν θυμᾶμαι ἀκριβῶς τό ποσό [351]) γιά τήν καθαριότητα τῆς Μόσχας καί διαβάζοντας τόν «Κανονισμό» τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ὑγιεινῆς γιά τήν ἑβδομάδα ἐξυγίανσης τῶν κατοικιῶν («Ἰζβέστιγια» *12 τοῦ Ἰούλη*), κατέληξα στό συμπέρασμα ὅτι οἱ ὑπόνοιές μου (ὅτι δέν εἶναι καθόλου καλά ὀργανωμένη αὐτή ἡ δουλιά) μεγαλώνουν.

Παίρνουν δισεκατομμύρια, θά τά κατακλέψουν καί θά τά διαρπάξουν, δουλιά ὅμως δέν θά κάνουν.

Πρέπει νά πετύχουμε στή Μόσχα ὑποδειγματική καθαριότητα (ἤ ἔστω *ὑποφερτή*, στήν ἀρχή), γιατί δέν μποροῦμε νά φανταστοῦμε μεγαλύτερο αἶσχος ἀπό τή «σοβιετική» ἀκαθαρσία στά «πρῶτα» σοβιετικά σπίτια. Τί λοιπόν *δέν* ὑπάρχει στά πρῶτα σπίτια;

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ στείλετε ἕναν πολύ σύντομο, ὅμως ἀκριβή, πρακτικό, πραγματικό ἀπολογισμό, ποῦ καί τί ἔγινε μέ τήν ἑβδομάδα ἐξυγίανσης; Ὑπάρχει ἔστω ἕνα κυβερνεῖο, ὅπου ἔγινε κάτι ὄχι ἀνόητο;

Παρακάτω. Τί γίνεται (καί τί ἔγινε;) στή Μόσχα; Ποιός εἶναι ὑπεύθυνος γιά τή δουλιά; Μόνο οἱ «ὑπάλληλοι» μέ πομπώδη σοβιετικό τίτλο, πού δέν καταλαβαίνουν τίποτε, δέν ξέρουν τήν δουλιά, πού ὑπογράφουν μόνο ἔγγραφα; Εἴτε ὑπάρχουν *ἱκανοί* καθοδηγητές; Ποιοί συγκεκριμένα;

Τό πιό σπουδαῖο εἶναι νά πετύχουμε προσωπική εὐθύνη.

Τί ἔγινε γιά νά πετύχουμε προσωπική εὐθύνη;

Ἔλεγχος μέσω τίνος;

Μέσω τῶν ἐλεγκτῶν; Πόσοι εἶναι αὐτοί; Ποιοί εἶναι;

Μέσω τῶν νεολαιίστικων ἀποσπασμάτων (ΚΕΝ); Ὑπάρχουν τέτια; Πόσα; Ποῦ καί τί ἔκαναν;

Ποιά ἄλλα μέσα *πραγματικοῦ* ἐλέγχου;

Ξοδεύουν χρήματα γιά τήν ἀγορά πολύτιμων πραγμάτων (φαινόλη; Ἐργαλεῖα καθαριότητας; Πόσα ἀγοράστηκαν;), ἤ γιά τήν συντήρηση καινούργιων «ὑπαλλήλων» χασομέρηδων;

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο
στίς 22 τοῦ Γενάρη 1927
στήν ἐφημερίδα «Ἰζβέστιγια», ἀρ. φύλ. 18

Ὁλόκληρο δημοσιεύτηκε τό 1933 στή
Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

483

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΪΜΠΙΣΕΦ

σ. Κούιμπισεφ!

Σᾶς στέλνω ἀντίγραφο τοῦ τηλεφωνογραφήματος τοῦ σ. Ρέινστεϊν σέ μένα.

Παρακαλῶ, σχετικά μέ τήν § 3 νά δόσετε ἕνα σημείωμα, *πῶς τελειώσατε* μέ τόν Ροῦτγκερς;

Ὑπάρχει τό *κείμενο* τῆς συμφωνίας; Πρέπει νά μοῦ τό στείλετε ἀμέσως.

Σχετικά μέ τήν § 1: ἡ ὑπόθεση εἶναι *πολύ* ἐπείγουσα.

Σᾶς παρακαλω νά δείξετε αὐτή τήν § 1 στόν σ. Μπογκντάνοφ καί νά μοῦ δόσετε τό *γρηγορότερο* (κι' ἄν χρειάζεται καί τή δική Σας) τή γνώμη του: ποῦ εἶναι τό ἐμπόδιο;

Πρέπει νά τελειώνουμε *τό γρηγορότερο* μέ τόν *Χάμμερ* * καί νά **ὑπογραφεῖ** σύμφωνο ἐκχώρησης.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

484

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ [352]

σ. Κάμενεφ!

Προτείνω νά ἀπαντήσετε:

«Πῆρα τό γράμμα γιά τά δέματα, ἐκφράζω πλήρη συμπάθεια. Ἡ κυβέρνησή μας ἔχει ἤδη ἐπιτρέψει στόν Χοῦβερ νά στείλει δέματα. Εὐχαρίστως θά ἐπιτρέψουμε καί σέ Σᾶς, ἀρκεῖ νά μήν τό ἀπαγορεύσει ἡ ἀμερικανική κυβέρνηση. Λένιν».

Ζητῶ τή γνώμη Σας: μήπως συμπληρώσετε κάτι;

Εἴτε νά ψηφίσουμε ἴσως πρῶτα νόμο **;

24/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

485

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΪΜΠΙΣΕΦ

24. X. 1921.

σύντρ. Κούιμπισεφ!

Σᾶς παρακαλῶ νά τό συζητήσετε μέ τόν Μπογκντάνοφ.

Ἄν δέν συμφωνεῖτε, *τηλεφωνεῖστε* μου.

---

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα ἀρ. 500 καί 511. *Ἡ Σύντ.*

** Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 488. *Ἡ Σύντ.*

Ὁ Β. Ι. Λένιν κατά τή δοκιμή τοῦ πρώτου σοβιετικοῦ ἠλεκτρικοῦ ἀρότρου στό ἐκπαιδευτικό-πειραματικό νοικοκυριό τοῦ Ζωοτεχνικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μόσχας. — 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Ἐγώ εἶμαι *ὑπέρ*, γιατί αὐτό δέν εἶναι γενική πληρεξουσιότητα, ἀλλά *μόνο* δικαίωμα νά ἐφεσιβάλλεται τό προσωπικό τῆς «Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς [353]

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

P. S. Πολύ ἐπειγόντως, γιατί ὁ Ροῦτγκερς ἀναχωρεῖ στίς 5.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

486

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ [354]

σ. Τσιτσέριν!

Κατά τή γνώμη μου, δέν κάνει, δέν ἀξίζει νά διαψεύδει ἡ κυβέρνηση τόσο ἀνόητες φῆμες. Νά παραδόσουμε στόν Τύπο, στήν *κοινή χλεύη*, αὐτούς πού πιστεύουν καί διαδίδουν αὐτές τίς φῆμες. Αὐτό εἶναι ἐκβιασμός τῶν Οὔρκαρτ καί Κῶρζον: μέ τέτιες φῆμες θέλουν τώρα νά δυσκολέψουν τίς συμφωνίες. Καθαρός ἐκβιασμός.

24/X. Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

487

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. Ι. ΚΟΥΡΣΚΙ [355]

σ. Κούρσκι!

Πρέπει νά καταλάβουμε τό ζήτημα τῆς *ἐκμίσθωσης* καί τῶν *ἐκχωρήσεων* στή γεωργία.

Δέν τό ἔχουμε καταλάβει καλά.

Ἡ μή παραδοχή τῆς ἐκμίσθωσης ἀπό ἄποψη ἀρχῶν ἔχει τεράστια σημασία. Ὅποιος καλλιεργεῖ, αὐτός καί κατέχει.

Δέν πρέπει νά γίνονται ἐκμισθώσεις.

Ὅμως ἐκμίσθωση *σοβχόζ* ἤ «ἀκαλλιέργητης γῆς»;

Αὐτό πρέπει νά ξεχωριστεῖ.

Αυτό είναι ένα ιδιαίτερο είδος.

Όποιος καλλιεργεί, αυτός κατέχει καί έδῶ. Τό κράτος είναι ό ίδιοκτήτης, ό έκμισθωτής τοῦ σοβχόζ καλλιεργεῖ. Αὐτός στήν ούσία δέν εἶναι έκμισθωτής καί αὐτό δέν εἶναι ἐκμίσθωση, μέ τήν ἴδια ἔννοια.

Αὐτό μάλλον εἶναι μεταβίβαση *διεύθυνσης*.

Αὐτό πρέπει νά τό καταλάβουμε πιό λεπτομερειακά καί ἐμπεριστατωμένα.

1921.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Όχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1924 στό βιβλίο «Τό V Πανρωσικό συνέδριο τῶν παραγόντων τῆς Σοβιετικῆς Δικαιοσύνης. Στενογραφημένα πρακτικά». Μόσχα

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

488

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Συνεννοηθεῖτε τηλεφωνικά μέ τόν Κάμενεφ:

1) τό διάταγμα (γιά τά δέματα) δέν δημοσιεύτηκε [356]·

2) δέν ὑπάρχουν ὁδηγίες·

3) βάλτε τό ζήτημα *αὔριο* στό ΣΕΑ.

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Όχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

489

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ ΝΤ. Ι. ΚΟΥΡΣΚΙ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

25. X.

σ. Κούρσκι! Άναθέστε *τώρα ἀμέσως* νά καταλήξουν, γι' αὐτό:

1) νά ἀποκοποῦν καί ἐπικολληθοῦν μέ τά περιθώρια *ὅλοι* οἱ ἀντίστοιχοι νόμοι (μέ τίς ἡμερομηνίες)·

2) τό ἴδιο νά γίνει σύμφωνα μέ τίς *λογικές* ὑποδιαιρέσεις σέ *δυό ἀντίτυπα*, τό ἕνα νά δοθεῖ σέ μένα [357]

Λένιν

Σημειῶστε τήν ἀποστολή καί νά μοῦ ὑπενθυμίσετε *αὔριο*.

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται: τό σημείωμα σύμφωνα μέ τό κείμενο, γραμμένο ἰδιόχειρα ἀπό τήν Λ. Α. Φότιεβα. Ἡ ἐντολή σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

490

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

σ. Στάλιν!

Σᾶς παρακαλῶ νά τό διαβάσετε καί νά τό δόσετε στόν σ. Μιχάηλοφ.

Συνιστῶ θερμά τόν κομιστή, σύντροφο Νικολάι Ἀλεξάντροβιτς *Ἀλεξέγεφ*.

Τόν γνωρίζω ἀπό τό *1902*, ἀπό τό Λονδίνο, ὅπου δουλέψαμε μαζί στήν *«Ἴσκρα»*.

Εἶναι πολύ μορφωμένος μαρξιστής, μπολσεβίκος καί σύντροφος πού ἐκπληρώνει θαυμάσια καί εὐσυνείδητα τό καθῆκον του.

Ἦταν παραπεταμένος 10 χρόνια στή Σιβηρία καί θά ἤθελε νά ἐπιστρέψει στό κέντρο. Πρέπει νά βοηθηθεῖ νά μεταφερθεῖ στό κέντρο, γιατί εἶναι ὑπερβολικό νά κάθεται στή Σιβηρία 10 χρόνια, χειρότερα ἀπό ὑπερβολικό.

Πρέπει νά ἀντικατασταθεῖ στή Σιβηρία μέ κάποιον ἀπό τούς ἀπόλυτα πιστούς, τίμιους, παλιούς κομματικούς. Οἱ «κομμουνιστές» τῆς Σιβηρίας κάνουν ἕνα **σωρό** αἴσχη καί **ἀνοησίες**.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

491

* ΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ)

I. Μπροσοῦρες καί πρακτικά ὅλων τῶν κομμάτων καί συσκέψεων τῶν παρακάτω πολιτικῶν κατευθύνσεων:
1) Κομμουνιστές,
2) Kommunistische Arbeiter Partei Deutshlands *,
3) Ἀναρχικοί καί συνδικαλιστές,
4) Ἀπό τά Partei ἀνεξάρτητοι (ἀριστεροί καί δεξιοί).

II. Μυθιστορήματα καί διηγήματα κατεύθυνσης τῆς ὁμάδας «Clarté» [359] (ὅπως Latzko κ.τ.λ.) — πασιφιστικά-κριτικά, εκτίμηση τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ πολέμου, συμπεράσματα κ.τ.λ.

III. Οἰκονομία τῆς σύγχρονης ἐποχῆς: ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου, ἀνόρθωση τῆς οἰκονομίας, μεταπολεμικά καθήκοντα τῆς βιομηχανίας, ἀγροτικῆς οἰκονομίας κ.τ.λ. (ἰδιαίτερα μπροσοῦρες, βιβλία, πρακτικά).

IV. Νά *ἐγγραφοῦμε συνδρομητές* σέ ἀρκετά ἀντίτυπα.
γιά τήν Κομμουνιστική Διεθνή,
γιά 4-6 πανεπιστημιακές
καί ἄλλες βιβλιοθῆκες
κ.τ.λ.
«Rote Fahne» **
KAPD ***
«Hamburger Volkszeitung» ****
Κατάλογο νέων βιβλίων ὅλων τῶν κλάδων
κ.τ.λ.

25/Χ.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* — Κομμουνιστικό Ἐργατικό Κόμμα Γερμανίας. *Ἡ Σύντ.*

** — «Κόκκινη Σημαία». *Ἡ Σύντ.*

*** — Kommunistische Arbeiter Partei Deutschlands. *Ἡ Σύντ.*

**** — «Λαϊκή Ἐφημερίδα τοῦ Ἀμβούργου». *Ἡ Σύντ.*

492

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [360]

σ. Γκορμπουνόφ! Τί συμβαίνει; Ἀπό τί προέρχεται ἡ κωλυσιεργία; Διαβάστε το καί πέστε μου *σήμερα κιόλας*.

26/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

493

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Νά βρεῖτε ἐδῶ σέ μένα τά χαρτιά γιά τή σαντονίνη καί νά τά δόσετε στόν Σμολιανίνοφ εἴτε στόν Γκουρμπουνόφ γιά νά τά μελετήσουν *ἐπειγόντως* [361].

26/X.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

494

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [362]

σ. Γκορμπουνόφ!

Ὁ Ν. Μ. Κνιπόβιτς — εἶναι ἕνα μεγάλο ἐπιστημονικό ὄνομα καί *ἀναμφίβολα ἕνας εὐσυνείδητος*, ἕνας ἐξαιρετικά εὐσυνείδητος ἄνθρωπος. Γι' αὐτό πρέπει νά τοῦ φερθεῖτε μέ *πλήρη* ἐμπιστοσύνη καί νά *δεχτεῖτε ἀμέσως* τήν πρότασή του. Νά ψηφιστεῖ στό Μικρό ΣΛΕ *γρήγορα* καί πέστε μου, ἄν ὑπάρξει καί ἡ παραμικρή καθυστέρηση.

26/X.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

495

* ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΑΪΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΣ

Συγκοινωνιῶν,
Ἐξωτερικῶν,
Ἐσωτερικῶν,
στόν σ. Ἐνουκίτζε

26. Χ. 1921.

Παρακαλῶ νά δόσετε κάθε βοήθεια στή Διεθνή Ἐπιτροπή ἀτμομηχανῶν [363], πού ἦρθε μαζί μέ τόν σ. Λομονόσοφ καί πού φέρνει στή ΣΟΣΔΡ 1700 νέες ἀτμομηχανές.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

496

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

Στά μέλη τοῦ *Πολιτικοῦ Γραφείου*

Θεωρῶ τό συμπέρασμα τοῦ σύντροφου *Κούρσκι* μοναδικά σωστό. Προτείνω νά ψηφιστεῖ μέ *συμπληρωματική* ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ [365].

26/Χ. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

497

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Α. ΤΡΙΦΟΝΟΦ

σ. Τρίφονοφ! Δέν θεωρῶ τώρα τό σχέδιο τῆς ἐφημερίδας ὀρθολογιστικό. Ἡ Γενική Διεύθυνση καυσίμων *δέν* πρέπει νά ἀσχοληθεῖ τώρα μέ *αὐτό* [365].

26/Χ. Μέ συντρ. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

498

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Γ. Β. ΛΟΜΟΝΟΣΟΦ

26. X. 1921.

στόν σ. Λομονόσοφ
'Αντίγραφα
στόν σ. Ράντσενκο
καί στόν σ. Λιτβίνοφ

Σᾶς παρακαλῶ νά όργανώσετε προκαταρκτική σύσκεψη μέ τούς συντρόφους Ράντσενκο καί Λιτβίνοφ γιά νά διευκρινιστοῦν οἱ σουηδικές προτάσεις δανείου (καί ἐκχωρήσεων) καί γιά τό πότε θά ἀρχίσουν οἱ διαπραγματεύσεις [366]. Ὅταν διαπιστωθεῖ ἡ ἀνάγκη γι' αὐτό, Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε γιά τή συγκρότηση τῆς ἐπιτροπῆς (Ἐσεῖς, ὁ Ράντσενκο καί ὁ Λιτβίνοφ) μέσω τοῦ *ΣΕΑ* εἴτε μέσω ἄλλων ὀργάνων.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

499

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

σ. Κάμενεφ! Ἐδῶ στό *ΣΛΕ* στέκονται τά *μισθολόγια*. Θά ἔρθετε τήν Τρίτη; **Ἀσφαλῶς;**

Ἐκτός ἀπ' αὐτό, θά ἦταν καλύτερα, νά τά προωθήσετε **ἐπίσημα** στό ΣΛΕ [367].

Νά μοῦ ὑπενθυμίσετε αὔριο, 27. X, ὅταν εἶναι ὁ Κάμενεφ.

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

500

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

Ἀντίγραφο στόν σ. Μπογκντάνοφ

27. X. 1921.

σ. Μάρτενς!

Πῆρα καί τίς δυό συμφωνίες [368]. Τίς ἐπιστρέφω.

Γιατί δέν ὑπάρχουν τά *συμπληρωματικά ἄρθρα* πού μοῦ ἔδειξαν (στό σχέδιο) ὁ Ρέινστεϊν καί ὁ Χάμμερ;

Πρέπει τό γρηγορότερο νά διατυπωθοῦν τελειωτικά καί νά ψηφιστοῦν.

Εἶναι ἀπαραίτητο νά δόσουμε ἐξαιρετική προσοχή στήν προσεκτική καί *πραγματική* ἐκπλήρωση τῶν *δικῶν μας* ὅρων.

Νά μή βασιζόμαστε σέ διαταγές!

Χωρίς τριπλό ἔλεγχο ὅλα θά μᾶς τά κάνουν μούσκεμα, δέν θά κάνουν τίποτε τῆς προκοπῆς.

Πρέπει νά διορίσουμε προσωπικά ὑπεύθυνο ἕναν ἔξυπνο καί με πυγμή ἄνθρωπο, καί νά ἐλέγχουμε.

Πρέπει νά *φροντίζουμε* ἐξαιρετικά γιά τούς ἀναδόχους: αὐτό καί ἀπό οἰκονομική καί ἀπό πολιτική ἄποψη εἶναι ἐξαιρετικά σπουδαῖο.

Νά μοῦ γνωρίσετε, τί συγκεκριμένα μέτρα παίρνετε. Ἐσεῖς ἤ τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

P.S. Ἰδιαίτερα πρέπει νά διευκρινιστεῖ, θά δημοσιευτοῦν;

Γιά πολλούς λόγους ἔχει μεγάλη σημασία ἡ πλατύτερη δημοσίευση αὐτῆς τῆς ἐκχώρησης καί τῆς συμφωνίας.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

501

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ

27. X. 1921.

σ. Ράντσενκο!

Ὁ σ. Μάρτενς μοῦ ἔστειλε τή συμφωνία πού ὑπογράψατε μέ τήν ἀμερικανική ἑταιρία (Χάμμερ καί Μισσέλ).

Μοῦ φαίνεται ὅτι αὐτή ἡ συμφωνία ἔχει τεράστια σημασία, σάν ἀρχή τοῦ ἐμπορίου.

Εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο νά δόσετε *ἐξαιρετική* προσοχή στήν *οὐσιαστική* ἐκπλήρωση τῶν *δικῶν μας* ὑποχρεώσεων.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι χωρίς *ἐξαιρετική* πίεση καί ἐπίβλεψη, *τίποτε ἀπολύτως δέν πρόκειται* νά γίνει. Πάρτε μέτρα τριπλῆς προσοχῆς καί *ἐλέγχου* τῆς ἐκπλήρωσης.

Νά μοῦ γνωρίσετε, ποιόν θά διορίσετε ὑπεύθυνο ἐκτελεστή· τί ἐμπορεύματα ἑτοιμάζετε· θά στηριχτεῖτε ἰδιαίτερα μήπως στά καλλιτεχνικά καί τοῦ Κρατικοῦ Θησαυροφυλακίου κ.τ.λ.

Νά μοῦ στέλνετε δυό-τρεῖς φορές τό μήνα ἐκθέσεις: τί μεταφέρθηκε στό λιμάνι.

P. S. 25. XII. 1921 ἄφιξη στήν Πετρούπολη; Δέν εἶναι ἀργά;

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

502

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Αὔριο στό *Συμβούλιο Ἄμυνας*, ὥρα 7, θά κάνει σπουδαία εἰσήγηση ὁ Λομονόσοφ γιά τούς σιδηροδρόμους.

Προσκαλέστε ἰδιαίτερα τόν *Κάμενεφ*, τόν *Κρεστίνσκι* καί *ὅ λ α* τά μέλη τῆς ΚΕ.

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

503

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

27. X. 1921.

σ. Κάμενεφ!

Ἐπειδή ὑποχρεώθηκα ἀκόμη μιά φορά νά «ὑποφέρω», διαβάζοντας τήν ἠλίθια, τσαπατσούλικη, ἀγράμματη περίληψη τῆς ὁμι-

λίας μου [370], εἶμαι ὑποχρεωμένος νά Σᾶς δηλώσω ὅτι εἶμαι σύμφωνος νά ἐκφωνήσω τό λόγο πού ὑποσχέθηκα τό Σάββατο μέ τόν παρακάτω ὅρο: καί ὁ πρόεδρος τῆς συγκέντρωσης καί ὁ είδικά διορισμένος ἔμπειρος δημοσιογράφος πρέπει νά μοῦ δόσουν τό Σάββατο, στίς 12 τό μεσημέρι, γραπτή ὑποχρέωση ὅτι θά παρουσιάσουν μιά κατανοητή, σωστή περίληψη, σωστότερα: ἕνα δημοσιογραφικό *σημείωμα* τῆς ὁμιλίας. Φέρνουν αὐτοί εὐθύνη γιά τή σωστότητα, καί ἐγώ ἔχω δικαίωμα νά δημοσιεύσω τά ὀνόματά τους.

Χωρίς αὐτό τόν ὅρο παραιτοῦμαι ἀπό τήν ὁμιλία.

Τσαπατσούληδες καί ἀγράμματοι ἄνθρωποι ἀναλαμβάνουν νά καταγράψουν «ὅλη» τήν ὁμιλία καί δίνουν ὄχι «καταγραφή», ἀλλά φρίκη, ἀνοησίες, αἶσχος καί ντροπή, ὅπως κάνουν οἱ τελείως ἀμαθεῖς.

Πρέπει ὅμως νά δημοσιεύεται ὄχι ἡ καταγραφή τῆς ὁμιλίας, ἀλλά ἕνα κατανοητό σύντομο **δημοσιογραφικό σημείωμα.**

Χωρίς ἐγγύηση γιά τήν ἐκπλήρωση αὐτοῦ τοῦ ὅρου, δέν μπορῶ νά δεχτῶ νά μιλήσω.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

504

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

28. X. 1921.

σ. Μπογκντάνοφ!

Ἔμαθα τυχαῖα ὅτι ἡ ἐπιτροπή (γιά τήν ὑπόθεση τῶν ἐκχωρήσεων μέ τόν Οὔρκαρτ) ὥς τώρα δέν ἀναχώρησε! [371]

Ἡ τερατώδης αὐτή κωλυσιεργία εἶναι ἀποκορύφωμα αἴσχους. Σᾶς προτείνω νά ἐπιβάλετε τιμωρία στούς ὑπεύθυνους γιά τήν κωλυσιεργία καί νά πετύχετε τήν πραγματική ἀναχώρηση ἀμέσως.

Ἄν τό ΑΣΛΟ θά ἀνέχεται μιά τέτια κωλυσιεργία, τότε πρέπει νά ἐγκαταλειφθεῖ κάθε «οἰκοδόμηση».

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

505

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Α. ΠΡΕΟΜΠΡΑΖΕΝΣΚΙ

28/X.

σ. Πρεομπραζένσκι!

Νά τό διαβάσετε καί νά τό ἐπιστρέψετε [372].

Ἡ αἰσιοδοξία Σας, βλέπω, ὅλο καί συχνότερα διαψεύδεται ἀπό τά γεγονότα.

Πρέπει ὁπωσδήποτε νά καταρτίσετε:

1) ἡμερολογιακό πρόγραμμα καί

2) σχεδιασμένο ὑπολογισμό:

(α) γιά ἕνα τέτιο μίνιμουμ ἐργατῶν μέ τήν τάδε νόρμα χρειάζονται τόσα δισεκατομμύρια·

(β) χρέη τόσα·

(γ) θά τά καλύψουμε τότε, μέ τήν τάδε σειρά.

Ὅμως, *ἐκτός ἀπό αὐτό*, **ὅλος ὁ ρυθμός** τῆς νομισματικῆς μας μεταρύθμισης πρέπει νά ἀλλάξει *ριζικά*.

Periculum in mora *.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

506

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Β. ΡΙΚΟΥΝΟΦ

28/X.

σύν. Ρικουνόφ!

Πῆρα τούς φακέλλους Σας, τόν χτεσινό καί τόν σημερινό [373], καί πρέπει νά Σᾶς τονίσω ὅτι δέν χειρίζεστε σωστά τήν ὑπόθεση.

Πρέπει νά συμφωνεῖτε γιά ὅλα τά παρόμοια ζητήματα μέ τόν Λαϊκό ἐπίτροπο (τώρα μέ τόν Ράντσενκο).

* — Κίνδυνος στήν ἐπιβράδυνση. *Ἡ Σύντ.*

Νά γίνεται ἡ δουλιά ἀπό τά διάφορα μέλη τοῦ συμβουλίου ξεχωριστά ὄχι μόνο ἀντίκειται στό Σύνταγμα, ἀλλά καί οὐσιαστικά φέρνει καθυστέρηση καί χάος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

507

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΙΧΑΗΛΟΦ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

28/X.

στόν σ. Μιχάηλοφ

Παρακαλῶ νά ἀποφασιστεῖ στό Πολιτικό Γραφεῖο. **Ἀπόρρητο**

NB Πρόκειται γιά τό ποσό τῶν 500 - 1000 ἑκατομμυρίων σουηδικῶν κορωνῶν.

Ἐγώ διόρισα προκαταρκτική ἐπιτροπή (Λομονόσοφ, Ράντσενκο, Λιτβίνοφ) καί μέ βάση τό εὐνοϊκό της πόρισμα παρακαλῶ νά ἐγκριθεῖ.

Θά προσθέσουμε καί τόν Σέιμαν (Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Οἰκονομικῶν), ὅμως *χωρίς τήν ὑποχρέωση* νά πάει *.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

508

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΧΤΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΖΑΜΟΣΚΒΟΡΕΤΣΚΙ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ)

28. X. 1921.

Ἀγαπητοί σύντροφοι!

Σᾶς ζητῶ συγνώμη πού δέν μπόρεσα μέ κανένα τρόπο νά ἐκπληρώσω τήν παράκλησή Σας [374]· πάρα πολλές τρέχουσες δουλιές

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 498. *Ἡ Σύντ.*

καί δέν ἔχω τή δύναμη νά πάρω τήν πέννα στό χέρι. Κουράζομαι. Δέν μπορῶ νά γράψω κουρασμένος καί «χρωστάω» ἕνα σωρό ἄρθρα στήν «Κομμουνιστική Διεθνή» κ.ἄ.

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1951 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

509

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ [375]

σ. Ράντσενκο! Ἐλπίζω ὅτι τό πήρατε αὐτό; Ἂν ὄχι, διαβάστε. Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος *καθυστέρησης*. Πάλι θά ξυπνήσουμε ἀργά, θά χάσουμε τήν εὐκαιρία. Δόστε ἐντολή στόν εἰδικό Σας νά ἑτοιμάσει τό κείμενο τῆς ἐπίσπευσης, ὑπόμνησης (ἴσως νά ὁρίσουμε κάποιον προωθητή στή Γερμανία;) καί ἐγώ θά τή στείλω στόν Σταρκόφ καί στόν Στομονιακόφ. Πρέπει νά πετύχουμε μέ κάθε θυσία τό τέλειωμα καί τήν ἀποστολή ἔγκαιρα, τόν Ἀπρίλη τοῦ 1922.

28/X. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1934 στό βιβλίο «Ὁ Λένιν στό οἰκονομικό μέτωπο»

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

510

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΣΤΟΝ Β. Β. ΣΤΑΡΚΟΦ

Κρυπτογραφικά

Βερολίνο, Ἐξωτερικό Ἐμπόριο, στόν Σταρκόφ

Ἀπάντηση στό τηλεγράφημά Σας τῆς 24 τοῦ Ὀχτώβρη, ἀρ. 411. Ἐπιμένω κατηγορηματικά νά δοθοῦν οἱ παραγγελίες τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης τύρφης ἔτσι, ὥστε νά ἐκπληρωθοῦν αὐτές, δηλ. νά φτάσουν στή Μόσχα ὄχι ἀργότερα ἀπό τό Μάρτη. Παρακαλῶ νά μοῦ ἀπαντήσετε ἀκριβέστερα καί γρηγορότερα, φοβᾶμαι πάρα πολύ ὅτι θά χάσουμε καί τό 1922.

28 τοῦ Ὀχτώβρη. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

* Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογράψει ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Ι. Ι. Ράντσενκο. *Ἡ Σύντ.*

511

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΛΕ

Ἡ συμφωνία γιά τήν προμήθεια 1 000 000 πουτιῶν σιτηρῶν ἔχει γιά μᾶς ἐξαιρετική σημασία *. Γι' αὐτό πρέπει νά δόσετε καλό διαμέρισμα *χωρίς καθυστέρηση*.

Παρακαλῶ νά παρακολουθήσετε εἰδικά τή γρήγορη καί σωστή ἐκπλήρωση.

31/X.—21. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

512

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΣΤΑΡΚΟΦ

Βερολίνο, Ἐξωτερικό Ἐμπόριο, στόν Σταρκόφ

Πάρτε ἀποφασιστικά μέτρα γιά τήν ἐλάττωση τῆς προθεσμίας τῆς κατασκευῆς τοῦ «Μαντρούκ», ἔτσι ὥστε νά ἀρχίσει τή λειτουργία του καί τίς δοκιμές τόν Ἰούνη. Κινεῖστε τό ἐνδιαφέρον τοῦ ἐργοστασίου ὁρίζοντας πρίμ, πάρτε λεπτομερῆ μέτρα γιά τήν ἐξάλειψη κάθε εἴδους καθυστερήσεων κατά τή μεταφορά.

Νά ἀναφέρετε μέ ἀκρίβεια καί μέ λεπτομέρειες τί ἀκριβῶς κάνατε καί τί πετύχατε **.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 31 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, συμπληρωμένο καί ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

513

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΣΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ

Νά μεταδοθεῖ τό τηλεφωνογράφημα στόν Μπριουχάνοφ

Μοῦ ἀναφέρουν ὅτι στά κυβερνεῖα Ὀριόλ καί Τούλας ἡ εἴσπραξη φόρου σέ εἶδος γίνεται πολύ εὔκολα καί γρήγορα. Ὁ

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα ἀρ. 450, 483 καί 500. *Ἡ Σύντ.*

** *Αὐτή ἡ φράση ἔχει γραφεῖ ἰδιόχειρα ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. Ἡ Σύντ.*

Πρεομπραζένσκι, ὄντας στό κυβερνεῖο τοῦ Ὀριόλ, βεβαιώνει ὅτι σέ τρεῖς ἑβδομάδες θά ἐξοφλήσουν μέ τό φόρο σέ εἶδος. Παρακαλῶ νά μοῦ ἀναφέρετε πολύ σύντομα, τί πληροφορίες ἔχετε καί πόσο τακτικά καταφθάνουν τηλεγραφήματα γιά τή συγκέντρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος. Τά ὑποδειγματικά κυβερνεῖα καί οἱ νομοί πρέπει ἰδιαίτερα νά ἀνταμείβονται.

Τί μέτρα παίρνονται γιά τή συγκέντρωση ἀποθεμάτων ἀλατιοῦ, καθώς καί γιά νά μήν πουλιέται τό ἀλάτι παρά μόνο μέ σιτηρά οὔτε στή ΣΟΣΔΡ οὔτε στήν Οὐκρανία. Μήπως χρειάζεται ἐπίσης νά περιορίσουμε τή διανομή ἀλατιοῦ στίς πόλεις, γιά νά παρεμποδίσουμε τήν ἀναρχική ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων μέ ἀλάτι;

Λένιν

Ὑπαγορεύτηκε τηλεφωνικά στίς 31 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

514

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ

Ἀναθέτω στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ νά βραβεύσει ἀπομέρους μου, διαλέγοντας τά πρόσωπα πού δούλεψαν καλύτερα καί **δέν** *προκάλεσαν* τά παράπονα τῶν ἀγροτῶν [376].

31/X.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 31 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

515

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Σχετικά μέ τίς ἀποστολές εἶναι τό *ἀποκορύφωμα τοῦ αἴσχους*.

Καθορίστε *ἀκριβή τάξη*, γραπτά (μέ τήν ὑπογραφή τοῦ Γκορμπουνόφ) καί σέ συμφωνία μέ τήν Μπρίτσκινα:

(α) ὁ γραμματέας τῆς ΚΕ ἀναφέρει στήν τάδε προθεσμία *στόν τάδε*,

(β) οἱ γραμματεῖς τοῦ ΣΛΕ —

(αα) *τηλεφωνικά* σέ ὅλους τούς ἐπιτρόπους ἤ στούς τάδε), προθεσμία·

(ββ) *γραπτά* σέ ὅλους κ.τ.λ.

Γράφτηκε τόν Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

516

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ [377]

σ. Ράντσενκο!

Τό ἐξαγωγικό ἀπόθεμα πρέπει νά συγκεντρώνεται ἀπό *μικροεμπόρους*, ἀντιπροσώπους καί μεσίτες τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου.

Αυτοί νά δουλεύουν με %.

Τό ζήτημα αὐτό μπαίνει ἔτσι ἤ διαφορετικά;

Λένιν

Γράφτηκε τόν Ὀχτώβρη-Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

517

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΤΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΦΥΣΙΓΓΙΩΝ ΣΤΟ ΠΟΝΤΟΛΣΚ

1) Στό Ποντόλσκ
2) στόν σ. Σλιάπνικοφ

Εὐχαριστῶ πολύ τούς συντρόφους καί παρακαλῶ νά μέ συγχωρήσουν, ἄν δέν θά μπορέσω (κατά πάσα πιθανότητα) νά ἔρθω. Παρακαλῶ νά μήν περιμένετε σέ καμιά περίπτωση καί νά μήν ἀναβάλετε τή συνεδρίαση [378].

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

518

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΟΝ Α. Β. ΛΟΥΝΑΤΣΑΡΣΚΙ

1

Διαβάσατε τά ὑλικά (στά ἰταλικά) γιά τό συνέδριό τους;

Ἂν θέλετε, θά Σᾶς τά δόσω, γιά νά γράψετε ἕνα ἄρθρο καί νά συντρίψετε τελείως, νά ἐξευτελίσετε τόν ἀπατεώνα Σερράτι;

Πολύ τό θέλω. Ὥς τό συνέδριο τά παρακολουθοῦσα ὅλα, γιά τό συνέδριο ὅμως ξέρω λίγα. Πρέπει νά πάρω ὅλα τά ὑλικά. Πόσο μεγάλο νά εἶναι τό ἄρθρο, γιά ποιό ὄργανο;

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

2

σ. Λουνατσάρσκι!

Ἐγώ συμβουλεύω μεγάλο – maximum καί συγκεκριμένα τσιτάτα περισσότερα. Αὐτό χρειάζεται. Ἐγώ θά βοηθήσω νά ἐπιταχυνθεῖ ἡ ἔκδοση. Ἐξάλλου μικρό ἀπό τό μεγάλο πάντα μποροῦμε νά τό κάνουμε.

Λένιν

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

519

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

Πρός τόν ἀρχιμηχανικό τῶν ἔργων τῆς Κασίρα
σ. *Τσιουρούπα*

Κατά τήν παραλαβή ἀπό τή Σουηδία, χωρίς καμιά καθυστέρηση, μετασχηματιστῶν καί λαδιοῦ γι' αὐτούς, δέν δόσατε ἀρκετή προσοχή.

Εἶναι ἀπαράδεκτο τεχνικός ἐξοπλισμός ἀπό τό ἐξωτερικό, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Βισνιάκ, νά βρίσκεται «σωριασμένος» στό τελωνεῖο τῆς Μόσχας.

Ἐσεῖς φταῖτε, γιατί δέν πήρατε ὅλα τά μέτρα πού θά ἐξασφάλιζαν πραγματικά τή γρήγορη παραλαβή τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ (θά ἔπρεπε νά παρακολουθήσετε τήν παραλαβή ἀπό τό Ρέβελ ἀκριβοῦς φορτωτικῆς καί διευθύνσεων).

Ἡ ἀναφορά σας ὅτι ὑπάρχει στή φορτωτική ὑπόδειξη «γιά τό σταθμό τῆς Κασίρα», ἀποδείχτηκε καθαρά ὅτι δέν ἰσχύει, ἐνῶ μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου δέν ἐπικοινωνήσατε.

Εἶναι ἀπαραίτητο νά πάρετε μέτρα στό μέλλον, μέ ἀκρίβεια, σέ ὅλες τίς βαθμίδες νά ὑποδείξετε τίς διευθύνσεις, τήν κατεύθυνση, νά ορίσετε ὀνομαστικά τά ὑπεύθυνα πρόσωπα.

Γιά τά μέτρα πού πήρατε νά ἐνημερώσετε τόν σ. Σμολιανίνοφ [379].

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

520

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

Στόν σ. Οὔνσλιχτ

Σύμφωνα μέ πληροφορίες τοῦ ΣΕΑ, ὁ τεχνικός ἐξοπλισμός γιά τά ἔργα τῆς Κασίρα, πού ἦρθε ἀπό τό ἐξωτερικό, βρίσκεται σωριασμένος στό τελωνεῖο τῆς Μόσχας *.

Ἡ ὑπόθεση αὐτή παραπέμφθηκε γιά ἐξέταση ἀπό τόν σ. Σμολιανίνοφ στό Οἰκονομικό τμῆμα τῆς ΠΕΕ, μέ ἀρ. 14717 τῆς 19 τοῦ Ὀχτώβρη.

Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε ἐντολή γιά αὐστηρή ἐξέταση.

Τά ἀποτελέσματα νά γνωστοποιηθοῦν στόν διευθυντή ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΕΑ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας

Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

---

* Βλ. στό προηγούμενο ντοκουμέντο. *Ἡ Σύντ.*

521

* ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΣΛΟ, ΤΑ ΛΑΪΚΑ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΑ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ, ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Σύμφωνα μέ δήλωση τοῦ διευθυντῆ τῆς «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν», σύντρ. Κρούμιν, οἱ ὑπηρεσίες δέν ὅρισαν μέχρι τώρα ὑπεύθυνους ἐκπροσώπους στό συμβουλευτικό συμβούλιο τῆς «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» (Ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ τῆς 22 τοῦ Ἰούλη 1921, § 3).

Παρακαλῶ νά διοριστοῦν ἀμέσως τά ὑπεύθυνα πρόσωπα στό συμβουλευτικό συμβούλιο τῆς «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» καί τά ὀνόματά τους νά γνωστοποιηθοῦν στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΕΑ μέσα σέ *μιά ἑβδομάδα*.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

522

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Α. ΠΡΕΟΜΠΡΑΖΕΝΣΚΙ [380]

1

Δόστε τόν ἀριθμό:

1) **κατά πόσες φορές** *ἡ Δική σας* μεταβολή τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τοῦ χαρτονομίσματος θά αὐξήσει τήν ἔκδοση χαρτονομίσματος;
2) Γιατί νά μή *χειροτερεύσουμε* (ὕστερα) τήν ποιότητα τῶν χαρτονομισμάτων γιά τήν ἐπιτάχυνση τῆς αὐτοκατάργησής τους;

2

Τά ἐπιχειρήματά Σας εἶναι ἐνάντια στό μέτρο: 1:50000:

1) ὁ ἐργάτης θά πάρει 25 000 ρ. = ¼ τοῦ ρουβλιοῦ!!
2) ὁ χρυσός θά στοιχίζει δυσανάλογα.

Καί μέ 10 000;

1) ὁ ἐργάτης θά πάρει 25 000 ρ. = 2½ ρούβλια,
   τά μέλη τῆς ΠΚΕΕ παίρνουν 27 000 = 2 ρ. 70 καπ. τό μήνα,
2) ὁ χρυσός;

Ἡ *οὐσία* τοῦ ἐπιχειρήματός Σας δέν συνίσταται στό ὅτι πρέπει νά διατηρήσουμε ἀκόμη τή δυνατότητα μιᾶς «ὑποχώρησης», ὅταν *ἐξισώνουμε* τό χαρτονόμισμα μέ χρυσό (ὕστερα ἀπό ἕνα, δυό χρόνια κ.τ.λ.) *μόνο* ὕστερα ἀπό τή *σταθεροποίηση* τῆς ἀξίας τοῦ ρουβλιοῦ;

Καί τώρα

α) ἡ ἔκδοση χαρτονομισμάτων εἶναι ἀπαραίτητη.

β) 1:10 000 = προσεκτική *δοκιμή*, «ψηλάφιση τοῦ ἐδάφους».

3

1) Ὁ ὑπολογισμός τοῦ Σεμιόν Ἐνουκίτζε ἔδειξε:

περίπου ἴση ποσότητα χαρτιοῦ (13 καί 12 χιλιάδες πούτια) δίνει 4½ χιλιάδες δισεκατομμύρια παλιά ρούβλια, ἐνῶ καινούργια 475 ἑκατομμύρια, δηλ. ἐπίσης 4½ χιλιάδες δισεκατομμύρια παλιά.

Ἔτσι εἶναι αὐτό;

Καί τί λοιπόν βγῆκε;

2) Δέν θά ἦταν ὠφελιμότερο νά δίνουμε *κακῆς ποιότητας* χαρτί γιά τήν *πιό γρήγορη αὐτοκατάργηση* τῶν ἐκδιδομένων χρημάτων;

Γράφτηκε νωρίτερα ἀπό τίς 3 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

523

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ [381]

σ. Γκορμπουνόφ!

Παρακαλῶ νά ἐξετάσετε τήν ὑπόθεση, νά καθορίσετε τούς ὅρους ἐκπλήρωσης καί νά μοῦ πεῖτε (εἴτε νά τό δόσετε γιά ὑπογραφή).

3/XI. *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

524

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ [382]

Πρός τό *Λαϊκό 'Επιτροπάτο 'Επισιτισμοῦ*
σ. **Φρούμκιν**

Σύμφωνα μέ τίς δυό πληροφορίες:
νά ἐλέγξετε τά στοιχεῖα· νά ὑποβάλετε εἴτε τίς δικές Σας τροποποιήσεις (εἴτε ἀντιπροτάσεις), εἴτε ὅτι συμφωνᾶτε μέ τά στοιχεῖα ὥς τήν Πέμπτη στίς 12 τό μεσημέρι.

3/XI. 'Ο πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

525

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. Ι. ΚΟΥΡΣΚΙ

3. XI. 21.

σ. Κούρσκι!

Δέν θά ἔπρεπε στήν ἐπιτροπή πού προεδρεύετε (ἡ ὁποία συγκροτήθηκε τήν 1 τοῦ Νοέμβρη 1921 στό ΣΛΕ [383]) γιά τήν ἀναθεώρηση τῶν νόμων σχετικά μέ τή νέα οἰκονομική πολιτική) νά συμπεριληφθεῖ ὁ σύντροφος Κρίτσμαν, ἀφοῦ ἡ 'Επιτροπή χρησιμοποίησης ἔχει ἄμεση σχέση μέ τά καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς Σας; Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ γνωρίσετε τό πόρισμά Σας.

Στήν § 3 (ἀπόφαση τῆς 1 τοῦ Νοέμβρη) πρέπει νά συμπεριληφθεῖ ὀπωσδήποτε ἡ 'Επιτροπή χρησιμοποίησης καί οἱ παρόμοιες ἐπιτροπές καί ἡ Κρατική 'Επιτροπή σχεδίου.

'Η ἀπόφαση τῆς 1 τοῦ Νοέμβρη πρέπει νά συμπληρωθεῖ ἀνάλογα.

'Ο πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν 'Επιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

526

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΣΛΕ

Στόν σύντροφο πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ

3. XI. 21.

Ὁ σ. Λιτβίνοφ μέ παρακαλεῖ πολύ νά Σᾶς παρακαλέσω νά ἐξετάσετε σήμερα
τή συμφωνία μέ τήν κυβέρνηση τῆς Μογγολίας [384].
Γράψτε μου, παρακαλῶ, θά μπορέσετε;

Μέ κομμουν. χαιρετισμούς *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

527

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΜΑΝΤ ΧΑΜΜΕΡ

3. XI. 1921.

Ἀγαπητέ μίστερ Χάμμερ!

Ὁ σύντροφος Ρέινστεϊν μοῦ ἀνακοίνωσε ὅτι σήμερα τό βράδυ ἀναχωρεῖτε ἀπό τή Μόσχα. Λυπᾶμαι πολύ πού εἶμαι ἀπασχολημένος στή συνεδρίαση τῆς ΚΕ τοῦ Κόμματός μας. Λυπᾶμαι ἐξαιρετικά πού δέν μπορῶ νά συναντηθῶ μέ Σᾶς ἀκόμη μιά φορά καί νά Σᾶς χαιρετήσω.

Ἔχετε τήν καλοσύνη νά διαβιβάσετε τούς χαιρετισμούς μου στόν πατέρα Σας, στόν Τζίμ Λάρκιν, στόν Ρούτενμπεργκ καί στόν Φέργκιουσον, σέ ὅλους αὐτούς τούς ὑπέροχους συντρόφους πού βρίσκονται τώρα στίς ἀμερικανικές φυλακές. Σέ ὅλους αὐτούς τήν πιό θερμή μου συμπάθεια καί τίς καλύτερες εὐχές μου.

Ἀκόμη μιά φορά τούς καλύτερους χαιρετισμούς μου σέ Σᾶς καί στούς φίλους Σας σχετικά μέ τήν ἀποστολή ἀλεύρων, γιά τούς ἐργάτες μας καί σχετικά μέ τίς ἐκχωρήσεις Σας. Αὐτή ἡ πρωτοβουλία εἶναι πάρα πολύ σπουδαία. Ἐλπίζω ὅτι αὐτό θά ἔχει τεράστια σημασία.

Μέ τίς καλύτερες εὐχές μου
εἰλικρινά δικός Σας *Λένιν*

P. S. Σᾶς παρακαλῶ νά μέ συγχωρήσετε γιά τά πάρα πολύ ἄσχημα ἀγγλικά μου.

Πρωτοδημοσιεύτηκε στή ρωσική καί στήν ἀγγλική γλώσσα (πανομοιότυπο) στίς 21 τοῦ Γενάρη 1926 στήν ἐφημερίδα «Κράσναγια Γκαζέτα», άρ φύλ. 17

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τή φωτοτυπία ἀπό τό χειρόγραφο Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ [385]

Σύντρ. Μάρτενς!

Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε πλήρη καί ἀποφασιστική βοήθεια στήν ὀργάνωση τῆς φάμπρικας ραπτικῆς ἀρ. 36 ἀπό τούς ἀμερικανούς ἐργάτες.

Ἐξαλεῖψτε κάθε κωλυσιεργία στήν παραλαβή τῶν ἀπαιτούμενων ὑλικῶν καί ἰδιαίτερα τῶν σωλήνων, σιδηροκατασκευῶν τους (σωλήνων διακλάδωσης, συνδετικῶν σωλήνων) καί τῶν ἠλεκτρικῶν καλωδίων.

Βοηθεῖστε γιά τή στέγαση τῆς κολλεκτίβας τῶν ἐργατῶν πού πρέπει νά λυθεῖ ἀπό τό τμῆμα στέγασης χωρίς καμιά κωλυσιεργία.

Ἡ ἀποπεράτωση καί ἡ γρήγορη ἔναρξη λειτουργίας τῆς φάμπρικας πρέπει νά ἐπιτευχθεῖ σέ συντομότατο διάστημα. Σέ ὅλη τήν ὑπόθεση ἐκδηλώθηκε μιά ἀπαράδεκτη ἀμέλεια καί γραφειοκρατία.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

2

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΛΙΧΑΤΣΟΦ

Στόν πρόεδρο τοῦ Συμβουλίου Λαϊκῆς Οἰκονομίας τοῦ κυβερνείου Μόσχας σύντροφο Λιχατσόφ

Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε πλήρη καί ἀποφασιστική βοήθεια στή δουλιά τῆς ὁμάδας τῶν ἀμερικανῶν ἐργατῶν γιά τήν ὀργάνωση τῆς φάμπρικας ἀρ. 36.

Δόστε τίς ἀντίστοιχες ἐντολές στόν προϊστάμενο τῆς Διεύθυνσης ραπτοβιομηχανίας τῆς Μόσχας σύντρ. Σεριακόφ.

Ἐξαλεῖψτε κάθε κωλυσιεργία στήν παραλαβή ὑλικῶν καί ἰδιαίτερα σωλήνων, σιδηροσκευῶν καί ἠλεκτρικῶν καλωδίων.

Στή δουλιά ἐκδηλώθηκε μιά ἀσυγχώρητη κωλυσιεργία καί γραφειοκρατία.

Νά βοηθήσετε γιά τή στέγαση τῆς κολλεκτίβας τῶν ἐργατῶν χωρίς καμιά χρονοτριβή ἀπό μέρους τοῦ τμήματος στέγασης.

Ἡ ἀποπεράτωση τῆς φάμπρικας καί ἡ ἔναρξη τῆς λειτουργίας της πρέπει νά ἐπιτευχθεῖ μέσα σέ σύντομο διάστημα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούνη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. ΧΧ

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

3

* ΣΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΑΣΛΟ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ [386]

Σᾶς στέλνω αἴτηση τοῦ διευθυντή τῆς φάμπρικας ραπτικῆς ἀρ. 36 Μουζιτσένκο, πού γράφτηκε ἐξονόματος τῶν ἀμερικανῶν μεταναστῶν, που δουλεύουν σ' αὐτή τή φάμπρικα.

Σᾶς παρακαλῶ νά συζητήσετε ἐπειγόντως αὐτή τήν αἴτηση καί, ἄν κριθεῖ ὅτι πρέπει νά ἱκανοποιηθεῖ, νά ἱκανοποιηθεῖ ἀμέσως.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούνη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

4

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΣΜΙΤ

Στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐργασίας, στόν σ. Σμίτ
Ἀντίγραφο στόν πρόεδρο τοῦ ΑΣΛΟ

Παρόλο πού μέ τό γράμμα μου τῆς 25/VI, ἀρ. 7482 * ζητοῦσα νά παρθοῦν μέτρα, ὥστε νά μή χορηγοῦνται ἄδειες στούς ἐργάτες

* Βλ. Ἅπαντα, 5 ἔκδ., τόμ. 52ος, Παραρτήματα, ντοκουμέντο ἀρ. 45. *Ἡ Σύντ.*

καί ὑπάλληλους τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα χωρίς νά τό ξέρει ἡ Διεύθυνση. Ἡ ἐπιτροπή ἀναβολῶν καί ἀποστολῶν τοῦ Τμήματος ἐργασίας τῆς Μόσχας συνεχίζει νά τό κάνει αὐτό κι' ἔτσι ἀποδιοργανώνει τή δουλιά καί καθυστερεῖ τό χρόνο ἀποπεράτωσης τοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα, παραβιάζει ἔτσι τήν ἀπόφαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. Σᾶς παρακαλῶ νά δόσετε ἐξηγήσεις.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

Γράφτηκε στις 2 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

5

* ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΣΛΟ, ΤΑ ΛΑΪΚΑ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Προτείνω νά συγκεντρώσετε ἐπειγόντως στά τμήματα τῆς ὑπηρεσίας σας καί στίς Γενικές Διευθύνσεις τά ὑλικά γιά τό ζήτημα τῆς παραγωγῆς τῶν πιό πολύτιμων στή σύγχρονη ἀγορά ἐμπορευμάτων (βιομηχανικά προϊόντα, ὑλικά, πρῶτες ὕλες κ.ἄ.) καί ὕστερα ἀπό προκαταρκτική συζήτηση νά τά στείλετε μέ ἕναν ὑπεύθυνο ἀντιπρόσωπο στό Μικρό ΣΛΕ στή συνεδρίαση τῆς ἐπιτροπῆς τήν Παρασκευή, 8 τοῦ Ἰούλη, στίς 11 τό πρωί.

Ἀναθέτω τήν Προεδρία στόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ σύντρ. Κισελιόφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

4 τοῦ Ἰούλη 1921.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

6

* ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΣΛΟ, ΤΑ ΛΑΪΚΑ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΕΙΩΝ, ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ [387]

Συγκαλέστε σύσκεψη ἀπό ἁρμόδιους ἐκπροσώπους τῆς ὑπηρεσίας Σας γιά τό ζήτημα τῆς πληρωμῆς τῶν ὑπηρεσιῶν πού προσφέρει τό κράτος στόν πληθυσμό καί τῶν ἀντικειμένων που διανέμει σήμερα ἡ ὑπηρεσία σας δωρεάν.

Τά ὑλικά καί τό σχέδιο Διατάγματος νά ὑποβάλετε στόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ σ. Κισελιόφ στίς 15 τοῦ Ἰούλη.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Λαοῦ
Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)

4 Ἰούλη 1921.

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

7

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΣΕΜΑΣΚΟ

Πρός τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ὑγιεινῆς, σύντρ. Σεμάσκο

Μέ τό παρόν παρακαλῶ νά στείλετε ἐπειγόντως στά ἔργα τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα ἕναν γιατρό, γιατί λόγω τῆς συσσώρευσης ἐργατῶν στά ἔργα εἶναι δυνατό νά ἐκδηλωθεῖ ἐπιδημία χολέρας.

Ἔδοσε ἐντολή ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. ΧΧ

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

8

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Ἐκτός κάθε σειρᾶς,

μέ ἐγκύκλιο — Αἰκατερινμπούργκ, Χάρκοβο, Ροστόβ τοῦ Ντόν,
Πετρούπολη, Οἰκονομικό συμβούλιο,
πρός ὅλα τά Οἰκονομικά συμβούλια περιοχῶν

Προτείνω: 1. Ἔγκαιρα, χωρίς καμιά καθυστέρηση νά σταλοῦν στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τά πρακτικά τῆς συνεδρίασης τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου σέ τρία ἀντίγραφα. 2. Στά πρακτικά τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου νά ἐπισυναφθοῦν τά ἀντίγραφα ὅλων τῶν ὑλικῶν, στή βάση τῶν ὁποίων ἀποφασιζόταν τό ζήτημα (γραπτές εἰσηγήσεις, θέσεις, ἀποφάσεις, ἐγκύκλιοι), ἐπίσης τά πλήρη στενογραφημένα πρακτικά τῆς συνεδρίασης, ἄν αὐτά κρατοῦνταν. 3. Νά σταλοῦν στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ σέ 3 ἀντίτυπα οἰκονομικές ἐφημερίδες καί περιοδικά πού ἐκδίδονται τόσο ἀπό τό Οἰκονομικό συμβούλιο, ὅσο καί ἀπό μερικά οἰκονομικά ὄργανα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Ἰούλη 1921

Δημοσιεύεται γιά πρώτη φορά, σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

9

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

Στόν πρόεδρο τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ σ. Μπογκντάνοφ

Γιά τήν ἐξακρίβωση τῆς ὕπαρξης ἐμπορευμάτων στίς φάμπρικες καί στίς κρατικές ἀποθῆκες, πού δέν δεσμεύονται ἀπό ἐντολές τοῦ κέντρου καί τῶν τοπικῶν ὀργάνων ἐφοδιασμοῦ, προτείνω νά ρωτηθοῦν ἀμέσως τηλεφωνικά ὅλα τά ΣΛΟ τῶν κυβερνείων, τά Γραφεῖα βιομηχανίας, οἱ ἐπαρχιακές διευθύνσεις γιά τά ἐμπορεύματα πού ὑπάρχουν τήν 1 τοῦ Αὐγούστου τρ. ἔ. στις φάμπρικες καί στίς κρατικές ἀποθῆκες, καί τά ὁποῖα τά διαχειρίζονται ἄμεσα, δείχνοντας γιά πόσα ἀπ' αὐτά ἔχουν ἐκδοθεῖ ντοκουμέντα (ἐντολές, διατακτικές, διαταγές) γιά παράδοση ξεχωριστά:

1) γιά τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, τίς Ἐπιτροπές ἐπισιτισμοῦ τῶν κυβερνείων, τήν Κεντρική Ἐπιτροπή Καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν καί τίς Ἐπιτροπές συνεταιρισμῶν τῶν κυβερνείων καί 2) γιά ὅλες τίς ὑπόλοιπες ὀργανώσεις καί ἱδρύματα.

Οἱ πληροφορίες πρέπει νά ὑποβληθοῦν στήν ΚΔΕ τοῦ ΑΣΛΟ στίς 10 τοῦ Αὐγούστου τρ. ἔ. σέ γενικές μονάδες (πούτια, πῆχες, κομμάτια κ.τ.λ.) καί κατά γενικές ἐμπορικές ὁμάδες (τζάμια γιά παράθυρα, γυάλινα σκεύη, ὑποδήματα, βαμβακερά ὑφάσματα κ.τ.λ.).

Προτείνω τά συνολικά στοιχεῖα νά ἑνωθοῦν κατά ὁμάδες ἐμπορευμάτων σύμφωνα μέ τά ὑπάρχοντα γραφεῖα σχεδιασμοῦ (ὑπηρεσία γραφείων, γραφεῖα ὑφαντουργίας κ.τ.λ.), Ἐπιτροπή χρησιμοποίησης καί νά μοῦ ὑποβληθοῦν στίς 15 τοῦ Αὐγούστου τρ. ἔ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε τήν 1 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

10

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΤΡΟΠΑΒΛΟΒΣΚ *

Πετροπάβλοβσκ, Ἐπαναστατική ἐπιτροπή,
ἀντίγραφο στά ἔργα Πετροπάβλοβσκ-Κοκτσετάβ

Λόγω τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας τῶν ἔργων γιά τήν κατασκευή τῆς κατεπείγουσας ἐπισιτιστικῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πετροπάβλοβσκ-Κοκτσετάβ, παίρνοντας ὑπόψη ὅτι ἡ ἔξωση τῆς Διεύθυνσης ἰσοδυναμεῖ μέ ματαίωση τῶν ἐργασιῶν, πού ἐπιτεύχθηκαν μέ μεγάλη δυσκολία καί πού βρίσκονται στό ἀποκορύφωμά τους, προτείνω νά παραμείνει ἡ Διεύθυνση τῶν ἔργων Πετροπάβλοβσκ-Κοκτσετάβ στό παλιό οἴκημά της. Ἀναφέρετε ἐκτέλεση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

5-VIII-21.

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

* — Διαβιβάστηκε τηλεφωνικά. *Ἡ Σύντ.*

11

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ [388]

Γενική Διεύθυνση βιομηχανίας καυσίμων

Προτείνω μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες νά διαθέσετε στό ἐργοστάσιο Ποντόλσκ 1000 πούτια κώκ χυτηρίου γιά νά ἐκπληρώσει παραγγελίες τῶν ἔργων τῆς Κασίρα. Ἀναφέρατε ἐκτέλεση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β Ι Λένιν

12

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ [389]

Γενική Διεύθυνση βιομηχανίας ἐλαστικῶν

Σᾶς προτείνω μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες νά φέρετε σέ πέρας τό ζήτημα τῆς παράδοσης ὑλικῶν σύμφωνα μέ τίς παραγγελίες τῶν ἔργων τῆς Κασίρα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 8 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β Ι Λένιν

13

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

10/VIII-21.

Στόν διευθυντή τοῦ Τμήματος μεταλλουργίας τοῦ ΑΣΛΟ σύντρ. Μάρτενς

Ἀπό τά ἔργα τῆς Κασίρα παραπονοῦνται ὅτι δέν παρέλαβαν ὅλες τίς βίδες μέ τά παξιμάδια καί τίς ροδέλες σύμφωνα μέ τήν παραγγελία. Ἡ συναρμολόγηση χωρίς τίς βίδες σταμάτησε, παρα-

καλῶ νά πάρετε ἔκτακτα μέτρα γιά νά ἱκανοποιήσετε τό 50% τῆς παραγγελίας τῶν ἔργων τῆς Κασίρα μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε ὄχι ὁλόκληρο στίς 21 τοῦ Γενάρη 1930 στήν «Ραμπότσαγια Γκαζέτα», ἀρ. φύλ. 17

Δημοσιεύτηκε ὁλόκληρο τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

14

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ [390]

Νοβονικολάγεβσκ, ἐπιτροπή Ἐπισιτισμοῦ Σιβηρίας,
στόν Καλμανόβιτς
Ἐπαναστατική ἐπιτροπή Σιβηρίας, στόν Σμιρνόφ
Γραφεῖο Σιβηρίας, στήν Γιάκοβλεβα
Ὄμσκ, περιφέρεια συγκοινωνιῶν Σιβηρίας

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νά διαπιστώσω ἀνεπάρκεια στή δουλιά Σας γιά τήν ἐκτέλεση τῆς ἀπόφασης τοῦ ΣΕΑ τῆς 21 Ἰούνη, πού Σᾶς κοινοποίησε τό ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ στίς 22 Ἰούνη, μέ ἀρ. 79758. Ἡ κατάσταση πού ἔχει δημιουργηθεῖ μέ ὑποχρεώνει νά ἀναλάβω τή γενική καθοδήγηση γιά τήν ἐκπλήρωση ἀπό Σᾶς τῆς μαχητικῆς ἀποστολῆς τοῦ ΣΕΑ, νά ἐλέγχω καθημερινά τή δουλιά Σας σέ ὅλα τά στάδια. Δίνω ἐντολή ἀπό τίς 15 Αὐγούστου νά καθιερωθεῖ ἡ τακτική ἀποστολή ἑνός δρομολογίου στό εἰκοσιτετράωρο ὄχι λιγότερο ἀπό 30 βαγόνια ὁ συρμός γιά τή Μόσχα στή διεύθυνση τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ. Τά δρομολόγια θά ἔχουν τήν ἐπωνυμία «Συμβούλιο Λαϊκῶν Ἐπιτρόπων», καθιερώνεται είδική ἀρίθμηση, ἀρχίζοντας ἀπό τό 21. Ὑποχρεώνω τόν σ. Καλμανόβιτς μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες νά γνωστοποιήσει τά παρακάτω στοιχεῖα, τά ὁποῖα θά πρέπει νά ἔχετε πάντα στή διάθεσή Σας σάν ὑλικό γενικῆς καθοδήγησης γιά τήν ἐφαρμογή τῆς μαχητικῆς ἀποστολῆς τοῦ ΣΕΑ: 1. Σέ ποιά τμήματα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τί ποσότητα στό καθένα ἀναλογεῖ ἀπό τά 500 000 πούτια σιτηρά πού ἔχουν δεσμευτεῖ γιά τό κέντρο. 2. Πόσα σιτηρά πού ἀναλογοῦν στό κάθε τμῆμα βρίσκονται στούς σταθμούς ἤ κοντά σ' αὐτούς, σέ ποιά μέση ἀπόσταση βρίσκονται τά ὑπόλοιπα. 3. Πῶς πάει ἡ μεταφορά μέ κάρα καί τί μέτρα θά πάρετε γιά νά

μεταφερθοῦν στούς σταθμούς τά ὑπάρχοντα σιτηρά πού ἐξασφαλίζουν τή χωρίς καθυστέρηση ἐκπλήρωση τῆς ἀπαίτησής μου γιά τήν κανονική ἀποστολή ἑνός συρμοῦ κάθε μέρα. 4. Ἔχει ἐξασφαλιστεῖ ἡ φόρτωση μέ ἐργατική δύναμη, μέ βαγόνια κατάλληλα γιά τή μεταφορά σιτηρῶν, τί ἔκανε ἡ ἐπιτροπή Ἐπισιτισμοῦ Σιβηρίας, ἡ περιφέρεια συγκοινωνιῶν Σιβηρίας γιά νά ἐξασφαλίσει τήν ἐκπλήρωση τῆς διαταγῆς; Προτείνω στό ἑξῆς νά μέ πληροφορεῖτε μέσω τοῦ ἐφημερεύοντος ἐκπροσώπου τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ στήν κυβερνητική τηλεφωνική γραμμή, καί σέ περίπτωση πού δέν ὑπάρχει σύνδεση τοῦ ἐφημερεύοντα τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ, μέ τήν τηλεφωνική γραμμή τοῦ ἐπιτελείου, κάθε ἕκτη ἡμέρα γιά τίς πέντε προηγούμενες ἡμέρες, μέ ὑποβολή τοῦ πρώτου ἀπολογισμοῦ στίς 21 Αὐγούστου ὡς ἑξῆς: γιά κάθε τμῆμα σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ὑποτιθέμενη μεταφορά στό προσεχές πενθήμερο, τά ὑπάρχοντα στούς σταθμούς σιτηρά πού προορίζονται γιά τό κέντρο, ἡ ποσότητα τῶν σιτηρῶν πού φορτώθηκε στό περασμένο πενθήμερο καί ἡ ποσότητα σιτηρῶν πού στάλθηκε στό κέντρο μέ δρομολόγια στήν ἴδια περίοδο, ὑπόλοιπο ἀπ' αὐτό πού ἔχει φορτωθεῖ γιά τό κέντρο καί δέν ἔχει κατανεμηθεῖ σέ συρμούς. Σέ περίπτωση πού ὑπάρχει καί ὁ ἐλάχιστος φόβος νά μήν ἐκπληρωθεῖ τό καθῆκον ἀπό ὁποιαδήποτε αἰτία, εἶστε ὑποχρεωμένοι νά ἀναφέρετε, ποιά προληπτικά μέτρα πήρατε, ὑποδείχνοντας τή μέρα πού δόθηκαν οἱ ἐντολές. Ἐκτός ἀπ' αὐτό, εἶστε ὑποχρεωμένοι νά γνωστοποιεῖτε καθημερινά στίς ἴδιες διευθύνσεις γιά τήν ἀποστολή συρμῶν, ὑποδείχνοντας τόν ἀριθμό τοῦ συρμοῦ, τοῦ σταθμοῦ ἀποστολῆς. Οἱ συρμοί ἀποστέλλονται συνοδευόμενοι ἀπό ὑπεύθυνους ἐπιστάτες, ἀπό ὁμάδα περιφρούρησης, λαδωτές, ἀπό ὑπεύθυνους γιά τήν καλή κατάσταση τῶν τροχῶν. Ὅλο τό σύστημα ἀπολογισμῶν, πού ἔχει καθιερωθεῖ νωρίτερα ἀπό τά Λαϊκά Ἐπιτροπάτα Ἐπισιτισμοῦ καί Συγκοινωνιῶν, διατηρεῖται. Στήν Ἐπαναστατική ἐπιτροπή Σιβηρίας καί στό Γραφεῖο Σιβηρίας ἀνατίθεται ἡ ὑποχρέωση νά δίνουν πραγματική βοήθεια στήν ἐπιτροπή Ἐπισιτισμοῦ Σιβηρίας καί στήν περιφέρεια συγκοινωνιῶν Σιβηρίας γιά τήν ἐκπλήρωση αὐτοῦ τοῦ μαχητικοῦ καθήκοντος. Ἐπιβεβαιῶστε ἀμέσως τή λήψη καί ὑποδεῖξτε τό βαθμό, τά ἐπίθετα τῶν συνεργατῶν πού καθοδηγοῦν αὐτή τή δουλιά, ὑποδείχνοντας τόν τομέα ἁρμοδιότητας τοῦ καθένα.

12 τοῦ Αὐγούστου 1921. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

15

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ [391]

Γενική Διεύθυνση βιομηχανίας καυσίμων

12/VIII-21.

Προτείνεται μέσα σέ μιά έβδομάδα νά έφοδιάσετε τό έργοστάσιο χυτοσιδήρου Μίσεγκα μέ 1000 πούτια κώκ γιά έπείγουσες παραγγελίες χυτοκαλουπιῶν γιά τά ἔργα τῆς Κασίρα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 21 τοῦ Γενάρη 1921 στή «Ραμπότσαγια Γκαζέτα», άρ. φύλ 17

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο άντίγραφο

16

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΒΑΣΚΟΦ [392]

Ἐπεῖγον. Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ, σ. Βάσκοφ

Ἀναφέρατε ἐπειγόντως, σέ ποιά κατάσταση βρίσκονται οἱ παραγγελίες τῶν ἔργων τῆς Κασίρα σχετικά μέ τό γυμνό σύρμα, τό θωρακισμένο καλώδιο, τό μονωμένο σύρμα, τούς συνδετικούς σωλῆνες καί τό ὑλικό γιά τό ρεοστάτη. Πρέπει νά πάρετε μέτρα γιά τήν ταχύτατη παράδοση τῶν παραπάνω.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο άντίγραφο

17

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Π. ΣΕΡΕΜΠΡΟΒΣΚΙ [393]

Ἐπεῖγον. Μέ τήν ἀπευθείας γραμμή. Μπακού, σ. Σερεμπρόβσκι
Ἀντίγραφο: Μπακού, Τσερκόβναγια, 199, μηχανικό Γκέλφατ

Παρακαλῶ νά δόσετε ἔκτακτη ἐντολή γιά νά χορηγηθοῦν στόν ἐκπρόσωπο τῶν ἔργων τῆς Κασίρα μηχανικό Γκέλφατ ὑλικά συναρμολόγησης καί ἐγκατάστασης καί ἐργαλεῖα, σύμφωνα μέ τήν ἐπιλο-

γή πού θά κάνει στίς άποθήκες τῆς Ἐπιτροπῆς πετρελαίου τοῦ Μπακοῦ Ἀναφέρατε ἐκτέλεση. Ὅλα ὅσα ἔχουν διαλεχτεῖ νά τά στείλετε ἔκτακτα στήν Κασίρα, στή διεύθυνση τῶν ἔργων τῆς Κασίρα μέ συνοδό.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 18 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

18

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΒΑΣΚΟΦ [394]

Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ, στόν Βάσκοφ

Ἀναφέρατε ἐπειγόντως, ποιά μέτρα πήρατε γιά τήν παραλαβή ρεύματος ἀπό τόν ὑποσταθμό Κόζουχοβο στό δίκτυο τῆς πόλης.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

19

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΤΟΝΜΠΑΣ [395]

Χάρκοβο, Εἰδική ἐπιτροπή Οὐκρανίας

Τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας διατάσσει νά σταματήσει στό ἑξῆς ἡ ἐπίταξη καυσίμων, πού ἀνήκουν στά τρία συνεργαζόμενα ἐργοστάσια μεταλλοβιομηχανίας: Γιούζοβκα, Πετρόβσκ, Μακέγεβσκ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 26 τοῦ Αὐγούστου 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

20

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Ι. ΦΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ [396]

Διεύθυνση συγκοινωνιῶν Μόσχας, στόν σ. Φρίντμπεργκ

Προτείνω νά ληφθοῦν ἔκτακτα μέτρα γιά μεταφορά φορτίων τῶν ἔργων τῆς Κασίρα στή Μόσχα ἀπό τίς ἀποθῆκες τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν. Ἀναφέρατε ἐκτέλεση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

21

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΒΗΡΙΑΣ [397]

Ἐπαναστατική ἐπιτροπή Σιβηρίας, Ὄμσκ

Προτείνω νά ληφθοῦν ἐπειγόντως μέτρα, ὥστε οἱ τοπικές ἀρχές νά μήν καθυστεροῦν στό Ὄμσκ τήν ἀποστολή τοῦ Γιαμάλ καί νά δίνουν πλήρη βοήθεια γιά τήν ἀναχώρησή της στούς τόπους δουλιᾶς μέ μαχητικούς ρυθμούς. Τηλεγραφεῖστε ἐκπλήρωση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

22

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ [398]

Γενική Διεύθυνση βιομηχανίας καυσίμων

Προτείνω νά πάρετε ὅλα τά μέτρα γιά τόν ἐφοδιασμό μέ κάρβουνο σέ ἀρκετή ποσότητα τοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα ὥς τίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη τρ. ἔ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 6 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

23

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΗΣ ΚΟΛΟΜΝΑ

Ἐπεῖγον ἐργοστάσιο Κολόμνα, σταθμός Γκολούτβινο
στόν σ. Γελένιν
Ἀντίγραφο στόν μηχανικό Γκάκεν
Ἀντίγραφο Κασίρα, ἔργα τῆς Κασίρα

Λόγω τῆς ἐπείγουσας σημασίας τῶν ἐργασιῶν γιά τήν κατασκευή τοῦ σταθμοῦ Κασίρα προτείνω μέ ἔκτακτη καί μέ ὑπερωρίες δουλιά νά ἐκπληρωθοῦν ὅλες οἱ παραγγελίες γιά τήν οἰκοδομή. Ἀναφέρατε ἐκπλήρωση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

24

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ [399]

Πρός τόν πρόεδρο τοῦ Σοβιέτ τῶν βουλευτῶν Μόσχας
σ. Κάμενεφ
Ἀντίγραφο στόν σ. Κριλένκο

Λόγω τῆς ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητας καί τῆς συνεχοῦς ἐργασίας τοῦ γραφείου τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα στή Μόσχα ὥς τήν 1 τοῦ Νοέμβρη τρ. ἔ., Σᾶς παρακαλῶ νά βοηθήσετε γιά νά παραμείνει τό γραφεῖο στό χῶρο πού εἶναι τώρα (λεωφόρος Τεατράλνι, 3), γιατί κάθε μετακόμιση τοῦ γραφείου ἰδιαίτερα σέ μιά τέτια ἀποφασιστική γιά τήν οἰκοδόμηση ἐποχή, μπορεῖ νά ἐπιδράσει ἐπιζήμια στή δουλιά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 9 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

25

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ

Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, στόν σ. Μπριουχάνοφ
Ἀντίγραφο στόν Χαλάτοφ

Παρακαλῶ νά ληφθοῦν ὅλα τά μέτρα γιά τόν κανονικό ἐφοδιασμό τῶν ἔργων τῆς Κασίρα μέ ψωμί καί ζωοτροφές.

Σύμφωνα μέ τήν αἴτηση τῶν ἔργων Κασίρα χρειάζεται νά ἔχει ἀμέσως 4000 πούτια βρώμη καί κάθε ἑβδομάδα τρία βαγόνια ψωμί στήν Κασίρα ἕνα βαγόνι στό Κόζουχοβο.

Γνωστοποιεῖστε τά μέτρα πού πήρατε.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

26

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΒΑΣΚΟΦ

Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ, στόν σύντρ. Βάσκοφ

Προτείνω νά ἀναφέρετε συμπληρωματικά στήν ἐρώτησή μου *, σέ ποιό βαθμό ἐκπληρώθηκαν οἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἔργων τῆς Κασίρα σέ καλώδιο, σύρμα, καί ἄλλα ὑλικά, πού χρειάζονται γιά τόν τεχνικό ἐξοπλισμό τοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα.

Νά μοῦ ὑποβάλετε ὑπογραμμένο ἀπό Σᾶς κατάλογο ὅλων τῶν ὑλικῶν πού ἀξιοποιήθηκαν τόν τελευταῖο μήνα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 12 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε στίς 21 τοῦ Γενάρη 1930 στή «Ραμπότσαγια Γκαζέτα», ἀρ. φύλ. 17

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, Παραρτήματα, ντοκουμέντο ἀρ. 16. *Ἡ Σύντ.*

27

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΦΕΛΙΞ ΚΟΝ

Νά ἐρωτηθεῖ μέ ἀπόρρητο τηλεφωνογράφημα

Χάρκοβο, ΚΕ ΚΚ Οὐκρανίας, στόν σύντρ. Κόν

Ἡ ΚΕ ΚΚ Οὐκρανίας πῆρε ἀπόφαση νά προτείνει στίς ἐπιτροπές κυβερνείων νά ἀποφασίσουν στά συνέδρια κυβερνείων τῶν Ἐπιτροπῶν φτωχῶν ἀγροτῶν [400] τή χορήγηση πρός ὄφελος τῶν πεινασμένων τοῦ 50% ἀπό τό ἀπόθεμα τῶν ἐπιτροπῶν φτωχῶν ἀγροτῶν τῶν κυβερνείων. Παρακαλῶ, ἐνημερῶστε μας, ἄν ἡ ὁδηγία αὐτή ἐφαρμόστηκε κατά τόπους.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

28

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Χ. ΓΚ. ΡΑΚΟΒΣΚΙ

Χάρκοβο, στόν σ. Ρακόβσκι, ἀντίγραφο στόν σ. Βλαντίμιροφ

Τό ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ τῆς ΣΟΣΔΡ ἔστειλε σέ Σᾶς χαρτονομίσματα 20 δισεκατομμυρίων ρουβλιῶν, ἀπ' αὐτά 10 στό Κίεβο, 10 στό Χάρκοβο γιά ἀγορά σιτηρῶν καί ζώων. Στό ἄμεσο μέλλον σκοπεύουμε νά Σᾶς στέλνουμε συστηματικά πάνω ἀπό τό χρηματικό ὅριο τῆς Οὐκρανίας, χρηματικά μέσα ὕψους μέχρι 50 δισεκατομμυρίων τό μήνα μέ είδικό προορισμό τήν ἀγορά σιτηρῶν. Ἡ ΚΕ τοῦ ΚΚΡ Σᾶς προτείνει: 1) νά κρατηθοῦν σταθερά αὐτά τά ποσά χρημάτων πού στέλνονται γιά τό σκοπό πού τονίσαμε μέ προσωπική εὐθύνη ὅλων τῶν ὀργάνων τοῦ ΛΕ Οἰκονομικῶν, 2) νά ὑποχρεωθοῦν τά ὄργανα Ἐπισιτισμοῦ μέ εὐθύνη τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ τῆς Οὐκρανίας καί τῶν ἐπιτρόπων Ἐπισιτισμοῦ τῶν κυβερνείων νά δαπανοῦν τά ἀποστελλόμενα μέσα ἀποκλειστικά γιά τήν ἀγορά σιτηρῶν καί ζώων. Ἡ ΚΕ τοῦ ΚΚΡ Σᾶς προτείνει νά καταχωρήσετε τό διάταγμα τοῦ ΣΛΕ τῆς ΣΟΣΔΡ τῆς 23 Αὐγούστου μέ τήν προσθήκη τῆς ΠΚΕΕ γιά τό μονοπώλιο τοῦ ἀλατιοῦ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

29

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Γενική Διεύθυνση βιομηχανίας καυσίμων

Προτείνω νά ἐφοδιαστοῦν ἐπειγόντως τά ἔργα τῆς Κασίρα μέ 1000 πούτια κώκ.

27/IX—21. Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXVIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι Λένιν

30

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΜΠ. ΧΑΛΑΤΟΦ

Πρός τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, στόν σ. Χαλάτοφ

Προτείνω νά πάρετε ἐπείγοντα μέτρα γιά τήν κάλυψη τῆς ποσότητας τῶν τροφίμων πού δέν στάλθηκαν, βασικά ψάρια καί κρέας γιά τό Σεπτέμβρη μήνα καί τή χορήγηση τροφίμων γιά τόν Ὀχτώβρη γιά τίς ἀνάγκες τῶν ἔργων τῆς Κασίρα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXVIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

31

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΠΟΝΤΟΛΣΚ

Ποντόλσκ, Διεύθυνση ἐργοστασίου πρώην «Ζίνγκερ» στόν Μένσικοφ

Σᾶς προτείνω μέ προσωπική Σας εὐθύνη νά ἐκπληρώσετε τήν παραγγελία πού δόθηκε στή διεύθυνση τοῦ ἐργοστασίου Σας γιά τίς

ἀνάγκες τῶν ἔργων τῆς Κασίρα μέχρι τῆς 10 τοῦ Ὀχτώβρη σέ ποσότητα πού ἔχει ὑποδείξει ἡ διεύθυνση τῶν ἔργων τῆς Κασίρα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

32

* ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΚΑΛΥΚΟΠΟΙΙΑΣ ΣΙΜΠΙΡΣΚ

Προτείνω νά ἐκπληρώσετε ἀμέσως τήν ἐντολή τοῦ προέδρου τοῦ ΑΣΛΟ συντρόφου Μπογκντάνοφ καί νά στείλετε στή διάθεση τῶν ἔργων τῆς Κασίρα ἕναν τεχνικό καί ἕναν ἠλεκτροτεχνίτη — τούς ἀδελφούς Ζουμπάνοφ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

33

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ ΤΟΥΛΑΣ

Ἐπεῖγον, Τούλα, ἐπιτροπή Ἐπισιτισμοῦ κυβερνείου
Ἀντίγραφο: Ὑπηρεσία ἐφοδιασμοῦ ἔργων Κασίρα
Ἀντίγραφο: Διεύθυνση ἔργων τῆς Κασίρα

Σᾶς προτείνω ἀμέσως, μόλις πάρετε τό τηλεγράφημα αὐτό, νά ἐκπληρώσετε τήν ἐντολή τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ νά σταλοῦν στά ἔργα τῆς Κασίρα 5000 πούτια βρώμης, 30 000 πούτια σανοῦ, 10 000 πούτια ἀλευριοῦ. Ἀπό τό σταθμό Μορντβές καί Μπογκατίστσεβο 37 000 πούτια βρώμης. Ἐπίσης τίς ἐντολές γιά πατάτες. Ἀναφέρατε ἐκτέλεση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν*

Γράφτηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

34

ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΙΣ ΥΔΑΤΙΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Πρός τίς περιφέρειες συγκ/ων Σιβηρίας, Σαράτοβ, Νότου, Καυκάσου, πρός ὅλες τίς διευθύνσεις περιοχῶν καί ἐπαρχιῶν, στά τμήματα ἐκμετάλλευσης καί στά πρακτορεῖα ὑδάτινων μεταφορῶν

Ἡ πείνα πού ἐνέσκηψε στήν περιοχή τοῦ Βόλγα μαζί μέ τήν ἔλλειψη καυσίμων καί ὑλικῶν στή χώρα Σᾶς ὑπαγορεύει ἐπιτακτικά, ἐργάτες τῶν ὑδάτινων μεταφορῶν, νά ἐκπληρώσετε πρίν λήξει ἡ περίοδος τῆς ναυσιπλοΐας ὅλες τίς ὑδάτινες μεταφορές τῶν ἐπισιτιστικῶν, στρατιωτικῶν καυσίμων καί λοιπῶν φορτίων, γιά νά βγεῖ κι' αὐτή τή φορά νικητής ἡ Σοβιετική Δημοκρατία.

Πιστεύουμε ἀκράδαντα ὅτι θά καταβάλετε ὅλες τίς προσπάθειες γιά νά φτάσουν ἔγκαιρα τά φορτία στόν προορισμό τους καί γιά τήν ἐπιτυχή, σχεδιασμένη τακτοποίηση τῶν πλοίων σέ κατάλληλα καί ἀσφαλῆ χειμερινά ἀραξοβόλια καί τήν ἐπισκευή τους.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ *Λένιν* *

Γράφτηκε στά τέλη τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

35

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΟΥΛΑ, ΑΛΕΞΙΝ, ΤΑΡΟΥΣΑ ΚΑΙ ΚΟΛΟΜΝΑ

Πρός τούς ἐξουσιοδοτημένους ἐπιτρόπους Ἐργασίας τῶν πόλεων Τούλα, Ἀλέξιν, Ταρούσα καί Κολόμνα

Διατάσσω νά συγκεντρώσετε ἀμέσως 20 σοβατζῆδες καί νά τούς στείλετε στήν Κασίρα γιά νά δουλέψουν στήν κατασκευή τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Ἀναφέρατε ἐκτέλεση.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Β. Οὐλιάνοφ (Λένιν)*

Γράφτηκε στίς 6 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

---

* Τό ντοκουμέντο εἶχε ὑπογράψει καί ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Συγκοινωνιῶν Α. Ι. Ἐμσάνοφ. *Ἡ Σύντ.*

36

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΣΕ ΕΙΔΟΣ *

Πρός ὅλους τούς ἐπιτρόπους Ἐπισιτισμοῦ τῶν κυβερνείων, τούς προέδρους τῶν Ἐκτελεστικῶν ἐπιτροπῶν, τούς πληρεξούσιους τῆς ΠΚΕΕ, ἐκτός τῶν πεινασμένων περιοχῶν

Ἡ ὑπερβολικά δύσκολη κατάσταση τῆς Δημοκρατίας λόγω τῆς πείνας στήν περιοχή τοῦ Βόλγα ὑποχρεώνει νά πάρουμε ὅλα τά μέτρα γιά τήν ἐκπλήρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος 100%, τέτια ὑποχρέωση ἀνατέθηκε στό ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ μέ ἀπόφαση τῆς IV συνόδου τῆς ΠΚΕΕ. Ὅλα τά τοπικά σοβιετικά ἱδρύματα ὑποχρεώνονται νά παράσχουν στά ὄργανα ἐπισιτισμοῦ γι' αὐτή τή δουλιά, κάθε ἀπαραίτητη βοήθεια. Σπουδαιότατο μέτρο γιά τήν πλήρη συγκέντρωση τοῦ φόρου σέ εἶδος εἶναι ἡ ἀποφασιστική πάλη ἐνάντια στήν ἀπόκρυψη τῶν καλλιεργημένων ἐκτάσεων, τήν ἐξόγκωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας καί γι' αὐτό εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ τῆς 19 τοῦ Ὀχτώβρη. Ἐπειδή εἶναι λίγο τό χρονικό διάστημα πού μένει ὥσπου νά πέσει τό χιόνι, διατάσσω: 1) Νά κηρυχτεῖ πάλη ἐνάντια στήν ἀπόκρυψη τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων καί νά πρωτοστατήσουν στή δουλιά αὐτή τά ὄργανα ἐπισιτισμοῦ μέ τήν ὑποχρεωτική βοήθεια ὅλων τῶν σοβιετικῶν ἱδρυμάτων. 2) Μέσα σέ ἕνα 24ωρο νά συγκροτήσετε ἐπιτροπή κυβερνείου γιά τήν καταπολέμηση τῆς ἀπόκρυψης καλλιεργούμενων ἐκτάσεων ἀπό τό Ἐπιτροπάτο ἐπισιτισμοῦ τοῦ κυβερνείου ἀπό τόν προϊστάμενο τοῦ γεωργικοῦ τμήματος κυβερνείου, ἀπό τήν ΕΑΕ, μέ συμμετοχή τοῦ γραφείου στατιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ κυβερνείου, ἐπίσης καί κινητές ἐπιτροπές ἀποτελούμενες ἀπό τά ἴδια ἱδρύματα, στίς ὁποῖες ἀνατίθεται προσωπική εὐθύνη νά ἐξακριβώσουν καί νά βροῦν τίς καλλιεργούμενες ἐκτάσεις σέ μεγέθη ἐγκριμένα ἀπό τό κέντρο. 3) Ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 10. XI. νά τελειώσουν τή δουλιά στά κυβερνεῖα γιά τόν καθορισμό τῶν καλλιεργημένων ἐκτάσεων, καθορίζοντας τή φορολογία σύμφωνα μέ τά πραγματικά μεγέθη. 4) Νά γίνει πλατιά καμπάνια στόν Τύπο, δημοσιεύοντας στατιστικά στοιχεῖα κατά ἐπαρχίες γιά τόν ἀριθμό τῶν κτημάτων καί τόν πληθυσμό σέ σύγκριση μέ τόν ἐπιβαλλόμενο φόρο καί καλώντας ὅλους τούς τίμιους σοβιετικούς πολίτες νά καταγγέλλουν τήν ἀπόκρυψη. 5) Οἱ ἀριθμοί τῆς καλλιεργούμενης ἔκτασης, πού καθορίστηκαν ἀπό τίς ἐπαρχιακές ἐπιτροπές, νά ὑποβληθοῦν στίς ΕΕ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀπαιτώντας μέ προσωπική εὐθύνη τῶν προέδρων τῶν ΕΕ σέ περίπτωση διαφορᾶς μέ τά ἀποτελέσματα

* Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 480. *Ἡ Σύντ.*

τῆς φορολογίας, νά ἐξακριβωθεῖ ἡ ἀπόκρυψη, νά δοθοῦν ἐξηγήσεις καί σέ περίπτωση μή ἱκανοποίησης, νά κατανεμηθεῖ τό μέγεθος τῆς ἀπόκρυψης στά χωριά ἀνάλογα μέ τήν καλλιεργούμενη ἔκταση γῆς. Τό πρωτόκολλο πού θά συντάσσεται νά ὑποβάλεται γιά ἔγκριση στό Ἐπισιτιστικό ἐπαναστατικό δικαστήριο. Μετά τήν ἔγκριση στά νοικοκυριά ἐπιβάλλεται φορολογία σύμφωνα μέ τίς παραγράφους 4 καί 5 τοῦ διατάγματος. Μετά τίς 10. XI. ὅλα τά ὑπαίτια ὑπηρεσιακά πρόσωπα, καθώς ἐπίσης καί οἱ νοικοκυρέοι, πού ἀπόκρυψαν καλλιεργούμενες ἐκτάσεις, παραπέμπονται στό Ἐπισιτιστικό ἐπαναστατικό δικαστήριο. 6) Νά δυναμώσει ἡ δουλιά τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιτροπῶν ἐλέγχου, πού συγκροτήθηκαν σύμφωνα μέ τή διαταγή τοῦ ΛΕ Ἐπισιτισμοῦ τῆς 9 τοῦ Σεπτέμβρη, ἀρ. 1032, νά τούς δοθοῦν σταθερές ἀποστολές γιά τό σύνολο τῶν καλλιεργούμενων γαιῶν στήν ἐπαρχία, γιά τά μέλη τῶν οἰκογενειῶν, στοιχεῖα πού ἔχουν ἐπεξεργαστεῖ οἱ νομαρχιακές ἐπιτροπές μέ βάση τά ἀποτελέσματα τῶν νομῶν καί πού ἔχουν ἐγκριθεῖ ἀπό τίς ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων, νά αὐξηθεῖ ὁ ἀριθμός τους, νά τούς δίδεται βοήθεια. 7) Τά ὑποτμήματα γαιορύθμισης τῶν νομῶν καί κυβερνείων, τά γραφεῖα στατιστικῆς τῶν κυβερνείων καί τῶν νομῶν, ὅταν τό ζητήσουν τά ὄργανα ἐπισιτισμοῦ, νά δίνουν ὅλες τίς ἀναγκαῖες πληροφορίες καί νά ὑποβάλλουν σέ ἐξέταση ἐμπειρογνωμόνων σύμφωνα μέ τό μέγεθος τῶν ἐκτάσεων τῶν κτημάτων στίς ἐπαρχίες καί στά χωριά, μέ βάση τά ἰσχύοντα σχέδια καί ντοκουμέντα. Μέ ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ τῆς 21 τοῦ Ὀχτώβρη τά 60% τῶν χωρομετρῶν μέ ἐντολή τῶν γεωργικῶν τμημάτων μπῆκαν γιά ἕνα μήνα στή διάθεση τῶν ὀργάνων ἐπισιτισμοῦ γιά νά δουλέψουν σύμφωνα μέ τίς ἐντολές τῶν ἐπιτροπῶν. Χρησιμοποιεῖστε πλατιά τίς δυνάμεις πού διατέθηκαν, δίνοντας ἀποστολές στούς χωρομέτρους σέ ὅλες τίς περιπτώσεις πού ὑπάρχουν ἀμφιβολίες νά πηγαίνουν ἐπιτόπου στή διάθεση τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιτροπῶν γιά νά κάνουν καταμετρήσεις. 8) Νά καθιερωθεῖ μαχητικός ἀπολογισμός ὅλων τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν, οἱ ὁποῖες λογοδοτοῦν γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν ἀποστολῶν στή νομαρχιακή ἐπιτροπή. Ὑποχρεώνω τόν ἐπίτροπο Ἐπισιτισμοῦ τοῦ κυβερνείου κάθε τρεῖς μέρες νά κάνει ἔκθεση γιά τήν πορεία τῆς δουλιᾶς στό προεδρεῖο τῆς ΕΕ τοῦ κυβερνείου. Κάθε πέντε μέρες νά ἀναφέρετε γιά τήν πορεία τῆς δουλιᾶς στόν ἐπίτροπο Ἐπισιτισμοῦ, στόν προϊστάμενο τοῦ ὀργανωτικοῦ τμήματος. Ὀδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ διατάγματος θά λάβετε αὐτές τίς μέρες.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΛΕ *Λένιν* *

Γράφτηκε στίς 24 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο κείμενο ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν

* Τό τηλεγράφημα ἔχει ὑπογραφεῖ ἐπίσης ἀπό τόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ Μ. Ι. Φρούμκιν. *Ἡ Σύντ.*

37

ΤΗΛΕΦΩΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΩΝ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ ΜΟΣΧΑΣ

Πρός τό Τμῆμα τοῦ κυβερνείου Μόσχας
τοῦ Πανρωσικοῦ Συνδικάτου ἐργατῶν μεταλλουργῶν

Παρακαλῶ νά στείλετε στό ΣΕΑ γιά ἐνημέρωση στοιχεῖα γιά τόν πραγματικό ἐφοδιασμό τῶν ἐργοστασίων ἐπεξεργασίας μετάλλων τόν τελευταῖο μήνα, πού ὑπάρχουν στή διάθεση τοῦ τμήματος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΑ

Γράφτηκε στίς 3 τοῦ Νοέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1933 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο

38

ΣΧΕΔΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΒΑΣΚΟΦ *

α) Ἔπαινος.

β) Συμπληρωματικά στοιχεῖα.

1) *1920: 7670* kw. Ἡ Σατούρκα συμπεριλαμβάνεται;

2) — οἱ μικροί σταθμοί τῆς Τούλας;

3) Δέν γίνεται νά ξεχωριστοῦν οἱ μεγάλοι σταθμοί, λογουχάρη *1000* κτλ. kw;

4) Πόσους μῆνες τοῦ 1921;

4) Λεπτομέρειες γιά «τίς ἀρχές ὀργάνωσης» τῶν ἐπαρχιακῶν σταθμῶν;

6) Θά *«μποροῦσε* νά δόσει» στή Μόσχα; ὅμως *ἔδοσε καί πότε;*

7) Γιά τοῦ Μπολσέβσκ καί τοῦ Ντέτσκογε Σελό *λεπτομέρειες* (μήνας ἀποπεράτωσης;).

γ) Στοιχεῖα γιά τό συνέδριο Χ; [401] Δέν μπορεῖ νά συγκεντρωθοῦν **λεπτομερέστερα;** Γιά *τούς 774* σταθμούς.

δ) Σχετικά μέ τή διδασκαλία στούς σταθμούς γιά τό συνέδριο στό Χ. 21;

Γράφτηκε ὄχι νωρίτερα ἀπό τίς 10 Ἰούλη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1932 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

* Βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο ἀρ. 141. *Ἡ Σύντ.*

39

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΡΙΟ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΜΠΡΟΣΟΥΡΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΛΗΦΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ *

Παρακαλῶ νά σταλοῦν τά σημειωμένα.

11/IX.

Λένιν

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΜΠΡΟΣΟΥΡΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΛΗΦΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Γλώσσα	Συγγραφ.	Τίτλος	Ἐκδοτικός οἶκος	Χρόνος ἔκδοσ.	Τόπος ἐκτύπ.	Ποσότ.
	88					
Engl.	Morris Hillquit	From Marx to Lenin	The Hanford Press	1921	New Jork	1
»	Lala Lajpat Rai	Reflections on the Political Situation in India	Verlag von Otto Wigand	1917	Leipzig	1
Deutsch.		Der Reichenberger Parteitag 1921. Der Weltkrise des Kapital. und die Kommunist. Internationale	Verlag der Volksbuchhand. Runge & C°.	1921	Reichenberg	1

Γράφτηκε στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Πρωτοδημοσιεύτηκε τό 1959 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI

Δημοσιεύεται σύμφωνα μέ τό χειρόγραφο

---

* Ἐδῶ δημοσιεύονται μόνο οἱ τίτλοι τῶν βιβλίων, πού σημείωσε ὁ Β. Ι. Λένιν.
Μετάφραση:
Μορίς Χίλκβιτ. «Ἀπό τόν Μάρξ στόν Λένιν», 1921, Νέα Ὑόρκη.
Λάλα Λαντζπάτ Ράι. «Σκέψεις γιά τήν πολιτική κατάσταση στήν Ἰνδία», 1917, Λειψία.
Τό κομματικό συνέδριο 1921 στό Ράιχενμπεργκ. Ἡ παγκόσμια κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ καί ἡ Κομμουνιστική Διεθνής. 1921, Ράιχενμπεργκ. *Ἡ Σύντ.*

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Β. Ι. ΛΕΝΙΝ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Β. Ι. ΛΕΝΙΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΩΣ ΤΩΡΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Β. Ι. ΛΕΝΙΝ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

(27 τοῦ Ἰούνη — 3 τοῦ Νοέμβρη 1921)

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ο. Β. ΚΟΥΟΥΣΙΝΕΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. ΚΙΟΝΕΝ. *9 τοῦ Ἰούλη 1921.*
Τόμος 44ος, σελ. 56.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ ΜΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΘΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. *21 τοῦ Ἰούλη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 73.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. ΜΙΑΣΝΙΚΟΦ. *5 τοῦ Αὐγούστου 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 78-83.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΟΜΑΣ ΜΠΕΛΑ. *13 τοῦ Αὐγούστου 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 85-87.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ. *14 τοῦ Αὐγούστου 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 88-100.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΙΜΠΙΣΕΦ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ, ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ. *22 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 125-126.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΟΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ, ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΕΚΤΕΛΟΥΜΕ. *27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 127-132.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Σ. ΚΙΣΕΛΙΟΦ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΛΕ. *10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 139.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ). *11 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 140.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΡΟΥΤΓΚΕΡΣ. *12 τοῦ 'Οχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 141-142.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΕΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ Σ. ΡΟΥΤΓΚΕΡΣ. *19 τοῦ 'Οχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 143.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΙΧΑΗΛΟΦ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΡ (μπ) ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΡΟΥΤΓΚΕΡΣ. *19 τοῦ 'Οχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 177-178.

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΩΝΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ. *19 τοῦ 'Οχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 180-181.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΛΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΧΡΕΩΝ. *24 τοῦ 'Οχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 185-188.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΙΧΑΗΛΟΦ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ. *28 τοῦ 'Οχτώβρη 1921.*
Τόμ. 44ος, σελ. 190.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Β. Ι. ΛΕΝΙΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΩΣ ΤΩΡΑ

(27 τοῦ 'Ιούνη - 3 τοῦ Νοέμβρη 1921)

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

27 τοῦ 'Ιούνη 1921

Στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ 'Ινστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ * φυλάγεται τό βιβλίο καταγραφῆς τῶν ντοκουμέντων, πού ἀπευθύνονται πρός τόν Β. Ι. Λένιν **, στό ὁποῖο σημειώνεται ὅτι τό γράμμα τοῦ Α. Γκ. Σλίχτερ πού παραλήφθηκε, (ἀριθ. εἰσερ. 523), στάλθηκε «μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Λένιν» στόν Μόλοτοφ 27 τοῦ 'Ιούνη 1922.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

29 τοῦ 'Ιούνη 1921

Στό βιβλίο καταγραφῆς τῶν ἐξερχομένων ντοκουμέντων ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν ***, πού φυλάγεται στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ μέ ἀριθ. 476 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Πρός τόν Τσιτσέριν γιά ἐπίσπευση σύμφωνα μέ τό τηλεγράφημα τοῦ Κόππ ἀπόρρητο (ἀντίγραφο δέν ὑπάρχει)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

30 τοῦ 'Ιούνη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 478 ὑπάρχει ἡ σημείωση: Στόν σ. Μόλοτοφ (χωρίς ἀντίγραφο, σφραγισμένο).

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

1 τοῦ 'Ιούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 482 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν Μόλοτοφ ἀπό τόν Β. Ι., φάκελλος σφραγισμένος».

---

* Στό ἑξῆς — ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ. *'Η Σύντ.*

** Στό ἑξῆς — βιβλ. εἰσερχομένων. *'Η Σύντ.*

*** Στό ἑξῆς — βιβλ. ἐξερχομένων. *'Η Σύντ.*

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

1 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων ὑπάρχει μέ ἀριθ. 483 ἡ σημείωση: «Στόν Οὔνσλιχτ ἀπόρρητος φάκελλος (χωρίς ἀντίγραφο)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Ι. ΝΙΕΒΣΚΙ

7 τοῦ Ἰούλη 1921

Τό γράμμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σάν ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Β. Ι. Νιέβσκι τῆς 5 τοῦ Ἰούλη 1921 μέ τήν παράκληση νά τόν δεχθεῖ (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ). Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 498 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Νιέβσκι — γιά τήν ἡμέρα πού θά τόν δεχτεῖ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

9 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 503 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Μόλοτοφ (σφραγισμένο)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

10 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 507 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Ζηνόβιεφ — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

10 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 508 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Μόλοτοφ — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

10 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 509 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Τσιτσέριν, σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

13 τοῦ Ἰούλη 1921

Ὁ Β. Ι. Λένιν στό γράμμα πρός τόν Λ. Μπ. Κάμενεφ τῆς 13 τοῦ Ἰούλη 1921, ἔγραφε: «Ἔστειλα σήμερα στόν Ζηνόβιεφ σχέδια ἀπόφασης τῆς ΚΕ καί γράμμα» (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ).

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Φ. ΠΛΑΤΤΕΝ

13 τοῦ Ἰούλη 1921

Ὁ Β. Ι. Λένιν στό σημείωμα πρός τήν Λ. Α. Φότιεβα τῆς 13 τοῦ Ἰούλη 1921 παρακαλοῦσε νά βρεῖ ἕναν ἀντιπρόσωπο στό III συνέδριο τῆς ΚΔ ἀπό τό ΚΚ τῆς Ἑλβετίας γιά νά διαβιβάσει μ' αὐτόν γράμμα τοῦ Λένιν πρός τόν Φ. Πλάττεν (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ). Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 640 σημειώνεται: «Γράμμα γιά νά σταλεῖ (στόν Πλάττεν)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ι. ΜΠΟΥΧΑΡΙΝ

13 τοῦ Ἰούλη 1921

Ὁ Β. Ι. Λένιν σέ σημείωμα πρός τήν Λ. Α. Φότιεβα τῆς 13 τοῦ Ἰούλη 1921, ἔγραφε: «Τά σημειωματάκια μου στάλθηκαν στόν Μπουχάριν»; (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ).

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

14 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 524 σημειώνεται: «Στόν Ζηνόβιεφ, φάκελλος σφραγισμένος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

14 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 525 σημειώνεται: «Στόν Κάμενεφ, φάκελλος σφραγισμένος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Π. ΠΑΒΛΟΒΙΤΣ

15 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 535 σημειώνεται: «Στόν σ. Πάβλοβιτς — σχετικά μέ τήν ἔγκριση ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν τοῦ σχεδίου σύνταξης ἄτλαντα καί πρόταση νά συνδεθεῖ μέ τόν Καϊσάροφ (εἰσερχ., ἀριθ. 681)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Β. ΚΟΡΜΠΛΙΝΣΚΙ

15 τοῦ Ἰούλη 1921

Τό γράμμα ἀποτελεῖ ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Ν. Β. Κορμπλίνσκι, πού παραλήφθηκε στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921, στό ὁποῖο ὑπάρχει ἡ ἐπισημείωση: «ἀπάντηση στίς 15/VII» (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ). Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 536 σημειώνεται: «Στόν σ. Κορμπλίνσκι — ἀπάντηση στό γράμμα του νά ἀναφέρει γιά τήν παράβαση τῶν δικαιωμάτων πού τοῦ χορηγήθηκαν (εἰσερχ., 668)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Λ. ΣΚΛΟΒΣΚΙ

15 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 537 σημειώνεται: «Στόν σ. Σκλόβσκι, σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΠΟΤΙΑΓΕΦ

16 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Ποτιάγεφ, παράκληση νά δόσει τό πόρισμά του σχετικά μέ τό τηλεγράφημα τοῦ Τσιουρούπα γιά τόν ἐφοδιασμό μέ ψάρια τῶν ἐργατῶν στά ἔργα τῆς Κασίρα».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΙΟΝΟΦ

18 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 551 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Ἰόνοφ νά πεῖ τή γνώμη του σχετικά μέ τήν ἀνάγκη νά πᾶνε στό ἐξωτερικό 2 μέλη τῆς ἐπιτροπῆς γιά νά γνωριστοῦν μέ τούς καινούργιους χάρτες καί ἄτλαντες καί νά πεῖ τή γνώμη του γιά τούς καθοδηγητές Ἀνούτσιν καί Μποντρόφ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

18 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 552 σημειώνεται: «Στόν σ. Ρίκοφ — σφραγισμένος φάκελλος — μέ τήν ὑπογραφή «Νάσα Πράβντα» ἐφημερίδα ἐκτελεστής ὁ Κοζλόφ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

18 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 553 σημειώνεται: «Στόν σ. Κράσιν, σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

20 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 565 σημειώνεται: «Στόν σ. Κάμενεφ, σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

20 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 566 σημειώνεται: «Στόν σ. Μόλοτοφ, σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ

21 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 575 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Ντοβγκαλιέβσκι, Λαϊκό ἐπίτροπο Διαβιβάσεων — γιά τή μή ἱκανοποιητική δουλιά τῶν τηλεφώνων».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

21 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 577 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Στόν σ. Μόλοτοφ, σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. ΜΠΛΟΟΡ

21 τοῦ Ἰούλη 1921

Τό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν ἀποτελεῖ ἀπάντηση στό γράμμα τῆς Ε. Μπλόορ τῆς 19 τοῦ Ἰούλη 1921, στό ὁποῖο ὁ Β. Ι. Λένιν ἔγραψε: «Στό ἀρχεῖο (γράμμα ἀμερικανοῦ κομμουνιστῆ)» καί «ἀπάντηση στίς 21/VII» (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ). Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 578 σημειώνεται: «Ἔλλη Ρίβ Μπλόορ, ἀριθ. 63 Κοντινεντάλ, σφραγισμένος».

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κ. ΤΣΕΤΚΙΝ

25 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 597 σημειώνεται: «Στήν σ. Τσέτκιν — γιά νά συνεννοηθοῦν νά τή δεχθεῖ σέ ἀκρόαση ὁ Β. Ι. Λένιν».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Ι. ΡΙΚΟΦ

25 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 598 σημειώνεται: «Στόν σ. Ρίκοφ — σχετικά μέ τίς ὁδηγίες, πῶς νά ἐνεργήσει ἐπειδή δέν ἦρθε στή συνεδρίαση ὁ Σλιάπνικοφ».

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κ. ΤΣΕΤΚΙΝ

26 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 607 σημειώνεται: «Στήν σ. Τσέτκιν, στή γερμανική γλώσσα».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Σ. ΝΤΟΒΓΚΑΛΙΕΒΣΚΙ

26 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 608 σημειώνεται: «Στόν σ. Ντοβγκαλιέβσκι — γιά τό τηλέφωνο τοῦ δόκτορα Γκετιέ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

26 τοῦ Ἰούλη 1921

Τό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν ἀποτελεῖ ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν, πού παραλήφθηκε στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921 (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ). Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 611 σημειώνεται: «Στόν σ. Τσιτσέριν — γιά τίς πρακτικές προτάσεις πού πρέπει νά ὑποβληθοῦν στήν ΚΕ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

26 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 613 σημειώνεται: «Στόν σ. Τσιτσέριν — γιά νά ἀποφασιστεῖ στό Ὀργανωτικό Γραφεῖο σχετικά μέ τήν προπαγάνδα στό ἐξωτερικό».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Β. ΠΑΣΚΟΒΣΚΙ

26 τοῦ Ἰούλη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 623 σημειώνεται: «Στόν σ. Πασκόβσκι ΚΔΣ — σχετικά μέ τήν ὑποβολή στοιχείων γιά τούς βασικούς κλάδους τῆς βιομηχανίας».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Κ. ΜΑΡΤΕΝΣ

1 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 642 σημειώνεται: «Στόν σ. Μάρτενς σχετικά μέ τήν ὑπόθεση Μπίττι παράκληση νά ἀναφέρει ποιό πόρισμα ἰσχύει τό δικό του ἤ τοῦ Τσιτσέριν, μιά πού καί τά δυό εἶναι τελείως διαφορετικά».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

1 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1025β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «**Ἐπεῖγον** στόν σ. Μ όλοτοφ *(ἀπό τόν Λένιν)*. Νά ὑπογράψει στό φάκελλο» καί ἡ ὑπογραφή τοῦ Μόλοτοφ γιά τήν παραλαβή τοῦ γράμματος στήν 1 τοῦ Αὐγούστου. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 643 σημειώνεται: «Στόν σ. Μόλοτοφ, σφραγισμ ένος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 648 σημειώνεται: «Στόν σ. Ζηνόβιεφ — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

2 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 649 σημειώνεται «Στόν σ. Τρότσκι — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

4 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 666 σημειώνεται: «Στόν σ. Μόλοτοφ — γιά τήν όριστική λύση σχετικά μέ τόν Γκόλντενμπεργκ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Α. ΤΕΟΝΤΟΡΟΒΙΤΣ

5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Ὁ Β. Ι. Λένιν, στό γράμμα τῆς 12 Αὐγούστου 1921 πρός τόν Ι. Α. Τεοντορόβιτς ἔγραφε: «Δέν μοῦ ἀπαντήσατε σχετικά μέ τούς ντουχομπόρσκι. Σᾶς παρακαλῶ στεῖλτε τό γράμμα μου καί τά συμπεράσματά Σας» (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 190).

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 676/1070β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: *«Στόν σ. Τεοντορόβιτς* (ἀπό τόν Λένιν)» καί μέ ὑπογραφή τοῦ Τεοντορόβιτς γιά τήν παραλαβή τοῦ γράμματος. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 676 σημειώνεται: «Σφραγισμένο γράμμα γιά τόν σ. Τεοντορόβιτς».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

5 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 677/1068 β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στήν ΠΕΕ σ. *Οὔνσλιχτ* (ἀπό τόν Λένιν)» καί μέ ὑπογραφή τοῦ Οὔνσλιχτ γιά τήν παραλαβή τοῦ γράμματος στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921, ὥρα 23 καί 45΄. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 677 σημειώνεται: «Κλειστό γράμμα γιά τόν σ. Οὔνσλιχτ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

6 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 681 σημειώνεται: «Στόν Κρζιζανόβσκι. Σφραγισμένο γράμμα τοῦ Β. Ι.».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. ΝΤ. ΤΣΙΟΥΡΟΥΠΑ

7 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1088 β/684 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: *«Στόν Γκ. Ντ. Τ σ ι ο υ ρ ο ύ π α»* καί μέ ὑπογραφή τοῦ Τσιουρούπα ὅτι παρέλαβε τό γράμμα στίς 10 καί 45΄ τῆς 8 τοῦ Αὐγούστου. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀρ. 684 σημειώνεται «Στόν Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. Σφραγισμένο γράμμα τοῦ Β. Ι.».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

7 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1087/685α μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν πρόεδρο τοῦ ΑΣΛΟ σ. *Μ π ο γ κ ν τ ά ν ο φ»* καί μέ ὑπογραφή τοῦ Μπογκντάνοφ γιά τήν παραλαβή τοῦ γράμματος στίς 7 Αὐγούστου. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 685 σημειώνεται: «Στόν Μπογκντάνοφ, σφραγισμένο γράμμα τοῦ Β. Ι.».

ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΡΟΥΡΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΕΜΛΙΝΟΥ

7 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος γράμματος μέ ἀριθ. 859 μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν γραμματέα.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΜΠΟΓΚΝΤΑΝΟΦ

8 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ καί ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 688/1096β μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος στίς 12 καί 40΄ τῆς 8 Αὐγούστου 1921. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 688 ὑπάρχει ἐπισημείωση: «Στόν σ. Μπογκντάνοφ ἀπ' ἀφορμή τό τράστ λιναριοῦ καί τήν ἐπιθυμία νά μιλήσουμε γι' αὐτό τό ζήτημα (ἀντίγραφο δέν ὑπάρχει)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Π. ΓΚΟΛΝΤΕΝΜΠΕΡΓΚ

8 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 602 σημειώνεται: «Στόν Γκόλντενμπεργκ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

Ἀνάμεσα στίς 8 καί 12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1117 μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν *Λ. Μπ. Κ ά μ ε ν ε φ* καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Κάμενεφ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Π. ΓΚΟΛΝΤΕΝΜΠΕΡΓΚ

11 τοῦ Αὐγούστου 1921

Τό γράμμα ἀποτελεῖ ἀπάντηση τοῦ Β. Ι. Λένιν στό γράμμα τοῦ Ι. Π. Γκόλντενμπεργκ τῆς 10 τοῦ Αὐγούστου 1921 (ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ). Στό γράμμα τοῦ Γκόλντενμπεργκ ὑπάρχει ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στό ἀρχεῖο ἀπό τόν Γκόλντενμπεργκ, ἀπάντηση στίς 11/VIII». Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1134β/706 μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν σύντρ. Ὄσιπ Πετρόβιτς Γ κ ό λ ν τ ε ν μ π ε ρ γ κ (ἀπό τόν Λένιν). «Στόν σ. Ὄσ. Πετρ. Γκόλντενμπεργκ — σφραγισμένο» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Γκόλντενμπεργκ στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1921.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1136β/704 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «**Ἐπεῖγον**, στόν **σ. Μόλοτοφ** (ἀπό τόν Λένιν). *Νά ὑπογράψει* στό **φάκελλο**» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 12 τοῦ Αὐγούστου. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 704 σημειώνεται: «Στόν σ. Μόλοτοφ — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Β. ΦΡΟΥΝΖΕ

12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ ὑπάρχει φάκελλος τοῦ γράμματος μέ ἀριθ. 1135β/705. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 705 σημειώνεται: «Στόν σ. Φροῦνζε — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στήν ΠΕΕ, στόν σ. Οὖνσλιχτ (ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 707 σημειώνεται: «Στόν σ. Οὖνσλιχτ — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Π. ΜΠΡΙΟΥΧΑΝΟΦ

12 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 711 σημειώνεται: «Στόν σ. Μπριουχάνοφ — γιά τήν εἴσπραξη τοῦ φόρου σέ εἶδος, γιά τή βράβευση τῶν ὑποδειγματικῶν κυβερνείων καί τή συγκέντρωση τοῦ ἁλατιοῦ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

13 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1146β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «**Ἐπεῖγον** μέ ἐντολή στόν σ. Μόλοτοφ (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 13 τοῦ Αὐγούστου.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1154β/723 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν *σ. Τρότσκι* (ἀπό τόν Λένιν 16/VIII)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Τρότσκι. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 723 σημειώνεται: «Στόν σ. Τρότσκι. Σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1153β/726 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: *«Ἐπεῖγον στόν σ. Μόλοτοφ* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 16 τοῦ Αὐγούστου. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 726 σημειώνεται: «Στόν Μόλοτοφ (σφραγ. φάκελλος)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 727 σημειώνεται: «Στόν Κάμενεφ. Παράκληση νά ἀναφέρει γιά τίς διαπραγματεύσεις στή Ρίγα».

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ, Κ. ΜΠ. ΡΑΝΤΕΚ
Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ, Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ, ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

16 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 728 σημειώνεται: «Στούς Τρότσκι, Ράντεκ, Στάλιν, Κάμενεφ, Ζηνόβιεφ — γιά τό γραφεῖο δελτίων».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 746 σημειώνεται: «Στόν σ. Φρούμκιν γιά τήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΡΟΖΕΝΜΠΛΑΤ

22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 749 σημειώνεται: «Στόν σ. Ρόζενμπλατ, διευθυντή τῆς «Ἐκονομίτσεσγκαγια Ζίζν» — σφραγισμένο» καί μέ ἀριθ. 750: «Στόν σ. Ρόζενμπλατ, Συντακτική Ἐπιτροπή τῆς «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. Ι. ΚΟΥΡΣΚΙ

22 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Ντ. Ι. Κούρσκι μέ ἀριθ. 1446/1360, πού στάλθηκε ὥρα 22. 19΄, μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Κούρσκι ὥρα 23. 55΄ στίς 22 τοῦ Αὐγούστου 1921.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

26 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 763/7217β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν Οὔνσλιχτ (ἀπό τόν Λένιν) (Ἀπόρρητο)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Οὔνσλιχτ στίς 26 τοῦ Αὐγούστου 1921. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 763 σημειώνεται: «Στόν σ. Οὔνσλιχτ — σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

27 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος τοῦ γράμματος πρός τόν Γκ. Β. Τσιτσέριν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν μέ ἀριθ. 1231β μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν γραμματέα ὥρα 17, 05΄, στίς 27 τοῦ Αὐγούστου 1921.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Κ. ΒΕΤΟΣΚΙΝ

28 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος πρός τόν Μ. Κ. Βετόσκιν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν μέ ἀριθ. 773.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

29 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1238β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν σ. Μόλοτοφ (ἀπό τόν Λένιν) μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς»

καί μέ απόδειξη παραλαβής τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 29 τοῦ Αὐγούστου.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

30 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1242β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «*Ἀπόρητο. Ἐπεῖγον.* Στόν σ. *Στάλιν* (ἀπό τόν Λένιν). Νά ὑπογράψει στό φάκελλο» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Στάλιν στίς 30 τοῦ Αὐγούστου.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

30 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1242β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν «Ἐπεῖγον στόν σύντρ. *Στάλιν* (ἀπό τόν Λένιν), νά ὑπογράψει γιά τήν παραλαβή στό φάκελλο» καί μέ τήν ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Στάλιν στίς 30 τοῦ Αὐγούστου.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Σ. ΒΑΡΓΚΑ

31 τοῦ Αὐγούστου 1921

Τό γράμμα ἀποτελεῖ ἀπάντηση τοῦ Β. Ι. Λένιν στό γράμμα τοῦ Βάργκα. Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1255β/751 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «An den Genossen *E. Varga,* στόν σύντροφο *Βάργκα,* μπ. «Λούξ», δωμάτιο 20 (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Βάργκα. Στό γράμμα τοῦ Βάργκα ὑπάρχει σημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «ἀπάντησα στίς 31/8». Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 751 σημειώνεται: «Σφραγισμένος φάκελλος στόν σ. Βάργκα».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

31 τοῦ Αὐγούστου 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων ἀριθ. 788 σημειώνεται: «Στόν Μόλοτοφ, σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 793 σημειώνεται: «Στόν σ. Κράσιν, ἀπόρητο σφραγισμένο». Ἐπισυνάπτεται ἀπόδειξη παραλαβῆς ἀπό τόν Κράσιν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε. Σ. ΒΑΡΓΚΑ

2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1267β/794 μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «An den Genossen Στόν σ. *Ε. Βάργκα, ἐπεῖγον*, μπ. «Λούξ», δωμάτιο 20 (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Βάργκα. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 794 σημειώνεται: «Στόν σ. Βάργκα, σφραγισμένο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1276β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Ἀπόρρητο, στήν ΠΕΕ, στόν σύντρ. *Οὔνσλιχτ* (ἀπό τόν Λένιν). Νά ὑπογράψει στό φάκελλο» καί μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Οὔνσλιχτ στίς 4 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ὥρα 23.15΄.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΑΜΕΝΕΦ

5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1277β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Ἐπεῖγον, στόν Λ. Μπ. *Κάμενεφ* (ἀπό τόν Λένιν)» καί μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Κάμενεφ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Β. Μ. Μόλοτοφ μέ ἀριθ. 1116/1286 μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ.

ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ «ΠΡΑΒΝΤΑ»

5 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 808/1301 μέ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ὥρα 17.50΄ στίς 5 τοῦ Σεπτέμβρη. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 808 σημειώνεται: «Στή Συντακτική ἐπιτροπή τῆς «Πράβντα», παράκληση νά σταλεῖ τό ἄρθρο τοῦ σύντρ. Γκ. Σαφάροφ γιά τό Τουρκεστάν».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

12 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 831 σημειώνεται: «Στόν σ. Οὔνσλιχτ — γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ καθηγητῆ Στσέπκιν».

ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «ΕΚΟΝΟΜΙΤΣΕΣΚΑΓΙΑ ΖΙΖΝ»

13 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 846 σημειώνεται: «Στή Συντακτική ἐπιτροπή τῆς ἐφημερίδας «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» — γιά τήν ἀποστολή τοῦ φύλλου ἀριθ. 191».

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΑΤΟ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ

14 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 851 σημειώνεται: «Στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ — νά δοθοῦν στόν σ. Σόντσεφ τά ἀπαραίτητα εἴδη νοικοκυριοῦ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ἡ ἀπόδειξη: «Τό φάκελλο τοῦ προέδρου τοῦ ΣΛΕ Β. Ι. Λένιν γιά τόν Κρζιζανόβσκι τόν παρέλαβα γιά νά τόν παραδόσω προσωπικά σ' αὐτόν» *.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΠ. Σ. ΣΤΟΜΟΝΙΑΚΟΦ

Νωρίτερα ἀπό τίς 17 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Παράκληση νά σταλεῖ στό Βερολίνο στόν *Στομονιακόφ* ἀπό τόν Λένιν» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Στομονιακόφ στίς 17 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

17 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 861/1426 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν «**Προσωπικά** στόν σ. *Μόλοτοφ, ἀπόρητο* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 17 τοῦ Σεπτέμβρη. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 861 σημειώνεται: «Στόν Μόλοτοφ — σφραγισμένος, ἀπόρητος φάκελλος τοῦ Β. Ι.».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 865/1434β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: *«Ἀπόρητο»*, στήν ΠΕΕ στόν σ. *Οὔνσλιχτ*

* Ἡ ὑπογραφή εἶναι δυσανάγνωστη. *Ἡ Σύντ.*

(ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 865 σημειώνεται: «Στόν Οὔνσλιχτ γιά τό ἀτμόπλοιο Κόρναρντ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ

19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Τό γράμμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ Ι. Ι. Ράντσενκο τῆς 16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Στό βιβλ. ἐξερχομένων σημειώνεται: «Στόν Ράντσενκο, ἐρώτηση γιά τό γράμμα τῆς 16/IX (ἀριθ. 1214 εἰσερχομένων στόν Β. Ι. Λένιν).

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΜΠΡΟΥΓΕΦ

20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων, μέ ἀριθ. 876 σημειώνεται: «Στόν γραμματέα τῆς ΕΕ Μόσχας σ. Σμπροῦγεφ γιά τήν ὑπόθεση τοῦ μηχανικοῦ Σλοτίντσεφ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 880/1454β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στήν ΠΕΕ, στόν σ. *Οὔνσλιχτ π ρ ο σ ω π ι κ ό* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Οὔνσλιχτ στίς 21 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ὥρα 16. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 880 σημειώνεται: «Στόν σ. Οὔνσλιχτ — σφραγισμένο τοῦ Β. Ι.».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ε. ΖΗΝΟΒΙΕΦ

20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Ἡ γραμματέας τοῦ ΣΛΕ Ν. Σ. Λεπεσίνσκαγια ἔγραφε στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 στή διεκπεραίωση τῆς ΠΚΕΕ: «Ὁ ἐπισυναπτόμενος φάκελλος ἀπό τόν σ. Λένιν πρέπει νά σταλεῖ σήμερα στήν Πετρούπολη, στόν σ. Ζηνόβιεφ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

21 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Β. Μ. Μόλοτοφ μέ ἀριθ. 1250/1459β. Στό βιβλ. εἰσερχομένων μέ ἀριθ. 1250 ὑπάρχει ἡ σημείωση ὅτι στέλνεται στόν Μόλοτοφ ἡ αἴτηση τοῦ Α. Μ. Σαποβάλοφ πρός τό Ὀργανωτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ «μέ τήν παράκληση νά τοῦ ἐπιτραπεῖ ἡ μεταβίβαση στή Γερμανία γιά θεραπεία καί μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι.».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Κ. ΟΡΤΖΟΝΙΚΙΤΖΕ

22 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στο ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Γκ. Κ. Ὀρτζονικίτζε.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Β. Μ. Μόλοτοφ «στά χέρια του» μέ ἀριθ. 886 σημειώνεται: «Κλειστός φάκελλος πρός τόν Μόλοτοφ (νά ἐπιστραφοῦν τά γράμματα τοῦ Τόμσκι καί Πάτερς)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 887 σημειώνεται: «Στόν Μόλοτοφ γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς οἰκογένειας Γκουκόβσκι (ἀντίγραφο δέν ὑπάρχει)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Β. ΚΟΥΙΜΠΙΣΕΦ

24 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 891 σημειώνεται: «Στόν Κούιμπισεφ, νά ἀναφέρει μέ τηλεφωνογράφημα, ἄν ὑπάρχουν πληροφορίες γιά τόν Μάρτενς».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. ΜΠ. ΧΑΛΑΤΟΦ

24 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 893 σημειώνεται: «Στόν Χαλάτοφ, γιά τή χορήγηση τροφίμων στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας γιά τίς ἐργασίες ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

24 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 894/1473β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «*Π ρ ο σ ω π ι κ ό*. στόν σ. **Στάλιν. Ἐπεῖγον** (ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 894 σημειώνεται: «Στόν Στάλιν — κλειστός φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Ν. ΚΡΙΤΣΜΑΝ

24 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 895 σημειώνεται: «Στόν Κρίτσμαν — τηλεφωνογράφημα — βεβαίωση γιά τόν ἐφοδιασμό τῆς ἁλιείας, (ἀριθ. εἰσερχομένων 1262)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΚΑΛΙΝΙΝ

27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 904/1496β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν Μ. Ι. Καλίνιν» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμμα-

τος ἀπό τόν Καλίνιν. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 904 σημειώνεται: «Στόν Καλίνιν — κλειστό γράμμα».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1500β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν σ. Μόλοτοφ (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΤ. ΜΠ. ΡΙΑΖΑΝΟΦ

28 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς: «Τό γράμμα τοῦ Λένιν ἀπό τίς 28 τοῦ Σεπτέμβρη παρέλαβα στίς 6 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. — Ντ. Ριαζάνοφ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Ι. ΦΡΟΥΜΚΙΝ

29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 911 σημειώνεται: «Στόν Φρούμκιν — κλειστό γράμμα».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1521β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «*Στόν σ. Στάλιν* (ἀπό τόν Λένιν)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1528β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «*Στόν σ. Στάλιν* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Στάλιν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

1 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 923 σημειώνεται «Στόν Τρότσκι — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Β. ΣΤΑΛΙΝ

3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάσσεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1547β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «*Στόν Σ τ ά λ ι ν* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ

γράμματος ἀπό τόν Στάλιν. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 926 σημειώνεται: «Στόν Στάλιν — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Β. ΤΣΙΤΣΕΡΙΝ

3 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1548β μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «στόν σ. Τσιτσέριν (ἀπό τόν Λένιν)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΠ. Ι. ΡΕΪΝΣΤΕΪΝ

4 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 929 σημειώνεται: «Στόν Ρέινστεϊν — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

4 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 930 σημειώνεται: «Στή Γενική Διεύθυνση καυσίμων (ἀντίγραφο στό τμῆμα μετάλλων) γιά τόν ἐφοδιασμό τῶν ἔργων τῆς Κασίρα μέ κόκ».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Α. ΣΕΜΑΣΚΟ

7 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Ν. Α. Σεμάσκο μέ ἀριθ. 942/1580β. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 942 σημειώνεται: «Στόν Σεμάσκο — σφραγισμένος φάκελλος (ἀντίγραφο δέν ὑπάρχει)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

8 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 947 σημειώνεται: «Στόν Τρότσκι — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Γ. Ε. ΡΟΥΤΖΟΥΤΑΚ

8 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 948 μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: *«Στόν σ. Ρουτζουτάκ* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Ρουτζουτάκ. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 948 σημειώνεται: «Στόν Ρουτζουτάκ — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

8 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 949 σημειώνεται: «Στόν Μόλοτοφ — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΖΑΛΟΥΤΣΚΙ

8 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Π. Α. Ζαλούτσκι μέ ἀριθ. 1420/163.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

11 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι μέ ἀριθ. 956/1613β. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 956 σημειώνεται: «Στόν Κρζιζανόβσκι — γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τήν ἔκθεση τοῦ Ντοβγκαλιέβσκι γιά τήν πυρκαγιά στήν Πετρούπολη».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΜΠ. ΚΡΑΣΙΝ

11 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Τό γράμμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σάν ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Λ. Μπ. Κράσιν τῆς 25 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 957 μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στό Λαϊκό 'Επιτροπάτο 'Εξωτερικῶν στόν σ. Γκορμπουνόφ μέ τήν παράκληση νά σταλεῖ στό *Λ ο ν δ ί ν ο* στόν σ. ***Κράσιν*** (κι' ἄν αὐτός δέν βρίσκεται ἐκεῖ νά δοθεῖ στόν σ. ***Μπέρζιν*** (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Κράσιν στίς 25 τοῦ 'Οχτώβρη 1921 καθώς ἐπίσης ἀπόδειξη τοῦ Π. Π. Γκορμπουνόφ γιά τήν παραλαβή τοῦ γράμματος καί ἀπόδειξη τοῦ τμήματος Διπλωματικοῦ Ταχυδρομείου τοῦ ΛΕ 'Εξωτερικῶν γιά τήν ἀποστολή τοῦ γράμματος στό Λονδίνο στίς 17 τοῦ 'Οχτώβρη 1921. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 957 σημειώνεται: «Στό Λονδίνο, στόν Κράσιν, μέσω τοῦ Γκορμπουνόφ Π. Π. ἀπό τόν Λένιν σέ σφραγισμένο φάκελλο».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

12 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 959 σημειώνεται: «Στόν Τρότσκι — ἀπόρρητο γιά τό γράμμα τοῦ Μπρόνσκι (ἀντίγραφο δέν ὑπάρχει)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Β. ΝΟΒΙΤΣΚΙ

13 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 963 σημειώνεται: «Στόν Νοβίτσκι — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΕΟΜΠΡΑΖΕΝΣΚΙ *

14 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν στόν Πρεομπραζένσκι μέ ἀριθ. 973/1636. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 973 σημειώνεται: «Στόν Πρεομπραζένσκι — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ν. ΚΡΕΣΤΙΝΣΚΙ

15 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 976 σημειώνεται: «Στόν Κρεστίνσκι — γνώμη γιά τό γράμμα τοῦ 'Ιγκνάτιεφ, τό ὁποῖο ἐπισυνάπτεται (σφραγισμένος φάκελλος)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Ι. ΡΑΝΤΣΕΝΚΟ

16 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 982 σημειώνεται: «Στόν σ. Ράντσενκο — γράμμα στήν ἀγγλική γλώσσα τοῦ Φράνκ (Sorin) Ζόριν μέ τήν ἐπισημείωση τοῦ Βλαντ. 'Ιλίτς: νά ἀπαντήσει, ποιός εἶναι ὁ Τσιμπράριο, γιά τόν ὁποῖο γίνεται λόγος καί ποιός ὁ Ζόριν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. Ι. ΜΠΟΥΧΑΡΙΝ

17 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 983 σημειώνεται: «Στόν Μπουχάριν — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

17 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ἀπόδειξη τοῦ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ ὅτι παρέλαβε «ἰδιόχειρα» τό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν μέ ἀριθ. 1677/992. Στό βιβλ. ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 992 σημειώνεται: «Στόν Οὔνσλιχτ — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Β. Μ. ΜΟΛΟΤΟΦ

17 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: 'Επεῖγον, στόν σ. Μόλοτοφ γράμμα μου καί ὅλα τά ὑλικά γιά τήν ὑπόθεση *Ροῦτγκερς* (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Μόλοτοφ στίς 17 τοῦ 'Οχτώβρη.

---

* Πιθανόν, πρός τόν Ε. Α. Πρεομπραζένσκι. *'Η Σύντ.*

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Τ. Ι. ΣΕΝΤΕΛΝΙΚΟΦ

18 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1001 σημειώνεται: «Στόν Σεντέλνικοφ — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

19 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1703 μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στήν ΠΕΕ στόν σ. *Οὔνσλιχτ* (ἀπό τόν Λένιν). *Προσωπικό*. **Ἐπεῖγον**» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Οὔνσλιχτ στίς 19 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὥρα 22 καί 30΄.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Π. ΓΚΟΡΜΠΟΥΝΟΦ

20 ἤ 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1722β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν Λαϊκό ἐπίτροπο Ἐξωτερικῶν στόν *Π. Π. Γκορμπουνόφ* (ἀπό τόν Λένιν)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1013/1733β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν *σ. Τρότσκι (προσωπικό)* (ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1013 σημειώνεται: «Στόν Τρότσκι — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Σ. ΡΟΥΤΓΚΕΡΣ

24 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων ἐγγράφων μέ ἀριθ. 1024 σημειώνεται: «Στόν Ροῦτγκερς — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Μ. ΚΡΖΙΖΑΝΟΒΣΚΙ

24 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 663λ μέ τήν ἐπισημείωση: «Στόν σ. Κρζιζανόβσκι (τελείως ἀπόρρητο, μόνο μέ προσωπική ὑπογραφή γιά τήν παραλαβή) ἀπό τόν σ. Λένιν».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚ. Ι. ΛΟΜΟΦ

24 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Γκ. Ι. Λόμοφ μέ ἀριθ. 306δ/663λ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Μ. ΛΑΣΕΒΙΤΣ

25 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Μ. Μ. Λασέβιτς μέ ἀριθ. 663λ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι Β. ΣΤΑΛΙΝ

25 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 1028/1766β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «στόν σ. Στάλιν (ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλίο ἐξερχομένων ἐγγράφων μέ ἀριθ. 1028 σημειώνεται: «Στόν σ. Στάλιν (κλειστός φάκελλος)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ι. Σ. ΟΥΝΣΛΙΧΤ

25 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ἀπόδειξη τοῦ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ γιά τήν παραλαβή στίς 25 τοῦ 'Οχτώβρη καί ὥρα 20 καί 35΄ «(ἀπόρρητο)» γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν μέ ἀριθ. 1029/1767β. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1029 σημειώνεται: «Στόν σύντρ. Οὔνσλιχτ (κλειστός φάκελλος)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΜΠ. ΡΑΝΤΕΚ

26 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1033 σημειώνεται: «Στόν Ράντεκ — γιά τή δουλιά τῆς ἐπιτροπῆς, πού συγκρότησε ἡ ΚΕ γιά τήν ἀμοιβή τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων στό ἐξωτερικό (ἀριθ. εἰσερχομένων 1371)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Μ. Β. ΦΡΟΥΝΖΕ

26 τοῦ 'Οχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1776β μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: *«Π ρ ο σ ω π ι κ ά* στόν *σ. Φ ρ ο ῦ ν ζ ε* (μέ τήν παράκληση νά τό διαβιβάσει στόν παραλήπτη, πού ἀναγράφεται στό γράμμα) (ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1033 σημειώνεται: «Στόν Φροῦνζε, κλειστός φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. Β. ΝΟΒΙΤΣΚΙ

27 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος τοῦ γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Λ. Β. Νοβίτσκι μέ ἀριθ. 1037/1798β. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1037 σημειώνεται: «Στόν σ. Νοβίτσκι (σφραγισμένος φάκελλος)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Α. Α. ΣΟΛΤΣ

29 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ.1047 σημειώνεται: «Στόν Σόλτς — σφραγισμένος φάκελλος».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Λ. ΝΤ. ΤΡΟΤΣΚΙ

31 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος μέ ἀριθ. 1048/16γ μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Στόν σ. Τρότσκι (ἀπό τόν Λένιν)». Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1048 σημειώνεται: «Στόν Τρότσκι — γιά τό πέρασμα τῶν συνόρων τῆς Οὐκρανίας καί τή διαμαρτυρία τοῦ Κρ. (Ἀπόρητος φάκελλος)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΟΣΙΝΣΚΙ

31 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται ὁ φάκελλος γράμματος τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Ν. Ὀσίνσκι μέ ἀριθ. 1051/21γ. Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1051 σημειώνεται: «Στόν Ὀσίνσκι - γνώμη γιά τό ἄρθρο του σχετικά μέ τόν ἀγροτικό συνεταιρισμό καί τούς μικροϊδιοκτῆτες ἀγρότες (ἀριθ. εἰσερχομένων 1390)».

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Π. Α. ΖΑΛΟΥΤΣΚΙ

3 τοῦ Νοέμβρη 1921

Στό ΚΚΑ τοῦ ΙΜΛ φυλάγεται φάκελλος μέ ἀριθ. 40γ μέ ἐπισημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Ἐπεῖγον, προσωπικά στόν σ. Ζαλούτσκι (ἀπό τόν Λένιν)» καί ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ γράμματος ἀπό τόν Ζαλούτσκι στίς 3 τοῦ Νοέμβρη ὥρα 9.35΄ βραδυνή.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Φ. ΠΛΑΤΤΕΝ

3 τοῦ Νοέμβρη 1921

Στό βιβλίο ἐξερχομένων μέ ἀριθ. 1059 σημειώνεται: «Στόν Πλάττεν (γράμμα πού προοριζόταν γιά τόν Β. Ι. μέ τήν παράκληση νά δοθεῖ ἀμέσως στόν Πλάττεν)».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] Τό τηλεγράφημα αὐτό γράφτηκε σάν ἀπάντηση στό γράμμα ὁμάδας κομμουνιστῶν τῆς ὀργάνωσης Σαμαρκάνδης στίς 15 τοῦ Ἰούνη 1921 πρός τόν «Πρῶτο στρατιώτη τοῦ παγκόσμιου Κομμουνιστικοῦ ἐπαναστατικοῦ στρατοῦ», μέ τό ὁποῖο οἱ κομμουνιστές χαιρετοῦσαν θερμά τόν Β. Ι. Λένιν καί ἐπιδοκίμαζαν τή νέα οἰκονομική πολιτική. Ὁ Λένιν ἔγραψε στό φάκελλο τοῦ γράμματος ἐντολή πρός τόν γραμματέα μέ ἡμερομηνία 27 τοῦ Ἰούνη 1921: «**Ἐπεῖγον.** Νά σταλεῖ τηλεγράφημα εὐχαριστήριο καί ἐπιδοκιμασίας. Νά μοῦ δόσετε τό σχέδιο» (Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 117). Τό σχέδιο τοῦ ἀπαντητικοῦ τηλεγραφήματος συντάχθηκε ἀπό τή Γραμματεία τοῦ ΣΛΕ μέ βάση τίς ὑποδείξεις τοῦ Λένιν. — *1.*

[2] Στίς 20 τοῦ Ἰούλη 1921 τό ΣΕΑ ψήφισε ἀπόφαση, πού πρόβλεπε μέτρα γιά τήν ἐξάλειψη τῆς καθυστέρησης τῶν τηλεγραφημάτων, πού ἀφοροῦσαν τήν ἰχθυοβιομηχανία καί τή μεταφορά ψαριῶν. — *3.*

[3] Τό τηλεγράφημα φαίνεται προετοιμάστηκε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, ἔχει τή θεώρηση τοῦ μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ Α. Μπ. Χαλάτοφ καί διορθώσεις τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ Α. Ντ. Τσιουρούπα. — *3.*

[4] Στίς 29 τοῦ Ἰούνη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἐξέτασε τήν πρόταση τοῦ Α. Μ. Γκόρκι γιά τή δημιουργία Πανρωσικῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους καί καταρχήν τήν ἐπιδοκίμασε. Στήν Ἐπιτροπή θά ἔπρεπε νά μποῦν ἐκτός ἀπό τούς ἀντιπροσώπους τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας καί ἀστοί «κοινωνικοί παράγοντες» (Ν. Μ. Κίσκιν, Ε. Ντ. Κουσκόβα, Σ. Ν. Προκοπόβιτς κ.ἄ.). Τό Πολιτικό Γραφεῖο, γιά νά τούς ἐμποδίσει νά χρησιμοποιήσουν τό ἵδρυμα αὐτό γιά ἀντεπαναστατικούς σκοπούς, μέ ἀπόφασή του στίς 12 τοῦ Ἰούλη ἐνέκρινε τό σχέδιο συγκρότησης κομμουνιστικῆς ὁμάδας στήν Ἐπιτροπή.

Ἡ Πανρωσική Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους ἱδρύθηκε στίς 21 τοῦ Ἰούλη 1921 καί ὑπῆρχε παράλληλα μέ τήν Κεντρική Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς ΠΚΕΕ, πού εἶχε συγκροτηθεῖ μέ ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ τῆς 17 τοῦ Φλεβάρη 1921. Ὡστόσο τά ἀντισοβιετικά στοιχεῖα στήν Ἐπιτροπή ἐφάρμοζαν ἀντεπαναστατική πολιτική, μέ κάθε τρόπο σαμποτάριζαν τήν ὀργάνωση βοήθειας στούς πεινασμένους. Στίς 27 τοῦ Αὐγούστου 1921, ὕστερα ἀπό ἄρνηση τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς νά ἐκτελέσει τήν πρόταση τῆς

ΠΚΕΕ γιά νά σταλοῦν οἱ βασικές δυνάμεις ἐπιτόπου γιά νά βοηθήσουν τούς πεινασμένους, ἡ Ἐπιτροπή διαλύθηκε. Γιά τήν Πανρωσική Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους, βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 41, 229. — *4.*

5 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Παιδείας Ε. Α. Λίτκενς, πού ἀνάφερε ὅτι σταμάτησε ἡ δουλιά γιά τήν ἔκδοση τῶν μαθητικῶν βιβλίων στήν ἀρχή τῆς σχολικῆς χρονιᾶς. — *5.*

6 Ἡ οἰκοδόμηση τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἠλεκτροσταθμοῦ στήν Κασίρα ἄρχισε τό Φλεβάρη τοῦ 1919 καί σύμφωνα μέ τό σχέδιο ἔπρεπε νά τελειώσει στά τέλη τοῦ 1921. Ἐξαιτίας, ὅμως, τῶν μεγάλων δυσκολιῶν ἡ πρώτη σειρά τοῦ Κρατικοῦ ἠλεκτροσταθμοῦ τῆς Κασίρα (12 χιλ. κιλοβάτ) ἄρχισε νά λειτουργεῖ στίς 4 τοῦ Ἰούνη 1922.

Ὁ Β. Ι. Λένιν, δίνοντας μεγάλη σημασία σ' αὐτό τό ἔργο, παρακολουθοῦσε μέ προσοχή τήν πορεία του, ἔλεγχε τόν ἐφοδιασμό τοῦ ἔργου μέ τά ἀπαραίτητα ὑλικά, ἐργατική δύναμη, καύσιμα, τεχνικό ἐξοπλισμό. Αὐτό βρῆκε τήν ἀντανάκλασή του σέ μιά σειρά ντοκουμέντα αὐτοῦ τοῦ τόμου (βλ. τά ντοκουμέντα ἀριθ. 67, 68, 77, 182, 267, 292, 301, 339, 370, 398, 474, 475, 509, 519· Στά παραρτήματα 4, 7, 11, 12, 13, 15, 16, κ.ἄ.). — *6.*

7 Πρόκειται γιά τίς συνομιλίες μέ τή μετοχική ἑταιρία τῶν σουηδικῶν ἐργοστασίων κατασκευῆς ρουλεμάν στήν πόλη Γκέτεμποργκ — ΣΚΦ ἀπ' ἀφορμή τήν ὑπογραφή συμφώνου ἐκχωρήσεων. Στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 τό ΣΛΕ ἀπόριψε τό σχέδιο τοῦ συμφώνου ἐκχωρήσεων πού πρότεινε τό ΑΣΛΟ, γιατί ἡ ΣΚΦ ἀρνοῦνταν νά ἀναγνωρίσει τό δικαίωμα ἰδιοκτησίας τῆς ΣΟΣΔΡ στίς ἐθνικοποιημένες ἀποθῆκες ρουλεμάν. Τό ζήτημα αὐτό συζητήθηκε στίς συνεδριάσεις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 20 καί 27 τοῦ Ὀχτώβρη. Τό Πολιτικό Γραφεῖο ἀποφάνθηκε ὑπέρ τῆς συνέχισης τῶν διαπραγματεύσεων μέ τή ΣΚΦ. Τό σύμφωνο μέ τή ΣΚΦ ὑπογράφηκε τόν Ἀπρίλη τοῦ 1923.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης τά ντοκουμέντα αὐτοῦ τοῦ τόμου 187, 252, 428, 459, 460, 477. — *6.*

8 Ὁ Β. Ι. Λένιν στό πρῶτο μέρος τοῦ γράμματος ἔκανε παρατηρήσεις στήν πρώτη παραλλαγή τοῦ ἄρθρου τοῦ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι «Στούς ἐπικριτές μας», πού γράφτηκε σάν ἀπάντηση στό ἄρθρο τοῦ Λάριν «Τά μυστικά τῆς σοβιετικῆς βιομηχανίας», πού δημοσιεύτηκε στίς 9 τοῦ Ἰούνη 1921 στήν ἐφημερίδα «Πράβντα», καί στό ὁποῖο ὑποβαλλόταν σέ κριτική ἡ δουλιά τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου. Ὁ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι ἔγραφε στόν Β. Ι. Λένιν: «Ἐγώ τότε ἐκνευρισμένος ἔγραψα στά πρόχειρα τό ἀρθράκι «Στούς ἐπικριτές μας», ὕστερα ὅμως τό βρῆκα πολύ ἐπιφυλλιδογραφικό καί ἀποφάσισα νά τό ἀχρηστεύσω· ἄν ἔχετε ἐλεύθερο χρόνο γιά νά τό διαβάσετε στά πεταχτά, ρίξτε μιά ματιά...» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Ἀργότερα, ὁ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι, ξανάγραψε τό ἄρθρο του (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 298).

Τό δεύτερο μέρος τοῦ γράμματος (ἀπό τίς λέξεις: «Γιά τήν εἰσήγηση στό ΣΕΑ») περιέχει τίς λενινιστικές προτάσεις πάνω στήν εἰσήγηση τοῦ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι στό ΣΕΑ γιά τή δουλιά τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου. Ἡ εἰσήγηση ἔγινε στίς 8 τοῦ Ἰούλη 1921. — *7.*

[9] Τόν Ἀπρίλη τοῦ 1921 ὀργανώθηκε εἰδική Ἐπιτροπή ἀπό ἐπιστήμονες γιά τή σύνταξη ἐκπαιδευτικοῦ ἄτλαντα μέ πρόεδρο τόν Β. Ντ. Καϊσάροφ. Τό σχέδιο τῆς δουλιᾶς πού προβλεπόταν, προτάθηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό γράμμα τῆς 31 τοῦ Μάη 1921 πρός τόν Μ. Π. Πάβλοβιτς (βλ. Ἅπαντα, 5η ἐκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντο 388).

Τόν Ἰούνη τοῦ 1921 γιά τή σύνταξη καί τήν ἔκδοση τοῦ ἄτλαντα χρησιμοποιήθηκε καί ἕνα στέλεχος τῆς σοβιετικῆς ἀντιπροσωπείας στή Γερμανία ὁ οἰκονομολόγος Π. Λ. Λαπίνσκι. Ὁ Λένιν παρακολουθοῦσε τήν πορεία τῆς δουλιᾶς αὐτῆς (βλ. Ἅπαντα, 5η ἐκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντα 410, 471, καί σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 17, 206, 265, 290, 309).

Ἡ ἐντολή αὐτή γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στή γραπτή ἀναφορά τοῦ Β. Ντ. Καϊσάροφ σχετικά μέ τόν ἐκπαιδευτικό ἄτλαντα (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 321-322). Σ' αὐτήν ὑπάρχει ἡ παρακάτω σημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν «Γιά τόν ἄτλαντα τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ στήν **Φότιεβα,** βλ. σελ. 2». Στήν § 4 τῆς ἀναφορᾶς προτεινόταν ἡ ὀργάνωση ἀποστολῆς στό ἐξωτερικό γιά τήν ἀγορά φιλολογίας, ἀπαραίτητης γιά τήν προετοιμασία τοῦ ἄτλαντα. Ἡ δουλιά γιά τήν προετοιμασία τοῦ ἄτλαντα παρατράβηξε καί σέ ὅλο τό διάστημα αὐτό ἡ ἔκδοσή του δέν πραγματοποιήθηκε. — *10.*

[10] Τά σημειώματα τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τόν Μπογκουμίρ Σμέραλ, πού ἦταν ἕνας ἀπό τούς ἱδρυτές τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας, γράφτηκαν σέ μιά ἀπό τίς συνεδριάσεις τοῦ III συνεδρίου τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς σχετικά μέ τήν προετοιμασία τῆς εἰσήγησης γιά τήν τακτική τοῦ ΚΚΡ (μπ) τήν ὁποία ἔκανε ὁ Λένιν στή 17η συνεδρίαση τοῦ συνεδρίου στίς 5 τοῦ Ἰούλη 1921 (βλ. Ἅπαντα, 5η ἐκδ., τόμ. 44ος, σελ. 34-54). — *11.*

[11] Ἡ *«Vorwärts»* («Ἐμπρός») — ὄργανο τῶν ἀριστερῶν σοσιαλδημοκρατῶν τῆς Αὐστρίας, ἐκδιδόταν στήν πόλη Ρέιχενμπεργκ ἀπό τό 1911 ὥς τό 1934. Ἀπό τό 1921 ἡ ἐφημερίδα ἔγινε ὄργανο τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας (γερμανικό τμῆμα). — *11.*

[12] Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στή γραπτή ἀναφορά τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ Ν. Π. Μπριουχάνοφ καί τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Α. Μ. Λεζάβα πρός τήν ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ὅπου γνωστοποιοῦνταν ἡ δυνατότητα ἀγορᾶς στή Βορειοανατολική Περσία 5 ἑκατομ. πουτιῶν σιταριοῦ καί γινόταν παράκληση νά χορηγηθοῦν γι' αὐτό τό σκοπό 4 ἑκατομ. ἀσημένια ρούβλια. Στίς 6 τοῦ Ἰούλη 1921 τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἐνέκριναν αὐτή τήν πρόταση.

Στίς 18 τοῦ Ἰούλη 1921 τό Μικρό ΣΛΕ ψήφισε κονδύλιο γιά τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου 4 ἑκατομ. ρούβλια. — *11.*

[13] Πρόκειται γιά τά παρακάτω ὑλικά σχετικά μέ τή στατιστική κατανομή τῶν ἀποικιακῶν κτήσεων καί τῶν πηγῶν πρώτων ὑλῶν: Σουπάν. «Die territoriale Entwicklung der europäischen Kolonien», ἐκδ. Πέρτες στήν Γκότα, ἄτλας Βαρθολομέο, πού εἶναι ἀφιερωμένος στό παγκόσμιο ἐμπόριο καί ἡ γερμανική ναυτική ἐπετηρίδα «Nauticus». Τά βιβλία αὐτά ἀπαριθμοῦνταν στή βεβαίωση τοῦ Κ. Ράντεκ, ὅπου γράφτηκε τό σημείωμα πού δημοσιεύεται. — *12.*

[14] Πρόκειται γιά τό ταξίδι τοῦ ἀμερικανοῦ γερουσιαστῆ Ζόζεφ Φράνς στή Σοβιετική Ρωσία. Ὁ Β. Ι. Λένιν στίς 5 τοῦ Ἰούλη 1921 δέχτηκε τόν γερουσιαστή καί συνομίλησε μαζί του (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο ντοκουμέντο 59). — *12.*

[15] Πρόκειται γιά τήν ἐπιτροπή τοῦ ΣΕΑ μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ι. Τ. Σμίλγκα, πού συγκροτήθηκε μέ ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ τῆς 8 τοῦ Ἰούλη 1921 γιά τή λύση τῶν ζητημάτων πού σχετίζονταν με το ανέβασμα τῆς παραγωγικότητας τῶν πετρελαιοπηγῶν τοῦ Μπακοῦ καί Γκρόζνι, ἐπισης καί τοῦ ἀνθρακοφόρου λεκανοπεδίου τοῦ Ντονιέτς.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τομο, ντοκουμέντα 222, 411, 412. — *13*

[16] Πρόκειται γιά τή διένεξη τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας (πρόεδρος ὁ Α. Ι. Ποτιάγεφ) καί τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ. Ἡ οὐσία τῶν διαφωνιῶν ἀνάμεσά τους βρισκόταν στό ὅτι ἡ Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας ἐπέμενε νά συμπεριληφθεῖ στό σύστημα τῶν Γενικῶν Διευθύνσεων τοῦ ΑΣΛΟ ἐνῶ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ ἤθελε νά ὑπάγεται σ' αὐτό ἡ Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας.

Στίς 7 τοῦ Ἰούλη 1921 ἡ ἐπιτροπή τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) πού συγκροτήθηκε γιά νά ἐξετάσει τή διένεξη, ἀποφάσισε νά παραμείνει ἡ Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ, ὑποχρέωσε τούς καθοδηγητές καί τῶν δυό ἱδρυμάτων νά δουλεύουν σέ στενή συνεργασία καί νά ἀποκαταστήσουν ὁμαλές σχέσεις.

Ὁ Β. Ι. Λένιν ἀπαίτησε νά ἐξαλειφθεῖ πολύ γρήγορα ἡ διένεξη γιατί οἱ προστριβές στό κέντρο ἔχουν ἀρνητική ἐπίδραση στή δουλιά τοῦ κατώτερου μηχανισμοῦ. Βλ. τήν ἀλληλογραφία γιά τό ζήτημα αὐτό (σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 50, 97, 98, 99, 101, 119, 136). — *14*.

[17] Πρόκειται γιά τήν ὁμιλία τοῦ Λένιν γιά τό τσεχοσλοβάκικο ζήτημα στίς 6 τοῦ Ἰούλη 1921 στήν ἐπιτροπή γιά τήν τακτική στό III συνέδριο τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. — *14*.

[18] Γιά ποιό πράγμα γίνεται λόγος, δέν ἔχει ἐξακριβωθεῖ. — *14*.

[19] Δέν ἐξακριβώθηκε γιά ποιά γράμματα γίνεται λόγος. — *16*.

[20] Ὁ Β. Σ. Ντοβγκαλιέβσκι στή γραπτή ἀναφορά του πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 13 τοῦ Ἰούλη 1921 γνωστοποιοῦσε τά μέτρα πού πάρθηκαν σχετικά μέ τήν καθυστέρηση τοῦ τηλεγραφήματος στό Μπαχμούτ. — *17*.

[21] Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 9 τοῦ Ἰούλη 1921 πῆρε τήν παρακάτω ἀπόφαση: «Νά ἐπιτραπεῖ στόν σ. Λένιν ἄδεια γιά ἕνα μῆνα μέ δικαίωμα νά παραβρίσκεται στή διάρκεια τῆς ἄδειας μόνο στίς συνεδριάσεις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου (καί ὄχι στό ΣΛΕ καί ΣΕΑ, ἐκτός είδικῶν περιπτώσεων — ὕστερα ἀπό ἀπόφαση τῆς Γραμματείας τῆς ΚΕ)». — *17*.

[22] Τό σημείωμα αὐτό γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν τῆς 9 τοῦ Ἰούλη 1921, στό ὁποῖο γνωστοποιεῖται ἡ πρόταση τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Διεθνοῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Φρίτιοφ Νάνσεν γιά τήν ἀποστολή τροφίμων στόν πληθυσμό τῆς Πετρούπολης μέ τόν ὅρο καθιέρωσης ἐποπτείας γιά τή διανομή τους μέ τή συμμετοχή ἀντιπροσώπου ἀπό τό ἐξωτερικό (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση 25). — *18*.

23 Στίς 9 τοῦ Ἰούλη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) πῆρε τήν παρακάτω ἀπόφαση «Γιά τό δυνάμωμα τῆς δουλιᾶς στόν ἐπισιτισμό». «Νά ἐπιβεβαιωθεῖ στό Ὀργανωτικό Γραφεῖο ἡ ἀνάγκη νά ἀποσπαστεῖ ἕνας μεγάλος ἀριθμός κομμουνιστῶν, καί σάν ἐξαίρεση, καί ἄλλων ἰδιαίτερα πολύτιμων συντρόφων ἀπό τίς δουλιές τους γιά τή μετάθεσή τους σέ ἐπισιτιστική δουλιά, χωρίς νά διατάσσουμε νά κλείσουμε προσωρινά ἔστω καί τά 9/10 μιᾶς σειρᾶς τμημάτων τῶν ἱδρυμάτων καί μάλιστα καί ὁλόκληρων μή ἀπόλυτα ἀναγκαίων Ἐπιτροπάτων». — *18.*

24 Πρόκειται γιά τίς διορθώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν στό σχέδιο θέσεων τοῦ ΑΣΛΟ γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, πού ψήφισε τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ στίς 6 τοῦ Ἰούλη 1921 (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 102-106). Τό κείμενο τοῦ σχεδίου μέ τίς διορθώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν στάλθηκε στούς Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι, Ι. Τ. Σμίλγκα, Ν. Π. Μπριουχάνοφ, Α. Μ. Λεζάβα, Β. Α. Ἀβανέσοφ καί Β. Β. Σμίτ. Στίς 11 τοῦ Ἰούλη τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ ἐξέτασε ἐκ νέου τό σχέδιο θέσεων, τό ἐνέκρινε καί τό παρέδοσε γιά νά συζητηθεῖ στό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). Στίς 12 τοῦ Ἰούλη 1921 οἱ θέσεις τοῦ ΑΣΛΟ ἐξετάστηκαν στό ΣΛΕ καί στίς 16 τοῦ Ἰούλη στό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). Τό Πολιτικό Γραφεῖο πῆρε τίς θέσεις σάν βάση καί ὅρισε Ἐπιτροπή γιά τή σύνταξή τους. Ἡ Ἐπιτροπή ὑπέβαλε νέα παραλλαγή τῶν θέσεων στήν ὁποία ὁ Β. Ι. Λένιν ἔκανε ἐπίσης τροπολογίες (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 37). Τό σχέδιο αὐτό συζητήθηκε στίς 23 τοῦ Ἰούλη στή συνεδρίαση τῆς κομμουνιστικῆς ὁμάδας τῶν Κεντρικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν συνδικάτων, τοῦ Προεδρείου τῶν συνδικάτων τοῦ κυβερνείου τῆς Μόσχας καί τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συνδικάτων τῆς Πετρούπολης. Ἡ συνέλευση πῆρε τίς θέσεις σάν βάση καί ὅρισε ἐπιτροπή, ἡ ὁποία μαζί μέ τήν ἐπιτροπή τῆς ΚΕ τοῦ Κόμματος σύνταξε τελειωτικά τίς θέσεις. Στίς 9 τοῦ Αὐγούστου οἱ θέσεις ψηφίστηκαν ἀπό τήν Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ Κόμματος καί τήν ἴδια κιόλας ἡμέρα ἐπικυρώθηκαν νομοθετικά στό ΣΛΕ σάν «Ἐντολή τοῦ ΣΛΕ γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς» (βλ. «Ὁδηγίες τοῦ ΚΚΣΕ καί τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης γιά τά οἰκονομικά ζητήματα», τόμ. 1ος, Μόσχα, 1957, σελ. 254-259).

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 32, 33, 34. — *19.*

25 Ἡ ἐπισημείωση ἔγινε στό γράμμα τοῦ γραμματέα τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) Β. Μ. Μόλοτοφ, στό ὁποῖο ἔμπαιναν γιά ψηφοφορία τῶν μελῶν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου δυό προτάσεις: 1) σχετικά μέ τήν ἐντολή στήν ἐπιτροπή Π. Α. Μπογκντάνοφ καί Γκ. Β. Τσιπερόβιτς νά ἐπεξεργαστοῦν σχέδιο συμφωνίας μέ ἕνα γερμανικό κονσόρτσιουμ γιά τή συμμετοχή του στήν ἀνόρθωση τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας τῆς Πετρούπολης· 2) ἡ πρόταση τοῦ Φρίτιοφ Νάνσεν γιά τήν ἀποστολή τροφίμων στόν πληθυσμό τῆς Πετρούπολης. Στίς 11 τοῦ Ἰούλη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ψήφισε αὐτές τίς προτάσεις. — *21.*

26 Τά σημειώματα πρός τόν Β. Α. Σμολιανίνοφ γράφτηκαν ἀπ' ἀφορμή τήν ἑτοιμασία τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κάρσκ γιά τή μεταφορά στή Σιβηρία, στίς ἐκβολές τοῦ Ὄμπ καί Γενισέι, ἐμπορευμάτων μέ σκοπό τήν ὀργάνωση ἀνταλ-

λαγῆς ἐμπορευμάτων μέ ἕνα σουηδικό τράστ. Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐπαναστατικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Σιβηρίας Σ. Ε. Τσουτσκάγεφ μέ τηλεγράφημα πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 8 τοῦ Ἰούλη 1921 ἔκφραζε τίς ἀμφιβολίες του σχετικά μέ τήν ἐπιτυχή ἔκβαση τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κάρσκ ἐπειδή ὁ Λ. Μπ. Κράσιν ἀκύρωσε τή συμφωνία μέ τούς σουηδούς καί λόγω τῆς ἀγορᾶς ἐμπορευμάτων ἀπό τούς ἄγγλους.

Στίς 14 τοῦ Ἰούλη 1921 μέ ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν ὁ Β. Α. Σμολιανίνοφ μαζί μέ τόν Λ. Μπ. Κράσιν σύνταξε ἀπαντητικό σημείωμα πρός τόν Σ. Ε. Τσουτσκάγεφ, στό ὁποῖο ἀνακοινώνονταν τά μέτρα πού πάρθηκαν γιά τόν ἐφοδιασμό τῆς ἀποστολῆς. — *22.*

[27] Τά σημειώματα πού δημοσιεύονται γράφτηκαν ἀπ' ἀφορμή τήν καθυστέρηση τῆς ἐκτύπωσης τῆς «Ἐντολῆς τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ πρός τά τοπικά Σοβιετικά ἱδρύματα». Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔγραψε τό σχέδιο «Ἐντολή πρός τό ΣΕΑ» τό Μάη τοῦ 1921 (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 43ος, σελ. 266-291). Ὕστερα ἀπό πλατιά συζήτηση ἐγκρίθηκε ἀπό τό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ στίς 30 τοῦ Ἰούνη 1921 σάν «Ἐντολή τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ πρός τά τοπικά σοβιετικά ἱδρύματα». Ὁ Λένιν ἤθελε νά ἐκτυπωθεῖ γρήγορα (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 53, 91, 92). Ἀφοῦ ἐξακρίβωσε ὅτι ἡ καθυστέρηση τῆς ἐκτύπωσης τῆς μπροσούρας δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τό τυπογραφεῖο, ἀλλά ἀπό τίς πολλές διορθώσεις στό τυπογραφικό δοκίμιο, ὁ Λένιν μέ σημείωμά του τῆς 14 τοῦ Ἰούλη 1921 πρός τούς Β. Α. Ἀβανέσοφ καί Π. Ι. Ποπόφ πρότεινε νά ὁριστεῖ ἕνας ὑπεύθυνος διορθωτής.

Μόλις τυπώθηκε ἡ «Ἐντολή», ὁ Λένιν φρόντισε γιά τήν ἀποστολή της στίς τοπικές ὀργανώσεις. «Νά γράψουμε καί νά σκεφτοῦμε — συνιστοῦσε στόν Β. Α. Σμολιανίνοφ — μέ ποιόν τρόπο θά ἐλέγξουμε, ἄν ἔφτασε σέ ὅλες τίς *ἐπαρχίες»* (βλ. «Ἀναμνήσεις γιά τόν Βλαντίμιρ Ἰλίτς Λένιν», μέρος 3, 1960, σελ. 314). — *23.*

[28] Ὁ φρούραρχος τοῦ Κρεμλίνου Ρ. Α. Πέτερσον μέ ἔγγραφη ἀναφορά του πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 15 τοῦ Ἰούλη 1921 ἀνέφερε γιά τά μέτρα πού πάρθηκαν καί συγκεκριμένα γιά τήν καθιέρωση ἐλέγχου τῆς διεκπεραίωσης κάμποσες φορές στό εἰκοσιτετράωρο. — *24.*

[29] Τό σημείωμα γράφτηκε στή συνεδρίαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 12 τοῦ Ἰούλη 1921 σχετικά μέ τή συζήτηση τοῦ ζητήματος γιά τήν Πανρωσική Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους. Ὁ Ν. Α. Σεμάσκο διαφωνοῦσε μέ τήν ὀργάνωση τῆς Ἐπιτροπῆς, γιατί ἔλεγε ὅτι οἱ μενσεβίκοι καί οἱ ἐσέροι μπορεῖ νά χρησιμοποιήσουν τήν Ἐπιτροπή γιά ἐχθρική δραστηριότητα ἐνάντια στή Σοβιετική ἐξουσία. Τό Πολιτικό Γραφεῖο γιά νά ἀποφευχθεῖ αὐτό, ἐνέκρινε σχέδιο συγκρότησης κομμουνιστικῆς ὁμάδας στήν Ἐπιτροπή καί ἀποφάσισε νά συμπεριλάβει στό Προεδρεῖο τῆς Ἐπιτροπῆς ἕναν ἀριθμό ἀστῶν «κοινωνικῶν παραγόντων». — *24.*

[30] Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν Α. Π. Σερεμπρόβσκι σέ σημείωμα πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 8 τοῦ Ἰούλη 1921 ἀνάφερε τή δύσκολη κατάσταση τῆς βιομηχανίας πετρελαίων τοῦ Μπακοῦ καί πρότεινε μιά σειρά μέτρα, ἀπαραίτητα γιά τή ρύθμιση τῆς παραγωγῆς. — *25.*

[31] Ὁ Λένιν, σέ συνομιλία του μέ τό μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης Α. Α. Κοροστελιόφ, πού ἔγινε στίς

ἀρχές τοῦ Ἰούλη 1921, πρότεινε νά συγκροτηθεῖ στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης Ἐπιτροπή βοήθειας τῶν οἰκονομικῶν ὀργάνων (Κομσοχόορ). Γιά τό ζήτημα αὐτό ὁ Κοροστελιόφ ἔπρεπε νά εἰσηγηθεῖ στή συνεδρίαση τοῦ Προεδρείου τοῦ Σοβιέτ τῆς Μόσχας. Ἡ εἰσήγησή του, ὅμως, δέν ἔγινε στήν προθεσμία πού εἶχε καθοριστεῖ, γιατί συνέπεσε μέ τό ἄνοιγμα τοῦ III συνεδρίου τῶν Σοβιέτ τοῦ κυβερνείου. Ἡ εἰσήγηση τοῦ Κοροστελιόφ ἔγινε στή νέα σύνθεση τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σοβιέτ τῆς Μόσχας στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921.

Ὁ Β. Ι. Λένιν, δίνοντας μεγάλη σημασία στή δραστηριότητα τῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας τῶν οἰκονομικῶν ὀργάνων ἀπαιτοῦσε νά τοῦ ἀναφέρουν τακτικά γιά τήν πορεία τῆς δουλιᾶς της (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 115, 133). — *26.*

32 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε ἀπ' ἀφορμή τό γράμμα τοῦ κομμουνιστῆ κόκκινου στρατιώτη Ι. Α. Σεμιάνικοφ μέ τό ὁποῖο ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν περιπτώσεις κακῆς διαχείρισης, καταχρήσεων καί ὑπέρβασης ἐξουσίας ἐπισιτιστικῶν στελεχῶν καί ὑπεύθυνων κομμουνιστῶν τῆς περιφέρειας τοῦ Ντόν. Ζητοῦσε νά παρθοῦν ἄμεσα μέτρα γιά νά σταματήσουν αὐτά τά αἴσχη πού προκαλοῦν τήν ἀγανάκτηση τῶν ἐργατῶν καί ἀγροτῶν. — *27.*

33 Γιά τό λενινιστικό χαρακτηρισμό τοῦ ἀμερικανικοῦ τρίτου κόμματος — ἐργατοαγροτική ἕνωση ἤ ἕνωση ἐργατοαγροκτηματιῶν βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 295-296.

Ὁ Μ. Μ. Μποροντίν, στό ἀπαντητικό του γράμμα τῆς 14 τοῦ Ἰούλη 1921 ἔγραφε ὅτι μέ βάση τά ὑλικά πού ὑπάρχουν θά συντάξει ἕνα σημείωμα μέσα σέ 5 ἡμέρες. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἐπισημείωσε στό γράμμα τοῦ Μποροντίν ἐντολή πρός τόν γραμματέα: «Παρακαλῶ νά μοῦ ὑπενθυμίσετε ὕστερα ἀπό μιά βδομάδα. 14. VII. *Λένιν»,* τά ὁποῖα ἀργότερα ἔσβησε καί σημείωσε: «στό ἀρχεῖο».

Ὁ Λένιν, ὅταν πῆρε τό σημείωμα τοῦ Μποροντίν, ἔγραψε ἀπάντηση (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 116). — *28.*

34 Πρόκειται γιά τήν ἐπιτροπή πού συγκροτήθηκε τό Μάη τοῦ 1921 μέ πρωτοβουλία τοῦ Β. Ι. Λένιν, μέ πρόεδρο τόν Α. Γκ. Σλίχτερ γιά τή λεπτομερή ἐξέταση τῆς δουλιᾶς τοῦ Κρατικοῦ θησαυροφυλακίου τοῦ ΛΕ Οἰκονομικῶν καί τήν ἀναδιοργάνωση τῆς διαφύλαξης τῶν κρατικῶν ἀξιῶν. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 129, 191. — *28.*

35 Τά ντοκουμέντα πού δημοσιεύονται γράφτηκαν στήν πίσω πλευρά τοῦ τηλεγραφήματος ἀπό τήν Τασκέντη τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΚΕΕ καί τοῦ ΣΛΕ τῆς ΣΟΣΔΡ γιά τίς ὑποθέσεις τοῦ Τουρκεστάν Μ. Π. Τόμσκι τῆς 12 τοῦ Ἰούλη 1921, πού ἀνάφερε γιά τίς πλημμύρες στήν Ἄλμα-Ἄτα. Τό τηλεγράφημα, λόγω τεχνικῶν ἐμποδίων, γράφτηκε ἄσχημα καί μερικά σημεῖα του παρέμειναν ἀκατανόητα. Γι' αὐτό ὁ Λένιν τόνιζε τήν ἀνάγκη «νά ζητηθεῖ γρήγορη διόρθωση». — *29.*

36 Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἐπισημείωση: «Νά μεταδοθεῖ τηλεφωνογράφημα μέ τήν ὑπόδειξη ὅτι ὁ Β. Ι. θά ἤθελε νά πάρει ἀπάντηση σήμερα κιόλας τό βράδυ». Στίς 14 τοῦ Ἰούλη 1921 στάλθηκαν στόν Λένιν τά πρακτικά τῆς

συνεδρίασης τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΚΕ, πού ἐξέτασε τή διένεξη ἀνάμεσα στή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας καί τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ. — *29.*

37 Τό σημείωμα αὐτό γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Α. Α. Ἰόφφε, στό πρῶτο μέρος τοῦ ὁποίου ἐξέθετε τίς σκέψεις του σχετικά μέ τήν ἐπιλογή τῶν στελεχῶν καί μερικά ζητήματα τῆς κομματικῆς καί κρατικῆς οἰκοδόμησης. Στό γράμμα ὑπάρχουν σημειώσεις καί ὑπογραμμίσεις τοῦ Λένιν (βλ. Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Συγκεκριμένα ὁ Λένιν ὑπογράμμισε ἐκεῖνα τά μέρη, πού σχετίζονταν μέ τήν ἰκανότητα τοῦ ὀργανωτῆ νά ἐπιλέγει τά στελέχη καί στά περιθώρια ἔγραψε: «σωστά!».

Στό δεύτερο μέρος τοῦ γράμματος ὁ Ἰόφφε ἀναφερόταν στήν προσωπική του δουλιά καί πρότεινε νά συγκροτηθεῖ ἐπιτροπή ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, πού θά συντόνιζε τίς ἐνέργειες τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτροπάτων Ἐξωτερικῶν, Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου καί Οἰκονομικῶν. — *30.*

38 Τό σημείωμα γράφτηκε σέ ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Α. Α. Κοροστελιόφ, στό ὁποῖο δίνει ἐξηγήσεις γιατί ἡ Ἐπιτροπή βοήθειας τῶν οἰκονομικῶν ὀργάνων δέν ἄρχισε τή δουλιά της, συγκεκριμένα προβάλλει σάν ἐπιχείρημα ὅτι ὁ κολλεκτιβίστικος ἐφοδιασμός τῶν ἐργατῶν δέν καθιερώθηκε μέχρι τώρα στίς ἐπιχειρήσεις τῆς Μόσχας καί τοῦ Πέτρογκραντ. — *32.*

39 Τό Μικρό ΣΛΕ στίς 14 τοῦ Ἰούλη 1921 πῆρε τήν παρακάτω ἀπόφαση: «Νά ἀνατεθεῖ στόν σ. Βετόσκιν, πού προήδρευε στή συνεδρίαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ στίς 11/VII, νά ἐξακριβώσει τό ζήτημα: 1) πῶς ἐμφανίστηκαν αὐτά τά στοιχεῖα στήν «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν», 2) νά ἀσκηθεῖ δίωξη τῶν ὑπευθύνων, 3) νά γίνουν στόν Τύπο οἱ ἀντίστοιχες διορθώσεις καί 4) νά δοθεῖ ἐξήγηση στόν πρόεδρο τοῦ ΣΛΕ σ. Λένιν».

Ὅταν πῆρε ὁ Λένιν αὐτή τήν ἀπόφαση, ὑπογράμμισε τό τέταρτο σημεῖο καί ἔγραψε: «Μά ποῦ εἶναι αὐτές «οἱ ἐξηγήσεις»; Ἄς μοῦ τίς δόσουν σήμερα τό πρωί». Ὁ πρόεδρος τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ Α. Σ. Κισελιόφ ἀνάφερε στίς 15 τοῦ Ἰούλη στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι, «ἡ διαμαρτυρία τοῦ σ. Τσιτσέριν βασίστηκε σέ ἐσφαλμένες πληροφορίες, ἤ γιά νά ἐκφραστοῦμε μαλακότερα, σέ παρεξήγηση» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *33.*

40 Στό τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Γιαροσλάβ τῆς 14 τοῦ Ἰούλη 1921 ἀναφερόταν γιά κλοπές ἐπισιτιστικῶν φορτίων κατά τή φόρτωση καί ἐκφόρτωση. — *33.*

41 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στήν πίσω πλευρά τοῦ σημειώματος τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Λ. Μπ. Κράσιν, πού γνωστοποιοῦσε ὅτι αὐτός καί ὁ ἀντικαταστάτης του Α. Μ. Λεζάβα ἐπιμένουν στήν ἀναίρεση τῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας γιά τήν ἀγορά σιτηρῶν στή Μαντζουρία λόγω τῆς δυνατότητας πού παρουσιάστηκε νά ἀγοράσουν σιτηρά ἀπό τήν Ἀμερική, τόν Καναδά, τήν Ἀργεντινή καί ἄλλες χῶρες. Τό ΣΛΕ, ἀφοῦ συζήτησε τό ζήτημα αὐτό στίς 15 τοῦ Ἰούλη 1921 ἀνέθεσε στόν Λ. Μπ. Κράσιν, στόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ Μ. Ι. Φρούμκιν καί στόν πρόεδρο τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν Λ. Μ. Χιν-

τσούκ νά ἐξακριβώσουν τούς ὅρους χρησιμοποίησης τοῦ χρυσοῦ ἀποθέματος στίς ἀνατολικές ἀγορές μέ τήν ἔννοια ἐγγυήσεων ἀσφάλειας κτλ. — *43.*

42 Ὁ Γκ. Β. Τσιτσέριν στό ἀπαντητικό γράμμα ἀνάφερε: «Διαβίβασα τό γράμμα Σας στόν σ. Οὖνσλιχτ, ἀνεξάρτητα ὅμως ἀπό τή γνώμη του μοῦ φαίνεται ἀναμφισβήτητο ὅτι πρέπει νά ἐξηγηθεῖ στόν Φράνς, πώς δέν μποροῦμε νά θυσιάσουμε τήν ἀσφάλειά μας. Ὡσότου ἡ Ἀμερική δέν συμφιλιωθεῖ μαζί μας καί δέν ἐγγυηθεῖ εὐνοϊκές σχέσεις μέ μᾶς, ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά ὑποστηρίξει ἡ Ἀμερική ὁποιαδήποτε ἐξέγερση τύπου Κρονστάνδης καί νά ἀφήνουμε μιά ἀμερικανίδα κατάσκοπο νά φύγει στήν Ἀμερική θά εἶναι ἐπικίνδυνο. Ὅσο ἀκριβά καί ἄν εἶναι γιά μᾶς τά ἐκλογικά συμφέροντα τοῦ κ. Φράνς, ἡ θυσία εἶναι ὑπερβολική». Συμπληρωματικά πρός αὐτό τό γράμμα ὁ Τσιτσέριν ἔγραψε στίς 18 τοῦ Ἰούλη: «Σᾶς διαβιβάζω τήν ἀπάντηση τῆς ΠΕΕ πού μόλις τώρα πήραμε. Ἐπιτράπηκε στόν Φράνς μέ τόν ὅρο ὅτι δέν θά κάνει κουβέντα γιά τούς αἰχμαλώτους καί ἐφόσον παραβιάσει αὐτό τόν ὅρο, δέν πρέπει νά ἱκανοποιήσουμε τήν ἐπιθυμία του» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ - λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *35.*

43 Πρόκειται γιά τό ταξίδι τοῦ διευθυντῆ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης καυσίμων Ι. Τ. Σμίλγκα, ἐπικεφαλῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ΣΕΑ, στό Ντονμπάς, Μπακού, Γκρόζνι. Τήν Τρίτη στίς 19 τοῦ Ἰούλη 1921 στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ ἐξετάστηκε τό ζήτημα γιά τήν κατάσταση τῆς βιομηχανίας καυσίμων καί ἐγκρίθηκε σχέδιο ἀπόφασης «Γιά τά μέτρα ἀνόρθωσης καί ὑποστήριξης τῆς βιομηχανίας καυσίμων». — *35.*

44 Πρόκειται γιά τό σχέδιο ἀπόφασης τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) σχετικά μέ τό ἀπαράδεκτο τῆς παραβίασης ἀπό στελέχη τοῦ Μπακοῦ τῆς πολιτικῆς τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης σχετικά μέ τήν Περσία (Ἰράν). Ἡ ἀπόφαση ψηφίστηκε ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. — *36.*

45 *«Rudè Pravo»* («Κόκκινο Δίκαιο») — καθημερινή ἐφημερίδα, στήν ἀρχή ὄργανο τοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας (Ἀριστερό), κατόπιν Κεντρικό Ὄργανο τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας. Ἐκδίδεται ἀπό τίς 21 τοῦ Σεπτέμβρη 1920. — *37.*

46 Πρόκειται γιά *τό συνέδριο τοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας (Ἀριστερό),* πού συνῆλθε στήν Πράγα στίς 14-16 τοῦ Μάη 1921 καί πού ἔβαλε τίς βάσεις τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας.

Ὁ Λένιν μελέτησε προσεκτικά τά ὑλικά τοῦ Ἱδρυτικοῦ συνεδρίου τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Τσεχοσλοβακίας (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 65, 207). — *37.*

47 Οἱ διαπραγματεύσεις γιά ἐκχωρήσεις μέ τόν ἄγγλο βιομήχανο καί χρηματιστή Λ. Οὔρκαρτ, πρώην πρόεδρο μέχρι τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση τῆς Ρωσο-Αυστριακῆς ἑνωμένης ἑταιρίας καί ἰδιοκτήτη μεγάλων μεταλλείων στή Ρωσία (Κιστίμ, Ρίντερ, Ταναλίκ, Ἐκιμπαστούζ) ἄρχισαν στό Λονδίνο στά μέσα τοῦ Ἰούνη 1921.

Ὁ Λένιν ὑπόδειξε τούς βασικούς ὅρους τῶν ἐκχωρήσεων καί παρακολουθοῦσε προσεκτικά τήν πορεία τῶν διαπραγματεύσεων καί τή δραστηριότη-

τα τῆς ἐπιτροπῆς γιά τήν ἐξέταση τῶν ἐπιχειρήσεων πού ὑπόκεινταν σέ ἐκχώρηση (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 218, 385 κ.ἄ.). Ἀπό τόν Αὔγουστο μέχρι τό Σεπτέμβρη 1921 οἱ διαπραγματεύσεις γίνονταν στή Μόσχα. Εἶχε ἐκπονηθεῖ σχέδιο συμφώνου ἐκχωρήσεων. Ὁ Οὔρκαρτ, ὡστόσο τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1921 διέκοψε τίς διαπραγματεύσεις καί πῆρε μέρος στήν ἀντισοβιετική καμπάνια, ὑπολογίζοντας πώς μέ τήν πίεση καί τούς ἐκβιασμούς θά πετύχει ἀπό τή Σοβιετική κυβέρνηση, σοβαρές ὑποχωρήσεις.

Οἱ διαπραγματεύσεις μέ τόν Οὔρκαρτ ἐπαναλήφθηκαν τό 1922. Στίς 9 τοῦ Σεπτέμβρη 1922 ὁ Κράσιν ὑπόγραψε τό προκαταρκτικό συμφωνητικό ἐκχωρήσεων μέ τόν Οὔρκαρτ. Ὁ Λένιν ἐκτίμησε τή συμφωνία αὐτή σάν φανερά ἀσύμφορη γιά τό Σοβιετικό κράτος καί ἐκφράστηκε ἐνάντια στήν ἐπικύρωση τῆς συμφωνίας (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμος 45ος, σελ. 208). Τό ζήτημα αὐτό συζητήθηκε στίς συνεδριάσεις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 14, 21, 28 τοῦ Σεπτέμβρη καί στήν ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) τῆς 5 τοῦ Ὀχτώβρη 1922. Ἡ ὁλομέλεια ἀπόριψε τή συμφωνία μέ τόν Οὔρκαρτ.

Τό ζήτημα γιά τούς λόγους πού ἀπόριψε ἡ Σοβιετική κυβέρνηση τή συμφωνία μέ τόν Οὔρκαρτ, ἐπίσης καί γιά τή δυνατότητα ἐπανάληψης τῶν διαπραγματεύσεων μέ αὐτόν θίχτηκε ἀπό τόν Λένιν στή συνέντευξή του μέ τόν ἀνταποκριτή τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων «Ὀμπσέρβερ» καί «Μάντσεστερ Γκάρντιαν» Φάρμπμαν στίς 27 τοῦ Ὀχτώβρη 1922 (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμος 45ος, σελ. 242-243) καί στόν ἀνταποκριτή τῆς ἐφημερίδας «Μάντεστερ Γκάρντιαν» Α. Ράνσομ στίς 5 τοῦ Δεκέμβρη 1922 (βλ. στό ἴδιο, σελ. 264). — *38.*

48 Φαίνεται, πρόκειται γιά ἐξαργύρωση ἀξιῶν στό ἐξωτερικό. — *39.*

49 Πρόκειται γιά τήν μπροσούρα τοῦ Ι. Ι. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ «Ὁ ἐξηλεκτρισμός τῆς ΣΟΣΔΡ σχετικά μέ τή μεταβατική φάση τῆς παγκόσμιας οἰκονομίας», πού κυκλοφόρησε τό 1922 μέ πρόλογο τοῦ Β. Ι. Λένιν (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 45ος, σελ. 51-52). — *39.*

50 Ὁ Γκ. Κ. Ὀρτζονικίτζε στό ἀπαντητικό του τηλεγράφημα τῆς 23 τοῦ Ἰούλη 1921 ἀνάφερε ὅτι ἐπιχείρησε νά συνδεθεῖ μέ ἐκπρόσωπο τῆς Τουρκίας ἀπ' ἀφορμή τίς ἐκχωρήσεις τῶν μεταλλείων χαλκοῦ, ὅμως γιά τήν ὥρα χωρίς ἀποτέλεσμα. Ρωτοῦσε ἄν ἰσχύει ἀκόμη ἡ ἀπόφαση τῆς ΚΕ σχετικά μέ τά 5 ἑκατομ. ρούβλια γιά τό ἐξωτερικό ἐμπόριο τῆς Ὑπερκαυκασίας καί πότε θά ἀποσταλοῦν. Πληροφοροῦσε γιά τό ποῦ βρίσκεται ὁ Ρέσκε καί γιά τήν ὑγεία τοῦ Στάλιν. — *40.*

51 Πρόκειται γιά τήν μπροσούρα τοῦ Κ. Οὐχάνοφ καί Ν. Μπορίσοφ «Ἀπό τή ζωή καί τή δράση τοῦ Σοβιέτ τῶν ἐργατῶν καί κόκκινων στρατιωτῶν βουλευτῶν τῆς ἀχτίδας Ρογκόζσκι-Σίμονοβσκι τῆς Μόσχας (Μάρτης 1917- Γενάρης 1921)», πού ἀντίτυπό της μέ σημειώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν φυλάγεται στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ. Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ παρακάτω σημείωση, πού τήν ἔγραψε ἰδιόχειρα ὁ Β. Ι. Λένιν: «Μόσχα, λενινιστικό προάστιο (Σίμονοβο), ἐργοστάσιο πρώην «Ντιναμό»». — *40.*

52 Στίς 24 τοῦ Ἰούλη 1921 τό μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης Ν. Α. Ρέσκε σέ τηλεγράφημά του πρός τόν Β. Ι. Λένιν ἀνάφερε ὅτι ἀπό τό Ροστόβ γιά τή Μόσχα ἀναχώρησε ὁμάδα συνεργατῶν τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης ἀπό 23 ἄτομα, πού ἐξέταζαν καί ἔλεγχαν τά τοπικά σοβιετικά ὄργανα.

Ὁ Λένιν ὑπολόγιζε νά χρησιμοποιήσει αὐτή τήν ὁμάδα γιά τήν ἐκκαθάριση (τῶν κεντρικῶν καί τοπικῶν) ἱδρυμάτων τῆς Μόσχας (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 134, 139). — *44.*

53 Τήν 1η τοῦ Αὐγούστου 1921 ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς ΠΚΕΕ ἀπηύθυνε ἔκκληση πρός τούς ἀγρότες καί ὅλους τούς πολίτες τῆς ΣΟΣΔΡ γιά νά δόσουν ἀπό κάθε πούτι ἀλεσμένων σιτηρῶν ἕνα φούντι γιά τίς λιμοκτονοῦσες ἐπαρχίες. Στίς 4 τοῦ Αὐγούστου 1921 τό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ πῆρε ἀπόφαση νά χορηγήσει στούς λιμοκτονοῦντες 1% ἀπό κάθε πούτι ἐπισιτιστικῶν προϊόντων, πού συγκεντρώνονται μέ τήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων (δημοσιεύτηκε στίς 6 τοῦ Αὐγούστου 1921 στήν ἐφημερίδα «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 172). — *44.*

54 Στίς 21 τοῦ Ἰούλη 1921 ὁ Λαϊκός ἐπίτροπος Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων Β. Σ. Ντογκαλιέβσκι ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν γιά τούς ὅρους πού καθιερώθηκαν γιά τά ταχυδρομικά δέματα ἀπό τίς ἀγγλικές καί σοβιετικές ὑπηρεσίες.

Στήν ἀναφορά αὐτή ὁ Λένιν ἔγραψε σημείωμα πρός τόν Β. Α. Σμολιανίνοφ, στό ὁποῖο ἀπαιτοῦσε νά ἐπισπευστεῖ ἡ λήψη ἀνάλογης ἀπόφασης στό ΣΛΕ καί ἡ δημοσίευσή της (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 256). Ὁ Σμολιανίνοφ σέ γράμμα του πρός τόν Λ. Μπ. Κράσιν τῆς 28 τοῦ Ἰούλη 1921 ἔγραφε: «Ὁ Βλαντίμιρ Ἰλίτς μέ παρακάλεσε νά ἐπιταχύνω τή λύση τοῦ ζητήματος σχετικά μέ τήν ἀποστολή δεμάτων ἀπό τήν Ἀγγλία στή Ρωσία. Παρακαλῶ νά μέ ἐνημερώνετε γιά τήν πορεία τῆς ὑπόθεσης γιά νά ἀναφέρω στόν Βλαντίμιρ Ἰλίτς». Ἡ ἀπάντηση τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου ἔλεγε: «Στείλαμε τηλεγράφημα στόν Κλισκό γιά τό ὅτι εἴμαστε ἕτοιμοι νά παραλαβαίνουμε δέματα σέ ὅλες τίς πόλεις, ἐκτός ἀπό τό Τουρκεστάν» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *48.*

55 Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ Μ. Ι. Φρούμκιν τῆς 17 τοῦ Ἰούλη 1921, στό ὁποῖο διατύπωνε ἀντιρήσεις του σχετικά μέ τήν ἀπόφαση πού πῆρε τό ΣΛΕ στίς 15 τοῦ Ἰούλη ὕστερα ἀπό πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν «Γιά τήν ὀργάνωση τῆς ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων ἀπό τήν ΚΕ καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν», πού ἔδινε στήν ΚΕ καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν καί στά ὄργανά της μεγάλη ἐλευθερία γιά τόν καθορισμό τῶν τιμῶν (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 301). — *48.*

56 Τό γράμμα αὐτό γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σάν ἀπάντηση στήν πρόσκληση τῶν ἀγροτῶν τοῦ χωριοῦ Γκόρκι μέ τήν ὁποία τόν καλοῦσαν νά ἔρθει στή γιορτή μέ τήν εὐκαιρία τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τοῦ χωριοῦ. — *48.*

57 Πρόκειται γιά τό γράμμα, πού ἔστειλαν στόν Β. Ι. Λένιν τά μέλη τῆς γερμανικῆς ἀντιπροσωπείας τῶν συνδικάτων στό Ι Παγκόσμιο συνέδριο τῶν ἐπαναστατικῶν συνδικάτων (Ἰούλης 1921) Ρ. Μύλλερ καί Χ. Μάλτσαν ἀπ' ἀφορμή

τήν ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου σχετικά μέ τό ὀργανωτικό ζήτημα, πού ἀφοροῦσε τά συνδικάτα στή Γερμανία.

Ὕστερα ἀπό τήν ἵδρυσή του τό Ἑνοποιημένο Κομμουνιστικό Κόμμα τῆς Γερμανίας ὀργάνωσε σέ ὅλα τά συνδικάτα δίκτυο κομμουνιστικῶν ὁμάδων. Ἀπαντώντας σ' αὐτό ἡ συνδικαλιστική γραφειοκρατία, θέλοντας νά ἀπομονώσει τούς κομμουνιστές ἀπό τίς συνδικαλισμένες μάζες, διέγραψε ἀπό τά συνδικάτα ἡγετικούς κομμουνιστές καί μερικές τοπικές ὀργανώσεις ὁλότελα. — *49.*

58 Πρόκειται γιά τή διαμαρτυρία τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν ἐνάντια στήν πρόταση σχετικά μέ τήν ὑπογραφή συμφώνου ἐκχωρήσεων μέ τήν ἀγγλική φίρμα «Μπολτόν» γιά τήν ὀργάνωση στό λιμάνι τῆς Πετρούπολης ἐλεύθερης ζώνης. Ὁ Τσιτσέριν τόνιζε ὅτι αὐτό δημιουργεῖ σοβαρή ἀπειλή γιά τήν ἐξωτερική ἀσφάλεια τῆς Δημοκρατίας.

Τό ζήτημα αὐτό συζητήθηκε ἐπανειλημμένα στό ΣΕΑ καί στό Μικρό ΣΛΕ. Τελικά ἡ πρόταση γιά τήν ὑπογραφή συμφώνου ἐκχωρήσεων γιά τήν ὀργάνωση ἐλεύθερου λιμανιοῦ στήν Πετρούπολη δέν ἔγινε δεκτή. — *50.*

59 Στίς 22 τοῦ Ἰούλη ὁ γραμματέας τοῦ Κεντρικοῦ πρακτορείου Τύπου Γκόλτσεφ ἀνέφερε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι «Ἡ ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ τῆς 1-VII γιά τόν ἀπολογισμό τῶν τοπικῶν ὀργάνων ἀκόμη δέν παραλήφθηκε (ἐκτός ἀπό 2 ἀντίτυπα, πού στάλθηκαν μέ τό γράμμα Σας)... Σχετικά μέ τήν ἀποστολή τῆς «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» στό Οἰκονομικό συμβούλιο δίνονται διαταγές σέ ὅλα τά τμήματα τοῦ Κεντρικοῦ πρακτορείου Τύπου νά ἐφοδιάζουν τά οἰκονομικά συμβούλια μέ 2 ἀντίτυπα αὐτῆς τῆς ἐφημερίδας σέ πρώτη σειρά».

Ὁ Λένιν ἔγραφε στό τηλεγράφημα αὐτό τήν παρακάτω ἀπόφαση πρός τόν Β. Α. Σμολιανίνοφ: «Δέν πρέπει νά ἀνεχόμαστε τέτια κωλυσιεργία, νά πετύχετε *ἐπίσπευση* καί νά ἐλέγξετε. 23. VII. *Λένιν»* (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *53.*

60 Ὁ Α. Σ. Ἐνουκίτζε στό γράμμα του τῆς 22 τοῦ Ἰούλη 1921, ἀπαντώντας στό τηλεγράφημα τοῦ Β. Ι. Λένιν, ἀναφέρει ποιά μέτρα πάρθηκαν γιά τή διόρθωση τῶν ἀνωμαλιῶν πού ὑποδείχνονται. Ὁ Λένιν στό γράμμα ἔγραψε τήν παρακάτω σημείωση: *«Πρός τόν Σμολιανίνοφ.* Παρακολουθεῖστε γιά τήν ἐκπλήρωση. 23. VII. *Λένιν»* (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *53.*

61 Στίς 22 τοῦ Ἰούλη τό ΣΕΑ ἐξέτασε τό ζήτημα αὐτό καί πῆρε ἀπόφαση, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ὅλες οἱ ἀντιπροσωπεῖες τῶν ξένων κρατῶν, καθώς ἐπίσης καί ὁρισμένοι ἀλλοδαποί, πού ἔρχονται στή Ρωσία, ἐφοδιάζονται μέ τρόφιμα ἀπό τό κλειστό κέντρο διανομῆς τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ μέ εἰδικά βιβλιάρια, καταχωρημένα στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν. — *54.*

62 Ὁ Β. Α. Σμολιανίνοφ, ἀπαντώντας στό σημείωμα αὐτό ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν: «Οἱ πίνακες δέν εἶναι ἕτοιμοι, γιατί σήμερα παρέλαβα τά τυπογραφικά δοκίμια καί τά ἔστειλα στόν σ. Ποπόφ. Αὔριο ἤ μεθαύριο θά εἶναι ἕτοιμοι. Ἐγώ παρακολουθῶ» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *55.*

63 Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ ὑποδιευθυντῆ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἱπποτροφίας τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας Μ. Κρουτσίνσκι, πού ἀνέφερε γιά τή δύσκολη κατάσταση τῆς ἱπποτροφίας, ἐξηγώντας αὐτό μέ τήν κακή δουλιά τοῦ Ἐπιτροπάτου. — *55.*

64 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε ἐπειδή ὁ καταναλωτικός συνεταιρισμός τῆς Πετρούπολης, πού πρόεδρός του ἦταν ὁ Α. Ε. Μπαντάγεφ δέν ἐκπλήρωσε τήν ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 12 τοῦ Ἰούλη 1921 γιά τήν ἐπανεξέταση τῶν ὁμάδων καταναλωτῶν, πού ἐφοδιάζονται ἀπ' αὐτόν καί τόν ἀποκλεισμό ἀπό τό σιτηρέσιο 30% τῶν καταναλωτῶν λόγω τῆς δύσκολης ἐπισιτιστικῆς κατάστασης. Τό ΣΛΕ τιμώρησε τόν Α. Ε. Μπαντάγεφ μέ μομφή. — *56.*

65 Ἡ ἀπόφαση αὐτή στάλθηκε στόν Β. Ι. Λένιν ἀπό τήν κομμουνιστική ὁμάδα τοῦ συνεδρίου τῶν ἐξουσιοδοτημένων ἀντιπροσώπων τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν, πού ἔγινε στίς 16-23 τοῦ Ἰούλη 1921. Στό συνέδριο συζητήθηκαν τά ζητήματα πού συνδέονταν μέ τή δραστηριότητα τῶν συνεταιρισμῶν στίς συνθῆκες τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, καθώς καί τά ζητήματα τοῦ παγκόσμιου συνεταιριστικοῦ κινήματος καί τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Ὁ Β. Ι. Λένιν παρακολουθοῦσε μέ προσοχή τήν πορεία τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου καί ἔστειλε χαιρετιστήριο γράμμα, πού διαβάστηκε στήν πρώτη συνεδρίαση τῆς ὁλομέλειας (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 70-71). — *56.*

66 Πρόκειται γιά τήν εἰσήγηση *«Ἡ σημερινή κατάσταση καί οἱ ἄμεσες προοπτικές τῆς κρατικῆς ἰχθυοβιομηχανίας στό Ἄστραχαν»,* τῆς 16 τοῦ Ἰούνη 1921 τοῦ πληρεξούσιου τοῦ ΣΕΑ γιά τήν ἐποχή τῆς ἁλιείας στό Ἄστραχαν Ι. Π. Μπάμπκιν.

Τίς παρατηρήσεις καί τίς σημειώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν στήν εἰσήγηση τοῦ Μπάμπκιν βλ. στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XX, σελ. 293-298.

Στίς 27 τοῦ Ἰούλη 1921 τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας πῆρε ἀπόφαση «Γιά τά μέτρα βελτίωσης τῆς ἰχθυοβιομηχανίας καί μεταφορᾶς τῶν ψαριῶν» καί καθόριζε ἐπίσης τίς μορφές τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων ἀνάμεσα στή Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας καί στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ. — *58.*

67 Τό σημείωμα γράφτηκε στό σχέδιο ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ γιά τή δημιουργία ἐξαγωγικοῦ ἀποθέματος. Στίς 9 τοῦ Αὐγούστου 1921 τό ΣΛΕ ἐπικύρωσε τό σχέδιο, ἡ ἀπόφαση δημοσιεύτηκε στίς 12 τοῦ Αὐγούστου στήν ἐφημερίδα «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀρ. φύλ. 177. — *59.*

68 Ἡ Μ. Β. Φοφάνοβα σέ γράμμα της πρός τόν Β. Ι. Λένιν ἀνέφερε γιά ἀνωμαλίες καί καταχρήσεις, πού διαπράττουν τά τοπικά κομματικά καί σοβιετικά ὄργανα στήν Κριμαία. — *61.*

69 Τό σχέδιο ἀπόφασης *«Γιά τήν κατανομή τῶν σιτηρῶν ἀνάμεσα στή Μόσχα καί τήν Πετρούπολη»* ἐγκρίθηκε ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921. — *63.*

70 Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ΣΟΣΔΡ στή Γερμανία γιά τίς ὑποθέσεις τῶν αἰχμαλώτων πολέμου Β. Λ. Κόππ πρότεινε νά ὀργανωθεῖ ἀνταλλαγή προϊόντων ἀνάμεσα στίς συνεταιριστικές ὀργανώσεις τῆς ΣΟΣΔΡ καί τῆς Γερμανίας, στίς 16 τοῦ Ἀπρίλη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἐπιδοκίμασε τήν πρόταση τοῦ Κόππ καί ἀνέθεσε σ' αὐτόν καί τόν Π. Σ. Στομονιακόφ ν' ἀρχίσουν προκαταρκτικές συνομιλίες μέ τούς γερμανικούς ἐργατικούς συνεταιρισμούς.

Στό ἀναφερόμενο τηλεγράφημα τοῦ Β. Λ. Κόππ γινόταν λόγος γιά τήν ὀργάνωση ἐμπορικῶν ἀποθηκῶν στή Ρωσία καί σέ πρώτη σειρά στήν Πετρούπολη. Στίς ἀποθῆκες προϋποτίθονταν νά μεταφερθοῦν γερμανικά ἐμπορεύματα σύμφωνα μέ ἐγκριμένους καταλόγους, ἡ ἐξόφληση ἔπρεπε νά γίνεται μέ γερμανικό συνάλλαγμα ἤ μέ δικά μας ἐμπορεύματα. — *63.*

71 Αὐτό καί τό ἑπόμενο ντοκουμέντο γράφτηκαν ἀπ' ἀφορμή τό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν πρός τόν Μ. Μ. Σέινμαν γιά τήν ἀναγκαιότητα νά ἐπισπευστεῖ ἡ προετοιμασία μιᾶς μελέτης, πού θά ξεσκέπαζε τούς γεωργιανούς μενσεβίκους καί μέ τήν παράκληση νά σταλοῦν μερικές μελέτες τῆς διπλωματικῆς πλευρᾶς τῆς γεωργιανῆς διένεξης. — *63.*

72 Πρόκειται γιά τήν μπροσούρα τοῦ Ν. Λ. Μεστσεριακόφ «Στό μενσεβίκικο παράδεισο. Ἐντυπώσεις ἀπό ταξίδι στή Γεωργία», πού ἐκδόθηκε τό 1921. — *63.*

73 Πρόκειται γιά τή γραπτή ἀναφορά τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ τοῦ κυβερνείου Μόσχας Π. Σ. Σορόκιν ὅτι ἡ καταναλωτική κομμούνα τῆς Μόσχας ἐκπλήρωσε τήν ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 12 τοῦ Ἰούλη 1921 γιά τή διαγραφή ἀπό τόν ἐφοδιασμό 30% ἐργαζομένων, λόγω τῆς δύσκολης ἐπισιτιστικῆς κατάστασης. Στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 26 τοῦ Ἰούλη 1921 συγκροτήθηκε ἐπιτροπή γιά νά ἐλέγξει τή δουλιά πού εἶχε κάνει ἡ καταναλωτική κομμούνα τῆς Μόσχας. Στήν ἐπιτροπή ἀνατέθηκε συγκεκριμένα νά ἐξακριβώσει, ἄν συμφέρει ἡ διαγραφή ἀπό τό σιτηρέσιο τῶν κατηγοριῶν ἐκείνων πού καθόρισε ἡ κομμούνα τῆς Μόσχας καί ἄν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα νά διαγραφεῖ ἀπό τό σιτηρέσιο ὅλος ὁ μή ἐργαζόμενος πληθυσμός τῆς Μόσχας. — *64.*

74 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Ι. Μαξίμοφ ἀπό τό Βερολίνο, πού πρότεινε νά μεσολαβήσει στίς σχέσεις ἀνάμεσα στή Σοβιετική Ρωσία καί ἀμερικανούς ἐμπορικούς οἴκους. Στίς 27 τοῦ Ἰούλη 1921 ὁ Μ. Μ. Λιτβίνοφ ἔγραψε στόν Β. Α. Σμολιανίνοφ: «Γιά τόν ἐπιστολογράφο δέν ἔχουμε καμιά ἰδέα. Ἐπισυνάπτω τή ρωσική μετάφραση. Ἡ πρόταση δέν εἶναι σοβαρή καί δέν ἀξίζει καμιά ἀπάντηση. Μέ κομπογιανίτικα μέσα δέν εἶναι δυνατό νά ἐπιτευχθοῦν σχέσεις μέ τήν Ἀμερική» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *65.*

75 Πρόκειται γιά τό σχέδιο συμφωνίας μέ τό ἐθνικιστικό ἀρμενικό κόμμα Ντασνακτσιουτιούν τῆς 14 τοῦ Ἰούλη 1921, πού πρόβλεπε τή συνένωση μέ τή Σοβιετική Ἀρμενία μιᾶς τουρκικῆς περιοχῆς, πού κατοικοῦνταν ἀπό ἀρμένιους καί τή δημιουργία «ἀνεξάρτητης» Ἀρμενίας. Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 26 τοῦ Ἰούλη 1921 ἀπόριψε αὐτό τό σχέδιο συμφωνίας. — *65.*

76 Ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ σοβιετικοῦ ἐκπροσώπου στή Μ. Βρετανία Ν. Κ. Κλισκό στό τηλεγράφημα γιά τό ὁποῖο γίνεται λόγος, ἀνάφερε ὅτι δεχόμενος τήν πρόταση νά ἱδρύσει τήν ἀγγλορωσική ἐπιτροπή γιά τή συγκέντρωση μέσων γιά τούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας διατύπωσε ὁρισμένους ὅρους γιά τήν ὀργάνωσή της, μεταξύ αὐτῶν καί τήν εὐμενή στάση τῶν κυβερνητικῶν κύκλων τῆς Ἀγγλίας πρός τή Σοβιετική κυβέρνηση. — *66.*

77 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν τῆς 24 τοῦ Ἰούλη 1921, πού ἀνάφερε ὅτι τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν ὑποχρεώθηκε νά ἀσχοληθεῖ μέ τήν τακτοποίηση τῆς ἠθοποιοῦ Ἀϊσεντόρ Ντούνκαν, πού ἦρθε στή Ρωσία μέ πρόσκληση τῶν Α. Β. Λουνατσάρσκι καί τοῦ Λ. Μπ. Κράσιν. Ὁ Γκ. Β. Τσιτσέριν ἔβαζε τό ζήτημα, ὅτι τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν δέν πρέπει νά ἀσχολεῖται μέ τήν τακτοποίηση ἀλλοδαπῶν πού ἔρχονται στή Ρωσία καί δέν ἔχουν σχέση μέ ἐπίσημες ἀποστολές. — *66.*

78 Πρόκειται γιά τήν Ἐπιτροπή βοήθειας τῶν οἰκονομικῶν ὀργάνων (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση 31). — *67.*

79 Πρόκειται γιά τό τηλεγράφημα τοῦ Γκ. Κ. Ὀρτζονικίτζε πρός τόν Λ. Μπ. Κράσιν τῆς 22 τοῦ Ἰούλη 1921 μέ τήν ἐρώτηση σχετικά μέ τή δυνατότητα ἀγορᾶς σιτηρῶν γιά τίς Δημοκρατίες τῆς Ὑπερκαυκασίας, τή χορήγηση στήν Ἐπιτροπή πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν αὐτοτέλειας γιά τήν προμήθεια ἐμπορευμάτων στό ἐξωτερικό, τήν ἀναγκαιότητα νά ὀργανώσει τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τήν ἀγορά τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ γιά τήν πετρελαιοβιομηχανία τοῦ Μπακοῦ. — *69.*

80 Πρόκειται γιά τή διευθέτηση τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας καί τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ (γιά τή μεταξύ τους διένεξη, βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση 16). Ὁ Λένιν ἐπέμενε νά λυθεῖ αὐτό τό ζήτημα στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ στίς 27 τοῦ Ἰούλη 1921 (βλ. σημείωση 66). — *70.*

81 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Μ. Π. Σάζιν, κοντινοῦ φίλου καί συνεργάτη τοῦ Μ. Α. Μπακούνιν. Ὁ ἐπιστολογράφος στό γράμμα του παραπονοῦνταν γιά κωλυσιεργία στή λύση τοῦ ζητήματος σχετικά μέ τήν ἀποστολή του στό ἐξωτερικό γιά τήν ἔκδοση τῶν ἔργων τοῦ Μ. Α. Μπακούνιν. — *70.*

82 Στίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921 τό ζήτημα γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ φόρου σέ εἶδος στήν Οὐκρανία ἦταν στήν ἡμερήσια διάταξη τῆς συνεδρίασης τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). Στήν πρωινή συνεδρίαση πάρθηκε σάν βάση ἡ πρόταση τοῦ Π. Ι. Ποπόφ — ἡ συγκέντρωση μίνιμουμ 120 ἑκατομμυρίων πούτια σιτηρῶν.

Ὡστόσο, τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς Οὐκρανίας τηλεγράφησε γιά τήν ἀναγκαιότητα νά ἐπανεξεταστεῖ αὐτή ἡ ἀπόφαση. «Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς Οὐκρανίας, γνωρίζοντας ἀπό κοντά καί ὕστερα ἀπό ἀκριβή ἔλεγχο τῆς σοδειᾶς κατά νομούς, μπορεῖ νά ἐγγυηθεῖ τή συγκέντρωση φόρου σέ εἶδος 100 ἑκατομμυρίων πούτια σιτηρῶν καί 20 ἑκατομ. ἀπό τά ἀλεστικά καί 10 ἑκατομ. ἀπό ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων». Τό Πολιτικό Γραφεῖο στή βραδυνή συνεδρίαση ἀνακάλεσε τήν προηγούμενη ἀπόφασή του καί ψήφισε τήν πρόταση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚ Οὐκρανίας. — *73.*

83 *«Σοβιέτ»* («Sowiet») — μηνιάτικο περιοδικό, ἐκδιδόταν στό Βερολίνο μέ διευθυντή τόν Πάουλ Λεβί ἀπό τό 1919 ὥς τήν 1η τοῦ Ἰούλη 1921. Ὕστερα ἀπό τή διαγραφή τοῦ Πάουλ Λεβί ἀπό τό Ἑνοποιημένο Κομμουνιστικό Κόμμα τῆς Γερμανίας, τό περιοδικό ἀπό τήν 1η τοῦ Ἰούλη ἄλλαξε κατεύθυνση καί ἄρχισε νά ἐκδίδεται μέ τόν τίτλο «Unser Weg» («Ὁ Δρόμος μας»). Ἡ ἔκδοση σταμάτησε στά τέλη τοῦ 1922. — *75.*

84 Τά χειρόγραφα τῆς Ρόζας Λούξεμπουργκ ἐκδόθηκαν τό 1922 ἀπό τόν Πάουλ Λεβί μέ δικό του πρόλογο μέ τόν τίτλο: «Die russische Revolution. Eine Kritische Würdigung. Aus dem Nachlaβ von Rosa Luxemburg» («Ἡ Ρωσική ἐπανάσταση. Κριτική μελέτη. Ἀπό τήν κληρονομιά τῆς Ρόζας Λούξεμπουργκ»). Ἡ Κλάρα Τσέτκιν, ἀπαντώντας σ' αὐτό ἔκδοσε τό 1922 τό βιβλίο «Um Rosa Luxemburg stellung zur russischen Revolution» («Ἡ Ρόζα Λούξεμπουργκ καί ἡ Ρωσική ἐπανάσταση», Μόσχα - Λένινγκραντ, 1922), στό ὁποῖο ἀπόδειξε τήν ἀποστασία τοῦ Λεβί καί ἔκθεσε τίς πραγματικές ἀντιλήψεις τῆς Ρόζας Λούξεμπουργκ γιά τή Ρωσική ἐπανάσταση.

Τή λενινιστική ἐκτίμηση γιά τόν Πάουλ Λεβί βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 419-423. — *75.*

85 Τό σημείωμα αὐτό γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Λ. Μπ. Κράσιν τῆς 27 τοῦ Ἰούλη 1921, τό ὁποῖο ἀνάφερε γιά τούς ὅρους τῆς συμφωνίας μέ ἀγγλικές ναυπηγικές ἑταιρίες, πού πρότειναν στή Σοβιετική Ρωσία, μακροπρόθεσμες πιστώσεις γιά τή ναυπήγηση πλοίων γιά τόν ἐμπορικό στόλο τῆς Μαύρης Θάλασσας, τῆς Κασπίας καί τοῦ Βόλγα καί τοῦ ὑδάτινου συστήματος τοῦ Μαρίινσκ. Ὁ Κράσιν σχετικά μ' αὐτό ἔκανε πρόταση νά χορηγήσουν συμπληρωματική πίστωση οἱ φίρμες αὐτές ἤ ἡ ἀγγλική κυβέρνηση γιά τήν προμήθεια μέσων παραγωγῆς καί πρότεινε νά ἐπεξεργαστεῖ σχέδιο χρησιμοποίησης τῆς πίστωσης γιά τήν ἀνόρθωση τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας. — *76.*

86 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στή γραπτή ἀναφορά τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς ΠΕΕ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ, πού πρότεινε γιά τήν ἀποσύνθεση τῶν συγκεντρωμένων στήν Πολωνία καί Τσεχοσλοβακία λευκοφρουρίτικων τμημάτων, στά ὁποῖα στήριζαν ὁ Σ. Β. Πετλιούρα καί ὁ Μπ. Β. Σάβινκοφ τούς στρατιωτικούς τους ὑπολογισμούς, νά δοθεῖ ἀμνηστεία σέ ὅλους τοῦς στρατιῶτες πού βρίσκονται ὑπό περιορισμό, τηρώντας ὁρισμένους ὅρους καί περιορισμούς. Ἡ πρόταση αὐτή ἔγινε δεκτή ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). — *78.*

87 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ προέδρου τῆς Προσωρινῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τή βελτίωση τῆς ζωῆς τῶν ἐργατῶν Α. Γκ. Σλιάπνικοφ, στό ὁποῖο ἀναφερόταν ὅτι στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 26 τοῦ Ἰούλη 1921 ἡ πλειοψηφία ἀπέριψε τήν πρόταση τῆς ἐπιτροπῆς γιά νά δοθοῦν στή διάθεσή της εἴδη πλατιᾶς κατανάλωσης καί οἰκιακῆς χρήσης, ἐπίσης καί ὑλικά γιά τήν ἐπιδιόρθωση τῶν κατοικιῶν καί τῶν ἐνδυμάτων. — *79.*

88 Ὁ Λ. Μπ. Κράσιν σ' ἀπαντητικό του γράμμα ἀνέφερε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι τό κάρβουνο τοῦ Ζανγκουλάκ εἶναι κατώτερης ποιότητας καί δέν εἶναι κατάλληλο γιά τίς ἀτμομηχανές καί γι' αὐτό ἡ Γενική Διεύθυνση καυσίμων συμφωνεῖ νά τό ἀγοράσει μόνο μέ χαρτονομίσματα· «ἄς δοκιμάσουμε νά ἀγοράσουμε λίγα σιτηρά μέσω τοῦ Νατσαρένους. Γενικά, ἡ πρόταση μάλλον δέν εἶναι σοβαρή» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *81.*

89 Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ λενινιστική ἐπισημείωση: «Γιατί δέν ἐκπληρώθηκε;» Πρόκειται γιά τίς ἐντολές πού δόθηκαν στό γράμμα πρός τόν Α. Ι. Ποτιάγεφ τῆς 24 τοῦ Ἰούλη 1921 (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 97). — *82.*

90 Πρόκειται γιά τήν ὑπόθεση μιᾶς σειρᾶς ἀστῶν εἰδικῶν στά ἔργα τοῦ Σβίρ, πού κατηγορήθηκαν γιά καταχρήσεις καί δολιοφθορά (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 52ος, σημείωση 255). — *82.*

91 Ἡ ἀναδιοργάνωση τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ναυτικῶν προκλήθηκε ἀπό τήν ἐλάττωση τῶν μαχητικῶν μονάδων τοῦ στόλου καί τήν ὑπαγωγή μιᾶς σειρᾶς λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν. — *83.*

92 Πρόκειται γιά τήν ὀργάνωση τῆς Μοσχοβίτικης ὁμάδας ἑνώσεων τῶν μικτῶν ἐπιχειρήσεων (Μοσκούστ) τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας. Τό σχέδιο ἀπόφασης τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) γιά τό ζήτημα αὐτό εἶχε γράψει ὁ Β. Ι. Λένιν στίς 29 τοῦ Ἰούλη 1921.

Σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση ἡ Μοσχοβίτικη ὁμάδα ἑνώσεων τῶν μικτῶν ἐπιχειρήσεων ὀργανώθηκε στή βάση μερικῶν σοβχόζ, πού ὑπάγονταν στή στρατιωτική διεύθυνση καί τῶν γύρω βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων πού ἐνοικίασαν «μέ σκοπό τή συνένωση τῆς γεωργίας μέ τή βιομηχανία καί τή δημιουργία ἑνός οἰκονομικοῦ συνόλου μέ εἰδικό καθῆκον τόν ἔλεγχο ἀπό τά κάτω τῆς ὀρθότητας καί σκοπιμότητας τῶν διαταγμάτων μας, τήν ἀνάλυση τῶν ὅρων μίσθωσης καί τή χρησιμοποίηση μή στρατιωτικῆς δύναμης κτλ.» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ὁ κανονισμός γιά τή Μοσχοβίτικη ὁμάδα ἑνώσεων μικτῶν ἐπιχειρήσεων μέ βάση τήν ἀπόφαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 14 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἐπικυρώθηκε ἀπό τήν Οἰκονομική σύσκεψη Μόσχας στίς 24 τοῦ Σεπτέμβρη τοῦ ἴδιου χρόνου. — *84.*

93 Στό ἄρθρο γιά τό ὁποῖο γίνεται λόγος ὁ Ν. Ν. Βάσκοφ ἔδοσε σύντομη ἀνασκόπηση γιά τό τί ἔγινε στόν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ, παρουσίασε ἕναν πίνακα αὔξησης τῶν νέων ἠλεκτροσταθμῶν στήν πόλη καί στά χωριά στήν περίοδο 1917-1921. Στό ἄρθρο γινόταν λόγος ἐπίσης γιά τίς ἐργασίες πού ἄρχισαν ἐπιτόπου γιά τή μελέτη τῶν ἐνεργειακῶν πηγῶν καί ἀναγκῶν σέ ἐξηλεκτρισμό. — *84.*

94 Πρόκειται γιά τό *VIII Πανρωσικό συνέδριο ἠλεκτροτεχνικῶν,* πού συγκλήθηκε μέ πρωτοβουλία τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν ἀποφάσεων τοῦ VIII συνεδρίου τῶν Σοβιέτ, γιά τήν πολύπλευρη συζήτηση τῶν τεχνικοοικονομικῶν ζητημάτων, πού συνδέονταν μέ τήν ὑλοποίηση τοῦ σχεδίου ΓΚΟΕΛΡΟ. Πρίν ἀπό τό συνέδριο εἶχε σταλεῖ σέ ὅλες τίς Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων τηλεγράφημα γιά τήν ἀποστολή μέ τούς ἀντιπροσώπους στοιχείων γιά ὅλους τούς ὑπάρχοντες ἠλεκτροσταθμούς (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 210). — *85.*

95 Πρόκειται γιά τό ἄρθρο τοῦ Γκ. Ι. Μιάσνικοφ «Τά φλέγοντα ζητήματα», πού γράφτηκε στίς 27 τοῦ Ἰούλη 1921. Ὁ Β. Ι. Λένιν μέ γράμμα του πρός τόν

Γκ. Ι. Μιάσνικοφ τῆς 15 τοῦ Αὐγούστου 1921 ὑπόβαλε σέ δριμύτατη κριτική τίς ἀντιλήψεις του (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 78-83). — *86.*

96 Ὁ Β. Α. Ἀντόνοφ-Ὀβσέγενκο σέ ἔγγραφη ἀναφορά του τῆς 3 τοῦ Μάρτη 1921 ἔδοσε χαρακτηρισμό τῆς κατάστασης τῆς κομματικῆς καί σοβιετικῆς δουλιᾶς στό κυβερνεῖο τοῦ Ταμπόφ. Μιλώντας σχετικά μέ τά μέτρα πού πάρθηκαν γιά τήν καλυτέρευση τῆς δουλιᾶς τοῦ σοβιετικοῦ μηχανισμοῦ, ἀνάφερε γιά τήν ὀργάνωση στά Προεδρεῖα τῶν νομαρχιακῶν Ἐκτελεστικῶν ἐπιτροπῶν τριάδων γιά τόν ἔλεγχο τῶν διοικητικῶν δικαστικῶν ἱδρυμάτων, τήν ὀργάνωση τῶν δικαστηρίων, τῆς ἀστυνομίας στό βαθμό πού πρέπει, τόν ἔλεγχο τῆς νόμιμης δράσης ὅλων τῶν σοβιετικῶν ὀργάνων. — *86.*

97 Πρόκειται γιά τόν πρόλογο πού ἔγραψε ὁ Β. Β. Ἀντοράτσκι στή συλλογή, πού προετοίμασε ὕστερα ἀπό ἐντολή τοῦ Λένιν: Κ. Μάρξ καί Φ. Ἔνγκελς «Γράμματα. Θεωρία καί πολιτική στήν ἀλληλογραφία τοῦ Μάρξ καί τοῦ Ἔνγκελς». Ἡ συλλογή ἐκδόθηκε τό 1922. — *87.*

98 Ὁ Λένιν ἔχει ὑπόψη του τήν προετοιμασία γιά τήν ἐκτύπωση ἀπό τόν Β. Β. Ἀντοράτσκι τοῦ βιβλίου «Πρόγραμμα σχετικά μέ τά βασικά ζητήματα τοῦ μαρξισμοῦ», πού κυκλοφόρησε τό 1922. — *87.*

99 Πρόκειται γιά τό σοβχόζ τοῦ τμήματος Ὑγιεινῆς τῆς Μόσχας, πού τότε διηύθυνε ὁ Β. Ντ. Μπόντς-Μπρουγέβιτς. — *87.*

100 Πρόκειται γιά τή *«Ρούσκι Γκόλος»* («Φωνή τῆς Ρωσίας») — καθημερινή προοδευτική ἐφημερίδα στή ρωσική γλώσσα· ἐκδίδεται ἀπό τή Ρωσοαμερικανική ἐκδοτική ἑταιρία στή Νέα Ὑόρκη ἀπό τό 1917. — *88.*

101 *Ὁ σύλλογος τεχνικῆς βοήθειας πρός τή Σοβιετική Ρωσία* ὀργανώθηκε τό Μάη τοῦ 1919 στή Νέα Ὑόρκη ἀπό ρώσους ἐμιγκρέδες. Τέτιοι σύλλογοι ἱδρύθηκαν καί σέ ἄλλα μέρη τῶν ΕΠΑ καί τοῦ Καναδᾶ. Ὁ σύλλογος εἶχε σκοπό νά συμβάλει στήν ἀνόρθωση τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας μέ τήν ἀποστολή εἰδικευμένων ἐργατῶν καί τεχνικῶν.

Στίς 2-4 τοῦ Ἰούλη 1921 ἔγινε στή Νέα Ὑόρκη τό πρῶτο συνέδριο τῶν συλλόγων τεχνικῆς βοήθειας πρός τή Σοβιετική Ρωσία, πού συνένωσε τούς τοπικούς συλλόγους μιᾶς σειρᾶς πόλεων τῶν ΕΠΑ καί τοῦ Καναδᾶ σέ ἑνιαῖο σύλλογο τεχνικῆς βοήθειας πρός τή Σοβιετική Ρωσία. Ἀπό τά τέλη τοῦ 1921 ὥς τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1922 ὁ σύλλογος ἔστειλε στή Σοβιετική Ρωσία ἑφτά ἀγροτικές κομμοῦνες, δύο οἰκοδομικές, μιά μεταλλωρύχων καί μιά σειρά ὁμάδων πού ἔφεραν τεχνικό ἐξοπλισμό, σπόρους καί τρόφιμα συνολικοῦ ποσοῦ περίπου 500 χιλιάδων δολλαρίων. Ἡ δραστηριότητα τοῦ συλλόγου διευρυνόταν. Τό 1923 εἶχε περισσότερα ἀπό 75 τμήματα καί ἀριθμοῦσε πάνω ἀπό 20 χιλιάδες μέλη. Τό δεύτερο συνέδριο τοῦ συλλόγου πού ἔγινε τόν Ἰούνη τοῦ 1923 πῆρε ἀπόφαση νά δυναμώσει τή δουλιά γιά τήν ὀργάνωση καί ἀποστολή κομμούνων στή Ρωσία καί προπαρασκευαστικῶν ὁμάδων εἰδικευμένων ἐργατῶν. Ἡ δραστήρια δουλιά τοῦ συλλόγου γιά τήν παροχή οἰκονομικῆς βοήθειας συνεχίστηκε μέχρι τό 1925.

Ὁ Λένιν θεωροῦσε τή δραστηριότητα τοῦ συλλόγου σάν ἔντονη ἐκδήλωση προλεταριακοῦ διεθνισμοῦ, ἀδελφικῆς ἀλληλεγγύης τῶν ἐργαζομένων. — *88.*

102 Ὁ Β. Ι. Λένιν στό τηλεγράφημα τῆς 24 τοῦ Ἰούνη 1921 ρωτοῦσε τόν πρόεδρο τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης ἀνθρακοβιομηχανίας τοῦ Ντονμπάς (ΚΔΑ) Γκ. Λ. Πιατακόφ γιά τό χαρακτήρα τῶν διαφωνιῶν του μέ τόν πρόεδρο τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς καί τοῦ Οἰκονομικοῦ συμβουλίου τοῦ κυβερνείου Ντονιέτς Μ. Π. Ρουχιμόβιτς καί τούς καθοδηγητές τῶν συνδικάτων τοῦ Ντονμπάς (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντο 467).

Οἱ διαφωνίες πού παρουσιάστηκαν στό ζήτημα τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἐργατῶν μεγάλωναν ἐξαιτίας τῆς ἐξαιρετικῆς γραφειοκρατικῆς διαχείρισης πού ἐφάρμοζε ὁ Γκ. Λ. Πιατακόφ, πράγμα πού προκάλεσε τήν ὀξεία δυσαρέσκεια τῶν ἐργατῶν. Τή λενινιστική κριτική αὐτῆς τῆς πολιτικῆς βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 45ος, σελ. 105-107. — *89.*

103 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Ε. Α. Πρεομπραζένσκι, ὁ ὁποῖος ἀπευθύνθηκε στά μέλη τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) καί στό Μικρό ΣΛΕ μέ τήν πρόταση νά ὀργανωθεῖ στή Μόσχα μεγάλο ἐμπορικό κατάστημα.

Τήν 1η τοῦ Δεκέμβρη 1921 τό Μικρό ΣΛΕ ἐνέκρινε τόν «Κανονισμό γιά τό Κρατικό μεγάλο ἐμπορικό κατάστημα». Τό κατάστημα αὐτό λειτουργοῦσε στό ΑΣΛΟ γιά τόν ἐφοδιασμό τῶν κρατικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἱδρυμάτων μέ ὑλικά, προϊόντα καί εἴδη, ἐπίσης γιά λιανική πώληση ἐμπορευμάτων στόν πληθυσμό. — *91.*

104 Ὁ Λένιν ἔχει ὑπόψη του τήν πρόταση τοῦ Ἰόνοφ (Κόιγκεν, Φ. Μ.) γιά νά συμπεριληφθοῦν στά παραρτήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς ΠΚΕΕ μενσεβίκοι καί ἐσέροι. Στό τηλεγράφημα τοῦ Ἰόνοφ πρός τόν Γκ. Β. Τσιτσέριν, ὅπου ἐκθέτονταν αὐτή ἡ πρόταση, ὁ Β. Ι. Λένιν ἔκανε τήν ἐπισημείωση: «Σέ καμιά περίπτωση». — *91.*

105 Ὁ Α. Β. Λουνατσάρσκι, στό γράμμα πρός τόν πρόεδρο τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ Α. Σ. Κισελιόφ, ἀπαιτοῦσε τή διακοπή τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς πού ἐρευνοῦσε τή δραστηριότητα τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας στόν τομέα τῆς καθοδήγησης τῶν θεάτρων, προβάλλοντας σάν δικαιολογία, ὅτι δέν πῆρε ἐπίσημη είδοποίηση γιά τό διορισμό αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐπιτροπή ἀπό ἐκπροσώπους τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης, Οἰκονομικῶν καί τῆς Πανρωσικῆς Ἐργατικῆς Ἐπιθεώρησης μέ τήν προεδρεία τοῦ Α. Σ. Κισελιόφ εἶχε διοριστεῖ μέ ἀπόφαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ τῆς 22 τοῦ Ἰούνη 1921. Τήν 1η τοῦ Αὐγούστου 1921 τό Μικρό ΣΛΕ ἐξέτασε τήν αἴτηση τοῦ Α. Β. Λουνατσάρσκι καί ἀποφάσισε νά προτείνει στήν ἐπιτροπή νά συνεχίσει τίς ἐργασίες της. — *91.*

106 Πρόκειται γιά τό τηλεγράφημα πρός τόν ἀμερικανικό σύλλογο τεχνικῆς βοήθειας στή Σοβιετική Ρωσία, πού τό σχέδιό του εἶχε γραφεῖ ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 146). Τό ζήτημα γιά τήν ἀποστολή αὐτοῦ τοῦ τηλεγραφήματος συζητήθηκε στή σύσκεψη ἐκπροσώπων τοῦ ΑΣΛΟ, τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν, τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργασίας στίς 6 τοῦ Αὐγούστου 1921. Ἐπειδή οἱ ψῆφοι μοιράστηκαν, μέ ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν, ἔγινε ψηφοφορία ἀνάμεσα στά μέλη τοῦ ΣΛΕ, ἡ πλειοψηφία τῶν ὁποίων τάχθηκε ὑπέρ τῆς ἀποστολῆς τοῦ τηλεγραφήματος.

Στό τηλεγράφημα, ὕστερα ἀπό πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν, προστέθηκε τό παρακάτω κείμενο: «Εἶναι ἀπαραίτητο νά πάρετε ὑπόψη σας τίς δυσκολίες

πού ὑπάρχουν στή Ρωσία καί τίς ὁποῖες πρέπει νά ὑπερνικήσετε, τίς ἐπισιτιστικές δυσκολίες καί ἄλλες. Οἱ ἄνθρωποι πού ἔρχονται στή Ρωσία, πρέπει νά εἶναι ἕτοιμοι γι' αὐτό. Πρέπει να καθοδηγεῖστε ἀπό τις ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος βιομηχανικῆς μετανάστευσης τοῦ ΑΣΛΟ, ὁδηγίες του Σᾶς ἀποστέλλονται». Τό ὁριστικό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος βλ. «Ντοκουμέντα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς ΕΣΣΔ». Τόμ. IV, Μόσχα, 1960, σελ. 261. — *94.*

107 Στό σχέδιο τῶν θέσεων προβλέπονταν ὅτι ἡ πολιτική τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας στή Μπουχάρα καί τή Χιβά πρέπει νά πραγματοποιεῖται μόνο μέσω τῶν ἐξουσιοδοτημένων ἀντιπροσώπων τῆς Ρωσίας. Τά μέτρα τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκεστάν παίρνονται σέ συνεννόηση μέ τούς ἐξουσιοδοτημένους ἀντιπροσώπους καί σέ ειδικά σπουδαῖα ζητήματα, μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν.

Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἐνέκρινε τό σχέδιο τῶν θέσεων στίς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *94.*

108 Πρόκειται γιά τήν κατάσταση τῆς δουλιᾶς σχετικά μέ τό λεξικό τῆς σύγχρονης ρωσικῆς γλώσσας, πού ἡ προετοιμασία του εἶχε ἀρχίσει μέ ὑπόδειξη τοῦ Β. Ι. Λένιν ἀπό στελέχη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντα 307, 316, 341, 394 καί τή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 205.

Γιά τή δουλιά τοῦ λεξικοῦ εἶχαν προσελκυστεῖ περισσότερο ἀπό 30 ἐπιστήμονες τῆς Μόσχας καί τῆς Πετρούπολης. Τήν ἄνοιξη τοῦ 1923 ἦταν βασικά ἕτοιμος ὁ πρῶτος τόμος τοῦ λεξικοῦ, ὡστόσο δέν μπόρεσε νά τελειώσει ἡ δουλιά ἐκείνη τήν περίοδο. Ἡ δουλιά τοῦ λεξικοῦ ξανάρχισε μόλις τό 1927. Ἑρμηνευτικό λεξικό τῆς ρωσικῆς γλώσσας σέ 4 τόμους ἐκδόθηκε τό 1935-1940 μέ ἐπιμέλεια τοῦ Ντ. Ν. Οὐσακόφ. Στόν πρόλογο τοῦ πρώτου τόμου ἀναφερόταν ὅτι οἱ συντάκτες του προσπάθησαν νά δόσουν στό λεξικό τό χαρακτήρα πού θά ἀνταποκρινόταν στίς ἀπαιτήσεις πού πρόβαλλε ὁ Β. Ι. Λένιν στό ὑποδειγματικό ἑρμηνευτικό λεξικό τῆς σύγχρονης λογοτεχνικῆς γλώσσας. — *95.*

109 Ὁ Ν. Μ. Κνιπόβιτς, ειδικός στόν τομέα τῶν ἐπιστημονικο-ἀλιευτικῶν ἐρευνῶν θεωροῦσε ὅτι ὁ διευθυντής τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἰχθυοβιομηχανίας Β. Ι. Μέισνερ ἔπνιγε τήν πρωτοβουλία τῶν ἄλλων ἱδρυμάτων στόν τομέα τῶν ἐπιστημονικο-αλιευτικῶν ἐρευνῶν, ὅτι ἡ Γενική Διεύθυνση ἰχθυοβιομηχανίας ἀσκοῦσε ὄχι σωστή πολιτική σέ σχέση μέ τήν ἰχθυοαλιεία. Ὁ Ν. Μ. Κνιπόβιτς ἐξέθετε ὅλη αὐτή τήν κατάσταση στό γράμμα του πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 6 τοῦ Αὐγούστου 1921, στό ὁποῖο ὁ Λένιν ἔγραψε τίς σημειώσεις του (βλ. τή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 164-167). — *96.*

110 Ὁ πρόεδρος τῆς διοργάνωσης Ἀμερικανικῆς Βοήθειας Ε. Χοῦβερ πρότεινε σάν ὅρους βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας τήν ἄμεση ἀπελευθέρωση τῶν ἀμερικανῶν αἰχμαλώτων (βλ. «Ντοκουμέντα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς ΕΣΣΔ», τόμ. IV, Μόσχα, 1960, σελ. 246-247).

Γιά τίς συνομιλίες ἀνάμεσα στόν ἀντιπρόσωπο τῆς ΣΟΣΔΡ Μ. Μ. Λιτβίνοφ καί στόν ἀντιπρόσωπο τῶν ΕΠΑ Οὐ. Μπράουν, βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση 127. — *97.*

111 Πρόκειται γιά τήν ἐκπλήρωση παραγγελιῶν γιά τήν παραγωγή ἠλεκτρικῶν ἀρότρων. Ἀκόμη τό Δεκέμβρη τοῦ 1920 τό Μικρό ΣΛΕ, ὕστερα ἀπό ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν, ἐνέκρινε τό σχέδιο γιά τήν παραγωγή ἠλεκτροκίνητων ἀρότρων μέ τήν ἐκπλήρωση τοῦ ὁποίου ἀσχολοῦνταν ἡ Ἔκτακτη ἐπιτροπή κατασκευῆς ἠλεκτροκίνητων ἀρότρων «Ἐλεκτροπλούγκ», πού ἀποτελοῦνταν ἀπό ἐκπροσώπους τοῦ ΑΣΛΟ καί τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας. Ἀργότερα τά καθήκοντά της παραδόθηκαν στή Γενική Διεύθυνση ἀγροτικῶν μηχανῶν τοῦ ΑΣΛΟ. Ὁ Β. Ι. Λένιν παρακολουθοῦσε προσεκτικά τήν παραγωγή ἠλεκτροκίνητων ἀρότρων καί ἀπαιτοῦσε ἀπό τά στελέχη τῆς ἐπιτροπῆς νά τοῦ δίνουν συνεχεῖς καί ἀκριβεῖς πληροφορίες γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν παραγγελιῶν (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντα 36, 60). — *98.*

112 Τό σημείωμα γράφτηκε στήν ἔκθεση τοῦ ἐξουσιοδοτημένου τοῦ ΣΕΑ τοῦ τμήματος τῆς ἐπιτροπῆς «Ἐλεκτροπλούγκ» Πετρούπολης Β. Ι. Ούγκρίμοφ γιά τήν κατάσταση τῆς δουλιᾶς στά ἐργοστάσια πού ἐκπληρώνουν παραγγελίες τῆς «Ἐλεκτροπλούγκ». — *98.*

113 Πρόκειται γιά τό σημείωμα τοῦ Φ. Ε. Τζερζίνσκι τῆς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921, μέ τό ὁποῖο ἀνάφερε γιά τά δυό σχήματα διάρθρωσης τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Συγκοινωνιῶν, πού ὑπόβαλαν τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν καί ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή τοῦ Ἑνιαίου συνδικάτου τῶν ἐργαζομένων στίς σιδηροδρομικές καί ὑδάτινες μεταφορές. Στίς 28 τοῦ Ἰούλη 1921 τό Μικρό ΣΛΕ ψήφισε τό σχέδιο τοῦ νέου κανονισμοῦ γιά τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν, πού στηρίχτηκε στή βάση τοῦ σχήματος τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου, Συγκοινωνιῶν πού πρόβλεπε τή θέση τοῦ Γενικοῦ διευθυντῆ, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ τεχνικός καθοδηγητής τοῦ Ἐπιτροπάτου.

«Γενικός ἐπίτροπος συγκοινωνιῶν» — διευθυντής τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης συγκοινωνιῶν — ἦταν τότε ὁ μηχανικός Ι. Ν. Μπορίσοφ. — *98.*

114 Τό ἀναφερόμενο γράμμα πρός τόν Ν. Ν. Βάσκοφ βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο ντοκουμέντο 141. Ὁ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι ἔγραψε στόν Β. Ι. Λένιν: «Ἀγαπητέ Βλαντίμιρ Ἰλίτς! Τό γράμμα Σας πρός τόν Βάσκοφ προξένησε τήν ἴδια ἐντύπωση καί σέ μένα καί σ' αὐτόν: «Ἄν εἴχαμε περισσότερους τέτιους ἀναγνῶστες...!». Σάν τεχνικός (ἔχ, ἔχ), πού σφίχτηκε, θά μποροῦσα νά προσθέσω μόνο ἕνα σημεῖο: 8) Πρέπει νά ἀξιοποιήσουμε καί τό τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ καί τό συνέδριο, γιά νά ἔχουμε κατά ἑξάμηνο συνοπτική κατάσταση μέ τίτλους: α) Ὅλοι οἱ ἠλεκτροσταθμοί κατανάλωσαν καύσιμα...· β) διοχετεύτηκε ἠλεκτρική ἐνέργεια γιά τεχνικές ἀνάγκες ὡριαῖα κβ.· γ) γιά φωτισμό ὡριαῖα κβ. Αὐτό ἦταν ὅλο... Δικός Σας *Γκ. Κρζιζανόβσκι».* — *99.*

115 Τά ντοκουμέντα πού δημοσιεύονται γράφτηκαν σχετικά μέ τό ὑπόμνημα τοῦ ἐμπειρογνώμονα τῆς ἐπιτροπῆς ἐκχωρήσεων τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου Σ. Ι. Λίμπερμαν τῆς 20 τοῦ Ἰούλη 1920, στό ὁποῖο γινόταν πρόταση νά παραδοθεῖ ἡ Διεύθυνση τῆς δασικῆς περιοχῆς τοῦ Ἀρχάγκελσκ σέ ὁμάδα εἰδικῶν τῆς βιομηχανίας ξυλείας, ἡ ὁποία ἔπρεπε νά δουλεύει μέ δικαιώματα κρατικοῦ ἱδρύματος, παράλληλα ὅμως θά διατηροῦσε κάποια ἐλευθερία στίς ἐμπορικές σχέσεις.

Τό ΑΣΛΟ, ἡ Γενική Διεύθυνση δασῶν καί ἡ ΚΕ τοῦ συνδικάτου ξυλουργῶν, μέ βάση τό ὑπόμνημα ἐπεξεργάστηκαν τόν «Κανονισμό ὀργάνωσης τῆς διεύθυνσης τῆς δασικῆς βιομηχανίας τῆς περιοχῆς Σέβερο-Μπελομόρσκ».

Στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1921 τό ΣΕΑ ἀνάθεσε σέ ἐπιτροπή ἀπό τούς Β. Α. Ἀβανέσοφ, Π. Α. Μπογκντάνοφ, Λ. Μπ. Κράσιν, προσελκύοντας τά ἐνδιαφερόμενα Λαϊκά Ἐπιτροπάτα, νά ἐκπονήσει σχέδιο ἀπόφασης τοῦ ΣΕΑ σχετικά μέ τό ζήτημα αὐτό. Στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921 τό ΣΕΑ πῆρε ἀπόφαση γιά τά ὄργανα Διεύθυνσης τῆς δασικῆς βιομηχανίας τῆς περιοχῆς Σέβερο-Μπελομόρσκ, σύμφωνα μέ τήν ὁποία στό σύστημα τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης δασῶν δημιουργήθηκε είδικό ὄργανο «Σεβερολές». — *99.*

116 Ἡ ἐντολή γράφτηκε στό γράμμα πού ὑπόγραψε ὁμάδα ἀκαδημαϊκῶν καί καθηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων τῆς Μόσχας καί τῆς Πετρούπολης (Ι. Π. Πάβλοφ, Α. Ε. Φέρσμαν, Ι. Μ. Γκούμπκιν, Π. Π. Λάζαρεφ κ.ἄ.). Στό γράμμα γινόταν κριτική στή δουλιά τοῦ τμήματος τοῦ ΑΕΙ τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας καί προβάλλονταν μιά σειρά ζητήματα γιά τήν ὀργάνωση τῆς ἀνώτατης ἐκπαίδευσης στή Σοβιετική Ρωσία.

Στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 τό Μικρό ΣΛΕ ἐνέκρινε τό σχέδιο ἀπόφασης «Γιά τά Ἀνώτατα ἐκπαιδευτικά ἱδρύματα τῆς ΣΟΣΔΡ (Κανονισμός)» (βλ. «Συλλογή Νομοθετικῶν διαταγμάτων καί ἀποφάσεων τῆς Ἐργατοαγροτικῆς κυβέρνησης», ἀριθ, 65, 9 τοῦ Νοέμβρη, 1921, σελ. 486 . — *103.*

117 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σέ σχέση μέ τό γράμμα τοῦ Κ. Μ. Σβέντσικοφ τῆς 5 τοῦ Αὐγούστου 1921, μέ τό ὁποῖο παρακαλοῦσε τόν Β. Ι. Λένιν νά τόν δεχθεῖ γιά νά συνομιλήσουν γιά τό ζήτημα τῆς βελτίωσης τῆς δουλιᾶς τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Κρατικῶν Ἐπιχειρήσεων Χαρτοποιίας, τοῦ τμήματος πολυγραφίας τοῦ Κρατικοῦ Ἐκδοτικοῦ καί ἄλλων ὀργανώσεων, πού ἔχουν σχέση μέ τήν τυπογραφική καί ἐκδοτική δουλιά. — *103.*

118 Αὐτό καί τό ἑπόμενο ντοκουμέντο γράφτηκαν σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΚΕΕ καί τοῦ ΣΛΕ τῆς ΣΟΣΔΡ γιά τίς ὑποθέσεις τοῦ Τουρκεστάν Μ. Π. Τόμσκι τῆς 23 τοῦ Ἰούλη στό ὁποῖο ἐξέθετε τίς διαφωνίες του μέ τό μέλος τοῦ Γραφείου Τουρκεστάν τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) Γκ. Ι. Σαφάροφ γιά τό ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς στό Τουρκεστάν τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ὁ Τόμσκι ἐπέμεινε στήν ἐφαρμογή τοῦ φόρου σέ εἶδος καί θεωροῦσε ἀδύνατο νά συνδυαστεῖ ἡ νέα οἰκονομική πολιτική μέ τήν ὀργάνωση ἐπιτροπῶν φτωχολογιᾶς στό Τουρκεστάν καί τό μοίρασμα τῆς περιουσίας, τῶν ζώων καί τῶν ἐργαλείων πού ἔχουν πάρει ἀπό τούς κουλάκους ἀνάμεσα στή φτωχολογιά. Ὁ Σαφάροφ, ὅμως, ἰσχυριζόταν ὅτι ὁ φόρος σέ εἶδος καί ἡ ἐλευθερία ἀνταλλαγῆς δέν εἶναι καθόλου ἐφαρμόσιμα στίς συνθῆκες τοῦ Τουρκεστάν καί ἐπέμενε στήν ὀργάνωση ἑνώσεων τῆς φτωχολογιᾶς καί στήν ταξική διαφοροποίηση τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 175, 259, 305. — *104.*

119 Πρόκειται γιά τήν ἀγορά προβάτων ἀπό τούς κτηνοτρόφους - ζωεμπόρους στό Τουρκεστάν καί στήν Κίνα γιά τόν ἐφοδιασμό τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μόσχας μέ κρέας. Ὡστόσο, ὅπως ἀποδείχτηκε ἀργότερα, ἡ συναλλαγή ἀποδείχτηκε ἀσύμφορη. Στό τηλεγράφημα τῆς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, πού στάλθηκε στόν Μ. Π. Τόμσκι μέ ὑπογραφή τοῦ Β. Ι. Λένιν προτεινόταν νά σταματήσει ἡ παραπέρα ἐπιχείρηση γιά τήν ἀγορά ζώων (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 136). —*104.*

[120] Πρόκειται γιά τήν μπροσούρα τοῦ Γκ. Ι. Σαφάρ φ «Τά ἄμεσα ζητήματα τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς», ἔκδοση 1921. — *105.*

[121] Τό μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐλέγχου τῆς Σιβηρίας καί πρόεδρος τοῦ τμήματος τῆς ΓΚΟΕΛΡΟ τῆς Σιβηρίας Ν. Φ. Πρεομπραζένσκι σέ γράμμα του πρός τόν Β. Ι. Λένιν ὑπόδειχνε τίς ἀδυναμίες τῆς πολιτικῆς καί οἰκονομικῆς δουλιᾶς στή Σιβηρία. Στό γράμμα τοῦ Ν. Φ. Πρεομπραζένσκι ὁ Β. Ι. Λένιν σημείωσε: «Πρός τόν Μόλοτοφ γιά γνώση. 7. VIII. *Λένιν*». (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *106.*

[122] Ἡ ἐντολή τοῦ Λένιν γράφτηκε στό ὑπόμνημα τοῦ Μ. Β. Φροῦνζε καί Χ. Γκ. Ρακόβσκι σχετικά μέ τά «Συμπληρωματικά μέτρα γιά τήν καταπολέμηση τῆς σιτοδείας». Οἱ ἐπιστολογράφοι τόνιζαν τά πλεονεκτήματα τοῦ καλαμποκιοῦ καί τοῦ φασολιοῦ σέ σύγκριση, μέ ἄλλες ἀγροτικές καλλιέργειες καί πρότειναν στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας «νά βάλει στά πρακτικά του καθήκοντα τή διάδοση τῆς καλλιέργειας τοῦ καλαμποκιοῦ σέ ὅλα τά κυβερνεῖα τῆς Ρωσίας, ὅπου τό ἐπιτρέπουν οἱ κλιματολογικές συνθῆκες (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Τό ΣΕΑ στίς 31 τοῦ Αὐγούστου 1921 ἄκουσε ἔκθεση τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου γι' αὐτό τό ζήτημα καί ἀνάθεσε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας νά κάνει ἐπείγοντα πρακτικά πειράματα μέ τή σπορά τοῦ καλαμποκιοῦ. — *106.*

[123] Τά σημειώματα αὐτά γράφτηκαν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν ἀπ' ἀφορμή τόν Κανονισμό πού ψήφισε τό Μικρό ΣΛΕ στίς 8 τοῦ Αὐγούστου 1921 «Γιά τή Διεύθυνση τῆς ὑπηρεσίας στέγασης» σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο ἔφερε τήν εὐθύνη γιά τή συντήρηση τῶν κατοικήσιμων χώρων πρίν ἀπόλα ὁ διευθυντής τῆς ὑπηρεσίας στέγασης. Τό ζήτημα γιά τή μελέτη συμπληρωματικῶν μέτρων, πού πρότεινε ὁ Β. Ι. Λένιν, σχετικά μέ τό δυνάμωμα τῆς εὐθύνης γιά τή συντήρηση καί τή διατήρηση σέ καλή κατάσταση τῶν κατοικιῶν ἐξετάστηκε στίς συνεδριάσεις τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ στίς 12 καί 22 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *106.*

[124] Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ προέδρου τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι καί τό σημείωμα τοῦ μέλους τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου Μ. Α. Σατελέν, στά ὁποῖα δινόταν ἀρνητική γνώμη στήν ἐφεύρεση τοῦ μηχανικοῦ Ι. Ι. Μαχόνιν ἠλεκτρικοῦ σιδηροδρόμου μέ μπαταρίες. Στό πόρισμα τοῦ Σατελέν ἀναφερόταν ὅτι ἡ ἐφεύρεση ἑνός τέτιου σιδηροδρόμου «δέν μπορεῖ νά ἔχει ὁποιαδήποτε σοβαρή σημασία γιά τήν τελειοποίηση τῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν στή Ρωσία» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *108.*

[125] Ἡ ὑπόθεση, πού μνημονεύεται στό κείμενο τοῦ γράμματος γιά τό Κρατικό θησαυροφυλάκιο, προέκυψε ἀπ' ἀφορμή τό μεγάλο ἔλλειμμα μπριγιαντιῶν πού ἀποκαλύφθηκε. Ὁ ἐκτιμητής τοῦ Κρατικοῦ θησαυροφυλακίου Γ. Σ. Σέλεχες κατηγορήθηκε γιά κλοπή πολύτιμων ἀντικειμένων καί συνελήφθη ἀπό τήν ΠΕΕ. Ὁ Λένιν στίς 8 τοῦ Αὐγούστου 1921 ἔστειλε ἐρώτηση στόν ἀντιπρόεδρο τῆς ΠΕΕ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ σχετικά μέ τή σύλληψη τοῦ Σέλεχες καί στίς 9 τοῦ Αὐγούστου πῆρε ἀπάντηση ἀπό τό μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ΠΕΕ Γκ. Ι.

Μπόκι. Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔγραψε αὐτό τό γράμμα λόγω τῆς μή ἱκανοποιητικῆς ἀπάντησης τοῦ Μπόκι.

Γιά τό ζήτημα αὐτό, βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 215. — *108.*

126 Πρόκειται, φαίνεται, γιά τό γράμμα τοῦ Α. Μ. Γκόρκι πού συνδεόταν μέ τίς προτάσεις τῆς διοργάνωσης τῆς Ἀμερικανικῆς Βοήθειας (ΔΑΒ) νά ὑπογράψει συμφωνία μέ τή Σοβιετική Ρωσία. Ὁ Β. Ι. Λένιν γιά τό ζήτημα αὐτό ἔστειλε τό γράμμα στόν Λ. Μπ. Κάμενεφ στίς 31 τοῦ Ἰούλη 1921. — *109.*

127 Ἡ Εἰδική ἐπιτροπή γιά τή λύση τῶν ζητημάτων, πού εἶχαν σχέση μέ τή βοήθεια στούς πεινασμένους, ὁρίστηκε ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1921.

Τόν Αὔγουστο τοῦ 1921 στή Ρίγα διεξάγονταν διαπραγματεύσεις ἀνάμεσα στόν ἀντιπρόεδρο τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης Μ. Μ. Λιτβίνοφ καί τόν ἀντιπρόσωπο τῆς διοργάνωσης Ἀμερικανικῆς Βοήθειας (ΣΑΒ) Οὐ. Μπράουν (πρόεδρος τῆς ΔΑΒ ἦταν ὁ ὑπουργός Ἐμπορίου τῶν ΕΠΑ Χ. Χοῦβερ). Ὁ Οὐ. Μπράουν πρότεινε τό ἀμερικανικό σχέδιο συμφωνίας, πού περιεῖχε μιά σειρά πολιτικά αἰτήματα, πού ἀπέβλεπαν τήν ἐπέμβαση στίς ἐσωτερικές ὑποθέσεις τῆς Δημοκρατίας τῶν Σοβιέτ. Ὁ Β. Ι. Λένιν, στό γράμμα πρός τούς Γκ. Β. Τσιτσέριν καί Λ. Μπ. Κάμενεφ τῆς 13 τοῦ Αὐγούστου 1921 (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 193) ἐξέθεσε τίς σοβιετικές ἀντιπροτάσεις, πού διαβιβάστηκαν στόν Μπράουν. Ἡ ἀποφασιστική στάση τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης στή διάρκεια τῶν διαπραγματεύσεων ὑποχρέωσε τούς ἐξουσιοδοτημένους τῆς ΔΑΒ νά παραιτηθοῦν ἀπό τίς τελεσιγραφικές ἀπαιτήσεις τους. Ἡ συμφωνία ἀνάμεσα στήν κυβέρνηση τῆς ΣΟΣΔΡ καί τή διοργάνωση τῆς Ἀμερικανικῆς Βοήθειας ὑπογράφηκε στίς 20 τοῦ Αὐγούστου 1921. Τόν Ἰούνη τοῦ 1923 ἡ δραστηριότητα τῆς ΔΑΒ στήν ΕΣΣΔ σταμάτησε.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 184.

Ὁ Φρίτιοφ Νάνσεν, γενικός ἐξουσιοδοτημένος τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διεθνῶν καί ἐθνικῶν ὀργανώσεων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ στή συνδιάσκεψη τῆς Γενεύης, ἐπιδίωξε νά ἀποσπάσει χρηματική ἐνίσχυση ἀπό τήν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν γιά τήν παροχή βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας. Τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921 στή γενική συνέλευση τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἔκανε πρόταση νά χορηγηθοῦν χρηματικές πιστώσεις στή Σοβιετική κυβέρνηση γιά τήν καταπολέμηση τῆς πείνας. Ὡστόσο, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ἐνῶ στά λόγια ἔκφραζε συμπαράσταση στό ρωσικό λαό, στήν πραγματικότητα δέν ἔδοσε καμιά πρακτική βοήθεια στόν πεινασμένο πληθυσμό τῶν περιοχῶν πού ὑπόφεραν ἀπό τή σιτοδεία. — *110.*

128 Ὁ ἔμπορος τῆς Πετρούπολης Ἀζάρχ παρακαλοῦσε νά τοῦ δοθοῦν μέ ἐκχωρήσεις σημαντικές δασικές περιοχές στή Βόρεια Ρωσία. Τό ζήτημα αὐτό συζητήθηκε στό Μικρό ΣΛΕ καί ΣΕΑ. Συμφωνία δέν ὑπογράφηκε γιατί ὁ ἐκδοχέας ἦταν ἀπό ἄποψη οἰκονομική ἀναξιόχρεος. — *113.*

129 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό ὑπόμνημα τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης πρός τήν ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) πού ζητοῦσε νά ἐγκριθεῖ ἡ ἀποστολή στό ἐξωτερικό ὁμάδων ἐλέγχου γιά τήν ἐπιθεώρηση τῶν ἐμπορικῶν ἀντιπροσωπειῶν τῆς ΣΟΣΔΡ. — *114.*

130 Πρόκειται γιά τό ὑπόμνημα τοῦ Γκ. Ι. Μιάσνικοφ πρός τήν ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) καί γιά τό ἄρθρο του «Τά φλέγοντα ζητήματα». Τό ἀπαντητικό γράμμα τοῦ Λένιν βλ. Ἅπαντα, 5η ἐκδ., τόμ. 44ος, σελ. 78-83. — *115.*

131 Τό τηλεγράφημα πού πρότεινε ὁ Β. Ι. Λένιν, μέ μερικές συντακτικές ἀλλαγές στάλθηκε τήν ἴδια κιόλας μέρα στίς 13 τοῦ Αὐγούστου στή Ρίγα στόν Μ. Μ. Λιτβίνοφ, πού ἔπαιρνε μέρος στίς διαπραγματεύσεις μέ τή διοργάνωση τῆς Ἀμερικανικῆς Βοήθειας ἀπομέρους τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 183. — *116.*

132 Τό ζήτημα γιά τήν ἵδρυση στό ἐξωτερικό Γραφείου πληροφοριῶν γιά τή συγκέντρωση στοιχείων σχετικῶν μέ τό παγκόσμιο ἐργατικό κίνημα συζητήθηκε στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921 στό Προεδρεῖο τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Ἡ πρόταση τοῦ Λένιν ἔγινε δεκτή.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης τό «Σημείωμα στόν Ε. Σ. Βάργκα καί τίς θέσεις γιά τήν ὀργάνωση Ἰνστιτούτου πληροφοριῶν γιά τά ζητήματα τοῦ παγκόσμιου ἐργατικοῦ κινήματος» τῆς 31 τοῦ Αὐγούστου καί τό γράμμα στόν Ε. Σ. Βάργκα τῆς 1 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, πού δημοσιεύονται στόν 54 τόμο, στό μέρος «Ἔργα πού περιλήφθηκαν συμπληρωματικά στήν 5η ἔκδοση τῶν Ἁπάντων τοῦ Β. Ι. Λένιν».

Τό σχέδιο γιά τήν ἵδρυση τοῦ Γραφείου δέν πραγματοποιήθηκε. — *119.*

133 Πρόκειται γιά τίς διαφωνίες ἀνάμεσα στόν πληρεξούσιο ἀντιπρόσωπο τῆς ΣΟΣΔΡ στήν Περσία (Ἰράν) Φ. Α. Ροτστέιν καί στά καθοδηγητικά στελέχη τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν στό ζήτημα ἐφαρμογῆς τῆς σοβιετικῆς πολιτικῆς σχετικά μέ τήν Περσία, συγκεκριμένα γιά τή στάση πρός τά πολιτικά ρεύματα πού ὑπῆρχαν ἐκεῖ.

Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 πῆρε ἀπόφαση, πού ἐπιβεβαίωνε τό ἀπαράδεκτο ὁποιασδήποτε ἐπέμβασης στίς ἐσωτερικές ὑποθέσεις τῆς Περσίας (Ἰράν). — *119.*

134 Τό σημείωμα γράφτηκε μέ τήν εὐκαιρία τῆς συζήτησης πού ἔγινε στό Μικρό ΣΛΕ στίς 12 τοῦ Αὐγούστου 1921 τοῦ σχεδίου διατάγματος γιά τήν καταπολέμηση τῆς δωροδοκίας. Στίς 16 τοῦ Αὐγούστου τό διάταγμα ἐγκρίθηκε στό ΣΛΕ καί στίς 21 τοῦ Αὐγούστου 1921 δημοσιεύτηκε στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 184. — *120.*

135 Τό σημείωμα γράφτηκε μέ τήν εὐκαιρία τῆς συζήτησης στή συνεδρίαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ στίς 11 τοῦ Αὐγούστου 1921 τοῦ σχεδίου μεταφορᾶς τῆς στρατιωτικῆς καί ἄλλης περιουσίας ἀπό τήν Κριμαία. — *120.*

136 Πρόκειται γιά τίς θέσεις ἑνός στελέχους τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Οἰκονομικῶν γιά τήν πολιτική πληρωμῆς μέσω Τράπεζας. Οἱ θέσεις δέν δημοσιεύτηκαν στήν «Πράβντα». — *120.*

137 Ὁ Β. Ι. Λένιν ἀργότερα μέσω τοῦ ὑποδιευθυντῆ Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΕΑ Β.Α. Σμολιανίνοφ ρωτοῦσε ἐπανειλημμένα τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου μέ τήν ἀγορά νορβηγικῶν ψαριῶν. Οἱ εἰσαγωγές εἶχαν ἀρχίσει τό Δεκέμβρη τοῦ 1921. — *121.*

138 Πρόκειται γιά τόν Ν. Α. Μορόζοφ, πού μέ γράμμα του πρός τόν Β. Ι. Λένιν ζητοῦσε νά τόν δεχτεῖ καί νά τόν βοηθήσει στή δημοσίευση τοῦ βιβλίου του «Ὁ Χριστός».

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 213. — *121.*

139 Πρόκειται γιά τήν ἀπάντηση τοῦ διευθυντῆ τοῦ τμήματος ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ Ν. Ν. Βάσκοφ στό τηλεφωνογράφημα τοῦ Β. Ι. Λένιν τῆς 1 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *124.*

140 Στό ἄρθρο τοῦ Γκόλντεμπαγεφ «Ὁ πλοῦτος μας» («Πράβντα», ἀρ. φύλ. 178, 13 τοῦ Αὐγούστου 1921) ἀναφέρονταν ὑλικά ἀπό τό γράμμα τοῦ Ἐλφίμοφ, ποῦ πῆρε μέρος στήν ειδική ἀποστολή στήν περιοχή τοῦ Καρα-Μπογκάζ-Γκόλ. Ὁ διευθυντής τοῦ τμήματος τῆς χημικῆς βιομηχανίας τοῦ ΑΣΛΟ Β. Ν. Ἰπάτιεφ σέ ἀπαντητικό του γράμμα πρός τόν Β. Ι. Λένιν ἀνάφερε ὅτι παρόλο πού στόν κόλπο τοῦ Καρα-Μπογκάζ ὑπάρχουν τεράστια ἀποθέματα πρώτων ὑλῶν, ἡ πρακτική τους χρησιμοποίηση δυσχεραίνεται ἀπό τήν ἔλλειψη νεροῦ, τήν ἀνεπάρκεια καυσίμων καί συγκοινωνίας σ' αὐτή τήν περιοχή.

Ἡ βιομηχανική ἐξόρυξη θειικοῦ νατρίου ἄρχισε τό 1924. Ὁ κόλπος τοῦ Καρά-Μπογάζ ἀπόκτησε σήμερα σοβαρή σημασία σάν πολύ μεγάλη πηγή ὀρυκτῶν πρώτων ὑλῶν, πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς χημικῆς βιομηχανίας καί ἄλλων κλάδων τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας τῆς χώρας.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 365. — *125.*

141 Τό ΣΛΕ στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921, συμπληρώνοντας καί τροποποιώντας τό διάταγμα τῆς 31 τοῦ Μάη 1921 γιά τό κρατικό μονοπώλιο ἀλατιοῦ πῆρε ἀπόφαση, στήν ὁποία ὑποδείχνονταν πρακτικά μέτρα γιά τήν ἀξιοποίηση τοῦ μονοπωλίου ἀλατιοῦ καί τή σχεδιασμένη κατανομή τοῦ ἀλατιοῦ στή λαϊκή οἰκονομία. Ἡ ἀπόφαση δημοσιεύτηκε στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 194 τῆς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

Ἡ ἀπόφαση τῆς ΠΚΕΕ καί τοῦ ΣΕΑ, πού ἀπαγόρευε τήν πριμοδότηση μέ ἀλάτι καί τίς τιμωρίες πού ἐπιβάλλονταν γιά τήν παραβίαση τοῦ μονοπωλίου ἀλατιοῦ ἐγκρίθηκε, στίς 29 τοῦ Αὐγούστου 1921 καί δημοσιεύτηκε στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ» ἀριθ. φύλ. 194 τῆς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. — *125.*

142 Οἱ πληροφορίες γιά τό ἀπόθεμα σιτηρῶν πού προορίζονταν γιά τόν ὁμαδικό ἐφοδιασμό καί τήν κατανομή του ὑποβλήθηκαν στόν Β. Ι. Λένιν στίς 18 τοῦ Αὐγούστου 1921 ἀπό τό μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ Ι. Σ. Λομπατσιόφ. — *126.*

143 Πρόκειται γιά τήν εἰσήγηση τοῦ Μπογκουμίρ Σμέραλ στό Ἱδρυτικό συνέδριο τοῦ ΚΚ τῆς Τσεχοσλοβακίας, πού ἔγινε στίς 14-16 τοῦ Μάη 1921.

Ὁ Β. Ι. Λένιν, παίρνοντας τό σημείωμα τῆς γραμματέα Μ. Ι. Γκλιάσσερ, ὅτι ἡ ὁμιλία τοῦ Μπογκουμίρ Σμέραλ ἀναζητήθηκε καί δόθηκε γιά μετάφραση, σημείωσε σ' αὐτό: «Στή βιβλιοθήκη μου». — *127.*

144 Πρόκειται γιά τόν σύμβουλο τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου μεταλλειολόγο Σ. Α. Ποντιάκονοφ, πού ἦταν ὁ συγγραφέας τοῦ ὑπομνήματος σχετικά μέ τά μέτρα ἀνόδου τῆς βιομηχανίας χρυσοῦ. — *129.*

145 Πρόκειται γιά τή γνώμη τοῦ Α. Β. Λουνατσάρσκι στό χειρόγραφο τοῦ βιβλίου τοῦ Ν. Α. Μορόζοφ «Ὁ Χριστός» στήν ὁποία δέν εἶχε ἀντιρήσεις γιά τήν ἔκδοση τοῦ βιβλίου. Ἀργότερα ὁ Λουνατσάρσκι ἀποφάνθηκε ἀρνητικά γι' αὐτό σάν ἀντιεπιστημονικό. — *130.*

146 Τό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν γράφτηκε στό ὑπόμνημα τοῦ ὑποδιευθυντῆ τῆς ΠΕΕ Ι. Σ. Οὕνσλιχτ τῆς 17 τοῦ Αὐγούστου 1921, ὅπου ἀναφέρονταν τά ἀποτελέσματα τῆς ἐξέτασης τῆς ὑπόθεσης σχετικά μέ τά ἔργα τοῦ Σβίρ, ὅπου εἶχαν συλληφθεῖ μιά σειρά ἀστοί ειδικοί, πού κατηγοροῦνταν γιά καταχρήσεις καί δολιοφθορά. Τά στοιχεῖα πού ζητοῦσε ὁ Β. Ι. Λένιν στάλθηκαν ἀπό τήν ΠΕΕ στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *130.*

147 Ὁ ὑποδιευθυντής τῆς ΠΕΕ Ι. Σ. Οὕνσλιχτ ἀπάντησε σ' αὐτό τό γράμμα στίς 20 τοῦ Αὐγούστου 1921, ὅτι οἱ πληροφορίες γιά τήν ὑπόθεση τοῦ Γ. Σ. Σέλεχες (κατηγοροῦνταν γιά ὑπεξαίρεση πολύτιμων ἀντικειμένων) καί τοῦ Μ. Κ. Ναζβάνοφ (διωκόταν γιά τήν ὑπόθεση τῆς ἀντεπαναστατικῆς συνωμοσίας στήν Πετρούπολη) εἶχαν σταλεῖ στόν Β. Ι. Λένιν. «Ἡ νέα ἀπαίτηση νά ὑποβληθοῦν τά βιβλία τῶν ἀνακρίσεων — ἔγραφε ὁ Οὕνσλιχτ — θά ἐκπληρωθεῖ σχετικά μέ τόν Σέλεχες στίς 22 τοῦ Αὐγούστου καί μέ τόν Ναζβάνοφ στίς 24 τοῦ Αὐγούστου». — *130.*

148 Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ διευθυντῆ τῆς ΚΔΣ Π. Ι. Ποπόφ τῆς 19 τοῦ Αὐγούστου 1921, στό ὁποῖο παρακαλοῦσε νά τόν ἀπαλλάξουν ἀπό τή δουλιά τῆς ΚΔΣ. Τό ἀπαντητικό γράμμα τοῦ Λένιν βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 216. — *133.*

149 Ἡ ἐντολή πρός τόν Β. Α. Σμολιανίνοφ γράφτηκε σχετικά μέ τό τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης ἀνθρακοβιομηχανίας τοῦ Ντονμπάς Γκ. Λ. Πιατακόφ γιά τή δουλιά τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΣΕΑ σχετικά μέ τήν ἀνόρθωση τῆς ἀνθρακοβιομηχανίας στό Ντονμπάς. Στό σημείωμα τοῦ Β. Ι. Λένιν ὑπάρχει σημείωση τοῦ Σμολιανίνοφ γιά τίς προτάσεις τῆς ἐπιτροπῆς: «Ἡ παράκληση συνίσταται στή ρύθμιση τοῦ μισθολογικοῦ ζητήματος καί στόν ἐφοδιασμό μέ χαρτονόμισμα. Τό πρῶτο ζήτημα λύθηκε ἀπό τό ΠΚΣΣ, τό δεύτερο λύνεται ἀπό τό Μικρό ΣΛΕ σέ σχέση μέ τόν ἐφοδιασμό τῆς βιομηχανίας καυσίμων μέ χαρτονόμισμα γενικά». — *137.*

150 Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 23 τοῦ Αὐγούστου 1921 πῆρε ἀπόφαση γιά τήν ἀποστολή μελῶν τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας στά δυτικά σύνορα γιά νά γνωριστεῖ μέ τήν κατάσταση τῆς φρούρησης καί ἄμυνάς της. — *138.*

151 Ἡ ἐντολή γράφτηκε στό γράμμα τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Συμβουλίου λαϊκῆς οἰκονομίας τῆς Πετρούπολης Γκ. Β. Τσιπερόβιτς, μέ τό ὁποῖο πρότεινε νά συζητηθεῖ στό ΣΕΑ τό ζήτημα σχετικά μέ τήν κατάσταση τῶν ἐργασιῶν γιά τήν κατασκευή τῶν ἠλεκτρικῶν σταθμῶν στό Βόλχοφ καί Σβίρ. Τό ΣΕΑ στίς 24 τοῦ Αὐγούστου 1921, ἀφοῦ ἄκουσε τήν εἰσήγηση τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων Βόλχοφ Γκ. Ο. Γκράφτιο, ὑποχρέωσε τό ΑΣΛΟ μέσα σέ τρεῖς μέρες νά ἐξετάσει τό ζήτημα γιά τήν ἐξασφάλιση τῶν ἐργασιῶν στά ἔργα τοῦ Σβίρ παράλληλα μέ τά ἔργα τοῦ Βόλχοφ καί τίς ἐργασίες στόν κολπίσκο Οὔτκιν. — *138.*

[152] Πρόκειται γιά τό άρθρο τοῦ Γ. Μ. Στεκλόφ «Ἀριστερισμός, ὄχι ὅμως μέχρι ἀναισθησίας», πού δημοσιεύτηκε στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 182 τῆς 18 τοῦ Αὐγούστου 1921. Τό ἄρθρο τοῦ Α. Α. Σόλτς «Ἀβάσιμη ἀνησυχία» εἶχε δημοσιευτεῖ στήν «Πράβντα», ἀρ. φύλ. 184 τῆς 21 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *139.*

[153] Τό ντοκουμέντο αὐτό γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ καθηγητῆ τοῦ Γεωλογικοῦ Ἰνστιτούτου Ν. Ν. Γιάκοβλεφ γιά τή σύλληψη τῶν ἐπιστημόνων-γεωλόγων, πού ἐργάζονταν στίς ἔρευνες τοῦ σαπροπηλοῦ (ὀργανικά καί ἀνόργανα ἐναποθέματα, πού δημιουργοῦνται σέ στάσιμα νερά). Ὁ Ν. Ν. Γιάκοβλεφ θεωροῦσε τίς συλλήψεις ἀβάσιμες καί ζητοῦσε νά ἐπισπευστεῖ ἡ ἀπελευθέρωσή τους.

Ὁ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ στό ἀπαντητικό γράμμα τῆς 25 τοῦ Αὐγούστου ἀνάφερε ὅτι ἀπό τόν ἀριθμό τῶν συλληφθέντων ἀπολύθηκε ἕνας γεωλόγος, οἱ ὑπόλοιποι δέν μπορεῖ νά ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι, γιατί διαπιστώθηκε ἡ σύνδεσή τους μέ ἀντεπαναστατική ὀργάνωση τῆς Πετρούπολης. — *139.*

[154] Στό χειρόγραφο τοῦ Β. Ι. Λένιν ὑπάρχει σημείωση τοῦ γραμματέα: «Ἔχει γίνει συνεννόηση μέ τόν σ. Ράκοσι: ὑποσχέθηκε νά συγκεντρώσει πληροφορίες καί νά δόσει γραπτή ἀπάντηση». Ὁ ὑποδιευθυντής τῆς ΠΕΕ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ στίς 9 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι σχετικά μέ τήν ἀποφυλάκιση τοῦ Ἄντολφ Κάρμ δόθηκε συγκατάθεση νά φύγει ἔξω ἀπό τά σύνορα τῆς ΣΟΣΔΡ καί ἡ ὑπόθεσή του ἔκλεισε. — *140.*

[155] Γιά τίς προτάσεις τοῦ Φρίτιοφ Νάνσεν βλ. τίς σημειώσεις 22 καί 25.

«Κουκίς» μέλη τῆς Πανρωσικῆς ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους. Ἡ ἐπιτροπή πῆρε τό εἰρωνικό ὄνομα «Κουκίς» ἀπό τά ὀνόματα τῶν μελῶν της — Ε. Ντ. Κουσκόβα καί Ν. Μ. Κίσκιν. — *140.*

[156] Ἡ κυβερνητική ἀνακοίνωση γιά τή διάλυση τῆς Πανρωσικῆς ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους δημοσιεύτηκε στήν «Πράβντα», ἀριθ. φύλ. 191 τῆς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *141.*

[157] Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ στίς 27 τοῦ Αὐγούστου 1921 πῆρε ἀπόφαση γιά τή σύλληψη τῶν μελῶν τῆς Πανρωσικῆς ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους ἐξαιτίας τῆς ἀντεπαναστατικῆς δράσης. — *142.*

[158] Αὐτό τό τηλεφωνογράφημα εἶναι ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Α. Β. Λουνατσάρσκι τῆς 25 τοῦ Αὐγούστου 1921, πού ζητοῦσε νά τόν δεχτεῖ γιά τό ζήτημα τῆς ἀναδιοργάνωσης τοῦ θεάτρου Τέχνης τῆς Μόσχας. Τό γράμμα τελείωνε μέ τίς λέξεις ὅτι, ἄν οἱ προτάσεις πού ἐκτίθενται στό γράμμα δέν εἶναι δυνατό νά γίνουν ἀποδεκτές, τότε τό θέατρο «θά βάλει λουκέτο». Ὁ Λένιν χρησιμοποίησε αὐτή τήν ἔκφραση τοῦ Λουνατσάρσκι στό τηλεφωνογράφημα. — *142.*

[159] Τό γράμμα αὐτό γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σάν ἀπάντηση στίς θέσεις πού πῆρε ἀπό τόν ἰνδό προοδευτικό πολιτικό παράγοντα Μπχουπεντρανάτ Ντάττα, πού ἀφοροῦσαν τό ἐθνικοαπελευθερωτικό κίνημα στήν Ἰνδία. Ἀργότερα ὁ Μπχουπεντρανάτ Ντάττα ἔγραφε ὅτι τό γράμμα τοῦ Λένιν «ἦταν ἀποκάλυψη γιά τόν ἐπιστολογράφο. Ὁ ἐθνικοεπαναστάτης ποτέ δέν σκέφτηκε ὅτι «τό ἀγροτικό κίνημα» ἔχει σημασία γιά τό κίνημα τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας. Στή

βάση τοῦ ἐθνικισμοῦ ὑπάρχει ὁ συναισθηματισμός. Ἡ μεσαία ἀστική τάξη θεωρεῖ τόν ἑαυτό της ἀντιπρόσωπο τοῦ ἔθνους καί ἀπό αὐτή τήν ἄποψη ἐξετάζει κάθε κίνημα. Γι' αὐτό ἡ ὑπόδειξη τοῦ Λένιν νά μή συζητοῦμε τό ζήτημα γιά τίς κοινωνικές τάξεις, ἀλλά νά δείξουμε ἐνδιαφέρον στό ἀγροτικό κίνημα, ὑποχρέωσε τόν συγγραφέα νά συλλογιστεῖ. Αὐτή ἡ ὑπόδειξη ἄλλαξε τήν ἀντίληψή του γιά τά μέσα καί τίς μεθόδους πάλης γιά τήν ἐλευθερία στήν Ἰνδία». (βιβλ. Bhupendranath Datta. «Dialectics of Land-economics of India».- Calcutt, p. III, Μπχουπεντρανάτ Ντάττα. «Ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας στήν Ἰνδία», Καλκούτα, σελ. III).

Ὁ Β. Ι. Λένιν στό γράμμα πρός τόν Μπχουπεντρανάτ Ντάττα ὑπενθύμιζε τίς θέσεις του για τό ἐθνικό καί ἀποικιακό ζήτημα στό II συνέδριο τῆς ΚΔ (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 41ος, σελ. 161-168). — *142.*

160 Στίς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921 στάλθηκε στόν Β. Ι. Λένιν ἀπόσπασμα ἀπό πρακτικά τῆς συνεδρίασης τοῦ Ὀργανωτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 29 τοῦ Αὐγούστου 1921 γιά τή χορήγηση ἄδειας στόν Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι. — *143.*

161 Τό ντοκουμέντο πού δημοσιεύεται περιέχει τήν ἀπάντηση τοῦ Β. Ι. Λένιν στό τηλεγράφημα τοῦ Β. Ν. Καγιοῦροφ, πού εἶχε διοριστεῖ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς γιά τή διενέργεια ἐκκαθάρισης τοῦ Κόμματος στή Σιβηρία. Ἡ ἀνταλλαγή τηλεγραφημάτων μέ τήν ἀπευθείας γραμμή ἔγινε στίς 30 τοῦ Αὐγούστου 1921. Ὁ Β. Ν. Καγιοῦροφ, σέ συνομιλία του μέ τόν Β. Ι. Λένιν, ἔκφρασε ἀμφιβολίες σχετικά μέ τή σκοπιμότητα τῆς ἐκκαθάρισης τοῦ Κόμματος καί πρότεινε νά προσέρχονται περισσότερο οἱ κομμουνιστές στήν καθημερινή πρακτική δουλιά. Ὕστερα ἀπό παράκληση τοῦ Λένιν ἡ Ἐπιτροπή Σιβηρίας ὑπέβαλε τίς ἀπόψεις της γιά τό ζήτημα αὐτό στήν Κεντρική Ἐπιτροπή ἐκκαθάρισης τοῦ Κόμματος. — *144.*

162 Στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο, ἀφοῦ συζήτησε τό ζήτημα γιά τήν ἄρση τῆς ἀπαγόρευσης πώλησης πολύτιμων ἀντικειμένων, στήν ἀπόφασή του ὑπόδειχνε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τήν ἀνάγκη πώλησης πολύτιμων ἀντικειμένων μέ ὅσο τό δυνατό ὠφελιμότερους ὅρους. — *144.*

163 Τό σημείωμα αὐτό γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἔκκλησης τοῦ συλλόγου τῶν ντουχομπόρσκι τοῦ Καναδᾶ πρός τή Σοβιετική κυβέρνηση, πού ζητοῦσαν νά ἐπιτραπεῖ σέ ἐκπροσώπους τους νά ἔρθουν στή Ρωσία γιά νά συζητήσουν τήν ἐπιστροφή τους στήν πατρίδα. Τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου καί τοῦ ΣΛΕ ἐκφράστηκαν ὑπέρ τῆς πρότασης τοῦ Β. Ι. Λένιν. — *145.*

164 Πρόκειται γιά τήν Ἐπιτροπή ἀπό ἀντιπροσώπους τῆς ΠΚΕΕ τῆς ΣΟΣΔΡ καί τῆς ΚΕΕ τῆς ΣΣΔ Οὐκρανίας μέ τή συμμετοχή ἐκπροσώπων τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ τῆς ΣΟΣΔΡ καί τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ τῆς ΣΣΔ Οὐκρανίας γιά τήν ἐξέταση τῆς κατάστασης τῆς ἐπισιτιστικῆς δουλιᾶς στήν Οὐκρανία. Ὁ Ν. Π. Μπριουχάνοφ, πού εἶχε ἀντίρηση γιά τή συγκρότηση τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, ἔγραφε στόν Β. Ι. Λένιν: «Εἶναι ἀμφίβολο ἄν ἡ Ἐπιτροπή θά προτείνει καινούργια μέτρα. Εἶναι, ὅμως, βέβαιο, ὅτι θά ἀποσπάσει ἕνα μέρος τῆς ἐνέργειας καί τῆς προσοχῆς τῶν στελεχῶν τοῦ

Ἐπισιτισμοῦ ἀπό τήν ἐκπλήρωση τῆς μαχητικῆς τους δουλιᾶς, πού δέν ἐπιδέχεται ἀναβολή οὔτε ἕνα λεπτό». (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *145.*

165 Στίς 7 τοῦ Νοέμβρη 1921 ὀργανώθηκε σύσκεψη τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπό εκπροσώπους τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης τύρφης καί τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ὑδροτύρφης μέ πρόεδρο τόν Λ. Μπ. Κράσιν, ἡ ὁποία συζήτησε τήν ἀνακοίνωση γιά τόν καινούργιο τρόπο ἐξόρυξης τύρφης καί πῆρε μιά σειρά μέτρα γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς δουλιᾶς αὐτῆς. Ὁ Λένιν, ἀφοῦ γνωρίστηκε μέ τά ὑλικά τῆς Ἐπιτροπῆς στίς 11 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ἀνέθεσε στόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ νά καθιερώσει συστηματική ἐποπτεία γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν ἀποφάσεων πού πάρθηκαν (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 296). — *148.*

166 Ἡ ἐντολή αὐτή γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό τηλεγράφημα τοῦ πληρεξούσιου ἀντιπροσώπου τοῦ ΣΕΑ Τ. Μ. Πονομαρένκο γιά τήν κατάσταση τῆς συγκέντρωσης καί μεταφορᾶς σιτηρῶν ἀπό τό κυβερνεῖο τοῦ Ἀκμόλινσκ. Τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921 στάλθηκαν πληροφορίες στόν Β. Ι. Λένιν, πού ἐξηγοῦσαν τούς ὅρους συγκέντρωσης σιτηρῶν στό κυβερνεῖο τοῦ Ἀκμόλινσκ. — *148.*

167 Σύμφωνα μέ τήν ἀνακοίνωση τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου ἡ βοήθεια τοῦ Τούρκικου Κοινοβουλίου περιορίστηκε στήν ἀποστολή στή Σοβιετική Ρωσία 150 σάκκων καλαμποκιοῦ. — *149.*

168 Πρόκειται γιά τήν αἴτηση, πού στάλθηκε προσωπικά στόν Β. Ι. Λένιν, μέ τήν παράκληση νά συμβάλει στήν ἐπιστροφή τῶν κατασχεθέντων πραγμάτων. — *149.*

169 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό σημείωμα ἀπό τή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) πρός τόν Β. Ι. Λένιν, ὅπου ἔμπαινε σέ ψηφοφορία τό ζήτημα γιά τή χορήγηση δικαιωμάτων στόν Ἐργατικό συνεταιρισμό τῆς Μόσχας νά προμηθεύεται πατάτα ἀπό τούς ἄμεσους παραγωγούς.

Ὁ Α. Α. Κίσσιν καί ὁ Ν. Π. Μπριουχάνοφ τό ἔβλεπαν ἀρνητικά, θεωροῦσαν ὅμως δυνατό νά δοθεῖ τό δικαίωμα στό συνεταιρισμό τῆς Μόσχας νά ἔχει τούς πληρεξουσίους του καί τό μηχανισμό τῆς παραλαβῆς στίς ἑνώσεις τῶν κυβερνείων. Εἶχαν τή γνώμη ὅτι οἱ αὐτοτελεῖς προμήθειες σέ ἄγνοια τῶν ἑνώσεων τῶν κυβερνείων θά συντελέσουν στήν κερδοσκοπική ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων. — *150.*

170 Πρόκειται γιά τήν ἀπόφαση τοῦ VIII Πανρωσικοῦ συνεδρίου τῶν Σοβιέτ (22-29 τοῦ Δεκέμβρη 1920) «Γιά τή Σοβιετική οἰκοδόμηση». — *152.*

171 Τό σημείωμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό γράμμα τοῦ ἐξουσιοδοτημένου ἀντιπροσώπου τοῦ ΣΛΕ γιά τίς συναλλαγματικές πράξεις Μ. Μ. Λιτβίνοφ στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου, μέ τό ὁποῖο πρότεινε νά γίνει δεκτή ἡ πρόταση διενέργειας τῆς Ἀμερικανικῆς Βοήθειας νά εἶναι ὁ μεσίτης στήν ἀγορά σιτηρῶν ἀπό τή Ρουμανία, τή Βουλγαρία καί τή Σερβία γιά τή Σοβιετική Ρωσία. Στό γράμμα ὑπάρχει σημείωση τοῦ Λένιν: «Θάλεγε κανείς, ἔχει δίκιο ὁ Λιτβίνοφ; 1/IX. *Λένιν*». Ἡ παραπάνω πρόταση τῆς ΔΑΒ δέν συζητήθηκε στό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ. Ποιά ἀκόμη ζητήματα θεωροῦσε ὁ

Λένιν ἀπαραίτητα νά συζητήσει τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ, δέν εἶναι δυνατό νά ἐξακριβωθοῦν. — *153.*

172 Ἡ ἐντολή αὐτή προκλήθηκε ἀπό τό γράμμα τοῦ προέδρου τῆς Γενικῆς Διεύθυννσης ὑφαντουργικῶν ἐπιχειρήσεων Μπ. Π. Πόζερν ἀπ' ἀφορμή τήν ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς τῶν ὑφαντουργείων. Στό ἀπαντητικό γράμμα τοῦ Πόζερν τῆς 17 τοῦ Σεπτέμβρη, πού στάλθηκε στήν ἐρώτηση τῆς Διεύθυνσης Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ, ἀναφερόταν ὅτι ὁ ἐφοδιασμός ἔχει ὑπολογιστεῖ μόνο γιά τίς πιό καλά ὀργανωμένες ὑφαντουργικές ἐπιχειρήσεις. Τό προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921 χορήγησε στή Γενική Διεύθυνση ὑφαντουργίας μέσα γιά τήν ἀγορά τροφίμων, καυσίμων καί γιά τή γενική ἐπιδιόρθωση τῶν ἐπιχειρήσεων. — *154.*

173 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε μέ τήν εὐκαιρία τῆς παραλαβῆς τοῦ κειμένου τοῦ ἐκχωρητικοῦ συμφώνου, πού ὑπόγραψε ἡ κυβέρνηση τῆς Γεωργίας γιά τήν ἐπεξεργασία τοῦ δασικοῦ πλούτου δυό περιοχῶν τῆς Δημοκρατίας. Στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη τό ΣΕΑ ἀποφάσισε νά ἀποδεχτεῖ τό συμφωνητικό. Ἀνατέθηκε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου νά συγκεντρώσει στοιχεῖα γιά τό ἀξιόχρεο τῶν ἐκδοχέων. — *154.*

174 Τό σημείωμα γράφτηκε στό τέλος τοῦ γράμματος τοῦ μέλους τοῦ Γραφείου Καυκάσου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) Γ. Π. Φιγκατνέρ, ὅπου ἀνέφερε ὅτι δωρίζεται στόν Β. Ι. Λένιν ἕνα πορτραῖτο, κεντημένο ἀπό ἕναν πέρση χειροτέχνηκομμουνιστή. Ὁ ἐπιστολογράφος ζητοῦσε γραπτή ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ πορτραίτου. — *155.*

175 Ἡ ἐντολή γράφτηκε στήν ἀναφορά τῆς Περιφερειακῆς Διεύθυνσης τῆς ἀνθρακοφόρου περιοχῆς τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Μόσχας, ὅπου προτεινόταν νά διαταχθεῖ ἀνάκριση γιά τήν ὑπόθεση τῆς πυρκαγιᾶς στόν ἠλεκτρικό σταθμό πού χτιζόταν στήν περιοχή τῶν ἀνθρακωρυχείων τοῦ Μπόμπρικοβο. Στίς 23 τοῦ Δεκέμβρη 1921 τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης γνωστοποίησε στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ ὅτι ὅπως διαπίστωσε ἡ ἀνάκριση, ἡ πυρκαγιά προκλήθηκε ἀπό ἐμπρησμό, δέν κατορθώθηκε ὅμως νά ἀνακαλυφθοῦν οἱ δράστες. — *155.*

176 Τό κείμενο τοῦ σημειώματος γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό τηλεγράφημα τοῦ Γ. Α. Μπέρζιν, πού στάλθηκε στόν Γκ. Β. Τσιτσέριν, στό ὁποῖο ἀναφερόταν ὅτι ὁ Μ. Ι. Σκόμπελιεφ πού ἄρχισε διαπραγματεύσεις μέ τή Γαλλική κυβέρνηση σάν ἐκπρόσωπος τῆς Πανρωσικῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους ζητάει πληρεξουσιοδότηση καί ἀπό τή Σοβιετική κυβέρνηση.

Παρακάτω γίνεται λόγος γιά τό διορισμό τοῦ Ζ. Νουλάνς, πρώην πρεσβευτή τῆς Γαλλίας στή Ρωσία (1917-1918) πού ἦταν ἕνας ἀπό τούς ὀργανωτές τῶν ἀντεπαναστατικῶν συνωμοσιῶν ἐνάντια στή Σοβιετική ἐξουσία καί ἐμπνευστής τῆς ξένης στρατιωτικῆς ἐπέμβασης, πρόεδρος τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς βοήθειας τῆς Ρωσίας στήν πάλη ἐνάντια στήν πείνα. Ἡ Ἐπιτροπή συγκροτήθηκε μέ ἀπόφαση τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Ἀντάντ ἀπό ἐκπροσώπους τῶν δυνάμεων τῆς Ἀντάντ (Μ. Βρετανίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, καί Βελγίου) καί στήν πραγματικότητα ἦταν προκάλυμα γιά τήν πραγματοποίηση ἀντισοβιετικῶν σχεδίων. — *155.*

177 Ἡ ἐντολή γράφτηκε στήν ἀναφορά τοῦ προέδρου τοῦ ΑΣΛΟ Π. Α. Μπογκντάνοφ σχετικά μέ τό ζήτημα τῆς προϋποτιθέμενης ὑπογραφῆς ἐκχωρητικοῦ συμφώνου μέ τήν ΣΚΦ (Μετοχική ἑταιρία σουηδικῶν ἐργοστασίων ρουλεμάν στήν πόλη Γκέτεμποργκ). Ὁ Μπογκντάνοφ θεωροῦσε ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ συμφωνητικοῦ εἶναι ἀπαραίτητη μέ τούς ὅρους ὅτι θά ἀποσύρονται οἱ ἀπαιτήσεις τῆς ΣΚΦ γιά τήν ἀποκατάσταση τῶν δικαιωμάτων της στίς ἀποθῆκες ρουλεμάν, πού βρίσκονται στή Σοβιετική Ρωσία καί πρότεινε νά λυθεῖ τό ζήτημα τῶν ἀποθηκῶν, πληρώνοντας ἡ Σοβιετική κυβέρνηση τήν ἀξία τους. Γιά τό ζήτημα τῶν ἀποθηκῶν εἶχε συγκροτηθεῖ εἰδική ὑποεπιτροπή τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Δικαιοσύνης, μέ ἐπικεφαλῆς τόν Λαϊκό ἐπίτροπο Ντ. Ι. Κούρσκι. Ὁ Κούρσκι θεωροῦσε ὅτι στό στάδιο αὐτό τῶν διαπραγματεύσεων δέν εἶναι δυνατή ἡ ὑπογραφή συμφωνίας μέ τήν ΣΚΦ γιατί δέν εἶναι ἐφικτή ἡ ἐκπλήρωση τοῦ βασικοῦ ὅρου τῆς ΣΚΦ, δηλ. ἡ παράδοση τῶν ἀποθηκῶν.

Γιά τήν ὑπογραφή τοῦ ἐκχωρητικοῦ συμφωνητικοῦ μέ τήν ΣΚΦ βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση ἀριθ. 7. — *156*.

178 Τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας μέ ἀπόφαση τῆς 16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 κατάταξε τά ἔργα στό Βόλχοφ στήν κατηγορία «τῶν ἄμεσων οἰκοδομικῶν ἔργων». Δόθηκε ἐντολή σέ ὅλες τίς ὑπηρεσίες νά ἱκανοποιοῦν τίς παραγγελίες τῶν ἔργων Βόλχοφ στήν πρώτη σειρά. Τό ζήτημα γιά τήν πορεία τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ συζητήθηκε ἐπανειλημμένα στίς συνόδους τῆς ΠΚΕΕ.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 262, 288, 289, 293. — *157*.

179 Τό γράμμα πρός τό μέλος τοῦ Προεδρείου τοῦ ΠΚΣΣ Α. Ι. Ντογκάντοφ καί στόν γραμματέα τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) Β. Β. Κούιμπισεφ γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἀναφορᾶς τοῦ συνδικαλιστικοῦ στελέχους Κ. Σούρα γιά τίς ἐλλείψεις τῆς δομῆς καί γιά τίς ἀμοιβαῖες σχέσεις διαφόρων συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων. Στήν 4 σελίδα τοῦ σημειώματος ἀναφερόταν ὅτι ἡ διέξοδος ἀπό τήν κατάσταση πού δημιουργήθηκε βρίσκεται στήν ἵδρυση καί στό δυνάμωμα τῶν διασυνδικαλιστικῶν ἑνώσεων τῶν κυβερνείων. Στή θέση αὐτή ὁ Λένιν ἔκανε τήν παρατήρηση: «Εἶναι σωστό αὐτό σαν στοιχεῖο;» (Λενινιστική Συλλογή, τόμος XXIII, σελ. 256).

Ὁ Α. Ι. Ντογκάντοφ καί Β. Β. Κούιμπισεφ στά ἀπαντητικά τους γράμματα δέν ὑποστήριξαν τίς προτάσεις τοῦ Κ. Σούρα. — *159*.

180 Ὁ Λαϊκός ἐπίτροπος Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων Β. Σ. Ντοβγκαλιέβσκι στό ἀπαντητικό του γράμμα τῆς 16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἀνάφερε ὅτι ραδιοτηλεφωνικές συσκευές στή Μόσχα ἐγκαταστάθηκαν γιά τήν ὥρα μόνο στό ραδιοσταθμό τοῦ Χοντίνσκ, πού δέν χρησιμοποιεῖται λόγω τοῦ ἀδύνατου τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Τό Ἐπιτροπάτο σχεδίαζε τήν κατασκευή τεσσάρων σταθμῶν λήψης καί μετάδοσης τήν 1η τοῦ Ἀπρίλη 1922 (Μόσχα - Χάρκοβο - Νοβονικολάγεβσκ καί Τασκέντη) καί 200 σταθμῶν λήψης (τοπικῶν). Ἀνάφερε ἐπίσης γιά τά ἐπιτυχῆ πειράματα στό ραδιοεργαστήριο τοῦ Νίζνι Νόβγκοροντ γιά τήν παραγωγή μεγαφώνων κατάλληλων γιά χρησιμοποίηση. — *160*.

181 Στό γράμμα τῆς 21 τοῦ Αὐγούστου 1921 τοῦ μέλους τοῦ Γραφείου τοῦ Τουρκεστάν τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) Γκ. Ι. Σαφάροφ γινόταν λόγος γιά τίς ἐργασίες τοῦ VI συνεδρίου τοῦ ΚΚ Τουρκεστάν, γιά τίς διαφωνίες μέ τόν πρόεδρο τῆς

Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΚΕΕ καί τοῦ ΣΛΕ γιά τίς ὑποθέσεις τοῦ Τουρκεστάν Μ. Π. Τόμσκι γιά τά ζητήματα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς στό Τουρκεστάν. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 174, 175, 305. — *161.*

182 Τό σημείωμα γράφτηκε, παίρνοντας ἀφορμή ἀπό τό γράμμα τοῦ πληρεξούσιου ἀντιπροσώπου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Μ. Φ. Κουζνετσόφ, στό ὁποῖο ἀναφερόταν ἡ σύλληψη δυό συνεργατῶν τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου στήν Κωνσταντινούπολη ἀπό ἄγγλους ὑπαλλήλους. — *161.*

183 Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ Ρ. Ε. Κλασσόν πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 31 τοῦ Αὐγούστου 1921 (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 238). — *163.*

184 Τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας στίς 4 τοῦ Νοέμβρη 1921 ἀνέθεσε στόν Β. Α. Ἀβανέσοφ καί στόν Ντ. Ι. Κούρσκι νά ἐξετάσουν τήν ὑπόθεση γιά τήν καθυστέρηση τοῦ σουηδικοῦ ἐργοστασίου «Νίτβες καί Γκόλμ». Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης ὑπόβαλε στίς 8 τοῦ Φλεβάρη 1922 στό ΣΕΑ τό πόρισμα, ὅπου ἐκθέτονταν τά μέτρα δίωξης προσώπων, πού εὐθύνονταν γιά τήν καθυστέρηση τοῦ τμήματος τουρμπινῶν τοῦ ἐργοστασίου. — *163.*

185 Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Δικαιοσύνης στό πόρισμά του πού ἔστειλε στό ΣΛΕ στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη, ἐπιβεβαίωσε τήν ἐνοχή γιά κωλυσιεργία μιᾶς σειρᾶς συνεργατῶν τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης κρατικῶν ἔργων καί τῆς οἰκοδόμησης ἠλεκτρικῶν σταθμῶν σχετικά μέ τίς ἀνάγκες τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ τοῦ Βόλχοφ. Ἡ IV σύνοδος τοῦ ΠΚΕΕ τῆς 6 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 παρέπεμψε τήν ὑπόθεση γιά τά ἔργα τοῦ Βόλχοφ στό Ἀνώτατο Στρατοδικεῖο. — *165.*

186 Τό σημείωμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό τηλεγράφημα τοῦ μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ, ἐξουσιοδοτημένου τῆς ΠΚΕΕ γιά τό κυβερνεῖο τοῦ Γκόμελ Ν. Π. Σβιντέρσκι πρός τόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ν. Π. Μπριουχάνοφ, στό ὁποῖο ἀναφερόταν ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Γκόμελ Χ. Γ. Πεστούν δέν ἐκπλήρωσε τίς ἐντολές τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ. — *165.*

187 Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ Ν. Μ. Κνιπόβιτς τῆς 6 τοῦ Αὐγούστου 1921 πρός τόν Β. Ι. Λένιν (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 164-167). — *166.*

188 Πρόκειται γιά τή συστηματοποιημένη συλλογή τῶν διαταγμάτων σχετικά μέ τά τιμολόγια τῶν σιδηροδρόμων, πού σχεδίαζε τό Μικρό ΣΛΕ τήν 1η τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Τό ΣΛΕ, ἀφοῦ ἐξέτασε τό ζήτημα αὐτό στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, δέν ἐνέκρινε τήν ἔκδοση τῆς συλλογῆς. — *167.*

189 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Λ. Μπ. Κράσιν, στό ὁποῖο ἐκθέτονταν τά μέτρα, πού ἔπαιρνε ἡ Γενική Διεύθυνση ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Λευκορωσίας γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου μέ τό ἐξωτερικό. — *168.*

190 Τό σημείωμα αὐτό γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τή μεσολάβηση τῆς Φυσικο-Χημικῆς Ἑταιρίας τῆς Ρωσίας γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ καθη-

γητῆ τῆς χημείας Μ. Μ. Τιχβίνσκι καί ἄλλων ἐπιστημόνων, πού εἶχαν συλληφθεῖ γιά τήν ὑπόθεση τῆς ἀντεπαναστατικῆς ὀργάνωσης στήν Πετρούπολη. — *169.*

191 Πρόκειται γιά τή δικαστική ἀγωγή τοῦ Β. Β. Μαγιακόβσκι ἐνάντια στόν διευθυντή τοῦ Κρατικοῦ Ἐκδοτικοῦ Ι. Ι. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ γιά τή μή πληρωμή συγγραφικῶν του δικαιωμάτων. Στίς 25 τοῦ Αὐγούστου 1921 τό πειθαρχικό δικαστήριο τῆς Μόσχας τοῦ Συμβουλίου τῶν συνδικάτων τοῦ κυβερνείου Μόσχας πῆρε ἀπόφαση νά στερήσει τόν Ι. Ι. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ ἀπό τό δικαίωμα νά εἶναι μέλος τοῦ συνδικάτου ἐπί 6 μῆνες. Στίς 8 τοῦ Σεπτέμβρη ἡ ὑπόθεση ἐπανεξετάστηκε καί ἡ ποινή αὐτή ἀκυρώθηκε.

Ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Παιδείας Ε. Α. Λίτκενς καί τό μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας ἐργασιακῆς ἀγωγῆς Φ. Β. Λένγκνικ καταγγέλθηκαν γιά ἀπόλυση ὁμάδας ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων. Τό συντροφικό πειθαρχικό δικαστήριο τοῦ κυβερνείου Μόσχας τούς τιμώρησε μέ μομφή καί τούς στέρησε τό δικαίωμα νά κατέχουν αἱρετές θέσεις στή διάρκεια 6 μηνῶν. Ἡ ἐπιτροπή τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἀφοῦ ἐξέτασε αὐτή τήν ὑπόθεση, στίς 26 τοῦ Σεπτέμβρη ἀποφάσισε: «1) Προτείνει στό πειθαρχικό δικαστήριο τοῦ κυβερνείου τοῦ Συμβουλίου τῶν συνδικάτων τοῦ κυβερνείου Μόσχας νά ἐπανεξετάσει τήν ἀπόφαση. 2) Σύμφωνα μέ τήν οὐσία τῆς κατηγορίας... νά περιοριστεῖ σέ παρατήρηση ἀπό πλευρά συνδικαλιστική καί κομματική» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ἀπ' ἀφορμή τήν πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν, πού ἀναφέρεται στήν § 2 τοῦ ντοκουμέντου, τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ στίς 6 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ὑπόδειξε στό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ τήν ἀνάγκη νά παραπέμψει τό ζήτημα γιά τή χορήγηση πίστωσης 1 δισεκατομμυρίου ρουβλιῶν γιά τίς ἀνάγκες τῶν θεάτρων στήν κρίση τοῦ ΣΛΕ. — *170.*

192 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε ἀπ' ἀφορμή τό σημείωμα τοῦ προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν Λ. Μ. Χιντσούκ γιά τήν ὀργάνωση ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων στά κυβερνεῖα τοῦ Ὀριόλ, Μπριάνσκ καί Γκόμελ.

Στήν «Προντοβόλστβεναγια Γκαζέτα», ἀρ. φύλ. 97 τῆς 17 τοῦ Ἰούνη 1921 εἶχε δημοσιευτεῖ ἄρθρο «Ἡ πείρα τῆς κρατικῆς ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων». — *171.*

193 Ἡ ἐντολή δόθηκε σχετικά μέ τό γράμμα καί τήν ἀναφορά τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ὁμάδας πρωτοβουλίας Μ. Μ. Σουτσκέβερ γιά τήν ὀργάνωση «παραγωγικῶν ἑταιριῶν». Ἡ ὁμάδα ἔβαζε μπροστά της τό καθῆκον νά προσελκύσει πρώην εἰδικούς, βιομηχάνους, ἐμπόρους γιά τήν ὀργάνωση μικρῆς καί μεσαίας βιομηχανίας «μέ βάση τή συμμετοχή τῶν παραγωγῶν».

Ὁ Λένιν ἔκανε σημειώσεις στήν ἀναφορά τοῦ Σουτσκέβερ (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 57-58). Οἱ προτάσεις τῆς ὁμάδας δέν εἶχαν πρακτική σημασία. — *171.*

194 Οἱ ἐντολές πρός τόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ ἐκθέτονταν στό γράμμα τοῦ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 3 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Οἱ ὑποδείξεις στίς § 1 καί 2 τοῦ σημειώματος ἀφοροῦν τήν παράκληση τοῦ Κρζιζανόβσκι νά διοριστεῖ στή διάρκεια τῆς ἄδειας του προσωρινός πρόεδρος τῆς Κρατικῆς

Ἐπιτροπῆς σχεδίου ὁ Σ. Π. Σερεντά, βοηθοί — οἱ Σ. Γκ. Στρουμίλιν καί Α. Α. Νεοπιχάνοφ. Ἡ παράκληση τοῦ Κρζιζανόβσκι ἱκανοποιήθηκε μέ ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ τῆς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Ἡ § 3 περιέχει τήν ἀπάντηση στήν πρόταση τοῦ Κρζιζανόβσκι νά συγκροτηθεῖ ἐπιτροπή γιά τόν ἔλεγχο τῶν ἀποτελεσμάτων μιᾶς ἐφεύρεσης. Στήν ὑπόδειξη «νά συντάξετε τό κείμενο τῆς *ἀπάντησης,* σύμφωνα μέ τόν *Σερεντά»* (§ 4), — ἐπρόκειτο γιά τήν ἀπάντηση στό τηλεγράφημα τοῦ ΣΛΕ Οὐκρανίας ἀπ' ἀφορμή τά μέτρα πού πρότεινε ἡ Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου γιά τήν ἀνόρθωση τοῦ Ντονμπάς (βλ. στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 78). Στό τηλεγράφημα πρός τό ΣΛΕ τῆς Οὐκρανίας, πού στάλθηκε μέ ὑπογραφή τῶν Β. Ι. Λένιν καί Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι στίς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ἀναφερόταν ὅτι τό ΣΕΑ καί ἡ Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου ἀρνοῦνταν νά πάρουν ἀπόφαση σχετικά μέ τό Ντονμπάς, ὡσότου ἐπιστρέψει ἡ ἐπιτροπή πού στάλθηκε ἐκεῖ καί συζητήσει τό ζήτημα μέ τίς τοπικές ὀργανώσεις (βλ. Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *172.*

195 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Α. Σ. Κισελιόφ στό ὁποῖο ἀναφερόταν ἡ ἀποστολή στόν Β. Ι. Λένιν τοῦ σχεδίου «Βασικές θέσεις σχετικά μέ τό ζήτημα τοῦ μισθολογίου», πού εἶχε προετοιμαστεῖ ἀπό τά μέλη τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ (Α. Σ. Κισελιόφ, Α. Α. Μπελόφ καί Γ. Ι. Γκίντιν) καί πού εἶχε ἐγκριθεῖ στή σύσκεψη τῶν καθοδηγητῶν τῶν μεγαλύτερων παραγωγικῶν ἑνώσεων, ὅπου πῆραν μέρος 30 περίπου ἄτομα. Τό σχέδιο αὐτό βασιζόταν στίς ὁδηγίες τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). Ὁ Λένιν, ἀφοῦ γνωρίστηκε μέ τό σχέδιο τῶν θέσεων, ἔκανε σ' αὐτό τροποποιήσεις πού ὑπογράμμιζαν τήν ἄμεση σχέση τῆς πληρωμῆς τῆς ἐργασίας μέ τά ἀποτελέσματα τῆς παραγωγῆς (βλ. στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 258-260). Ὕστερα ἀπό πολύπλευρη συζήτηση στήν ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ), στό ΣΕΑ, στήν κοινή συνεδρίαση τῶν γραφείων τῶν ὁμάδων τοῦ ΠΚΣΣ, τοῦ Συμβουλίου τῶν συνδικάτων τοῦ κυβερνείου Μόσχας καί τῆς ὁμάδας τοῦ Προεδρείου τοῦ ΑΣΛΟ «Οἱ βασικές θέσεις σχετικά μέ τό ζήτημα τοῦ μισθολογίου» ἐγκρίθηκαν ἀπό τό ΣΛΕ στίς 16 τοῦ Σεπτέμβρη καί δημοσιεύτηκαν στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 207, 17 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 277, 278, 279. — *172.*

196 Ἡ γνώμη τοῦ Β. Π. Ὀμπόριν στό σχέδιο τῶν θέσεων γιά τή μισθολογική πολιτική στάλθηκε στόν Β. Ι. Λένιν στίς 8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Τό σχέδιο τῶν θέσεων εἶχε ὑποστηριχτεῖ ἀπό τήν εὐρεία ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῶν συνδικάτων τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης. — *173.*

197 Τό γράμμα γράφτηκε σχετικά μέ τά στατιστικά ὑλικά γιά τά μέλη τοῦ ΚΚΡ (μπ) πού παραλήφθηκαν ἀπό τή Γραμματεία τῆς ΚΕ. Στό ἀπαντητικό γράμμα τοῦ διευθυντῆ τοῦ Τμήματος στατιστικῆς Ν. Ι. Σολοβιόφ τῆς 8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἀναφερόταν ὅτι τά ὑλικά γιά τήν κατανομή τῶν κομμουνιστῶν τῆς Μόσχας καί τῆς Πετρούπολης σέ διοικητικές θέσεις θά σταλοῦν στόν Β. Ι. Λένιν πολύ σύντομα. — *175.*

198 Πληροφορίες γιά τό ἀπόθεμα χρυσοῦ καί τήν κατανάλωσή του ὑποβλήθηκαν στόν Β. Ι. Λένιν ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Οἰκονομικῶν. Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ στίς 14 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἀνάθεσε στόν Α. Ο. Ἄλσκι νά κρατᾶ αὐστηρό λογαριασμό ὅλων τῶν ἐξόδων τοῦ χρυσοῦ ἀποθέματος.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 284, Ἄπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 118. — *176.*

199 Στό γράμμα τοῦ Γ. Ι. Βισνιάκ ὑπάρχει σημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Ὁ Βισνιάκ γιά τόν Λαλαγιάντς. 5. IX. 1921. βλ. πίσω». Στήν πίσω σελίδα γράφτηκε ἰδιόχειρα ἀπό τόν Λένιν ἡ ἀρχή τοῦ ντοκουμέντου πού δημοσιεύεται καί ἡ σημείωση «τηλεφωνικά» (βλ. Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *177.*

200 Ἡ γνώμη αὐτή διατυπώθηκε ἀπό τόν Γ. Α. Μπέρζιν στό σημείωμα πού ἔστειλε ἀπό τήν Ἀγγλία, προφανῶς, στόν Γκ. Β. Τσιτσέριν. — *177.*

201 Πρόκειται γιά τούς συνεργάτες τῆς διοργάνωσης τῆς Ἀμερικανικῆς Βοήθειας (ΔΑΒ) μέ ἐπικεφαλῆς τόν Γκ. Χοῦβερ. Ἡ πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν νά παρθοῦν μιά σειρά περιοριστικά μέτρα σχετικά μ' αὐτούς προκλήθηκε ἀπό τό ὅτι ὁ μηχανισμός αὐτῆς τῆς ὀργάνωσης, πού ἀποτελοῦνταν κυρίως ἀπό ἀξιωματικούς τοῦ ἀμερικανικοῦ στρατοῦ, ἀσχολοῦνταν μέ τήν κατασκοπεία καί ὑποστήριζε τά ἀντεπαναστατικά στοιχεῖα στή Ρωσία. — *177.*

202 Ἡ δραστηριότητα τοῦ Φρίτιοφ Νάνσεν νά προσελκύσει τούς ἐράνους τῶν κοινωνικῶν ὀργανώσεων καί ἰδιωτῶν γιά παροχή βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας προκάλεσε τή δυσαρέσκεια στούς ἀντιδραστικούς κύκλους μιᾶς σειρᾶς καπιταλιστικῶν χωρῶν. Ὁ σοβιετικός λαός ἐκτίμησε ἐπάξια τήν προσπάθεια τοῦ Νάνσεν στό ἔργο παροχῆς βοήθειας στούς πεινασμένους. Τό IX Πανρωσικό συνέδριο τῶν Σοβιέτ στίς 25 τοῦ Δεκέμβρη ἐξέφρασε σ' αὐτόν βαθύτατη εὐγνωμοσύνη.

«The Daily Chronicle» («Χρονικά τῆς Ἡμέρας») — ἐφημερίδα τῆς ἀγγλικῆς ἰμπεριαλιστικῆς ἀστικῆς τάξης, ἐκδιδόταν στό Λονδίνο ἀπό τό 1885 - 1930. — *178.*

203 Πρόκειται γιά ἐπιστημονικο-τεχνικές ἐργασίες ἔκρηξης τοῦ μπαρουτιοῦ σέ ἀπόσταση, πού διεξήγαγε ὁ Β. Ι. Μπότιν στά 1920-1921. Ἡ ἐπιτροπή εἰδικῶν τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1921 ἔδοσε ἀρνητική γνώμη γιά τίς δοκιμές πού γίνονταν καί πρότεινε νά σταματήσει ἡ παραπέρα ὀργάνωση τῶν δοκιμῶν ἐπειδή δέν ἦταν προετοιμασμένες. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης, Ἄπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 51ος, ντοκουμέντα 372, 373, 400, 415, 477, 532, 545, 578. — *179.*

204 Ἡ πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν στήν ἀρχή ψηφίστηκε μέ τόν τρόπο τῆς ἐρώτησης ὅλων τῶν μελῶν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου· ἐνάντια ἐκφράστηκε ὁ Ι. Β. Στάλιν. Τό Πολιτικό Γραφεῖο στίς 8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 πῆρε ἀπόφαση γιά τή διατύπωση τοῦ Λένιν σχετικά μέ τό ζήτημα τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τοῦ Λουνατσάρσκι καί Λίτκενς. — *180.*

205 Ὁ Λένιν ἔχει ὑπόψη του τά σχέδια πού προετοίμασε τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας, στή βάση τῶν ὁποίων ἐκπονήθηκε ἡ ἀπόφαση «Γιά τά μέτρα βελτίωσης τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν σχολείων καί τῶν ἄλλων μορφωτικῶν ἱδρυμάτων». Ἡ ἀπόφαση, πού ψήφισε τό ΣΛΕ στίς 15 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, δημοσιεύτηκε στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1923 στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 212. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 304. — *180.*

206 Ἡ ἐντολή γράφτηκε στήν αἴτηση τοῦ Γκ. Ο. Γράφτιο τῆς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, στήν ὁποία ἀνάμεσα στά μέτρα γιά τόν ἐφοδιασμό τῶν ἔργων τοῦ Βόλχοφ ὑπογραμμιζόταν ἰδιαίτερα ἡ ἀνάγκη τῆς γρήγορης χορήγησης τροφίμων καί χρημάτων. — *181.*

207 Τό σημείωμα γράφτηκε μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐρώτησης τοῦ προέδρου τῆς εἰδικῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς σχετικά μέ τή σύνταξη τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἄτλαντα Β. Ντ. Καϊσάροφ γιά τόν ἀκριβή καθορισμό τῶν συνόρων τοῦ ἐδάφους τῆς ΣΟΣΔΡ καί τῶν ἀμοιβαίων σχέσεών της μέ τίς Δημοκρατίες, πού δημιουργήθηκαν στά πλαίσια τῆς πρώην Ρωσικῆς αὐτοκρατορίας. — *182.*

208 Ἡ ὑπόδειξη αὐτή προκλήθηκε ἀπό τό γράμμα τοῦ Ν. Π. Γκορμπουνόφ, στό ὁποῖο ἀναφερόταν γιά τά ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας σχετικά μέ τήν καθυστέρηση τῆς ἀποστολῆς στό ἐξωτερικό τοῦ Μ. Π. Σάζιν, ἔγραφε ὅτι «ἀπό τήν πλευρά τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας δέν ὑπῆρχε σκόπιμη κωλυσιεργία». Ὁ Λένιν ὑπογράμμισε τή λέξη «σκόπιμη». — *182.*

209 Ἡ ἐντολή γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό γράμμα τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα, μέ τό ὁποῖο ζητοῦσε νά τόν βοηθήσει νά παραλάβει ἀπό τό Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ ὅλα τά ἀπαραίτητα γιά τήν οἰκοδόμηση ἠλεκτροτεχνικῶν ὑλικῶν. Ὁ Λένιν στίς 12 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἔστειλε τηλεγράφημα στό Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 301). — *182.*

210 Ἡ ἐντολή αὐτή πρός τόν γραμματέα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τήν ἀναφορά τοῦ προέδρου τοῦ Γραφείου Σιβηρίας τοῦ ΑΣΛΟ Γκ. Ι. Λόμοφ σχετικά μέ τήν ἐπιδείνωση τῆς κατάστασης στά ὀρυχεῖα τοῦ Ρίντερ, λόγω τῆς ὑπαγωγῆς τους στή Δημοκρατία τῆς Κιργιζίας. Ὁ Λόμοφ παρακαλοῦσε τόν Λένιν νά δεχτεῖ, σχετικά μ' αὐτό, τόν διευθυντή τῶν ὀρυχείων Ε. Φ. Ντομνένκο. Ὁ Λένιν, στή συνομιλία μέ τόν Ντομνένκο, πού πραγματοποιήθηκε ἀμέσως ὕστερα ἀπ' αὐτό, ἐνδιαφέρθηκε γιά τά ζητήματα τῆς παραγωγικότητας τῆς δουλιᾶς στά ὀρυχεῖα, γιά τήν ἀναστύλωση τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ κτλ. (βλ. τή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 65). Στό τηλεγράφημα, ὑπογραμμένο ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν καί τόν πρόεδρο τοῦ ΑΣΛΟ Π. Α. Μπογκντάνοφ, πού στάλθηκε στίς 10 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 στήν ΚΕΕ τῆς Δημοκρατίας τῆς Κιργιζίας, προτεινόταν οἱ δουλιές στά ὀρυχεῖα τοῦ Ρίντερ «νά μή σταματήσουν καί ἡ Διεύθυνση τῶν ὀρυχείων, πού διόρισε τό Γραφεῖο Σιβηρίας τοῦ ΑΣΛΟ νά μήν ἀντικατασταθεῖ» (βλ. στό ἴδιο, σελ. 64).

Ἐπειδή ἡ Σοβιετική κυβέρνηση ἤθελε νά ἐκχωρήσει τά ὀρυχεῖα αὐτά στόν Λ. Οὔρκαρτ τό Νοέμβρη τοῦ 1921 ἀναχώρησε ἐκεῖ εἰδική ἐπιτροπή γιά νά ἐξετάσει τήν κατάσταση τῆς δουλιᾶς. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 306, 385, 438. — *183.*

211 Πρόκειται γιά τήν Ἐπιτροπή, πού ἐπικεφαλῆς της ἦταν ὁ Α. Σ. Κισελιόφ, σχετικά μέ τό ζήτημα τῶν ἀποθεμάτων κρασιοῦ γιά ἀνταλλαγή μέ σιτηρά. — *183.*

212 Ἡ ἐντολή γράφτηκε στά πρακτικά τῆς συνεδρίασης τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικά μέ τά ζητήματα τῆς Διεύθυνσης ὑδροτύρφης ἀπό τῆς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

Στά περιθώρια καί στό κείμενο τῶν πρακτικῶν ὑπάρχουν σημειώσεις καί ὑπογραμμίσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν (βλ. στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 90-91). — *184.*

213 Πρόκειται γιά τήν αναφορά, πού ἔστειλε στόν Β. Ι. Λένιν ἕνα στέλεχος τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν Ἀνατολικῆς Σιβηρίας ὁ Α. Β. Πριγκάριν, γιά τόν ἐφοδιασμό τῆς Σιβηρίας μέ ἀγροτικές μηχανές καί τή δυνατότητα κάλυψης τῶν ἐξόδων γιά τήν ἀγορά μηχανῶν στό ἐξωτερικό μέ πρῶτες ὕλες τῆς Σιβηρίας. Στή γνώμη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τῆς 3 τοῦ Ὀχτώβρη ὑπογραμμιζόταν ὅτι «ἕνα τέτιο ζήτημα πρέπει νά λυθεῖ ἀπό τήν ἄποψη τῶν συμφερόντων ὁλόκληρης τῆς Δημοκρατίας» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *184.*

214 Τό σημείωμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στά περιθώρια τῆς πρώτης σελίδας τοῦ χειρόγραφου ἄρθρου τοῦ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι «Στούς ἐπικριτές μας». Ὁ Λένιν πρότεινε μιά σειρά τροποποιήσεις στά περιθώρια τοῦ κειμένου τοῦ ἄρθρου. Ὁ ἀρθρογράφος ὑπέβαλε σέ κριτική μερικά στελέχη τοῦ σοβιετικοῦ μηχανισμοῦ, πού δέν πίστευαν στή δυνατότητα πραγματοποίησης τοῦ σχεδίου ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας (βλ. τή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 10-11). Τό ἄρθρο δέν δημοσιεύτηκε. — *185.*

215 Ἡ ἀπάντηση τοῦ Σοβιέτ τῆς Μόσχας γιά τό ζήτημα αὐτό παραλήφθηκε ἀπό τόν Λένιν στίς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Γιά τίς ἐπιχειρήσεις, πού παρέμειναν σέ κρατικό ἐφοδιασμό, βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 300, 328. — *186.*

216 Στό ἐπάνω μέρος τοῦ χειρογράφου τοῦ σχεδίου τηλεγραφήματος, πού εἶχε γράψει ὁ Λένιν, σημείωσε ἡ Λ. Α. Φότιεβα: «Στούς Μπογκντάνοφ, Μπριουχάνοφ καί Ἀβανέσοφ νά γράψουν τή γνώμη τους ἐπειγόντως». — *186.*

217 Τό σημείωμα γράφτηκε σάν ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ στρατιωτικοῦ ἐπιτρόπου Σ. Σ. Ντανίλοφ τῆς 8 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, στό ὁποῖο γινόταν λόγος γιά τήν ἀνάγκη καλλιέργειας τοῦ αἰσθήματος «τῆς ἀγάπης, συμπόνοιας, ἀλληλοβοήθειας *μέσα στήν τάξη,* μέσα στό στρατόπεδο τῶν ἐργαζομένων». — *187.*

218 Στήν § 6 τῆς ἀπόφασης γινόταν λόγος γιά τή χορήγηση δικαιώματος στά σχολεῖα νά ἀνταλλάσσουν ἀντικείμενα κρατικοῦ ἐφοδιασμοῦ πού δέν τούς χρειάζονται μέ ἀναγκαῖα προϊόντα. Στήν § 8 προστέθηκε τό σημεῖο γιά τήν ἐθελοντική «αὐτοφορολογία» τῶν ἐπισκεπτῶν τῶν βιβλιοθηκῶν καί τῶν λεσχῶν. — *188.*

219 Πρόκειται γιά τήν ἀπόφαση «Γιά τή συντήρηση τῶν ἐκπολιτιστικῶν μορφωτικῶν ἱδρυμάτων μέ τοπικούς πόρους», πού ψήφισε τό Μικρό ΣΛΕ στίς 9 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Ἡ ἀπόφαση αὐτή συζητήθηκε γιά δεύτερη φορά στή συνεδρίαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ στίς 15 τοῦ Σεπτέμβρη καί ψηφίστηκε σάν ἀπόφαση «Γιά τά μέτρα βελτίωσης τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν σχολείων καί τῶν ἄλλων μορφωτικῶν ἱδρυμάτων». — *188.*

220 Στό τηλεγράφημα τῆς 9 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ὁ Α. Α. Ἰόφφε ἀνάφερε ὅτι οἱ διαφωνίες ἀνάμεσα στόν πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκεστάν τῆς ΠΚΕΕ Μ.

Π. Τόμσκι καί στό μέλος τοῦ Γραφείου Τουρκεστάν Γκ. Ι. Σαφάροφ ὁδηγοῦν στήν ὑποδαύλιση ἔχθρας ἀνάμεαα στούς ρώσους καί στόν ντόπιο πληθυσμό, ἀνάμεσα στίς διάφορες ἐθνότητες. Στίς 13 τοῦ Σεπτέμβρη τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) πῆρε ἀπόφαση νά συζητήσει τό ζήτημα σχετικά μέ τήν πολιτική στό Τουρκεστάν ὕστερα ἀπό τή λήψη τῆς γραφτῆς ἔκθεσης τοῦ Ἰόφφε καί τή γνωριμία τῶν μελῶν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου με ὅλα τά ὑλικά. Στίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο, ἀφοῦ συζήτησε τό ζήτημα σχετικά μέ τή δουλιά στό Τουρκεστάν, ὅρισε νέα σύνθεση στό κομματικό γραφεῖο καί στήν Ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ Τουρκεστάν καί χάραξε τά βασικά καθήκοντα τῆς κομματικῆς καί σοβιετικῆς δουλιᾶς στό Τουρκεστάν. Τό Πολιτικό Γραφεῖο ὑπογράμμισε τήν ἀνάγκη νά ἐφαρμοστεῖ πρακτικά ἡ νέα οἰκονομική πολιτική στό Τουρκεστάν, πράγμα πού θά προσελκύσει τίς ἐργαζόμενες μάζες στή σοσιαλιστική οἰκοδόμηση. — *189.*

221 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τήν τοποθέτηση τοῦ ζητήματος γιά τίς ἐκχωρήσεις τοῦ Οὔρκαρτ στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ στίς 13 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Ἡ ἀπάντηση τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκχωρήσεων τοῦ ΑΣΛΟ στήν ἐρώτηση τοῦ Β. Ι. Λένιν λήφθηκε στίς 15 τοῦ Σεπτέμβρη. — *190.*

222 Ὁ Β. Ι. Λένιν στό γράμμα του τῆς 30 τοῦ Μάη 1921 πρότεινε στό Ἐπαναστατικό Στρατιωτικό Συμβούλιο νά ἐπεξεργαστεῖ σχέδιο χρησιμοποίησης τοῦ στρατοῦ στό οἰκονομικό μέτωπο καί ἔκανε συγκεκριμένες ὑποδείξεις, σέ ποιούς τομεῖς τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας εἶναι πρίν ἀπ' ὅλα ἀπαραίτητη ἡ βοήθειά του (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 52ος, ντοκουμέντο 380). — *192.*

223 Τό γράμμα πρός τόν Ν. Α. Σεμάσκο γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν ἀπ' ἀφορμή τίς πληροφορίες πού ἔστειλε ἡ Μ. Β. Φοφάνοβα (εἶχε σταλεῖ ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας σάν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ΠΚΕΕ) γιά τή δύσκολη κατάσταση τῶν λουτροπόλεων. Ὁ Ν. Α. Σεμάσκο στό ἀπαντητικό του γράμμα πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 15 τοῦ Σεπτέμβρη ἐξέθετε τά μέτρα, πού παίρνει τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ὑγιεινῆς γιά τή βελτίωση τῆς δουλιᾶς στίς λουτροπόλεις τῆς Κριμαίας καί τοῦ Καυκάσου. — *192.*

224 Ὁ διευθυντής Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ Ν. Π. Γκορμπουνόφ, ὅταν πῆρε τό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν, ἔγραψε τά παρακάτω στό βιβλίο ἐντολῶν: «Νά συνταχθοῦν ὁδηγίες γιά τή Γραμματεία τοῦ ΣΛΕ Λευκορωσίας σχετικά μέ τίς ἐντολές καί τούς φακέλλους τοῦ Βλαντίμιρ Ἰλίτς. Ἐκπληρώθηκε. Βλ. τή διαταγή τῆς 20 τοῦ Σεπτέμβρη» («Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ, τεῦχ. 5, 1961, σελ. 41). Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 312. — *193.*

225 Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου, ἀπαντώντας στήν ἐρώτηση τοῦ Β. Ι. Λένιν, ἔστειλε στοιχεῖα γιά τά ἀποθέματα καί τήν παραγωγή σαντονίνης (φαρμάκου). Στό ντοκουμέντο ὑπάρχουν ὑπολογισμοί τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τήν ποσότητα ἀποθεμάτων σαντονίνης καί τῆς ἀξίας της σέ χρυσά ρούβλια (βλ. τή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 181). — *195.*

226 Τό σημείωμα γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ πρεσβευτῆ στήν Ἰταλία Β. Β. Βορόβσκι, στό ὁποῖο ζητοῦσε νά δοθεῖ ἐντολή γιά τή χορήγηση ὑποτροφίας στόν Μ. Α. Πεσκόφ, πού βρισκόταν στήν Ἰταλία. Ὁ Μ. Μ. Λιτβίνοφ, στό ἀπαντητικό του γράμμα τῆς 15 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, πρότεινε νά καθοριστεῖ

στόν Μ. Α. Πεσκόφ ὑποτροφία ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας. Γι' αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 319 καί στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXIV, σελ. 409). — *196.*

227 Γιά τό ζήτημα αὐτό ὁ διευθυντής τῆς Διεύθυνσης Κρατικῶν ἀποθηκῶν τοῦ ΑΣΛΟ Ι. Κ. Γεζόφ ὑπέβαλε ἀναφορά στόν Β. Ι. Λένιν, πού παραπονοῦνταν γιά τήν ἔλλειψη ἀποθηκευτικῶν χώρων, γιά τήν πολυεξουσία καί τήν πάλη γιά ἀποθηκευτικούς χώρους ἀνάμεσα σέ ξεχωριστές ὑπηρεσίες. Τήν ἀπάντηση τοῦ Β. Ι. Λένιν στό σημείωμα τοῦ Γεζόφ βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 352. — *197.*

228 Ἡ ἐντολή πρός τόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων Β. Σ. Ντοβγκαλιέβσκι τῆς 16 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 σχετικά μέ τά μέτρα πού παίρνονται γιά τήν κατασκευή ραδιοφωνικῶν σταθμῶν (βλ. σημείωση 180). — *197.*

229 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν σχετικά μέ τή διακοίνωση τοῦ ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Μ. Βρετανίας Κῶρζον τῆς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, στήν ὁποία περιέχονταν ἐπινοήσεις γιά παραβιάσεις ἀπομέρους τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης τῆς Ρωσοαγγλικῆς συμφωνίας ἀπό τίς 16 τοῦ Μάρτη 1921. Ἡ διακοίνωση δέν εἶχε οὔτε ἐπικεφαλίδα, οὔτε διεύθυνση, οὔτε ὑπογραφή. Ἡ Σοβιετική κυβέρνηση στήν ἀπαντητική της διακοίνωση ἀπό τίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἀπέριπτε τήν ἀβάσιμη κατηγορία. — *198.*

230 Πρόκειται γιά τή συμφωνία τοῦ Κρατικοῦ ἐκδοτικοῦ μέ τό Ἐκδοτικό τοῦ Ζ. Ι. Γκρζέμπιν γιά τή συνοπτική ἔκδοση στό ἐξωτερικό τῶν ρώσων κλασικῶν. Ἡ δουλιά ἔγινε μέ πρωτοβουλία τοῦ Α. Μ. Γκόρκι. — *198.*

231 Τά στοιχεῖα γιά τούς ἐκσκαφεῖς, πού προετοίμασε ὁ ὑποδιευθυντής τῆς Διεύθυνσης Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΕΑ Μπ. Γ. Ζάξ, ὑποβλήθηκαν στόν Β. Ι. Λένιν στίς 26 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ σημείωση τοῦ Λένιν «στόν Σμολιανίνοφ» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *199.*

232 Πρόκειται σχετικά μέ τό σχέδιο κανονισμοῦ διεκπεραίωσης στά δημόσια ἱδρύματα, πού σύνταξε τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης μαζί μέ τήν ἐπιτροπή ὑπό τήν προεδρεία τοῦ συνεργάτη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Μ. Β. Ρικουνόφ. Τό σχέδιο συζητήθηκε στή συνεδρίαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ στίς 2 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 καί τοῦ ΣΛΕ στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921.

Ἡ ἐντολή, πού μνημονεύεται παρακάτω συνδέεται μέ τό διορισμό τοῦ Ρικουνόφ σάν προέδρου τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς γιά τίς ἐξαγωγές. Ἡ ἐντολή ἐκπληρώθηκε στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη. — *200.*

233 Αὐτή καί ἡ ἑπόμενη σημείωση γράφτηκαν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό τέλος τῶν γραμμάτων τοῦ διευθυντῆ Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ Ν. Π. Γκορμπουνόφ στά Οἰκονομικά συμβούλια τοῦ Κιρσάνοφ καί Κρασνογιάρσκ, στά ὁποῖα μέ ἐντολή τοῦ Λένιν ἀπονέμονταν ἔπαινος γιά τήν ἔγκαιρη ὑποβολή τῶν ἀπολογισμῶν. — *200.*

234 Ἀπαντώντας στό γράμμα αὐτό ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ Μ. Ι. Φρούμκιν ἀνάφερε στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ὅτι «τό γράμμα τοῦ Βλαντίμιρ Ἰλίτς ἐλήφθη πρός γνώση καί συμμόρφωση». Ὁ διευθυντής Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ Ν. Π. Γκορμπουνόφ ἔγραψε στό βιβλίο ἐντολῶν τά παρακάτω: «Ἐκπληρώθηκε στίς 14 τοῦ Δεκέμβρη. Ὁ Ν. Π. Μπριουχάνοφ ἀνάφερε ὅτι οἱ Ἐκτελεστικές ἐπιτροπές τῶν κυβερνείων «συμμορφώνονται»» («Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ, τεῦχ. 5, 1961, σελ. 42). — *201.*

235 Πρόκειται γιά τόν κατάλογο τῶν μεγαλύτερων καί τεχνικά ἐξοπλισμένων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Μόσχας καί τοῦ κυβερνείου Μόσχας, πού παρέμειναν στόν κρατικό ἐφοδιασμό. Ἡ πρόταση τοῦ Λένιν γιά τήν περικοπή αὐτοῦ τοῦ καταλόγου πραγματοποιήθηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. — *202.*

236 Τό σημείωμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν ἀπ' ἀφορμή τό γράμμα τοῦ μεταλλειολόγου Β. Γ. Ἀλεξαντρόφ στό ὁποῖο διατυπώνονταν σκέψεις σχετικά μέ τήν ἀνόρθωση τῆς βιομηχανίας καί μεταφορῶν. Ὁ Ἀλεξαντρόφ παρουσίασε ἐπίσης στόν Λένιν ἔκθεση μέ πρακτικές προτάσεις καί τρία βιβλία γιά τή μεταλλουργική βιομηχανία. Στίς γνῶμες γιά τήν ἔκθεση, πού ἔφθασαν στή Διεύθυνση Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ τό Σεπτέμβρη—Ὀχτώβρη 1921, οἱ τεχνικές προτάσεις τοῦ Ἀλεξαντρόφ δέν ὑποστηρίχθηκαν. — *202.*

237 Ὁ διευθυντής τοῦ Ὑποτμήματος πληροφοριῶν τῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς ΠΚΕΕ Ε. Ζ. Βόλκοφ ἔκφραζε τίς ἀμφιβολίες του σχετικά μέ τή σκοπιμότητα διάλυσης τῆς Πανρωσικῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους, θεωρώντας ὅτι ἡ διάλυση τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἡ σύλληψη τῶν μελῶν της μπορεῖ νά ἐπιδράσει ἀρνητικά στίς ἀμοιβαῖες σχέσεις μέ τή Γαλλία. — *203.*

238 Τό 1921 μερικές ὁμάδες ἀμερικανῶν ἐργατῶν, πού συνενώνονταν στούς «Συλλόγους τεχνικῆς βοήθειας τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας» ἔκφρασαν τήν ἐπιθυμία νά ἔρθουν στή Σοβιετική Ρωσία καί νά πάρουν μέρος στήν οἰκονομική οἰκοδόμηση.

Στό δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1921 ὁμάδα ἀμερικανῶν ἐργατῶν μέ ἐπικεφαλῆς τόν ὁλλανδό μηχανικό-κομμουνιστή Σ. Ροῦτγκερς διεξήγαγε διαπραγματεύσεις μέ τή Σοβιετική κυβέρνηση γιά τήν παράδοση σ' αὐτούς γιά ἐκμετάλλευση μέρους τῆς ἀνθρακοφόρας περιοχῆς τοῦ Κουζμπάς στή Σιβηρία καί γιά τήν ὀργάνωση ἐκεῖ βιομηχανικῆς παροικίας. Ἡ πρόταση τοῦ Σ. Ροῦτγκερς ἐξετάστηκε στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 13 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ἀποφασίστηκε νά διαβιβαστεῖ αὐτή ἡ πρόταση στό ΑΣΛΟ.

Στίς 19 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ὁ Λένιν δέχτηκε ἐκπροσώπους τῆς ἀμερικανικῆς ἐργατικῆς παροικίας καί συνομίλησε μαζί τους. Διατηρήθηκαν τά πρακτικά αὐτῆς τῆς συνομιλίας πού ἔκανε ὁ Λένιν (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 39).

Στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 τό ΣΕΑ ἀποφάσισε νά ἀναγνωρίσει ὅτι εἶναι ἐπιθυμητή ἡ ὑπογραφή συμφωνίας μέ τήν ὁμάδα τοῦ Σ. Ροῦτγκερς καί ἀνάθεσε σέ εἰδική ἐπιτροπή νά προετοιμάσει τό κείμενο τῆς συμφωνίας. Ἡ συμφωνία ἐγκρίθηκε τελειωτικά ἀπό τό ΣΕΑ στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη καί στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἀπό τό ΣΛΕ. Ἡ παροικία τῶν ἀμερικανῶν ἐργατῶν

στό Κουζμπάς ὑπῆρχε μέ δικαιώματα ἐπιχείρησης, πού ἄμεσα ὑποτάσσονταν στό ΣΕΑ.

Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 353, 354, 375, 416 κ.ἄ. Ἄπαντα 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 125-126, 141-142, 143. — *203.*

239 Ἡ φιλολογία, πού ὑποδείχνεται ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στό ντοκουμέντο χρειαζόταν στόν Ἰβ. Ἰβ. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ πού τότε δούλευε τό βιβλίο «Ὁ ἐξηλεκτρισμός τῆς ΣΟΣΔΡ σέ σχέση μέ τή μεταβατική φάση τῆς παγκόσμιας οἰκονομίας» (Κρατικό ἐκδοτικό, 1922).

Στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ φυλάγονται δυό σημειώματα τοῦ Ν. Π. Γκορμπουνόφ τῆς 7 τοῦ Ὀχτώβρη, πού σχετίζονται μ' αὐτή τήν ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν. Στό σημείωμα πρός τόν Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι γράφει: «Σύμφωνα μέ τίς τηλεφωνικές μας συνομιλίες, Σᾶς στέλνω ἀντίγραφο σημειώματος τοῦ Βλαντίμιρ Ἰλίτς, στό ὁποῖο ζητᾶ νά συγκεντρωθεῖ φιλολογία γιά τόν ἐξηλεκτρισμό — ρωσική καί γερμανική γιά τόν Ἰβ. Ἰβ. Σκβορτσόφ». Στό σημείωμα πρός τόν Λένιν ὁ Γκορμπουνόφ ἔγραψε: «Βλαντίμιρ Ἰλίτς! Νά συγκεντρώσει φιλολογία ἀνέλαβε ὁ Γκλέμπ Μαξιμιλιάνοβιτς, ὁ ὁποῖος καί θά Σᾶς φέρει. Ἐγώ θά παρακολουθήσω».

Στό βιβλίο ἐντολῶν τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τό ΣΛΕ καί τό ΣΕΑ μέ ἡμερομηνία 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ὑπάρχει ἡ σημείωση: «Νά συγκεντρωθεῖ φιλολογία γιά τόν Ἰβ. Ἰβ. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ γιά τόν ἐξηλεκτρισμό. Ἐκπληρώθηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη» («Ἰστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5, 1961, σελ. 42). — *206.*

240 Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔχει ὑπόψη του τά παρακάτω σημεῖα ἀπό τό ἄρθρο τοῦ Φ. Ἔνγκελς «Γιά τόν ἱστορικό ὑλισμό» (εἰσαγωγή στήν ἀγγλική ἔκδοση «Ἡ ἐξέλιξη τοῦ σοσιαλισμοῦ ἀπό τήν οὐτοπία στήν ἐπιστήμη»): «Γιά νά μπορέσει ἡ ἀστική τάξη νά μαζέψει ἔστω καί μόνο ἐκείνους τούς καρπούς τῆς νίκης, πού ἦταν τότε τελείως ὥριμοι πιά γιά συγκομιδή, χρειάστηκε ἡ ἐπανάσταση νά ὁδηγηθεῖ σημαντικά πέρα ἀπό τό σκοπό αὐτό. Τό ἴδιο ἀκριβῶς ἔγινε τό 1793 στή Γαλλία καί τό 1848 στή Γερμανία. Ὅπως φαίνεται, αὐτός εἶναι στήν πραγματικότητα ἕνας ἀπό τούς νόμους ἐξέλιξης τῆς ἀστικῆς κοινωνίας». Παρατίθεται σύμφωνα μέ τό ἄρθρο τοῦ Β. Ι. Λένιν «Σχετικά μέ τήν ἐκτίμηση τῆς Ρωσικῆς Ἐπανάστασης», πού δημοσιεύτηκε στήν «Προλετάρι» στίς 10 (23) τοῦ Μάη 1908 (βλ. Ἄπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 17ος, σελ. 46-47, καί Κ. Μάρξ καί Φ. Ἔνγκελς, Ἄπαντα, 2η ἔκδ., τόμ. 22ος, σελ. 308-309).

Τό γράμμα τοῦ Φ. Ἔνγκελς πρός τόν Βαϊντεμάγερ βλ. Κ. Μάρξ καί Φ. Ἔνγκελς Ἄπαντα, 2η ἔκδ., τόμ. 28ος, σελ. 485-493. — *206.*

241 Αὐτή ἡ πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν ψηφίστηκε ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) τήν ἴδια κιόλας μέρα, στίς 20 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Στίς 21 τοῦ Σεπτέμβρη στή συνεδρίαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου συγκροτήθηκε ἐπιτροπή ἀπό τούς Β. Ι. Λένιν, Ι. Β. Στάλιν καί Β. Μ. Μόλοτοφ γιά νά ἐξετάσει τή διένεξη στήν κομματική ὀργάνωση τῆς Πετρούπολης. Τό Πολιτικό Γραφεῖο ἐπιβεβαίωσε τήν ἀπόφασή του τῆς 20 τοῦ Σεπτέμβρη νά ἀνακαλέσει ἀπό τήν Πετρούπολη τούς Γκ. Ε. Ζηνόβιεφ καί Ν. Α. Οὐγκλάνοφ (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 361 καί 362).

Αἰτία τῆς διένεξης στήν κομματική ὀργάνωση τῆς Πετρούπολης ἦταν ἡ δυσαρέσκεια τῶν περισσότερων κομματικῶν καί σοβιετικῶν στελεχῶν ἀπό τίς γραφειοκρατικές μεθόδους καθοδήγησης τοῦ Γκ. Ε. Ζηνόβιεφ. — *207.*

242 Στίς 21 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἀποφάσισε: «Νά ἀναθέσει στόν σ. Λένιν νά συγκαλέσει σύσκεψη μέ ἐκπροσώπους τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Συγκοινωνιῶν καί τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ καί μέ συμμετοχή τοῦ σ. Φέλιξ Κόν γιά τό ζήτημα τῆς αὔξησης τοῦ ἀριθμοῦ βαγονιῶν γιά τήν Οὐκρανία καί γιά τή δυνατότητα αὔξησης τῶν χώρων διαφύλαξης τῶν σιτηρῶν» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ἡ σύσκεψη ἀπό ἐκπροσώπους τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Συγκοινωνιῶν καί τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ, μέ τήν προεδρεία τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Συγκοινωνιῶν Β. Β. Φομίν, πού ἔγινε στίς 22 τοῦ Σεπτέμβρη, ἀποφάσισε νά ἐξασφαλίσει στούς σιδηροδρόμους τῆς Περιφέρειας τοῦ Νότου καθημερινή φόρτωση 1000 βαγονιῶν (ἀπό αὐτά 400 βαγόνια γιά τή μεταφορά καυσίμων, 150 — γιά ἐσωτερικές μεταφορές καί 450 — γιά τρόφιμα). Γιά τό ζήτημα τῆς μεταφορᾶς σιτηρῶν ἀπό τήν Οὐκρανία (μέχρι 40 ἑκατομμύρια πούτια) καί τῶν ἀποθηκῶν γι' αὐτά, ἡ σύσκεψη πρότεινε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ τῆς ΣΟΣΔΡ μαζί μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ τῆς Οὐκρανίας μέσα σέ δυό ἑβδομάδες νά καταστρώσουν καί νά ὑποβάλουν γιά ἔγκριση στό ΣΕΑ σχέδιο μεταφορᾶς σιτηρῶν καί μέτρων, πού θά ἐξασφαλίζουν τήν ἀποθήκευση τῶν σιτηρῶν αὐτῶν. Στίς 28 τοῦ Σεπτέμβρη τό ζήτημα αὐτό συζητήθηκε στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ, πού ἀποφάσισε νά αὐξήσει τήν ποσότητα τῶν σιτηρῶν μέχρι 57 ἑκατομμύρια πούτια, τά ὁποῖα πρέπει νά μεταφερθοῦν ἀπό τήν Οὐκρανία, σύμφωνα μέ τήν ὑπόσχεση τῆς Οὐκρανικῆς κυβέρνησης (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 395). — *207.*

243 Ἡ τελευταία παράγραφος στό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *208.*

244 Στίς 26 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας ἄκουσε τό ζήτημα σχετικά μέ τόν ἐφοδιασμό μέ τρόφιμα τῶν ἔργων τῆς Κασίρα καί ἐνέκρινε τό σχέδιο ἀπόφασης πού πρότεινε ὁ Β. Α. Ἀβανέσοφ. — *210.*

245 Τό σημείωμα γράφτηκε σχετικά μέ τήν παράκληση τοῦ προέδρου τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης σχιστολίθων Ι. Μ. Γκούμπκιν νά μή μετατεθεῖ στό Μπακού ὁ μηχανικός Σ. Α. Πρεντετσένσκι, διακεκριμένος εἰδικός τῆς βιομηχανίας σχιστολίθων, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης σχιστολίθων καί διευθυντής τῆς περιοχῆς σχιστολίθων Μέσου Βόλγα. Ὁ Λένιν σχετικά μέ τό ζήτημα αὐτό ἔγραψε σημείωμα στόν Ι. Τ. Σμίλγκα (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 106). Ὁ Ι. Τ. Σμίλγκα ἀποφάνθηκε ὑπέρ τῆς μετάθεσης τοῦ Σ. Α. Πρεντετσένσκι στήν πετρελαιοφόρα περιοχή τοῦ Μπακοῦ (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 388). — *210.*

246 Πρόκειται γιά τό σχέδιο κώδικα νόμων σχετικά μέ τίς ὑποχρεώσεις πού ἀπορέουν ἀπό τίς συμφωνίες ἀνάμεσα στό Σοβιετικό κράτος καί τούς ἰδιῶτες.

Τό ζήτημα ἐξετάστηκε κάμποσες φορές στίς συνεδριάσεις τοῦ Μικροῦ καί Μεγάλου ΣΛΕ. Δούλεψε ἐπιτροπή πού ὁρίστηκε εἰδικά, ἡ ὁποία παρου-

σίασε τό νέο σχέδιο Κανονισμοῦ τῶν ὑποχρεώσεων, πού ἀπορέουν ἀπό τίς συμφωνίες. Τό σχέδιο ἐγκρίθηκε ἀπό τό ΣΛΕ στίς 21 τοῦ Φλεβάρη 1922 μέ τροπολογίες καί συμπληρώσεις. — *210.*

247 Τό σημείωμα γράφτηκε στό τηλεγράφημα τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Λ. Μπ. Κράσιν πρός τόν πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν Α. Π. Σερεμπρόβσκι (ἀντίγραφο στόν Β. Ι. Λένιν), μέ τό ὁποῖο ἀπαγορευόταν στήν Ἐπιτροπή πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν νά ἐμπορεύεται μέ τό ἐξωτερικό. «Ἡ προηγούμενη πρακτική τῆς Ἐπιτροπῆς πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν, ἀναφερόταν στό τηλεγράφημα, συνίστατο στήν ὑπογραφή συμφωνιῶν μέ πολύ ἀναξιόπιστους ἕλληνες κερδοσκόπους καί μάλιστα παραχωροῦν σ' αὐτούς σχεδόν μονοπωλιακά δικαιώματα νά ἐμπορεύονται τά πετρέλαια τοῦ Καυκάσου» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Τό ζήτημα αὐτό συζητήθηκε στό ΣΕΑ στίς 19 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. Τό ΣΕΑ ἀποφάσισε νά χορηγήσει στήν Ἐπιτροπή πετρελαίων τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν 500 χιλιάδες χρυσά ρούβλια γιά ἀγορές στό ἐξωτερικό. — *211.*

248 Ὁ Β. Β. Ἀντοράτσκι, πού δούλευε μέ ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τή Συλλογή τῶν ἐκλεκτῶν γραμμάτων τῶν Κ. Μάρξ καί Φ. Ἔνγκελς παρακάλεσε τόν Ντ. Μπ. Ριαζάνοφ, πού βρισκόταν ἐκεῖνο τόν καιρό στή Γερμανία, νά συγκεντρώσει ἐκεῖ ὅλα τά γράμματα τοῦ Κ. Μάρξ καί τοῦ Φ. Ἔνγκελς πού ἔχουν δημοσιευτεῖ καί νά τά στείλει στή Ρωσία. Ἡ Συλλογή ἐκδόθηκε τό 1922 μέ τόν τίτλο «Γράμματα. Ἡ θεωρία καί πολιτική στήν ἀλληλογραφία τοῦ Μάρξ καί τοῦ Ἔνγκελς». Μετάφραση, ἄρθρα καί σημειώσεις τοῦ Β. Β. Ἀντοράτσκι. — *211.*

249 Τό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν γράφτηκε στό τέλος «Τῶν Ὁδηγιῶν στήν Προσωρινή Ἐπιτροπή Βερολίνου σχετικά μέ τήν ἀνάθεση παραγγελιῶν στό ἐξωτερικό γιά τή Διεύθυνση ὑδροτύρφης» (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 92-93).

Ὅπως φαίνεται ἀπό τήν ἔκθεση τοῦ Ρ. Ε. Κλασσόν τῆς 11 τοῦ Φλεβάρη 1922 πρός τόν Β. Ι. Λένιν, οἱ παραγγελίες στό ἐξωτερικό τῆς Διεύθυνσης ὑδροτύρφης ἐκπληρώθηκαν ἐμπρόθεσμα. «Μέ τήν παρούσα, ἔγραφε, ἔχω τήν τιμή νά φέρω σέ γνώση τῆς Διεύθυνσης Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου ὅτι ἐπέστρεψα ἀπό τήν ἀποστολή στό ἐξωτερικό, ἀφοῦ τελείωσα τίς παραγγελίες μιᾶς μικρῆς ποσότητας ἐξαρτημάτων μηχανῶν πού θά παραγγελθοῦν ἀπό τόν Β. Β. Σταρκόφ καί γιά τά ὁποῖα εἶχε ἐπέλθει συμφωνία πρίν τήν ἀναχώρησή μου» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *211.*

250 Ὁ ἔρανος ἀνάμεσα στούς ἐργάτες τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά τή βοήθεια τῶν πεινασμένων τῆς Ρωσίας διενεργήθηκε ὕστερα ἀπό τήν «Ἔκκληση πρός τό διεθνές προλεταριάτο», πού ἔγραψε ὁ Β. Ι. Λένιν στίς 2 τοῦ Αὐγούστου 1921 (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 75-76). Ἀπαντώντας σ' αὐτό τό γράμμα ὁ γραμματέας τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς Μ. Ράκοσι ἔγραψε στόν Β. Ι. Λένιν στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ὅτι ἡ πρότασή του «πάρθηκε ὑπόψη καί θά ἐφαρμοστεῖ στή ζωή» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *212.*

251 Ἡ τελευταία φράση στό τηλεγράφημα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *213.*

252 Τό ΣΕΑ, ἀφοῦ ἄκουσε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 τήν ἔκθεση τῆς πληρεξούσιας ἐπιτροπῆς γιά τά μέτρα ἀνασυγκρότησης καί ἀνόρθωσης τῆς ἀνθρακοβιομηχανίας τοῦ Ντονμπάς, τῆς πετρελαιοβιομηχανίας τοῦ Μπακοῦ καί Γκρόζνι, ἀποφάσισε νά χορηγήσει στή Γενική Διεύθυνση καυσίμων συμπληρωματικά 4 ἑκατομμύρια χρυσά ρούβλια γιά τήν ἀγορά τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ στό ἐξωτερικό. Ἀποφασίστηκε ἐπίσης νά παραχωρηθοῦν 22 ἐπιβατικά καί 140 φορτηγά αὐτοκίνητα. — *214.*

253 *Ἡ Γενική Διεύθυνση γεωργικῶν νοικοκυριῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Δημοκρατίας* ἱδρύθηκε τήν ἄνοιξη τοῦ 1919. Καθοδηγοῦσε τά σοβχόζ πού ἀνῆκαν στίς βιομηχανικές ἐπιχειρήσεις, ἐφοδιάζοντάς τα μέ σπόρο, μέ ἐργαλεῖα καί χρηματικά ποσά. Στή Διεύθυνση αὐτή εἶχε ἐπίσης ἀνατεθεῖ τό καθῆκον τῆς καλλιέργειας τεχνικῶν προϊόντων (ζαχαρότευτλα, καπνός κτλ.). Τήν 1 τοῦ Ἰούλη 1921 ἡ Γενική Διεύθυνση γεωργικῶν νοικοκυριῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Δημοκρατίας συνένωνε 1060 σοβχόζ, ἀπ' αὐτά 810 ἀνῆκαν σέ διάφορες ἐπιχειρήσεις καί ἱδρύματα (639 χιλιάδες ντεσιατίνες γῆς) καί 250 σοβχόζ ἦταν νοικοκυριά βιομηχανικοῦ χαρακτήρα, πού ἀσχολοῦνταν μέ τήν παραγωγή ἀγροτικῶν πρώτων ὑλῶν.

Ἡ ἔκθεση αὐτή τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης γεωργικῶν νοικοκυριῶν στήν ὁποία πῆραν μέρος 76 σοβχόζ, πού ἦταν κοντά στή Μόσχα, ἀπό τά κυβερνεῖα τῆς Μόσχας, τοῦ Ριαζάν, τῆς Τούλας, τοῦ Σμολένσκ, τῆς Καλούγκας, ἄνοιξε στίς 18 τοῦ Σεπτέμβρη. Ἡ ἔκθεση εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία. Σέ μιά ἑβδομάδα τήν ἐπισκέφτηκαν πάνω ἀπό 100 χιλιάδες. — *215.*

254 Πρόκειται, ὅπως φαίνεται, γιά τήν παράδοση τῆς ἀποθήκης ἀρ. 11 τοῦ Σίμονοβο πρώην Ἀνατολική Ἑταιρία ἀπό τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν στή δικαιοδοσία τοῦ ΑΣΛΟ. Γι' αὐτό εἶχε παρθεῖ ἀπόφαση ἀπό τό Μικρό ΣΛΕ στίς 23 τοῦ Σεπτέμβρη καί εἶχε ἐπικυρωθεῖ ἀπό τό ΣΛΕ στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Ὁ Ι. Κ. Γεζόφ στό ἀπαντητικό γράμμα τῆς 11 τοῦ Ὀχτώβρη ἀνάφερε σύντομα στοιχεῖα γιά τή διαχείριση τῶν ἀποθηκῶν τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης Ἀποθηκῶν τοῦ ΑΣΛΟ καί τό πλάνο γιά τήν παραπέρα δουλιά. Δούλευαν στίς ἀποθῆκες δυό χιλιάδες ἄτομα, ἀπό αὐτούς 5 ἦταν κομμουνιστές. — *217.*

255 Στό κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ φυλάγεται τό κείμενο τῶν συνομιλιῶν μέσω τῆς ἀπευθείας γραμμῆς ἀνάμεσα στόν Λ. Κ. Μάρτενς καί τόν γραμματέα τοῦ ΣΛΕ Α. Π. Κίζας τῆς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, ὅπου ὑπάρχει ἀπόφαση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Ἀφοῦ διαβαστεῖ ἀπό ὅλα τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου νά ἐπιστραφεῖ στόν γραμματέα τοῦ ΣΛΕ». — *218.*

256 Τό σχέδιο τηλεγραφήματος ὑποβλήθηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σέ σημαντικές διορθώσεις: Ὁ Λένιν ἄλλαξε τήν ἡμερομηνία τῆς ἔναρξης τῆς ἐξόρμησης τῶν τριῶν ἑβδομάδων γιά τά καύσιμα ἀπό τίς 25 τοῦ Σεπτέμβρη στήν 1 τοῦ Ὀχτώβρη. Ἀντί «νά φθάσει ἡ μεταφορά μέχρι τήν αὔξηση 100%» διόρθωσε: «νά αὐξηθεῖ ἡ μεταφορά κατά δυό φορές». Ἔγραψε τήν τελευταία παράγραφο τοῦ τηλεγραφήματος γιά τήν προσωπική εὐθύνη.

Στό τηλεγράφημα ἐπισυνάπτεται τό φύλλο τῆς ψηφοφορίας τηλεφωνικά στίς 27 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, στό ὁποῖο ὁ γραμματέας σημείωσε τά ἀποτελέσματα τῆς ψηφοφορίας ἀνάμεσα στούς Ι. Τ. Σμίλγκα, Ε. Μ. Σκλιάνσκι, Ν. Μπ. Ἔισμοντ, Μ. Ι. Φρούμκιν, Α. Α. Ἀντρέγεφ, Λ. Μπ. Κάμενεφ, Α. Μ. Ἄνικστ, Β. Μ. Μόλοτοφ, Ι. Β. Στάλιν, Λ. Ντ. Τρότσκι, Α. Σ. Ἐνουκίντζε (γιά τό Προεδρεῖο τῆς ΠΚΕΕ), Β. Α. Ἀβανέσοφ.

Τό τηλεφράφημα δημοσιεύτηκε στίς 1 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 219. Βλ. ἐπίσης στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 101. — *219.*

257 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Λ. Μ. Μιχάηλοφ (βλ. τό κείμενο τοῦ γράμματος μέ τίς σημειώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 110-111). Ἡ ἐντολή διαβιβάστηκε ἀπό τόν Ν. Π. Γκορμπουνόφ σ' ἕναν ἀπό τούς γραμματεῖς τοῦ ΣΛΕ, στόν Μπ. Γ. Ζάξ, ὁ ὁποῖος στίς 17 τοῦ Ὀχτώβρη ἀνάφερε ὅτι τό ἄρθρο τοῦ Λ. Μ. Μιχάηλοφ δημοσιεύτηκε στήν «Πράβντα» τῆς 11 τοῦ Ὀχτώβρη μέ τήν ὑπογραφή τοῦ Λ. Γκλαγκόλεφ. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ν. Ὀσίνσκι στέλνεται στόν Μιχάηλοφ στήν Πετρούπολη. Σύμφωνα μέ τή βεβαίωση τοῦ Μπ. Ε. Στιοῦνκελ «ἡ δουλιά γιά τήν παραγωγή τῶν ἠλεκτρικῶν ἀρότρων προχωρεῖ κανονικά. 20 ἄροτρα θά εἶναι ἕτοιμα τήν 1 τοῦ Μάρτη 1922» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *220.*

258 Πρόκειται γιά τό διάταγμα σχετικά μέ τήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων, πού ψήφισε τό ΣΛΕ ἐνῶ ἀπουσίαζε ὁ Β. Ι. Λένιν, στίς 6 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, ὕστερα ἀπό εἰσήγηση τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν. Σύμφωνα μέ τό διάταγμα ἄλλαξε τό ἰσοδύναμο κατά τήν παράδοση τοῦ φόρου σέ εἶδος. Οἱ ἀγρότες ὅταν ἄλλαξαν τή βρίζα μέ πατάτες, ἔπρεπε νά παραδόσουν ἕξι πούτια πατάτας γιά ἕνα πούτι βρίζας (ἀντί τέσσερα).

Βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 379, 380. — *221.*

259 Πιθανόν νά πρόκειται γιά τά ὑλικά σχετικά μέ τό ζήτημα παραχώρησης πολεμικοῦ ὑλικοῦ στήν Τουρκία, πού ἐξετάστηκε στή συνεδρίαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Τό Πολιτικό Γραφεῖο ἀποφάσισε: «Νά ἀποριφθεῖ» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Τό γράμμα «Σχετικά μέ τό ζήτημα τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης» βλ. τό ἄρθρο «Σχετικά μέ τά καθήκοντα τῆς Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης, πῶς πρέπει νά τά καταλαβαίνουμε καί νά τά ἐκτελοῦμε» (Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 127-132). — *221.*

260 Τό σημείωμα γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικῶν Μ. Μ. Λιτβίνοφ πρός τόν πρόεδρο τοῦ ΑΣΛΟ Π. Α. Μπογκντάνοφ (ἀντίγραφο στόν Β. Ι. Λένιν), στό ὁποῖο ἀνάφερε ὅτι ἀπευθύνθηκε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν ὁ μηχανικός Μάρσαλ, πού ἦρθε στή Ρωσία ἀπό τήν Ἀγγλία, μέ τήν παράκληση νά τοῦ δοθεῖ βοήθεια γιά τήν ἀποπεράτωση τῶν συνομιλιῶν, πού ἄρχισε μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν καί τό ΑΣΛΟ ὁσοναφορᾶ τήν ἐπισκευή ἀτμομηχανῶν.

Ὁ Ι. Τ. Σμίλγκα, στίς 28 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἔδοσε τήν παρακάτω ἀπάντηση: «Ἔδοσα ὁδηγίες... νά γίνουν διαπραγματεύσεις μέ τόν Μάρσαλ

σύμφωνα μέ τίς ἐκχωρήσεις στά πετρέλαια στό Γκρόζνι» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *222*.

261 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό ἔντυπο τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Γκ. Ε. Ζηνόβιεφ, πού ἔστειλε ἀπό τήν Πετρούπολη στίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 στούς Β. Ι. Λένιν καί Ι. Β. Στάλιν πού ἦταν μέλη τῆς ἐπιτροπῆς πού ὅρισε τό Πολιτικό Γραφεῖο σχετικά μέ τή διένεξη στήν κομματική ὀργάνωση τῆς Πετρούπολης (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 335). Ὁ Ζηνόβιεφ μέ τό τηλεγράφημά του ζητοῦσε ἀκόμη μιά φορά νά σταλεῖ στήν Πετρούπολη ἡ ἐπιτροπή τῆς ΚΕ. Ἡ ἐπιτροπή τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ὑπόδειξε μιά σειρά μέτρα γιά τήν ἐξάλειψη τῆς διένεξης. Τό Πολιτικό Γραφεῖο στίς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ψήφισε τήν παρακάτω πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Νά σταλοῦν στήν Πετρούπολη γιά 2-3 ἡμέρες οἱ σύντροφοι Κάμενεφ, Ζαλούτσκι καί Ὀρτζονικίτζε γιά νά ἐπιβλέψουν τήν ἐκπλήρωση τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς Μόλοτοφ, Στάλιν καί Λένιν, πού εἶχε ἐγκρίνει τό Πολιτικό Γραφεῖο, καθώς ἐπίσης γιά νά βοηθήσουν στήν ἐξάλειψη κάθε ἴχνους φραξιονισμοῦ» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Βλ. ἐπίσης τό ἑπόμενο ντοκουμέντο. — *223*.

262 Στό βιβλίο ἐντολῶν τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τό ΣΛΕ καί τό ΣΕΑ ὑπάρχει ἡ παρακάτω σημείωση μέ ἡμερομηνία 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921: «Νά περάσει ἐπειγόντως στό ΣΕΑ τό σχέδιο ἀπόφασης γιά τά ἐγγειοβελτιωτικά ἔργα στά σοβχόζ τοῦ κυβερνείου Μόσχας (γράμμα τοῦ Λ. Σ. Σοσνόβσκι πρός τόν Β. Ι. Λένιν). Ἐκπληρώθηκε στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη (βλ. τό πρωτόκολλο τοῦ ΣΕΑ, ἀριθ. 254, § 9) («Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5, 1961, σελ. 43).

Τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας σύμφωνα μέ τήν ἔκθεση τοῦ διευθυντῆ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Τ. Α. Ρουνόφ στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἀποφάσισε νά χορηγήσει τά χρηματικά μέσα καί τρόφιμα, πού ἦταν ἀπαραίτητα γιά τήν κατασκευή τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων στά σοβχόζ τῆς Μόσχας. Δόθηκε ἐπίσης ἐντολή στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας νά χορηγήσει τρακτέρ γιά τό ὄργωμα τῶν ἐκχερσωμένων ἐκτάσεων. — *224*.

263 Ὁ γεωπόνος Ν. Λ. Καρέγεφ, πρώην ἐσέρος, δούλευε τό 1920-1921 στό τμῆμα γεωργίας τοῦ κυβερνείου Τούλας. Τόν Ἰούνη τοῦ 1921 συνελήφθη ἀπό τήν Ἔκτακτη ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου Τούλας μέ τήν κατηγορία τῆς ἀμέλειας στίς ὑπηρεσιακές του ὑποχρεώσεις. Τό Σεπτέμβρη ὁ Καρέγεφ στάλθηκε σ' ἕνα ἀπό τά σοβχόζ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα. — *225*.

264 Στό ἄρθρο τοῦ προέδρου τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης ἁλατιοῦ Μ. Ι. Λάτσις «Τό Χρυσωρυχεῖο» ἀναφερόταν γιά τή σημασία πού ἔχει ὁ κόλπος Καρα-Μπογκάζ, πού μπορεῖ νά δόσει θειϊκό νάτριο σάν βασικότατο σκέλος τῶν ἐξαγωγῶν μας. Γι' αὐτό, σύμφωνα μέ τούς ὑπολογισμούς του, θά ἀπαιτοῦνταν 1,5 δισεκατομμύριο ρούβλια ἐπενδύσεις κεφαλαίων, πού γρήγορα θά καλύπτονταν ἀπό ἔσοδα. — *225*.

265 Σχετικά μ' αὐτή τήν ἐντολή ὁ Ν. Π. Γκορμπουνόφ ἔγραψε γράμμα στό Τμῆμα ἠλεκτρισμοῦ τοῦ ΑΣΛΟ στόν Β. Λ. Λεβί καί κατόπιν τοῦ ἔστειλε τό παρακάτω

τηλεφωνογράφημα: «Παρακαλῶ νά ἀναφέρετε, σέ ποιά κατάσταση βρίσκεται ἡ δουλιά τῶν μελῶν τοῦ ἠλεκτροτεχνικοῦ συνεδρίου γιά τή συλλογή στατιστικῶν στοιχείων σύμφωνα μέ τό τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τοῦ ΣΛΕ μέ ἀρ. 0981 καί τό γράμμα τοῦ διευθυντῆ Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ μέ ἀρ. 1011/λ τῆς 1 τοῦ Ὀχτώβρη» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *226.*

266 Στό βιβλίο καταγραφῆς ἐντολῶν γιά τό ΣΛΕ καί τό ΣΕΑ ὑπάρχει γιά τό ντοκουμέντο αὐτό ἡ παρακάτω σημείωση, μέ ἡμερομηνία 30 τοῦ Σεπτέμβρη: «Τά 15 ὑπεύθυνα στελέχη πού κινητοποιήθηκαν νά παρακολουθήσουν τήν ἐκπλήρωση τῆς ἐντολῆς τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τήν καμπάνια τῶν τριῶν ἑβδομάδων σχετικά μέ τά καύσιμα (καυσόξυλα): α) νά ἐλέγξουν ἐπιτόπου πῶς ἔχει ὀργανωθεῖ ὁ ἀπολογισμός, β) νά μελετήσουν τούς τρόπους κλεψιᾶς. Ἐκπληρώθηκε στίς 29 XII. 1921. Στίς 8/Χ νά συγκεντρωθοῦν πληροφορίες γιά τό χρόνο προϋπηρεσίας τους. Ἐκπληρώθηκε στίς 11.Χ» («Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5, 1961, σελ. 43).

Τά στελέχη πού κινητοποίησε ἡ ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ), στίς ἐκθέσεις τους πρός τόν Β. Ι. Λένιν, ἀνάφεραν τά ἀποτελέσματα τῆς καμπάνιας τῶν τριῶν ἑβδομάδων γιά τά καύσιμα, ἐπίσης ἀποκάλυπταν τίς σοβαρές ἐλλείψεις στή δουλιά τῶν ὀργάνων συγκέντρωσης καυσόξυλων, τούς τρόπους κλεψιᾶς καί πρότειναν μέτρα στήν πάλη ἐναντίον τους (βλ. Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Βλ. ἐπίσης τή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI, σελ. 327. — *227.*

267 *Ἡ Ἐπιτροπή ξένης Φιλολογίας* (ΕΞΦ) ἦταν διϋπηρεσιακή ἐπιτροπή τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας γιά τήν ἀγορά καί διάδοση τῆς ξένης φιλολογίας. Στό ἀπαντητικό γράμμα τοῦ προέδρου τῆς ΕΞΦ Ο. Γ. Σμίτ τῆς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἀναφέρεται ὅτι ἡ κατανομή τῶν νέων βιβλίων, πού ἀγοράζονται στό ἐξωτερικό, γίνεται σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τῶν ὑποδείξεων τοῦ Β. Ι. Λένιν. Διανεμήθηκαν συνολικά 3749 τίτλοι βιβλίων ἤ 25 000 περίπου τόμοι. Τό ὄνομα «τοῦ ὑπαίτιου τῆς ἀποστολῆς φιλολογικῶν καί λογοτεχνικῶν ἐκδόσεων ἐρευνᾶται» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *228.*

268 Ἡ τελευταία φράση στό δακτυλογραφημένο κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *229.*

269 Τό δακτυλογραφημένο κείμενο τοῦ γράμματος συμπληρώθηκε ἰδιόχειρα ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν μέ τό ὑστερόγραφο. — *230.*

270 Τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 ἐπιβεβαίωσε τήν καταρχήν συμφωνία του νά ὑπογράψει τό συμφωνητικό μέ τήν ὁμάδα τοῦ Σ. Ροῦτγκερς καί ἀνάθεσε στούς Ν. Α. Ἄνικστ καί Β. Α. Ἀβανέσοφ νά ἀπευθυνθοῦν μέ γράμμα ἐξονόματος τοῦ ΣΕΑ πρός τήν ὁμάδα Ροῦτγκερς καί Χέιβουντ. Στό γράμμα αὐτό ὑποδείχνονταν ὅτι ἡ καθυστέρηση τῆς τελειωτικῆς ἐπικύρωσης τοῦ συμφωνητικοῦ προκλήθηκε μόνο γιά πρακτικούς λόγους, ἀπό τήν ἀνάγκη νά συμφωνηθεῖ τό ζήτημα μέ τόν Λ. Κ. Μάρτενς, ὁ ὁποῖος συγκέντρωσε ἐπιτόπου διάφορες τεχνικές πληροφορίες καί πληροφορίες σχετικά μέ τή στάση τῶν ἐργατῶν τῶν Οὐραλίων σ' αὐτό τό ζήτημα.

Ὁ Λ. Κ. Μάρτενς ἐπέστρεψε στή Μόσχα ἀπό τά Οὐράλια στίς 7 τοῦ Ὀχτώβρη καί ἀμέσως ἄρχισε τίς συνομιλίες μέ τήν ὁμάδα τοῦ Σ. Ροῦτγκερς.

Στό ἐπάνω μέρος τοῦ γράμματος ὑπάρχει σημείωση ὅτι τό διάβασαν ὁ Λ. Ντ. Τρότσκι, ὁ Ι. Β. Στάλιν (ψήφισε λευκό), ὁ Β. Μ. Μόλοτοφ, ὁ Λ. Μπ. Κάμενεφ. — *231.*

271 Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔβαλε ἡμερομηνία στό ντοκουμέντο 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921. Ἡ συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ, γιά τήν ὁποία γίνεται λόγος σάν χθεσινή, ἔγινε ἐπίσης στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη. Ὅπως φαίνεται, τό ντοκουμέντο γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν ἀργά τή νύχτα στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη, ὑπολογίζοντας ὅτι τό γράμμα πρός τόν Β. Β. Κούιμπισεφ θά σταλεῖ τήν 1 τοῦ Ὀχτώβρη· στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ φυλάγεται δακτυλογραφημένο ἀντίγραφο αὐτοῦ τοῦ γράμματος πρός τόν Β. Β. Κούιμπισεφ, μέ χρονολογία 1 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. — *232.*

272 Πρόκειται γιά τό ἰσοδύναμο κατά τήν παράδοση τοῦ φόρου σέ εἶδος. Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ εἶχε καθορίσει ὅτι οἱ ἀγρότες μποροῦν νά παραδίνουν πατάτες ἀντί σίκαλη μέ ἰσοδύναμο ἕξι πούτια πατάτες γιά ἕνα πούτι σίκαλη.

Στήν ἡμερήσια διάταξη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) τῆς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὁ Β. Ι. Λένιν πρόσθεσε: «8. Φόρος πατάτας» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση 275. — *233.*

273 *Ἡ Ἐπιτροπή Πρεομπραζένσκι* — Δημοσιονομική ἐπιτροπή τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) καί τοῦ ΣΛΕ. Συγκροτήθηκε μέ πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν ἀμέσως μετά τό Χ συνέδριο τοῦ Κόμματος γιά τήν ἐπεξεργασία ζητημάτων δημοσιονομικῆς πολιτικῆς σχετικά μέ τό πέρασμα στή νέα οἰκονομική πολιτική. — *234.*

274 Φαίνεται, πώς τά στοιχεῖα αὐτά χρειάζονταν στόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τήν ἀκύρωση στή συνεδρίαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 τοῦ διατάγματος τοῦ ΣΛΕ τῆς 6 τοῦ Σεπτέμβρη γιά τήν αὔξηση τοῦ φόρου στίς πατάτες (βλ. στό ἑπόμενο ντοκουμέντο). — *234.*

275 Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ), ἀφοῦ συζήτησε τό ζήτημα αὐτό στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη, πῆρε τήν παρακάτω ἀπόφαση: «Ἀναθέτει στόν σ. Φρούμκιν νά συντάξει σχέδιο ἀπόφασης τῆς κομμουνιστικῆς ὁμάδας στή σύνοδο τῆς ΠΚΕΕ... Στήν ἀπόφαση νά τονιστεῖ ἡ ἀνάγκη τῆς διόρθωσης τοῦ ἐπιπρόσθετου βάρους τό ὁποῖο ἐπιφορτίστηκαν οἱ ἀγρότες καί πού προκλήθηκε ἀπό τήν ἀνάγκη βοήθειας τῶν πεινασμένων καί νά ὑποδείχνουν καί τά μέτρα γιά τή διόρθωσή του» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ἡ IV σύνοδος τῆς ΠΚΕΕ, ἀφοῦ ἐξέτασε τίς συνθῆκες πού ὑποχρέωσαν τό ΣΛΕ νά αὐξήσει τή νόρμα ἀντικατάστασης τῆς σίκαλης μέ πατάτα ἀποφάσισε ὅτι παρόμοια αὔξηση μπορεῖ νά γίνει ἐπιτρεπτή μονάχα σάν ἐξαιρετικό μέτρο καί μόνο γιά λόγους ειδικῶν συνθηκῶν (πείνα) καί ἔκφρασε τήν πεποίθηση ὅτι ὁ ἀγροτικός πληθυσμός θά ἀποδεχθεῖ τίς καινούργιες νόρμες ἀντικατάστασης σάν ἐκπλήρωση ὑποχρέωσης ἀπέναντι στούς πεινασμένους» (βλ. «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 224, 7 τοῦ Ὀχτώβρη 1921). — *235.*

276 Πρόκειται γιά τή ρωσική μετάφραση τῆς «Διακήρυξης» τῶν Σ. Ροῦτγκερς καί Ντ. Χέιβουντ τῆς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, στήν ὁποία δήλωναν ὅτι δέν

συμφωνοῦν νά βρίσκεται στή δικαιοδοσία τοῦ ΑΣΛΟ ἡ «αὐτόνομη βιομηχανική παροικία». Ἀποδέχονταν μόνο τήν ἀνάμειξη τοῦ ΣΕΑ στίς ὑποθέσεις τῆς παροικίας. — *235.*

277 Ὁ Ι. Ι. Ράντσενκο παρακαλοῦσε τόν Β. Ι. Λένιν νά ὑπογράψει τά πρακτικά τοῦ συμβουλίου τῆς Διεύθυνσης ὑδροτύρφης, πού εἶχε ἀποφασίσει στίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 νά ἀλλάξει τήν προθεσμία τῶν παραγγελιῶν τῆς Διεύθυνσης ὑδροτύρφης γιά τούς ἀλυσοφόρους γερανούς ἀπό τήν 1η τοῦ Μάρτη στήν 1η τοῦ Μάη 1922.

Στό βιβλίο ἐντολῶν τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ ὑπάρχει ἡ σημείωση, μέ ἡμερομηνία 3 τοῦ Ὀχτώβρη, στήν ὁποία ἀναφέρεται: «Νά διευκρινιστεῖ: 1) ὁ Βλαντίμιρ Ἰλίτς ἔχει τό δικαίωμα νά ὑπογράφει ἀτομικά χωρίς τό ΣΛΕ καί ΣΕΑ· 2) πρέπει ὁ Βλαντίμιρ Ἰλίτς νά ἐπικυρώσει τά πρακτικά τοῦ Συμβουλίου τῆς Διεύθυνσης Ὑδροτύρφης ἀπό τίς 29 τοῦ Σεπτέμβρη, ὅπως τό ζητάει ὁ Ι. Ι. Ράντσενκο. Ἐκπληρώθηκε στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη» («Ἱστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5, 1961, σελ. 43). — *235.*

278 Τό Οἰκονομικό συμβούλιο τῆς Νοτιοανατολικῆς ἀκρινῆς περιοχῆς συμπεριλάμβανε τήν περιοχή τοῦ Ντόν, Κουμπάν, Τέρεκ, τά κυβερνεῖα τῆς Μαύρης Θάλασσας καί Σταυρούπολης, τίς Σοβιετικές αὐτόνομες Δημοκρατίες τῶν Γκόρκι καί Νταγκεστάν. Ὁ ἐξουσιοδοτημένος τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου γιά τή Νοτιοανατολική περιοχή ἔκανε τίς ἐμπορικές συναλλαγές τῆς χώρας μέ τό ἐξωτερικό στά λιμάνια τῆς Μαύρης, Ἀζοφικῆς καί Κασπίας θάλασσας. Γιά τό ζήτημα αὐτό βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 392. — *236.*

279 Ὁ Β. Ι. Λένιν πρότεινε νά συμπεριληφθεῖ ὁ Μ. Α. Σατελέν καί ἡ ὁμάδα του στήν Ἐπιτροπή τοῦ ΣΕΑ γιά τήν ἐξέταση τοῦ Κιστίμ, Ταναλίκ καί Ἐκιμπαστούζ, πού σχεδιάζονταν νά ἐκχωρηθοῦν στόν Λ. Οὔρκαρτ. Ὅπως δείχνουν τά ὑλικά, πού φυλάγονται στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ, ὁ Λένιν ἀσχολοῦνταν προσωπικά μέ τήν ἐπιλογή ἀνθρώπων γι' αὐτή τήν Ἐπιτροπή (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 44 καί 65-66). — *237.*

280 Τό σημείωμα γράφτηκε στό τηλεγράφημα τοῦ διευθυντῆ τῶν μεταλλείων Ρίντερ Ε. Φ. Ντομνένκο (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 67). Ἡ Λ. Α. Φότιεβα σχετικά μ' αὐτό τό σημείωμα ἀνάφερε στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὅτι «νά ἐξακριβώσω μέ ἀκρίβεια, ποιός φταίει στήν περίπτωση αὐτή δέν ἔχω τή δυνατότητα καί γι' αὐτό ἐγώ ἀναλαμβάνω τήν εὐθύνη, σάν ὑπεύθυνο πρόσωπο» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *237.*

281 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ Ι. Ν. Σμιρνόφ τῆς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, στό ὁποῖο ἀνάφερε γιά τήν κατάσταση στά μεταλλεῖα τοῦ Ρίντερ, πού προβλέπονταν νά ἐκχωρηθοῦν: «Ἡ γενική ἐντύπωση εἶναι αὐτή: ἐγκατάλειψη, καταστροφή καί ἀκαταστασία ἀνάμεσα στούς ἐργάτες καί τή Διεύθυνση» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ὁ Ι. Ν. Σμιρνόφ θεωροῦσε, ὅτι ὁ διορισμός τοῦ Ντομνένκο στό Ρίντερ εἶναι λάθος: τρομοκρατεῖ τούς ἐργάτες καί τή διοίκηση, δέν βρῆκε κοινή γλώσσα μέ τήν κομματική καί τή συνδικαλιστική ὀργάνωση. Αὐτή εἶναι ἡ

γνώμη, ἔγραφε, «ὅλης τῆς τοπικῆς κομματικῆς ὀργάνωσης. Τήν ἴδια γνώμη ἔχει καί ὁ Μπρίκοφ, ὁ πρώην πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Λαϊκῆς Οἰκονομίας τῆς Σιβηρίας» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Σχετικά μέ τό γράμμα αὐτό στάλθηκε τηλεγράφημα γιά τήν ἀπαλλαγή τοῦ Ντομνένκο ἀπό τά καθήκοντά του (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 397). — *238.*

282 Στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 τό ΣΕΑ, ἀφοῦ ἄκουσε τήν ἔκθεση τοῦ ΑΣΛΟ γιά τή Γενική Διεύθυνση ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Δημοκρατίας γιά τά ἐγγειοβελτιωτικά ἔργα στά σοβχόζ τοῦ κυβερνείου τῆς Μόσχας, ἀποφάσισε: ὄχι ἀργότερα ἀπό τίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη νά βρεθοῦν τά ἀπαραίτητα γιά τό σκοπό αὐτό μέσα, ἐλαττώνοντας ἀναλογικά τίς χορηγήσεις σέ ὅλες τίς ὑπηρεσίες. Ἀνατέθηκε στό Μικρό ΣΛΕ στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη νά ἀποφασίσει τελειωτικά, προτείνοντας σέ ὅλες τίς ἐνδιαφερόμενες ὑπηρεσίες νά ὑποβάλουν τό πόρισμά τους στό Μικρό ΣΛΕ (βλ. Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Τό Μικρό ΣΛΕ, σχετικά μέ τό γράμμα αὐτό τοῦ Β. Ι. Λένιν, στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἐνέκρινε τή χορήγηση μέσων στή Γενική Διεύθυνση ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Τό σημεῖο αὐτό τῆς ἀπόφασης τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ ὑπόγραψε ὁ Β. Ι. Λένιν. — *239.*

283 Ἡ τελευταία φράση τοῦ κειμένου τοῦ τηλεγραφήματος γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *240.*

284 Τό σημείωμα γράφτηκε στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ, ὅπου συζητοῦνταν ἡ ἔκθεση τῆς Δημοσιονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ΣΛΕ γιά τήν ἀνταλλαγή ἐμπορευμάτων τόσο μέ χρήματα, ὅσο καί μέ εἶδος. Ὁ Ε. Α. Πρεομπραζένσκι ἀπάντησε ὅτι οἱ θέσεις θά σταλοῦν σέ ὅλα τά μέλη τῆς ΚΕ στίς 5 τοῦ Ὀχτώβρη (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 149).

Ἡ ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 8 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἐνέκρινε τίς ἐκθέσεις τῶν Πρεομπραζένσκι καί Ν. Ν. Κρεστίνσκι γιά τή δημοσιονομική πολιτική. — *240.*

285 Ἡ σύσκεψη αὐτή, μέ τή σύνθεση πού πρότεινε ὁ Β. Ι. Λένιν, συγκλήθηκε τήν ἴδια κιόλας μέρα, στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. Ἡ σύσκεψη ἀποφάσισε νά δόσει στόν πληρεξούσιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου «ὅλα τά ἀπαραίτητα δικαιώματα γιά σχεδιασμένη δουλιά ἐπιτόπου, μάλιστα νά διατυπωθεῖ ἰδιαίτερα τό δικαίωμα τῶν ἄμεσων ἐπαφῶν μέ τίς ἀντιπροσωπεῖες ἐξωτερικοῦ τῆς ΣΟΣΔΡ». Προτάθηκε στή Διεύθυνση ἐξαγωγῶν τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου νά δόσει ἐπειγόντως στόν πληρεξούσιο τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου ἐξάμηνο σχέδιο δουλιᾶς γιά τίς ἐξαγωγές (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Στίς 19 τοῦ Ὀχτώβρη ὁ Ν. Π. Γκορμπουνόφ ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι τό ζήτημα αὐτό λύθηκε σέ συμφωνία μέ τίς ἐνδιαφερόμενες ὑπηρεσίες. Σχετικά μ' αὐτό δέν ψηφίστηκε ειδική ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ ἤ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). — *241.*

286 Τό γράμμα γράφτηκε σέ έκτέλεση άπόφασης τοῦ ΣΛΕ τῆς 4 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, πού ἀφοροῦσε τό ζήτημα τῶν ἀναγκαίων μέτρων γιά τήν προμήθεια καί μεταφορά ἀπό τήν Οὐκρανία 57 ἑκατομμυρίων πουτιῶν σιτηρῶν. Τό ΣΕΑ στίς 7 τοῦ Ὀχτώβρη σύμφωνα μέ τήν ἔκθεση τῆς Ἐπιτροπῆς (Β. Β. Φομίν, Ι. Τ. Σμίλγκα, Α. Μπ. Χαλάτοφ, Χ. Γκ. Ρακόβσκι καί Β. Γ. Τσουμπάρ) πῆρε ἀπόφαση νά ἐγκρίνει τό σχέδιο ἀπόφασης μέ τίς διορθώσεις καί «γιά τίς ὑπογραφές τῶν συντρόφων Χαλάτοφ καί Φομίν καί νά ἐξουσιοδοτηθεῖ ὁ σ. Λένιν νά ὑπογράψει ἐξονόματος τοῦ ΣΕΑ» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ παρακάτω ἐγγραφή, πού ἔγραψε ἰδιόχειρα ὁ γραμματέας: «Ἡ σύσκεψη θά γίνει στίς 6/Χ, ὥρα 14 στό γραφεῖο τοῦ Χαλάτοφ». Βλ. ἐπίσης Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 139. — *242.*

287 Πρόκειται γιά τόν ἐφοδιασμό μέ ἱματισμό τῆς είδικῆς ἀποστολῆς, πού ἔπρεπε νά καθορίσει τή θέση γιά τό ἀστεροσκοπεῖο στήν περιοχή τοῦ Βόρειου Καυκάσου. Ὅπως ἀφηγεῖται ὁ ἀκαδημαϊκός Β. Γκ. Φεσένκοφ στίς 4 τοῦ Ὀχτώβρη ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν τηλεφωνικά ὅτι στή διάρκεια τριῶν μηνῶν δέν μπορεῖ νά ἐξασφαλίσει τόν ἐφοδιασμό τῆς ἀποστολῆς. Τήν ἑπόμενη ἡμέρα, 5 τοῦ Ὀχτώβρη, τό ζήτημα αὐτό λύθηκε θετικά. Ὕστερα ἀπό μερικές ἡμέρες ἡ ἀποστολή ἐφοδιάστηκε πλήρως κα ἔφυγε γιά τό Βόρειο Καύκασο. — *243.*

288 Στό σχέδιο τηλεγραφήματος ἔγιναν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν ἀλλαγές· πρότεινε: «Νά προστεθεῖ: ἀναστέλλοντας προηγούμενο τηλεγράφημα ἀποφασίστηκε»· τή λέξη «ἀπομακρύνεται» διόρθωσε μέ τή λέξη «ἀπαλλάσσεται» (βλ. τήν 3η παράγραφο τοῦ τηλεγραφήματος). — *243.*

289 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τά παράπονα τῆς Διεύθυνσης τοῦ ἐργοταξίου τῆς Κασίρα γιά τή βραδύτητα τῆς μεταφορᾶς τῆς σιδηροδρομικῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς ἀπό τή μιά πλευρά τῆς γέφυρας στήν ἄλλη, πάνω ἀπό τό ποτάμι Ὀκά στήν Κασίρα μέ σκοπό νά ἀπελευθερωθεῖ ὁ χῶρος γιά τά ὑποστηρίγματα τοῦ ἠλεκτραγωγοῦ Μόσχα-Κασίρα.

Τήν ἴδια κιόλας μέρα ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Συγκοινωνιῶν Β. Β. Φομίν ἔδοσε τηλεγραφική ἐντολή στή Διεύθυνση σιδηροδρόμων Ριαζάν - Οὐράλσκ γιά τήν ἄμεση μεταφορά τῆς σιδηροδρομικῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς. — *245.*

290 Τό ντοκουμέντο παραδόθηκε τό 1927 ἀπό ἕναν ἐργάτη στήν Ἀχτιδική ἐπιτροπή τοῦ Κόμματος στό Ἀράλσκ, πού τό ἔστειλε τότε κιόλας στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ. — *246.*

291 Στή συνεδρίαση τῆς Ἐπιτροπῆς καυσίμων τοῦ ΣΕΑ, πού ἐπικεφαλῆς της ἦταν ὁ Β. Ι. Λένιν πάρθηκε ἀπόφαση στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 νά ἀνατεθεῖ στόν Γκ. Ι. Κρούμιν «νά ἐπεξεργαστεῖ τό ζήτημα γιά τή βελτίωση τῆς ὀργάνωσης τῆς δουλιᾶς μέ τή δημοσίευση στήν «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν» πληροφοριῶν γιά τή δουλιά τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης δασῶν σχετικά μέ τά καύσιμα σέ πρώτη σειρά καί νά ὑποβάλει στό ΣΕΑ μέσα σέ μιά ἑβδομάδα σχέδιο ἀπόφασης, ἀφοῦ ἐνημερώσει προκαταβολικά τόν σ. Λένιν» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ὅπως φαίνεται, τό σχέδιο πού παρουσίασε ὁ Γκ. Β. Κρούμιν δέν ἱκανοποίησε τόν Β. Ι. Λένιν καί ἔγραψε τό παρόν ντοκουμέντο πού ἀποτέλεσε σχέδιο ἀπόφασης, πού ψήφισε τό ΣΕΑ στίς 7 τοῦ Ὀχτώβρη. — *248.*

292 Τό σημείωμα γράφτηκε στό χαιρετισμό τοῦ Β. Ι. Λένιν πρός τό VIII συνέδριο τῶν ἠλεκτροτεχνικῶν (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 135-136). — *249.*

293 Ὁ Α. Ι. Ποτιάγεφ ἀνάφερε στό γράμμα τῆς 21 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 γιά τήν ἀπότομη αὔξηση τῆς ἁλιείας, πού ἐπιτεύχθηκε χάρη στίς νέες μορφές πληρωμῆς τῶν ψαράδων. «Ὁ κάθε ψαράς, ἔγραφε ὁ Α. Ι. Ποτιάγεφ, μᾶς παραδίνει ψάρια μέ τιμές τοῦ 1913 (σέ χρυσό συνάλλαγμα) μέ μερικές διορθώσεις (σύμφωνα μέ τήν ἀγορά) καί παίρνει ειδικό ἔνταλμα πληρωμῆς, τό ὁποῖο ἐξαργυρώνει σέ δικό μας μαγαζί ἤ καντίνα... Γιά τούς ἐπαγγελματίες ψαράδες καθορίσαμε νά πληρώνονται ἀνάλογα μέ τήν ποσότητα πού πιάνουν... ἐφαρμόστηκε αὐστηρός ἐμπορικός ἔλεγχος τόσο τῶν ἐμπορευμάτων στά καταστήματα καί στίς καντίνες, ὅσο καί τῶν ἁλιευτικῶν προϊόντων... Εἶμαι πεισμένος ὅτι μόνο μέ τό ἄμεσο ὑλικό ἐνδιαφέρον τοῦ ψαρᾶ, τοῦ ἐργάτη, τοῦ ὑπαλλήλου γιά τά ἀποτελέσματα τῆς δουλιᾶς του θά μπορέσουμε νά ὑπερνικήσουμε τίς δυσκολίες καί θά ἀναπτύξουμε μέγιστα τήν παραγωγικότητα» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *250.*

294 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Παιδείας Ε. Α. Λίτκενς τῆς 7 τοῦ Σεπτέμβρη 1921, στό ὁποῖο ἀνάφερε γιά τήν πορεία τῆς δουλιᾶς γιά τή σύνταξη τοῦ λεξικοῦ ρωσικῆς γλώσσας καί ὑποσχόταν ὕστερα ἀπό ἕνα μήνα νά δόσει τό ἑπόμενο σύντομο δελτίο. Ἐπειδή δέν ἔστειλε ὁ Ε. Α. Λίτκενς τό δελτίο πού ὑποσχέθηκε ὁ Β. Ι. Λένιν ἔγραψε τό σημείωμα αὐτό. — *250.*

295 Πρόκειται γιά τήν ἔκθεση τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τοῦ ΣΛΕ Λευκορωσίας Ι. Β. Τεούμιν γιά τίς ἐμπορικές συναλλαγές τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τῆς Λευκορωσίας (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 268). — *254.*

296 *Ὁ Μ. Κ. Ναζβάνοφ* — μηχανικός-τεχνολόγος, ειδικός στή βιομηχανία ζάχαρης, ειδικός σύμβουλος στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου, συνελήφθη ἀπό τήν Ἔκτακτη ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου τῆς Πετρούπολης μαζί μέ ὁμάδα καθηγητῶν καί μηχανικῶν μέ τήν κατηγορία ὅτι εἶχε σχέσεις μέ τόν Β. Ν. Ταγκάντσεφ, καθοδηγητή τῆς ἀντεπαναστατικῆς μαχητικῆς ὀργάνωσης στήν Πετρούπολη. Ὁ Ναζβάνοφ καταδικάστηκε στήν ἔσχατη ποινή τοῦ τουφεκισμοῦ.

Ὁ Β. Ι. Λένιν πληροφορήθηκε γιά τήν ὑπόθεση αὐτή πιθανόν ἀπό γράμμα τοῦ πατέρα του Ναζβάνοφ στίς 26 τοῦ Ἰούνη 1921, πού παρακαλοῦσε γιά τήν ἐλάττωση τῆς ποινῆς τοῦ παιδιοῦ του (βλ. Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ Ναζβάνοφ παρακαλοῦσε ἐπίσης μέ γράμμα του τῆς 18 τοῦ Σεπτέμβρη καί ὁ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι.

Τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ), πού ψήφισαν στίς 10 τοῦ Ὀχτώβρη, ἀποφάνθηκαν ὑπέρ τῆς πρότασης τοῦ Β. Ι. Λένιν. Στίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη τό Πολιτικό Γραφεῖο ἐπιβεβαίωσε ἀκόμη μιά φορά τήν

ἀπόφασή του τῆς 10 τοῦ Ὀχτώβρη γιά τήν ἀναστολή τῆς ἀπόφασης τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης. Μετά τήν ἀποπεράτωση τῶν ἀνακρίσεων σχετικά μέ τήν ὑπόθεση Ταγκάντσεφ, ὁ Ναζβάνοφ στίς 17 τοῦ Δεκέμβρη ἀφέθηκε ἐλεύθερος. Ὁ Β. Ι. Λένιν στίς 26 τοῦ Γενάρη 1922 ἔδοσε στόν γραμματέα τηλεφωνική ἐντολή, πού ἀνάθετε στόν Σμολιανίνοφ νά ἐλέγξει τό διορισμό τοῦ Μ. Κ. Ναζβάνοφ στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου, νά ζητήσει ὕστερα ἀπό δυό μῆνες ἀπό τήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου ἔκθεση γιά τή δουλιά τοῦ Ναζβάνοφ καί νά τοῦ ὑπενθυμίσει γι' αὐτό. — *255.*

297 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ Μ. Μ. Λιτβίνοφ τῆς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, στό ὁποῖο ἀναφερόταν: «Ὁ σ. Βορόβσκι τηλεγράφησε κάμποσες φορές καί μᾶς ἔγραφε ὅτι οἱ ἰταλικές τράπεζες εἶναι ἕτοιμες ἐν γνώσει τῆς ἰταλικῆς κυβέρνησης νά μᾶς χορηγήσουν δάνειο». Στό γράμμα ὑπάρχουν σημειώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *255.*

298 Ὁ Β. Ι. Λένιν κατάβαλλε πολλές δυνάμεις καί ἔδινε μεγάλη προσοχή γιά τήν ἀνόρθωση τῆς βιομηχανίας ἄνθρακος καί μετάλλου στό Ντονμπάς, πού τήν ὀνόμαζε κύρια βάση τῆς βαριᾶς βιομηχανίας καί φρούριό μας (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 307 καί Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 81-87). — *256.*

299 Ὁ Μ. Λ. Ρουχιμόβιτς, στήν ἀναφορά του τῆς 13 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 πρός τόν Β. Ι. Λένιν ἀνάπτυσσε τά ἀποτελέσματα τῆς δουλιᾶς τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΣΕΑ, πού εἶχε συγκροτηθεῖ γιά τή λύση ζητημάτων πού σχετίζονταν μέ τήν ἄνοδο τῆς ἀνθρακοβιομηχανίας τοῦ Ντονμπάς. «Τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἔγραφε ὁ ἐπιστολογράφος, δέν συμφωνοῦν μαζί μου στό ζήτημα τῆς ἐλάττωσης τοῦ φόρτου τῆς Κεντρικῆς Διεύθυνσης ἀνθρακοβιομηχανίας σχετικά μέ τήν ἐξόρυξη... Θεωροῦν ὅτι ἔγιναν ἀρκετές προπαρασκευαστικές ἐργασίες». Γιά τό ζήτημα τῆς μικρῆς καί μέσης ἀνθρακοβιομηχανίας ἡ Ἐπιτροπή ἀποφάνθηκε νά δοθεῖ σέ ἐκμίσθωση (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *258.*

300 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τήν ὑπόθεση τοῦ Ε. Α. Λίτκενς καί Φ. Β. Λένγκνικ στό πειθαρχικό δικαστήριο τῆς Μόσχας (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 271). — *258.*

301 Πρόκειται γιά τό διάταγμα τῆς ΠΚΕΕ «Γιά τίς πειθαρχικές ποινές γιά παραβίαση τῆς ὑπηρεσιακῆς πειθαρχίας στά σοβιετικά ἱδρύματα» τῆς 27 τοῦ Γενάρη 1921. Σύμφωνα μ' αὐτό τό διάταγμα στά πρόσωπα, πού παραβίασαν τήν πειθαρχία, ἐπιβάλλονται οἱ παρακάτω τιμωρίες: μομφή, μομφή μέ δημοσίευση στόν Τύπο, κράτηση μέχρι δυό ἑβδομάδες (βλ. «Συλλογή Νομοθετικῶν Διαταγμάτων καί ἀποφάσεων τῆς Ἐργατοαγροτικῆς κυβέρνησης στά 1921», ἄρθρο 58, σελ. 103-104). — *258.*

302 Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἀποδέχθηκε στίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 τήν πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά νά ἀνακληθεῖ ἀπό τό Τουρκεστάν ὁ Μ. Π. Τόμσκι καί ἀποφάσισε νά διοριστεῖ Κομματικό γραφεῖο καί Ἐπιτροπή Τουρκεστάν μέ τή σύνθεση: πρόεδρος ὁ Γκ. Γ. Σοκόλνικοφ καί μέλη οἱ Β. Π. Νογκίν, Γ. Γ. Σούριτς, Γ. Χ. Πέτερς (προσωρινά μέχρι νά ἀντικατασταθεῖ

στήν ΠΕΕ ἀπό ἄλλον ὑποψήφιο), Ν. Τ. Τιουριο .οῦλοφ, Α. Ρ. Ραχιμπάεφ καί Κ. Σ. Ἀταμπάεφ. Βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 174, 175, 259, 305. — *259.*

303 Τό ντοκουμέντο εἶναι ἀπάντηση στό σημείωμα τῆς γραμματέα τοῦ ΣΛΕ Μ. Ι. Γκλιάσσερ, στό ὁποῖο ἀναφέρεται: «Βλαντίμιρ Ἰλίτς, ρώτησα τόν Κούρσκι, γιατί δέν ἔθεσε χθές στό ΣΕΑ τό ζήτημα γιά τίς ἐκχωρήσεις στί φίρμα SKF (Ρουλεμάν). Εἶπε ὅτι ἡ Ἐπιτροπή τους ἀποφάσισε ὁμόφωνα ὅτι εἶναι ἀπραγματοποίητος ὁ βασικότερος ὅρος (ἡ παράδοση τῶν ἀποθηκῶν) πού βάζει ἡ ἑταιρία αὐτή. Γι' αὐτό θεωροῦν ἀναγκαῖο νά ἐξεταστεῖ ἐκ νέου τό ζήτημα αὐτό στήν Ἐπιτροπή μέ τή συμμετοχή Σας (Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV, σελ. 218). — *260.*

304 Οἱ παρατηρήσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν ἀφοροῦν τό σχέδιο «Τῶν βασικῶν θέσεων τῆς συμφωνίας τοῦ ΣΕΑ μέ τήν ὁμάδα Ροῦτγκερς» πού ἐνέκρινε τό Προεδρεῖο τοῦ ΑΣΛΟ στίς 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Ἡ *«Ὑποχρέωση»* — σχέδιο ὑποχρεώσεων γιά τούς ὅρους μετάβασης καί δουλιᾶς τῶν ἀμερικανῶν ἐργατῶν στή Σοβιετική Ρωσία, συντάχθηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στίς 22 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 125-126). — *260.*

305 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Μ. Ι. Φρούμκιν τῆς 13 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, στό ὁποῖο ἀναφερόταν γιά τά μέτρα ἔντασης στό ἐξωτερικό τῆς καμπάνιας ἐράνου βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς Ρωσίας, συγκεκριμένα προτεινόταν νά σταλεῖ στήν Ἀργεντινή ὁ Β. Π. Νογκίν «γιά νά ὀργανώσει τή βοήθεια στούς πεινασμένους ἐξονόματος τῆς Κεντρικῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν, καθώς καί μέ ἐξουσιοδότηση τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου. Ἡ Ἀργεντινή θά μποροῦσε νά ἀποτελέσει βάση γιά ὅλη τή Νότια Ἀμερική» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *262.*

306 Πρόκειται γιά τήν ὑπογραφή στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὑποδειγματικοῦ συμφώνου τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης μέ τό Ρωσοαμερικανικό ἐμπορικοβιομηχανικό σύνδεσμο (ἀργότερα μετονομάστηκε σέ Ρωσοαμερικανική βιομηχανική ἑταιρία), πού εἶχε ἱδρυθεῖ ἀπό τό Ἑνωμένο συνδικάτο τῶν ἐργατῶν ἱματισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς. Τό συνδικάτο πρότεινε νά νοικιάσει μερικές φάμπρικες ραπτικῆς στή Μόσχα, νά τίς ἀναδιοργανώσει μέ δικά του μέσα, ἀγοράζοντας τόν τεχνικό ἐξοπλισμό στίς ΕΠΑ καί νά ρυθμίσει τήν παραγωγή. — *263.*

307 Ἡ τελευταία φράση στό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *265.*

308 Πρόκειται γιά τήν μπροσούρα τῶν Β. Ντ. Μπάτιουσκοφ καί Ν. Σ. Βετσίνκιν «Σκληροί ἁμαξητοί δρόμοι». Στό βιβλίο ἐντολῶν τοῦ Β. Ι. Λένιν στό ΣΛΕ καί τό ΣΕΑ ὑπάρχει ἡ παρακάτω ἐγγραφή, μέ χρονολογία 23 τοῦ Σεπτέμβρη 1921: «Νά συγκεντρωθοῦν στοιχεῖα γιά τίς ἀμερικανικές μηχανές σχετικά μέ τήν ταχεία κατασκευή αὐτοκινητόδρομων. Γι' αὐτές τίς μηχανές μίλησε στόν Β. Ι. Λένιν ὁ σ. Μπογκντάνοφ. Νά ἐξακριβωθεῖ: 1) Πόσες μηχανές ἔχουμε, ποῦ εἶναι καί πῶς δουλεύουν; 2) Πόσο ἀξίζουν αὐτές οἱ μηχανές στό ἐξωτερικό; 3) Κατά πόσο τώρα τελειοποιήθηκαν; Ἡ ὑπόθεση αὐτή νά προωθηθεῖ. Ἐκπληρώθηκε στίς 3 τοῦ Ὀχτώβρη» («Ἰστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5, 1961, σελ. 42). — *265.*

309 Ἡ πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 305). — *268.*

310 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικῶν Γκ. Β. Τσιτσέριν πρός τήν ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στό ὁποῖο ἀναφερόταν ὅτι ἡ Κομματική ἐπιτροπή Μόσχας χωρίς νά ξέρει τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικῶν ἔστειλε σέ ἀποστολή τόν διευθυντή τοῦ τμήματος γιά τίς χῶρες τῆς Βαλτικῆς καί τῆς Σκανδιναβίας. — *268.*

311 Στίς ἐντολές πρός τόν γραμματέα πρόκειται:

1) γιά τό συμφωνητικό ἐκχώρησης ἀνάμεσα στή ΣΟΣΔΡ καί τήν Ἀμερικανική ἑνωμένη ἑταιρία φαρμάκων καί χημικῶν παρασκευασμάτων στά όρυχεῖα ἀσβεστίου τῆς περιοχῆς Ἀλαπάγεβσκι τῶν Οὐραλίων. Τό συμφωνητικό ὑπογράφηκε στίς 2 τοῦ Νοέμβρη 1921 καί στίς 4 τοῦ Νοέμβρη ἐγκρίθηκε ἀπό τό ΣΛΕ.

2) ΣΚΦ — Σουηδική φίρμα «Ρουλεμάν» μέ τήν ὁποία ἐκείνη τήν ἐποχή γίνονταν συνομιλίες γιά ἐκχώρηση (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 459, 460, 461, 496).

3) Γιά τό σχέδιο τῶν πειθαρχικῶν δικαστηρίων (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 403, 413).

4) Ὁ Π. Α. Κράσικοφ ἤ ὁ Ντ. Ι. Κούρσκι ἔπρεπε νά ὁρίσουν ἕναν ἔμπειρο νομικό γιά νά ἐξετάσει τήν κωλυσιεργία στήν παραγωγή ἀρότρων «Φάουλερ» (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 465). — *268.*

312 Στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ στίς 14 τοῦ Ὀχτώβρη συζητήθηκε ἡ ἔκθεση δράσης τῆς Βασικῆς Ἐπιτροπῆς μεταφορῶν τοῦ ΣΕΑ γιά τήν περίοδο Ἰούνη- Αὐγούστου 1921. Στήν εἰσήγηση τονίστηκε ἡ ἀπότομη πτώση τῆς παραγωγικότητας στά μηχανουργεῖα τῶν σιδηροδρόμων καί τῶν ὑδάτινων μεταφορῶν λόγω τῶν ἐπισιτιστικῶν καί οἰκονομικῶν δυσχερειῶν καί τῆς ἔλλειψης ὑλικῶν καί ἀνταλλακτικῶν, πού ἔπρεπε νά προμηθεύουν τά ἐργοστάσια κατασκευῆς μεταφορικῶν μέσων τοῦ ΑΣΛΟ. — *260.*

313 Τό σημείωμα ἀποτελεῖ ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Ν. Ν. Κρεστίνσκι τῆς 15 τοῦ Ὀχτώβρη στό ὁποῖο ἀναφερόταν ὅτι ὅλες οἱ προσπάθειές του νά πείσει τόν Α. Μ. Ἰγκνάτιεφ νά πάει στό Κρατικό Θησαυροφυλάκιο ἀπότυχαν.

Στό φάκελλο ὑπάρχει ἡ παρακάτω ἐντολή γιά τόν γραμματέα: «Τό περιεχόμενο τοῦ φακέλλου — *στό ἀρχεῖο* σχετικά μέ τήν ὑπόθεση Ἰγκνάτιεφ. Τό σημείωμα (πού ἐπισυνάπτεται) στεῖλτε το, ἀφοῦ βγάλετε ἀντίγραφο *Λένιν»* (Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 194). — *270.*

314 *«Ἡ Ἐπιτροπή Βλαντίμιρσκι»* — ἐπιτροπή γιά τήν ἀποσυμφόρηση τῆς Μόσχας. — *270.*

315 Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔχει ὑπόψη του τό «Γράμμα ἀπό τήν Ἀγγλία ἀριθ. 1», πού δημοσιεύτηκε στήν «Πράβντα» τῆς 11 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, ἀριθ. φύλ. 228 μέ τήν ἐπικεφαλίδα «Στό ἐξωτερικό» καί μέ τήν ὑπογραφή Γ. Πάβλοφ. Ἀρθρογράφος ἦταν ὁ Γ. Α. Μπέρζιν. Τό ἄρθρο μιλοῦσε γιά τή στάση τῶν διαφόρων τάξεων τῆς Ἀγγλίας πρός τή Σοβιετική Ρωσία, γινόταν ἀνάλυση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἡ κατάσταση τοῦ ΚΚ τῆς Ἀγγλίας κτλ. — *271.*

316 Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔχει ὑπόψη του τήν ἀρνητική στάση τοῦ Λ. Κ. Μάρτενς στά σχέδια τῆς ὁμάδας Σ. Ροῦτγκερς. Στό γράμμα πρός τό ΣΕΑ τῆς 10 τοῦ Ὀχτώβρη σημείωνε ὅτι τά σχέδια αὐτά διακρίνονται γιά τήν ἀνωριμότητα, τήν προχειρότητα καί τήν ἄγνοια τῆς κατάστασης τῶν πραγμάτων ἐπιτόπου. Ἦταν ἐνάντια στή χρηματοδότηση αὐτῶν τῶν σχεδίων, θεωρώντας τήν ἐπιτυχία τους πολύ ἀμφίβολη. — *272.*

317 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σέ ἀπόσπασμα ἀπό τά πρακτικά τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) τῆς 14 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 γιά τήν Ἔκτακτη ἐπιτροπή τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης. Τό Πολιτικό Γραφεῖο, ἀφοῦ ἄκουσε τήν ἔκθεση τοῦ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ γιά τή μή ἱκανοποιητική σύνθεση αὐτῆς τῆς Ἔκτακτης Ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης ἀποφάσισε: «Νά ἀνατεθεῖ στόν σ. Οὔνσλιχτ μαζί μέ τό Ὀργανωτικό Γραφεῖο νά ὑποβάλει γιά ἔγκριση στό Πολιτικό Γραφεῖο μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες τούς ὑποψήφιους γιά τήν καθοδήγηση τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς Πετρούπολης» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Γιά τήν Ἐπιτροπή Κάμενεφ, Ὀρτζονικίτζε καί Ζαλούτσκι βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 361, 362. — *272.*

318 Στή συνεδρίαση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς 14 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 συζητοῦνταν τό ζήτημα τῆς ἡμερήσιας διάταξης τῆς ἐπικείμενης ὁλομέλειας τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ). Ἀποφασίστηκε νά ἐξεταστεῖ στήν ὁλομέλεια τό ζήτημα γιά τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας. Ἀποφασίστηκε νά σταλεῖ γιά δουλιά στήν Πετρούπολη στή διάθεση τῆς Κομματικῆς ἐπιτροπῆς Πετρούπολης τό μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας Β. Α. Νιέβσκι. Μόνο ὕστερα ἀπό ἕνα μήνα τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας ὑπέβαλε τήν πρόταση, πού εἶχε ἐγκρίνει τό Πολιτικό Γραφεῖο στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη: «1. Νά ἀνακληθεῖ ὁ σ. Νιέβσκι ἀπό τή σύνθεση τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας. 2. Νά ἐπιτραπεῖ στό συμβούλιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας νά διορίσει προσωρινά γιά ἕνα τρίμηνο διευθυντή τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης κοινωνικῆς ἀγωγῆς καί πολυτεχνικῆς μόρφωσης τόν εἰδικό Ν. Ν. Ἰορντάνσκι. 3. Γιά τήν ἴδια χρονική περίοδο νά δοθοῦν στόν Ἰορντάνσκι τά δικαιώματα μέλους τοῦ συμβουλίου» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Δέν ἐξακριβώθηκε, γιά ποιά συνδιάσκεψη ἤ σύσκεψη πρόκειται στή 2η παράγραφο τοῦ ντοκουμέντου. — *272.*

319 Τό σημείωμα ἀποτελεῖ ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Μ. Φ. Βλαντίμιρσκι, πού πρότεινε νά ἐξασφαλιστοῦν μέ σιτηρέσιο οἱ πρόεδροι καί ἰδιαίτερα οἱ γραμματεῖς τῶν ἐπαρχιακῶν Ἐκτελεστικῶν ἐπιτροπῶν, ἐνῶ τά ὑπόλοιπα ἐπαρχιακά στελέχη νά μεταφερθοῦν στά τοπικά μέσα. — *273.*

320 Ὁ Γκ. Β. Τσιτσέριν στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη ἔγραφε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι ἡ διάλυση τῆς Πανρωσικῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειας στούς πεινασμένους γιά ἀντεπαναστατική δραστηριότητα, ἡ διακοπή τῶν συνομιλιῶν μέ τόν Λ. Οὔρκαρτ γιά ἐκχωρήσεις ὁδήγησαν στή χειροτέρευση τῆς διεθνοῦς θέσης τῆς ΣΟΣΔΡ. Σχετικά μ' αὐτό πρότεινε νά γίνουν ὁρισμένα βήματα, πού, κατά τή γνώμη του, θά ὁδηγοῦσαν στήν καλυτέρευση τῶν σχέσεων μέ τίς καπιταλιστικές χῶρες: ἀποχώρηση τῶν Λένιν καί Τρότσκι ἀπό τήν Ἐκτελεστική Ἐπιτροπή τῆς ΚΔ, δήλωση τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης γιά ἀναγνώριση τῶν χρεῶν τῆς τσαρικῆς Ρωσίας κτλ.

Στήν τελευταία φράση πρόκειται γιά τή συμφωνία, πού ὑπογράφηκε τό 1921 μέ τή διοργάνωση Ἀμερικανικῆς Βοήθειας (ΔΑΒ), πού ἐπικεφαλῆς της ἦταν ὁ Χ. Χοῦβερ, γιά τήν παροχή βοήθειας στούς πεινασμένους τῆς περιοχῆς τοῦ Βόλγα. — *273.*

321 Ἡ εἰσήγηση τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου γιά τό ζήτημα τῆς καλλιέργειας καλαμποκιοῦ ἦταν στήν ἡμερήσια διάταξη τῆς συνεδρίασης τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί Ἄμυνας τῆς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, ἀναβλήθηκε ὅμως γιά νά προσελκυστεῖ σ' αὐτή τήν ὑπόθεση καί τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Γεωργίας σχετικά μέ τό γράμμα τοῦ ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Γεωργίας Ν. Ὀσίνσκι τῆς 17 τοῦ Ὀχτώβρη, μέ τό ὁποῖο τασσόταν ἐνάντια στήν αὐτοτελή ὑποβολή σοβαρῶν ζητημάτων τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας στό ΣΕΑ ἀπομέρους τοῦ τμήματος ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 442). — *275.*

322 *Ἀρθρογράφος* εἶναι ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας Ν. Ὀσίνσκι πού μέ τό γράμμα του τῆς 17 τοῦ Ὀχτώβρη ἀπαντώντας στό γράμμα τοῦ Β. Ι. Λένιν (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 439) ἐπέμενε νά λυθεῖ μέ νομικό τρόπο τό ζήτημα τῶν σχέσεων τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας μέ τήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου. Πρότεινε νά περιοριστεῖ ὁ ρόλος τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου «μόνο μέ τό γενικό συντονισμό τῶν σχεδίων, πού ὑποβάλλουν οἱ ὑπηρεσίες, ἡ Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου νά μήν ἐπεξεργάζεται αὐτοτελῆ σχέδια, ὅλα νά γίνονται στίς ἐπιτροπές σχεδίου τῶν Ἐπιτροπάτων» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Στήν ἀπάντηση τοῦ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι ἔγραφε ὅτι ὁ Ν. Ὀσίνσκι ἔχει δίκιο «μέ τήν ἔννοια ὅτι ἡ δουλιά τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου πρέπει νά φέρει ἐπακόλουθο χαρακτήρα. Αὐτό ὅμως δέν εἶναι σωστό νά τό ἐννοεῖ κανείς ἔτσι ὥστε στήν Κρατική Ἐπιτροπή σχεδίου πρέπει νά ἀσχολοῦνται κάπως μέ «συνόψιση» χωρίς νά ἔχει εἰδικά τμήματα πού θά χρησιμοποιοῦν ἐνμέρει εἰδικούς τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐγώ ἔχω βάλει τό ζήτημα σέ ὅλα τά τμήματα γιά τήν ἀναδιοργάνωση καί τόν ἀποχωρισμό τῆς δουλιᾶς τῶν πρωτοβάθμιων ὀργάνων σχεδίου καί τῆς δουλιᾶς μας» (στό ἴδιο). Παρακάτω ὁ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι ἐξέθεσε μιά σειρά μέτρα γιά τή βελτίωση τῆς δουλιᾶς τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου. — *277.*

323 Ἡ πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐξωτερικῶν Γκ. Β. Τσιτσέριν πρός τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ἀπαφορμή τήν παράκληση τοῦ σοβιετικοῦ πρεσβευτῆ στήν Τουρκία Σ. Π. Νατσαρένους νά καθοριστεῖ ἡ γραμμή συμπεριφορᾶς μας σχετικά μέ τίς γαλλικές προτάσεις πρός τόν πρόεδρο τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας Κεμάλ νά ὑπογραφεῖ συμφωνία, πού θά περιεῖχε καί ἄρθρα, τά ὁποῖα κατευθύνονταν ἐνάντια στή Σοβιετική χώρα. Ὁ Νατσαρένους ἀνάφερε γιά τίς συνομιλίες του μέ τόν Κεμάλ, πού δῆθεν ἀπόριψε κάθε ἄρθρο πού κατευθυνόταν ἐνάντια στή Σοβιετική Ρωσία. Ὅπως ἔγραφε ὁ Νατσαρένους, ἔδοσε στόν Κεμάλ νά καταλάβει ὅτι ἡ ὑπογραφή ἀπό τήν πλευρά τῆς Τουρκίας τῆς συμφωνίας, πού περιέχει τέτια ἄρθρα, θά ὑποχρεώσει τή Σοβιετική κυβέρνηση νά πάρει μέτρα, γιά νά μήν ἀναγνωρίσει ἡ Ἀγγλία τή συμφωνία καί ἐκτός ἀπ' αὐτό, θά δυναμώσει τίς στρατιωτικές δυνάμεις στά σοβιετοτουρκικά σύνορα. Ὁ Γκ. Β. Τσιτσέριν πρότεινε στό Πολιτικό Γραφεῖο νά πάρει ἀπόφαση, πού νά

ἐπιβεβαιώνει τήν ὀρθότητα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Νατσαρένους καί νά τίς ἀναγνωρίζει ἱκανοποιητικές. — *279.*

324 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν τῆς 17 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, στό ὁποῖο πρότεινε ἐκ νέου, νά δηλώσει ἡ Σοβιετική κυβέρνηση ὅτι ἀναγνωρίζει τά χρέη τῆς τσαρικῆς Ρωσίας (ἡ πρόταση αὐτή ὑπογραμμίστηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν).

Μέ ἐντολή τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) ὁ Γκ. Β. Τσιτσέριν προετοίμασε τό σχέδιο τῆς δήλωσης γιά τήν ἀναγνώριση τῶν χρεῶν, στήν ὁποία ὁ Β. Ι. Λένιν στίς 24 τοῦ Ὀχτώβρη ἔκανε τίς διορθώσεις του (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 185-188). Στίς 27 τοῦ Ὀχτώβρη τό Πολιτικό Γραφεῖο δέχτηκε σάν βάση τό κείμενο, πού πρότεινε ὁ Τσιτσέριν μέ τίς διορθώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν καί ἀνάθεσε στόν Τσιτσέριν νά δημοσιεύσει τή δήλωση μέ τήν ὑπογραφή του (βλ. «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 243 τῆς 29 τοῦ Ὀχτώβρη 1921). — *279.*

325 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τήν ἀναφορά τοῦ προέδρου τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ Ν. Ν. Κολοτίλοφ, στήν ὁποία γινόταν λόγος γιά τήν κακή διαχείριση καί γιά τό ὅτι στήν οἰκοδόμηση ὑπάρχουν πολλά γραφεῖα, πολλοί ὑπάλληλοι καί λίγοι ἐργάτες.

Ὁ Ν. Π. Γκορμπουνόφ τήν ἴδια κιόλας μέρα μέ ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν συνομίλησε μέ τόν Ν. Ν. Κολοτίλοφ.

Στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἡ Διεύθυνση ἠλεκτρικῶν ἔργων ἔστειλε γράμμα μέ λεπτομερειακές ἀπαντήσεις στά ἐρωτήματα, πού τούς ἔβαλε ὁ Β. Ι. Λένιν. — *280.*

326 Στό βιβλίο ἐντολῶν τοῦ ΣΛΕ καί τοῦ ΣΕΑ καταχωρήθηκε στίς 9 τοῦ Ὀχτώβρη ἡ παρακάτω ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Νά ἐξακριβωθεῖ στόν Ι. Τ. Σμίλγκα, ἄν χρειάζεται νά σταλεῖ τηλεγράφημα μέ τήν ὑπογραφή τοῦ Βλαντίμιρ Ἰλίτς ὁσοναφορᾶ τή «Βόρεια Διεύθυνση δασῶν». Ἀνατέθηκε στήν Ν. Γκ. Κράσινα στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη. Ἐκπληρώθηκε στίς 22 τοῦ Ὀχτώβρη» («Ἰστορίτσεσκι Ἀρχίβ», τεῦχ. 5, 1961, σελ. 45).

Ἡ τελευταία φράση τοῦ κειμένου τοῦ τηλεγραφήματος γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *282.*

327 Ὁ Β. Ι. Λένιν συμπλήρωσε τό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος μέ τίς παρακάτω λέξεις: «πλήρως», «νά μοῦ», καί «τήν ἐντολή πρός τόν ἀναρρωνύοντα ἀπό τόν καθηγητή αὐτόν». — *282.*

328 Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔχει ὑπόψη του τό γράμμα τοῦ Σ. Ροῦτγκερς στό ΣΕΑ τῆς 11 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, στό ὁποῖο ἐξονόματος τῆς ὁμάδας ἀμερικανῶν ἐργατῶν, πού πήγαιναν στή Σοβιετική Ρωσία, ἔδοσε ἀπάντηση σέ ὅλες τίς παρατηρήσεις τοῦ Λ. Κ. Μάρτενς. Τό σχέδιο ἀπόφασης τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) γιά τό ζήτημα τῆς συμφωνίας μέ τήν ὁμάδα Ροῦτγκερς γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ.᾽44ος, σελ. 177-178).

«Νά σκεφτεῖτε κατάλογο τῶν ὑποψηφίων» — πρόκειται γιά τούς ὑποψηφίους στή σύνθεση τῆς Διεύθυνσης ἀπό τήν ὀργανωτική ὁμάδα τῶν ἀμερικανῶν ἐργατῶν. — *283.*

329 Τό ΣΕΑ στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, ἀφοῦ ἄκουσε τήν εἰσήγηση τοῦ Ν. Ὀσίνσκι γιά τό σχέδιο σπορᾶς στά ἄφορα κυβερνεῖα, ἀποφάσισε νά ἀναθέσει στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο νά ἐπεξεργαστεῖ μέτρα παρότρυνσης τῶν ἀγροτῶν γιά μεγάλη σπορά καλαμποκιοῦ καί νά κάνει ἔκθεση γενικά γιά τήν πορεία ἐκπλήρωσης αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος στήν πρώτη συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ (ὁλομέλεια) τό 1922 (βλ. «Ἐκονομίτσεσκαγια Ζίζν», ἀριθ. φύλ. 244 τῆς 30 τοῦ Ὀχτώβρη 1921).

Στό ντοκουμέντο ἡ γραμματέας ἔγραψε τήν παρακάτω σημείωση: «Νά ὑπενθυμίσω στόν Β. Ι. Λένιν στίς 27 ἤ 28/Χ τό πρωί» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *284.*

330 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τήν ἐξέταση τῆς ὑπόθεσης γιά τήν πυρκαγιά στόν τηλεφωνικό σταθμό τῆς Πετρούπολης, πού ἔγινε τή νύχτα τῆς 5 πρός 6 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. Στίς εἰδήσεις τῶν ἐφημερίδων («Πράβντα» τῆς 8 τοῦ Ὀχτώβρη καί «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ» τῆς 12 τοῦ Ὀχτώβρη) ἀναφερόταν ὅτι αἰτία τῆς πυρκαγιᾶς ἦταν ὁ προμελετημένος ἐμπρησμός τοῦ σταθμοῦ. Ὁ ἐμπειρογνώμονας τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης διατύπωνε στό πόρισμά του ἄλλη γνώμη. Ὁ Β. Α. Σμολιανίνοφ στήν ἀναφορά του πρός τόν Λένιν, στηριζόμενος στά στοιχεῖα τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων καί τῆς τεχνικῆς ἐμπειρογνωμοσύνης, ἐξηγοῦσε τήν αἰτία τῆς πυρκαγιᾶς σέ βραχυκύκλωμα τῶν φωτιστικῶν ἀγωγῶν. — *285.*

331 Στά τέλη τοῦ Ἰούλη πρός τόν Γ. Σ. Ἀρτιουχόφ, διευθυντή τοῦ ὑποτμήματος σχεδιοποίησης τῆς Διεύθυνσης προμηθειῶν τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ, εἶχε σταλεῖ μιά αἴτηση γιά ἐλάττωση τοῦ φόρου σέ εἶδος σέ δυό ἐπαρχίες τοῦ νομοῦ Νοβοκάμενσκ τοῦ κυβερνείου τῆς Μόσχας, πού ἔπαθαν ζημιά ἀπό τό χαλάζι. Ἡ αἴτηση βρισκόταν στόν Ἀρτιουχόφ μέχρι τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1921. — *285.*

332 Τό VIII συνέδριο τῶν Σοβιέτ (22-29 τοῦ Δεκέμβρη 1920), ἀφοῦ συζήτησε τό ζήτημα γιά τή βελτίωση τῆς δραστηριότητας τῶν σοβιετικῶν ὀργάνων στό κέντρο καί στήν ἐπαρχία, καί γιά τήν πάλη ἐνάντια στή γραφειοκρατία, πῆρε ἐκτενή ἀπόφαση γιά τή σοβιετική οἰκοδόμηση. — *286.*

333 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Γ. Ι. Βισνιάκ πρός τόν Β. Ι. Λένιν τῆς 10 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 γιά τόν Ι. Χ. Λαλαγιάντς.

Ὁ Β. Ι. Λένιν, μιλώντας γιά τίς πολιτικές διαφωνίες, εἶχε ὑπόψη του τό παρακάτω ἀπόσπασμα ἀπό τό γράμμα τοῦ Γ. Ι. Βισνιάκ «Ὕστερα ἀπό τήν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἰρκούτσκ ὁ σ. Λαλαγιάντς προσπάθησε νά κατανοήσει τί γινόταν σ' αὐτά τά χρόνια στή Σοβιετική Ρωσία καί νά ξεκαθαρίσει τήν τακτική τοῦ ΚΚΡ. Τακτικά μοῦ παρέθετε τό μέρος τῆς εἰσήγησής Σας γιά τό ἀγροτικό ζήτημα στό συνέδριο τῆς Στοκχόλμης, στό ὁποῖο τονίζατε ὅτι μοναδική ἐγγύηση ἐνάντια στήν παλινόρθωση μετά τή νίκη τῆς ἐπανάστασης στή Ρωσία εἶναι ἡ κοινωνική ἐπανάσταση στή Δύση. Ἡ ἀπομόνωσή μας, ἡ ἀναντιστοιχία τῆς πολιτικῆς μας ἰσχύος μέ τό οἰκονομικό θεμέλιο καί μέ μιά σειρά ἄλλα ζητήματα, στά ὁποῖα δέν βρῆκε ἀκόμη ἀπάντηση, τόν ἐμποδίζουν νά προσχωρήσει στό ΚΚΡ» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Στό γράμμα τοῦ Γ. Ι. Βισνιάκ ὑπάρχει ἐπίσης ἀπάντηση τοῦ Ι. Β. Στάλιν: «Κι' ἐγώ εἶμαι ὑπέρ τῆς ἄποψης νά κληθεῖ *ὁ Λαλαγιάντς στή Μόσχα γιά δουλιά»* (Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV, σελ. 278).

Ὁ Ι. Χ. Λαλαγιάντς κλήθηκε στή Μόσχα καί δούλευε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Παιδείας. — *286.*

334 Πρόκειται γιά τήν ἐπιτροπή πού συγκροτήθηκε μέ ἀπόφαση τοῦ ΣΕΑ τῆς 14 τοῦ Ὀχτώβρη ὕστερα ἀπό τήν εἰσήγηση τῆς Βασικῆς Ἐπιτροπῆς μεταφορῶν τοῦ ΣΕΑ (ΒΕΜ) γιά τόν Ἰούνη-Αὔγουστο τοῦ 1921 (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 429). — *286.*

335 Τό ντοκουμέντο αὐτό, ὅπως καί τά δυό ἑπόμενα, γράφτηκε σχετικά μέ τή συζήτηση στό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὕστερα ἀπό τήν πρόταση τοῦ Β. Ι. Λένιν γιά τό ζήτημα τῶν ἐκχωρήσεων στήν ΣΚΦ (Μετοχική ἑταιρία τῶν Σουηδικῶν ἐργοστασίων ρουλεμάν στό Γκέτεμποργκ). Τό Πολιτικό Γραφεῖο ἀνάθεσε στόν Β. Ι. Λένιν νά στείλει σέ ὅλα τά μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τά ὑλικά πού ὑπάρχουν, γιά τό ζήτημα αὐτό, ἐπίσης νά ἐξακριβώσει τίς διάφορες ἀπόψεις (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 460, 461, 496). — *287.*

336 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τή σύσταση τοῦ Τ. Ι. Σεντέλνικοφ στό συμβούλιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Γεωργίας. — *288.*

337 Τό ΣΕΑ στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη ἀποφάσισε: «Νά αναθέσει στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Οἰκονομικῶν νά χορηγήσει ἀμέσως τά ἀνάλογα μέσα γιά τήν ἄρδευση τῆς στέπας Μουγκάν. — *289.*

338 Ὁ Β. Ι. Λένιν, ἀφοῦ πῆρε τήν ἴδια κιόλας μέρα ἀπάντηση τοῦ Π. Α. Κράσικοφ ὅτι ἀνακριτής γιά τήν ὑπόθεση τῶν ἠλεκτρικῶν ἀρότρων «Φάουλερ» ὁρίστηκε ὁ Π. Ι. Ρόιζμαν, τόν κάλεσε νά συζητήσουν σχετικά μέ τή μή ἐκπλήρωση τῆς ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ καί ΣΕΑ γιά τά ἠλεκτρικά ἄροτρα «Φάουλερ». Στίς 10 τοῦ Νοέμβρη ὁ Ρόιζμαν ἔγινε γιά δεύτερη φορά δεκτός ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *290.*

339 Ὅπως φαίνεται ἀπό τά ντοκουμέντα πού φυλάγονται στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ, ἀπό τήν 1 τοῦ Νοέμβρη 1921 στέλνονταν στόν Β. Ι. Λένιν δυό φορές τό μήνα πληροφορίες γιά ἐφεδρικό ἀπαραβίαστο ἀπόθεμα (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντα 471, 472). — *291.*

340 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα πού πῆρε στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, ἀπό τόν Ι. Ι. Σκβορτσόφ-Στεπάνοφ, πού ἀσχολοῦνταν μέ τό βιβλίο «Ὁ ἐξηλεκτρισμός τῆς ΣΟΣΔΡ σέ σχέση μέ τή μεταβατική φάση τῆς παγκόσμιας οἰκονομίας». Στό γράμμα παρακαλοῦσε νά τόν ἀπαλλάξουν ἀπό κάθε δουλιά μέχρι νά τελειώσει τό βιβλίο. — *291.*

341 Τό σημείωμα γράφτηκε στό τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς Γενικῆς Ἐπιτροπῆς κρατικῶν ἔργων Κ. Α. Ἀλφέροφ, μέ τό ὁποῖο ἀνέφερε ὅτι τό Μικρό ΣΛΕ καθυστερεῖ τή χορήγηση χρηματικῶν μέσων. Τό ζήτημα γιά τή χορήγηση χρημάτων στή Γενική Ἐπιτροπή ἔργων λύθηκε τήν ἴδια κιόλας ἡμέρα στή συνεδρίαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ. — *292.*

342 Όπως φαίνεται άπό τό τηλεγράφημα τής 8 τοῦ Μάη 1921 άπό τό Νοβονικολάγεβσκ (τώρα Νοβοσιμπίρσκ) πρός τό ΣΕΑ, πού φυλάγεται στό Κεντρικό κομματικό άρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ, ἡ ἐντολή τοῦ Β. Ι. Λένιν ἐκπληρώθηκε. Οἱ δοκοί προορίζονταν γιά τήν οἰκοδόμηση ἐργατικῶν κατοικιῶν. — *292.*

343 Τό ντοκουμέντο ἀποτελεῖ ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Λ. Σ. Σοσνόβσκι, στό ὁποῖο ἐξέθετε τό σχέδιό του γιά τήν καλυτέρευση τῆς δουλιᾶς στίς κρατικές ἀποθῆκες τοῦ ΑΣΛΟ: συγκεκριμένα προτείνονταν νά ἐξασφαλιστεῖ σέ 1000-1500 ἐργάτες καί ὑπαλλήλους τῶν ἀποθηκῶν μισθός ἀπό 30 μέχρι 50 χρυσά ρούβλια, στούς ἀνώτατους ὑπαλλήλους μέχρι 75 ρούβλια, νά καθοριστοῦν ἀνώτατα ὅρια φύλαξης τῶν ἐμπορευμάτων στίς ἀποθῆκες κτλ. — *292.*

344 Πρόκειται γιά τήν ἔναρξη τῆς λειτουργίας τοῦ κρατικοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Στίς 24 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὁ Π. Α. Μπογκντάνοφ ἔγραψε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι θεωρεῖ «ἀπόλυτα ἀναγκαῖο, νά γίνουν οἱ δοκιμές ὅλης τῆς ἐγκατάστασης, τηρώντας τίς καθορισμένες τεχνικές ἀπαιτήσεις. Ἡ δοκιμή πρέπει νά ἀνατεθεῖ στήν Ἐπιτροπή καυσίμων, συγκεκριμένα στόν καθηγητή Ραμζίν» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ὁ Β. Ι. Λένιν ὑπογράμμισε αὐτό τό μέρος τοῦ γράμματος τοῦ Μπογκντάνοφ καί ἔγραφε: «Νά διαβαστεῖ στόν Κρζιζανόβσκι καί νά γραφτεῖ ἡ ἀπάντησή του» (στό ἴδιο). Στίς 18 τοῦ Νοέμβρη τό ΣΕΑ ἐνέκρινε τήν ἐπιτροπή γιά τήν παραλαβή τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα, ἀποτελούμενη ἀπό τούς Λ. Κ. Ραμζίν (πρόεδρος), τόν καθηγητή Κ. Α. Κρούγκ, τόν μηχανικό Α. Β. Βίντερ καί ἄλλους. — *294.*

345 Ὁ Ι. Ι. Ράντσενκο ἀπάντησε τήν ἴδια κιόλας μέρα στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι «σήμερα *στείλανε* τό τηλεγράφημα στό Βερολίνο γιά τήν παραγγελία τῆς Κασίρα». Ἀνάφερε ἐπίσης ὅτι ἕνα μέρος τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ στάλθηκε στή Ρωσία. «Τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου παίρνει καί θά πάρει ὅλα τά μέτρα γιά τήν πιό γρήγορη παραλαβή ὅλων πού προορίζονται γιά τό σταθμό τῆς Κασίρα» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). — *296.*

346 Ἡ τελευταία φράση τοῦ τηλεγραφήματος καί οἱ λέξεις «ἤ νά ὑποβάλλεται στό ΣΕΑ» γράφτηκαν ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν. — *296.*

347 Τό σημείωμα γράφτηκε στό τηλεγράφημα τοῦ Λ. Μπ. Κράσιν ἀπό τό Λονδίνο. Τό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος μέ τίς σημειώσεις τοῦ Β. Ι. Λένιν βλ. στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXVI, σελ. 347-348. — *297.*

348 *Οἱ Ἐπιτροπές Γκρόμαν καί Γκόιχμπαργκ* — ἐπιτροπή γιά τόν ἀπολογισμό τῶν ζημιῶν, πού προκάλεσε στή Σοβιετική Ρωσία ὁ πόλεμος καί ὁ ἀποκλεισμός τῶν ἰμπεριαλιστῶν τῆς Ἀντάντ. Στήν ἀρχή πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν ὁ Β. Γκ. Γκρόμαν καί κατόπιν ὁ Α. Γκ. Γκόιχμπαργκ.

«Φοβοῦνται τήν Οὐάσιγκτον» — πρόκειται γιά τή συνδιάσκεψη πού προετοιμαζόταν στήν Οὐάσιγκτον γιά τόν περιορισμό τῶν θαλάσσιων ἐξοπλισμῶν, γιά τά ζητήματα τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ καί τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς. Ἡ

συνδιάσκεψη συγκαλοῦνταν μέ πρωτοβουλία τῶν ΕΠΑ. Ἔγινε στήν Οὐάσιγκτον ἀπό τίς 12 τοῦ Νοέμβρη 1921 μέχρι τίς 6 τοῦ Φλεβάρη 1922. Ἡ Σοβιετική Ρωσία δέν εἶχε προσκληθεῖ στή συνδιάσκεψη. Οἱ ἀποφάσεις τῆς συνδιάσκεψης τῆς Οὐάσιγκτον ἦταν συμπλήρωση τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν.

Amruss — πρόκειται φαίνεται, γιά τή Ρωσο-ἀμερικανική ἐμποροβιομηχανική ἑταιρία, πού ἀργότερα μετονομάστηκε σέ Ρωσοαμερικανική βιομηχανική ἑταιρία (Ρουσαμίνκο ἤ ΡΑΪΚ). Ἱδρύθηκε ἀπό τό Ἑνωμένο συνδικάτο τῶν ραφτεργατῶν τῆς Ἀμερικῆς. Στίς 12 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὑπογράφηκε ὑποδειγματική συμφωνία ἀνάμεσα στή ΣΟΣΔΡ καί τή Ρωσοαμερικανική Ἐμποροβιομηχανική ἑταιρία. — *299.*

349 Τό ζήτημα σχετικά μέ τή λήψη μέτρων γιά τήν πλήρη εἴσπραξη τοῦ φόρου σέ εἶδος καί τήν πάλη ἐνάντια στήν ἀπόκρυψη τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων συζητήθηκε ἐπανειλημμένα στίς συνεδριάσεις τοῦ ΣΕΑ καί τοῦ ΣΛΕ καθώς ἐπίσης καί στίς ἐπιτροπές πού εἶχαν συγκροτήσει. Τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας στή συνεδρίαση τῆς 14 τοῦ Ὀχτώβρη (προήδρευε ὁ Β. Ι. Λένιν), ἀφοῦ ἐξέτασε τό σχέδιο ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ γιά τήν πάλη ἐνάντια στήν ἀπόκρυψη τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων, ἔκανε τροπολογίες καί ἀποφάσισε: κατ' ἀρχή νά τό ἐγκρίνει, ἀναθέτοντας τήν τελική σύνταξή του στόν σ. Κράσικοφ σάν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Δικαιοσύνης. Τό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος μέ σημαντικές τροπολογίες ἐγκρίθηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ (τή συνεδρίαση διηύθυνε ὁ Λένιν). Στό Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ φυλάγεται ἕνα ἀπό τά σχέδια τηλεγραφήματος μέ διόρθωση τοῦ Β. Ι. Λένιν. Στήν πρώτη φράση προστέθηκαν οἱ λέξεις: «πού συνίσταται σέ». Ἐξαιτίας τῆς σοβαρότητας τοῦ ζητήματος στάλθηκε στίς 24 τοῦ Ὀχτώβρη ἀκόμη ἕνα τηλεγράφημα (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, Παραρτήματα, ντοκουμέντο 36). — *299.*

350 Τό σημείωμα γράφτηκε σάν ἀπάντηση στό γράμμα τοῦ Ι. Β. Στάλιν στό Ὀργανωτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) (ἀντίγραφο στόν Β. Ι. Λένιν) τῆς 22 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, στό ὁποῖο ἔβαζε τό ζήτημα, νά γίνει ἀνακατανομή τῶν σοβιετικῶν στελεχῶν-κομμουνιστῶν στά Λαϊκά Ἐπιτροπάτα, συγκεντρώνοντας τό καλύτερο μέρος τους στήν Ἐργατοαγροτική Ἐπιθεώρηση. Ὁ Στάλιν ὑπολόγιζε πώς εἶναι ἀνάγκη νά πλαισιώσουν τήν ΕΑΕ 1000-1200 καινούργια στελέχη, σάν ἐλάχιστο μίνιμουμ 250 ἄτομα. — *300.*

351 Πρόκειται γιά τήν ἀπόφαση τοῦ Μικροῦ ΣΛΕ σχετικά μέ τή χορήγηση 2 δισεκατομμυρίων ρουβλιῶν γιά τίς ἐπισκευές τῶν κατοικιῶν στή Μόσχα, πού ψηφίστηκε στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. — *300.*

352 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τό γράμμα πού ἔστειλε ἡ Συντακτική ἐπιτροπή τῆς ἐφημερίδας «Ρούσκι Γκόλος» (βλ. τή σημείωση 100), στό ὁποῖο περιέχονταν ἡ παράκληση τῆς ρωσικῆς παροικίας στίς ΕΠΑ νά ἐπιτραπεῖ ἡ παραλαβή ἀτομικῶν δεμάτων γιά τούς συγγενεῖς στή Ρωσία. — *302.*

353 Πρόκειται γιά τό σχέδιο ἐξουσιοδότησης στόν Σ. Ροῦτγκερς νά ἔχει δικαίωμα ἐπικύρωσης ἤ ἀπόριψης μελῶν τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὁμάδας τῶν

ἀμερικανῶν ἐργατῶν μέχρι τήν τελική τους ἐπικύρωση ἀπό τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 451).

Στό σημείωμα ὑπάρχει ἐπισημείωση τοῦ γραμματέα: «Ὁ Κούιμπισεφ ἔδοσε συγκατάθεση τηλεφωνικά στίς 24/X. 1921». — *303.*

[354] Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Γκ. Β. Τσιτσέριν, στό ὁποῖο ἐκθέτονταν τό τηλεγράφημα ἑνός ἀμερικανοῦ ἀνταποκριτῆ ὅτι οἱ ξένοι καπιταλιστές δέν δείχνουν προθυμία νά ἀναλάβουν ἐκχωρήσεις στή Σοβιετική Ρωσία, γιατί κυκλοφοροῦν ἔντονα φῆμες, πώς ἡ Σοβιετική κυβέρνηση θά ἐπιστρέψει στό κοντινό μέλλον στούς ξένους ἐπιχειρηματίες τά ἐργοστάσια πού πρωτύτερα ἀνῆκαν σ' αὐτούς σάν προσωπική τους ἰδιοκτησία. Ὁ Γκ. Β. Τσιτσέριν πρότεινε νά δημοσιευτεῖ διάψευση τῶν φημῶν αὐτῶν.

Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει καί ἡ παρακάτω σημείωση τοῦ Β. Ι. Λένιν: «Γιατί μοῦ στείλατε τήν *«Times»* τῆς 12/IX;». — *303.*

[355] Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στή διάρκεια τῆς προετοιμασίας τοῦ IX συνεδρίου τῶν Σοβιέτ, στό ὁποῖο τέθηκε τό ζήτημα γιά τά μέτρα σχετικά μέ τό δυνάμωμα καί τήν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Ἡ νομοθεσία πού ἴσχυε τότε (τό Διάταγμα γιά τή γῆ τοῦ II συνεδρίου τῶν Σοβιέτ, ὁ Νόμος γιά τήν κοινωνικοποίηση τῆς γῆς) ἀπαγόρευε τήν ἐκμίσθωση τῆς γῆς. Τό πέρασμα στή νέα οἰκονομική πολιτική καί ἡ ἀνάγκη νά ληφθοῦν μέτρα γιά τήν ἀνάπτυξη καί τό δυνάμωμα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας εἶχαν σάν συνέπεια νά μπεῖ τό ζήτημα γιά νά ἐπιτραπεῖ ἡ μερική ἐκμίσθωση τῆς γῆς. Τό IX συνέδριο τῶν Σοβιέτ πῆρε γι' αὐτό τό ζήτημα ἀντίστοιχη ἀπόφαση. Σύμφωνα μέ τόν Κώδικα ἐγγείου νομοθεσίας τῆς ΣΟΣΔΡ, πού ψήφισε ἡ IV σύνοδος τῆς ΠΚΕΕ τῆς IX περιόδου τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1922 (βλ. Β. Ι. Λένιν. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 45ος, σελ. 247-248), ἐπιτρεπόταν μόνο ἡ ἐργασιακή καί μικρῆς διάρκειας ἐκμίσθωση τῆς γῆς.

Ἡ ἀποδοχή ἐκχωρήσεων στή γεωργία ρυθμιζόταν μέ εἰδική νομοθεσία. — *303.*

[356] Τό ΣΕΑ στίς 30 τοῦ Σεπτέμβρη 1921 πῆρε ἀπόφαση γιά τόν τρόπο πληρωμῆς καί ἀποστολῆς δεμάτων μέ τρόφιμα, καί ἄλλων δεμάτων, πού προέρχονταν ἀπό χῶρες, πού δέν εἶχαν ὑπογράψει συμφωνίες μέ τή ΣΟΣΔΡ πού ἀφοροῦσαν ἀνταλλαγή ταχυδρομικῶν δεμάτων.

Τό διάταγμα σχετικά μέ τά δέματα δημοσιεύτηκε στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 στήν «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀριθ. φύλ. 242. — *304.*

[357] Πρόκειται γιά τή ρύθμιση ὁρισμένων διατάξεων τοῦ σχεδίου ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ γιά τό ζήτημα σχετικά μέ τήν πώληση τῶν προϊόντων τῶν ἐπιχειρήσεων, πού διαγράφηκαν ἀπό τόν κρατικό ἐφοδιασμό· αὐτό εἶχε ἀνατεθεῖ στόν Ντ. Ι. Κούρσκι στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη 1921.

Τό ΣΛΕ ἔκανε μιά σειρά τροποποιήσεις στό σχέδιο ἀπόφασης καί ἀνάθεσε στό νομοπαρασκευαστικό Τμῆμα τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Δικαιοσύνης «νά ἐπιμεληθεῖ ὅλο τό σχέδιο καί νά τό θεωρήσει ἐγκριμένο μέ τήν ὑπογραφή τοῦ σ. Κούρσκι» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Ἡ ἐντολή στόν γραμματέα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στήν πίσω πλευρά τοῦ σημειώματος. — *305.*

358 Ὁ Ν. Α. Ἀλεξέγεφ τό 1925 μέ γράμμα στό Ἰνστιτοῦτο Λένιν ἔγραφε γιά τό ντοκουμέντο αὐτό: «Σᾶς κάνω γνωστό ἀντίγραφο γράμματος τοῦ συντρόφου Β. Ι. Λένιν, πού γράφτηκε στά τέλη τοῦ Ὀχτώβρη 1921. Τήν ἑπόμενη ἡμέρα ὕστερα ἀπό τή συνάντηση, πού εἶχα μέ τόν Β. Ι. στό διαμέρισμά του στό Κρεμλίνο μετά τή λήξη τοῦ II συνεδρίου τῶν ἐπιτροπῶν πολιτικῆς διαφώτισης (ἐγώ πῆρα μέρος στό συνέδριο σάν διευθυντής τῆς ἐπιτροπῆς πολιτικῆς διαφώτισης τοῦ κυβερνείου Κρασνογιάρσκ)... στή συνομιλία μαζί μου ὁ Β. Ι. ἐνδιαφέρθηκε ἰδιαίτερα γιά τίς διαθέσεις τῶν ἀγροτῶν τῆς Σιβηρίας. Ἴσως, ἡ ἀφήγησή μου, καθώς ἐπίσης καί οἱ πληροφορίες, γιά τή Σιβηρία, πού εἶχε ὁ Βλαντίμιρ Ἰλίτς ἀπό ἄλλες πηγές, νά προκάλεσαν τήν ἄσχημη γνώμη πού εἶχε ὁ Βλαντίμιρ Ἰλίτς γιά τούς «κομμουνιστές» τῆς Σιβηρίας στό τέλος τοῦ γράμματός του» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ).

Τό Ὀργανωτικό γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἀποφάσισε νά ἀνακαλέσει τόν Ν. Α. Ἀλεξέγεφ στή διάθεση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. — *305.*

359 *«Clarté»* («Φῶς») — διεθνής ὁμάδα προοδευτικῶν δυτικοευρωπαίων συγγραφέων. Ὀργανώθηκε τό 1919 ἀπό τόν Α. Μπαρμπύς στή βάση τῆς «Δημοκρατικῆς Ἕνωσης παλιῶν πολεμιστῶν» («Association Républicaine des Anciens Combattants») τῆς Γαλλίας στήν ὁποία προσχώρησαν ἀργότερα καί παρόμοιες ὁμάδες ἄλλων χωρῶν πού ἵδρυσαν τή «Διεθνή παλιῶν πολεμιστῶν». Στήν ὁμάδα «Clarté» ἀνῆκαν οἱ ὀπαδοί τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς Ἀνρί Μπαρμπύς, Ἀνατόλ Φράνς, Πόλ Βαϊγιάν-Κουτιουρέ καί οἱ συγγραφεῖς μέ πασιφιστικές διαθέσεις Ρομαίν Ρολλάν, Στέφαν Τσβάιχ, Γκέρμπερτ Οὐλές, Τόμας Χάρντι, Ἔπτον Σίνκλερ κ.ἄ. Ἡ ὁμάδα ἐξέδιδε μηνιαῖο περιοδικό μέ τόν ἴδιο τίτλο (ἔβγαινε στό Παρίσι μέ διακοπές ἀπό τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1919 μέχρι τό Γενάρη τοῦ 1928). Ὕστερα ἀπό τήν ἀποχώρηση τοῦ Ἀνρί Μπαρμπύς (Ἀπρίλης 1924) ἀπό τή θέση τοῦ διευθυντῆ τοῦ «Clarté.», τό περιοδικό ἔχασε τήν προοδευτική του σημασία καί τό 1928 ἔπαψε νά ἐκδίδεται καί ἡ ὁμάδα διαλύθηκε. — *306.*

360 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Α. Α. Μπελιακόφ, πού παραπονιόταν γιά τήν κωλυσιεργία σχετικά μέ τήν ἵδρυση τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς τοῦ ΣΕΑ γιά τή χρησιμοποίηση καί καταγραφή παλιοσιδερικῶν. Ἡ ἐπιτροπή θά μποροῦσε, κατά τή γνώμη του, νά συγκεντρώσει γρήγορα καί νά καταγράψει τά τεράστια ἀποθέματα παλιοσιδερικῶν καί πρώτων ὑλῶν, νά ἐφοδιάσει τούς βιοτέχνες καί νά παραλάβει ἀπ' αὐτούς ἕτοιμα προϊόντα γιά τό χωριό. — *307.*

361 Ὁ Λένιν ἔδειχνε πολύ μεγάλο ἐνδιαφέρον γιά τήν παραγωγή σαντονίνης, πού μποροῦσε νά ἀποτελέσει σπουδαῖο εἶδος τῶν σοβιετικῶν ἐξαγωγῶν στήν παγκόσμια ἀγορά. Στίς 16 τοῦ Νοέμβρη τό Συμβούλιο Ἐργασίας καί Ἄμυνας πῆρε ἀπόφαση, σύμφωνα μέ τήν ὁποία τό ἐργοστάσιο σαντονίνης τῆς Τσιμκέντ πέρασε στήν ἄμεση Διεύθυνση τοῦ ΑΣΛΟ. Ἡ πώληση σαντονίνης συγκεντρώθηκε ἀποκλειστικά στά χέρια ειδικοῦ πληρεξουσίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου. — *307.*

362 Τό σημείωμα γράφτηκε στό γράμμα τοῦ Ν. Μ. Κνιπόβιτς, στό ὁποῖο ἐκθέτονταν ἡ παράκληση τοῦ Παγκόσμιου συμβουλίου θαλάσσιων ἐρευνῶν νά τοῦ ἐπιστραφοῦν τά 14 000 ρούβλια, πού κατατέθηκαν στήν Τράπεζα Ἀζόφ-Ντόν

σάν συνδρομή τῆς Ρωσίας στό οἰκονομικό ἔτος 1914-1915. Ὁ Κνιπόβιτς, τονίζοντας τή μεγάλη ἐπιστημονική σημασία τῶν ἐργασιῶν τοῦ συμβουλίου, ἔγραφε ὅτι ἡ Ρωσία δέν πρέπει «νά μήν πάρει μέρος σ' αὐτή τή δουλιά, ὅταν ἐξομαλυνθοῦν οἱ διεθνεῖς σχέσεις» (Κεντρικό κομματικό ἀρχεῖο τοῦ Ἰνστιτούτου μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ). Βλ. ἐπίσης στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV, σελ. 288. — *307.*

363 *Διεθνής ἐπιτροπή ἀτμαμαξῶν* — πρόκειται, πιθανόν, γιά τή Ρωσική σιδηροδρομική ἀποστολή, πού σχηματίστηκε τό 1920 γιά νά παραγγείλει στό ἐξωτερικό ἀτμομηχανές, δεξαμενές καί διάφορο τεχνικό ἐξοπλισμό σιδηροδρόμων. Ἐπικεφαλῆς τῆς σιδηροδρομικῆς ἀποστολῆς ἦταν ὁ ἐξουσιοδοτημένος τοῦ ΣΛΕ καθηγητής Γ. Β. Λομονόσοφ. Ἡ ἀποστολή διαλύθηκε τό 1923. — *308.*

364 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε σχετικά μέ τό πόρισμα τοῦ Ντ. Ι. Κούρσκι γιά τό ζήτημα τῆς ἐκχώρησης στή σουηδική φίρμα ΣΚΦ, στό ὁποῖο προτείνονταν δυό παραλλαγές συμπληρωματικῆς συμφωνίας γιά τό ἀμφισβητούμενο ζήτημα, σχετικά μέ τίς ἀποθῆκες τῶν ρουλεμάν, πού ἐθνικοποίησε τό Σοβιετικό κράτος. Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 27 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἔκρινε πώς θἆταν καλά νά συνεχιστοῦν οἱ συνομιλίες μέ τή φίρμα καί νά ὑπογραφεῖ συμφωνία μέ βάση μιά ἀπό τίς δυό παραλλαγές, πού πρότεινε ὁ Ντ. Ι. Κούρσκι. — *308.*

365 Τό σημείωμα πρός τόν Β. Α. Τρίφονοφ, ὑποδιευθυντή τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης καυσίμων τοῦ ΑΣΛΟ, ἀποτελεῖ ἀπάντηση στήν πρότασή του νά ἱδρυθεῖ ἐφημερίδα γιά ἐμπορικές πληροφορίες. — *308.*

366 Πρόκειται γιά τήν πρόταση σουηδικῶν τραπεζῶν νά χορηγήσουν δάνειο στή ΣΟΣΔΡ. Ἡ χορήγηση τοῦ δανείου ἐξαρτῶνταν ἀπό τή λύση τοῦ ζητήματος γιά τήν παραχώρηση στή Σουηδία ἐκχώρησης δασῶν τῆς Ρωσίας καί τοῦ ζητήματος γιά τά παλιά χρέη. Τό Πολιτικό Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ (μπ) στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἀνάθεσε σέ ἐπιτροπή νά ἀρχίσει διαπραγματεύσεις γιά τήν ὑπογραφή χρηματικοῦ ἤ ἐμπορικοῦ δανείου (βλ. ἐπίσης σέ τοῦτο τόν τόμο, ντοκουμέντο 507). — *309.*

367 Τό ζήτημα γιά τό μισθολόγιο μπῆκε στήν ἡμερήσια διάταξη στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ τῆς 23 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν μέ τήν εὐκαιρία τῆς χορήγησης κονδυλίου γιά τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων. Τό ΣΛΕ ἔκρινε ἀναγκαῖο νά αὐξήσει τό μερίδιο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ταχυδρομείων καί Τηλεγραφείων λόγω τῆς ἐξαιρετικά δύσκολης κατάστασης τῶν ἐργατῶν τοῦ μηχανισμοῦ διαβιβάσεων. Τήν 1η τοῦ Νοέμβρη τό ζήτημα γιά τή μισθολογική πολιτική (μαζί μέ τό ζήτημα τῆς κατανομῆς νομίσματος γιά τό Νοέμβρη) ἐξετάστηκε ἐκ νέου στή συνεδρίαση τοῦ ΣΛΕ. — *309.*

368 Πρόκειται γιά τίς συμφωνίες σχετικά μέ τήν ἐκχώρηση ἀσβεστούχων κοιτασμάτων καί γιά τήν ἀγορά ἑνός ἑκατομμυρίου πουτιῶν σιτηρῶν ἀπό τόν Α. Χάμμερ. Τό σχέδιο συμπληρωματικῆς ἀπόφασης, πού ψηφίστηκε στό ΣΛΕ στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921, πρόβλεπε τήν παροχή στούς ἐκδοχεῖς ἐγγυήσεων διαφύλαξης τῆς περιουσίας τους, τό δικαίωμα ἐλεύθερης μετακίνησης, εἰσόδου καί ἐξόδου ἀπό τή χώρα τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ γιά ὑποθέσεις πού συνδέονται μέ τίς ἐκχωρήσεις κ.ἄ. — *310.*

369 Ὁ Γ. Β. Λομονόσοφ στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη ἔκανε ἔκθεση γιά δυό θέματα τῆς ἡμερήσιας διάταξης: γιά τίς παραγγελίες δεξαμενῶν στό ἐξωτερικό καί γιά τήν παραγγελία λεβήτων στά ἐργοστάσια τῆς ἑταιρίας «Ἄρμστρονγκ». — *311.*

370 Ὅπως φαίνεται, ὁ Β. Ι. Λένιν ἔχει ὑπόψη του τό στενογράφημα τῆς εἰσήγησής του «Ἡ νέα οἰκονομική πολιτική καί τά καθήκοντα τῶν ἐπιτροπῶν πολιτικῆς διαφώτισης» στό II Πανρωσικό συνέδριο τῶν ἐπιτροπῶν πολιτικῆς διαφώτισης (βλ. Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 155-185).

Τό Σάββατο στίς 29 τοῦ Ὀχτώβρη 1921 ὁ Β. Ι. Λένιν ἔκανε εἰσήγηση «Γιά τή νέα οἰκονομική πολιτική» στήν VII κομματική συνδιάσκεψη τοῦ κυβερνείου τῆς Μόσχας (βλ. Ἅπαντα 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 191-220). — *312.*

371 Πρόκειται γιά τήν ἐπιτροπή, πού ὅρισε τό ΣΛΕ γιά νά ἐξετάσει τίς ἐπιχειρήσεις, πού ἐπρόκειτο νά ἐκχωρηθοῦν στόν Λ. Οὔρκαρτ. Τήν 1η τοῦ Νοέμβρη τό ΣΛΕ ἄκουσε τήν εἰσήγηση τοῦ Π. Α. Μπογκντάνοφ σχετικά μέ τούς λόγους πού ὑπέβαλαν τήν ἀναχώρηση τῆς ἐπιτροπῆς μέσα σέ τρεῖς ἡμέρες. — *312.*

372 Πρόκειται γιά τό γράμμα τοῦ Ι. Σ. Οὔνσλιχτ σχετικά μέ τή μισθοδοσία τῶν συνεργατῶν τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς σύμφωνα μέ τό νέο μισθολόγιο. — *313.*

373 Πρόκειται γιά τίς θέσεις καί τό γράμμα τοῦ Μ. Β. Ρικουνόφ, προέδρου τῆς Ἔκτακτης ἐπιτροπῆς γιά τίς ἐξαγωγές. — *313.*

374 Ἡ Ἐπιτροπή ὀργάνωσης τῆς γιορτῆς τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης τό 1921 στή συνοικία Ζαμοσκβορέτσιγιε παρακάλεσε τόν Β. Ι. Λένιν νά στείλει ἀναμνήσεις του γιά τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση. — *314.*

375 Ὁ Ι. Ι. Ράντσενκο διηγεῖται στίς ἀναμνήσεις του ὅτι αὐτό τό σημείωμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν σχετικά μέ τίς παραγγελίες τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ στό ἐξωτερικό «γιά τήν τεχνική ἀφυδάτωση τῆς τύρφης σύμφωνα μέ τή μέθοδο τοῦ Μαντρούκ». Βλ. «Ὁ Λένιν στό οἰκονομικό μέτωπο. Συλλογή ἀναμνήσεων». Μόσχα, 1934, σελ. 23.

Ὁ Β. Ι. Λένιν, στήν ἔκθεση δράσης τῆς ΠΚΕΕ καί τοῦ ΣΛΕ στό IX Πανρωσικό συνέδριο τῶν Σοβιέτ ἀνάφερε ὅτι «τώρα παραγγέλθηκαν στή Γερμανία καί ἐξασφαλίστηκαν γιά τό 1922 20 συσκευές» (Ἅπαντα, 5η ἔκδ., τόμ. 44ος, σελ. 321). — *315.*

376 Τό σημείωμα πρός τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ γράφτηκε στό σχέδιο τηλεγραφήματος πρός τόν ἐπίτροπο Ἐπισιτισμοῦ τοῦ κυβερνείου τῆς Τούλας (βλ. Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 140). Ὁ Β. Ι. Λένιν ἔγραψε αὐτό τό ντοκουμέντο καί ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης Β. Α. Ἀβανέσοφ διαφωνοῦσε μέ τήν ἀποστολή τοῦ τηλεγραφήματος. — *317.*

377 Ὁ Ι. Ι. Ράντσενκο ἔγραφε στίς ἀναμνήσεις του ὅτι τό σημείωμα αὐτό τοῦ Β. Ι. Λένιν ἀπέβλεπε στό δυνάμωμα τοῦ μονοπωλίου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου κατά τῶν στελεχῶν, πού ἀπαιτοῦσαν «νά ἐπιτραπεῖ στούς ξένους ἐμπόρους καί στίς ἐμπορικές ἑταιρίες νά μπαίνουν ἐλεύθερα στή ΣΟΣΔΡ γιά κάθε εἶδους ἐμπορικές συναλλαγές» («Ὁ Λένιν στό οἰκονομικό μέτωπο. Συλλογή ἀναμνήσεων» Μόσχα, 1934, σελ. 30). — *318.*

378 Τό τηλεγράφημα γράφτηκε στό πίσω μέρος τοῦ προσκλητηρίου ἐκ μέρους τῆς Διεύθυνσης, τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνδικάτου καί τοῦ κομματικοῦ πυρήνα τοῦ ΚΚΡ (μπ) τοῦ ἐργοστασίου παραγωγῆς τοῦ Ποντόλσκ στήν πανηγυρική συνεδρίαση τῆς 6 τοῦ Νοέμβρη 1921, ἀφιερωμένη στήν IV ἐπέτειο τοῦ Ὀχτώβρη. Ὁ Α. Γκ. Σλιάπνικοφ, στέλνοντας τό προσκλητήριο αὐτό στόν Β. Ι. Λένιν, τόν παρακαλοῦσε νά γνωρίσει στούς ἐργάτες μέ τηλεφωνογράφημα ἄν θά πάει ἤ ὄχι. — *318.*

379 Ὁ Γκ. Ντ. Τσιουρούπα ἀνάφερε στόν Β. Ι. Λένιν ὅτι ἡ καθυστέρηση παραλαβῆς τῶν ὑλικῶν ὀφείλεται στό ὅτι τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου δέν εἰδοποίησε τή Διεύθυνση ἔργων τῆς Κασίρα γιά τήν ἄφιξη τῶν φορτίων στή Μόσχα.

Στίς 14 τοῦ Νοέμβρη ὁ πρόεδρος τοῦ ΑΣΛΟ Π. Α. Μπογκντάνοφ ἔστειλε τό γράμμα αὐτό τοῦ Β. Ι. Λένιν καί τήν ἀπάντηση τοῦ Γκ. Ντ. Τσιουρούπα στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης γιά νά ἐξεταστοῦν συγκεκριμένα οἱ ὑπαίτιοι τῆς κωλυσιεργίας. — *320.*

380 Τά σημειώματα γράφτηκαν σχετικά μέ τήν προετοιμασία τῆς μεταβολῆς τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τοῦ χαρτονομίσματος, σάν ἕνα ἀπό τά μέσα διακανονισμοῦ τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καί σταθεροποίησης τοῦ ρουβλιοῦ. Σύμφωνα μέ τό διάταγμα τοῦ ΣΛΕ τῆς 3 τοῦ Νοέμβρη 1921 ἕνα ρούβλι τῆς νέας ἔκδοσης ἰσοδυναμοῦσε μέ 10 χιλιάδες ρούβλια τῶν προηγούμενων ἐκδόσεων (βλ. «Ἰζβέστιγια τῆς ΠΚΕΕ», ἀρ. φύλ. 266, 26 τοῦ Νοέμβρη 1921). — *321.*

381 Τό ντοκουμέντο γράφτηκε στό περιθώριο τῆς ἀναφορᾶς τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου μέ τήν ὁποία ὁ Γκ. Μ. Κρζιζανόβσκι παρακαλοῦσε τόν Β. Ι. Λένιν νά δόσει ἐντολή γιά τή χορήγηση χρημάτων καί τυπογραφικοῦ χαρτιοῦ γιά νά ἐκδοθοῦν οἱ ἐργασίες τοῦ VIII ἠλεκτροτεχνικοῦ συνεδρίου μέχρι τό ἐπικείμενο IX συνέδριο τῶν Σοβιέτ. — *322.*

382 Τό σημείωμα γράφτηκε ἀπό τόν Β. Ι. Λένιν στή «Βεβαίωση γιά τά λάχανα» πού πῆρε ἀπό τήν Κεντρική Ἕνωση καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν, στήν ὁποία γινόταν λόγος γιά τίς παρατεταμένες διαπραγματεύσεις μέ τό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ σχετικά μέ τό ζήτημα τῆς χορήγησης χρημάτων γιά τήν προμήθεια 1 ἑκατομμυρίου πουτιῶν λάχανου καί κρεμμυδιῶν πράγμα πού μέ τήν αὔξηση τῶν τιμῶν ἀπειλεῖ τή ματαίωση τῶν προμηθειῶν. — *323.*

383 Πρόκειται γιά τήν εἰδική ἐπιτροπή ἀναθεώρησης, συστηματοποίησης καί ἐξέλιξης τῆς νομοθεσίας σχετικά μέ τή νέα οἰκονομική πολιτική. Τά καθήκοντα καί ἡ σύνθεση τῆς ἐπιτροπῆς συζητήθηκαν προκαταβολικά στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη 1921. Ἡ Ἐπιτροπή ἀποτελέστηκε ἀπό τόν Ντ. Ι. Κούρσκι (πρόεδρο), τόν Β. Β. Ὀμπολένσκι (Ν. Ὀσίνσκι), τόν Π. Α. Μπογκντάνοφ, τόν Ο. Γ. Σμίντ καί τόν Γ. Λάριν.

Ἡ τρίτη παράγραφος τῆς ἀπόφασης τοῦ ΣΛΕ τῆς 1 τοῦ Νοέμβρη 1921 ὑποχρέωνε τά Λαϊκά Ἐπιτροπάτα «νά ἐνημερώσουν τήν ἐπιτροπή γιά ὅλες τίς δουλιές, πού γίνονται σ' αὐτό σχετικά μέ τά ζητήματα πού ὑπόκεινται στήν ἐξέταση τῆς ἐπιτροπῆς» (Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXIII, σελ. 247). — *323.*

384 Τό σχέδιο συμφώνου ἀνάμεσα στήν κυβέρνηση τῆς ΣΟΣΔΡ καί στή Λαϊκή κυβέρνηση τῆς Μογγολίας ἐξετάστηκε καί ἐγκρίθηκε τήν ἴδια κιόλας μέρα ἀπό τό Μικρό ΣΛΕ στίς 3 τοῦ Νοέμβρη 1921. Ὁ Β. Ι. Λένιν δέχτηκε στίς 5 τοῦ Νοέμβρη τήν ἀντιπροσωπεία τῆς ΛΔ τῆς Μογγολίας καί εἶχε μαζί της συνομιλίες (βλ. Ἅπαντα, 5η ἐκδ., τόμ. 44ος, σελ. 232-233).

Τό ἀνακοινωθέν τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν γιά τήν ὑπογραφή τοῦ σοβιετο-μογγολικοῦ συμφώνου δημοσιεύτηκε στήν «Πράβντα» τῆς 11 τοῦ Νοέμβρη 1921. — *324.*

385 Τήν ἄνοιξη τοῦ 1921 ὁμάδα ἀμερικανῶν ραφτεργατῶν συγκέντρωσε μέσα, ἀγόρασε βιομηχανικό ἐξοπλισμό καί ἦρθε στή Σοβιετική χώρα. Τούς δόθηκε ἡ δυνατότητα νά ὀργανώσουν τή δουλιά τῆς φάμπρικας ραφτικῆς ἀριθ. 36 στή Μόσχα. Γιά τήν ὀργάνωση τῆς φάμπρικας ὕστερα ἀπό προσωπική ἐντολή τοῦ Λένιν παραχωρήθηκε ἕνα τετραόροφο κτίριο.

Στίς 16 τοῦ Ἰούνη 1921 οἱ ἀμερικανοί ἐργάτες ἀπευθύνθηκαν μέ ὁμαδικό γράμμα στόν Λένιν, μέ τό ὁποῖο ζητοῦσαν νά βοηθήσει γιά τήν ἀποπεράτωση τῆς φάμπρικας. Ὁ Λένιν συμμετεῖχε πάρα πολύ δραστήρια στήν προετοιμασία τῆς φάμπρικας καί τήν ἔναρξη τῆς λειτουργίας της (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, Παραρτήματα, ντοκουμέντα 2 καί 3). — *327.*

386 Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ παρακάτω σημείωση τοῦ διευθυντῆ Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΣΛΕ Ν. Π. Γκορμπουνόφ: «Λόγω ἀποστολῆς τῶν ὑπαριθμ. 470 καί 471 (βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, Παραρτήματα, ντοκουμέντα 1 καί 2. *Ἡ Σύντ.)* νά μή σταλοῦν, ἀλλά νά διαβιβαστοῦν στόν σ. Σμολιανίνοφ». — *328.*

387 Παρόμοιο τηλεγράφημα στάλθηκε στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Συγκοινωνιῶν (δημοσιεύτηκε τό 1945 στή Λενινιστική Συλλογή, τόμ. XXXV, σελ. 265). Στό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος ὕστερα ἀπό τή λέξη «ὑπηρεσιῶν» προστέθηκαν οἱ παρακάτω: «Ἐκτός ἀπό τή μεταφορά φορτίων καί ἐπιβατῶν». — *330.*

388 Τό κείμενο τοῦ τηλεφωνογραφήματος προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. — *333.*

389 Τό κείμενο τοῦ τηλεφωνογραφήματος προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτροσταθμοῦ τῆς Κασίρα. Στό ντοκουμέντο ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γ. Ντ. Τσιουρούπα. — *333.*

390 Τό σχέδιο τηλεγραφήματος προετοιμάστηκε, πιθανόν, στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐπισιτισμοῦ· τό κείμενο ἔχει διόρθωση καί θεωρήθηκε ἀπό τόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ Ν. Π. Μπριουχάνοφ, ἀπό τό μέλος τοῦ Προεδρείου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐπισιτισμοῦ Ι. Σ. Λομπατσιόφ, τόν ἀντικαταστάτη τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐργατοαγροτικῆς Ἐπιθεώρησης Β. Α. Ἀβανέσοφ κ.ἄ. — *334.*

391 Τό τηλεφωνογράφημα προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. — *336.*

392 Τό κείμενο τοῦ τηλεφωνογραφήματος προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Τό ντοκουμέντο ἔχει τήν ὑπογρα-

φή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. Ἡ ὑπογραφή τοῦ Β. Ι. Λένιν ἐλήφθη τηλεφωνικά. — *336.*

393 Τό κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Τό ντοκουμέντο ἔχει τήν ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. — *336.*

394 Τό κείμενο τοῦ τηλεφωνογραφήματος ἑτοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Τό ντοκουμέντο ἔχει τήν ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. Ἡ ὑπογραφή τοῦ Λένιν ἐλήφθη τηλεφωνικά. — *337.*

395 Τό ζήτημα γιά τήν ἀναστολή τῆς ἐπίταξης τῶν καυσίμων στό Ντονμπάς ἐξετάστηκε στή συνεδρίαση τοῦ ΣΕΑ στίς 24 τοῦ Αὐγούστου 1921. Ὁ Β. Ι. Λένιν δέν παραβρίσκονταν σ' αὐτήν. Ἡ ὑπογραφή του ἐλήφθη τηλεφωνικά στίς 26 τοῦ Αὐγούστου 1921. — *337.*

396 Τό κείμενο τοῦ τηλεφωνογραφήματος προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Τό ντοκουμέντο ἔχει τήν ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. Ἡ ὑπογραφή τοῦ Β. Ι. Λένιν κάτω ἀπό τό τηλεγράφημα ἐλήφθη τηλεφωνικά. — *338.*

397 Πρόκειται γιά τήν πολική ἀποστολή σχετικά μέ τήν ἐξέταση τῶν ὑδάτινων δρομολογίων στή Χερσόνησο τοῦ Γιαμάλ μέ σκοπό τήν ἀναζήτηση ἐξόδου στόν ὠκεανό, πράγμα, πού θά εἶχε μεγάλη σημασία γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας τῆς Σιβηρίας. — *338.*

398 Τό κείμενο τοῦ τηλεφωνογραφήματος προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Τό ντοκουμέντο ἔχει τήν ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. — *338.*

399 Τό τηλεφωνογράφημα προετοιμάστηκε στή Διεύθυνση τῶν ἔργων τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς Κασίρα. Τό ντοκουμέντο ἔχει τήν ὑπογραφή τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τῶν ἔργων τῆς Κασίρα Γκ. Ντ. Τσιουρούπα. — *339.*

400 *Οἱ ἐπιτροπές φτωχῶν ἀγροτῶν* συνένωναν τούς μικροκτηματίες καί ἀκτήμονες ἀγρότες τῆς Οὐκρανίας, ὑπῆρχαν ἀπό τό 1920 μέχρι τό 1933. — *341.*

401 Πρόκειται γιά τό VIII Πανρωσικό συνέδριο ἠλεκτροτεχνικῶν. Βλ. σέ τοῦτο τόν τόμο, σημείωση 97. — *347.*

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ *

Α

---

* Ἐπειδή ὑπάρχουν πολλά ὀνόματα, πού ἀναφέρονται σέ τοῦτο τόν τόμο, γιά πρόσωπα, γιά τά ὁποῖα ὑπάρχουν λεπτομερειακά στοιχεῖα στά εὑρετήρια τῶν προηγούμενων τόμων, ἐδῶ κατά κανόνα δίνονται στοιχεῖα πού ἀφοροῦν μόνο τό 1921. Γιά τά πρόσωπα, πού ἀναφέρονται γιά πρώτη φορά σέ τοῦτο τόν τόμο, δίνονται πιό λεπτομερειακά στοιχεῖα. Γιά μερικά πρόσωπα δέν κατορθώθηκε νά συγκεντρωθοῦν στοιχεῖα.

** Ἐδῶ καί παρακάτω σέ παρένθεση γίνονται παραπομπές σέ τόμους αὐτῆς τῆς ἔκδοσης, ὅπου στά εὑρετήρια τῶν ὀνομάτων μπορεῖ κανείς νά βρεῖ πιό λεπτομερειακά στοιχεῖα γιά τό πρόσωπο αὐτό.

Β

Γ

* Τά ὑπογραμμισμένα στήν παρένθεση εἶναι τά πραγματικά ὀνοματεπώνυμα.

μηχανοκατασκευῶν (ΚΕΕΜ). Τό 1921 διαγράφηκε ἀπό τίς γραμμές τοῦ Κόμματος γιατί ἀνῆκε στήν «ἐργατική ἀντιπολίτευση». Ἀπό τό 1925 σέ καθοδηγητική δουλιά στό Λαϊκό Ἐπιτροπάτο Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου. — *229.*

Γκριγκόριεφ, Γκ. Ι. (γεν. τό 1894) — στέλεχος τῆς βιομηχανίας καυσίμων. Τό 1917-1920 δούλευε στό Ντονμπάς λογιστής. Ἀπό τό Γενάρη τοῦ 1921 ὥς τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1922, βοηθός τοῦ διευθυντῆ τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης βιομηχανίας γαιανθράκων. Ἀργότερα βρισκόταν ἐπίσης σέ καθοδηγητικές θέσεις στήν ἀνθρακοβιομηχανία. — *47.*

Γκριμπάνοβα, Λ. Ντ. (γεν. τό 1890) — ἀπό τό 1921 ὥς τό 1934 δούλευε τεχνικός γραμματέας τοῦ ΣΕΑ (βλ. ἐπίσης τόν τόμο 52, σελ. 457). — *23.*

Γκρίνμπεργκ, Ζ. Γκ. (1889-1949) — στά 1906-1914 ἀνῆκε στήν Μπούντ, ἀπό τό 1917 ὥς τό 1922 — μέλος τοῦ ΚΚΡ (μπ). Μετά τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση ἦταν ἐπίτροπος τῆς ἐφημερίδας «Νόβαγια Ρούς», μέλος τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τή Λαϊκή Παιδεία, ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Παιδείας στήν Ἕνωση τῶν Κομμούνων τῆς περιοχῆς τοῦ Βορᾶ. Ἀπό τό Φλεβάρη τοῦ 1920 — μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας τῆς ΣΟΣΔΡ, ἀργότερα — μέλος τῆς Διεύθυνσης τοῦ Ἱστορικοῦ μουσείου καί ὑποδιευθυντής τῆς «Ὀρουζέινογια παλάτα» *. Ἀπό τό 1927 ὥς τό 1945 ἀσχολοῦνταν μέ παιδαγωγική καί ἐρευνητική δουλιά στό 2 Κρατικό Πανεπιστήμιο τῆς Μόσχας καί στό Ἰνστιτοῦτο Παγκόσμιας Φιλολογίας τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν τῆς ΕΣΣΔ «Α. Μ. Γκόρκι». — *92.*

Γκρόμαν, Β. Γκ. (γεν. τό 1874) — σοσιαλδημοκράτης, μενσεβίκος. Τό 1920 πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς γιά τή μελέτη τῶν ζημιῶν πού προξένησε ὁ ἰμπεριαλισμός καί ὁ ἐμφύλιος πόλεμος στήν οἰκονομία τῆς Ρωσίας, ἀπό τό 1921 — μέλος τῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς σχεδίου (βλ. ἐπίσης στόν τόμο 12, σελ. 519). — *185, 298.*

Ε

Ἐλιζάροβα, Σ. Σ. (γεν. τό 1888) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1920, βιολόγος. Ὥς τό 1917 δούλευε δασκάλα. Μετά τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση βρισκόταν σέ ἐπιστημονικο-τεχνική καί καθοδηγητική δουλιά στήν ἰχθυοβιομηχανία. Ἀπό τό 1920 διηύθυνε ἐπιστημονικο-βιοτεχνικά ἱδρύματα ἰχθυοβιομηχανίας. Τό 1930 ἦταν ὑποδιευθύντρια τοῦ Ἰνστιτούτου πειραματικῆς βιολογίας τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ὑγιεινῆς. Ἀπό τό 1930 διηύθυνε τό ἐργαστήριο τοῦ Ἰνστιτούτου βιοχημίας «Α. Ν. Μπάχ». — *29-30.*

Ἐμελιάνοφ, Ν. Α. (1871-1958) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1904. Τόν Ἰούλη-Αὔγουστο τοῦ 1917 μέ ἐντολή τοῦ Κόμματος ἔκρυβε τόν Β. Ι. Λένιν ἀπό τή μυστική ἀστυνομία τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης στό Ραζλίβ. Ἀπό τό Σεπτέμβρη τοῦ 1921 ὥς τό 1923 δούλευε στήν ἐμπορική ἀντιπροσωπεία τῆς ΣΟΣΔΡ στήν Ἐσθονία, διηύθυνε τίς ἐπισκευές καί τόν ἐφοδιασμό τῶν σοβιετικῶν καραβιῶν στό Ρέβελ (βλ. ἐπίσης στόν τόμο 50, σελ. 505). — *283-284.*

---

* Μουσεῖο στό Κρεμλῖνο, ὅπου φυλάγονται οἱ θησαυροί τῶν τσάρων. *Σημ. μετ.*

διευθυντής τοῦ ἠλεκτροσταθμοῦ τοῦ ἐργοστασίου καλυκοποιΐας τοῦ Σιμπίρσκ. Ἀπό τό Δεκέμβρη τοῦ 1921 ὥς τόν Ἰούνη τοῦ 1924 δούλευε τεχνικός στόν Κρατικό ἐπαρχιακό ἠλεκτροσταθμό τῆς Κασίρα καί διευθυντής τῆς κατασκευῆς τοῦ δικτύου μεταφορᾶς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος Κασίρα-Μόσχα. Στά ἑπόμενα χρόνια καθοδηγοῦσε τή συναρμολόγηση κατά τήν κατασκευή ἄλλων ἠλεκτροσταθμῶν τῆς ΕΣΣΔ. — *343.*

Ζουμπάνοφ, Φ. Σ. (1897-1956) — ἠλεκτροτεχνίτης. Τό 1921 δούλευε στό ἠλεκτροτεχνικό τμῆμα τοῦ Κρατικοῦ ἐπαρχιακοῦ ἠλεκτροσταθμοῦ τῆς Κασίρα. Στά ἑπόμενα χρόνια δούλευε σέ διάφορες οἰκοδομικές ἐπιχειρήσεις. — *343.*

I

Ἰβανόφ. — *244.*

Ἰγκνάτιεφ, Α. Μ. (1879-1936) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1903. Πῆρε μέρος στήν ἐπανάσταση τοῦ 1905-1907, ἀνῆκε στή μαχητική τεχνική ὁμάδα τῆς ΚΕ τοῦ ΣΔΕΚΡ. Στόν παγκόσμιο ἰμπεριαλιστικό πόλεμο ὑπηρετοῦσε στόν τσαρικό στρατό. Ὕστερα ἀπό τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση βρισκόταν στόν Κόκκινο Στρατό, ἦταν ἐπόπτης στήν Ἀντιαεροπορική Ἄμυνα τῆς Πετρούπολης. Τό 1920-1925 ἐμπορικός ἀντιπρόσωπος τῆς ΕΣΣΔ στή Φιλλανδία. Τό 1925-1929 δούλεψε στή σοβιετική ἀντιπροσωπεία στό Βερολίνο. Στά μετέπειτα χρόνια — σέ ἐπιστημονική ἐργασία. — *266, 270.*

Ἰογκίχες, Λεό — βλ. Τίσκα (Tyszka), Γιάν.

Ἰόνοφ, Ι. Ι. (1887-1942) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1904. Ἀπό τό 1918 ὥς τό 1926 — διευθυντής ἐκδοτικοῦ τοῦ Σοβιέτ Πετρούπολης καί μετέπειτα διευθυντής στό τμῆμα Πετρούπολης τοῦ Κρατικοῦ ἐκδοτικοῦ (βλ. ἐπίσης στόν τόμο 50, σελ. 508-509). — *10.*

Ἰόνοφ, (Κόϊγκεν, Φ. Μ.) (1870-1923) — σοσιαλδημοκράτης, ἕνας ἀπό τούς ἠγέτες τῆς Μπούντ. Μετά τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση δούλεψε στή σοβιετική ἀντιπροσωπεία στό Βερολίνο, ἔγινε μέλος τοῦ ΚΚΡ(μπ) (βλ. ἐπίσης τόν τόμο 19, σελ. 567). — *91.*

Ἰορντάνσκι, Ν. Ν. (1863-1941) — ἀπό τό Νοέμβρη τοῦ 1921 μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Παιδείας. — *272.*

Ἰόφφε, Α. Α. (1883-1927) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1917.
Τό 1921 ὁρίστηκε πρόεδρος τῆς ἀντιπροσωπείας εἰρήνης στίς διαπραγματεύσεις μέ τήν ἀστικοτσιφλικάδικη Πολωνία. Μετέπειτα ὁρίστηκε πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ΠΚΕΕ καί τοῦ ΣΛΕ τῆς ΣΟΣΔΡ γιά τίς ὑποθέσεις τοῦ Τουρκεστάν καί τοῦ Γραφείου τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ(μπ) γιά τό Τουρκεστάν, γρήγορα, ὅμως, ἀνακλήθηκε στή Μόσχα (βλ. ἐπίσης στόν τόμο 45, σελ. 628). — *30, 65, 104, 105, 189-190.*

Ἰπάτιεφ, Β. Ν. (1867-1952) — καθηγητής χημείας, ἀκαδημαϊκός. Τό 1921 ἦταν μέλος τοῦ Προεδρείου καί διευθυντής τοῦ τμήματος χημικῆς βιομηχανίας τοῦ

K

Λ

Μ

Ν

Τό 1921 ἦταν γραμματέας τῆς κομματικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Πετρούπολης. Στό Χ συνέδριο τοῦ Κόμματος ἐκλέχτηκε ἀναπληρωματικό μέλος τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ(μπ) (βλ. ἐπίσης τόν τόμο 52, σελ. 502). — *478, 223-224, 272.*

Οὐλιάνοβα, Μ. Ι. (1878-1937) — ἡ μικρότερη ἀδελφή τοῦ Β. Ι. Λένιν, μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1898.
Ἀπό τό 1917 μέχρι τό 1929 ἦταν μέλος τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς καί ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδας «Πράβντα» (βλ. ἐπίσης στόν τόμο 46, σελ. 568). — *51-52.*

Οὔνσλιχτ, Ι. Σ. (1879-1938) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1900.
Ἀπό τόν Ἀπρίλη τοῦ 1921 μέχρι τό φθινόπωρο τοῦ 1923 διετέλεσε ἀντιπρόεδρος τῆς ΠΕΕ (κατόπιν ΠΚΔ) (βλ. ἐπίσης τόν τόμο 51, σελ. 501). — *13, 33, 34-35, 111, 130-131, 139, 140, 196-197, 254, 320.*

Οὔρκαρτ, Λέσλι (1874-1933) — ἄγγλος χρηματιστής καί βιομήχανος. Τό 1921-1922 ἔκανε διαπραγματεύσεις μέ τή Σοβιετική κυβέρνηση γιά νά τοῦ παραχωρηθοῦν ἐκχωρήσεις στίς πρώην ἰδιοκτησίες του στή Ρωσία (βλ. ἐπίσης στόν τόμο 45, σελ. 644). — *38, 132, 190, 237, 298, 312.*

Οὐχάνοφ, Κ. Β. (1891-1937) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1907. Ἔκανε κομματική δουλιά στά κυβερνεῖα Ἰβάνοβο-Βοζνεσένσκ καί Κοστρομά καί στήν Πετρούπολη. Ἀπό τίς ἀρχές τῆς ἐπανάστασης τοῦ Φλεβάρη 1917 ἦταν μέλος τοῦ Σοβιέτ τῆς Μόσχας. Τό 1921 διετέλεσε πρόεδρος τοῦ Σοβιέτ Ρογκόζσκι-Σίμονοβσκι τῆς Μόσχας. Ἀντιπρόσωπος στό Χ συνέδριο τοῦ ΚΚΡ(μπ), πῆρε μέρος στήν καταστολή τῆς ἀντεπαναστατικῆς ἐξέγερσης στήν Κρονστάνδη. Ἀργότερα χρημάτισε διευθυντής τοῦ ἐργοστασίου «Ντινάμο», μετά πρόεδρος τῆς Διεύθυνσης τοῦ ἠλεκτροτεχνικοῦ τράστ. Ἀπό τό 1926 ἦταν πρόεδρος τοῦ Σοβιέτ τῆς Μόσχας. Τό 1932-1934 διετέλεσε ἀντικαταστάτης τοῦ Λαϊκοῦ ἐπιτρόπου Ἐφοδιασμοῦ τῆς ΕΣΣΔ. Ἀπό τό 1934 Λαϊκός ἐπίτροπος Τοπικῆς βιομηχανίας, ἀπό τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1936 ἦταν Λαϊκός ἐπίτροπος Ἐλαφρᾶς Βιομηχανίας τῆς ΣΟΣΔΡ. Ἀπό τό XII συνέδριο τοῦ Κόμματος ἦταν μέλος τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ(μπ). — *40.*

Π

Πάβλοφ, Γ. — *βλ.* Μπέρζιν, Γ. Α.

Πεσκόφ, Μ. Α. (1897-1934) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1917, γιός τοῦ Μ. Γκόρκι. Ἀπό τό Μάρτη τοῦ 1921 ἦταν διπλωματικός ταχυδρόμος τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου Ἐξωτερικῶν τῆς ΣΟΣΔΡ (βλ. ἐπίσης τόν τόμο 52, σελ. 479). — *197.*

Πεστούν, Χ. Γκ. (1889-1939) — μέλος τοῦ Κόμματος ἀπό τό 1918. Μετά τήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση ἦταν μέλος τοῦ συμβουλίου Ἐπισιτισμοῦ, ἀντικαταστάτης τοῦ ἐπιτρόπου Ἐπισιτισμοῦ τοῦ κυβερνείου Μογκιλιόφ. Τό 1919-1920 διετέλεσε πρόεδρος τῆς Ἕνωσης καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν τοῦ κυβερνείου Γκόμελ. Τό 1920-1921 — ἦταν γραμματέας τῆς Κομματικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυβερνείου Γκόμελ. Τό 1921-1922 πληρεξούσιος ἀντιπρόσωπος τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΡ(μπ) στή Μπασκιρία. Ἀπό τό 1922 σέ καθοδηγητική κομματική καί οἰκονομική δουλιά στό κυβερνεῖο Ροστόβ, στήν ΑΣΣΔ τῆς Γιακουτίας, στήν ἀκρινή περιοχή τοῦ Μέσου Βόλγα κ.ἄ. — *165-166.*

Τ

H

L

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ *

Α

---

* Στίς ἐπικεφαλίδες ὑποδείχνονται οἱ ἀριθμοί τῶν ντοκουμέντων.

Η

Κ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

* Μέ ἀστερίσκο σημειώνονται τά ντοκουμέντα, πού δημοσιεύονται γιά πρώτη φορά. *Ἡ Σύντ.*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Τυπώθηκε τό Σεπτέμβρη τοῦ 1985
σέ 5 000 ἀντίτυπα
τυπ. φύλλα 34

Σόλωνος 130, 106 81 Αθήνα
Τηλ. 3620 835 - 3640 713

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

ΛΕΝΙΝ
•
ΑΠΑΝΤΑ

53